

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatvs De// Beneficiis// Amplissimvs,// Et Doctissimvs

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

Cap. 1. De Papa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98538)

te coadiutoria personaliter inferuire, & nihilominus non amitteret privilegium, similiter non amittit privilegium feruendo per coadiutorem: cum enim hoc privilegium inuolutionis detur ob seruitum iam praestitum, non est coadiuto auferendum ex eo, quod per coadiutorem possit in futurum inferuire. Ratio secundi fuit, quia per coadiutoriam non communicatur coadiutori privilegium aliunde competens coadiuto, quale est privilegium acquisitum per inuolutionem, Quod si competeret, sequeretur absurdum

ut coadiutor non teneretur inferuire, quod videtur directio contra finem, ob quem datur coadiutor. Ratio tertijs fuit, quia cum privilegium inuolutionis acquiratur ex seruitio personali, cuius ratione solet concedi, non potest seruitium personale coadiutoris conferre hoc coadiuto.

Idem fuit in eadem resolutum, & quo ad 1. dubium coram eodem 27. Octo. 1600. per doctrinam Baldi in l. 2. num. 57. vers. sed pone cap. de seruitutibus & aqua. Rimin. Iun. consil. 230. lib. 2.

QVINTA PARS, DE HIS, AD QVOS SPECTAT DISPO- SITIO, ET PROVISIO BE- NEFICIORVM.

CAPVT I.

De Papa.

SVMMARIA.

NTER eos, qui de Beneficijs prouidere possunt primum locum obtinet Papa, ad quem libera, & plena dispositio Beneficiorum pertinet. n. 1.

Papa potest sine causa clericum suo priuare Beneficio. numer. secundo cum seq. contra relatos. n. 7.

Beneficia sunt instituta de iure positivo, & quod sint titulus perpetuus est de iure positivo, quod non est intelligendum respectu Principis, nec ligat Papam, qui potest iuri positivo derogare etiam sine causa a num. 3. usque ad 8.

Papa potest prouidere de omnibus beneficijs, & concurrere cum quolibet Ordinario, & Ordinarius Ordinarij, & orbis, num. 8. & inter eos est locus praerogationi etiam in mensibus Ordinarij, a n. 9. & idem est in Legato. n. 13.

An idem sit in sex mensibus alternatiua habentis decretum irritans, num. 14. cum sequentibus. resoluitur idem esse, & illud decretum irritans non obstat prouisioni Apostolicae, & adducuntur resolutiones Rota, & numer. 29. refertur & reprobat sententia Gonzalez contraria.

Menses alternatiua non sunt seruati, nam ea solum remouet obstaculum reservationis, a num. 22. & ponuntur resolutiones Rota.

Decretum irritans non ligat Papam, nisi dicatur, etiam per nos, contra aliquos quorum sententia procedit in decreto in iure posito, a num. 25. cum seqq.

Clausula decreti irritantis in alternatiua non est posita respectu Papae, seu Ordinarij, vel verius respectu inferiorum, num. 30.

Etiam prouisioni Papa in forma dignum, seu commissaria non obstat decretum irritans alternatiua, licet se-

cus in executoribus seu delegatis datus circa Beneficia incerta, num. 30.

Si Papa praerogatiua in prouisione alicuius Beneficij, cuius Pralatus est Cardinalis, & habet indultum, an eius prouisio preferenda sit stante decreto irritans. indultus, in quo dicitur, etiam per nos, num. 32. cum seqq. resoluitur indultum non intrare, nisi in Beneficijs reseruatis.

Effectus Cardinalis ordinarij collatoris nulli menses sunt reseruati, numer. trigesimo quarto etiam in Beneficijs spectantibus ad prouisionem Pralati, & Capituli simul, numer. 35. ubi ponitur decisio Rota, & numer. 36.

Prouisi de beneficijs in quocunque mense vacan. a Cardinali ordinario collatore habente indultum non tenentur expedire nonam prouisionem ratione indulti, num. 37. & 39.

Decisio Puti 2. de Prebend. qua in contrarium videtur, loquitur de prouiso vigore indulti concessi Cardinali non ordinario collatori, num. 38.

Si Papa praerogatiua in prouisione alicuius Beneficij reseruati Cardinalem ordinarium collatorem habentem indultum cum decreto irritans dicente, etiam per nos, non valet prouisio nisi derogetur indulto, num. 40.

Non potest dici derogari d. indulto Cardinalis per clausulam seu si venerabili fratri Episcopo, &c. numer. 41.

Subrogatione indultorum Cardinalium concessorum non censetur derogatum indulto Cardinalis ordinarij, sed extraordinarij collatoris, num. 42.

Inter Papam, & ordinarium est locus praerogationi, nisi prouiso a Papa obstat regula de verisimili, tunc enim eius prouisio non valet, num. 43.

Regula de verisimili solum habet locum in vacatione per obitum, numer. 44. & onus probandi non incumbit impetranti, sed danti de regula supposito, quod impetrans probauerit obitum praecessisse, numer. 45. & debet probare concludenter de non verisimili nouitia, num. 46.

Regula de verisimili non habet locum in Ordinario, & Legato

TARCIA
de
Bongf.

Legato contra alios, n. 47. 48. & 49. de dicta regula, qui sint videndi, num. 50.
Ordinarius non potest præneminere in Beneficiis, reservatis, num. 51. nam, quavis cessante reservatione collatio omnium Beneficiorum diocesis pertinet de iure communi ad Episcopos, qui in Beneficiis conferendis fundatam habent intentionem iure communi, eorum tamen potestas coarctata est per reservationes. num. 52.
De reservationibus qui agunt, numer. 53. & de tempore caperunt, numer. 54. de quibus late agendum est, num. 55.
Reservationes alia dicuntur generales, alia speciales, & quæ ille sint, n. 56. cum sequentibus resoluuntur generales dici, quæ non sunt certis Beneficiis, seu pro certis personis, sed Beneficiis in communis, speciales vero, quæ fiunt de certis Beneficiis, seu de certo numero Beneficiorum, seu pro certis personis.
Indultum conferendi Beneficia vacatura, exceptis generaliter reservatis non comprehendit reservata per regulam 8. mensium, num. 60.
Possunt etiam dici specialiter reservata Beneficia affecta per appositionem manus Papæ, num. 62.
Speciales reservationes in favorem aliquorum, maxime mentales etiam non sunt in usu, num. 64.
Aliquando reservantur specialiter aliqua Beneficia, quæ sperantur vacare per contractum matrimonii, vel per asecutionem, num. 65.
An reservationes sint odiosæ, an favorabiles, n. 66. resoluuntur esse odiosas, num. 67.

Inter eos, qui de beneficiis providere possunt, primum locum obtinet Papa, ad quem ex sua potestatis plenitudine libera, & plena dispositio Beneficiorum pertinere dignoscitur c. 2. in princ. de Præbend. in 6. & Clem. 1. in fi. vi. l. de pend. de qua plenissima potestas Papæ in Beneficiis late Hier. González post hac scripta visus ad regulam de mensib. §. 1. præterea, dicens omnem conferendi potestatem, & iurisdictionem, ab ipso papa, tanquam à fonte procedere & fluere, & refluere, & cunctos Prælatos de mundo habere potestatem à Papa, ipsum vero à solo Deo.

Ad eo ut possit & Papa, etiam sine causa, clericum suo privare Beneficio secundum DD. in cap. que in Ecclesiis de constit. vbi Decius num. 111. Domin. in cap. gratiose de rescrip. in 6. num. 16. Ias. in l. Barbarus. num. 43. ff. de offic. prætor. Ripa rescrip. lib. 2. num. 5. & 6. Aym. de antiquitate temporis 1. part. sect. non omittit à num. 33. Gargas de pensio. quest. 10. num. 6. & 7. & quest. 37. Simoneta de reservatio. quest. 2. num. 6. & ibi add. Granutius late Ant. Gabr. conclus. 1. de iure questio. Hoieda de incompatibil. Benefic. cap. 13. num. 58. Mohed. dec. 4. de restitutione Spoli. Rota dec. 136. num. 1. part. 1. diversorum. Et plures refert Cenedo collect. 21. ad sextum num. 1. & conducit dec. Putei 116. lib. 3.
Ita absque difficultate tenetur Romæ, & est communis opinio, maxime Canonistarum, quæ mihi placet, nam Beneficia sunt instituta de iure positivo, & quod sint ius, & titulus perpetuus, solum est de iure positivo Canonico. Quod non est intelligendum respectu ipsius Principis, nec ligat Papam. l. principes legibus. ff. de legibus, cap. innotuit de election. Et enim Papa potest iuri positivo derogare, & contra illud dispensare, & disponere ad sui libitum, etiam sine causa secundum Innoc. in cap. cum ad monasterium num. 3. de statu Monach. sequun-

tur Domin. in cap. si eo tempore. num. 5. de election. in 6. Fel plures referens in cap. ad audientiam 2. nu. 4. de rescript. & Mandos. reg. 30. Cancell. quest. 5. num. 5. & Curtius Iunior cons. 1. num. 18. & sequenti. relatus per Mandos. ibi dicit esse communem, & veriore opinionem principem supremum habere liberam potestatem immutandi ea, quæ sunt iuris positivi: Pontanus de spolio lib. 3. num. 100. Flam. Paris. de resignatione Benefic. lib. 5. quest. ultim. num. 126. & sequenti. plures refert Thomas Sanchez de matrimon. lib. 8. disput. 18. num. 2. maxime, & cum ipsum ius dicat ad Papam liberam & plenam dispositionem Beneficiorum pertinere, ut in d. cap. 2. & d. Clem. 1. & ideo dicunt DD. quod omnia Beneficia sunt manualia respectu Papæ, ut per Menoch. de præsumpt. lib. 2. præsumpt. 10. num. 18. quavis contrarium teneant cum Cardin. & aliis Felin. in d. cap. quæ in Ecclesiis, num. 42. & in cap. cum Tolim nu. 17. secundo exemplo de re iudicata. Corral. de Benefic. 2. par. cap. 1. à num. 2. Gambarus de off. legati lib. 10. num. 385. & 386. Pinellus in rubrica C. de rescindend. vendition. 1. part. num. 30. Eman. Suarez in thesaur. receptar. sententiarum litera B. num. 20. vers. Beneficiorum suprema est. Sarmiento lib. 1. select. cap. 8. num. 25. Salcedo ad Bern. Diaz. reg. 209. ampliatione 5. Nauar. de spoliis §. 3. Sotus de iust. & iure lib. 3. questio. 6. art. 2. & alij relati per Menoch. num. 20. & Cenedum supra, & Theologi Hispani communiter, qui etiam dicunt non posse Principem dispensare, & disponere contra legem sine causa licite. Et posthæc visus Gong. d. §. 1. præterea. à nu. 33. ait, quod naturaliter papa solus est Dominus Beneficiorum cum Enea de Falc. de reservat. præludio secundo, numero 2. & Flam. Parisio. de resignatione lib. 2. quest. 4. num. 34. & quod eius potestas nullis regulis, aut legibus coarctatur cum Gramm. cons. 2. nu. 23. ad fin. decisionum suarum, ut ita possit de potestate ordinaria etiam sine causa Beneficium Ecclesiasticum vni auferre, & dare alteri cum Gemin. cons. 99. n. 7. & aliis per nos citatis, sed nu. 37. remittit ad Pinellum vbi supra, dicens, quod super hoc nihil firmat.

Potest ergo Papa disponere, & providere de omnibus Beneficiis, & in eorum provisione concurrere cum quolibet Ordinario, tanquam Ordinarius Ordinariorum, & orbis cap. cuncta per mundum §. 9. 3. Abb. in cap. quia diversitatem, numer. 5. d. concess. Præb. Staphil. de literis gratiæ in præfatione, numero septimo & in titulo de vi, & effectu clausularum si an Papa graver Ecclesiam super provisione, duorum, numer. 6. Colmas in pragmatica sanctione tituli de collatio. §. volens verbi præventionem, Selua de Benef. 3. p. quest. 60. Rebuff. in praxi tit. de devolut. à nu. 47. Corral. dist. c. 1. numer. 7. 10. Nic. Gimon. in Enchiridio Benefic. tit. 2. c. 1. ex numer. 1. Duar. de sacris Ecclesie ministr. lib. 3. cap. 1. & lib. 5. cap. 10. Simoneta de reservat. quest. 2. numer. 5. & ibi Granutius num. 14. & quest. 6. numer. 7. & quest. 8. numer. 2. Mandos. de signatura gratiæ tit. de provisione. vers. clausula de presenti. & reg. 34. quest. 90. num. 6. & 7. Menoch. cons. 183. lib. 1. Burlatus cons. 126. num. 38. & 48. lib. 2. Nauar. consil. 31. numer. 61. de Præb. P. Greg. de Benefic. cap. 34. numer. 6. Flam. Paris. de resignatione l. 1. quest. 10. à numer. 51. & l. 7. quest. 11. à nu. 6. Quintanaduennas Ecclesiasticon l. 1. cap. 5. numer. 2. & Cechus de republica Ecclesiastica cap. de statu Rom. Pontificis sub num. 24. & de Benef. & pensio. c. 2. numer. 1. & cap. 5. numer. 2. & si in particulari. Et Rota dec. 1. & 17. de præb. in notis, Crescen. dec. 11. num. 5. de dilatio. & 8. de privi. Puteus dec. 47. num. 7. & 8. lib. 3. & fuit decretum in causa Toletana. Canonizatus de

- anno 1595. coram illustrissimo Seraphino, & alias sepe, & quod in mensibus ordinariis possit Papa providere, ac cum Ordinariis concurrere, tanquam Ordinarius Ordinariorum, & Episcopus totius orbis; tradit posthac Gonçal. §. 2. *pro m. a. i.* adducens plura non necessaria, præsertim in re tam clara, & que nullam habet difficultatem.
- 9 Et ideo inter Papam, & Ordinarium est locus præventioni *c. dudum, §. nos igitur, & c. si à sede Apostolica de Præb. in 6. vbi D. gl. si. in c. 1. de offi. Legati eo. li. Staphil. d. præfatione, n. 8. Cosmas, & Corral supra. & Gomez. de expectat. n. 14. Simoneta d. q. 2. n. 5. & ibi Cranutius Fuscus de visitatione l. 2. c. 28. n. 30. Anast. Germonius de indultis Card. §. per quæ sublatis n. 80. & St. Meno. Flam. Paris. Cechus d. c. 2. n. 1. & alii citati. n. præced. qui dicunt, qui dicunt, quod Ordinarij in mensibus ordinariis habent facultatem cumulatione cum Papa, ita ut, si Papa præveniat, valeat eius collatio, nam etiam in mensibus Ordinariorum Papa non abdicavit totaliter à se potestatem conferendi, & facit quod dicit Rota in vna Salamantina*
- 10 Parochialis de J. Gaites 1. Dec. 1578. coram D. Brano quæ est i. p. *duer forum dec. 442. n. 4.* quod per præferuationem factam à Papa iuribus Ordinarij in quatuor mensibus ordinariis non ligantur eius manus, cum sit Ordinarius Ordinariorū, & quod in Beneficiis vacantibus in mensibus ordinariis, sit locus præventioni inter Papam, & Ordinarium, & illius provisio prævaleat, quæ prius facta fuerit; tradit posthac Gonçal. §. 3. *pro m. a. i. n. 1.* vbi late de præventioni, & materia d. c. si à sede Apostolica.
- 12 Vnde alias Rota conclusit 18. t. Octob. 1547. quod verba gratia facta per Papam, si quæ vacant ad præsens Beneficia, comprehendimus N. comprehendimus etiam Beneficia vacantia in mense Sept. vel altero mense ordinario, ex quo Papa videtur suo iure ordinario, & sic nulli iniuriam facit, nec oportet mentionem facere, utrum mensis fuerit Apostolicus, vel ordinarius. Ut per Mandos.
- 13 d. n. de provisio. vers. si quæ vacant. t. Et idem est in Legato, ut dicitur infra c. 3. à nu. quadragesimo & in nuntio, ut ibi num. sup.
- 14 Sed difficultas est, t. an idem sit in sex mensibus alternatiua, si Episcopus eam habeat, ita ut si papa in eis præveniat, valeat eius collatio? Et idem in eis dicunt Menoch. & Germon. supra, & Flam. par. d. q. nu. 56. & 57.
- 15 Sed contrarium in mensibus t. alternatiua ex decreto irritanti in ea appposito tenet idem Germon. in eod. tract. §. alioquin numero 14. vbi ait quod clausula irritans posita in indulto vel alternatiua ligat ipsum papam, probus ad Monach. in cap. tibi qui. numero 5. & 21. de rescript. in 6. Rebuff. in concord. tit. de firma, & irreuocabili concordatorum stabilitate in princ. vers. ultimo nota. puteus dec. 141. num. 4. l. 2. Menoch. dist. consi. 83. num. 6. & 25. l. 1. adeo ut nulla sit provisio papæ non derogato indulto, & de eo facta mentione. puteus ibi, & Caputaquen. decif. 82. p. 2. hæc Germon. ibi.
- 16 Et similiter Cerola in praxi t. Episcopali i. p. verb. derogatio, ait, quod, quando Episcopus habet alternatiua, & vacat Beneficium in mense suo, impetrans nihil impetret, nisi papa derogaret alternatiua ex Sarnen. de expect. nu. 21. & 22. & c. 1. & c. cum ordinem de rescript.
- 17 Ait tamen ipse t. Germon. ibi nu. 32. cum Meno. supra nu. 35. quod per clausulam in Bullis poni solitam, seu si venerabili fratri Episcopo, derogatur alternatiua.
- 18 t. Pro quo est optima decisio Mohed. 1. de concessio-
- ne Præb. alias 54. & alia in Cracouien. 21. Jun. 1557. coram D. Chifanen. in qua fuit resolutum, quod indultum conferendi, cum derogatione quarumcunque gratiarum ac vacaturæ derogatur per expectatam sequentem per illa verba, si venerabili Rebu. in praxi in forma, & declaratione nona: provisionis verb. seu si venerabili. Et ita valebit præventio papæ in mensibus alternatiua.
- At verius est decretum irritans, t. de quo in alternatiua non obstat provisioni Apostolicæ, nec esse necessariam illius derogationem, ut fuit resolutum in vna Corduben. Cantoria 15. Febr. 1557. coram D. Quiroga, in qua tenuerunt Domini Non esse necessariam derogationem regula alternatiua in provisionibus Papæ, etiam quod Papa provideat in mensibus alternatiua, quia concurret cum omnibus Ordinariis, cap. si à sede, de præben. in 6. Staphil. de literis gratiæ fol. 2. & ita seruare stilum Rota, quia per regulam alternatiua remouentur tantum obstacula, & præferuntur Ordinarij in sex mensibus, & clausula decreti in ea apposta non ligat Papam, nisi dicatur, etiam per nos, Cassad. dec. 1. de decretis, quamvis idem Cassad. dec. 5. de concess. præben. videatur aliud sentire, sed Rotam seruare eam distinctionem, si dictum sit per nos, aut non. Quod etiam fuit in eadem postea resolutum coram D. Rubeis 29. Nou. eiusdem anni ut infra n. 24.
- Idem fuit resolutum in causa t. Canonicatus sancti Martini 2. Maij 1561. coram Domin. Caputaquen. in qua fuit decifum, quod in mensibus alternatiua non potest præuenire Legatus, Papa vero sic, ut apud Coram decif. 105. in suis miscellaneis manuscriptis.
- Et in causa Trid. t. Canonicatus 21. Apr. 1570. coram Illustrissimo Lancelloto, in qua dubitatur, an provisio Apostolica anterior facta de Canonicatu vacante in mense alternato, residente, & acceptante Episcopo alternatiua, non derogat alternatiua, si præferenda provisioni Ordinarij? & resolutum est præferendam esse Apostolicam, quia de potestate Papæ, quod posset præuenire Ordinarium in collatione Beneficiorum vacantium etiam in mense alternato, Domini non dubitabant, ex quo potestas ei data non fuit priuatiue, quoad ipsum Papam, sed accumulative per ea, quæ ponit Sarnen. de expectat. num. 14. Staphil. de literis gratiæ fol. 2. nec decretum irritans positum in alternatiua regula obstare, siquidem in eo non adsunt verba, etiam per nos. Mohed. dec. 221. sola difficultas fuit in voluntate, ex quo in literis narratur vacatio de mense Aug. & quod nullus alius, præter ipsum Papam, potest disponere de vacantibus in ipso, & aliis mensibus reſeruatis. Sed Domini non fuit visum hoc obſtare ea ratione, quia alternatiua, & huiusmodi indulta, ut tenet Rota, solum remouent obstacula, Cassad. decif. 8. de præb. adeo, quod regula non efficit, quod mensis Aug. non sit reſeruatus sed tantum operatur, quod Ordinarius possit conferre in reſeruato remanente natura ipsius reſeruatiſ, quæ propterea non cessat. Aliqui ex Dominis considerabant verba supplicationis, ibi. de mense Iulij, vel Aug. vel alio veriori mense defuncti, quasi, quod ex his inferatur Papam voluisse providere, etiam si vacauerit in alio mense, & verba literarum sunt intelligenda iuxta supplicationem, tanquam matricem.
- Id autem, t. quod in ista dec. Triden. dicitur, regulam alternatiua non efficere, quod mensis Aug. non sit reſeruatus, sed quod non obstante reſeruatiſione possit ordinarius providere, sicut in indultis, nullo modo placet; nam reuera regula quatuor mensium Ordinariorū subrogat sex menses alternatos in fauorem

rem Episcoporum residentium, & acceptantium, Mohed. dec. 3. de rescript. alias 203. quam refert Mandos. reg. 27. q. 16. unde nulli eorum remanent reservationis, Crescen. dec. 11. de priuilegiis. sed sunt menses Ordinarij, Puteus dec. 215. l. 1. n. 2. & 5. Ordinarius quando facit prouisionem virtute alternatiua, potius facit iure ordinario, Mohed. dec. 1. de concess. Præben. numero 1. Etenim alternatiua solum remouet obstaculum reservationis, Mando. reg. 11. q. 11. n. 3. & d. reg. 27. q. 16. n. 4. Rota in illa Cordubens. Cantoriæ supra relata n. 19. & in illis Cæsaraugustan. Beneficij de Tauste infra adductis n. 709. & post hæc tradit González glos. 53. n. 28. nempe, quod per alternatiuam in totum fit sublata reservatio in sex mensibus, qui sunt ordinarij, sicut alij quatuor, & Episcopus ea gaudens conferat Beneficia in eis vacantia tanquam libera ab omni reservatione, vt ostendit illa dictio, libere alternatiue. Et quia alternatiua est remotio obstaculi reservationis, & Episcopus, qui ea gaudet, inuitur iure communi, ac locum habet exemplum de ligato manibus, qui scribere nequit, & si dissoluitur, scribit ministerio proprio, non autem ministerio dissoluentis. Et quod sic in huiusmodi Beneficiis data negligentia conferendi, datur deuolutio ad Capitulum, & Archiepiscopum, & alios inferiores Papa, ad quos de iure communi collatio deuoluitur ad Rotam dec. 774. l. 3. p. 3. diuersorum. Et quod in hoc casu dici potest, quod nulla vnquam intrauit reservatio, quia eadem est regula, quæ reservat, & modificat, & ad effectum reservationis regulæ mensium tempus vacationis inspicitur, vt ipsa regula indicat, & concludit d. dec. 774. Cassad. autem d. decisione 8. de Præb. loquitur in indultis, in quib. est diuersa ratio, vt dicitur infra numero 628. & sequenti, omissis reservationibus datis per González supra a numer. 37.

23 Et sic iud. Corbub. t. Cantoriæ 15. Mar. 1557. coram eod. D. Quiroga fuit resolutum, quod ex quo literæ erant expeditæ dispositæ, cum narratiua reservationis octo mensium, & fundabantur in mense Oct. reseruato, non poterat gratia canonicari, cum Episcopus haberet alternatiuam & resideret. Cassad. dec. 5. de Præb. nec obstabat supplicatio, quæ erat in mense Oct. & non erat fundata in reservatione, quia ex quo apparebat de literis expeditis, standum est illis, donec de aliis appareat. Et die 17. Maij in eadem fuit resolutum. Suffragari secundus literas expeditas sub eadem data absque expressione reservationis mensis Oct. etiam quod in eis nulla fiat mentio de prioribus, Cassad. decisione trigesima tertia super regulis in fine Felinus in capite in natura numero 69. & 11. de rescript. Card. conf. 69. n. 3. & potest variare, & mutare literas quamuis primas produxerit. l. nemo ex his de reg. iuris. Rota. 49. in antiquis Feli. d. numero 9. & in capitulo Pastoralis de excep. col. 4. quicquid dicat Rebu. in praxi pag. 154. n. 3.

24 Et in ead. 29. Nou. 1557. coram t. D. Rubéis fuit dubitatum. An gratia bone memoria Reuerendissimi Compellani sit nulla, vel surreptitia, ob non factam mentionem de residentia Episcopi, & derogatione regulæ alternatiuæ, & decisum per omnes non esse surreptitiam etiam quod regula alternatiua non fuerit derogatum, tum quia manus Papa non sunt ligatæ propter decretum in ea positum, cum non dicatur, etiam per nos, vel nostra auctoritate, vt per Cassad. dec. 2. de Præben. n. 3. & dec. 1. & 2. de decretis in reservationibus, quod saltem procedit, ubi Papa per se ipsum prouidet vt in casu isto, & tra tollitur id quod ex aduerso dicitur de decreto expediturum, in quibus Papa prouidet per executores. Et

ratio est, quia potestas residet, & remanet apud Papam. c. dudum de Præb. in 6. vt per Straph. de literis gratis fol. 3. vers. menses aut. cum Papa sit Ordinar. Ordinarij, & possit accumulative venire cū Ordinariis ita, vt sit locus prauentioni, vt per Card. conf. 156. columna quinta numero nono, Decius consilio 147. numero quinto Parisius consilio 83. numero duo decimo libro quarto tum etiam, quia per supradictam regulam nihil datur de nouo Ordinariis, sed idem tolluntur, obstatula, ita, vt in dictis mensib. Ordinarij conferre dicantur de iure communi, & ordin. adeo, vt renouatis indultis, & facultatib. non censeatur renouata alternatiua Ordinarij, vt per Cresc. dec. 195. & quod Ordinarij non virtute alternatiuæ, sed de iure ordinario, & communi conferant, fuit allegatus textus in cap. cum aliquibus de rescript. in 6. non obstat surreptio, tum quia Papa presumit, quod Ordinarius resideat, prout tenetur de iure communi, & maxime stante regula, quæ eos allicit ad residendum, tum etiam, quia id, quod est expressum in primis literis, tollitur, & non est in consideratione stantibus secundis literis, etiam quod de primis non sit facta mentio, Card. conf. 67. Cassad. super regulis decisios ne 33.

Tandem t. quod decretum irritans non liget Papam, nisi dicatur, etiam per nos, est decisio Mohedani. 21. de Præb. & fuit resolutum in vna Romana Cafalis 23. Oct. 1574. coram D. Robusterio, quæ est 1. p. diuersorum dec. 106. n. 3. vbi dicitur, quod licet decretum irritans comprehendat quamcunque auctoritatem etiam Apostolicam, tamen intelligebant Domini hoc, quando illa auctoritas Apostolica promittit à Delegatis Apostolicis, sed non quando promittit ab ipso Papa, quia tunc nisi dicat etiam per nos, non comprehenditur ipse Papa, vt pluries fuit in Rota resolutum, vt attestatur Augustinus de decretis n. 1. Et in vna Calagurritana Beneficij de Ariola 24. Ian. 1596. coram Decano fuit resolutum, quod Decretum irritans motus proprii Papæ non annullat, nec comprehendit prouisiones à Papa factas, cum in eo non dicatur de prouisionib. per nos factis, imo neque de Apostolicis, vt tenet Rota in d. Romana Cafalis.

Et sic intelligitur d. dec. t. Put. 141. n. 4. & 418. n. 5. & 492. n. 4. l. 2. & 387. l. 3. & d. dec. Mohedani 1. de concess. Præbende. n. 4.

Quævis contra teneant t. Probus, Rebuffus, Meno. & Germonius supra citati n. 15. & post Lapum, Domini. n. 10. Francus n. 2. & alij d. in cap. penul. de Præb. in 6. Glossator regula Cancel. 27. Simoneta de reservatione. qu. 89. in fi. & 90. in princ. Paris. conf. 37. libro quarto & Antonius Gabriel. de clausulis consilio 3. n. quarto & 74.

Quorum sententia procedet in decreto irritanti posito in iure, quod comprehendit Papam, etiam si non dicatur, per nos, Probus ad Monachum in capite presentis de officio Legati in 6. n. 15. & Glossator d. reg. 27. & Rota dec. 48. n. 4. p. 1. diuersorum. Et hæc distinctionem, nempe, quod decretum irritans liget Papam, quando apponitur in lege generali, aut concessione speciali, dummodo addantur in tali concessione speciali illa verba, etiam si per nos, aut successores nostros contigerit attentari, prout sapissime ponuntur, secus vero, quando nec est positum in lege generali, neque in speciali gratia adest d. clausula nouissime posthæc tenet Hier. González ad reg. de mensib. glos. l. 1. a num. 22. ex quod infert nu. 27. t. quod, cum decretum irritans positum in d. regula sit appositum in lege generali, ligat etiam ipsum papam, quoad prouisiones contingentes in mensibus ordinariis

maxime stantibus illis verbis in *prædictis omnibus*. Et numero sequenti cum Felino *m. c. cum ex officio*, numero 36. in *si. versiculo quod autem. de rescript.* Mohed. d. dec. 1. n. 4. de *conces. præb.* & Puteo d. dec. 492. n. 2. in *si. l. 2. & dec. 387. sub. n. 1. l. 3.* dicit, quod per alternatiua concessionem coarctatur Papa ad non conferendum in mensibus ordinariis, obstante decreto irritanti. Et dixit etiam in *si. 4. præm. n. 20.* Sed certe fallitur in dicta illatione González, qui non videtur habuisse notitiam de decisionibus Rotæ per me adductis in terminis alternatiua; nam, licet regulæ referuatiua sint per modum legis, & habeant vim constitutionis, & legis, Sarnen. in *regula de annali 9. 23.* tamen reuera non sunt leges generales, quales sunt alia regulæ Cancellariæ, sed auocationes quædam prouisionis Beneficiorum per Papam ad se factæ, ut patet ex diffinitione referuatiua, de qua idem González glossa quinta numero decimonono & glossa 31. a n. primo, & nos infra n. 558. rursus alternatiua non potest dici lex, sed potius est quædam gratia, Mohed. d. dec. 1. de *conces. præb. cum aliis*, & ita dicitur in ipsa alternatiua ibi *si vero, qui gratiam alternatiua*. Et tradit idem González glossa quinquagesima octaua à numero vigesimo septimo vnde decretum in ea positum non potest dici appositum in lege generali. Et d. de cisiones Mohedani, & Putei quas González allegat, intelliguntur, ut dixi, stante decreto irritanti cum illis verbis, etiam per nos, loquuntur enim de alternatiuis particularibus, quæ tunc certis Episcopis concedebantur per gratias, & literas, seu Breuia particularia cum clausulis amplissimis, non enim erat regula de alternatiua, González in diuisione *regule*, numero quarto, & glossa trigesima prima, numero decimo quinto & glossa 62. nu. 32. Felinus autem per eum allegatus non dicit, quod decretum irritans alternatiua liget Papam, sed, quod acceptatio expectantis contra eam facta non valeat propter d. decretum, quod etiam ligat manus executorum ipsius, ut dictum est. Fallitur etiam González, quatenus sentit d. numero vigesimo septimo quod decretum irritans positum in d. regula mensium respiciat etiam quatuor menses ordinarios, quod non est verum; nam Papa ibi solum referuat octo menses, & de quatuor mensibus nihil dicit, sed eos non adimit Ordinariis.

30 Sed & Menochius d. consilio octuagesimo tertio & numero vigesimo primo, & vigesimo tertio in proposito ait clausulam, decreti irritantis in alternatiua ex natura principalis dispositionis, cui apponitur, non esse propositam respectu Papæ, quia concessio conferendi Ordinariis est facta cumlatiue, sed, vel respectu Ordinarij, si ante, vel extra tempus à regula statutum contulisset, vel verius respectu inferiorum, ut puta executorum, vel similium.

31 Aduerte tamen, ne decipiaris, & quod quamuis Papa prouideat de aliquo certo Beneficio in forma dignum, seu alias in forma commissaria, non obstat decretum irritans alternatiua, quia tunc perinde est, ac si Papa per se ipsum prouideat, & illud, quod dicitur de executoribus, seu delegatis Apostolicis intelligitur de datis circa Beneficia incerta, ut in expectatiuis, de quibus expresse loquitur. d. decisio Cordubensis. adducta n. 24.

32 Sed offert se dubium, & si Papa præueniat in prouisione alicuius Beneficij, cuius prælatus est Cardinalis, & habet indultum, verbi gratia, Tolertanus, vel Hispalen. an prouisio papæ præferenda sit prouisioni posteriori Cardinalis Ordinarij? Et ratio du-

bitandi est clausula decreti irritantis, quod ponitur in indulto Cardinalis dicendo, etiam per nos, & sic ligat Papam iuxta supradicta.

In hoc dubio dicendum est & indultum non intrare, nisi in Beneficiis referuatis, quia datur ad remouendum obstaculum referuatiua iuxta d. *decisionem*. Calladori 8. 8. de Præb. & Rotam in causa Romana Beneficiatus S. Petri 28. Apr. 1595. coram D. Gipsio, & 20. Nou. 1595. coram D. Corduba, de qua infra n. 5. n. 7. & alias sæpe. & consequenter, si Papa præueniat in prouisione Beneficij non referuati, eius prouisio præualebit non obstante indulto, ut in vna Toletana Beneficiorum de numero 1593. Coram D. O. rano, in qua fuit resolutum. Per clausulam *Breujs de capienda possessione, amotis inde, & expulsis quibuscunque detentoribus, & intrusis, non tamen prouisus auctoritate Apostolica, non posse se inuare prouisum ab Archiepiscopo Toletano Cardinali*. Quiroga de Beneficiis vacantibus in mense Dec. non obstante indulto, quia ista prouidentur auctoritate ordinaria, cum non sint referuata, & sic etiam non obstat decretum irritans indulti. Et iterum coram eod. de anno 1594. fuit in ead. resolutum indultum Cardinalis non intrare. Vnde cum respectu Cardinalis Ordinarij collatoris nulli menses sint referuati, & quia in regula referuatiua mensium expresse excipiuntur Beneficia spectantia ad prouisionem Cardinalium, ibi, *non tamen S. Romana Ecclesia Cardinalium*, Crescen. dec. 20. de Præb. Rota dec. 537. n. 10. li. 3. p. 3. diuers. & in causa Burgen. Canonizatus 2. Jun. 1559. coram D. Rubeis, de qua infra, n. 657. & in Bononien. optionis infra adducta, nu. 452. circa si. & tradit post hæc González gloss. 24. a n. 1. dicens nouissime etiam fuisse decisi in vna Hispalen. Beneficij de Ieréz 12. Maji. 1603. coram D. Lita, de quo etiam infra à n. 624. in Beneficiis in quouis mense vacantibus non intrauit indultum, dummodo alias non sint referuata, quod non aduertit Anast. Germon. de indultis Card. §. volumus à n. 1. & 23. qui præsupponit. d. regulam includere Cardinales, & ex hoc falso præsupposito nonnulla falsa infert, & sic merito eum carpit González d. nu. 1. quamuis Rota in d. Bononien. optionis 3. difficultate videatur velle indultum comprehendere Beneficia vacantia in octo mensibus referuatis.

Quod procedit etiam, & si Beneficia spectent ad prouisionem prælati, & Capituli simul, nam d. exceptio prodest etiam Capitulo propter communionem iuris conferendi, ut fuit resolutum in Hispalen. Portionis 19. Jan. 1564. coram illustrissimo Pamphilio, ut in seq. dec. Gabriel de Soria obinuit à sede Apostolica Portionem Ecclesie Hispalen. vacantem per obitum cuiusdam Ludou. in mense Aug. in cuius collatione Illustrissimus D. Cardinalis de Castro Archiepiscopus prædictæ Ecclesie, qui contulit uni, & Capitulo, quod contulit alteri, fuerant discordes, & quia agentes prædictorum Cardinalis, & Capituli opposuerunt se huic prouisioni, Sanctissimus Dominus noster, ne alicui præiudicium inferatur, mandauit, quod in Rota videretur, an gratia Apostolica deberet sortiri suum effectum, & causa per me posita informante tantum Gabriele? ex quo agentes prædicti licet pluries citati, recusauerunt informare, Domini soluerunt, pro validitate prouisionis Apostolicæ, quia stante discordia Archiepiscopi, & Capituli circa collationem huius Portionis, quæ cum sit in Ecclesia Cathedrali, est inter ipsos communis, ut notat Io. And. in capita à collatione, quem ibi sequitur Gemin. Francus nu. 1. & Probis numero quarto de appellatione in 6. Abb. in capite cum Ecclesia Vulterna. nu.

na, numero octavo de electione Egid. dec. 69. & la-
te Cassad. dec. 22. post princ. de Præb. neutra collatio
valet, & si Papa sequenti die provideat tertio, ille dicitur
habere potius, ut tradit Probus ad Monachum in
Rubr. de iure patron. n. 8. post 10. And. in d. capite de
collatione numero tertio. Francus numero primo.
Geminus numero quarto. Feder. de Senis consil. 1.
consil. 1. sub n. 8. vers. solutio, Selua de Benef. p. 3. q. 71.
& late Rebus. in consil. 60. n. 12. cum pluribus seq. & i-
ta cessat quod prætendebatur pro parte Capituli Sanctis-
simum Dominum nostrum in hac discordia teneri vni,
vel alteri ex nominatis conferre istam Portionem, &
gratificare prouisum ab ipso, ut digniore, quia quic-
quid dicendum sit de pluribus presentibus in discor-
dia patronorum in materia collationis, cuius ter-
mini non sunt confundendi cum presentatione, communis
& vera est conclusio doctorum, quod neutra collatio te-
neat, & sit locus prouisioni sedis Apostolica ex supra al-
legatis. Minus obstat prædicto Cardinalis, quod Portio
vacans in mense Aug. qui cum sit unus de reuerentiis
vigore indulti spectat ad ipsum solum, quia in hac por-
tione ratione mensis potest dari aliqua reuerentia, ex quo
regula nominatum excipit Beneficia spectantia ad proui-
sionem Cardinalium, & ista exceptio prodest etiam Ca-
pitulo propter communionem iuris conferendi, ad l. si cō-
munem, quemadmodum seruantes amittantur: &
fuit notata per Calderinum consilio vigesimo secun-
do de Præbendis Felinus in capite primo sub nume-
ro 6. de præscript. Putius decisione octuagesima o-
ctaua in vna Tirasonen. libro tertio maxime cum Ca-
pitulum fuerit admissum ad conferendum vna cum Car-
dinali Archiepiscopo in omnibus mensibus iuxta formā
iuris communis, ut facietur ipse Cardinalis in indulto
nuper obtento, quo sit ut, attenta quasi possessione, quæ ad
validitatem collationis suspici solet capite querelam de
electione capite consultationibus de iure patro. col-
lato in hoc casu debuit fieri ab Archiepiscopo simul cū
Capitulo, quod est, prout est in quasi possessione conferen-
dis. Roia dec. 49. in antiquis Cald. consil. 13. de præb. &
consequenter nihil operatur indultum, quod non exten-
ditur ad Beneficia, in quorum possessione alius existit.
Mohed. dec. 179. Tho. de Thamis dec. 3. Put. dec. 206.
li. 1. præsertim, quod illius virtute non magis potuit Ar-
chiepiscopus solus conferre, quam sine eo potuisset, cum
nihil de nouo tribuat, sed remoueat tantum obstacula re-
seruationum & præseruat. Ordinario tantum partem
suam, quando collatio est ei communis cum Capitulo.
Cassad. dec. 3. in fi. de priuilegiis. Mohed. dec. 24. lo. Paulus
dec. 28. cum aliis allegatis. Et hoc procedit, non obstan-
te declaratione Felicis card. Greg. XIII. in secundo in-
dulto concessio prædicto Cardinali, quia ad instantiam
Capituli illud fuit postea suspensum per literas Cardina-
lis Frondati. Ex his fuit resolutum prouisionem Aposto-
licam esse validam, & supplicationem de super signa-
tam Gabrieli relaxadam, & posthæc tradit González
glos. 24. nu. 52. referens istam decisionem.

36 Et non intrare indultum fuit in eadem confirma-
tum coram Dom. Blanch. 14. April. 1595. ut in de-
cisione infra adducta capite quarto numero trigesimo o-
ctauo, & fuit etiam resolutum in eadem coram D.
Orano 24. Ianuar. millesimo quingentesimo no-
nagesimo septimo & dictum, indultum Cur. ordina-
riis collatoribus ad conferen. Beneficia concessum non am-
pliare facultatem, sed tantum præseruare ordinariam.
Cassad. dec. 8. de Præb. n. 6. Putius dec. 198. li. 1. Mohed.
dec. 1. de Præb. & inde indultum Cardinalium non ex-
pore prouisiones, quæ iure communi ad eum spectant, nec
prouisiones præuentionis de vacantibus collate sed expe-

ditionis, & gratia præuentionis de vacantibus.

37 Ex quo etiam fit contra Germonium ubi pro-
xime, quod prouisi de Beneficiis in quocumque mē-
se vacan. à Cardinali ordinario collatore habente
indultum, non tenebuntur expedire nouam proui-
sionem ratione indulti, in vers. volumus autem, in
quo ponitur decretum, quod prouisus vigore indultus
de Beneficiis reuerentiis excedentibus valorem vi-
gintiquatuor dicatorum teneatur intra sex menses
expedire nouam prouisionem, alias eo ipso vacare
censeantur, de quo Mado. de signatur a gratia tit. de
noua prouisione ad fi. & tit. de indulto conferendi Bene-
ficia reuerentiis, nam tunc non intrat indultum, &
consequenter non fit prouisio vigore indulti, ut di-
ctum est.

38 Nec obstat decisio f. Putei 2. de Præb. & reueren-
tiis in manuscript. quæ sic ait: Quando Beneficia
vacant in aliquo ex octo mensibus, prouisus vigore in-
dulti teneatur expedire nouam prouisionem, ita in causa
Abulen. de Villator de mense Iunii 1546. coram Prolo-
mo. Nam loquitur de prouiso vigore indulti con-
cessi Cardinali, non ordinario collatori, nempe Car-
dinali Farnesio. Qui non fuit Episcopus Abulen. ut
apparet ex decisione eiusdem Putei 363. l. 2. in impressis
quæ loquitur in ista causa.

39 Et in consummationem d. f. doctrinæ intellexi
Gregorium XI. viuz vocis oraculo declarasse Car-
dinali Carrafæ anno 1541. quod prouisi ab Archiepi-
scopo Toletano de Beneficiis vacantibus in mensib.
papæ non tenebatur impetrare nouā prouisionem, nec
Bullas expedire, nec in his loqui indultum, v. volumus. 40

40 Si vero, ut ad dubium propositum, f. redeamus,
papa præueniat in prouisione alicuius Beneficij re-
feruati Cardinale ordinario collatorem habentem
indultum cum decreto irritante dicente etiam
per nos, non valebit prouisio Papæ, n. si in ea dero-
getur & fiat mentio de indulto iuxta supradicta nu.
19. & Cassad. d. dec. 2. de Præb. n. 3. & Putei dec. 190. n.
1. l. 3. & Achillis 353. seu septima de priuilegiis. ex qua vi-
detur colligi, non posse dici derogari dicto indulto
f. Cardinalis per clausulam, seu si venerabili fratri E-
piscopo, & qualibet alia d. sedis indulgentia, in literis
Apostolicis apponi solitam, cum in ea non fiat men-
tio de Cardinali, Rebus. consil. 6. Et sub derogatione
indultorum f. Cardinalibus concessorum non cense-
tur derogatum indulto Cardinalis ordinarij, sed in-
telligitur de indultis concessis Cardinalibus extra-
ordinariis collatoribus, Putius decisi. 422. l. 2. & 93. l.
3. Achil. 348. seu 2. de priuilegiis. Germon. d. 8. per quæ-
sitionem, numero 95. & González, glosa 13. numero 99. &
glosa 24. numero 42.

41 Id autem, quod dictum est inter papam, f. & ordi-
narium esse locum præuentioni, accipiendum est, ni-
si prouiso à Papa obstat regula, de verisimili noti-
tate enim prouisio Papæ anterior nullius est ro-
boris, vel momenti ex d. reg. & consequenter non
obest prouisioni ordinarij posteriori, nec potest
dici papam præuenisse, Corraus secunda parte ca-
pituli primo numero septimo & capite tertio numero o-
ctauo.

42 Quæ reg. solum habet locum f. in vacatione per
obitum, de quo loquitur Mandosibi quæstione se-
ptima & onus probandi non incumbit impetrantis
sed danti de regula, f. supposito, quod impetrans pro-
bauerit obitum præcessisse, non tamen probauerit
dictum obitum, ex doctrina Bart. in l. in illa. ff. de verbo-
rum obligatione licet contra teneat Sarnen. ibi, quæstio
ne sexta ita fuit resolutum in vna Cremonen. coram

- Verallo, de anno 1551. ut apud Chifanen. *deciso*. 164. in *manuscrip.* & Puteum *decisione* 425. li. 3. & sequitur Mand. *ibi*. q. 9.
- 46 Et debet probare concludenter ¶ de non verisimili notitia, ut fuit resolutum in coram D. Aldobrandino, de anno 1557. & alias coram Fantuccio 1560.
- 47 In ordinario tamen, & legato d. reg. non ¶ habet locum, Bertrand. *cons.* 128. volumine 1. & videtur tenere, & bene probat Mandol. *ibi*, *questione prima* quamvis dicat ulterius non insistere, quia Rota 22. Ian. & 12. Jun. 1549. coram D. Nouato, in vna Barchinonen. præposituræ conclusit d. regulam procedere in ordinariis.
- 48 Quod etiam tenent Cosmas in *pragmatica* ¶ *sanc-tione*, tituli, de collatio. s. volens, seu s. neque verb. *faciend.* Selua 3. p. q. 46. Glossator d. reg. de *verisimili* 28. & ibidem Sarnen. dicens communem, *questio-ne prima* & Rebus. *verb.* in antea fecerit, & in *proæmio concord.* verb. fuit, Ripa *respon.* 16. lib. 1. v. in capite *se-cundo de rescriptis* in fin. Corrat. d. ca. 3. nu. octavo Gam-barbus de *offic. legati* l. 3. nu. 558. Rosin. de *Benef.* capite 29. n. 19. & P. Gregorius *eodem* it. it. c. 32. nu. quarto qui alios referunt pro ista sententia, & quod habeat locum in legato sentit Aym. *consil.* octuagesimo octavo à numero nono.
- 49 Mihi vero placet sententia Bertrandi, & ¶ Mand. pro qua alias iudicavit Rota, nempe d. regulam non habere locum in legato, ut testatur d. Glossator, & facit *dec.* Mohedani 30. de *præbendis* & Putci 244. c. 252. libro 1. vbi fuit resolutum reg. de verisimili non habere locum in præsentatione; & tenent Mand. *ibi*, q. 8. & fundamentis contrariæ sententiæ satisfacit i-dem Mand. d. q. 1.
- 50 Et de dicta reg. ultra Glossat. & Rebussum ¶ in ea videndi sunt Sarnen & Mandol. qui super ea de eius materia late agunt per *questiones*, & videndam etiam est quod dicitur infra 8. p. ca. 2. n. 4. & 11. p. caput. 1. n. 66.
- 51 Ordinarius autem non potest præuenire ¶ in Bene-ficiis reservatis, quorum prout spectat ad Papam priuatim. Nam, quamvis cessante reservatione collatio omnium Beneficiorum in diocesi existentium in quolibet mense vacantium pertinet de iure com-muni ad Episcopos loci ordinarios, qui in Beneficiis conferendis fundatam habent intentionem iure communi, c. omnes Basilica, c. nullus 16. q. 7. c. cum ex-ministro in fin. de heret. cum aliis, Felin. in capite cum venerabilis, nu. 32. de exceptis. Millis in *repor.* verb. Beneficiorum collatio, & verb. Beneficiorum autem dis-positio; & verb. Episcopus fundat, Staphil. de literis gra-tia, in præsentatione, n. 70. Probus ad Monachi, in c. cum in illis de *præb.* in 6. n. 10. Gomezius de expectati-uis, n. 13. 18. c. 20. Corrat. 25. p. c. 4. n. 6. in fin. 10. Nicol. Simon. in *Enchiridio* Benef. tit. 2. c. 2. n. 28. Vargas de *Episcoporum* iurisdictione, confirmatione 14. Mandol. *consil.* 11. a. nu. 2. Burlat. *consil.* 126. l. 2. ex nu. 37. Bern. Diaz reg. 240. Gratian. reg. 156. P. Greg. de *Benef.* ca-pite 38. n. 2. Flam. Paris. de *resignat.* Benef. l. 1. q. 10. a. n. 49. Zerola in *praxi* Episcopali, 1. par. verb. *Benef.* s. 2. & Zechius de *Benef.* c. 5. n. 6. vers. ex quibus se-quitur. Agid. Bellam. *dec.* 717. n. 3. Puteus 492. nu. 3. l. 2. Caputaquen. *decis.* 214. nu. 5. p. 2. in *impressis*, & 307. l. 1. in *manuscrip.* & posthac González ¶ ad reg. de mensib. s. x. *proem.* nu. 21. & 22. & *glos.* 11. n. 38. & 39. & *glos.* 29. n. 1. eorum tamen ordinaria potestas confe-rendi coarctata est per reservationes, de quibus tra-ctatus ediderunt Gaspar Perus, Lucas de Falcon,
- Simoneta, & Campegius, sed qui præcipue, & latius tractant hanc materiam, sunt Aeneas, & Simoneta ad quem additiones fecit Paulus Granu-tius, & videndus etiam est Rebussum in *praxi* tituli de *reservatio*, & in *rep.* caput. nulla. 2. de *conessione* præ-benda post materiam mandatorum, & nominatio-num.
- Et de tempore, quo cœperunt reservationes, ¶ vi-54 de Butfatum d. *consil.* 126. l. 2. n. 18. & 93. P. Greg. c. 24. n. 21. Tom. Campegius in d. tract. & Granutium in d. tract. Simoneta q. 1. n. 2.
- Et quia hæc materia reservationum est ¶ in praxi 55 frequentissima, & utilissima, de ea hic à nobis agen-dum late est.
- Et principio ¶ præmittendum est reservationes, 56 alias dici generales, alias vero speciales, & tamen magna varietas inter Doctores, quæ dicantur gene-rales, & quæ speciales, ut est videre apud Aeneam de Falcon. d. tra. q. 2. Simonetam *questione* 4. cassadorus *dec.* 3. de *reservatione* & P. Gregorius d. capite 24. nu-mero 21.
- Et quamvis multi dicant, quod generales ¶ reser-57 vationes dicuntur illæ, quæ sunt à iure communi indu-ctæ, speciales vero, quæ sunt introductæ per regulas Cancellariæ, vel extraneas, ad regimen, ultra iu-ris communis dispositionem, quia sunt temporales, Millis in *repor.* verb. *reservatio*, vers. 2. Felin. in *nostra* cor. 5. de *rescriptis*. ita intelligens *decisionem* Rotæ 10. c. 22. de *præb.* in nouis. Bellam. de *charitativo subsidio*, q. 117. Mandol. in *glos.* facultatum in *superfcriptione* verb. ad *perpetuam*. Caputaquen. *decis.* 75. part. 3. & alij, quod etiam admittit Glossator, regula prima & 62. Cancellariæ, nisi reguli. dicat, quod generaliter refer-uat.
- Tamen verius videtur, quod generales reservatio-58 nes dicantur, ¶ quæ non sunt de certis Beneficiis seu pro certis personis, sed de Beneficiis in communi, puta de Beneficiis Collectorum, seu Subcollectorum officialium Curia, aut familiarium, vel de Di-gnitatibus maioribus, etiam si sunt inductæ per re-gulas Cancellariæ, seu alias, dummodo in ipsis Papa non dicat specialiter reservare. Vel ut ¶ dicit Ze-59 chus d. c. 5. n. 6. generales reservationes sunt, quando omnium Beneficiorum Regni, vel certi loci, vel personarum, vel Dignitatum fieret ampla reservatio, vel quando plures reservationes reducuntur sub vna ratione, ut Bellamera *consilio* trigésimoquar-to.
- Vnde indultum conferendi Beneficia vacatura, ¶ 60 exceptis generaliter reservatis, non comprehendit Beneficia reservata per reg. 8. mensum, Mohed. *dec.* 12. & 13. de *privilegiis* ad fin. libri, alias 1. & 3. & in simili Callad. *dec.* 3.
- Speciales vero dicuntur, quæ sunt de certis Bene-ficiis, ¶ seu pro certis personis, & idem puto de cer-61 to numero Beneficiorum. Ita Rota *dec.* 28. de *præb.* in antiquis, & 3. de *reservatione* *volunt.* in nouis. in fin. Cas-sador. *dec.* 3. Caputaquen. *dec.* 141. n. 5. p. 1. Cosmas in *pragmat. sanct.* in de elect. s. licet duxit, verb. *reserva-tiones*, Aeneas de Falcon. d. q. 2. Rebus in *praxi*, tit. de *reservat.* n. 11. & in reg. 2. Cancell. in *casu* & in *concord.* ut de *reservatio* in *prim.* & idem tenet Simoneta, d. q. 14. a. nu. 14. saltem quando in ipsis regulis generaliter reservari dicitur, prout in reg. hodiernis, in omnib. fere dicitur, & Fla. Paris. de *resignatione*, l. 2. qu. 16. nu. 6. & hanc eandem sententiam videtur plane tenere Hier. Paulus in *praxi*. Cancell. in *sequitur* Bene-ficia *reservata* generaliter, & ¶ in 9. seq. & González *glos.*

- glos. 30. possunt etiam dici specialiter: reseruata beneficiis affecta per appositionem manus Papæ, Simoneta q. 4. n. 9. de quo infra a n. 139.
- 65 Et ista explicatio est magis conformis significationi. & acceptioni vocabulorum generalis, & spiritualis, & pro ea feci reg. Cancellaria 55. de claus. in Beneficiis vacantibus ponendis, quæ alias erat 62. ibi, Clausula ponatur, etiam si dictum Beneficium, ex eo, quod talis collector, generaliter reseruatum existat.
- 64 At dictæ specialiter reseruaciones fin fauorem aliquorum, maxime mentales, de quibus Cassad. dec. 4. 5. 6. de reseruatio. & vltima de concess. preb. & Mandos. reg. 11. q. 1. iam non sunt in vsu propter decretum S. Concilij Trid. c. 24. de reformatione capite decimo nono per quod illæ sunt sublata, Mandos. de signatura gram. ut. de reseru. ad finem. Nauarrus in capite si quando, de rescrip. in actuarius, n. 14. & 16. & Fla. Paul. supra n. 17 & Gonzalez. d. 51. a numero 66. & d. glo. 3. o. num. 23. & 25.
- 95 Aliquando tamen reseruantur specialiter aliqua Beneficia, quæ sperantur vacare per contractum matrimonij, vel per affectionem iuxta reg. Cancell. 57.
- 66 Sed, an reseruaciones sunt otiosæ, an fauorabiles, est dubium Doctorum, de quo late per Aneam de Falcon. d. tract. preb. ludo 2. & Simonetani, quest. 5. & 6. Granu. & per Gonzalez posthæc visum ad reg. de mensib. 5. 6. proæm. per totum.
- 67 Et quidem ea sententia mihi verior videtur, quod sint otiosæ, & restringendæ, cum detrahant ordinariæ potestati, quam tenent glos. in capite præsent. verb. finitur, de offi. Legati in 6. quam dicit memorabilem Nauarrus in capite accepta de restitutione spoliato, oppositionis solutione decima, numero quadragesimo secundo & Ioan. Andreas Domin. Francus, & alij in capite auaritia, de electione in sexto & Corralius 2. p. c. 1. numero undecimo qui dicunt, quod reseruatio capite secundo de prebendis in sexto est otiosa, & restringenda, cum detrahat Ordinariæ potestati, & Belamer. de permutatione Benef. 3. p. 9. 1. & conf. 34. qui cum collectario ait, quod reseruaciones Papæ, etiam generales & Motu proprio factæ sunt otiosæ, & restringendæ, siue restringibiles, quia ordinariis aufertur sua iura, Cassador. dec. 3. n. 5. de reseruatio. Ripa resp. 15. l. 1. n. 5. & resp. 17. lib. 2. n. Mandos. conf. 11. n. 9. & idem videtur velle Glossator, reg. 3. vers. item quero, & tenuit Rota in Segunt. Archidiaconatus, & Canonicius infra adducti, n. 3. 2.

J. I.

De reseruacione ob vacationem in Curia,
& clausa in corpore iudicis,

SVMARIA.

PRecipua reseruatio, & in corpore iuris est clausula de Beneficiis vacantibus apud sedem seu in curia, quod idem est in proposito n. 68. & 69.

Ista reseruatio extenditur ad Beneficia venientium ad curiam, vel ab ipsa recedentium aut decedentium infra duas dietas, n. 70.

Beneficia in curia vacantia specialius ceteris sunt affecta Papæ, n. 72.

Beneficia apud sedem, seu in curia vacare dicuntur, non

solum per obitum in illa, sed etiam quando ibi sit renuntiatio, privati, vel alij modi vasandi, numero 73. & 74.

Ibi dicitur Ecclesia vacare, ubi sit privatio, vel renuntiatio etiam a promatore alibi constituto, n. 75. etiam si persona sit alibi, non solum attenditur locus privationis, non ubi persona sit, n. 76.

In vacatione inducta ob modum negatiuum solum consideratur, ubi est persona & Beneficium, imo solum consideratur, ubi est persona, numero septuagesimo septimo & 78.

Vbi privatio inducitur à iure, seu ex decreto propter actum posituum Beneficium vacat, ubi sit actus, numero 79.

Beneficia hereticorum vacant in partibus, ubi fuit commissum delictum, & non in curia, ubi sententia lata fuit, numero 80. Quæ hodie sunt reseruata, numero 81.

Quomodo in proposito accipitur curia remissius numero 82.

In hac reseruacione non comprehenduntur Beneficia, habentium domicilium in Romana curia, nisi curia es sint n. 83.

Quantum Beneficia officialium, & Capellanorum Papæ, & aliorum, de quibus in extrauag. ex debito, dicantur ibi vacare apud sedem, tamen illa erant temporalis & extranei cū condicione, sicut etiam extraneis ad regimen, a n. 84.

Nec omnia Beneficia reseruata, etiam specialiter aut in d. extrauag. ad regimen, dici possunt proprie vacare in curia, sed ad summum eanti large ratione reseruata, nu. 88. & seq.

Beneficia vacantia ob non publicationem non vacant in curia, nisi resignatio sit facta coram Papa, quia adhuc per resignationem vacant, n. 90.

Qui narrat resignationem non publicatam, & Beneficium adhuc per resignationem vacare, narrat verum, licet Rota alias teneat non vacare per resignationem, n. 91.

Vbi simpliciter exprimeretur vacatio ex resignatione, non veniret vacatio ob non publicationem, quæ specialiter exprimi debet, n. 95.

Si Beneficia vacantia in curia Papa non confert infra mensem, à die vacationis Ordinarij possunt illa conferre, ex c. statutu, de preb. in 6. n. 96. Quod non procedit in Beneficiis alijs reseruatis, in quib. nullum tempus est Papæ prefixum ad conferendum, num. nonagesimo septimo.

Dictum c. statutum est correctum per Extrauagantem pie de preb. quæ est Bonifacij, & posterior, n. 98. Licet possit dubitari propter datam, l. 6. n. 99.

Quicquid sit de hoc per Extrauag. ad regimen derogatur, dic. statutum, n. 100.

Parochiales in curia vacantes Apostolica Sede vacante etiam quæ vacarunt viuentis Papa possunt per Ordinarium promoueri, ex c. si Apostolica de preb. in 6. quod est posterius, dict. Extrauag. pia, numero 101. & 102.

Dictum c. si Apostolica non procedit in Beneficijs alijs reseruatis, nec in deuolutis contra alios, a n. 103.

Extrauagat. 1. & si in temporalium, de preb. quæ derogat c. si Apostolica, etiam temporalis, & expirauit, numero 106.

Etiam quod Parochiales vacantes, viuentis Papa, non est derogatū d. c. si Apostolica, per Extrauag. ad regimen, non obstat, ne effectus inducta viuentis Papa, nec extrauag. vltima, de preb. à numero 107.

De potentia & efficacia, ac privilegijs reseruacionis per

X. 3

vacationem in curia, qui sint videndi. n. 112.

In d. reservatione non comprehenduntur Episcopatus, bene tamen Abbatis, numer. 113. cum seq. ubi ponitur resolutio Rotæ, ex qua idem etiam videbatur in Episcopatus.

In reservationibus Extraneis ad regimen exprimentur Episcopatus, & Monasteria, & c. & per reg. 2. Cancell. sit peculiaris reservatio Episcopatum & Monasteriorum, n. 117.

Reg. reservatoria Monasteriorum comprehendit Monasteria electiva, n. 118.

Alia Dignitates inferiores etiam electiva, & alia Beneficia electiva, certum est, quod comprehenduntur in d. reserv. c. 2. de prob. in 6. cum faciat mentionem de elect. nec contrarium vult. Corra. n. 19. & seq. & idem erit in reg. reservatoris facientibus mentionem de elect. n. 121.

Etiam non facta mentione de elect. comprehenduntur sub reservationib. si nullus modus providendi esset expressus quicquid esset in mandato de providendo, nu. 122. 123.

In reservationib. factis sub ista forma reservamus Benef. ad cuiuscumq. collationem, provisionem, presentationem, seu dispositionem spectantia, non comprehenduntur Beneficia electiva, a. n. 124.

An præter reserv. per vacat. in curia, sint alia reserv. in corpore iuris clausæ. n. 127. cum seq. referuntur sententia Doctorum, & resolvitur unam tantum esse reserv. nempe illam.

Beneficia litigiosa non sunt reservata contra aliquos, a. n. 133. & ponuntur dec. Rotæ.

68 **H**is præmissis notandum est, primo præcipuam reservat. & in corpore iuris clausam esse illam de qua in d. c. 2. de prob. in 6. & in c. statutum, & cap. present. eod. & Clem. 1. ut lite pendente, ubi reservantur dispositioni Romani Pontificis, omnia Beneficia vacantia apud Sedem Apostolicam, seu in curia: quod idem est & in proposito, secundum glo. in d. c. statut. verb. in curia per tex. ibi & in d. c. 2. cum qua transeunt ibi Dd. & Francus d. c. 2. n. 2. Iapuz allegazione 96. in prim. Simoneta, 7. 30. numero 2.

70 Quæ reservatio extenditur & in d. ca. presenti ad Beneficia, quæ venientes ad Curiam Romanam, vel ab ipsa recedentes obtinent, si in locis vicinis ipsi curiæ per duas dictas legales mori contigerit.

71 Et ista reservatio de Beneficiis apud sedem & vacantibus continetur etiam in d. Extraneis ad regimen, de prob. quæ per reg. 1. Cancellaria semper innovatur per omnes Pontifices.

2 Quæ Beneficia incuria vacantia specialius & cæteris sunt affecta Papæ d. c. 2. Mand. in præfatione reg. 5. Cancell. numero 1. Granutius ad Simonetam, quæst. 26. n. 6.

73 Beneficiaque apud Sedem, seu in curia vacare & dicuntur non solum per obitum in illa, sed etiam quando ibi fit renunciatio, vel privatio, aut si ibidem alij vacationis modi inducuntur. Francus in d. c. present. §. sine. n. 4. Simoneta 9. 28. 29 & 30. & ibi Granutius Gambarus de officio Legati, l. 3. n. 124. Caputaquen. dec. 48. 25 & 327. p. 3. Quamvis Gigas de inrtu. 50. num. 47. dicat, quod Beneficia resignata in curia non dicuntur vacare apud sedem, sed bene in curia, & quod, licet properea sint reservata, tamen eorum reservatio nõ dicitur in corpore iuris clausa, citans Sarnen. de triennali, quæst. 31. sub numer. 5. qui id non dicit.

74

Nam ibi dicitur Ecclesia vacare, ubi fit & privatio vel renunciatio, etiam à procuratore alibi constituto, Probus d. c. 2. de prob. in 6. a. n. 22. Corras l. p. c. 8. n. 8. Rosinacius c. 15. Fla. Paris. l. 9. g. 14. vel ubi occurrunt omnes alij vacationis modi, Rota dec. 4. & 35. de Prob. alias 33. & 86. in antiquis, Paulinus de offic. & potestate Capituli sede vacante. preludeo vlt. nu. 8. & Mandos. cons. 11. n. 1. ubi docet Beneficia privati vacare ubi privatur, quando sumus in privatione hominis, & posthac tradit Gonzalez glo. 13. a. n. 42. & 45. & glo. 15. §. 2. g. 3. ex. n. 8.

Quod procedit, etiam si persona privata, seu ex qua alias vacat Beneficium, sit extra curiam, nam solum est attendendus locus privationis, non autem ubi sit persona, ut ex dec. 32. Guidoboni in causa Cöpostellana Canoniciatus resolut Mand. reg. 32. 7. 8. ad fin. & volunt citatis quamvis Caputaquen. in d. dec. 48. & 327. distinguat. facit glo. verb. cellaro in d. elem. 1. ut lite pendente. Millis in reper. verb. Beneficia vacantia: nec obstat dec. Putci. 356. nu. 4. l. 2. ubi habetur, quod Beneficium vacans & non expeditionem novæ provisionis, ex decreto dicitur vacare extra curiam ex quo, & persona, & Beneficium erat extra curiam, quamvis nova provisio erat expedienda in curia, & ibi iura soluenda: quia responderetur id procedere in vacatione inducta ob modum negatium consistentem in non faciendis, seu in omissione, quo casu solum consideratur, ubi est persona, & Beneficium, ut si sunt extra curiam, extra curiam dicatur vacare Beneficium.

Ino solum videtur considerandus locus, & ubi 78 est persona, ut per Paulinum sup. ubi ait: quod privatus, quia non soluit pensionem in partibus, si est Romæ, eius Beneficium censetur vacare in curia, & esse reservatum d. decisi. 4. & Hier. Paulum in d. præc. Cancellaria, verb. Beneficium residentis, pag. mihi 608. post praxi. Rebus ubi ait, quod Beneficium residentis in curia non promoti infra annum dicitur vacare in curia, secundum Collectarum in c. Ecclesia, de sortilegiis.

At ubi privatio inducitur à iure, seu ex & decreto propter actum positivum Beneficium dicitur vacare, ubi fit actus, ob quem inducitur privatio à iure, seu decreto iuxta dicta.

Vnde alias in vna Mutinen. Capellæ 19. & Iunij 80 1562. coram D. paleoto fuit resolutum, Beneficia hereticorum vacare in partibus, ubi fuit commissum delictum, & non in curia, ubi sententia lata fuit, nam vacant ipso iure, & possunt impetrari, & conferri ante sententiam, ut per Cotam dec. 230. in suis Miscellaneis manuscrip. & habetur in dec. 707. & 728. l. 3. p. 3. diner sorum, & refert Mand. de signatura gratie, tit. de absolutione ab heresi, versiculo. hereticorum Beneficia.

Hodie tamen Beneficia vacantia propter hæresim, si crimines sunt Papæ reservata per constitutionem 29. vij. V.

Et quomodo in proposito & accipiatur curia, vide infra super regula quinta Cancellaria, a numero 387.

Et adverte in hac reservatione non comprehenduntur Beneficia habentium domicilium in Romana curia, nisi curiales sint, seu cortesani & ibi ratione curiæ morarentur, d. c. present. §. sane, & ibi Dd. Agi. dec. 654. seu 655. & fuit resolutum in causa Romana Beneficiatus S. petri 27. Ianua. 1593. coram D. Blancheto.

Et quamvis Beneficia officialium, & Capellano-

rum

84 rum Pape, & aliorum, de quib. in *Extravaug. ex debito, de elect. inter communes* dicantur, ibi *vacare a-*
pu sedem, et si alibi de *decant.* Lapis allegatione 96.
in princ. ubi Mand. Littera D. & Francus in d. s. sane, n.
4. Aneas 4. 7. effectus 2. & 6. n. 4. tamen illa extravaugas
 85 erat temporalis, & expiravit cum conditore, & ut pa-
 teret ibi, Donec Christi dignatio nos dignabitur universa-
 lis Ecclesie sponsa sua regimini præsideret. & ibi, prout
 sioni nostra, Dom. in d. c. statutum post n. 8. Mand. reg. i.
 Cancell. q. 1. & Zerola verb. Benef. s. 2. fall. 3. sicut etia
 86 extravaugas ad regimen, & Dom. in c. si Apostolica, n. 6.
 de prob. in 6. Glossator, reg. Cancell. 1. 2. 30. & 62. Cassad.
 dec. 3. n. 3. de constit. & Mandos d. reg. i. q. 1. quicquid de
 87 veraque & dicat Aneas de Falcon, pro ludo 4. nec re-
 fert esse impressas inter Extravaugas communes,
 nec dici potest earum reservationes esse approbatas,
 ex Extravaugant. Pauli II. fin. de prob. inter omnes, &
 sic de d. Extravaugas. ex debito, iam non est curan-
 dum.

Nec omnia Beneficia reservata etiam specialiter
 88 & aut etiam in dict. Extravaug. ad regimen dici possunt
 proprie vacare in curia, Lapis allegat. 84. n. 3. sed ad
 summum, tantum large, & improprie ratione refer-
 rationis, quia eorum dispositio pertinet ad curiam,
 puteus dec. 36. n. 1. l. 2. Rota in Cordub. Capellaniz,
 de qua infra n. 425.

89 Et ita potest intelligi gloss. verb. collatio, & in si, in d.
 clem. i. ut hic pendente, quæ ait, quod Beneficia spec-
 ialiter reservata vacant in curia, & Simoneta q. 30.
 n. 3. & Sarnen, de triennali, q. 31. ubi aiunt, quod refer-
 vata per Extravaug. ad regimen, dicuntur vacare in cu-
 ria, & Couar. pract. c. 36. n. 4. ad si. & p. Greg. d. c. 24. n.
 4. ubi ait, quod dicemus vacare in curia, vel apud sedem
 ea Beneficia, quæ solius Summi Pontificis refer-
 vata sunt collationi; nec in dict. Extravaug. ad regi-
 men, dicitur, quod Beneficia vacantia per obitum
 personarum, de quibus ibi, censeantur, seu iudicen-
 tur vacare in curia, vel æquiparentur vacantibus in
 curia, quicquid dicat Aneas d. effectus 2. & 6. & ita te-
 nendum est, quicquid posthæc velit Gonzalez, gl. 13.
 ex n. 46.

90 Unde Beneficia & resignata extra curiam vacan-
 tia ob non factam publicationem, iuxta constitu-
 tionem 87. Greg. XIII. de qua infra i. p. cap. 3. a. num.
 2. 3. non dicuntur vacare in curia, quamvis eorum
 dispositio eo ipso ad sedem Apostolicam devolu-
 ta existat, Beneficia autem vacantia, ob non publica-
 tionem iuxta dict. constitutionem Greg. XIII. adhuc
 per resignationem vacant, & sic apud sedem, cum
 est facta in manibus papæ, ut apparet ex ipsa confi-
 ratione, vers. quod si quicquam ibi, ab ipsa prima resi-
 91 gnatione. Et sic qui narrat resignationem non publi-
 catam, & Beneficium adhuc per resignationem, va-
 care apud sedem, narrat verum, ita fuit resolutum in
 causa Verdunen. Canonici 19. Iunij 1589. coram
 D. Gypsis, Flaminius Parisius libro undecimo quæstio-
 ne 8.

92 Quamvis contrarium alias tenuerit Rota & in vna
 Spoletana Beneficiorum, 28. Jun. 1595. coram Dom.
 Mantica, ut in seq. decisione. Placuit Dominis gratia
 sineatri à D. Persio impetratam, quod ad modum vacatio-
 nis non fuisse instituatam, nam, cum modus vacandi fue-
 rit in supplicatione expressus propter resignationem, ille
 non potest verificari, nisi resignatio fuerit publica,
 quia debet intelligi de resignatione valida, quæ indiget
 publicatione secundum factic. record. Gregor. XIII. confi-
 rationem, neque presumitur facta publicatio, sed debet
 probari, quia est facta l. quacumque. §. ult. de publica-

na l. consilio §. quæsitum de curatione furiosorum, Alex.
 consil. 18. n. 11. l. 2. Socin. Senior consil. 15. n. 2. l. 1. & ita
 sapissimè fuit resolutum. Unde si resignatio non fuit pu-
 blicata, Beneficium non vacat propter resignationem, ut
 fuit expressum, sed ob non publicationem ex d. Gregor.
 constitutione, qui modus vacationis non fuit expressus, &
 tamen speculiter exprimi debet, & si resignatio, ut in ca-
 su proposito, facta fuerit in manibus inferioris collatoris,
 ut colligitur ex d. Greg. constitutione §. de beneficiis au-
 tem, ex illis verbis, & aliis, ibi, modo, & forma prædi-
 ctis, quæ quidem verba habent relationem ad prædictas
 qualitates, Corneus consil. 182. nu. 61. l. 2. Socinus Junior
 consil. 42. nume. 3. l. 3. Crauetia consil. 98. numero 8.
 quare cum D. Persius hunc modum vacationis in suppli-
 catione non expresserit, non facta publicatione non po-
 rest Beneficium obtinere, quia gratia obiecta non capit
 hunc modum vacationis, quamvis resignatio facta fuerit
 in manibus inferioris collatoris, ut fuit dictum coram
 Pamphilio, in Bononiensi Canonici 16. & 19. Februa-
 ry 1590.

Et idem tenuit Rota in alia Verdunen. & Canonici
 23. Maij 1596. coram D. Pamphilio infra addu-
 cta si p. 3. n. 332. & fuit dictum in vna Mediolanen.
 Beneficii 13. Ian. 1597. coram D. meo Corduba, de
 qua d. c. 3. n. 284.

Et responsio data in d. Verdunen. ad d. t. vers. quod
 si quicquam non satis facit, nam reueta in illis verbis,
 Illaque, siue iura ab ipsa statim resignat seu cessione,
 vacauisse & vacare censeantur eo ipso, loquitur de pri-
 ma resignatione, à qua vult Beneficium vacare non
 facta publicatione, siue subsecuta sint aliæ resigna-
 tiones, siue non, & in princ. dict. vers. non annullat i-
 psam primam resignationem, sed dispositiones, &
 gratias resignatorum, & cessorum Beneficiorum, ac
 iurium huiusmodi subdens, quod nulla alia su-
 per huiusmodi Beneficio, siue iure cesso, iis, qui-
 bus concessa fuerit, suffragetur, sed ad ea sunt inha-
 biles.

Verum est tamen, & quod ubi simpliciter exprime-
 retur vacatio ex resignatione, non veniret vacatio,
 ob non publicationem, quamvis sit ex resignatione,
 nam specialiter exprimi debet, ex d. constitu. vers. il-
 lorum vero.

Aduertendum est tamen, quod, si Beneficia & vacan-
 tia in curia Papa non conferat infra mensem à die
 vacationis, & non scientiæ numerandum, Ordinarij
 possunt illa conferre, ex dict. cap. statutum, de prob. in
 6. & ibi gloss. & Dd. Cuius tex. moderatio & loquitur,
 & habet locum tantum in reservatis propter vaca-
 tionem in curia per d. c. 2. & c. present, eod. tit. in ca-
 teris autem nullum tempus est Papæ præfixum ad
 conferendum, Francus in d. c. statutum, num. 6. Aneas
 de Falcon. q. 4. principali effectus 2. & 20. Paulus Gra-
 nutius ad Simonetam q. 47. num. 14. & dicitur infra
 10. p. c. 2. n. 12. & hanc sententiam admittit, non solum
 in deuolutis, sed etiam in aliis reservatis, Gonzalez
 ad regulam de mensibus. §. quinto proterio à nume-
 ro 145.

Sed decis. d. c. statutum, quod est Gregorius X. & est
 hodie correctæ, & reuocata per Extravaug. pie i. de prob.
 inter omnes, quæ est Bonifacij VIII. & sic posterior,
 glo. i. ibidem, & Rota dec. 12. ante n. 1. de prob. in nouis,
 alias 207. Papus allegation. 96. sub n. 1. Domin. consil. 78.
 Francus in d. c. statutum, sub nu. 6. versic. & vide etiam
 per Lapium Staphil. de literis gratia in præfatione, num.
 20. Simoneta d. q. 30. nu. 3. & Sarnen. de triennali. quæ-
 stion. 31. versiculo ex quo inferitur, & Gonzalez d. c. §. 5.

a n. 148. dicens, se non dubitare dict. reuocatione.

Verum posset dubitari, si an d. c. *statutum si corre-*
ctum per d. Extrauag. pia, propter datam lib. 6. quæ est
posterior d. *Extrauag. vt dicit Eneas de Facon. dist.*
qu. 4. effectus 6. & 202 & dubitat etiam Sarr. de *expe-*
ctamus. n. 21. & etiam Zerola in *praxi Episcopali p. 1.*
verb. Beneficium §. 3. d. 4. qui ait, quod stante hac du-
bitatione Doctorum Ordinarius prouidebit, prout
Deus benedictus sibi inspirauerit. Et *pa. verb. re-*
seruatio §. 7. hanc opinionem amplectitur, tanquam
favorabiliorem, & magis connaturalem Episcopo
potestati, & videtur tenere Mand. al. Lapum d. *alle-*
gat. 96. lura E.

100 Sed quicquid sit de hoc tamen per d. *Extrauag. ad*
regimen, quæ, vt dixi, innouatur per omnes Summos
Pontifices, derogatur decisioni *capite statutum*, vt
apparet ibi, *Non obstantibus quibuscumque consti-*
tutionib. à predecessoribus nostris Romanis Pontificibus
editis quatenus obfistere possent super enarratis articu-
lis, vel alicui, si aliquibus eorundem. Lapis *vbi pro-*
xiime.

101 Similiter etiam Parochiales in curia vacantes
Apostolica sede vacante, & quæ vacarunt viuente
Papa, de quibus ante eius obitum non fuit ordina-
tum possunt per Ordinarium prouideri, etiam ante
mensum, ex c. si *Apostolica de prob. in 6.* Rebut. in *pra-*
xi in noua prouisione, verb. *dummodo tempore data pra-*
se. titum. n. 14. Paulus Granutius ad Simonetam, *qua-*
estio. 47. n. 12. & nouissime posthac González d. 9. §.
a n. 125.

102 Quod c. si *Apostolica*, est posterius d. *Extrauag.*
pie. & sic quantum ad hoc illam correxit, vt dicit d.
gloss. 1. d. 1. d. Extrauag. & Francus in d. cap. si Apostolica
numero 1.

103 Et d. c. si *Apostolica*, videtur etiam solum in pro-
cedere in Parochialibus in curia vacantibus, & non
in referuatis alia ratione iuxta supradicta, Francus in
d. *ca. statutum. n. 6.* Gaspar. de Perusio, de *referuatio-*
ne §. 5.

104 Quamuis Zerola d. 1. p. verb. *Benef. §. 3. t. dicto 10.*
2. p. verb. referuatio §. 5. à fortiori, & à simili contra
teneat dicens, quod posset etiam conferre Parochia-
les vacantes extra curiam, sed in mensa Summi Pon-
tificis, ex maiori ad minus, & ex identitate rationis
de qua ibi, & fuerat dictum in causa Abulen. Paro-
chialis de la Calçada 19. Nouem. 1593. infra adducta,
c. 5. num. 91. & videtur tenere Rebut. in *reg. 1. Cancell.*
verb. etiam si dicti officiales. ibi *Tamen hic officia, seu*
Beneficia illorum vult esse referuata, quia semel affecta
semper durat, nisi liberetur. c. si *Apostolica de preb.*
in 6. nouissime posthac tenet González d. 5. §. *proce-*
ss. n. 137.

105 Nec etiam procedit in deuolutis, licet contra te-
neat à fortiori Zerola d. *verb. referuatio §. 4.* contra
quem tenere videtur González d. 5. §. *numero 144.*
& seq.

106 Et quamuis per *Extrauag. Clementis V. t. & si in*
temporalium. 3. de prob. in communibus, quæ est po-
sterior, sit derogatum d. c. si *Apostolica*, vt inquit
Francus ibi d. n. 2. in si, tamen illa *Extrauagans* erat
temporalis, & cum suo coadiutore expirauit, vt ap-
paret ibi, *Qua apud sedem Apostolicam vacare noscen-*
tur ad presens, & qua toto nostri Pontificatus tempore
vacare contigerit. & ibi, *hac vice.*

107 Difficultas est, si quoad Parochiales quæ viuo
papa apud sedem vacarunt, de quibus ante ipsius o-
bitum non fuit ordinatum, nam, cum viuo Papa vaca-
uerint, suat affectæ per referuationem d. *Extrauag.*

gantis ad regimen, & Beneficium semel affectum, se-
per manet affectum, vt in *Extra. vlti. eod. tit. in com-*
muni bus, de quo infra a n. 793.

Nihilominus verius videtur, & etiam quoad Pa-
rochiales viuente papa vacantes, non esse derogatum
d. c. si *Apostolica* per d. *Extrauag. ad regimen.* &
ratio est, nam in ea Papa solum suæ dispositioni re-
seruat, & non sedis Apostolicæ, & sic non potest di-
ci ei in aliquo obfistere d. c. si *Apostolica*, quod mor-
tuo Papa & sic sublato de medio permittit prouisionem
Ordinarii.

Nec affectio inducta in parochiali viuente papa
videtur obfistere, nam non obfistente affectione indu-
cta, ex referuatione *d. ca. 2. de prob. in 6.* vult. pa-
pa in d. c. si *Apostolica* quod Ordinarij possint prouide-
re parochiales apud sedem in vita papæ vacantes,
de quibus prouisum non est, & referuatio d. *Extra-*
uag. ad regimen in quantum referuat Beneficia vacan-
tia in curia, per quam inducta est prædicta affectio,
nihil aliud est, quam confirmatio referuationis d. c.
& eadem cum illa.

Sed videtur adhuc obfistere t. d. *Extrauagans vlti-*
ma incip. ad Romanos, de prob. in communib. quæ est
posterior d. c. si *Apostolica*, vbi dicitur, quod omnia
Beneficia, etiam curata, semel affecta semper manent
affecta, & quod non possunt per alium, quam per Ro-
manum Pontificem prouideri.

Sed respondetur, quod ista *Extrauagans* generaliter, & indistincte loquens debet restringi, & de-
terminari per d. c. si *Apostolica*, nam lex posterior ge-
neraliter loquens restringitur, & limitatur per legem
priorem, non est nouum, si de legibus gloss. las. & alij
l. sciendum ff. qui satis dare cogantur. Ant. Gab. *concl.*
1. de legibus nu. 2. & Thom. Sanchez de *matrimonio l.*
2. disputatio. 34. r. 6. & Euerar. in loco à *ratione legis*
scriptæ a n. 12. González, *supra a n. 129.*

Et de potentia, & efficacia t. ac priuilegiis d. re-
seruationis per vacationem in curia, vide *Aneam de*
Falcon. 4. q. 1. Simonetam 9. q. 1. n. 15. & 9. 73. & Granu-
tium ad eum, q. 6. Sarnen de *triennali. 9. 31.* Probum
ad Monach. in *presenti de offic. Legati in 6. a n. 5.*
Mandol. in *prefatione reg. 5. Cancell.* & ad Lapum *alle-*
gatione 84. lura D. & Anast. Germon. de indultis Car-
dinalium. §. si vero, n. 10. & quæ dicemus infra.

Et, an in d. referuatione comprehendantur Episcopatus, seu Ecclesiæ Cathedrales, & Abbatiæ, & aliz Dignitates electiue, glo. in d. c. 2. verb. *Dignita-*
tum. tenet non comprehendere Episcopatus, & Abba-
tias, quia sunt speciali nota digna, idem tenent Mo-
nachus ibi n. 1. & Probud ad eum n. 41. & 48. idem Mo-
nachus in *c. Inquisitores, de heret. in 6. Archid. nu. 1.* &
Francus q. 5. in d. c. 2. Lapis *allegatio. 84. vbi*
Mandol. lura Balios citans. Cosmas in prag. sanct. n. de
elect. c. licet. §. statui, verb. obfistatulo. Corras. 2. p. c. 1. n.
8. & 9. Fran. Marcus dec. 1. 112. a n. 3. p. 1. & p. Greg. di-
cens, glo. communiter approbatam, de *Benef. c. 24. n.*
1. pacian. de probatione. l. 2. capite 27. n. 91. & 92. & ca.
28. numero 4.

In Abbatiis tamen contrarium tenet Domin. t. 114
in d. c. 2. n. 10. in probans gloss. & Simoneta qu. 11. qui
ait, ita obfistat, & posthac González glo. 9. a n. 35. &
hoc sententia mihi videtur verior, & magis conformis
verbis, d. c. 2. ibi *Ecclesiarum*, & ibi, *vt Ecclesiæ,*
Dignitates, &c. & ibi, *electio.*

Et facit dec. Rotæ in causa Ciuitaten. t. pensio-
nis, 5. Decem. 1567. in qua fuit resolutum, quod miles
pius, ac S. Petri, & Pauli potest, postquam duxerit uxorem,
retinere pensionem, etiam referuatam super fructibus
mensis

106. *intra* Episcopalis vigore privilegiorum dicitur militari, quia verba privilegiorum sunt generalia, ibi, quibusvis Ecclesiis, Monasteriis, & Beneficiis, & appellatione Ecclesiarum, ex propria significatione, & vi verbi comprehenduntur Ecclesie Cathedralis, quamvis, & ibi Dist. de preb. in 6. & in materia etiam odiosa verba intelligenda sunt ex proprio significato, iuxta doctrinam Averini ubique approbatam in l. cum lege ff. de testament. l. si in l. fin. ff. de constitutionibus Princip. num. 35. facit capite porro, de priuile. vbi glossa notat non esse recedendum in priuilegiis a forma verborum, cap. accepimus eod. & hoc etiam est de mente Papa in d. priuile. c. 6.
107. Ex qua decisione idem etiam videbatur in Episcopatus, seu Ecclesiis Cathedralibus; sed de hoc parum est iam curandum, ex quo in reservationibus Extravagantis tunc ad regimen, quae, ut diximus, per omnes Summos Pontifices innouatur, exprimentur Episcopatus, & Monasteria, Prioratus, Dignitates, ceteraque Beneficia quaecumque, & quacumque, etiam ad illa persona per electionem assumantur, &c. Et ex quo per regulam 2. Cancellariae sit peculiaris reservatio Episcopatum, & Monasteriorum &c. & in reg. 3. Prioratum, ac aliarum Dignitatum Conventualium, &c. Quae reg. reservatoria Monasteriorum comprehendit tunc Monasteria electiva propter verba generalia, & quia fit mentio de Dignitatibus electiuis, & quia Prioratus regulariter sunt electiui, ita fuit resolutum in causa Meten. Monasterij 8. Iun. 1562. ut in re collectis manuscrip. Oradi i, quamvis contrarium dicat Caputaquen. decis. 4. i. nu. 1. p. 3.
108. De aliis autem Dignitatibus inferioribus, tunc quantumvis electiuis, & aliis Beneficiis electiuis, certum existimo comprehendere in dict. reservatione cap. secundo, cum faciat mentionem de electione ibi, *ipsum electum*, & est de mente Doctorum ibi, & citatorum supra, & tenuit expresse Cosim. vbi supra.
109. Et quamvis aliud videatur velle, tunc Corraf. d. numero 8. ibi, & alia Dignitates electivae tamen intelligitur de aliis Dignitatibus electiuis, scilicet prioratibus, qui sunt per se ne habent Abbatem superiorem, & sunt in effectu idem, quod Abbatia, & de Dignitatibus electiuis, in quibus requiritur forma cap. quia propter de electione, quarum vacatione dicuntur Ecclesiae viduatae, de quibus supra i. p. cap. 6. numero 19. ut apparet ex sequentibus, & ex Cosma vbi supra quem ipse Corraf. allegat, & Prob. dict. numero 4.
110. Et idem erit in regulis reservatoriis facientibus mentionem de electione, ut reg. nona mensura, ibi electionem, maxime cum ibi referantur Beneficia qualitercumque qualificata, Gonzalez gloss. decimanona.
111. Quinimo etiam non facta mentione tunc de electione comprehendere existimo sub reservationibus, si nullus modus providendi esset expressus, ut tenet Aeneas de Falcon. quae 3. numer. 21. ad doctrinam glossae, verb. quamvis in Clem. 1. de preb. de qua supra d. c. 6. i. p. nu. 27. vbi plures eam sequentes citavi, & dixi communem, & videtur tenere Gonzalez ibi numero octavo.
112. Et quicquid esset in mandato de providendo, quod est ambitiosum, tunc & ideo restringendum, tamen in reservationibus Motu proprio factis, & maxime per viam legis, id videtur de plano procedere, pro quo faciunt dicta, dist. capitul. 6. a numero 67.

In reservationibus vero factis sub ista forma tunc reservamus Beneficia ad cuiuscumque collationem, provisionem, praesentationem, seu dispositionem spectantia, non comprehenduntur Beneficia electiva secundum Aeneam sup. ex c. cu in illis. §. 1. de preb. in 6. & d. Clem. 1. eod. tit. vers. si. pro quo facit, tunc quod licet verbum, provisio, & verbum, dispositio, late sumpta, & sic in materia larga, & favorabili comprehendant omnem modum providendi, & sic electionem, tamen in materia odiosa, & restringibili, ut est reservatio, & dictum est sup. n. 67. non includunt electionem, ut in d. §. 1. & d. vers. fin.

Et dixi d. c. 6. a numero 30. tunc Sed cum Aeneas d. tract. praedictio 2. teneat reservationes praesertim Motu proprio factas, & non pro certa persona, esse favorabiles, non loquitur consequenter, & etiam tenendo, quod reservatio est odiosa, existimo illa verba comprehendere etiam electionem in reservatione facta Motu proprio, & per viam legis iuxta dicta d. c. 6. n. 33. & sentit Gonzalez ibi n. 9.

Sed est dubium tunc an praeter illam reservationem per vacationem in curia sint aliae reservationes in corpore iuris clausae?

In quo glossat reg. 33. de triennali, tunc & 62. vnam tantum esse concludit reservationem in corpore iuris clausam, de qua in d. c. 2. & c. praesenti, contra quem Aeneas de Falcon. q. 2. principali n. 12. ait esse plures: primo illam, tunc de qua ibi; Secundo illas, de quibus in d. Extravag. ex debito, & in d. Extravag. ad regimen, Tertio, in pluribus incompatibilibus retentis ultra tempus praefixum in Extravag. execrabilis, de preb. Quarto, de Beneficiis illorum, qui promouentur in Episcopos post consecrationem. Quinto, de Beneficiis deuolutis. Sexto, de Beneficiis, exemptis & immediate subiectis Papae, de quibus in c. si de reuocatu. istos tamen duos ultimos casus non posse dici propriae reservationis, quia papa confert ut Ordinarius, ut inquit Glossator dist. reg. 33. & addit Rotae dec. 3. de offic. Legati in nouis. n. 5. & sentit Gonzalez, glo. 51. a numero 40. vbi contra Flaminium Paris. recte ait Beneficia exemptorum non esse reservata, sed posse Ordinarium ea providere, cum exemptio sit personalis tantum, & n. 110. contra eundem ait Beneficia deuoluta non dici reservata.

Sed quicquid dicat Aeneas, tunc nec reservationes, de quibus in dict. Extravag. ex debito, & in d. Extravag. ad regimen, in qua continetur reservatio de Beneficiis illorum, qui promouentur in Episcopos, & in d. Extravag. execrabilis, dici possunt in corpore iuris clausae; nam reservatio in corpore iuris clausa dicitur, quae est a iure communi inducta, & in eius corpore inserta quod non procedit in reservationibus inductis per Extravagantes, Sarnen. dist. quastion. 31. de triennali, vers. tamen pace eorum, maxime in reservationibus, de quibus in dict. Extravag. ex debito, & in Extravag. ad regimen, quae erant temporales, & cum suo conditore expirarunt, ut dictum est sup.

Vnde Sarnen. ibi tunc qui tenet esse plures reservationes in corpore iuris clausas, ponit alias a vers. prima est, & sequitur Gigas de intrusa numero 38. & probus ad Monach. in dict. cap. praesenti, de offic. Legati in 6. a numero 10. ponit octo reservationes quae tamen non sunt verae & propriae reservationes in corpore iuris clausae, ut patebit singulas consideranti.

Quare verior videtur praedicta sententia tunc Glossator. quod una tantum sit reservatio in corpore iuris

RESERVATIO
de
Beneficiis

WII
15

clausa, de qua in dict. cap. 2. & cap. present. de praben. in 6.

131 Et quamvis Corraffius dict. ap. 1.2. par. numer. 7. & 13. inter reseruationes in corpore iuris clausas ponat reseruationem ob litigium, ex cap. primo & secundo, ut litigante in sexto, quod etiam tenuit i. par. cap. 6. numero undecimo, & Probus in dict. capit. present. numer. 15. & in capit. nono de electa in 6. num. 4. Mandos. reg. 34. quest. 87. numer. 9. ibi. Quia tamen Beneficia litigiosa, & sic reseruata, & alij, ut per Sarnen. d. quest. 51. & Castador. decis. 1. de reseruatio. num. 6. ait Beneficia litigiosa posse dici reseruata, vel soli Papae praeseruata, & dicuntur etiam reseruata in decis. Burgen. de Pancoruo adducta 6. par. cap. 4. num. 11. & Ocen. Canonatus seu optionis adducta num. 14. & in Oritana relata numero 27. ibidem, tamen verius est Beneficia litigiosa non esse reseruata, nec induci reseruatiorem ob litem, sed ea durante prohibetur Ordinarius conferre, & suspenditur eius prouisio, quia lite finita potest postea libere conferre, ut in dict. cap. 1. & 2. ut litigante in 6. & in Clem. eod. tit. ita Sarnen. d. quest. 51. vers. tamen in pace eorum, num. 9. Simoneta quest. 10. numeri 5. & 6. & ibi Paulus Granutis, & Mandos. ex professo hoc agens reg. 32. quest. 9. a num. 5. Nauar. in cap. accipiente de reseru. spoliat. oppositiōis 10. solutione, num. 30. Couar. pract. cap. 36. num. 7. vers. 5. ad idem, & post haec Gonçal. §. 7. proem. n. 118. & gloss. 6. num. 146. & gloss. 32. num. 40. & gloss. 51. num. 111.

135 Et fuit resolutum in vna Auriens. Canonatus 4. Junij 1576. coram D. Lancelloto, ut in sequen. decis. Fuit conclusum quod regulae Cancellariae de exprimendo mense vacationis habet locum, etiam in gratia, si neu. ri quia est noua gratia, & noua prouisio, & nouus tit. ex illa acquiritur, & propterea in ea fieri debet mentio de modo vacandi, & de reseruatiōe, ut habetur in decis. 24. de rescrip. in nouis. Roman. conf. 362. n. 4. Felin. in c. in nostra in 13. cor. de rescrip. Sarnen. in reg. de annuali. q. 28. n. 2. Non obstat, quod hoc Beneficium sit litigiosum ante dictam gratiam, & quod propterea dicatur reseruatum, & quando Beneficium est reseruatum alia ratione quam ratione mensis, non est locus dictae reg. quia responderetur quod lis non inducit reseruatiōem, sed ea durante prohibetur Ordinarius conferre, & suspenditur eius collatio, quia lite finita potest postea libere conferre, ut declarat Sarnen. reg. de triennali. q. 31. nu. 9. Simoneta tract. de reseruatiōe. cap. 9. circa fin. versic. ex praedictis.

136 Et idem fuit resolutum in vna Legionens. 4. praestimoniorum de male Junij 1594. coram D. Pamphilio, ut in decis. sequenti. Fuit resolutum non constare de vacatione ex persona Antonij de Vega, nisi aliter probetur ipsum habuisse ius in istis praestimonis iustificando eius titulum cum omnibus in sua gratia narratis iuxta decisionem Egidij 112. & tradit Rebuff. in praxi, titulus de subrogatio. numero 85. & super concord. rubrica de mandat. Apostolic. ver. successores circa fin. vers. insuper subrogatus. & ista probatio debet esse clara, cum ius Antonij non incidenter, sed principaliter deducatur, ut per Egidium ubi supra, praesertim quod non solum non constat ipsum fuisse triennalem pacificum possessorem, Castador. decis. secunda de causa possess. quod nec etiam decessit in possessione, quam per decem annos antea dimiserat, ad notata per Puteum, decis. 87. lib. 3. cum aliis allegatis. Neque obstat possessio decennalis Antonij, ex qua solet presumi bonum ius, ut per Sarnen. reg. de triennali. q. 26. n. 7. quia ista presumptio non potest allegari, nisi ab ipsomet possessore, non autem a tertio,

nisi si successor ipsius iuxta terminos allegationis Lapi, ut declarat Sarnen. dict. reg. de triennali, questio. 13. quod in hoc casu non potest habere locum, ubi stante lite inter ipsum Antonium, & quondam Franciscum de Sancto Petro non datur ultimum triennium pacificae possessionis, quod est extremum necessarium pro allegatione Lapi, Puteus decis. 330. lib. 1. & 311. libro secundo, cum aliis similibus. Nec etiam obstat, quod Guierrius magni fecerit ius Antonij acceptando resignatiōem, & ideo, nec ipse, nec eius successores possunt illud impugnare, quia non constat, quod Ferdinandus de Mesa veniat ex persona Guierrii, qui, licet resignauerit ad fauorem Gabrielis, qui postea dicitur resignasse Ferdinando, non tamen de hoc doctum fuit, & potest Ferdinandus habere alium titulum cum notorium sit in Beneficialibus admitti multiplicationem titulorum, ut per Castador. decis. 21. numero 5. super reg. & decis. 3. de causa possess. in fin. Non obstant, quae dicuntur de non publicatione resignatiōis Antonij, facile ad fauorem Guierrii, quia Ferdinandus non tenetur docere de aliqua publicatione, cum non funderet se super ista resignatiōe, sed tantum dicat Beneficium non potuisse vacare per obitum Antonij, qui illud de eo tempore non possidebat, & in eo nullum ius unquam habuit, & in omne euentum Domini dixerunt etiam data vacatione ex persona Antonij illam non suffragari. Palacios, cui obstat reg. de mense, ex quo Antonius decesserit de mense reseruato, cuius erat facienda mentio in gratia, si neu. ri, quae est noua gratia, & noua prouisio, non obstante lite, quae non inducit reseruatiōem, sed suspendit tantum collationem Ordinarii usque ad finem litis, ut alias fuit resolutum in vna Auriens. Canonatus, sub die 4. Junij 1576. coram Illustrissimo Cardin. Lancelloto, etiam quod ista vacatio capiatur per clausulas generales, siue alio quouis modo, Puteus decis. 169. libro secundo, & decis. 1. & 4. super reg. de mense, Paleot. decis. penult. & cessat omnis difficultas ad effectum, de quo agitur, ut non intret gratia, si venri concessa Palatio, de anno 1587. de quo tempore iam ista vacatio erat comprehensa sub clausulis generalibus appositis in gratia resignatiōis antea facta ad fauorem Gabrielis, quam Domini dixerunt esse iustificatam.

Quamvis in Lucana Canonatus, 7. Februarij 1561. coram Dom. Rubeis infra relata nu. 657. Rota fenserit, quod lis de tempore vacationis induceret reseruatiōem Beneficij, & sic non obstat reg. de mense exprimendo. &c. & vide infra dicta cap. ult. a numero. 217.

§. 2.

De reseruatiōe, seu affectiōe per appositionem manus Papae.

S V M M A R I A.

Inducitur reseruatiō, seu affectiō Beneficij per solam appositionem manus Papae, quamvis inuulter factam, numero. 138. & 139. ubi adducitur pro hoc Extrinag. ult. de prab. & num. 143. contra aliquos. nu. 141. & 142.

Per commendam factam à Papa Beneficium dicitur affectum, & n. 140.

Quando Papa ad certum tempus, vel ex certa causa reseruauit, si illa reseruatiō semel affecti, Beneficium semper manet affectum etiam post illud tempus, & cessante causa contra Aeneam, n. 144.

Per collationem Papa inuvalidam non euascesit referuatio Beneficij, nec potest Ordinarius illud conferre contra aliquos, n. 145. & 146.

Stante supplicatione signata per Papam de aliquo Beneficio nondum leuatis Bullis non potest Ordinarius illud conferre, etiam si gratia esset nulla, numero 147.

Per mandatum de providendo Beneficio vacaturo, aut incerto, non inducitur affectio de iure n. 148. quamuis de stilo curie aliud esset, n. 149.

Prædicta doctrina de affectione per appositionem manus Papæ limitatur 1. ut procedat, quando manum apponit Beneficio ad effectum prouisionis vacante, secus ubi non vacat ad istum effectum, ut quia est collatum alicui, qui nondum acceptauit, vel ad illud est quis presentatus, &c. n. 150.

Id procedit etiam si in gratia Papa illud reseruasset ut vacans, licet secus, si reseruatio fieret Motu proprio non expresso eo, cui vellet conferri, numero 151.

Secundo limitatur, ut non procedat, ubi Papa manum apponit ad Beneficium vacaturum tali modo, verbi gratia, per priuationem, nam si non vacauit per priuationem, non est affectum vilo modo, numero 152.

Gratia conditionalis ante euentum conditionis non afficit Beneficium, &c. n. 153.

Tertio limitatur, ut non procedat quando Papa manum apponit super Beneficio resignato, nam, si resignato non tenet ex aliqua causa, Beneficium non est affectum super alia vacatione n. 154. cum seq. ubi adducuntur resolutiones Rote.

Responsio, quam tradit Rota doctrine Sarnen. docentis, quod si resignans in Curia moriatur, infra 20. dies, licet promissio per resignationem non teneat, ex reg. de infirmis, Beneficium tamen est reseruatum, & affectum. Papa, n. 158. & seq.

Etiam in casu Sarnen. falsum est, quod tale Beneficium esset reseruatum, & affectum Papæ, nam ex illa reg. non dicitur vacare, n. 160. & seq.

Non obstat, quod ista sit ficta, non vera vacatio, quia tantum operatur, sicut vera, nec hic concurrens veritas & fictio circa idem, sed una fictio, &c. a numero 161. ad 165.

Ex quo Papa annullat collationem, si infirmus decedat infra 20. dies, & sic non admittit illam resignationem, ius Beneficij dicitur esse penes resignantem, & sic vacat per obitum vere, n. 166.

Vacatio per obitum inducitur per illam regulam est etiam vera, & non ficta, quia in his, quæ sunt iuris positivi, lex non ficta, sed vere agit, &c. n. 167.

Reg. de impetrantibus Beneficia per obitum familiarium, habet locum in vacatione per obitum inducitur per reg. de infirmis contra Sarnen. num. 168. nec opus est exprimere modum vacationis inducitur per illam reg. sed sufficit impetrare per obitum contra eundem Sarnen. nu. 169.

Quando quis resignat in curia in fauorem, seu conditionaliter, scienter, nulliter, Beneficium vacat per d. resignationem, & sic manet reseruatum, & affectum Papæ, n. 170.

Reprobatur quod dicit Guillelm. de Monteferrato, quod si Papa pro bono pacis, & concordie super Beneficio manum apposuit uni illud relinquendo, & alteri super eo pensionem constituendo, si ille decedat, Beneficium censetur reseruatum, seu affectum, numer. 171. cum seq.

Per Breue de capienda possessione, nomine camera etiam si possessio sit capta eius nomine, & promissus decedat antequam illi possessio sit cessa, Beneficium non manet affectum, n. 173.

Per dationem coadiutoris factam à Papa, etiam inuvalidam non inducitur affectio, n. 174.

Per unionem nullam non inducitur affectio Beneficij, n. 175. licet secus in unione ad vitam de Beneficio vacante, n. 176.

Quarto limitatur d. doctrina, ut non procedat, quando Papa prouidet de Beneficio, uti reseruato, quod tamen reseruatum non est, nam tunc Beneficium non manet affectum, n. 177.

Etiam stante clausula, siue alio quouis modo, contra Simonetam, n. 179. 180. & 181.

In prouisionib. additur clausula, dummodo collatio ad nos hac vice pertineat, per quam restringitur clausula generales in euentum, quod Beneficia non essent reseruata, numer. 178. sed ista clausula non ponitur ratione reseruationis expressæ, sed ratione clausule generalis, siue permissio, &c. nu. 182. & seq. ubi ponitur resolutio Rote.

Non obstante dict. clausula, dummodo collatio ad nos hac vice pertineat, recte intraret clausula generalis, siue alio quouis modo, quando vacatio narrata verificatur de facto, etiam si ex modo contento sub clausula generali Beneficium esset reseruatum, numero 184. & illa clausula seruaret, quando Beneficium esset iuris patronatus laicorum, & stante indulto, &c. numero 185.

Quinto limitatur per aliquos, nisi nullitas prouisionis, seu inuvaliditas appositionis manus Papalis ex defectu potestatis insurgeret, ut ex Concilio Basiliensi, numero 186. qua limitatio reprobatur, cum defectus istius potestatis non possit in Papa contingere, numero 187.

Concilium Basiliense quo reseruaciones abolentur, & pragmatica sanctio supradicta est, fuit Conciliabulum post dissolutionem, n. 188. & reprehenduntur Patres d. Concilij, n. 189.

Secundo notandum est induci reseruacionem, seu affectionem Beneficij per solam appositionem manus Papæ, quamuis inutiliter factam, ita quod si Papa prouideret alicui, vel prouideri mandaret de aliquo Beneficio, si prouisio fuerit nulla, utpote facta inhabili, seu incapaci, vel propter surreptionem, aut alium defectum, Beneficium remanet Papæ affectum, & illo Ordinarius non potest se intromittere, etiam si alias non fuisset reseruatum ad cap. ut nostrum de appellat. ita Innoc. in cap. inter dilectos de excessibus Prelatorum Decius in d. cap. ut nostrum, num. 3. & in c. de confirmatione vili, numer. 10. & conf. 137. Hiero. Paulus in pract. Cancel. §. notabilia super uacantibus reseruatis, vers. affectum dicitur. Rebuff. in praxi, tit. de reseruatio. num. 30. & 34. & reg. 9. Cancell. & in concor. tit. de reseruato, circa prim. vers. ut ubicunque, & in c. postulatistis de clerico excommunicato ministrante in gl. nu. 66. cum Anea de Falcon 3. preludio, & 2. q. 16. effectum, Simoneta de reseruatio. q. 58. & ibi Granutius Corras. 2. par. cap. 1. num. 14. Gambarus de offic. Legati, lib. 5. num. 85. Mandos. in proemio regul. 9. §. n. 9. & regul. 4. quest. 4. nu. 4. & reg. 9. quest. 6. n. 6. & conf. 19. n. 12. & late eius filius Hor. Mandos. plures referens ad Romanum consil. 335. littera C. bene Couar. in cap. alma mater l. par. §. 7. sub nu. 8. P. Gregor. de Benef. cap. 24. num. 17. & 26. Flamin. Paris. de

- resignari. Benef. lib. 7. quest. 11. n. 1. & lib. 12. quest. 10. n. 9. vbi dicit communem Vgolin. de censuris tab. 2. cap. 13. §. 1. ad fin. Zerola in praxi Episcopali. 3. par. 2. Benef. §. 2. fallacia 9. Lechus de Benef. & pensio Eccl. cap. 5. sub num. 6. Enriquez in summa lib. 13. ca. 14. §. 2. Ludo. Lopez in struct. conscientie. 2. tom. 2. par. cap. 17. Suarez. 5. com. de censuris disput. 13. sect. 1. num. 34. & alij, & Callador. decis. 2. de unio. num. 10. Puteus deci. 180. numero tertio lib. 3. & fuit resolutum in vna Barcinonen. Canonicatus nono Martij. 1598. coram D. Millino infra adducta, 6. par. cap. 4. nu. 23. vbi fuit dictum per unionem nullam remanere affectionem, propter appositionem manus Papae, siue nullitas proveniat ex defectu causae, siue ex inhabilitate prouisi, aut ex alio capite &c. Et posthac Gonzalez ad regul. de mensib. §. 3. proem. nu. 146. & gloss. §. 2. vbi plura adducit, pro qua
- 139 [†] doctrina ultra tex. in d. cap. vt nostrum facit Extrauag. ad Roman. quae est paul. II. & vlt. de praebe. in communibus, in sua ratione generali, ibi ac prouide considerantes effectum per reservationem manusque appositionem, &c. & ibi, Romani quoque Pontificis manus appositionem praedictam tanta efficacia, &c. & facit decis. quarta de testib. in nouis. & trigesima tertia. eodem in antiquis.
- 140 Et hinc per commendam factam à papa, & seu administratorem ab eo positum in Beneficio vacante, ex quo semel manum apposuit, Beneficium dicitur affectum ita, quod nec expectans posset illud acceptare, nec Ordinarius de eo disponere, Simoneta quae. 59. & ibi Granutius, & dixi supra p. proceden. c. 4. n. 68. Gongal. d. gloss. §. 2. n. 11.
- 141 Quamuis Butrius, & Abbas post alios §. nu. 10. in d. c. inter dilectos. & Fel. in cap. si de praesump. n. 40. teneant, quod si papa non est vsus verbo reservationis, & mandauit Beneficium conferri certae personae si collatio non valuit, reuertitur ad Ordinarium, & sequuntur Aufer. ad Capellam Tholof. decis. 437. n. 6. & Selua de Benef. 3. p. q. 33. n. 1.
- Et quamuis Aeneas de §. Falcond. 16. effectum in fin. dicat, quod si Papa cõferat Beneficium alias non reservatum, & collatio non valet isto casu non possit exemplificari d. Extrauagans Pauli II. vers. vt, & si littera Apostolica istis verbis, super prouisionibus Beneficiorum, quia papa ibi semper praesupponit reservationem precise, vt patet ibi, Beneficius taliter reservatus. & sic videtur Aeneas tenere collationem ad Ordinarium reuerti.
- 142 Sed, vt dictum est d. Extrauagans facit pro §. supra dicta doctrina in d. sua ratione generali ad regul. leg. reg. §. finali digesto, de iuris & factis ignorantia.
- 143 Vnde videtur falsum, quod ait idem Aeneas quinta questione principali, question. prima ad finem quod quando Papa ad certum tempus, vel ex certa causa reservauit, forte non habet locum dicta Extrauagans, nam quicquid ipse velit si illa reservatio semel affect, Beneficium semper manet affectum etiam post illud tempus, & cessante causa.
- 144 Secundo videtur esse falsum, quod dicit Rota decisione 512. numero quinto par. 3. diuersorum, quod collatione facta à Papa inualida possit Ordinarius Beneficium conferre, licet antea esset reservatum, ex Sarnensi in regul. de triennali, questio. 30. numero secundo.
- 145 Cum quo etiam male ait Caputaquen. §. decis. 33. in fin. lib. 1. in manuscriptis reservationem evanescere

per collationem papae etiam inualidam, & p. Greg. d. c. 24. num. 18. cuius contrarium recte tenet Probus ad Monachum. in cap. 2. de rescrip. in 6. num. 37. & Rebus. d. reg. 9. ad fin. male etiam ait, quod si papa contulit alicui Beneficium vacans in curia, si semel acceptauerit, non dicitur in curia vacare, si acceptans extra eam sit, etiam si sit inhabilis, & Selua, quem citat 3. p. q. 7. non dicit id de inhabili.

Tertio videtur falsum quod dicit Zerola in pra. xi Episcopali 1. par. verb. supplicatio, quod stante supplicatione signata per Papam de aliquo Beneficio nondum leuatis Bullis potest Ordinarius conferre illud Beneficium supposito, quod alias posset, quod non potest stare ex dictis, etiam si gratia esset nulla, quanto magis existente valida, vt ipse supponit, & dictum est sup. proceden. p. c. 2. n. 13.

Et praedicta doctrina videtur intelligenda, quando papa prouidet, aut prouideri mandat decerto Beneficio vacante, secus in mandato de prouidendo de Beneficio vacaturo, aut incerto, nam tunc per solum mandatum non videtur induci affectio de iure ex te. in cap. dilectus 2. & c. inter cetera de praebe. & in cap. 1. c. si caput. & caput. si soli de concess. praebend. in 6. & Clem. 1. eod. Rota decis. 6. de concess. praebend. in antiquior. & decis. 25. a num. 3. eodem in antiquis vbi Collector etiam vult quod per solum mandatum de prouidendo etiam de Beneficio certo vacante, non inducatur affectio de iure, Simoneta q. 60. n. 4. Corral. 4. p. ca. 5. n. 40. p. Greg. d. c. 24. n. 26.

Quamuis de stilo Curiae aliud esset, & nam Cancellaria tenet, quod per solam manus appositionem Papae, siue prouideat de vacante, siue de vacaturo, aut mandat prouideri, seu alias disponi etiam de incerto Beneficio sit affectu, & clausa sint manus cuiusvis Collatoris inferioris, vt dicit decis. Rota 10. de praeb. in nouis. in additione ad fin. & refert Simoneta d. qu. 60. num. 2. & Collector. d. decis. 6. nu. 6. & d. decis. vigesima quinta nu. quarto ait audiuisse, quod Cancellaria, vt praedicta iura tollentur, & vt gratia papae possit indubitanter fortiri effectum, per solam manus appositionem eo ipso, quod signat supplicationem, seu prouidet, seu prouideri mandat, vel alias disponit de vacante, vel vacaturo certo, vel incerto, adeo vult Beneficium esse affectum, & ligatas manus inferioris quod semper daret reservationem cum decreto à die datae supplicationis signatae per papam & quod tunc per illas clausulas reservationis & decreti negotium esset clarum, verum tamen, cum gratia sit de incerto vacaturo, vt puta, quod duxerit acceptandum dat decretum incertum, & super incerto, quod demum ligat, cum deductum fuerit ad certitudinem per acceptationem iuxta cap. dudum. §. considerantes de praebe. in 6. nisi apponeret certum tempus, puta mensem, quia tunc infra tempus, etiam ante acceptationem ligaret manus aliorum, vt mensis appositio aliquid operetur, vt in d. Clem. 1. refert etiam Simoneta d. qu. 60. num. 1. & ita procedet quod ait Gongal. d. gloss. §. 2. n. 13.

Sed limatur praedicta doctrina sequen. §. modis. Primo, vt procedat, quando papa manum apponit in Beneficio ad effectum prouisionis vacante, secus vbi papa manum apponit in Beneficio, quod licet vere vacet, non tamen vacat ad effectum prouisionis, vt quia est collatum alicui, qui nondum acceptauit, vel ad illud est quis praesentatus, &c. Nam si interim conferatur à papa alii, talis collatio, tanquam

TALCIA
de
Benef.

tāquam surreptitia est nulla, maxime stante clausula, dummodo non sit alteri ius quæsitum, & si postea ille recuset acceptare Beneficium, vel renuntiet iuri ad rem, aut interim decedat, poterit Ordinarius iterum illud conferre, non obstante dicta collatione Papæ nulla, qui manum apposuit in eo, tanquam libere vacante, & in quo non erat alteri ius quæsitum, ita Lopus, Anchoran. Domin. num. 18. & Francus 14. in capitulo si tibi absenti de præbend. in 6 & Selua d. 7. 33. p. 3. num. 1. & post hæc González glos. 52. à numero 56.

17 Quod procedit etiam in gratia, in qua t mandatur alij prouideri de Beneficio, Papa illud reseruasset, vt vacans, licet secus, si reseruatio *Motu proprio* fieret non expressio eo, cui velit conferri secundum eos.

18 Secundo limitatur, t vt non procedat vbi Papa manum apponit ad Beneficium vacaturum tali modo, verbi gratia per priuationem, mandando alicui de illo prouideri in euentum priuationis, nam si tale Beneficium non vacauit per priuationem, vt quia priuandus antea decessit, non est affectum villo modo, quia dispositio Papæ erat restricta ad Beneficiū vacaturum per priuationem, & quia appositio manus Papæ erat conditionalis, scilicet in euentum priuationis, & sic non stante conditione non operatur, ita Rota decis. 11. vt lite pendente in nouis. Aeneas 3. qua. num. 11. & 4. 9. 16. effectu n. 2. Simoneta d. 9. 6 o. n. 2. 5. & 6.

19 Conducit decis. Anton. August. 1311. lib. 3. p. diuersorum, quæ habet gratiam conditionalem ante euentum conditionis non afficere Beneficium, vt inter ea ab Ordinario conferri non possit, & c. facit etiam doctrina Probi ad Monach. in rubric. de rerum permut. in 6. in fin.

20 Tercio limitatur, vt non procedat, quando Papa manum apponit super beneficio resignato non tenet ex aliqua causa, vt quia non fuit verus valor expressus per resignatarium, Beneficium huiusmodi non est taliter affectum Sedi Apostolicæ, quod Ordinarius non possit de illo prouidere per obitum resignantis, nam Papa non censetur manum apposuisse super hoc Beneficio, nisi ad affectum vt resignatio sequatur, & ita t tenuit Rota apud Achillem, de Grassis decis. 119. seu 14. de restitutione spoliatorum, vbi dicitur, quod decretum in resignatione facta, vel manus appositio Papæ in eadem, licet operentur quod nullus inferior possit ex eadem vacatione conferre, tamen non inficit prouisionem per obitum.

21 Et fuit resolutum in vna Triden. t Beneficij decemotertio Iunij 1578. coram Illustrissimo Blancheto, quæ habetur i. par. diuersorum, decis. 419. quam refert & sequitur Flam. Paris. de resignatione Benef. lib. 18. quaest. 2. n. 44. & 45. & post hæc González d. glos. 52. n. 49. & seg. vbi citat Lancelotum de atten. 2. p. c. 10. nu. 9.

22 Et idem fuit tentum in vna Cusentina t parochialis, 22. Aprilis 1594. coram Illustrissimo paphilio, in qua fuit dictum, Affectionem non induci super alia vacatione ex resignatione facta in manibus Papæ, quia, vt fuit dictum in illa Trident. Papa apponit manum super illa vacat. ex resigna. tantum, vnde, si illa non fortitur effectus, sic ius remanet penes resignantem, non adest affectio, & c. Et conducit decis. Rotæ in causa Vallisoleana Decanatus, de qua infra num. 258. & meminit González sup. num. 42.

23 Nec obstat doctrina t Sarnen. in reg. de infirmis, q.

trigesimatercia, vbi cum Romano consil. 34. 2. docet, quod si resignans in curia moriatur infra 20. dies, licet prouisio per resignationem non teneat ex illa regul. Beneficium tamen est reseruatum, & affectum Papæ, & sequitur Rebus. in d. reg. de infirmis, verb. ipsumque Beneficium, vers. 2. ex ista, & in praxi super eadem reg. glo. 14. num. 4. Boerius decis. 2. num. 55. ad fin. Flamin. Paris. de resignatione lib. 12. quaest. 10. à n. 4. Rota in d. decis. Tuden. 419. respondet, quod non applicatur tunc casui, in quo resignatio non fuit facta simpliciter, sed in fauorem. Secundo, quod casus Sarnen. est, quando is, qui resignauit, in curia decessit infra 20. dies, hic autem versamur extra hunc casum.

Sed ego ulterius dico etiam in casu Sarnen. t fal. sum esse, quod tale Beneficium esset reseruatum, & affectum Papæ, nam ex regula de infirmis non dicitur vacare per resignationem, vt dicunt Roma. & Sarnen. sed per obitum censetur vacare, vt per Rebus. in praxi super dict. reg. glos. 12. & 14. & consil. 72. & 86.

Et ita contra dict. doctrinam Romani, & Sarnen. recte tenet Rosiniacus de Benef. cap. 28. t Et, vt inquit Horatius Mandos. ad Roma ibi, luera B. aduertendum est huiusmodi regulam non semper in vnam atque eandem formam emanasse, & quod antiquitus, & tempore Romani non aderant illa verba, quæ nunc in eius fine reperiuntur, videlicet, *Quumque Beneficium nihilominus per obitum censetur vacare*. Alias enim non dubitasset Romanus, vtrum dicantur vacare per resignationem, an per obitum Beneficia per eos resignata, qui infra 20. dies obierunt, illa enim verba clare determinant huiusmodi Beneficia per obitum dici vacare. Nec obstat, quod id de ficta, non de vera t vacatione intelligendum sit, vt inquit, ibi Mandos. vt etiam per Sarnen. in eadem reg. q. 30. qui ait, quod iste modus vacandi inductus per istam regulam cum non sit verus, non comprehenditur sub aliis regulis, & dispositionibus, & concessionibus loquentibus simpliciter de vacatione per mortem, & sic, quod, regula de impetrantibus per obitum familiarium Cardinalium non habebit locum in vacatione per obitum isto modo inducta, quam t posteriorem decisionem, quoad regul. de impetrantibus per obitum familiarium Cardinalium, licet non approbet, nec reprobet Nauatrus in cap. accepta. de restitutione spoliatorum. oppos. 8. solutione n. 46. consentit tamen vacationem illam non esse veram, sed fictam. Quia respondetur, t quod illa ficta vacatio tantum operatur, sicut vera, quia tantum operatur fictio in casu ficto, quantum veritas in casu vero, Bart. & alij in l. si is qui pro tempore, ff. de usucapio. Rebuffus d. glos. 14. nu. quinto, & vnde tunc Mandosius d. reg. de impetrantibus 32. quaest. 6. nu. 2. & Flam. Paris. d. lib. 12. quaest. 9. nu. 8. & in his, quæ sunt iuris, paria sunt aliquid esse, vel haberi pro tali, putei decis. 297. in fin. li. 3. & Flam. Paris. d. quaest. nu. 12.

Nec satisfacit responsio Sarnen. d. quaest. 30. quod t id procedit, vbi non conc urrit veritas, & fictio, ita idem; tunc enim fictio veritati cedit, Mandos. d. q. 6. nu. 3. & 4. nam in proposito dici non potest concurrere veritatem, & fictionem, sed vnam fictionem, quod Beneficium vacat per obitum, & non per resignationem.

Secundo, principaliter t respondetur, quod ex quo papa annullat collationem, si infirmus decessit infra viginti dies, & sic non admittat illam resignationem, ius Beneficij dicitur esse penes resignantem.

tem per ea, quæ dicit Bisignetus *de c. 1. de renuntiat.* & cum ius sit penes resignantem, vacat per obitum vere, ita *d. decif. Putei.* in vna Bononien. regressus de anno 1550. in qua fuit resolutum regressui per decessum esse locum in casu dicti. *regulæ de infirmis resignantibus*, & refert, & sequitur Flam. *Parif. d. 4. q. 9. n. 7. 10. 11. & 13.*

167 Et quod vacatio per obitum inducta per $\dagger$ dictam regulam *de infirmis resignantibus* est vera vacatio, & non ficta, tenet etiam Mandos. *d. quest. 6. à num. 5.* quia in his, quæ sunt iuris positiui, lex non ficta, sed vere, & mero iure agit, & disponit, & tituli Beneficiorum, illorum que modi vacandi sunt de iure nouo, & positiuo, ergo lex super illis vere, & ficta agit, & operatur, &c.

168 Et contra Sarnen. $\dagger$ supra tenuit etiam Rota in terminis *d. regulæ de impetrantibus per obitum familiarium Cardinalium*, in vna Salamantina S. Thom. coram Capiflaco, de anno 1553. quia pacificantur casus fictus, & verus, & quia vere vacat per obitum, quia ius non abdicatur à resignante per istam resignationem, vt per Verallum *de ijs. 32. lib. 1. in manuscrip.* & refert, & sequitur Mandosus *dicta questione sex-ta.*

169 Vnde etiam apparet falsum esse $\dagger$ quod ait Sarnen. *d. regulæ de infirmis, quest. 35* quem sequitur Flam. *Parif. libi non constans d. quest. 10. num. 33.* nempe in terminis illius reg. non sufficere impetrare per obitum, sed opus esse exprimere modum vacationis inductæ per illam reg. &c.

170 Hæc tamen limitatio $\dagger$ non procedit in Beneficio, quod quis resignat in curia in fauorem, seu conditionaliter, scienter, nulliter, ita quod resignatio non potest sortiri effectum culpa resignantis, nam tunc Beneficium vacat per dictam resignationem in curia, & consequenter manet reservatum, & affectum Papæ, iuxta dicta infra *undecima p. capitulo tertio à numero 35.*

171 Ex dictis infertur falsum esse, $\dagger$ quod dicit Guillel. de Monte ferrato in *commen. ad pragmaticam sanctionem* relatus per Simonetam *quest. 62.* & per Sarnen. *reg. de triennali, questione 31. versic. sic etiam Papa,* & P. Gregor. *cap. 24. n. 15.* quod si Papa pro bono pacis, & concordie super Beneficio manum apposuit vni illud relinquendo, vel providendo, & alteri super eo pensionem constituendo, si ille decedat, propter huiusmodi appositionem manus Papæ, Beneficium sic pensione grauatum censetur reservatum, seu affectum, vt de eo solus Papa possit providere per *d. c. v. nostrum*, quia propter pensionem duraturam nunquam dicitur plene prouisum de Beneficio, & donec durat pensio, durat & appositio manus Papæ, quod etiam docet Probus ad Monachum, in *dicto c. presenti, de officio Legati in sexto nu. 41.* Quamuis dicat non esse tenendum in Gallia, propter pragmaticam sanctionem.

172 Sed id est falsum ex dictis, nam tunc Papa non apponit manum, $\dagger$ nisi ad effectum, vt prædicta concordia sequatur, & sortiat effectum, & alias multorum Beneficia essent affecta, vt dicit Simoneta *sup.* qui, quamuis dicat, quod contra hanc opinionem nihil scribet, cum inimici Pontificie potestatis, & illi, qui curiam impugnant, & reservationes prohibent, & tollunt, illam veram, & seruandam affirmant, tamen satis videtur contra eam inclinare, & de ea dubitat Sarnen. *supra* & P. Gregorius eam referens *vbi supra.* & ita post hæc firmat Gonzalez *d. glos. 52. num. 40. & 41.* dicens firmasse Rotam in Romana Cleri-

catus S. Petri 27 Nouembris 1602. coram D. Pamphilio.

Infertur etiam ad illud, de quo vidi dubitari *Re. 173* mæ in Archidiaconatu de Talauera vacante per obitum D. Gundisalui Marini Põtij de Leo. quod per Breue de capienda possessione nomine Camera, etiam si possessio sit capta eius, nomine, & prouisus decedat antequam illi possessio sit cessa à camera, non manet Beneficium affectum Papæ, nam illa manus Papæ appositio non est, nisi ad effectum, vt sua prouisio debitum consequatur effectum, & non ad effectum iterum prouidendi de illo, facit, quod dicit Gonzal. *sup. n. 39.*

Facit quod de datione coadiutoris facta $\dagger$ à Papa dicit Puteus *decif. 226. n. 14. lib. 3.* licet dubitanter; scilicet, quod per illam non induceretur talis affectio, vt Ordinarius disponere non possit, quia simile de commenda hic non habet locum, quia in commenda benef. vacabat, & Papa per manus appositionem declarabat, quod de eo disponere intēdebat, sed in isto casu, quādo datur coadiutor, Beneficium non vacat, & ideo non videtur per talem appositionem Beneficium afficere, ita vt Ordinarius cessante coadiutoria non posset de Beneficio disponere, &c. Et idem videtur, quando coadiutoria esset surreptitia, seu inualida, & sic nō haberet locum futura successio, quæ est accessoria ad coadiutoriam, Mandos. *de signatur a gratia, tit. de coadiutoris, vers. coadiutoria habebat, Puteus decif. 98. lib. 2.* vt supradictum est *4. par. cap. ult. numero 133.*

Infertur etiam contra Rotam $\dagger$ in dict. Barchinonen. Canonatus, de qua supra *n. 139. ad fi.* per vnionem nullam non induci affectionem Beneficij, cum tunc Papa non apponat manum ad effectum prouidendi, sed ad effectum vniendi, & sic extinguendi, & supprimendi Beneficium, maxime in vnione perpetua; nam in vnione ad $\dagger$ vitam de Beneficio vacante fecus videretur dicendum, nempe induci affectionem; cum sit quedam virtualis prouisio, nec per eam extinguatur Beneficium, vt infra *ult. p. c. 2. à numero trigesimo octauo.* & vide dict. *sup. 4. p. c. 4. numero 74.*

Quarto limitatur, vt non procedat, quando Papa $\dagger$ prouidet de Beneficio, vt i reservato, quod tamen reservatum non est, nam tunc prouisio Papæ non tenet, nec Beneficium manet affectum, sed Ordinarius poterit de eo providere, decretum enim ex falsa causa interpositum non afficit, Rota *decif. 12. de concess. præb. in antiquis.* Probus ad Monach. in *cap. tibi quis, de rescript. in 6. nu. 20.* Horatius Mandos. qui alios refert ad Roma. loco. *statim citando litera F.* ita Roma. *conf. 335. Gemin. conf. 136.* qui vult, quod prouisio Papæ sit nulla, si inhæret reservationi, quæ non est, vel est reuocata, & propterea, quod Ordinarius potest de illo Beneficio providere, sequitur Aneas de Falcon. *4. quest. effect. 16. nu. 2. & effect. 19. ad fi.* Gonzal. *d. glos. 25. à n. 45.* qui *nu. 51.* recte ait idem esse, vbi Beneficium impetratur certo modo, ex falsa causa, & *glo. ult. n. 62.*

Et hinc ait Simoneta $\dagger$ *q. 61. n. 3.* videmus, quod si prouisionibus additur clausula, dummodo collatio, seu eius dispositio ad nos hac vice pertineat, per quam restringuntur clausulæ generales, quæ apponuntur in gratis de Beneficiis reservatis in euentum, quod nō essent reservata, prout dicit Pavius in *tract. de potestate Capituli sede vacante septimo præludio ultim. columna.*

Ait tamen ipse Simoneta $\dagger$ *numero 4.* hæc vera 170 videri

videri attento stylo Curia, quo semper prouidetur cum clausula, siue alio quouis modo, de qua per Dd. in capit. susceptum de rescrip. in 6. item, quia negari non potest, quin Papa manum apposuerit, & si prouisio non valet, videtur quod affectio sit indulta per ea, quae supra dicta sunt, & ideo Ordinarium non posse prouidere, nec expectantem illud acceptare.

¹⁸⁰ Adhuc tamen videtur tenenda t̄ dicta limitatio, nec obstat prima ratio Simoneta de clausula siue alio quouis modo, nam illa non intrat, nisi vacatio dispensatiue narrata verificetur, saltem de facto, vt dicitur infra II. p. c. l. a. n. 36.

¹⁸¹ Secunda vero ratio cessat ex dictis, t̄ nam, & si Papa manum apposuerit, apposuit illam tanquam super referuato, & sic cessante referuatione, quae fuit fundamentum appositionis manus Papae, illa nihil operatur.

¹⁸² Circa illud autem, quod ait Simoneta cum Paulino de clausula, dummodo collatio, seu dispositio ad nos hac vice pertineat, aduerte Hieron. Paulum in practica cancellaria in §. notabilia super vacantiis referuatis, dicere illam non poni ratione referuatio. expressa in literis, quia, ex quo referuatio probatur, certum est, quod illius Beneficij dispositio, ad Papam pertinet, sed poni ratione clausulae generalis, siue praeiussio siue alio quouis modo, &c. Vnde quando non poneretur alius modus vacationis, quam expressus in referuatione, tunc omittitur clausula siue praeiussio & illa omissa non ponitur clausula, dummodo eius dispositio.

¹⁸³ Haec Hier. Paulus ibi, t̄ quem secuta est Rotam in vna Aretina commendae 7. Nouemb. 1586 coram D. Seraphino, in qua fuit resolutum. Referuatiorem satis verificari ratione familiaritatis, de qua constabat per attestatiorem computatoris palatii, & fidem in curia facere fidem propter facilitatem habendi veritatem per inspectionem librorum, ex quibus extrahitur; nec obstat, quod per expeditores in literis fuerit addita clausula, dummodo eius dispositio ad nos hac vice pertineat, quia haec clausula non ponitur ratione referuatiorem expressa in literis, sed ratione clausulae generalis, siue praeiussio, siue alio quouis modo, prout tradit practica cancellaria in notabil. super vacan. referuatis, &c.

¹⁸⁴ Rursus aduerte, t̄ quod non obstante dicta clausula, dummodo collatio, seu dispositio, ad nos hac vice pertineat, ne intraret dicta clausula generalis, siue alio modo, quando vacatio dispositiue narrata verificatur de facto tantum, etiam si ex illo modo contento sub clausula generali Beneficium non esset referuatum, &c. cum Papa concurrat cum omnibus Ordinariis, satis dicitur, ad eum pertinere, vt fuit resolutum in vna Cordub Beneficij 21. Aprilis 1559. coram D. Quiroga, de qua infra II. part. capit. I. numero 60.

¹⁸⁵ Et illa clausula, dummodo t̄ collatio, seu dispositio ad nos hac vice pertineat, seruiret, quando Beneficium esset iuris patronatus laicorum, cui non vult Papa in dubio derogare, & quando Beneficium spectaret ad collationem alicuius ex indulto, & privilegio Apostolico cum decreto irritante dicente, etiam per nos, iuxta supradicta a n. 19.

¹⁸⁶ Quinto limitatur per aliquos, t̄ nisi nullitas prouisionis, seu inualiditas illa appositionis manus Papalis ex defectu potestatis eiusdem insurgeret, vt ex Consilio Basilien. quo referuationes abolerentur, ex quo pragmatica Sanctio Gallicana sumpta est, ad cap.

ne captanda de concess. Prabem. in 6. ita Romā. d. consil. 335. n. 12. & 13. Ripa in c. cum M. Ferrarien. de consuetu. num. 197. Probus ad Monach. in c. 2. de Prabem. in 6. n. 39. & in cap. presentis de offic. Legat. num. 41. Aufser. ad capellam Tolosanā de off. 437. sub nu. 6. Corraf. dict. c. secunda par. num. 14. & videtur sequi Sarnen. de triennali quest. 30. nu. 2. v. f. & ista conclusio procedit, & Horatius Mandos. ad Romā. ibi litera G. qui refert Ripam supra, & Staphileum septima forma mandati de prouidendo numero 4. qui tamen solum loquitur de referuatione, seu appositione manus executoris super certo Beneficio nondum vacante nulliter facta ex defectu potestatis, vt in dicto capitulo ne captanda.

Sed, cum defectus iste t̄ potestatis non possit in Papa contingere iuxta supradicta in princ. huius cap. haec limitatio non est tenenda, vt inquit Simoneta d. 9. 58. n. 12. quamuis ipse Romanus illam audeat ponere eo; quod Patres Concilij Basilien. contra Papā pro viribus tutatus fuerat, quem, vt Gallis, sequitur Probus Aufser. & Corraf.

Nec obstat d. Concilium t̄ Basilien. quo referuationes abolerentur, & dicta pragmatica sanctio sumpta est, nam, licet d. Concilium fuit a principio canonice congregatum, tamen post dissolutionem, seu translationem eius factam per Eugenium IV. post quam contenta in dicta pragmatica facta sunt, factum est conciliabulum & conuenticulum satanae, & Concilium amplius appellari non debuit, &c. Vt in Bulla Leonis X. super abrogatione pragmatice sanctionis in Concilio Lateran. nouissimo ses. 1. quae habetur etiam in Bullario inter constitutiones Leonis X. 16. in ordine, & in Bulla retractationum Pij II. quae est in Bullario II. ordine suarum constitutionum D. Anton. in sum. 2. par. tit. 3. cap. 11. §. 10 & 3. par. tit. 23. cap. 1. in princ. & cap. 2. §. 5. Turcremata de Ecclesia lib. 2. cap. 100. & lib. 3. c. 58. Cano. de locis lib. 5. cap. fin. ad nouum. Cardin. Bellarm. 2. tom. 1. controuersia li. 2. c. 19. ad fin. & lib. 3. cap. 16. Hoieda de incompatib. l. i. a. te Benef. c. vigesimotertio, num. 86. & cap. vigesimoquarto, nu. 27.

Et Thom. Campegius in tract. t̄ de referuat. num. 6. reprehendit Patres dicti Concilij Basilien. quia auferunt abolere, quantum in se fuit, referuationes, quasque, siue generales, siue speciales, praeter clausas in corpore iuris, volueruntque, inquit, ipsi inferiores auctoritatem superioris sui certis finibus coercere.

§. 3.

De referuationibus regularum Cancellaria.

SUMMARIA.

Per regulas Cancellariae, quas S. Pontifices facere solent suo tempore duraturas, plures referuationes inducuntur, numer. 190. de quibus hic agendum est, num. 191.

In regula 1. hic posita innouantur referuationes extraneae, ad regimen, quae videnda est n. 192. de quibus referuationibus, & huius regulae interpretatione quae videnda sunt, n. 193.

Circa referuationem Beneficiorum vacantium per ascensionem aliorum auctoritate Apostolica, & Beneficiorum promotorum ad Episcopatus, & quae per constitutionem execrabilis vacat remissive,

Y 2

numero centesimo nonagesimoquarto.

Per extrauagantem, ad regimen, solum referuntur Beneficia vacantia per obitum officialium, per hanc vero reg. absolute referuntur etiam Beneficia, & sic quomodocunque vacent, & c. numero 195. & sic cessat iam quod tradit Fastoli dubio 53. ex Egidio, & c. numero 196.

Non sufficit ad effectum huius reservationis ius ad rem, sed in re, n. 197.

Sufficit ius in re, etiam si alter de facto possideat, sufficit etiam obtinere de facto, dummodo ius non esset penes alium, n. 198. quod est notan. ad reservationem aliarum regularum, n. 199.

Illia verba, declarans nihilominus, & c. Et illa, & ea etiam Beneficia, addita sunt a tempore Sixti V. num. 200.

Dicta verba, declarans nihilominus, & c. sunt posita ad tollendum dubium, de quo in vna Hispanen. Beneficij, an scriptores Apostolici, qui ratione officij sunt Prothonotary, dimisso officio desinerent esse tales, & sic Beneficia postea acquisita non essent reservata? in quo fuit tunc resolutum desinere esse Prothonotarios, & c. a. n. 201.

Ante quam dicta additio facta esset, Rota in vna Palentina decessit a dicta decisione, vt in decisione hic posita, num. 204.

Respondetur ad rationem aliquorum quod privilegium, quod scriptores Apostolici remaneant Prothonotary etiam dimisso officio, non sit in usu, & sic per non usum amissum, quod presumitur usus privilegij, & c. a. num. 205.

Quando d. privilegium non fuisse in usu, per hanc regulam renouatur & restituitur, maxime quo ad effectum reservationis, n. 208.

Reservatio de Beneficiis, de quibus Ordinarij contra Concily Trident. decreta disponunt, in quibus exemplificetur, n. 209.

Ista reservatio non videtur habere locum in Beneficiis, de quibus patroni disponunt contra Concily decreta, etiam secuta institutione per Ordinarium, numero 210.

Intelligitur quando Ordinarius sciens, aut scire debens disposuerit de Beneficiis contra decreta Concily, secus, si per iustum errorem, seu ignorantiam facti, probabilem, num. 211.

110 Tercio notandum est per regulas Cancellariae, quas summi Pontifices in crastinum assumptionis suae facere solent, quas ex tunc suo tempore duraturas obseruari volunt, vt in illarum proemio, & explicat ibi glossator plures reservationes induci, vt in primis regulis: & cum saepe occurrant

111 & in praxi non abs re erit hic ponere istas regulas reservatorias, vt habentur in regulis S. D. N. Pauli V. & circa eas aliqua adnotare, praecipue circa regulam de mensibus, & alternatiua, quae in praxi frequentior est, & non est per aliquem hactenus declarata.

Reservationes generales, & speciales.

In primofecit easdem reservationes, quae in constitutione Fel. rei. Benedicti Papae XII. quae incipit, ad regimen, continentur, & illas innouauit, ac locum habere voluerit, etiam si officiales in eadem constitutione expressi, Apostolica sedis officiales ante obitum eorum esse de-

fuerint, quo ad Beneficia, quae tempore, quo officiales erant, obtinebant, declarans nihilominus Beneficia, quae d. sedis officiales, qui ratione officiorum suorum huiusmodi eiusdem sedis notary erant, etiam dimissis istis officiis, et quandoque asserui fuerint, sub huiusmodi reservationibus comprehendi, ac referunt Beneficia, quae per constitutionem Ioan. XXII. quae incipit, execrabilis, vacant, vel vacare contigerint, & ea etiam Beneficia omnia, de quibus Ordinarij, & alij Collatores contra Concily Tridentin. decreta disposuerunt, & disponent in futurum.

Cum in hac regula innoventur reservationes extrauag. ad regimen, de Praeben. inter communes, quae vt supra dictum est n. 57. & 89 erant temporales pro tempore Benedicti, vt ibi patet ad si. glossator hic reg. 2. & 62. illa videnda erit.

De quibus reservationibus, & huius regulae interpretatione ultra d. glossatorem Soto, Hispanum, & Rebuffum hic bene agit Mandos. qui hanc regulam explicat per 16. quaestiones: videndus est etiam Simoneta d. tract. de reservatione, quaestione 37. 38. & trigessimam, vbi de reservatione Beneficiorum Capellanorum Papae, ac officialium Romanae curiae, & Paulus Granutius in d. tract. Simonetae quaestione 100. vbi de reservatione Beneficiorum Protonotariorum.

Et circa reservationem Beneficiorum vacantium per assecutionem aliorum autoritate Apostolica, de qua in d. extrauag. ad regimen, vide dicta infra n. par. c. 5. a numero 51. & circa reservationem Beneficiorum, quae promoti ad Episcopatus obtinent, de qua in eadem extrauag. videnda sunt dicta d. n. par. c. 6. a num. 30. & circa reservationem Beneficiorum, quae per constitutionem execrabilis vacant, vel vacare contigerint, videnda sunt dicta d. capit. quinto, a num. 45.

Et circa illa verba, ac locum habere volunt, etiam si officiales in eadem constitutione expressi, & c. notandum est, quod per d. extrauagantem, ad regimen, solum referuntur Beneficia vacantia per obitum officialium, per hanc vero regulam absolute referuntur eorum Beneficia, vt patet ex istis verbis, & sic quomodocunque vacent erunt reservata, ad Bellenzinis de charitativo subsidio q. 115.

Et ex illis verbis cessat iam quod tradit Fastoli dubio 53. ex Egidio in terminis reservationis Clementis V. quae reservabat Beneficia Capellanorum cedentium, vel decedentium, quod horum Beneficia, qui tempore reservationis erant Capellani, non censentur reservata, si tempore obitus, & vacationis Capellani esse desierant, quod dictum, licet non procedat stante reservatione simpliciter referuante Beneficia officialium, vt hic, tamen in illo casu recte procedebat, vt inquit Simoneta quaestione 37. num. 6.

Secundo ex illo verbo, obtinebant, notandum est non sufficere ad effectum huius reservationis ius ad rem, vt in regula 3. & 4. sed in re, Milis in reper. verb. obtinere, Aneas de Falcon. 4. quaest. effectus 45. & facit decis. 427. num. 2. & 3 par. 1. diuersorum, & quod transit Mandos. reg. 5. q. 5.

Et sufficit ius in re, & etiam si alter de facto possideat, Aneas ibi, sufficit etiam obtinere de facto stando in possessione, dummodo ius non esset penes alium. Rota decis. 8. de electione alias 274. in antiquis, & 12. de Praeben. in antiquior. Bellenz. quaestione 122. Simoneta quaest. 50. 51. & 52. Cassad. decis. 2. de constitution. nu. 2. Rota decis. 102. lib. 1. par. 3. diuersorum, quae etiam

etiam est 53. lib. 2. de qua infra, nu. 658. & Mandos. reg. 3. quæ lio. 13. qui idem in effectu ait reg. 6. q. 5. iuxta dicta infra 1. par. cap. 3. num. 53. & post hæc Gonzalez plura adducens gl. 15. §. 1.

139 Quod est notandum f. ad reservationem Beneficiorum collectorum, seu sub collectorum, & familiarium, de qua in reg. 3. & 4. & habet etiam locum in reservatione mensium, vt in d. decis. 102. & late Gonzalez d. §. 1. & vide quæ circa istud verbum dicemus infra, 352.

140 Tertio notandum est f. illa verba, declarans nihilominus, vsque ad illas sub huiusmodi reservationibus comprehendendi, & illa verba. Et ea etiam Beneficia omnia de quibus Ordinarij, &c. Addita esse à tempore Sixti V. & ideo in regula, quam Mandosius interpretatur, & alij glossatores ante eum non inueniuntur, dictaque verba, declarans nihilominus, &c. f. Sunt posita tollendum dubium, de quo fuit actum in Rota in vna Hispanen. Beneficij 14. Januarij 1572. coram Illustrissimo Card. Lancelloto, & habetur prima par. diuersorum decis. 70. an scriptores Apostolici, qui ratione istius officij sunt Prothonotarij, dimisso officio scriptoriæ definerent esse tales Prothonotarij, & sic Beneficia per eos acquisita post dimissum officium scriptoriæ non essent referuata ex d. extranag. ad regimen, & hæc regula primo. f. In quo tunc fuit resolutum definire esse Prothonotarios, & sic talia Beneficia non esse referuata, cum qua decisione ne tenet Anaf. Germonius de indultis Cardinalium §. etiam ex eo numero quinquagesimo quarto. vbi hunc art. late tractat, qui tamen num. 89. ait hodie quæstionem istam videri superfluum ex eo, quod in regula 18. Sixti V. sunt referuata f. Beneficia omnium officialium, etiam si officium deposuerunt, &c. voluit citare regulam 1. Sixti V. in qua d. verba addita sunt, vt dixi.

141 Et antequam d. f. additio facta esset, Rota in vna Palentina Scholasticæ Canoniciatus, & Præbendæ de Valladolid 9. & 13. Aprilis, 1584. coram D. Robustio recessit à dicta decisione, vt videre est in decisione sequenti. Cum Ambrosius de Miranda fuisset alias scriptor Apostolicus, & cum haberet Beneficium scriptoriæ, obtinisset Scholasticam, ac Canonicatum, & Præbendam collegiate Ecclesiæ oppidi de Valladolid Palentin. diocesis, ac postmodum dictos Scholasticam, & Canonicatum, & Præbendam resignasset, seu cessisset referuato sibi regressu, accessu, & ingressu, & deinde durante huiusmodi regressu de mense Martij 1550. dimississet scriptoriæ, eaque dimissa factus fuisset locus predicto regressui, idem Ambrosius illius vigore assensum fuisset dictos Scholasticam, & Canonicatum, quos possedit vsque ad eius obitum, qui fuit de mense Octob. Millesimo, quingentesimo octuagesimo secundo, denique per obitum, D. Ambrosij D. Ludouicus Primintel obtinuit sibi prouideri de Scholasticâ, & Canonicatu, & Præbenda predictis, & etiam obtinuit Breue de capiendâ possessione nomine camera, in quo sunt hæc verba, videlicet. Consulimus d. filio Ludouico Pimentel clerico Oueren. diocesis Scholasticam, ac Canonicatum, & Præbendam Ecclesiæ B. Mariæ oppidi Vallisoleri Palentin. diocesis, per obitum quondam Ambrosij de Miranda notarij nostri olim litterarum Apostolicarum scriptoris extrâ Romanam curiam de mense Octob. proxime præteriti defuncti vacantes, & antea dispositioni Apostolicæ referuatos: quo circa vobis, & cuiuslibet vestrum per præsentem committimus, & mandamus, vt consilio vobis, seu alteri vestrum de dicta vacatione, & quod ipse Ambrosius olim litterarum Apostolicarum scriptor fuerit, &

quod tempore obitus sui Scholasticam, & Canonicatum, & Præbendam predictos possidebat, corporale, & cat. Verum quia ex serie predicta apparet, quod antea quam fieret locus regressui, ipse iam dimiserat officium scriptoris, contigit dubitari, an dicta Beneficia sint referuata, & an constet de Prothonotariatu, qui comprehendatur sub extranag. ad regimen, de Præben. & quia nona presentis mensis Aprilis, & die 13. eiusdem de mandato Sanctissimi proposui in relationibus Dominorum difficultatem predictam, vt in posterum hac decisio exemplum ceteris esse possit, Domini visa Bulla Leonis X. plumbata priuilegiarum scriptorum Apostolicorum, quam Illustrissimus, & Reuerendissimus D. meus Cardinalis S. Stephani prouisorius mihi consignauit, & ego illam omnibus Dominis meis in Rota exhibui, ipsique illam viderunt, ac plane examinarunt, & re mature discussa, resolverunt, quod cum Diuus Ambrosius de Miranda semel fuerit scriptor Apostolicus, & in eadem concessione scriptoria creatus Prothonotarius Apostolicus, licet postea de anno 1550. idem Ambrosius dimiserit scriptoriæ, non propterea desit deinceps esse Prothonotarius, quia Leo X. in d. Bulla, quam nos omnes vidimus, creat scriptores, qui clerici fuerint, Prothonotarios Apostolicos, ita quod etiam postquam scriptores esse desierint, adhuc sint deinceps Prothonotarij, & pro talibus in omnibus, & ad omnes effectus haberi vult, & mandat, vt ex verbis dictæ Bullæ clare apparet: cum verba Bullæ sine clara, & aperta, est casus legis expressus in ea. Comprobat hoc idem Domini ex Bulla Pauli III. in fauorem dictorum scriptorum, in qua narratur concessio Leonis X. de huiusmodi dignitate Prothonotariatus in fauorem dictorum scriptorum. Idem etiam confirmabant ex eo, quod ipse, ac plures vidimus, quod ceteri officiales Papæ, qui creatur Prothonotarij, omnes habent in suis priuilegiis eandem clausulam, vt etiam postquam tales esse desierint, nihilominus non desint deinceps esse Prothonotarij ad omnes effectus, unde, cum non desierit Ambrosius esse Prothonotarius, res est clara, quod predicta Beneficia sint referuata, cū Extranagans, ad regimen, qua referuat Beneficia Prothonotariarum, habeat locum, non solum in Prothonotariis participantibus, sed etiam in omnibus Prothonotariis creatis à Papa, vel Legato, qui non sunt de numero, nec participantibus, vt pluries resoluimus in Rota nostris temporibus, & sunt plures decisiones Purei, Peregrini, & aliorum plurium auditorum antiquorum: nec hoc habet difficultatem aliquam. Non obstat, quod ex aduerso dicebatur de decisione facta in causa Hispanen. Beneficij de Villamartin coram Illustrissimo D. Cardinal. Lancelloto, quod scriptores Apostolici, postquam desinunt esse scriptores, non sunt amplius Prothonotarij, & Beneficia post dictam dimissionem acquisita non referuata, cum cesset Prothonotariatus, quoniam dicta decisio fuit facta de iure communi, ex quo tunc Rota nullam habuit notitiam de d. Bulla Leonis X. priuilegiarum dictorum scriptorum, & pars asseribat, quod, cum non probaretur scriptores Apostolicos habere in priuilegiis suis hanc clausulam, quam habent alij officiales, dicebat esse in hoc inspicendam dispositionem iuris communis, quo inspecto, si occasione officij creatur aliquis Prothonotarius Apostolicus, cessante illo officio, vis causa successiva, & non momentanea, debet cessare Dignitas Prothonotariatus, & ita Domini tunc resolverunt habentes solum considerationem ad dispositionem iuris communis, cum huiusmodi Bulla priuilegiarum nondum tunc fuisset reperta, sed cum hodie Illustrissimus D. Cardinalis S. Stephani illam repererit, & exhibuerit, & sit clara illius dispositio, predicta decisio non facit ad propositum, cum ista decisio sit fundata in eo, quod Papa in priuilegio expresse

voluit, quod licet deservint esse scriptores, non deservint esse Prothonotarij. Et ita, ut supra, resolutum fuit coram me Christophoro Robustorio de Lauat. Rotæ audire.

- 205 Nec obstat dicere, t̄ ut aliqui prætendunt, quod dictum privilegium, quod scriptores Apostolici remaneant Prothonotarij dimisso officio, quod competeret eis etiam si illud ignorarent, ad decisionem Putei 19. lib. 2. & Horatium Mandos. de privilegijs ad instar. gloss. 7. num. 50. & Rotam decis. 14. par. 2. diuer. n. 1. non sit in usu, & sic per nō vsum sit amissum ad l. 1. ff. de iurid. vbi D. & in l. falso. C. de diuers. rescrip. & in cap. cum accessissent, maxime Felin. & Decius de constitutionibus, & in ca. si de terra, & cap. accedentib. de constitutionibus, & in l. 2. C. de his. qui sponte munera publica subeunt, lib. 10. l. 1. & Carolus Tapia in l. si. ff. de constitutionibus Principum, Balb. de prescript. 4. p. 5. qu. 4. Horat. Mandos. d. tract. gloss. 15. l. 42. tit. 18. pag. 3. vbi Greg. Lopez, & l. 3. tit. 7. p. 5. & Ioan. Garcia
- 206 de nobilitate t̄ gloss. 6. numer. trigesimo octauo, versiculo quinto pramitto; nam præsumitur vsum privilegij in fauorem privilegiati. Crescen. decis. 4. de priuileg. alias 79. & Rota decis. 67. par. 2. diuersorum, Gregor. d. l. 4. gloss. a. 1. ad fin. & Ioan. Garcia supra, quicquid velit Horatius Mandos. d. gloss. decima quinta, a num. 55. &
- 207 habeo notitiam, t̄ quod D. Petrus Ordonez, de Anaya Canonicus Abulen. qui fuerat scriptor Apostolicus dimisso officio, uti Prothonotarius faciebat Notarios.
- 208 Præterea quando d. t̄ privilegium non fuisse in usu, per hanc regulam renouatur, & restituitur maxime quo ad effectum reservationis, ex quo in ea vult, & declarat Papa Beneficia, quæ sedis Apostolicæ officiales, qui ratione officiorum suorum huiusmodi eiusdem sedis Notarii erant etiam dimissi ipsis officiis, & quandocunque assecuti fuerint, sub huiusmodi reservationibus comprehendendi, quasi remaneant tales Notarii post dimissa officia. Et de officialibus, qui ratione officiorum suorum sunt sedis Apostolicæ Notarii, seu Prothonotarii, etiam dimissi officiis, vide constitutionem Leonis X. 14. 27. & 36. & Pauli III. 23. & Sixti V. 35.
- 209 Circare reservationem t̄ autem illam de Beneficiis de quibus Ordinarij contra Concilij Trident. decreta disposuerunt, & disponent in futurum, dico illam posse exemplificari in Beneficiis collatis non habentibus ætatem à S. Concilio requisitam, ut in specie cap. 6. sess. 23. & cap. 4. sess. 22. & cap. 8. & 12. sess. 24. de reform. aut non habentibus habilitates, & qualitates requisitas, ut in cap. 10. sess. 14. & d. cap. 4. sess. 22. & cap. 18. vers. de cetero sess. 23. & d. cap. 18. & 12. sess. 24. & cap. 5. sess. 25. de reformatione. aut non seruata forma à Concilio præscripta, ut in cap. decimo octauo sess. septima, & cap. 18. sess. 24. de reformatione: aut contra dispositionem cap. 15. session. 25. de reformatione, &c.
- 210 Et cum loquatur ista regula t̄ de Beneficiis, de quibus Ordinarij disposuerint, non videtur habere locum in Beneficiis, de quib. patroni disposuerint contra Concilij Trident. decreta, etiam secuta institutione per Ordinarium, est enim inducta in odium Ordinariorum disponentium de Beneficiis contra decreta Concilij.
- 211 Et intelligitur quando t̄ Ordinarius sciens, aut scire debens disponderet de Beneficiis contra decreta Concilij, secus si per iustum errorem facti, seu ignorantiam facti probabilem, ut quia facta debita

diligentia existimauit prouisum habere ætatem aut alias qualitates à Concilio requisitas, &c. Nam ista reservatio, ut diximus, facta est in odium Ordinarij, quod odium cessat tunc, cum cesset culpa ad c. 2. de constit.

§. 4. De Regula 2.

Reservatio cathedralium Ecclesiarum & monasteriorum, ac de tempore vacationum Episcopatum vacantium beneficiorum.

SVMMARIA.

Regula secunda hic posita primam partem qui explicent, n. 212.

Ad quos olim prouisio Episcopatum spectaret remissive, n. 213.

De iure patronatus Regum Hispaniæ, & Regum Franciæ remissive, n. 214. & 215.

Varietas, quæ videtur fuisse circa hoc, & prouisionem Episcopatum Hispaniæ, n. 216.

Iuris presentandi, & patronatus Regatum Hispaniæ ad Episcopatus præcipuum fundamentum est privilegium Apostolicum, quod habent Reges Hispaniæ, num. 217. & seq.

Iure patronatus Regio non censetur derogari per hanc reservationem, etiam si ex privilegio, vel consuetudine competat, quamuis presentatio sit facienda Papa, &c. n. 219. & seq.

Secunda pars huius regula de reservatione Beneficiorum vacantium de tempore vacationum Episcopatum est nouiter addita. Et primus, qui fecit hanc reservationem fuit Pius V. n. 221. & seq.

Circa istam reservationem Pij V. fuit dubitatum, an comprehenderet Beneficia spectantia ad collationem Episcopi, & Capituli simul, & non comprehendere recte respondit Hier. Gabr. contra Mexiam, numer. 223.

Dicta reservatio Pij V. erat personalis, & sic expirauit cum ipso, n. 227. quamuis non esset personalis, non expirasset, ex quo non erat regula primæ editionis, num. 225. vbi ponitur resol. Rotæ.

Gregor. XIII. non fecit talem reservationem, eam tamen fecit Sixtus V. & successores, ut hic, numer. 228.

Ex illis verbis, non tamen ad collationem cum alio, &c. sublatum est dubium illud motum circa reservationem Pij V. noluit enim Papa illis, ad quod alias collatio pertinebat deficiente Episcopo, præiudicare, numer. 229.

Si ad Episcopum solum spectaret electio, nominatio, seu presentatio personæ, quamuis collatio, seu institutio ad alium pertineat, seu sit communis, intraret hæc reservatio, n. 230.

Sicut è conuerso quando presentatio, vel electio ad alium pertinet, quamuis collatio, seu institutio ad Episcopum spectet, non intraret reservatio, numer. 231. & sequenti, vbi ponitur resolutio Rotæ, quæ tamen intrat in Beneficiis spectantibus ad collationem Episcopi, cum supplicatione, consilio, aut consensu alterius, numer. 233.

An ubi simultanea est diuisa per turnos, hæc reservatio locum habeat? num. 234. cum seq. resolutur non habere

esse locum non solum quando Beneficiu vacat in turno, sed etiam in turno Episcopi.

Concordia, & turnorum diuisio non intelligitur mortuo, seu deficiente Episcopo, quamuis secus esset Episcopo suspensio, seu excommunicato, numero 237. & sequenti.

In concordia proprietates remanet indiuisa, & accrescit Capitulo vacante sede, & solum fuit diuisum exercitium conferendi, numero 239. diuiditur tamen in conferendi quo ad actum collationis, ita quod quilibet confert iure proprio in suo turno, & ita concordantur resolutiones Rota, qua videntur contrariae, num. 247. & seq.

Prouisiones factae per Capitulum sede vacante non consumuntur, nec alterant turnum, neutrius computantur, nec Capitulo, nec Episcopo, &c. numero 243.

Hac reservatio non procedit ubi collatio Beneficiorum spectans alias ad Episcopum, sede vacante ad aliquem spectat tit. 244.

Beneficia vacantia post renuntiationem Episcopatus a Papa admissam, vel post translationem ad alium Episcopatum, etiam antequam Episcopus habeat notitiam, sunt reservata, quamuis possit Episcopatum administrare, &c. n. 245. quod tamen non videtur habere locum in Beneficiis simultanea diuise per turnos vacantibus in turno Episcopi durante administratione, n. 246.

Cessat iam dubium, quod fuit in Rota agitatum in vna Seguntina circa prouisionem factam a D. lo. Manuele de quibusdam Beneficiis post factam ab eo renuntiationem Episcopatus, & a Papa admissam, sub praetextu ignorantiae, & resolutum est non valere, praecipue, quia non potuit pretendere ignorantiam, ut in decisione posita n. 247.

Non videtur verum quod in ista decisione dicitur, quod eo ipso, quod Episcopatus sunt reservati, omnia etiam Beneficia vacantia ad collationem Episcopatum pertinentia sunt reservata, numero 250.

Respondetur ad quasdam decisiones Rota, qua loquuntur inmerso in Dignitate reservata, qui propter decretum reservationis nulliter confert, n. 251.

Hanc regulam non habere locum in Cardinalibus tenuit Rota in vna Toletana, ut in decisione posita, n. 252. de qua valde dubitat author ex regul. 67. Cancellaria, & quia hac regula non fundatur in ratione expeditionis litterarum, neque fructuum debitorum camerae, a num. 253.

Hac regula non habet locum in Dignitatibus non reservatis, & sic Beneficia ad prouisionem earum pertinentia post illarum vacationem vacantia non reservantur, &c. n. 255. ubi etiam de verbis ultimis regulae remissae.

Item reservantur generaliter omnes Ecclesias Patriarchales, primatiales, Archiepiscopales, Episcopales, nec non omnia Monasteria virorum valore annui ductorum florenorum auri communis estimatione excedent, & voluit, quod excessus huiusmodi in litteris exprimeretur. Ac etiam reservantur Dignitates, & Beneficia omnia ad collationem, praesentationem, electionem, & quancunque aliam dispositionem Patriarcharum, primatum, Archiepiscoporum, & Episcoporum, nec non Abbatum, & aliorum quorumcunque collatorum, & collatorum secularium, & regularium quomodolibet, non tamen ad collationem cum alio vel aliis aut ad alterius praesentationem, vel electionem pertinentia, quae post illorum elapsum.

obitum aut Ecclesiarum seu Monasteriorum, vel aliarum Dignitatum suarum dimissionem, seu amissionem vel prinationem, usque ad promotionem successorum ad easdem Ecclesias, aut Monasteria, vel Dignitates Apostolica auctoritate faciendam & adeptam ab eisdem successoribus pacificam illarum possessionem quomodocunque vacanti, & vacabunt in futurum.

Huius regulae primam par. t. quae agit de reservatione Ecclesiarum Cathedralium, & Monasteriorum commentantur glossator Hispanus Soto, & Rebuffi, & Mandos, ponens 5. quaest. & de ea agit Simoneta quaest. 39.

Et ad quos olim prouisio t. Episcopatum spectaret vide gloss. in c. quamquam de elect. in 6. verb. deuoluetur, Abb. in cap. cum Ecclesia Viterana, num. 8. de elect. Seluam de Benef. 3. par. 9. 22. 3. casu, Corra 4. par. c. 5. n. 1. Greg. Lopez in l. 17. ut. 5. p. 1. Bursatum consil. 126. ex numero 3. lib. 2. Quintanaduennas Ecclesiasticon. lib. 1. cap. 5. numero 4. & dicitur infra cap. 4. a num. 6.

Et de iure patronatus Regum t. Hispaniae vide ca. cum longe 63. dist. 1. 18. ut. 5. par. 1. & ibi Greg. Lopez & Humadam ad eum, & l. 3. tit. 3. & l. 2. tit. 6. lib. 1. ordinam. ubi Dida. Perez, & l. tit. 6. lib. 1. recopilacionis, ubi Azevedo, vide etiam glossatorem Reg. Cancell. 40. Palacios Rubios in rep. c. per vestras de donat. inter virum in introductione a num. 24. & in libello de Beneficiis in curia vacantibus ex § 8 Couarr. in regula possessor. 2. par. § 10. num. 5. & 6. Spino de testamen. gl. 4. num. 13. Quintanad supra, Bobadilla in sua Politica lib. 2. c. 18. nu. 215. & relatos per Cenedo collect. 51. ad decretum n. 3. & Ioan. Gutierrez pract. lib. 3. quaest. 13. nu. 72. & Quebedum de patronalibus Regiae coronae.

Et de iure patronatus t. Regum Franciae vide Ca. rolum de Grassal. lib. 2. regaliun Franciae iure tercio, Ioan. Ferrar. iure nono, Guillel. Benedic. in rep. c. Raynuius de testamen. verb. & uxorem nomine Adelafiam. decisio. 2. ex num. 78. t. & ut apparet ex di. iuribus circa hoc, & prouisionem Episcopatum Hispaniae, videtur fuisse varietas, nam tempore Gothorum electio Episcoporum fiebat ab i. l. s. Regibus, ut in d. c. cum longe, quod est Concilij Toletani 12. cap. 6. & tradit Doctor Villalpando comment. in Concilia Toletana cap. 39. postea vero nuntiata prius Regi morte Episcopi, & ab eo petita licentia eligendi successorem, electio fiebat a Capitulis, & electus praesentabatur Regi, & c. ut in d. l. prima, & in dist. legibus ordinamentum; iam vero praesentatio fit a Rege, ut in dist. l. recopilacionis, & notat Greg. Lopez dist. 1. 18. & Bobadilla supra numer. 223. cuius iuris praesentandi, t. & patronatus praecipuum fundamentum est priuilegium Apostolicum, quod habent Reges Hispaniae, ut in dist. l. recopilacionis, & vidisse testatur Greg. supra, & dicitur in Bullis Episcopatum, & pensionum super eis, & P. Mariana in historia Hispana t. lib. 24. cap. 16. ad fin. ait, quod cum fuisset hoc controuersia, Sixtus IV. concessit perpetuo Regibus Castellae, quod in Episcopatibus eligerentur per eos nominati, & petiti, de quo etiam lib. vige simo quinto cap. quinto ait, quod Papa Adrianus VI. concessit Carolo Imperatori Regi nostro, & eius successoribus ius praesentandi Episcopos Hispaniae, qui antea prouidebantur ad supplicationem Regum, de quo etiam meminit conclus. noster Gil. Gonzalez in sua historia de Salamanca libro tertio capitulo decimo octauo.

- 119 Cui iuri patronatus † Regio non censetur derogari per hanc reservationem, etiam si ex privilegio vel consuetudine competat gloss. d. reg. 40. Palacios rubios in d. libell. de Beneficiis in curia vacan. §. 11. Lamber. de iure patron. 3. par. 2. li. quest. 1. artic. Rebuff. in praxi 3. par. 3. signatur. verb. nec nō iuris patronatus, nume. 64. Couarr. pract. cap. 36. numer. 2. & nu. 6. vers. secundum Azevedo, supra numer. 6. & ita servatur. Et facit bene decretum Concilij Trident. sess. 25. de reformatione capit. 9. vers. exceptis, quamvis presentatio † sit facienda Papæ, & ab eo provisiō faciēda ex hac regula, vt recte inquit gloss. dict. reg. 40. & facit cap. si eo tempore de electione in sexto, & tradit post hanc González gloss. 51. nu. 49.
- 120 Secunda autem pars huius regulæ, † quæ agit de reservatione Beneficiorum vacantium de tempore vacationum Episcopatum, &c. est nouiter addita, & primus, qui fecit hanc reservationem, fuit † Pius V. qui anno tertio sui Pontificatus fecit regulam reservationem suā disposit. omnium Beneficiorum vacantium sede Episcopali vacante ad provisionem seu dispositionem Episcoporum quomodolibet pertinentium, vt in Bullario in ordine constitutionum Pij V. 161.
- 121 Circa quam reservationem † Pij V. dubitatum fuit, an comprehenderet Beneficia spectantia ad collationem Episcopi, & Capituli simul? & non comprehendere respondit Hier. Gab. consi. 197. lib. 1. vbi id late & bene deducit, quamvis contra tenuerit Mexia in pragmatica frumentaria verb. qualquier fol. 13.
- 122 Sed cum d. reservatio Pij V. † facta esset dispositioni suæ, & non sedis Apostolicæ, & sic esset personalis, expiravit cum ipso Pio V. Zerola in praxi Episcopali. 2. par. verb. Beneficiū. §. 1. & verb. Episcopus. §. 23. ad tradita per Mando, reg. 1. §. 12. & Petrus Matthæi ad Motus proprios, seu constitutiones pag. 427.
- 123 Quamvis, si non esset personalis, tamen expirasset per eius obitum, sed esset perpetua, ex quo non erat regula primæ editionis, in qua Papa vult regulas suo tantum tempore durare, vt per Verallum decis. 225. lib. 1. in manuscriptis, vbi habetur, quod regula Clementis. V. II. de consensibus extendendis infra 15. dies, non est regula, quæ expirat per obitum Papæ, quia non est in illa prima editione, in qua Papa vult regulas durare suo tantum tempore, sed est perpetua, & extraneas.
- 124 Quod non aduertunt † Paulus Granutius adimonetam quest. 47. n. 11. Flam. Paris. de resignatione li. 2. §. 16. n. 30. nec P. Greg. de Benef. cap. 24. nu. 28. qui ponunt istam reservationem Pij V. tanquam perpetuam.
- 125 Et Gregorius XIII. † qui successit pio V. non fecit talem reservationem, at Sixtus V. eam fecit, vt hic habetur in sua regula 1. & post eum Greg. XIV. etiam in regul. 1. & Innoc. IX. Clemens VII. & Paulus V. in regul. 2. vt hic.
- 126 Et ex illis verbis, † non tamen ad collationem cum alio, vel aliis, iam prorsus sublatus est dubium illud quod circa d. reservationem Pij V. motum est, de quo nu. 223. nam, cum tunc deficiente Episcopo ille, vel illi, ad quos cum Episcopo collatio pertinebat, possent de iure talia Beneficia conferre, vt in ca. 1. ne sede vacante in 6. vbi Dd. illis noluit papa præiudicare, vt in Salamantina portionis 30. Aprilis 1599. coram D. Mellino, de qua infra numero, 235.
- 127 Et aduerte, † quod, si ad Episcopum solum spectaret electio, nominatio, seu presentatio pertinet, quamvis collatio, seu institutio ad alium pertineat, seu sit communis Episcopi, & aliorum, intraret hæc reservatio, quia attendenda est prima dispositio Beneficij, vt colligitur ex ipsa regula, & de mensibus, & dicendis infra, à numero. 715. & 733.
- 128 Sicut è conuerso, quando presentatio, † vel electio ad alium pertinet, quamvis collatio, seu institutio ad Episcopum spectet, non intrat reservatio, vt in ea dicitur.
- 129 Vnde in vna † Vicen. Beneficij S. Martini decisionono Noue. 1599. coram D. Pamphilio, & 10. Decemb. 1600. coram D. Sacratofuit resolutum, istam regulam, non comprehendere d. Beneficium unitum mensa Capitulari cum decreto, quod capta per Capitulum possessione occurrente vacatione Capitulum infra mensem supplicare habeat Episcopo, vel Vicario, quod conferat, & ipse conferre habeat antiquiori Canonico; nam hoc stante Beneficium spectat ad presentationem Capituli, & illa supplicatio dicitur presentatio, ex quo imponit necessitatem Episcopo conferendi, & attendenda est substantia, nec istam presentationem tollit Concilium sess. 15. cap. 9. quia sumus in vniōe habentis certam formam confirmata à sede Apostolica, & per 40. annos ante Concilium effectum sortita, quæ præservatur in d. decreto, quod maxime procedit stante obseruantia, & ultimo statu huiusmodi, & quasi possessione Capituli, &c. de qua vide aliam decisionem infra par. sequen. cap. tertio, numer. 61.
- 130 Et pro ista decisione Vicen. † quod illa supplicatio dicatur, & sic in effectu presentatio, conducunt tradita per probum, ad Monachum in cap. cum in illis de Præben. in 6. nu. 20. ad 23. si tamen supplicatio debens præcedere, non obligaret, nec poneret necessitatem conferendi, vt ex se non obligat, cum concernat gratiam, & meram liberalitatem eius, cui supplicatur, González glossa 49. numer. 10. bene intraret d. reservatio, vt ex eius verbis constat, & tradit González ibi num. 11. dicens ita sentire Rotam in d. Vicen. 19. Nouemb. 1599. coram D. Pamphilio. Sicut etiam recte intrat in beneficiis spectantibus ad collationem Episcopi, cum consilio, aut consensu alius ad textus in cap. vii. §. cum vero ac sede vacante in 6. Ioan. And. in d. cap. cum in illis. Et ibi Francus. §. si vero num. 5. Rota dec. 79. de rescrip. alias 380. in antiquis. Felin. in cap. eam de rescrip. sub num. 16. Ripa in cap. 1. de iudic. numero 5. & sexto. & ita tenet in terminis González glo. quadragesima sexta, num. vagesima nono.
- 131 Sed est dubium circa hanc regulam, † an vbi sit simultanea ex concordia est diuisa per turnos, ita vt vna vice provideat Episcopus, & altera Capitulum, vt in Ecclesia Salamantina Burgen. palentina, & Segobien. hæc reservatio locum habeat? & ratio dubitandi est, nam tunc ad solius Episcopi dispositionem Beneficia pertinent, saltim in suo turno, & conducent infra adducta n. 709.
- 132 Nihilominus tamen dicendum est, † non habere locum non solum quando Beneficium vacat in turno Capituli, in quo non est difficultas, quia regula solum reservat Beneficia spectantia ad collationem Episcopi, & non capituli, cui papa non intellexit præiudicare, vt fuit resolutum in d. 2. Salamantina portionis, & quod ista vacatio contingit in turno Capituli, quia turnus Episcopi fuit consumptus per provisionem ab eo factam de anno 1586. cum Didacus non probet, quod ista vacatio non habuerit effectum vel

postea successerit alia vacatio, prout ad istum effectum est necessarium, ut fuit resolutum coram eodem in causa Regien. Præbende Theologalis, & Barchinonen. Canoniciatus, &c.

Seu etiam quando Beneficium vacat in turno Episcopi, quia tunc mortuo Episcopo, seu alias vacante sede potest Capitulum iure proprio conferre Canonicatus, & alia Beneficia simultanea in quocumque turno vacent, quemadmodum posset, si simultanea non esset diuisa, ut in dict. capitul. vni.

Nec obstat concordia, & turnorum diuisio, nam cum illa facta sit ad tollend. controuersias, dissensiones, & discordias, quæ ex communi prouisione oriri possent, non intelligitur mortuo Episcopo, seu alias deficiente, cum tunc cesset ratio discordiæ, ex quo solum Capitulum habet prouidere, ut in dicto capit. vni. ad leg. cum pater. §. dulcissimi. ff. de Legatis secundo, quæ optime facit in proposito.

Quamuis in casu, & quo Episcopus esset suspensus, seu excommunicatus, in quo alias posset Capitulum prouidere, d. cap. vni. videretur habere locum concordia, quia non videtur omnino cessare ratio illius, cum possit Episcopus post absolutionem prouidere, & idem possit contingere Capitulo, si forte esset suspensus, vel omnes excommunicati, nisi suspensio esset ad centum tempus, & ultra sex menses, tunc enim propter diuturnam vacationem idem esset, ac si Episcopus deficeret.

Rursus in concordia & proprietates remanet indiuisa. & accrescit Capitulo vacante sede ad tradita per Rochum de iure patron. verbius quæstion. 6. & per concordiam fuit solum diuisum exercitium conferendi, sede Episcopali plena, & ea vacante dispositio fuit relicta in terminis iuris communis iuxta decis. Putei. 1. 4. libro tertio ut dixerunt aliqui ex Dominis in dict. Salamantina portionis 30. Aprilis 1599. & fuit resolutum in eadem coram eodem Dom. Mellino 65. Iunij eiusdem anni. Et ita post hæc tenet González glossa 45. §. tertio numero trigessimono.

Et ita practicatur, & in particulari ita fuit practicum in d. Ecclesia Valentina de anno 1597. & in d. Ecclesia Segobien. de anno 1603. pro qua consultus ita respondi.

Sed contra prædictam, rationem, quod proprietates remanet indiuisa, & accrescit Capitulo vacante sede, & quod solum fuit diuisum exercitium conferendi sede Episcopali plena, &c. facit decisio Rotæ in alia Salamantina alternatiuæ de anno 1581. infra adducta, numero. 708 ubi dicitur, quod ubi ex concordia partium collatio simultanea est alternis vicibus cuilibet reseruata in suo turno, totum ius conferendi pro illa vice dicitur translatum in illum solum, qui est in turno, & non dicitur diuisus vsus solus, sed totum ius conferendi est penes ipsum solum etiam iure proprio, & non iure communi ex doctrina Ioan. And. in cap. cum in illis. §. fin. in fin. de Præbend. in 6. de qua ibi. Quod etiam fuit dictum in Romana Beneficiatus S. petri 28. Aprilis 1595. coram D. Gipsio, & 20. Nouemb. 1596. coram D. meo Corduba, & 8. Martij 1602. coram D. penna infra relatis 10. part. cap. 3. numer. 39. & infra numero 709.

Respondetur tamen istas decisiones intelligendas esse, & quod non dicatur diuisus vsus solus ita, quod quilibet conferat in suo turno iure commu-

ni, sed quemlibet conferre in suo turno iure proprio ex illa diuisione, per quam diuiditur ius conferendi, quoad actum collationis, quamuis ipsa proprietates remaneat indiuisa, & ita procedit illa doctrina Ioannis Andreae, nam ius patronatus, de quo ipse agit, non potest diuidi, quoad proprietatem, cum sit incorporale, sed quoad actum præsentationis. Rochus, dict. quæstion. sexto. & Lambert. secunda parte libro primo quæstion. secundo. artic. 36. numer. 2. 3. & 4. probus ad Monachum in dict. cap. cum in illis, num. 60.

Vnde, cum sede vacante & Capitulum iure proprio conferat talia Beneficia in quocumque turno vacante, sit prouisiones factas per Capitulum sede vacante non consumere, nec alterare turnum, neutrique computari, nec Capitulo, nec Episcopo, puteus d. decis. 184. libro tertio. & ita, si tempore mortis Episcopi, seu sedis vacantis turnus erat Episcopi, primus turnus erit successoris, non obstantibus quibuscumque prouisionibus factis per Capitulum sede vacante, & si turnus erat Capituli post aduentum successoris, primus turnus erit Capituli, licet ipsum Capitulum sede vacante, & ita tenendum est, quamuis post hæc González gloss. 45. §. 3. num. 37. dicat, quod si vacatio Beneficii contingit sede Episcopali vacante, & in turno Capituli, tunc collatio à capitulo facta consumit turnum suum, & allegat dict. decisionem putei, quæ potius dicit contrarium; quando vero Episcopus erat in turno, & contulit Capitulum, concordat nobiscum, numero trigessimono octauo, quod neutri computatur talis collatio, & prima vacatio sede plena spectabit ad Episcopum, & ait ita decisum in dict. Salamantina portionis 25. Iunij 1599. coram D. Mellino, & in alia Salamantina Portionis 16. Maij 1603. coram D. Iusto.

præterea hæc reseruatio, & non procedit, ubi collatio Beneficiorum spectantium alias ad collationem Episcopi, sede Episcopali vacante ad aliquem spectat, nec reseruatur futuro successoris, quia regula non intendit tertio præiudicare; ut in vna Gerunden Beneficii 31. Maij 1600. coram Domino meo Corduba infra relata, seq. part. cap. tertio numero 35.

Rursus ex illis verbis regulae. & Dimissionem, seu amissionem, vel priuationem, videtur, quod Beneficia vacantia post renuntiationes Episcopatus à Papa admissam, vel post translationem ad alium Episcopatum, etiam antequam Episcopus habeat, aut habere possit notitiam de eis, erunt reseruata Papæ ex ista regula prima, ut tangitur infra 11. parte cap. 6. numero 42. non obstante, quod ante habitam notitiam admissionis, resignationis, aut translationis possit Episcopatum administrare, & possessioni eius insistere ad decisionem Putei 170. libro secundo, & Mohe-dani, vigessimono de renuntiatione, & dicta supra 2. parte c. 1. num. 116. & infra cap. 8. a num. 174. & etiam post ex consuetudine, ut in dict. cap. 6. 11. parte numero 41.

Quod tamen non videtur & habere locum in Beneficiis simultaneæ diuisæ per turnos vacantibus in turno Episcopi durante administratione illius Episcopatus, cum alias pertinerent ad prouisionem Capituli.

Vnde videtur cessare iam dubium, & quod fuit in Rota agitatum in vna Seguntina Beneficiorum 1. Iunij 1592. coram D. Orano, circa prouisionem,

quam fecit D. Ioannes Emanuel de quibusdam Beneficiis d. Episcopatus post factam ab eo illius renuntiationem in manibus Papæ, & ab eo admiffam sub prætextu ignorantie dictæ admiffionis, & refolutum est, non valere tum ex aliis, tum præcipue, quia non potuit prætere ignorantiā, quia post admiffionem transacti erant 31. dies intra quos plusquam verifimile est, (inquit decisio) ipsum à procuratore fuisse certioratum de ea iuxta
 248 *consilium Romani* 481. numero 7. Quod Rota fæpe ac sæpius canonicavit, ut in decis. Seguntina: sic se habet.

D. Ioannes Emanuel renuntiata * in manibus Papæ
 249 *Ecclesia Seguntina* post illius admiffionem, cum in fine mensis Februarii contigisset in partibus vacatio Beneficiorum, de quibus contraxeratur sub prætextu ignorantie illius admiffionis, de illis disposuerat D. Hier. Delgado prouiso Apostolico collationem huiusmodi impugnantem, quæsi an collatio Ioannis Emanuel sustineretur? Domini re mature discussa descendunt in sententiam negativam, quoniam Episcopus post resignationem Ecclesie libere in manibus Superioris factam non potest se intrinicare in collatione Beneficiorum in ea vacantium, ex quo enim renuntiavit omne ius, & possessionem, quam in Ecclesia habuit, à se abdicavit, Bisign. decis. 3. num. 2. de renunt. Innoc. in cap. super hoc post. num. 5. verfic. item post. de renuntiat. Paris. consil. 39. nu. 3. lib. 4. & quidem respectu possessionis nulla cadit dubitatio, nam hoc frequentissime fuit receptum, ut censeatur amissa possessio, dict. decis. 3. de renuntiat. in antiquis, & decis. 4. eodem in nouis. Cassador. decis. 2. numero 3. eodem, & decis. 4. numero 10. de restitution. spoliatorum. Sarnen. de infirmis quæstione 29. & de annali quæstio 57. verfic. pro quo diligenter addit. ad decis. 1. de renuntiat. in nouis numero 7. & 8. Achill. decis. 10. eodem. amissa itaque possessione sequitur ius quoque conferendi, quod est infructu, fuisse amissum cap. consultationibus. de iure patron. gloss. cap. cum olim, & ibi Doct. de maiortate, & obedientia. Abb. in cap. cum olim numero 4. de causa poss. quod etiam non absque ratione procedit, cum enim Episcopatus quomodolibet vacantes sint dispositioni Apostolicæ reservati, necessarium, quod omnia Beneficia vacantia, & ad collationem Episcopatum pertinentia sint etiam reservata, quæ à nemine, præterquam à Papa, possunt conferri, & quod alias factæ collationes sint nullæ, Rota decisio. 20. de Præbend. in antiquis, & 4. eodem in antiquior. Hoc autem in præsentis themate tanto magis, quia Ecclesia Seguntina non modo fuit reservata tanquam vacans in curia per resignationem in manibus Papæ, iuxta cap. 2. de Præbend. in 6. sed etiam quia amissa Ecclesia cessavit Beneficium alternatiue Episcopis residentibus in eorum Ecclesiis concessum, adeo, quod fuit factus locus regule reservatorie octo mensium inter quos mensis Februarii quo Beneficia vacarent, est comprehensus, quæ, cum habeat decretum irritans afficit etiam ignorantes cap. dudum de Præbend. in 6. capit. cognoscences, & ibi post Felin. & Decium Beronius numero 49. & sequent. de constitut. non obstante, quod non sit super certo corpore Beneficij, nam eadem est ratio, quando decretum est iustificatum, probata videlicet vacatione in mense reservatio. tunc enim decretum notorium dicitur ex quo incontinenti probatur, & discolorat tit. Sarnen. reg. de triennali quæst. 44. Simoneta de reservation. quæstion. 40. Puteus decis. 190. numero 5 libro 3. prout etiam, quando super incerto, si adicitur in partibus certum tempus, quia intra dict. tempus ignorantes ligat, Francus in cap. dudum, numero 9. de Præbend.

in 6. non obstant considerationes Rebuffi in tract. nominationum quæstion. 14. numero 92. & in practi part. 2. titulo de simon. resignatione, numero 27. cum multis seqq. ubi voluit Episcopum dantem mandatum ad resignandum Episcopatum in curia posse post resignationem admiffam ante admiffionis notitiam Beneficia interim vacantia alteri conferre, quia ipse loquitur in resignatione conditionali in favorem, quo casu militat diversa ratio. Nam, cum post illius admiffionem non abdicetur ius à resignante, donec sit acquisitum resignatorio, non mirum, si resignans interim, donec sibi constet de purificatione conditionis, remaneat titularis, at ubi resignatio est simplex, amittitur statim titulus, & possessio, & per eam Episcopus dicitur in Ecclesia mortuus civiliter, quod æquiparatur mortui naturali. capit. susceptum. de rescript. libro sexto clem. fin. de procurato. Roman. consil. 374. numero 5. prout de, si post resignationem incumbit detentationi, non fuit fructus ius. Sarnen. ad regul. de annali quæst. 47. sed tenetur ad eorum restitutionem, etiam si non habuerit notitiam admiffionis resignationis, & ad præmissa facit textus in cap. primo verfic. adieciatur. de concess. Præbend. in 6. ubi Episcopi in partibus existentes depositi à Papa in consistorio à die depositionis non valent collationes, etiam quod ignorent dispositionem, & reputetur verus Episcopus, & per illum textum tradunt Francus in cap. cum, qui sub numero nono, & Gemin. sub numero 5. verficul. & ideo de Præbend. in 6. Felin. in capit. ex parte Decani, numero 20. de rescript. nec congruit argumentum eiusdem, quod, cum promissus de Episcopatu, non possit administrare, & conferre ante presentationem literarum, debeat interim resignans medio tempore posse administrare, & Beneficia conferre, exemplo desumpto à iudice reuocato, qui iurisdictionem exercet ultra tempus officij, quousque successor aduenerit, & à Vicario reuocato, qui confert donec notitiam habet reuocationis, etenim primo casu ex iuris dispositione officialis non videtur deputatus solum ad tempus expressum, sed etiam ad tempus sequens, donec successor aduenerit, adeo quod ante eius aduentum non dicitur officium eius esse finitum, neque officialis priuatus. I. meminisse in princ. cum glossa verb. debet, de officio proconsul. glossa. I. si forte. de offic. præsidis. Et ratio est, quia ibi, cum nemo sit, qui ministrat, oportuit ita specialiter providere, ne Prouincia sine rectore remaneat, verum in Episcopatu secus est, quia succedit capitulum, toto tit. ne sede vacante, libr. 6. secundus casus non transit absque difficultate ex traditis per Calder. consil. 10. de sententia, & re iudicat. Felin. dict. cap. ex parte, numero 20. & nihilominus, si sequimur illam opinionem, ideo potest dici sustineri collationem Vicarij post reuocationem à se ignoratam, quia fuit in bona fide, neque diuinare potuit, se esse reuocatum, Puteus decis. 370. libro secundo, Moheda. decis. 29. de renuntiat. quod secus est in Episcopo Seguntino, qui prætere non potuit ignorantiam resignationis, tum quia speciale ad hoc dederat mandatum, tum etiam quia inter illud, & resignationem admiffam excurrerunt triginta & unus dies, intra quos plusquam verifimile est ipsum à procuratore de ipsa fuisse certioratum iuxta consilium Romani 481. numero septimo, minus aduersatur, quod saltem prouiso ab Episcopo suffragari debeat possessio triennalis, nam, cum regula requiratur titulum coloratum, impossibile est, quod illum habeant innuentes collationi nullæ cap. factus in fin. 7. quæstione prima, Sarnen. ad regul. de triennali quæstione vigesima septima, in final. & trigesima quarta in fin. etenim titulus incoloratus est, quando est ipso iure nullus, Felinus in capit. in nostra Cor. trigesimo sexto, de rescript. ficus

sicut dicimus litteras, quae non valent, non dici litteras, sed esse nullas. glossa. capit. cum nostris, verbo de facto, de concessi. Præbend. Felinus cap. ex tenore. de rescript. Rebuffus consilio 190. titulus enim nullus non producit aliquam exceptionem, aut officium. I. quotic. si qui fatidare cogant. Rebuff. consil. 190. sicut neq. regula de triennali inuat habentem titulum infectum, Accorambon. decis. 22. cum allegatis.

350 Circa quam tamen decisionem t. aduerto, mihi non videri verum quod in ea dicitur, quod, cum Episcopatus quomodolibet vacantes sint dispositioni Apostolicæ reservati, eo ipso omnia Beneficia vacantia, & ad collationem Episcopatum pertinentia sunt etiam reservata, &c. Vnde enim id sequitur? & contrarium plane tenuit Rota in vna Salamantina Parochialis de Caiates, 1. Decembris coram D. Brano, quæ habetur i. part. diuersorum. decis. 442. vbi quod collatio Parochialis vacantis sede Episcopali vacante reservatur successori Episcopo. Et alias non fuisset necessaria hæc regula.

351 Nec obstat decisio Rotæ 20. de Præbend. in antiquis, & 4. eod. titulo in antiquior. loquuntur enim in longe diuersis terminis, nempe in intruso in Dignitate reservata, qui propter decretum reservationis nulliter confert Beneficia spectantia ad eius collationem ratione Dignitatis reservatæ, vt dicitur infra c. 5. n. 21.

352 Verum hanc regulam t. non habere locum in Cardinalibus tenuit Rota in vna Toletana Parochialis de Alcaudete, tertio Iulij 1595. coram D. Seraphino, vt in sequenti decisione. Fuit de ordine Sanctissimi Domini nostri dubitatum in Rota, præsupposito concursu, & collatione facta per serenissimum Cardinalem ab Austria de Parochiali, de qua agitur Michaeli de Ajala de mense Aprilis 1595. an ei concedenda sit prouisio simplex, vel saltem noua prouisio? & difficultatem faciebat prouisio facta à Papa de mense Februarii Hieronymi de Leyua tanquam de vacante per obitum cuiusdam Christophori de Bustamate vsque de anno 1593. cum clausula, seu alio quouis modo, & ex alterius cuiuscunque persona. Quare in concursu prouisorum orta est dubitatio super validitate concursus, & collationis factæ Michaeli, & causa per me, vtraq. parte informata, proposita, pro parte Hiero. duo opponebantur contra huiusmodi concursum, & prouisionem Michaeli, & primo fuit oppositum de reservatione ex secunda regula reservationis in qua reservantur Beneficia vacantia sede Episcopali vacante vsque ad promotionem successoris & adeptam possessionem; verum hæc oppositio non placuit, quia, cum Cardinales non ligentur dispositione extraneantis in iuncta, vt fuit alias in Rota resolutum coram Illustrissimo Lancelloto, & possim etiam ante adeptam possessionem conferre, vt post Bullenz. in de charitativo subsidio quæstion. 66. qui dicit ita fuisse resolutionem in Rota, tradit Sarnen. in proœmio regularum quæstione 4. numero 9. vtiq. non applicatur regula maxime, cum requirat vacationem, quæ hic non datur propter gratiam coadiutoria cum futura successione, & cum clausula, ex nunc prout ex tunc, neque facit quod dicitur, quod quando in regulis Papa voluit excipere Cardinales, hoc expressit, vt etiam habetur in ult. reg. de edendis, à qua excluduntur Card. quia hoc est intelligendū de iis regulis, quæ possunt applicari Cardinalibus, non autem in illis, quarum rationes non applicantur, vt est ista, in qua neque ratione expeditionis litterarum, neque ratione fructuum debitorum camera, qui ad prouisos spectant statim post preconizationem in consistorio, maxime in Regnis Hispaniæ, potest verificari.

ri ratio finalis regula, & hoc idem sensu Rota nuper in causa Toletana Canonizatus à me proposita. Secunda oppositio facta fuit contra huiusmodi concursum presentatum in dataria Sanctissimi Domini nostri, & Domini consueverunt ex pluribus concursum hunc esse defectum, nec in eo seruata formam Concilij Tridentini. Primo, quia non fuit apposta dies propositi editi adeo, vt sciri non possit, an intra terminum fuit Michael examinatus, quod tamen videtur necessarium ad examinis validitatem, cum terminus ille, qui præfigitur iuxta dispositionem Concilij Tridentini sessione 24. capite 18. sit ad conuocandum eos, qui concurrere voluerint, & eo transacto, non prius debeant examinari, cum quo concordat Concilium Prouinciale Toleranum, & ista non est forma ad effectum, sed præ ista, vt fuit dictum coram R. P. D. Giffio in vna Volaterana Parochialis 20. Maij 1591. & ratio potest esse, ne per præuentionem vnius aly supplantetur. Secundo, quia ex testibus apparet fuisse examinatum, & approbatum Michael intra tempus pendens terminum, qui, licet sint examinati ad perpetuam rei memoriam, tamen reddunt negotium suspectum ex quo in concursu non fuit apposta dies editi, prout ex stylo solet in alijs, qui præsentantur, apponi, & quorum nonnulli fuerunt Dominis meis ostensi. Tertio, quia, cum adessent plures examinandi, vnicus Michael fuit examinatus, & statim approbatus, reliquis non expectatis, eique facta collatio; Quæ etiam ex eo redditur suspecta, quia erat familiaris Archiepiscopi, neque fuit expectatum tempus, intra quod potuissent aly concurrentes sese examini subicere. Et quamvis per vnum ex Reuerendis Dominis meis fuerit allegata decisio facta coram R. P. D. Orano in vna Carthaginiens. Parochialis, 9. Decembris 1588. in qua dictum fuerat, quod examen poterat fieri pendente termino, & quod parti impugnanti concursum incumberebat onus probandi adfuisse alios, qui concurrere volebant, & non fuerant admissi, tamen hoc casu non fuit habita ratio huius decision. quia hic constabat de existenti aliorum concurrentium, quod non apparebat in illa Carthaginiens. & ideo conclusum nihil esse concedendum Michaeli, nec concursu eidem suffragari, & post hæc tradit Gonzalez gloss. 24. numero 6. referens hanc decisionem, & dicens iterum resolutum in causa Hispanens. Beneficij, 19. Aprilis 1602. coram dicto Iusto.

Sed ego val de dubito de ista t. resolutione, nam, quod hac regula Cardinales comprehendantur, valde virget reg. 67. quod Cardinales comprehendantur sub regulis faciendis, vbi Papa statuit, & declarat, quod in quibuscunque constitutionibus, & regulis in posterum post primam editionem faciendis, non includuntur ipsi Cardinales, &c. vnde clare vult, quod in regulis primæ editionis comprehendantur, & quando Papa vult, quod in reservationibus Cardinales non comprehendantur, id exprimit, vt in regula de reservatione mensum &c.

354 Nec fundatur hæc regula in t. ratione expeditionis litterarum, neque fructuum debitorum Camera, cum procedat etiam post expeditionem litterarum, vsque ad adeptam à successoribus pacificam possessionem, &c. Et sic recte potest applicari Cardinalibus, & pro hac parte faciunt adducta per Sarnen. quæst. 4. proœm. regularum Cancellar. & Mandos. regul. 19. quæstion. 2. num. 3. & per Gonzalez supra à num. 13.

355 Vltimo ex illis verbis, Apostolica autoritate faciendum, videtur t. regulam hanc non habere locum in dignitatibus non reservatis, ita quod Beneficia ad prouisionem obtinentium aliquam Dignitatem per-

inentia, quæ post illius vacationem vacant, non sunt reservata per hanc regulam, si talis Dignitas non est Papæ reservata, ut, verbi gratia, in Archidiaconatu Salamantino, & de Ledesma, & aliis habentibus provisionem Beneficiorum, quæ non sunt primæ dignitates post Pontificalem, nec principales in Collegiata, & possunt vacare in mense ordinario &c.

Et circa illa verba. *Quomodocunque vacant, & vacabunt in futurum*, videnda sunt dicta infra num. 536. 635. & 636.

§. 5. De Regula 3.

Resignatio dignitatum, nec non suorum, & S.R.E. Cardinalium familiarium beneficiorum.

SUMMARIA.

Regulam 3. hic positam qui explicant n. 256.

Reservatio huius regule de Dignitatibus maioribus, & principalibus intelligenda est de maioribus, seu principalibus actu, nec sufficit erectio in posterum, numero 257. ubi ponitur resolutio Rotæ.

Si tempore provisionis Dignitas esset actu maior, licet non tempore vacationis, intraret reservatio, numero 258.

Converso regula comprehendit Dignitatem, quæ tunc esset actu prima, licet cum vacaret, deberet desinere esse talis n. 259.

Dignitates Ecclesiarum Cathedralium, quæ ibi non maiores existunt, sunt tamen principales in Collegiatis, sunt reservatæ numero 260. & ita Archidiaconatus de Urbiseca, & alij similes sunt reservati, numero 261.

An per hanc regulam reserventur in qualibet Ecclesia due maiores, & due principales Dignitates? n. 262. resolutur negativè, & non reservari, nisi unam tantum, nec Rotam tenuisse contrarium, quicquid dicat Mandos.

Si in aliqua Cathedrali sunt due Dignitates maiores, vel in Collegiata due principales æquales, an ambæ sint reservatæ, vel neutra? n. 265. resolutur ambæ esse reservatæ, & ponitur decis. Rotæ.

An ista reservatio habeat locum ubi est tantum una Dignitas? n. 267. resolutur affirmativè contra aliquos, & ponitur decis. Rotæ.

Unita prima Dignitate post Pontificalem Capitulo, an regula intret in sequenti, & illa sit prima? à numero 269. resolutur affirmativè, & ponitur resolutio Rotæ.

Per secundam partem huius regule reservantur Dignitates principales regularium Conventualium, seu Monasteriorum Fratrum, quæ reguntur per Priores, præpositos &c. num. 271. nec in ea comprehenduntur Prioratus, & aliæ Dignitates temporales numero 272.

Circa 3. p. huius reg. in qua reservantur Beneficia familiarium &c. qui sint videndi n. 273. & videnda est reg. 30. de impetrantibus Beneficia per obitum familiarium &c. n. 274.

Iuxta istam reg. 30. in collatione Beneficii vacante per obitum familiaris Cardinalis requiritur cōsensus Car-

dinalis, in cuius familiaritate decessit, licet illud habuerit tempore familiaritatis alterius præfuenti num. 275. ubi etiam quod requiritur d. cōsensus etiam in provisione Legati &c.

Licet ad effectum illius regule requiratur quod fuerit familiaris continuus commensalis Cardinalis per quatuor menses, tamen ad effectum reservationis id non est necessarium, &c. n. 276.

Procedit hac reservatio, & dispositio d. reg. 30. etiam si postea familiaris esse desierit, n. 277.

Hac reservatio includit etiam Beneficia ad quæ familiaris habebat ius ad rem, n. 278. & etiam d. reg. 30. comprehendit ius ad rem, licet olim secus, numero 479.

Licet in specie illius regule sufficiat iam ius ad rem comperisse familiaritate durante, tamen, si familiaris decederet ante consecutionem iuris in re, non haberet locum illa regula, cum loquatur de Beneficiis vacantibus per obitum familiarium, nec habeat locum, si alius modis vacent, numero 280. quamvis illud Beneficium esset reservatum per hanc regulam, num. 281.

Ius ad rem ex acceptatione questum includitur in hac regula, ad quod satis est considerabile, quamvis respectu Papæ conferentis tale Beneficium non sit considerabile contra Mandos, à n. 282.

Ius ad rem per mandatum de providendo de prima Præbenda factum recepto in Canonium auctoritate Apostolica, includitur in hac regula, & reg. 30. quando durante familiaritate successit vacatio Præbendæ, à n. 286.

Ius ad rem per electionem includitur in hac regula, & d. reg. 30. n. 288. & seqq.

Ius ad rem per presentationem clerici, & etiam laici, cū non posset variare, includitur in dict. regulis, numero 290.

Ius ad rem per reservationem factam pro familiari de certo Beneficio includitur in d. regulis, quando tale Beneficium vacaret durante familiaritate, &c. n. 292. & seqq.

Ius ad rem per collationem nodum acceptatam includitur in d. regulis, & c. n. 294.

Ius ad rem per consuetudinem optandi non includitur in hac regula, quoad Præbendam in optatam, licet secus in Præbenda optata per eum, qui erat familiaris tempore, quo competeat ei ius optandi, &c. Et in Dignitate, seu Beneficio optato per familiarem, &c. numero 295.

Ius per cessationem solutionis pensionis non includitur in hac regula, nec Beneficium cadit in hoc reservatione decedente pensionario ante canonicum regressum, vel accessum, &c. n. 299. & seqq.

Ius per regressum includitur in hac regula n. 301. & 302. & idem in accessu, & in coadiutoria cum futura successione, n. 303.

Si familiaris habens regressum, accessum, vel coadiutoriam ante vacationem decederet, aut vacationis tempore non esset iam familiaris, tale Beneficium non includeretur in hac regula & 30. nisi iuris adest decretum, quod ex nunc plenum ius sibi acquisitum existeret, ut in casu Canoniciatus Civitaten. nu. 304. 305. & 306.

Ius per privationem in forma iuris non comprehenditur in reservatione huius regule, n. 307.

Prædictos modos acquirendi ius ad Beneficium, quos ad effectum huius reservationis prosequitur Aeneas de Falcon. ad alios effectus alias prosequitur author nu. 308.

Ius

Ius ad rem per mandatum de providendo de certo Beneficio vacante includitur in hac regula n. 309

Ius per oppositionem in ea non videtur includi, nisi quando oppositor iustificauerit qualitates requisitas & c. n. 310.

Isti modi etiam sunt notandi ad reservationem regule sequentis, qua etiam contentatur iure ad rem, numero 311.

Conclausa conclusio Sixti V. sunt vere familiares Papae ex constitutione Sixti V. qua in aliis non habebit locum, n. 312. & 313.

An fratres, seu nepotes Cardinalium, qui sunt eorum commensales, sint familiares, ad effectum huius regulae n. 314. cum seqq. resoluitur negative, & ponitur decisio Rota.

Licet verbum familiares, varia accipiarur, in proposito familiares dicuntur deputati ad servitium Domini, n. 315.

Qui in domibus Cardinalium haberent expensas victus, seu partem, non ut familiares, sed ut amici, aut consanguinei, elemosyna, vel alia causa, non sunt familiares, & c. num. 316.

An vicarii, seu promissores Cardinalium dicantur eorum familiares, & illorum Beneficia includantur in hac reservatione n. 318. cum seqq. resoluitur negative, nisi ille, qui constitutus fuit vicarius, esset ex familiaribus Cardinalis, & c.

Quod dictum est de vicariis, idem de visitatoribus, & aliis officialibus huiusmodi, n. 324.

An hac regula habeat locum in familiaribus familiarium habentibus partem ab ipsi Papa, vel Cardinalibus numero 325. cum sequentibus resoluitur affirmative cum communis, nisi ratione incertitudinis, quando non constaret, qui vivunt expensis Papae, vel Cardinalis.

An sint reservata per hanc regulam Beneficia cubiculariorum, seu camerariorum honoris, qui recipiunt de Palatio partem panis, n. 332. resoluitur cum Rota non esse reservata, & ponitur decisio, & quod fuit practicum in una Segobien.

An familiaris habens Beneficium reservatum possit dimisso eo optare aliud, & postea, quod possit, utrum dimissum maneat reservatum, an potius optatum n. 334. cum sequentibus resoluitur posse optare, nisi consuetudo in contrarium adsit, & quando in optione mutatur titulus, optatum non manere reservatum ratione subrogationis, sed dimissum, licet secus, quando non mutatur titulus, & agitur de consuetudine interpretativa.

Obtinens Parochialem cum Canonatu ex dispensatione ante Concilium obtenta potest post illud optare aliam Prebendam, cum non mutetur titulus, alias secus, nu. 343.

Item reservant generaliter dispositioni suae omnes Dignitates maiores post Pontificales in Cathedralibus etiam Metropolitanis, & Patriarchalibus, nec non valorem decem florenorum auri communi estimatione excedent principales in collegiatis Ecclesiis. Reservant etiam Prioratus, preposituras, preposituras, ac alias Dignitates conventuales, & preceptorias generales ordinum quorumcumque, sed non militiarum, ac quacunque Beneficia, quae sunt, etiam dum Cardinalatus fungebatur honore existentes, ac S. R. E. videntur nunc, & qui erunt suo tempore Cardinalium familiares continui commensales obtinent, & in posterum obtinebunt eorum familiaritate durate, ac in quibus, seu ad quos eis competet, aut competere, etiam si ab ipsa familiaritate per

obitum Cardinalium eorundem, vel alias recesserint, declarans Dignitates, quae in Cathedralibus etiam Metropolitanis post Pontificales non maiores existunt, & quae ex Apostolica sedis indulgentia, vel ordinaria auctoritate, aut consuetudine praescripta, vel alias quovis modo in Collegiatis Ecclesiis principalem praerogativam habere noscuntur, sub reservatione praedicta comprehendendi debere.

Hanc regulam ultra t gloss. & Rebuffum late 256 explicat Mandos. per 21. quaestiones, & circa eius 1. partem, in qua reservantur Dignitates maiores post Pontificalem in Cathedralibus, ac principales in Collegiatis, notandum est intelligendam esse de Dignitatibus, seu principalibus actu, nec sufficere, ut intret haec reservatio, quod Dignitas sit erecta in maiorem post Pontificalem in posterum post mortem obtinentis nunc primam, ut fuit practicum in Decanatu Vallisoleitano vacante per obitum D. Ioannis de la Torre. In qua causa in Rota proposita 11. Decembris 1690. coram D. Mellino. Cum in erectione istius Ecclesiae in Cathedralis Decanatus fuisset erectus in maiorem Dignitatem post Pontificalem ex nunc prout ex tunc, & contra, cum primum Prioratus per cessum, vel decessum, aut aliam quamlibet amissionem, vel dimissionem Prioris, vel illius coadiutoris vacare contingeret, & mortuo Prioris, & superveniente illius coadiutore successisset vacatio Decanatus, qui fuit promissus per Ordinarium, fuit resolutum, quod, quamvis gratia, & erectio fuit perfecta ab initio, eius tamen effectus, & executio fuit dilata in tempus, postquam Prioratus vacaverit per cessum, vel decessum Prioris, vel coadiutoris, ut in terminis similibus gratiarum fuit per Rotam resolutum, & consequenter ante adimplementum, & effectuationem Decanatus remanet in suo statu, & non est adhuc prima Dignitas, & ideo non cadit sub hac regula tertia reservatoria, Paris. conf. 82. col. 1. lib. 4. & ita fuit resolutum in causa Mediolanen. propositura 16. Martii 1590. coram D. Bualo, & licet secuto effectu clausula, ex nunc prout ex tunc, retrotrahatur ad diem date Crescent. decis. 260. hoc tamen non procedit ad effectum reddendi nullam collationem precedentem, & in praedictum iuris alteri medio tempore quasi: Putens decis. 190. libr. 2. Cora decision. 19. & quod ad effectum, ut Decanatus sit reservatus tanquam prima dignitas, debet expectari obitus utriusque, tam coadiutori, quam coadiutoris, quia alternativa resoluitur in communem ex mente Papae, qui noluit etiam praedictare coadiutori, & c. Et quod per oppositionem manus Papae in hac erectione Decanatus non remansit effectus ita, quod non potuerit conferri ab Ordinario ante obitum coadiutoris, nam cum effectus erectionis in primam Dignitatem fuerit dilatus post obitum utriusque, & interea Decanatus non sit prima Dignitas, manus appositio limitata ad certum effectum, & in certum tempus non inducit affectionem ante secutum adimplementum, Gemin. conf. 116. & fuit resolutum in Tuden. Benefici. 13. Ianuarij 1588. coram D. Blancheto: nec obstat quod dicitur de destinatione, quia destinatio non operatur effectum contra intentionem destinantis ante secutum adimplementum, Felinus in cap. cum adeo, numero 4. de rescript. & c. Ita in dict. Vallisoleitane Decanatus, & tradit post haec Gonzalez. gloss. 51. num. 58.

Videtur tamen, t quod si tempore vacationis Dignitas non esset actu maior, ante provisionem vere esset talis effecta, intraret reservatio, quia eo ipso, & in ipso puncto, quo facta est maior actu, eam capis reservatio.

Et è conuerso videtur, quod regula comprehendere illam dignitatem, & quæ tunc esset actus prima, licet esset iam ordinatum, quod cum primum vacare contingerit, desineret esse talis; statim enim regula eam afficit, & satis est, quod vigente regula semel sit actus prima.

260 Secundo notandum est, & ex vltimis verbis huius regulæ ibi *declans dignitates*, clare apparere, quod dignitates Ecclesiarum Cathedralium, quæ ibi post Pontificalem non maiores existunt, habent tamen sub se Canonicos in Collegiatis, seu principalem præminentiam, sunt reseruatæ ex hac regulæ. ex quo sunt principales in Collegiatis, licet sint minores in Cathedralibus, & ita hic tenet Glossator, quamuis in sua regulæ. Innocent. VIII. non haberentur illa verba, *declans dignitates*, &c. & ait sic fuisse in Rota pronuntiatum in vna Abbacia Burgen.

261 Vnde apparet, & quod Archidiaconatus de Virbiesca in Ecclesia Burgen. qui in Ecclesia Collegiata oppidi de Virbiesca principalem præminentiam, & iurisdictionem habet, est reseruatus ex hac regulæ. quamuis eo nuper vacante Ordinarius illum prouidisset, & idem in aliis similibus Dignitatibus.

262 Sed dubitatur primo, & an per hanc regulam i. part. reseruentur in qualibet Ecclesia duæ maiores, & duæ principales dignitates, ita vt inter se vna sit maior altera? quod dubium mouet Mandos. hic 3. quæst. & resoluit negatiue, imo, quod vna tantum Dignitas maior in qualibet Cathedrali, & principali in qualibet Collegiata reseruata sit, non obstante, quod reg. loquatur in plurali, quia pluralitas resoluitur in singularitates, & respicit pluralitatem Ecclesiarum, ita, quod in qualibet cathedrali reseruatur dignitatem maiorem, &c. pro qua resolutione plura adducit. In fine tamen quæst. ait, & quod postquam hæc scripserat, dubium præmissum fuit bis in Rota discussum in vna Tuden. Abbacia, pro Reuerendissimo Gienens. coram D. Montisflaconen. & Rota dubia remansit, tandem dubio tertio proposito Rota pro maiori parte sensit, tum propter pluralem sermonem, tum propter dictionem, omnes, vniuersalem comprehendere sub regulæ. plures dignitates maiores sub qualibet Cathedrali, & quod, licet sibi dura visa sit resolutio, propter authoritatem tamen tantorum Patrum acquiescit.

263 Sed certe fallitur in hoc Mandos. nam in illa Tuden. non agitur de hoc dubio, sed de duabus dignitatibus æque principalibus, vt etiam ipse dicit quæst. 4. sub num. 7. & patebit dubio sequenti, in præsentem igitur dubio pro certo tenendum est, non reseruari, nisi vnam tantum dignitatem maiorem in qualibet Cathedrali, & principalem in Collegiata, vt dictum est, & id vult González gl. 2. n. 7. cum alleget Mandosium d. 9. 3.

264 Sed certe fallitur in hoc Mandos. nam in illa Tuden. non agitur de hoc dubio, sed de duabus dignitatibus æque principalibus, vt etiam ipse dicit quæst. 4. sub num. 7. & patebit dubio sequenti, in præsentem igitur dubio pro certo tenendum est, non reseruari, nisi vnam tantum dignitatem maiorem in qualibet Cathedrali, & principalem in Collegiata, vt dictum est, & id vult González gl. 2. n. 7. cum alleget Mandosium d. 9. 3.

265 Secundo dubitatur, & si in aliqua Cathedrali sunt duæ dignitates maiores post Pontificalem, vel in Collegiata duæ principales æquales, an ambæ sint reseruatae, vel neutra? In quo dubio dicendum est, ambas esse reseruatas, nam verba, & ratio, ac mens regulæ sunt apta illas comprehendere, & ita per plura tenet

266 Mandos. quæst. 4. Et tenuit Rota & in d. Tuden. Abbacia de Bayona, 13. Iunii 1554. coram D. Montisflaconen. vt per Guidobonum, decis. 34. in manus. r. p. quæ ait, quod reg. reseruatur Dignitates principales in Collegiatis, & maiores post Pontificalem in Cathedralibus, comprehendit duas Dignitates pariter æqua-

les in Ecclesia propter reg. verbum omnes Dignitates, quod est aptum sui naturæ comprehendere æque principales in eadem Ecclesia: tum etiam, quia eadem est ratio reg. & mens illam contentis in du. b. u. seu pluribus, quæ in vna, & interrogatus de hoc casu idem respondisset conditor regulæ, & ita fuit per maiorem partem resolutum.

Et fuit dictum in Turrinana Archipresbyteratus adducta dubio seq. tenet etiam Zerola in praxi Episc. 2. p. verb. Dignitas. §. 4.

Tertio dubitatur, & an ista reseruatio habet locum, vbi est tantum vna dignitas? in quo, quamuis multi contrarium teneant, Gomezus de expectantibus num. 47. Zerola i. part. verb. dignitas. §. 1. tenenda est pars affirmatiua, quam tenet Simoneta quæst. 85. & Mandos. hic quæst. 5. & secuta est Rota in causa Turrinana Archipresbyteratus 7. Maii 1574. vt in decis. seq.

Fuit conclusum per omnes Dominos, & quod regulæ. 267 reseruatoria maiorum Dignitatum post Pontificales in Ecclesia Cathedrali comprehendit Archipresbyteratus, qui est prima Dignitas in Cathedrali Ecclesia Turrinana, quia, licet verbum, maiores, quod est comparatiuum, ex sui natura præsupponat positiuum, i. vbi Dd. de verborum obligat. tamen ponitur, & pro positiuo, gloss. in l. vnic. vers. melius, vbi Decius num. 53. C. de eo quod interest, Paris. conf. 115. num. 14. volum. 1. etiam si essemus in materia stricta, vt dicit Tiraquell. de primogen. quæst. 7. 2. num. 5. sicut dicitur de verbis, optimus, maximus, supremus, & proximus, quæ, licet sint superlatiua, & præsupponant etiam positiuum, illa verba, de verborum significat. tamen ponuntur etiam pro positiuo, & verificantur, etiam si nullus præcedat, vel subsequatur, i. proximus de verborum significatione, l. 1. §. proximi vnde cognati, vt late per Alciat. in dict. l. proximus, vbi etiam subdit non seruari de iure, quod semper requiritur positiuum, & inde infert ad primogenitum, quod dicitur etiam si solus, de quo etiam per Tiraq. in d. tra. & de primogen. quæst. 1. num. 3. accedit etiam, quia in reg. non simpliciter dicitur maiores Dignitates, sed additur post Pontificales adeo, vt verum sit de ere quod inter hanc, de qua agitur, Dignitatem, & Pontificalem nulla reperitur maior ista, considerabant etiam aliqui ex Dominis vltimam partem reg. vbi declaratur, sub ea etiam comprehendere Dignitates, quæ in Cathedralibus post Pontificales non maiores existunt; nam si vult comprehendere debere etiam non maiores post Pontificales, sequitur, quod comprehendantur etiam illæ Dignitates, quæ sunt vnicæ, & non habent alias supra se, & vna pars regulæ declarat aliam l. vtrum, de petitione hered. præsertim, cum procedat declarando, præterea si reg. habet locum, quando sunt duæ æquales Dignitates in Collegiata, vt fuisse resolutum in causa Tuden. Abbacia de Bayona coram Monissflaconen. de anno 1554. vltima Aprilis reperitur annotatum propria manu bonæ memoriæ Oradini in libro informationum super d. causa, quem Dominus voluerunt videre, & fuit liber allatus ad Rotam, & reperitur etiam annotata eadem decis. a Guidobono, in sua decis. 34. a fortiori habebit locum d. reg. quando adest vnicæ tantum Dignitas, cum in vnicæ consideretur minus præiudicium Ordinarij, quam in duabus, & in vnicæ Dignitate fuit etiam resolutum in eadem causa Tuden. vt in dict. lib. Oradini, quam etiam opinionem sequitur Simoneta in tra. reseruatur. quæst. 85. cuius rationes omnes placuerunt Dominis præter illam, quod hæc reg. sit fauorabilis, in hic articulus, an sit fauorabilis, vel odiosa sit multi cōtrouer, & semel fuerit in hac

hac causa disputatus in Rota, ex proposito, & dubio dato Domini nihil voluerunt pro nunc determinare: Eandem etiam opinionem secutus est Apostillator ad consil. Gemin. 36. qui auctor dicitur esse Felinus, & cū supradicta rationes, quod reg. comprehendat etiam unicam Dignitatem, vñ & sint Domini multum argentes, noluerunt sequi contrariam opinionem, quam nonnulli sunt amplexi. Non obstat, quod decis. in d. causa Tuden. & Simoneta loquantur in Collegiata, & non in Cathedrali, & Dignitas, de qua agitur, est in Cathedrali, quia Domini nullam vident esse rationabilem diuersitatem in hoc, cum semper militet preiudicium, licet non uniformes, & in decis. Guidoboni non sit differentia inter vnam, & alteram; Minus etiam obstat, quod cū Dignitas ista sit unica, & propterea monocularis, nō debeat comprehendere sub reg. per ea, quae de monocularitate loant. Monachus in reg. in generali. in 6. & Fastol. dub. 55. Rota 12. de praebed. in antiquis aliis, de quibus per Felin. in cap. in nostra 24. cor. de rescript. & alios, de quibus per informantes, quia respondetur, quod d. monocularitas non habetur in consideratione, quando collator habet alia Beneficia, pro ut hic praesupponitur adesse vñdecim Canonicatus, & Præbendas in Ecclesia Turritana, iuxta decis. Rote 40. de rescript. in nouill. & Felin. d. cor. 24. in fin. & licet supradicti Canoniciatus non sint eiusdem qualitatis, sicut est Dignitas Archiepiscopatus, tamen sat est, quod ad sit existentia aliquorum Beneficiorum, licet non eiusdem qualitatis, ut considerat Simoneta d. quæst. 85. cuius responsio placuit Dominis; præterea reg. non habuit respectum ad monocularitatem, ex quo reseruat Prioratus, & præposituras, per ea, quae supradicta sunt. Et posthac hinc sententiam sequitur González gloss. 9. §. 4. a. n. 8.

Quarto dubitatur, si vñta prima Dignitate post Pontificalem Capitulum, an regul. intret in sequenti, & illa sit prima? in quo breuiter dicendum est, sequentem esse primam, & in ea regul. intrare ad dicta de vñone infra, vñtima parte, capit. 2. numero 12.

Et ita tenuit Rota in causa Viridunen. t. Decanatus, 9. Martij 1580. coram Illustrissimo Lancelloto, in qua fuit resolutum, quod vñta prima Dignitate post Pontificalem Capitulum, sequens est prima, & in ea iurat tertia regula Dignitatum maiorum post Pontificalem, & non in vñta, quia fuit vñta accessorie ex non æque principaliter, ut patet ex verbis vñonis Capituli vñmus, iunctis notatis per glossam, & d. in cap. 1. ne Sede vacante, & in cap. & temporis. 16. quæst. 1. Rebuff. de vñio. num. 12. Tum quia, quando minus dignum vñtur magis digno, dicitur f. & a vñmo accessorie, Rebuffus ibi num. 19. Mensa vero Capitularis dicitur magis digna, Oldrad. conf. 257. colum. 6. quando vero Beneficium vñtur alteri accessorie, perdit nomen suum, & non dicitur amplius Beneficium, si cui dicebatur ante vñonem, & efficitur vñt pedisequa illum, cui vñtur, Anchar. conf. 114. nu. 2. & efficitur illius membrum, & transit in temporalitatem, Rota decis. 2. de excessibus Prælatorum in nou. Cassador. 3. num. 1. de iudiciis, & in terminis vñonis facta mense Capitulari Ecclesia Parochialis, Oldrad. supra, & priuatur suo debito honore, Calder. conf. vlt. de rebus Ecclesiæ, & Dignitas dicitur esse in eo, cui vñtur gloss. in d. c. & temporis, & dicuntur perire iura Beneficij vñti, ut ibi per glossam, & hac est natura vñonis, ut faciat cessare titulum. Gambar. de officio Legati lib. 5. in princip. num. 150. vñde in imperatione non est faciendum de Beneficio vñto, sed sufficit exprimere principale. Item nō inducitur vacatio, quia solum dicitur va-

care Ecclesia, cui sit vñio, cap. cum accessissent, de constitutionibus, vñ Hostiens. & Abbas 4. notab. sed collata Ecclesia, cui sit facta vñio intelligitur etiam collata Ecclesia vñta, gloss. in cap. gratia. de rescript. in 6. & clausula vñonis, cum suis præeminentiis, & quod debuit non defraudetur obsequiis, & c. non mutant naturam vñonis, licet Beneficium debeat conservari in suo statu, & in eo deserviri more solito, Abb. in cap. expositi, num. 7. de praebed. vñde, cum illa prima dignitas vñta non vacet, & non sit amplius conferibilis, in ea non intrat dict. regula 3.

Circa secundam partem huius regulæ, t. in qua reseruantur Prioratus, præposituræ, ac aliæ Dignitates Conuentuales, ac præceptorie generales ordinum quorumcumque, sed non militiarum, notandum est per eam reseruari Dignitates principales regularium Cōuentualium, seu Monasteria Fratrum, quæ non reguntur per Abbates, de quibus reg. præced. sed per Priores, præpositos &c. Gloss. hic secundo par. & Mandos. sic intelligendus, quæst. 8. & 10.

Nec in ea comprehenduntur Prioratus t. præposituræ, & aliæ Dignitates temporales, vt ordinum Mendicantium, Glossat. ibi, & Mandos. d. quæst. 10. & seq. & eius filius Horat. Mandos. de privilegiis ad instar. gloss. secundo num. secundo iuxta dicta infra numer. 497.

Circa 3. partem huius reg. in qua reseruantur Beneficia familiarium Papæ, t. ac Cardinalium continuorum commensalium, videndi sunt Glossat. Simoneta quæst. 35. & 36. & ibi Granutius, Aneas de Falc. 4. quæst. effecti 17. 30. & 47. Sarnen. in proamio regul. quæst. 6. circa fin. & in reg. de impetrant. Beneficia per obitum familiarium Cardin. quæst. 13. & 14. Gambar. de officio Legati lib. 3. ex num. 13. per plures sequens, & lib. 5. ex num. 130. Bero. quæst. 35. Menoch. de arbitr. libro 2. casu 201. a. nu. 111. & Malfard. de probatio. conclus. 755. Et qui dicantur familiares, & continui commensales Papæ, vide constitutionem 78. & 79. Pauli 11. l. & 44. Iulij 11. & late Flam. Paris. de resignatione, lib. 2. quæst. 16. a. num. 36. & González gloss. 51. a. numero 16.

Et videnda est etiam d. reg. 30. de impetrantibus t. Beneficia per obitum familiarium Cardin. alias 31. & sequens super qua reg. de impetrantibus Beneficia per obitum familiarium Card. vñtra Glossat. & Rebuffum late scribunt Sarnen. & Mandos.

Iuxta quam reg. in collatione t. Beneficij vacante per obitum familiaris Cardinalis requiritur consensus Cardinalis in cuius familiaritate decessit, licet illud habuerit tempore familiaritatis alterius prædefuncti, & ita tenet Gloss. super d. reg. cuius auctoritatem semper Rota plurimi fecit, Puteus decis. 227. libro 3. Achilles 1. super hac regul. Fabius decis. 11. lib. 2. & 2. pars regulæ procedit, vbi vterque Cardinalis viuus ita fuit resolutum in causa Lunen. Sarnanen. Beneficij 29. Aprilis 1594. coram D. Seraphino, & requiritur d. consensus etiam in prouisione facienda per Legatum, vel alium habentem facultatem conferendi tale Beneficium, González dict. gloss. 51. numero 66.

Notandum autem est primo, t. quod licet ad effectum illius regulæ, nempe, vt in prouisione Beneficij vacantis per obitum familiaris Cardinalis debeat exprimi nomen, & titulus Cardinalis, & eius ad id accedere assensus, &c.

Requiratur, quod fuerit familiaris continuus commensalis Cardinalis per quatuor menses ad

minus, ut ibi dicitur, tamen ad effectum reservationis id non est necessarium, sed sufficit, quod durante familiaritate Beneficia obtinuerit seu in illis, vela d illa ius ei competierit, quantumcunque paruo tempore duret familiaritas, ex hac regula Mandos. *hic quest. 20.*

277 Et procedit hæc reservatio, & dispositio *d. reg. 30.* etiam si postea familiaris esse desierit, ut in ipsis iam clare dicitur, & tradit Paulus Gran. ad Simonetam *d. 9. 35. 40. & 41.* plures referens.

278 Secundo notandum est, quod hæc reservatio includit etiam Beneficia, ad quæ familiaris habebat ius ad rem, quicquid dicat Gonzalez infra, ex quo reservat Beneficia, quæ familiares obtinent familiaritate durante, & in quibus, seu ad quæ ius eis competit, Aeneas de Falcon. *d. effect. 47.* Mand. *hic quest. 14. num. 2.* qui tamen reprehendit Aeneas ibi in quantum vult adaptare quæstiones concernentes ius ad rem *d. reg. 30.* seu *31.* quæ non continet ius ad rem, sicut ista, nec de eo agit. Quod quidem est

279 et verum secundum regulas antiquiores, iam tamen comprehendit illa regula etiam ius ad rem, & secundum regulas antiquiores procedit *decis.* Rotæ *427. p. 1. divers.* quæ de *d. reg. 30.* loquitur, licet ibi dicatur *3.* quæ quidem non percepit Gonzalez *gloss. 1552. num. 4.* nec intellexit Mandosium. Sed oportet advertere, quod, licet in specie illius regulæ sufficiat iam ius ad rem competiisse familiaritate durante, tamen si familiaris, cui ius ad Beneficium compete-
 280 bat, decederet ante consecutionem iuris in re, non haberet locum illa regula, et cum loquatur de Beneficiis vacantibus per obitum familiarium, nec habeat locum, si aliis modis vacent, *gloss. ibi.* & Aeneas *d. effect. 17. circa fin. vers. nonum est.* Sarnen. *9. 4. & 7.* & Mandos. *quest. 5. & 8.* ibidem, Flam. Parisius, *lib. 8. quest. 10. ad fin.* & Beneficia non dicantur vacare per obitum habentis solum ius ad rem, sed ut prius, ut supra parte *precedent. cap. 3. numero 6. & 9. & 60.*

281 Quamvis illud Beneficium esset reservatum per hanc regulam, quæ reservat Beneficia, quæ familiares obtinent familiaritate durante, ac in quibus, seu ad quæ ius eis competit. unde ad effectum huius reservationis & ut ea intret, sufficit ius ad Beneficium competiisse familiari familiaritate durante, siue vacet ex persona illius, siue non, sed ut prius cessante iure ad rem.

282 Quod tamen non habere et locum in iure ad rem quæsito ex acceptatione familiari expectanti, qui post acceptationem obiit, docet Mandos. *hic d. 9. 14.* cum Aeneas *d. effect. 47. 1. modo.* qui tamen id non dicit, sed, quod *d. reg. 30.* et non potest verificari in isto modo, quia, cum alius tale Beneficium impetrans à Papa non teneatur facere mentionem de tali iure, Rota *decis. 244. alias 17. de præbend. in novis.* Aegidius *67.* sequitur, quod non requiritur consensus Cardinalis, cuius erat familiaris defunctus, & quoad hanc *3. reg.* inquit ad fin. dict. effectus, quod non dubitaret omnes prædictos modos, et aut plures ex eis includi in ea, quia huiusmodi reservatio est fa-
 284 vorabilis: quæ ratio, licet non sit certa, ut supradictum est *num. 67.* tamen adhuc existimo illud ius includi in hac regul. cum in eo verificentur verba regulæ.

285 Nec obstat ratio, et qua movetur Mandos. ibi, ad quem se refert Granutius ad Simon. *d. quest. 35. n. 43.* quod tale ius est debile, & parum considerabile, ex quo collatio, & reservatio facta à Papa de tali Beneficio valet, de acceptatione expectantis nulla fa-
 286 mentione, ut idem Aeneas ait *effect. 15. & 3. quest. 10. num. 17.* & sic istud ius à regula nostra neglectum videatur. Quia responderetur, quod hæc reservatio inducitur ad hoc, ut cessante iure ad rem, vel vacante Beneficio, ad quod familiaris ius habuit, non possit Ordinarius de illo providere; ad quod satis considerabile est illud ius ex acceptatione quæsitum, cum respectu inferiorum sit verum ius ad rem, quamvis respectu Papæ conferentis tale Beneficium, non sit considerabile ex ratione, de qua in *d. decis. 17. & supra d. c. 3. partis precedent. n. 24.*

Et discurrendo breuiter per alios modos, et quibus ius ad rem acquiritur, quos prosequitur Aeneas *d. effect. 47.* secundus modus, quem ibi ponit, est per mandatum de providendo de prima Præbenda factum recepto, siue creato in Canonicum auctoritate Apostolica, de quo *d. c. 3. quarto modo.* & in isto modo arbitratur Aeneas ibi hanc reg. & *d. reg. 30.* verificari, quia talis Præbenda per Canonicius Collationem, reservationem, & decreti interpositionem remanet affecta, quod videtur, inquit, hodie decisum per extrauagantem Pauli II. ad Rom. Pontifices de præbend.

Sed istud intelligo, quando durante familiaritate successit vacatio Præbendæ, et tunc enim ille habet ius ad illam, quod includitur in hac reg. & ante vacationem non habet nisi spem, sicut de expectante diximus *d. cap. num. 16.* nec reservatio, & decreti interpositio afficit ante vacationem, cum sit super incerto, iuxta supradicta, *num. 148. & seq.* nec d. Extrauag. probat contrarium, nec multum facit ad propositum.

Tertius modus, et quem ponit Aeneas ibi, est per electionem, de quo *d. c. 3. 1. modo.* quem non includi in prædictis regulis ait Aeneas ibi, quia, si electus moreretur in curia, non maneret reservatum Beneficium, ut dixit *preced. effect.*

Sed ista ratio nihil valet in et proposito, nam his non agitur de inducenda reservatione ob vacationem, sed propter ius ad rem familiari compatens, & ideo verius est, istud ius includi in hac regul. ut idem Aeneas videtur tenere ad fin. d. effectus, & etiam in *d. regul. 30.* saltem hodie iuxta supradicta, & ita tenet Sarnen. in regul. de iure quæsito, *quest. 1. primo modo.*

Quartus modus, et quem ponit Aeneas ibi, est per præsentationem, de quo *d. c. 3. secundo modo.* & ait includi in prædictis regulis si sit per præsentationem clerici, qui non potest variare, quia erat sibi acquisitum irrevocabiliter, & idem tenet Sarnen. *d. reg. de iure quæsito, quest. 1. secundo modo* dicens, quod quoad effectum aliarum regularum de iure loquentium putaret faciendum esse differentiationem inter ius ad rem ex præsentatione clerici, vel laici, nam ius competens ex præsentatione laici non est ita radicatum nec firmum in persona præsentati propter variationem, quam laicus facere potest, sicut est illud ius proveniens per præsentationem clerici, &c.

Vnde idem esset in præsentatione laici, et cum non posset variare, ut quia iuravit non variare, vel lapsum est quadrimestre, tunc enim ius ad Beneficium ex ea competens includeretur in hac regul. si alias tale Beneficium eaderet sub reservatione, ut quia esset ius patronatus laici ex privilegio, seu consuetudine, &c.

Quintus modus, et quem ponit Aeneas est per reservationem factam pro familiari de certo Beneficio,

ficio, de quo d. cap. 3. sexto modo, quem putat includi sub d. regulis, quia remanet Beneficium reservatum per mortem ipsius reservatui, vt in d. Extrau. Paul. II. & Sarnen. d. 9. i. sexto modo, inquit, quod ius huiusmodi erit considerabile, non solum quoad illam reg. de iure quæsto, sed etiam quoad alias reg. de iure quæsto loquentes.

²⁶³ Intellego tamen istud ius includi in hac t. reg. & in d. reg. 30. quando Beneficium reservatum pro familiari vacaret durante familiaritate, nam si familiaris reservatui, pro quo reservatum est Beneficium nondum vacans, decederet ante vacationem illius, non maneret Beneficium reservatum per hanc regulam, quamuis maneret affectum, ex quo papa semel manum apposuit iuxta dict. Extrauagantem pauli II. vt dicit Aneas, ibi, & effectu 16. & 5. 9. principali. 9. 12. 13. 17. & 18.

²⁶⁴ Sextus modus, quem ponit Aneas, est per t. collationem nondum acceptatam, de quo d. 6. 3. quinto modo, & putat hunc etiam includi in prædictis regulis, quia erat ipsi prouiso acquisitum ius in tali, vel ad tale Beneficium irrevocabiliter, Sarnen. d. 9. 1. quinto modo ait istud ius esse considerabile quoad omnes regulas & impetrationes.

²⁶⁵ Septimus modus, t. quem ponit Aneas est per consuetudinem optandi, per quam acquiritur ius ad præbendam, quæ potest optari, cap. 1. in princip. de consuetud. in 6. de quo d. c. 3. septimo modo, ponit exemplum; mortuus est quidam Canonicus, cuius præbendam poterat, & volebat optare alter Canonicus, qui erat familiaris Papæ, aut Cardinalis, qui priusquam optaret, mortuus est, hanc talis præbenda inoptata remaneat reservata, & sic includatur in hac reg. 3. & in 30. & ait forte, quod sic, per prædictam rationem, de qua in præced. modo.

²⁶⁶ At Sarnen. d. 9. 1. septimo modo, ait, t. quod licet istud ius sit considerabile quoad illam regulam, tamen quoad effectum d. reg. 30. & quoad alios effectus est magis dubitandum.

²⁶⁷ Ego falsam existimo d. sententiam Aneæ, t. nam, si illa præbenda inoptata remaneret reservata, & includeretur in hac reg. non posset per sequentem optari, primo, qui erat familiaris, mortuus, aut postea optare nolente, quod videtur absurdum.

²⁶⁸ Videtur tamen, t. quod posset intrare reservatio huius reg. in præbenda optata per eum, qui erat familiaris tempore, quo competebat ei ius optandi, quamuis tempore ipsius optionis iam non esset familiaris, & in Dignitate, seu Beneficio optato per familiarem, qui ante subsecutam collationem faciendam, qua mutatur titulus, decessit, quia tunc specialiter erat ei acquisitum ius ad talem Dignitatem, seu Beneficium optatum.

²⁶⁹ Octauus modus, t. quem ponit Aneas, est per cessationem solutionis pensionis in terminis conuentis, & descriptis in literis Apostolicis propter clausulas positas in eis; nam si propter non solutionem familiaris pensionarius mouerit iudicium contra principalem, & decesserit, forte, inquit, tale Beneficium cadet in reservatione huius regulæ, & forte in literis in isto casu ius in re tribuitur, inquit, sequent. modo.

²⁷⁰ Sed, cum de stylo Rotæ non sit t. locus regressus, vel accessus ob non solutionem pensionis, nisi data magna proteruia usque ad tertiam sententiam, vt in dict. capit. 3. octauo modo decedente pensionario ante canonicatum regressum, vel accessum, non videtur Beneficium cadere in reservatione huius regulæ.

Nonus modus, t. quem ponit Aneas, est per regressum, quem familiaris habebat ad Beneficia Titij, nam si contingat, inquit, Titium primo mori, postea ipsum familiarem priusquam, vigore regressus apprehenderit, Beneficia Titij forte cadent in reg. hac, &c. Quod mihi certum videtur maxime, quia tunc in regressu ius in re tribuitur, vt ipse ibi, sub verbo, forte, dicit.

Et idem erit in accessu, & t. in coadiutoria, cum successione, ex quibus ius ad Beneficium competit, vt in d. c. 1. decimo modo, nam si succedente vacatione Beneficij, habens accessum, vel coadiutoriam in familiaritate, decedat antequam in eo intret, erit reservatum per hanc regulam maxime si in literis accessus, & coadiutoria fieret collatio in euentum vacationis, ex nunc prout ex tunc, & sic tribueretur ius in re. Consonat Sarnen. dict. questione 1. decimo modo, dicens, quod ius ad rem per regressum, & accessum, est considerabile, quoad omnes regulas, & dispositiones de iure quæsto loquentes.

Si tamen familiaris habens regressum, accessum vel coadiutoriam, ante vacationem t. decederet, aut vacationis tempore, non esset iam familiaris, tale Beneficium non includeretur in hac reg. & d. reg. 30. quia illud ius ante vacationem non est considerabile, cum sit conditionale in euentum vacationis, Castad. decis. 3. de præbend. Moheda. 23. eod. titul.

Nisi in literis adesset decretum, quod ex nunc plenum ius in t. vel ad Beneficium sibi acquisitum existeret, nam tunc videtur, quod si ille tempore concessionis gratiæ, seu illa existente, esset familiaris, includeretur tale Beneficium in hac reg. & d. reg. 30. propter illud decretum, quamuis tempore vacationis desisset esse familiaris, etiam per mortem Cardinalis.

Vnde, cum Canonicatus Ciuitaten. vacasset t. de mense Martij 1594. per obitum Francisci de Cueti, qui tempore, quo fuerat constitutus coadiutor in d. Canonicatu, cum futura successione, & clausula, quod cessante coadiutoria Ordinarius, ex nunc prout ex tunc, & contra, ei conferret Canonicatum prædictum, & cum decreto, quod si d. Franciscus idoneus repertus sit, ex nunc plenum ius in, vel ad d. Canonicatum acquisitum sibi existeret, fuerat familiaris continuus commensalis Cardinalis Tolentani D. Gasparis de Quiroga, qui habebat indultum, vt omnibus gratiæ prærogatiuis, fauoribus, &c. concessis Cardinalibus presentibus in Curia Romana gauderet, ac si præsens esset, ad Mandos. d. reg. apud eum. 32. quæst. 23. tempore tamen, quo coadiutoria cessauit, & successit in Canonicatu dict. Franciscus, desierat iam esse familiaris dicti Cardinalis. dubitatum fuit, an esset conferendus t. de consensu dict. Cardinalis, iuxta d. reg. 30. seu 31. quæ contentatur iure ad rem competente tempore familiaritatis, in quo D. Seraphinus tunc Rotæ Decanus, nunc Cardinalis Illustrissimus de ordine Sanctissimi dedit suum votum contra Cardinalem Tolentanum, quia illud ius ex coadiutoria dicebat non esse considerabile, vt pote conditionale, & sic fuit signata supplicatio de dicto Canonicatu in fauorem Licent. Viueri, qui illud prætendebat sine consensu d. Cardinalis, cum pensione 200. ducatorum; re tamen ad Rotam delata ad instantiam Cardinalis, dubium fuit bis propositum, & tandem maior pars Dominorum inclinabat contra votum Decani.

præcipue ex d. decreto posito in coadiutoria, licet non fuit pro tunc t. capta resolutio, sed causa dilata; interim fuit signata supplicatio in fauorem D. Francisci Pacheco familiaris d. Cardinalis de consensu illius, cum eadem pensione, cui ille consensit, & ita causa non fuit amplius propofita, nec habuit effectum gratia d. Licen. Viuero.

Decimus & vlt. modus, quem ponit Aeneas, est per priuationem t. in forma iuris, per quam, inquit, afficitur debitum Beneficium, &c. de quo d. cap. 3. nono mod., quem tamen non putat comprehendere in reservatione huius reg. cum non vacet tale Beneficium antequam ille priuetur, nec ille familiaris ante mortem dicitur habuisse aliquod ius, Rota decis. ar. repen. in nouiss.

Isti sunt modi acquirendi ius ad rem, t. id est, ad Beneficium, quos ad effectum huius reservationis nostræ reg. prosequitur breuiter Aeneas d. effectus 47. quos ad alios effectus prosequimur d. cap. 3. p. pr. ubi addimus alium t. verum modum, nempe per mandatum de prouidendo de certo Beneficio vacante, qui includetur in hac regul. & 12. per oppositionem qui in ea non videtur includi, nisi quando oppositor iustificauerit qualitates requisitas per fundationem constitutionem, seu priuilegium, ita vt censeatur ab illa vocatus, & sola prouisio deficiat ad ibi dicta.

Qui etiam sunt notandi t. ad reservationem regulæ sequentis de Beneficiis collectorum, & subcollectorum, quæ etiam contentatur iure ad rem.

Tertio notandum est, t. quod in vna Benenentana Beneficiorum 15. Nou. 1597. coram D. Seraphino fuit resolutum, Coclauistas esse vere familiares Papæ, & illorum Beneficia spectare ad liberam collationem Papæ sine consensu Cardinalis, cuius sunt familiares constit. 32. Sixti V. de priuilegiis conclauistarum &c. Flamin. Paris. dist. libro secundo q. 16. numer. 37.

Sed dict. constitutio solum t. loquitur de conclauistis conclauis, in quo ipse Sixtus ad Summi Apostolatus apicem assumptus est, vnde in aliis non habebit locum, nisi adsit alia similis constitutio. Quia fecit etiam S. D. N. Paulus V. de conclauistis sui conclauis, & Leonis XI. pridie Calend. Aug. 1605.

Sed dubitatur primo an fratres, t. seu nepotes Cardinalium, qui in eorum domo sunt tanquam tales, & continui commensales, & viuunt eorum expensis, sint familiares ad effectum huius regulæ, verbi gratia D. Petrus de Deça cum Cardinali Deça eius patruo, & noster Decanus D. Didacus de Bracamonte, cum eius fratre Cardinali Auila.

Et respondendum est negative, t. nam licet verbum familiares, variè accipitur, & domestici dicantur familiares, Abb. in c. cum dilectus. num. 2. de cleric. non residen. Felin. num. 1. in literis, ubi gloss. de testibus, at in proposito familiares dicuntur deputati ad honestum seruitium Domini, qui dicuntur seruitores, seu famuli, cap. fin. de verborum sig. usque, in 6. & ibi Ioan. And. Domin. num. 8. & Francus 14. Probos ad Monachum in cap. unico, de Schismaticis in 6. nu.

8. & 9. Simoneta t. quæst. 35. num. 2. Sarnen. in regul. de impetrantibus Beneficia per obitum familiarium Cardin. quæst. 13. & Mandos. ibi q. 10. num. 3. Flamin. Paris. lib. 5. quæst. vlt. num. 196. & Agor. lib. 5. cap. 23. quæst. 8. facit decis. Cassadori unica de verborum significatione.

Et sic, qui in domibus t. Cardinalium haberebant expensas victus, seu partem non vt familiares, & ferui oves, sed vt amici aut cōsanguinei, vel ex elemosyna vel alio causa, non sunt familiares, nec eorū Beneficia sunt reservata. Bonifacius in clement. 2. de celebrat. Missar. numer. 34. Simoneta numer. 6. & Sarnen. supra Bero. q. 35. num. 3. & 4. Mascard. conel. 755. num. 3.

Et ita in terminis t. D. Fernan Mexia de Mendoga nepotis ex sorore Carn. D. Ioannis de Mendoga fuit resolutum in vna Salamantina, & Abulen. Beneficiorum 9. Iunij 1599. coram D. Penna, vt in sequent. decisione: Rota censuit D. Ferdinandum Mexia de Mendoga non fuisse familiarem bonæ memoriæ Cardinalis de Mendoga ad effectum, vt Beneficia per eius obitum vacantia remanserint reservata, nam eū ad istum effectum requiratur mens & deus, Sarn. in reg. impetrant. Beneficia per obitum familiarium Cardin. quæst. 13. & ex qualitate persone receptæ, & intentione seruendi colligatur, quis sit, vel non sit familiaris, in casu proposito hac omnia excludant familiaritatem; primum qualitas persone Ferdinandus, qui cum esset nepos Cardinalis ex sorore ex nobilissima progenie, licet cum Cardinali conueneret, non tamen morabatur in eius palatio tanquam familiaris, sed tanquam nepos, & sanguine Cardinali conueniens, neque Ferdinandus prætendebat dicto Cardinali inseruire tanquam familiaris, Sarnen. in dict. quæst. 13. Francus in c. fin. de verborum significatione num. 14. lib. 6. receptus etiam excludat familiaritatem, quia Ferdinandus non fuerat receptus in palatio Cardinalis, vt seruaret, & propterea deputatus illi fuerat magister, qui in literis humanioribus eum instrueret, sicut quotidie actu inuuebat, vnde cum intentio Cardinalis recipiens non fuisset, vt Ferdinandus deputaretur ad aliquod honestum seruitium Cardinalis impendendum, cessabat familiaritas, cum ille dicitur familiaris in hac materia, qui deputatur ad aliquod honestum seruitium impendendum. Francus in d. cap. fin. num. 14. de verborum significatione in 6. Mandos. in reg. de impetrant. Beneficia per obitum familiarium Cardin. quæstion. 10. numer. tertio, denique intentio recipiens, & recepti familiaritatem penitus excludunt, nam respectu Cardinalis notum erat eum non recepisse Ferdinandum, vt sibi inseruiret, sed vt literis operam daret, & studia virtutum complecteretur, & hanc Cardinalis intentionem probabat tractatus, & reputatio, quia neque Cardinalis tractabat Ferdinandum tanquam familiarem, neque Ferdinandus communiter reputabatur tanquam familiaris, vt testes asseriebant, quod sufficit ad excludendam familiaritatem, Simoneta tract. de reservatio quæst. vigesimaquarta Bellamer. decisio. sexcentesima duodecima. respectu Ferdinandus recepti manifestius erat eum non accessisse ad Palatium Cardinalis, tanquam familiarem, sed tanquam nepotem; neque predictis obstabant deducta per informantes pro Ioanne Gaeter, quod Ferdinandus esset commensalis Cardinalis, viueret illius expensis, & quadam eiusdem Cardinalis imperata exequeretur, & coram eodem Cardinali staret nudo capite, & similia, quia respondebatur primo, quod cessante animo virtusque recipiens videlicet & recepti, ista omnia non operantur familiaritatem. Sarnen. d. quæst. decimatercia. secundo respondebatur Ferdinandum ista omnia prestasse non tanquam familiarem, sed tanquam nepotem, atque ex his respondebatur ad dicta testium pro contraria parte examinatorum, quanquam non admodum vgerent.

Secundo dubitatur, t. an Vicarij, seu prouisoires Cardinalium

Cardinalium in eorum Episcopatibus, seu Abbatibus habentes ab eis expensas, seu mensam, aut salarium seu stipendium, dicantur eorum familiares continui commensales, & illorum Beneficia includantur in hac reservatione? Et respondetur negative; nam isti re vera non sunt, nec dicuntur familiares, id est, seruitores, seu famuli (hispane criados.) sed officiales, & tanquam tales, & non tanquam familiares recipiunt expensas, seu stipendium à Cardinali.

319 Et facit quod ait Sarnen. *dist. quæstion. 13. ante fin.* non esse familiarem continuum commensalem eum, qui accedebat ad Cardinalem causa docendi eum in literis Græcis, Hebraicis, & Latinis, ob quam causam Cardinalis portionem panis, & vini, non tanquam familiari, sed magistro ministrari iubebat.

Quamvis Segura de Aualos in *directorio iudicum. Ecclesiasticis fori. l. p. c. 14. n. 34.* t. dicat iudices ordinarios, vel Delegatos Episcoporum venire appellatione famulorum, & ex communi usu loquendi famulos nuncupari, &c.

321 Et ita in proposito tenuit Rota, t. vt per Simonetam *d. 9. 35. nu. 21.* & Mandos. *hic quæst. 19.* qui eam sequuntur.

Quæ tamen intelligit Rota, & cum ea Simoneta, t. & Mandos. ibi, nisi ille, qui constitutus fuit Vicarius, esset ex familiaribus continuis commensalibus Cardinalis; nam tunc talis etiam Vicarius effectus manet, cum adhuc sit in seruitio Cardinalis, & eius expensis viuatur, & refert González *gloss. 51. m. n. 66.*

323 Quamvis si esset constitutus Vicarius sine t. salario, aut expensis, non maneret continuus commensalis, & sic Beneficia, quæ tunc obtineret, non cadent sub hac reservatione.

Et quod dictum est de Vicariis, idem dicendum 324 t. erit de visitatoribus, & aliis officialibus huiusmodi.

325 Tertio dubitatur, t. an dispositio huius reg. quæ loquitur de familiaribus Papæ, & Cardinalium, habeat locum in familiaribus familiarium habentibus partem, seu expensas ab ipsis Papæ, vel Cardinalibus? In quo t. Dd. communiter partem affirmatiuam tenent, eo, quod seruienti familiari Papæ, vel Cardinalis, dicuntur illis seruire: & facit *l. quæstion. 8. sed an instrumenti. ff. de fundo instr. l. 2. C. de Episcopis & Clericis ad fin.* & Glossator *hic, & super reg. Iulij II. de prerogatiuis expectan. 7. part. & Sarnen.* qui multa adducit ad propositum, *quæstion. 14. Aeneas de Falcon. quæstion. quarta principali effect. 30.* Simoneta *quæstion. 35. numero 11.* & ibi Granutius, Menoch. *de arbitrar. casu 201. numero 170.* Et Mandos. *hic quæstion. decima septima,* ait pro hac parte se obtinuisse t. in vna Regien. partialium S. Christiani, & Dariæ, coram R. D. Reomano, de mense Ianuar. seu Februarij 1551. dato enim dubio, an Beneficia familiaris comedentis in tinello Papæ familiaris, & continui commensalis Papæ dicantur reservata, sicut Beneficia veri familiaris? Domini de Rota concluderunt pro affirmatiua in fauorem D. Antonij Brauolæ: sui clientis.

328 Sed hæc communis sententia t. patitur difficultatem ex multis adductis per Sarnen. *ibi in princip.* & Mandos. qui ait, quod quæstionem præmissam pro vtraque parte satis disputabile videtur, & quod quid ipse sentiat aperiet super *7. part. reg. de prerogatiuis*

expectan. sed non habemus scripta, Mandos. super illa, & contrariam sententiam tenet Guido Papa *con. 30.*

Nihilominus non puto recedendum à communi t. sententia, maxime, cum sit autoritate Rotæ comprobata.

Aduerte tamen cum Glossat. *t. hic, & in d. 7. parte, 330 reg. Iulij II. de prerogatiuis expectan. ad fin.* quod, si Papa, vel Cardinalis daret suo familiari portionem, seu expensas per se, & duobus familiaribus, & ille haberet plures, vt tres, vel quatuor, & non nominaret illos duos, qui viuunt expensis papæ, vel Cardinalis, nullius Beneficia sunt reservata, ratione incertitudinis *argum. l. duo sunt Titij, ff. de testam. emela, & l. si fuerit, ff. de rebus dubijs, & glossa in cap. nolite recedere 11. quæst. 3. verb. triticum,* sequitur Sarnen. *d. 9. 14. versic. secundo limitatur,* & facit quod dicitur *infra numer. 367.*

Quarto dubitatur, t. an sint reservata per hanc regulam Beneficia cubiculariorum, seu camerariorum honoris, qui recipiunt de palatio partem panis: & videbantur esse reservata iuxta *constitutionem pauli III. 78. 79.* & etiam videbantur reservata per *regul. 6.* vbi referuntur Beneficia cubiculariorum.

Nihilominus tamen contrarium in t. terminis fuit per Rotam resolutum, in vna Seguntina Archidiaconatus, & Canonatus, 19. Martij 1601. coram D. Lancelloto, vt in decisione sequenti. *Vacantibus Archidiaconatu, & Canonatu in Ecclesia Seguntina, per obitum quondam Don Petri de Sylua, de mense Augusti, 1599. defuncti, D. Episcopus Seguntinus gratia alternatiue gaudens, alterum ex iis contulerat Dom. Ioanni Chacon, & alterum D. Didaco Escalante, eos autem uti reservatos à Sede Apostolica impetrauerat Do. Ioannes Baptista Rincon. Et reservatio deducebatur ex eo, quod predictus Petrus fuerat cubicularius honoris felicis record. Sixti V. recipiendo partem panis, quamvis enim adesset vnus testis deponens, quod haberet etiam partem vini, tamen omisso, quod est vnicui, non concluditur; nam reddens rationem suæ depositionis dicit, quod aliquando cum dicto D. Petro comedit, & pro vtroque panis Papalini apponebatur, quæ ratio nihil facit ad partem vini, & cum ratio non concludit, dictum infringitur, Aymon. *conf. 2. numero 4. vltra quod potest esse, quod quandoque aliqua occasione vinum de Palatio habuerit, nō tamen quod illud quotidie reciperet quæ admodum panem. Et cessat omnis difficultas, ex fide computis Camera sue Palatii Apostolici antestantis predictum D. Petrum in rotis familiarium Sixti V. reperiri descriptum, s. b. rubrica cubiculariorum honoris, qui partem panis tantum recipiebant, orta de super lite inter premissum Apostolicum, & promissos ab Ordinario, eaque coram me introducta, dubitari contingit, an constaret de reservatione horum Beneficiorum? & Domini resolverunt, non adesse aliquam reservationem; cum enim reservatio sit ordinis glossa in c. presenti, verb. finitur, de officio Legati in 6. Bisign. *decif. 1. in fine, de præbend. Cassad. decif. 3. num. 5. de reservatio. eaque non inducantur, nisi in casibus expressis, Cassador. decif. 2. numero 9. de reservatio. Simoneta de reservatio. quæstion. quinta cum aliis ibi relatis in appendice, non potest dici huiusmodi cubiculariorum Beneficia esse reservata, cum id nullibi cautum reperitur, non in regula tertia reservatoria, non in constitutione Pauli III. neque in Bulla Iulij III. non denique in alia regula sexta. Si enim inspicimus regulam tertiam reservatoriam, cum illa loquatur de familiaribus continuis com-***

mensalibus non intrat, nisi concurrat utraque qualitas, familiaritatis scilicet, & continua commensalitati; Si moneta de reservatio. q. 35 in princip. Gambar. de officio & potestate Legati. lib. 3. tit. de officio. & potest. in Beneficia conferendi. nu. 166. Beronius quaest. 35. quae qualitates deficiunt in huiusmodi cubiculariis, ex quo continua commensalitas corpore, & dentibus contrahitur, cap. fin. cum ibi notatis de verborum signification. lib. 6. ex eo namque solo quod quis recipiat panem in Palatio, non est continuus commensalis, quia iste panis datur potius honoris gratia, quam ratione commensalitati; cum in solo pane non vivat homo, Alfons. de Soto Glossator antiquus super d. reg. 3. in fin. Sarn. de impetrant. Beneficia per obitum familiarium Card. q. 13. n. 11. idē Sarn. dec. 3. Simoneta dec. 24. nec hic applicari possunt deducta ex decif. Peregrini 104. quod familiaris ex privilegio comprehendatur sub regul. reservatoria, in quibus terminis procedi etiam decif. in causa Beneventana Beneficiorum, coram R. P. D. meo Decano, quia non apparet de aliqua declaratione Pape, ex privilegio, quod huiusmodi cubicularij honoris sint veri familiares, & continui commensales. Si vero attendamus constitutionem Pauli III. siue regul. Cancellariae, de qua in Bullario, num. 78. & 79. illa procedi in cubiculariis officialibus, ut patet ex illius inspectione, cum loquatur de scriptoribus, militibus cubiculariis & aliis officialibus, & semper hac qualitas officialis sit repetita, ac ideo non est extendenda ac cubicularios honoris, qui non sunt officiales, cum enim sit exorbitans, ex quo facit continuos commensales, qui reuera non sunt, stricte debet intelligi de officialibus, Puteus decif. 113. lib. 1. & hoc modo hanc regulam intellexerunt Sarnen. in proemio regul. quaest. 6. numer. 9. & de impetrant. Beneficia vacantia per obitum familiarium, quaestione decimatercia, numero decimosexto. Mandosius super regula sexta, quaest. 1. num. 8. & ita fuisse dictum in Rota coram Mariscoto, in causa Lucen. Archidiaconatus vigesimo tertio May 1540. refert Puteus decif. 33. alias 18. de Praebend. in manuscript. & in alia Adrien. refert idem Puteus supra allegata dec. 313. lib. 1. in impressis Bulla vero Iulij III. in Bullario 44. declarans Ecclesiarum Praelatos, qui solum ratione suae personae panem ex palatio habent, esse veros & indubitatos continuos commensales etiam ad effectum regulae reservatoriae, cum emanaverit ad declarationem, & ampliationem regularum Pauli III. quae comprehendebant tantum illos Praelatos, qui percipiebant panem ratione officij, eam extendendam ad eos Praelatos, qui solo intuitu personarum, absque aliqua consideratione officij, panem habent, debet intelligi, & regulari secundum d. constitutiones, quas declarat I. haereditas palam §. si quid ff. de testamen. ut scilicet comprehendat Praelatos, qui ratione personae panem accipiunt, quales sunt Archidiaconi, qui habent panem ratione personae, quod suadet, quia illos Papa creat suos domesticos, & continuos commensales, vel ut comprehendat Praelatos maiores, non autem Archidiaconos, aut Rectores Ecclesiarum, qui proprie non sunt Praelati, Clementina dudum. cum ibi notatis de sepulturis Abb. in cap. 2. num. 16. de iudiciis, & in c. tua nos, num. 2. de Clerico aegrotan. maxime in hac materia reservationis, in qua, ut dictum est, facienda est stricta, & propria interpretatio, Beronius d. quaest. 35. Gemin. conf. 135. num. 2. idem etiam dicendum est, ut tertia reg. 6. per quam reservantur omnia Beneficia cubiculariorum, & cursorum, quia illa iuxta opinionem, quam alias Rota secuta est, non potest huiusmodi cubicularios comprehendere, cum enim per constitutionem Leonis super erect. Collegij cubiculariorum anno 1515. de qua in Bul-

lario num. 14. §. & ne Apostolicorum sit expresse prohibitum, ne ultra numerum cubiculariorum prescriptum in erect. illius Collegij, & antiquos familiares, & continuos commensales pro tempore existentium Romanorum Pontificum aliquis alius nomen, aut titulum cubiculariorum usurpet, regula non potest habere locum in istis cubiculariis, cum de tempore editionis regula non essent amplius cubicularij, & in his terminis habemus supra allegatam decif. Putei 33. de Praebend. Ant. Augusti. in epitome super hac reg. Mohed. decif. 90. alias 2. de probatio. licet non sit admodum clare relata, lex namque quae semper loquitur, comprehendit solum cubicularios de tempore regulae existentes, non autem eos, qui sunt prohibiti nominari cubicularij, & ideo quicquid dicendum esset ante Bullam Leonis, de quo tempore procedunt dicta per Alfons. gloss. antequam super hac reg. in fin. eam scilicet intelligendam esse de cubiculariis extramuros postquam d. Bulla supervenit, non possunt applicari stante huiusmodi prohibitione. Neque obstat Mandosius super hac reg. quaest. 1. in fin. quia nullum se involuit, & in posteriori edit. non animadvertit ad prohibitionem, de qua in Bulla Leonis, nec suadet contrarium ratio per eundem considerata, quod non possit intelligi de cubiculariis officialibus, cum similis reg. extaret tempore Sixti IV. & sic anno 1572. Innocentij VIII. anno 1584. & Collegium cubiculariorum officialium fuerit postea erectum a Leone X. anno 1515. sicut, quod neque possit habere locum in aliis cubiculariis, quia alias esset superflua, cum isti sint comprehensi in reg. 3. reservatoria Beneficiorum familiarium, & continuorum commensalium, nam quantum ad primum quavis ab initio regula haec intelligeretur de iis cubiculariis, qui non erant officiales, tamen superveniente Bulla Leonis X. prohibente, quod nullus alius, praeter expressos in ea, possit dici cubicularius, reg. non potest loqui de illis, qui non sunt amplius, quantum vero ad secundum, non est inconueniens, quod ratione maioris Dignitatis, quam habent alij cubicularij secreti, ut per Siaphil. in tit. de praerogatis expectan. §. videndum n. 42. sit etiam facta particularis reservatio suorum Beneficiorum, ultra quod, cum hac reg. declaret explicite, ac distincte, quod implicite erat dispositum, & expressum, non potest dici superflua. Ruminus in cap. 1. n. 22. de summa Trinitate. Ruminus conf. 89. n. 17. verif. nec obstat vol. 2. Non obstat, quod Beneficia vacantia per obitum Capellani honoris, videantur reservata, Rota dec. 22. de Praebend. in antiquis. & decif. 12. cod. tit. in novis, & Glossator antiquus super hac reg. 6. tum quia nos non versamur in Capellano, tum quia ex d. decif. non potest colligi, unde proveniat haec reservatio, quae potuit forsitan occasione familiaritatis cum continua commensalitate ortum habuisse. Nec potuit fieri fundamentum in literis fel. recor. Gregorij XIV. quia quicquid dicendum sit ad effectum expediendi gratis, cum agatur ad effectum reservationis, quae esse plene, & concludenter probanda, fuit pluries decifum, non probant, tum quia narratua emanavit ad instantiam parvis, tum quia est de facto praed. efforistum denique, quia non fuit facta motu proprio, Vna in Clement. 1. de probatio. num. 28. Puteus decifione 33. lib. 3. & ita conclusum. Quam decifione post haec refert, & sequitur Gonzalez gloss. 51. numero 93.

Et iuxta hanc decifionem, & cum de mense Decem. 1603. vacasset Archypresbyteratus Segobien. per obitum D. Alfonsi Perez, qui fuerat cubicularius, seu Camerarius honoris Clementis VIII. fuit promissus per D. Petrum de Castro Episcopum Segobien. eius nepoti D. Petro de Castro, qui illum

nunc

nunc possidet, &c.

334 Ultimo dubitatur, quod etiam deseruit ad alias regulas, an familiaris habens Beneficium referuatum, ratione familiaritatis in Ecclesia, in qua adest consuetudo, seu priuilegium optandi, possit dimisso eo, quod habet, optare aliud, & posito, quod possit, vtrum dimissum maneat referuatum, an potius optatum?

335 Et quantum ad primum, certum videtur, quod possit optare, nisi consuetudo particularis in contrarium addit, Collectarius in c. dilect. quest. 7. de Præben. Cardin. consil. 126. Simoneta 9. 45. num. 8. & supponunt Aneas de Falcon. Probus, Rebuff. & Paul. Granutius statim citandi, & tradit Gonzalez, gloss. 341. numero 42.

336 Quantum ad secundum isti D. dicunt, quod optatum tantum esse referuatum, & loco dimissi subrogari, & sequitur Aneas de Falcon. 4. effect. 37. Probus ad Monach. in c. fin. de consuetud. in 6. sub n. 27. littera B. Rebuff. in hac regul. verb. obtinet, & Paulus Granutius ad Simonetam, quest. 35. num. 42. & Gonzalez supra nu. 40.

Et vtrumque tenuit Rota in vna Salamantina Portionis 15. Octobr. 1584. coram D. Vicecomite, vt in sequen. decis. Dubitatur, an habens Portionem referuatam, possit optare, & an in casu, de quo agitur, probeatur consuetudo negativa? Domini duobus exceptis censuerunt posse, nec consuetudinem contrariam probari: primo, mouebantur auctoritate Collectarii in cap. dilecto, quaest. 7. de Præben. Cardin. consil. 126. ad fin. qui non habent Doctorem contradicentem, secundo, mouebantur ex generalitate Bullæ Nicolai V. quæ dat facultatem optandi indistincte nullo excepto, nec familiari Papæ, nec alio, ergo generaliter intelligenda vulg. iuribus, præcipue, cum nullum ex hac optione oritur incommodum Papæ, ex quo optio sit de pinguiori Portione; quæ cum subeat onus referuationis, vtilius erit referuantibus, cessat etiam alia ratio, quæ huic opinioni prima fronte obesse videbatur, nempe, quod sequens non possit optare, cum dimissa sit referuata, quoniam, cum onus referuationis transeat ad Portionem optatam, dimissa remanet libera, vt declarat Card. allegatus, & Simoneta, tract. de referuatio. quest. 45. & sic cessat illa ratio, mouebantur etiam, quoniam, si diceremus habentes Portiones referuatas ratione familiaritatis Papæ, non posse optare, sequeretur, quod essent deterius conditionis, quam alij, quia cohererent persisteri in Portione tenui, & in consequentiam præiudicaret referuantibus, nec putabat obesse contraria, primo, quod non liceat tunc optare, quando dimissa non est libera, quia responderetur, quod dimissa remanet libera, cum onus illius transeat in optatam: nec obstat responsio data ad consilium Cardin. distinguendo inter Portionem titularem, & temporalem, quoniam, licet in alijs casibus fortasse differrent, in hoc nulla conducens ratio assignari potest, quando persona familiaritas non trahat ad se referuationem, ita vt Portio possessa a familiari non assumat statim qualitatem personæ, & designat qualitas in Portione, vbi persona qualificata considerari desinat. Quo ad consuetudinem contrariam, Domini dixerunt non probari, quoniam aliqui ex testibus non allegant exempla, vt est opus, ex Bartol. in l. 2. C. quæ sit longa consuetud. aliqui non dicunt de tempore, aliqui loquuntur in regressatis, & lingiosis, in quibus est diuersa ratio, ideo probanda erit melius.

337 Sed ab hac decisione recessit postea Rota in eadem causa, 11. Februarij 1585. vt in sequenti decisione, Fuit dictum per Dominos in casu, de quo agitur, lo-

cum esse consuetudinem interpretatiue, quia, cum verba Bullæ sint generalia, quod Capitulum debeat conferre Portionario, propter generalitatem inducitur probabile dubium, circa quod versatur consuetudo interpretatiua, vt per similem generalitatem verborum alias fuit decisum, circa dictionem, qualibet, quæ est apta comprehendere maiora expressis, vt pro parte D. Aluari dicebatur per doctrinam Tiraq. de retractu Lignag. §. 1. gloss. 7. num. 2. cum sequen. etiam cum per istam consuetudinem non possit dici aliquid additum, vel immutatum, sed tantum illa generalitas longo vsu declarata sit intelligendo de antiquioribus, qui non haberent referuatam, talis consuetudo non potest dici, nisi declaratiua, & interpretatiua ad liberos palam. §. 1. vbi Bart. ff. de testamen. & per Gabriel. de regul. iuris, conclus. 1. in princip. & illa magnam vim habet, vt per Abba. in ca. cum dilectus, numer. 7. de consuetudine, & in capitulo numero 14. de constit. nec illa obseruantia, & interpretatiua consuetudo est contraria Bullæ, sed imo conformis illi, vt ex eius verbis subsistentibus etiam elicitur, quia si Beneficia vacantia per ascensum secundum Bullam pertinent ad collationem Capituli, & Beneficia huiusmodi referuata non possunt spectare ad Capitulum, sed ad Papam, Rota decis. 10. & 22. de præben. in nouis. & 14. & 35. eodem titulo. in antiquis, Simoneta de referuatio. q. 58. versic. hac vero ætate, etiam dictum præcedens, quod Capitulum teneatur conferre antiquiori, intelligitur de antiquiori qui habeat Beneficium liberum, & illud ad liberam dispositionem Capituli pertinere possit, quod importat verbum, conferre, per Gemin. in capitulo nemo sub numer. 7. & ibi Franc. numer. 5. de electio. in 6. Cassador. decis. 8. numer. 11. in quo articulo de priuilegijs. Aymon. consil. 284. sub numer. 2. & licet etiam in referuatis optio locum habeat, vt optatum subintret in locum referuati, sicut fuit resolutum, tamen istud intelligitur, quo ad ipsas præbendas, vt vna fiat reseruata in locum præcedentis, sed quando titulus mutatur, ista subrogatio non videtur posse fieri, etiam secundum Cardin. consil. 126. versic. fin. ergo & Calder. consil. 3. sub numer. 2. versic. sed talis optatio, de consuetudine, & Facit Francus, in cap. 1. eodem titulo in 6. Putem decis. 267. siue 262. libr. 2. & ad summum sunt hinc inde opiniones. Vnde, cum consuetudo dederit hanc intelligentiam, vt teneatur Capitulum conferre antiquiori habenti liberum, dicitur omnino interpretatiua, vt per Aretinum consil. 84. n. 5. & dicitur interpretatiua, etiam quod mala esset interpretatio, vt per Abb. d. c. dilectus eodem nu. 7. de consuetudin.

In qua etiam causa 20. Decembr. eiusdem anni 1585. coram D. Cantucio, fuit resolutum, Quod in consuetudine interpretatiua nulla requiritur præscriptio, etiam decennalis, sed sufficit per aliquot actus ita aliquando seruatum, Gabriel. de consuetud. conclus. 1. nu. 69. Menoch. de arbitrariis casu 83. n. 10. puteus decis. 287. libr. 1. cum alijs, &c. & 26. Aprilis 1586. coram D. Robusterto, & Domini steterunt in decis. & dixerunt esse interpretatiuam, licet forte sit contra communem opinionem, cum est interpretatio iuris dubij, & non inductio, & c. seu interpretatio verborum dubiorum, &c.

338 Ex qua decis. 11. Feb. apparet, quod in optione, quando mutatur titulus, optatum non subrogatur loco dimissi referuati, & sic ratione subrogationis non erit referuatum, & supposito, quod habens Beneficium referuatum, optet aliud, prout potest in Ecclesia, vbi adest optio, non stante consuetudine particulari, seu obseruantia interpretatiua in contrarium, vt stat in dict. Ecclesia Salamantina, dimis-

sum spectabit ad prouisionem papæ ratione reservationis, seu affectionis, optatum autem, ut dixi, non erit reservatum, nisi tempore optionis adhuc duret qualitas inductiua reservationis, puta familiaritas, subcollectorias Prothonotarius, &c.

Nec obstat, quod postea Rota in vna Virgellen.

41 Canonicatus 7. Maij 1593. coram D. Blancheto redierit ad opinionem, quam tenuit prius in dict. Salamantina, ut apparet ex decis. infra adducta num. 346.

342 quia, ut ex ipsa f. decis. constat, ibi erat optio tantum quo ad præbendam temporalem, & non mutabatur titulus Canonicatus, Rota decis. 6. de consuetud. in nouis. & 10. de præben. in antiquis, Francus in c. fin. de consuetud. in 6. nu. 6. Castad. decis. 17. de præben. Puteus 201. lib. 2. Mohed. 1. de consuetud. alias 46. & Rota in Ofcen. optionis 4. lun. 1593. infra adducta par. sequen. capit. 4. numer. 14. & sic non est contra decis. posteriorem, in dict. Salamantina, in qua ita distinguitur.

343 Et sic procedit declaratio S. Congregat. quæ sic ait, Congreg. Concilij censuit obtinentem Parochialem vna cum Canonicatu ex dispensatione Apostolica ante Concilium Trident. obtenta, potuisse post Concilium absque alia dispensatione optare præbendam pinguiorem. Si enim mutaretur titulus id non haberet locum, sicut non posset in alia Ecclesia obtinere aliam præbendam retinendam, cum parochiali, etiam dimissa prima, & multas quæstiones in materia optionis vide per González. d. gloss. 34. & vide etiam dict. infra numer. 449.

§. 6. De Regula 4.

Reservatio beneficiorum collectorum & subcollectorum.

SVMARIA.

Regulam quartam hic positam qui explicant, numer. 344.

Non requiritur exercitium officij collectoris, vel subcollectoris, ut eius Beneficia sint reservata, num. 345. & 346. ubi ponitur decisio Rote, imo sola deputatio sufficit, etiam ante notitiam n. 347. quamvis requiri exercitium tenuerit alias Rota, & aliqui numer. 350. & explicantur, verba regule, quæ videntur obstat, nu. 351.

349 Transfertur iurisdictio, quo ad habitum in delegatum a tempore data, licet, quo ad exercitium requiratur presentatio literarum, numero 348. & 349.

Beneficia, quæ collectores, seu subcollectores habuerunt tempore officij, sunt reservata, etiam si ante officium illa obtinissent, num. 352. quamvis contrarium teneat Mando. nu. 353. & verbum, obtinere, non solum significat impetrare, seu assequi, sed etiam tenere, seu retinere, n. 354. & seq.

Impetranti Beneficium, ut reservatum ratione subcollectoris, sufficit illam probare, nec tenetur probare, quod erat vnicus, sed aduersario incumbit onus probandi pluralitatem, n. 356.

Etiam stante subcollectore generali in vna Prouincia, Beneficia subcollectoris particularis in vna Ciuitate sunt reservata n. 357. & a fortiori sunt reservata Beneficia subcollectoris vnici, in vna Ciuitate, vel Diocesi, licet ibi sit collector generalis, n. 358.

Difficultas, quod subcollector, cum sit subdelegatus, non potest alium subcollectorem constituere, numero 359.

Prima responsio, quod intelligatur in subcollectore deputato a subcollectore vniuersali, qui potest subdelegare, ut de delegato ad vniuersitatem causarum dicitur, & talis subcollector est delegatus ad vniuersitatem causarum, sicut inquisitores, & quando committuntur omnes causæ, mutui talis territorij, dicitur delegatus ad vniuersitatem causarum, numero 360.

Secunda responsio, quod dict. resolutio potest intelligi, quando subcollector fuit deputatus a subcollectore facto a Papa, qui perinde est ac collector, & alium deputare potest, numero 364. & alia responsio planior ibid.

Si collector successine plures subcollectores deputauit in aliqua Ciuitate, vel Diocesi, ita quod eodem tempore vnicus tantum fuit, eorum omnium Beneficia sunt reservata, num. 365. & subcollectorem secundum deputando, primum tacite reuocare videtur, numero 366.

Quando eodem tempore sunt duo, aut plures subcollectores in vna Ciuitate, vel Diocesi, neutrius Beneficia sunt reservata, numero 367. licet vnusque deputatio valeat, numero 368. nisi in facultate subcollectoris sit limitatio, quod non possit, nisi vnum constituere, numero 369. & tunc non intraretur prima, &c. numero 372.

Id procedit, siue vnusque deputatio facta est simul, siue alias, si de prioritate, vel posterioritate non constat, quia neutrius Beneficia erunt reservata, n. 370. si vero facta deputatione vnus fiat deputatio alterius non reuocando primum, licet Beneficia habita per primum, vsque ad deputationem maneant reservata, tamen Beneficia post eam obienta, & Beneficia secundi non erunt reservata, n. 371.

Reg. ista non habet locum in subcollectore particulari deputato ab alio subcollectore particulari, etiam ex facultate data a Papa, vel consuetudine, n. 373. essent tamen tunc reservata Beneficia primi subcollectoris a collectore deputati, n. 374.

Si esset vnus subcollector in Ciuitate, & alius in Diocesi, an isti comprehenderentur ab ista regula? numer. 375. resolutur, quod non, etiam si vna Diocesis sit valde lata, & habeat plures Cathedrales, ac Ciuitates, &c.

Licet collectoris facultas sit probanda per litteras, subcollectoriam tamen probatur per testes, numer. 376. ad effectum probandi reservationem, secus, quando agitur de probanda facultate ad effectum soluendi, numero 377.

Nec ad effectum probandi reservationem probatur subcollectoriam per testes de communi reputatione & fama, n. 378. & ponitur resolutio Rote.

Requiritur ad istum effectum subcollectorem esse deputatum cum omni iurisdictione, & non vni nudum ministrum, &c. n. 380.

Beneficium subcollectoris a collectore generali deputati, qui tempore deputationis erat excommunicatus, & publicatus, exercuerat tamen officium, est reservatum, &c. 381.

Beneficia illius, qui fuit deputatus commissarius, seu subcollector pro recuperandis bonis cuiusdam Ecclesie vacantis extra Italiam per collectorem Apostolicum, pro Italia deputatum, non sunt reservata, numero 383.

Beneficia illius, qui vni tantum negotio est impositus, non sunt

sunt reservata, in quo, nec actu, nec potentia possunt verificari verba reg. officia exercuerint, ibidem, num. 383.

Sicut per redditionem computorum facta per collectorem dicitur expirasse ipsius officium, ita censet expirasse officium subcollectoris, & c. num. 384.

Subcollector debet esse persona in Dignitate constituta, alias deputatio erit nulla, & reservatio cessabit, num. 385.

Item reservauit generaliter omnia Beneficia Ecclesiastica quoruncunque collectorum, & vicorum in quacunque Ciuitate, vel Diocesi, qui suo tempore officia exercuerint subcollectorum, fructuum, & prouentuum Camera Apostolica, & debitorum, illa videlicet Beneficia dimittat, quia dur ante eorum officio obtinebat, & in quibus, seu ad qua tunc eis competeat.

Hanc regulam, vltra Glossato. antiquum, & Soto, & Rebuffum explicat per 11. quæst. Mandos. de qua etiam viden. est Bellen. de charitativo subsidio. quæst. 106. & sequent. Simoneta quæst. 32. 33. & 34. & ibi Paulin. Granutius, & Mascard. de probatio. conclus. 317.

Circa quam primo notandum est, & non requiri exercitium officij collectoris, vel subcollectoris, vt eius Beneficia sint reservata, Feli. in cap. in nostra de rescrip. col. 21. Mil. in reper. verb. Beneficia collectorum Selua de Benefici. 2. p. quæst. 11. 10. qualitate. Simoneta d. 9. 33. a. n. S. Callad. decis. 1. de verbo. signifi. Caputaq. decis. 140. & sequen. parte 1. & decis. 76. parte 3. Mand. plures decisiones, & autoritates adducens hic quæst. 4. Flam. Paris. dicens communem de resignatione Beneficij, lib. 2. quæstione 16. numer. 26. & Zerola in praxi Episcopali 1. p. verb. Beneficia. §. 2. fallen. 8. & 2. p. verb. exempti. §. 6. qui dicunt solam deputationem sufficere etiam absque acceptatione & exercitio.

Et fuit resolutum in causa & Vrgellen. Canoniciatus 7. Maij 1593. coram Illustrissimo Cardinal. Blancheto, vt in seq. decis. Circumscrip. capite obiecta apostolica, ac attentatori, cum non respiciant propositum dubium, Domini dixerunt Breue esse iustificatum, quamuis enim vacatio mensis stante acceptatione alternatiua, & residentia Episcopi non ineret, quia satis dicitur pertinere libera collatio ad Episcopum, postquam in ipsa collatione facienda alius secum non concurret, nec optio Prabende aliquid impedimentum operatur collationi Canoniciatus Calder. conf. 30. de consuetud. tamen quo ad reservationem, quæ oritur ex subcollectorio Petri Cafes illa dicitur concludenter probata, cum subcollectorio ex depositionib. test. improbari possit, nec requiratur scriptura, Mill. verb. probatio, quod quis sit subcollector, & sufficiat etiam dicti vnus testis cum aliquib. adminiculis, vt fuit resolutum coram D. Giffio in causa Sorolien. Beneficij anno præterito, ex testium, quorum pro parte Ferdi. copia data fuit, satis probatur subcollectorio Petri, primus enim testis in xtra 24. dicit illum fuisse subcollectorem, dum esset Canonicus Vrgellen. 5. testis optime depont, & est bene informatus, cum esset Fiscalis Camera Apostolica penes collectorem 4. de publica voce, & fama, & vidit instrumentum deputationis in manu Ferdin. non obstat, quod non probetur exercitium, quia sufficit d. Petrum fuisse paratum ad exercen. ipsum si se occasio obtulisset, & Chisan. dec. 14. non obstat, quod Petrus Cafes dimisisset Canonicatum, quem obtinebat tempore, quo erat subcollector, per optionem alterius, quia Canonicatus operatur subrogatur in locum dimissi, & in istum transit reservatio, & Cordina. conf. 126. Collector. c. dilecto num. 7. de Praben. Si-

moneta de reservatio q. 35. nu. 42. & fuit resolutum in illa Salamantina portione coram Reuerendissimo Mediolanen. 15. Octob. 1584. ex quibus ita fuit resolutum.

Imo sola deputatio sufficit, & etiam ante quam suam potestatem videat, vel recipiat, Rota decisione 12. de Praben. in nouis, & etiam ante noticiam, vt cū Gaspar. de Perusio de reservatis numer. 13. & Aeneas de Falcon. 3. quæst. princip. numer. 16. firmat Mandos. supra.

Nec obstat doctrina Rotæ & decis. 21. de concess. Praben. in nouis, alias 459. quam sequitur Francus in c. super eo. 2. de appellat. a num. 9. quod iurisdicatio, seu potestas delegata non acquiritur iudici, etiam quo ad habitum, nisi scienti & consentienti, & receptis literis, verius enim & est, transferri iurisdictionem quo ad habitum in delegatum a tempore datæ, licet quoad exercitium requiratur presentatio literarum, Roman. conf. 353. num. 7. & 8. Feli. in c. eam te num. 21. & in c. susceptoratus, num. 12. de rescrip. & in c. fin. de presumpt. num. 37. Corral. 4. p. c. 1. num. 22. Mandos. reg. 27. quæst. 17. num. 4. & reg. 31. quæst. 1. qui plures refert, Molina, de Hispanorum primog. lib. 2. cap. 7. num. 58. & in terminis Rota d. decis. 12. de Praben. in nouis ad fin. & dicitur infra 6. par. capite secundo, dub. 1. a num. 7.

Quamuis contrarium, scilicet & requiri exercitium officij ad reservationem, tenuerit alias Rota, vt per Crescen. dec. 17. de Praben. Puteum 315. lib. 1. & Thom. de Thanis dec. 114. in manuscriptis, & dec. 1846. lib. 3. p. 3. Amer. quod etiam fuit dictum in vna Foroliuic. Capellæ 2. Iun. 1586. & tenet Paulus Granutius ad Simonetâ d. 9. 52. ad fin. & Mascard. s. n. 27. & in subcollectoribus, glof. hic ex illis verbis reg. qui suo tempore officia exercuerint.

Sed per ista verba non & requiritur exercitium actu, sed potentia, id est, quod suo tempore Papa reservantis fuerint tales collectores, vel subcollectores, & per ea intendit Papa declarare solum reservare Beneficia collectorum, & subcollectorum sui temporis & c. & vide dicta infra num. 383. & istam sententiam, quod requiratur exercitium subcollectoris, vt intret reservatio, tenet post Gonzal. glof. 51. a n. 70. eam intelligens, vt sufficiat, quod talis subcollector sit deputatus, & acceptauerit, & pro tali sit communiter reputatus, ac fuerit d. officium exercere paratus, quamuis actualiter non exercuerit, quia non venit occasio, vel alias fuerit legitimo impedimento detentus, & allegat Chifanen. decis. 24. & d. decis. Vrgellen. quæ non satis probant suam sententiam.

Secundo notandum est & Beneficia, quæ collectores habuerunt tempore officij, esse reservata ex hac reg. etiam si ante officium illa obtinuissent, vt recte tenet, & probat Bellen. 9. 120. Feli. d. cor. 21. & Selua supra sequitur Simoneta d. quæst. 32. num. 1. & Granutius ad eum quæst. 33. num. 18. & Aeneas de Falcon. 4. quæst. principalis, effectus 22. loquens in terminis regulæ præcedentis de reservatione Beneficiorum familiarium, & est decis. Rotæ 10. de Praben. in nouis.

Quamuis contrarium teneat Mandos. hic & quæst. 5. qui tamen fatetur nostram sententiam nullum habere, contradictorē. Nec obstat verbum, obtinuerint, quod ponderat Mandos. & pro sua opinione dicendo, id est, impetraverint, seu assecuti fuerint, quia significat impetrare, seu assequi, vel cōsequi. Nā respondetur, quod verbum, obtinere, & significat etiam tenere, seu retinere, & clam possidere, versus autem, &

ibi *glos. verb. obtinenda. ff. de causa posses.* Alber. in *dition. verb. obtinere*, idem Mandos. in *gloss. facultatum. §. sane verb. obtinebat*, Rota *decis. 233. numer. 29. par. 1. diuersorum*, & patet ex *reg. 3. ibi obtinent. §. 54. de valore*, ibi, *obtinuerunt*, & sic accipitur in proposito, vt constat ex verbis sequen. & in quibus, seu ad quos, *ius ei competierit*, secundum Bellen. quicquid inuoluat Mandos. & hoc iam clarius patet, quia non dicitur iam in *reg. obtinuerit*, sed *obtinuerunt*, quod clare significat, id est, tenebant.

356 Tertio notandum est, t quod quamuis ista *reg.* referuet Beneficia vnicorum in quacunque Ciuitate, vel Diocesi subcollectorum, tamen impetranti Beneficium vt reseruat ratione subcollectoriarum, sufficit illam probare, nec tenetur probare, quod erat vnicus, sed aduersario incumbit onus probandi pluralitatem, cum sit presumptio de vnitatem, vt recte tradit Mandos. *hic quest. prima* dicens, ita tenuisse Dominos de Rota, in va Calagurritana Scholastriae de Logronno coram R. P. D. Ant. August. vlt. Maij 1546. & sequitur Mascas. *sup. num. v. g. §. in quo quarto.*

357 Quarto notandum est, t quod licet collectorum Beneficia, & subcollectorum vnicorum, in qualibet Ciuitate sint reseruata, tamen adhuc, stante suo collectore generali in vna prouincia Beneficia subcollectoris particularis in vna Ciuitate sunt reseruata, ppter istam regul. loquentem de vnico, quia est vnicus, non obstante generali subcollectore in Prouincia & ita tenuit Rota, vt apud Chisanen. *decis. 34.* & Guidobonum *decis. 31. in manuscriptis*. Vnde a fortiori sunt reseruata t Beneficia subcollectoris vnici in vna Ciuitate, vel Diocesi, licet ibi sit collector generalis, vt Vallisoleti, quod nota ad Beneficia D. Ioannis Martinez de Recalde Prioris Vallisoletani, qui, vt audiui, erat subcollector, &c.

359 Sed contra praedictam resolutionem facit t difficultatem, quod subcollector, cum sit subdelegatus, non potest alium subcollectorem constituere, seu subdelegare, c. *super questionum, §. si vero*, & ibi *glos. verb. delegare, d. de offic. deleg. c. cum causam de appellatione*, & ibi *gl. verb. delegatus*, & Francus n. 11. & l. a iudice, C. de iudic. & ibi *gl. & D. & dicitur infra cap. 8. num. 167.*

360 Cui difficultati responderi potest, t cum Mandos. *hic q. 3.* vbi ait, quod quamuis *reg.* ista non habeat locum in subcollectore ab alio subcollectore deputato, ex l. *bonis §. hoc sermone ff. de verborum significatione*, vbi, quod in dubio debet fieri interpretatio de prima vice, & de primo actu, & faciunt cumulata per Felin. in *cap. 2. num. 2. & 3. de treuga & pace*, &c. tamen secus fit in subcollectore deputato a subcollectore vniuersali, quia subcollector vniuersalis videtur, quod fit perinde, ac si esset collector, & possit subdelegare, vt de delegato ad vniuersitatem causarum dicit *gloss. in d. locis*, de quo d. c. 8. n. 35.

Nec obstat, t quod subcollector etiam vniuersalis non sit delegatus ad vniuersitatem causarum, cum solum sit constitutus ad causas spoliatorum, sicut de Inquisitoribus dicit Francus in *d. cap. cum causam, numer. 27.* quod non sint delegati ad vniuersitatem causarum, quia solum ad causam heresis, non in aliis, &c. nam verius videtur istos esse delegatos ad vniuersitatem causarum, quia, cum talis commissio referatur ad certum territorium, vniuersalis videtur, vt de Inquisitoribus, contra Francum, ibi inquit Decius in *c. causam matrimonij, de officio delegati nu-*

mer. 4. sicut quando committuntur omnes causae mutui talis territorij, seu castri, dicitur delegatus t ad vniuersitatem causarum, Bald. in l. *solei. num. 1. ff. de iurisd. omnium iudicum*, vbi Alex. n. 9. dicens communiter receptum, Soc. in l. *more n. 40. ff. eodem*, Decius *supra*, Bertac. in *reper. verb. delegatus ad causam vnam*, ante n. 10. & Thomas Sanchez de *matrimo. lib. 3. disput. 31. n. 4.*

Cum ergo subcollector sit t Delegatus ad vniuersitatem causarum, poterit subcollector vniuersalis vnus Prouinciae constituere subcollectorem particularem in vna Ciuitate seu Diocesi, quamuis non possit constituere alium subcollectorem vniuersalem, sicut subcollector particularis vnus Ciuitatis, seu Diocesis poterit vnam, vel alteram causam subdelegare, quamuis non totam suam iurisdictionem, iuxta tradita per *glossam*, & Francum, *num. 30. in d. cap. causam*, Iaf. in *d. l. a iudice, numer. 8.* & alios relatos per Thom. Sanchez, s. *numer. tertio.*

Secundo dictae difficultati responderi potest, t 364 cum Mandos. *d. quest. 3. 2. fallac. num. 5.* quod d. resolutio potest intelligi, quando subcollector fuit deputatus a subcollectore facto ab ipso Papa, verbi gratia, Papa deputat in collectorem A. & in subcollectorem B. Tunc enim iste subcollector a Papa constitutus perinde est ac collector, & alium deputare potest tanquam Delegatus Papae, d. l. a iudice, & d. cap. cum causam, & cap. fin. de officio Delegati, idem Mandos. *hic quest. vltim. num. 3.* Sed planius respondetur, quod d. resolutio intelligatur de subcollectore, tam particulari quam generali deputato a generali collectore.

365 Quinto notandum est, t quod, si collector successiue plures subcollectores deputauit in aliqua Ciuitate, vel Diocesi, ita quod eodem tempore vnus tantum fuit subcollector, eorum omnium Beneficia sunt reseruata per hanc *reg.* quia satis est, quod eodem tempore vnus tantum subcollector reperiatur, ita Rota *decis. 11. de preben. alias 412. in antiquis*, & 12. eod. titul. alias 207. & 9. de offic. Delegati, alias 255. in nouis. Bellen. *q. vlt. Felin. in cap. cum i. de re iudic. n. 12. vers. 2. consider.* Decius in *c. 2. de iudic. nu. 75.* *Glossat. hic*, & Mandos. *q. 9. & quest. 10. n. 1.* Simonet. *q. 33. num. 17.*

Et subcollectorem secundum deputando t quis, 366 primum tacite reuocare videtur, Rota *d. decis. 9. & ibi add. Papaz. num. 5.* Bellen. *q. 109.* & Mandos. *d. q. 10. numer. 2.* Caputaquen. *decis. 189. nemer. 2. & 140. par. 2.*

Difficultas est, t quando eodem tempore sunt 367 duo, aut plures subcollectores in vna Ciuitate, vel Diocesi, & tunc amissis, quae tradit Mandos. *d. q. 10.* dicendum videtur, neutrius Beneficia esse reseruata ex hac *reg.* nam non est maior ratio de vno, quam de altero, & facit l. *duo sunt Titij ff. de testam. tutela, l. si fuerit ff. de rebus dubiis*, & quod dictum est supra *num. 330.*

368 Licet vtriusque deputatio valeat, t non obstante hac *reg.* quae solum reseruatur Beneficia vnicorum subcollectorum, sed non prohibet plures deputari, vt contra Felin. & Man. *d. q. 10. num. 4.* aduertit d. additio Papaz. *num. 5.* nisi in facultate collectoris t ad fit limitatio, quod non possit, nisi vnum subcollectorem, dumtaxat in singulis Ciuitatibus, & diocesis constituitur: tunc enim ex ista limitatione, absque alio decreto irritante neutrius deputatio valer et, cum verbum, non possit, tollat potentiam faciendi,

faciendi, Bar. & Iason, à num. 16. & alij in l. Gallus, ff. de liberis & posthum. & dictum est sup. 2. par. cap. 5. numero 177. quicquid sub dubio forte dicat collector d. dec. 9. & facit l. qui solum cum lege sequenti ff. de heredi. instituendis.

370 Quod procedit, siue vtriusque deputatio facta est simul, & in eisdem literis, seu instrumento, ex quibus constat, siue deputatio duorum facta fuit sub eadem die in duobus instrumentis, seu litteris, nec de prioritare, vel posterioritate cōstare potest, siue per testes probatur duos eodem tempore fuisse subcollectores, de quorum deputationis tempore non constat, quia in omnibus istis casibus neutrius Beneficia erunt reseruata, & in secundo casu cum non constet, quis illis sit reuocatus, neuter videtur admittendus Rom. singul. 251. Mandos. supra num. 10.

371 Si vero facta deputatione vnus subcollectoris facta in aliqua Ciuitate, vel Diocesi postea fiat deputatio alterius ab eoque reuocatione i. quia in secunda dicitur non reuocando ad primum, quamuis Beneficia habita per primum durante officio, vsque ad deputationem secundi, vt pote semel affecta maneat reseruata & affecta, tamen Beneficia per eum obtenta post deputationem secundi, & Beneficia secundi non erunt reseruata iux. dicta.

372 Et si tunc in facultate collectoris limitatione facta supradicta non valeret deputatio secundi, licet non vitaretur prima, quia ista semel valuit, & secunda tantum est contra limitationem, & consequenter in isto casu essent reseruata Beneficia primi etiam obtenta post deputationem secundi nullam.

373 Ex quibus inferitur reg. factam istam non habere locum in subcollectore particulari deputato ab alio subcollectore particulari alicuius Ciuitatis, vel Diocesis, quamuis à Papa esset data facultas, quod subcollector subcollectorem facere possit, vel esset consuetudo, quod subcollector subcollectorem deputare possit, nam quamuis in istis casibus talis diceretur verus subcollector, tamen non comprehenderetur à regula ista, quæ solum reseruatur Beneficia vnorum subcollectorum, & tunc essent duo subcollectores eodem tempore, quicquid dicat Mandos. dict. question. tertia & quarta. Fall. & videtur tamen, quod tunc essent reseruata Beneficia primi subcollectoris à collectore deputati tanquam principalis &c.

374 Sed est alia difficultas, facta quid, si esset vnus subcollector in Ciuitate, & alius in Diocesi, an isti comprehenderentur ab ista regula? & videtur, quod non: nam mens regula reseruantis Beneficia vnorum in quacumque Ciuitate, vel Diocesi subcollectorum videtur esse, quod pro tota Diocesi non fit nisi vnus subcollector, &c. & ita posthæc tenet Gonzalez glos. 43. à num. 167. & gloss. 51. à num. 73. dicens, quod quamuis vna Diocesis sit valde lata, & habeat plures Cathedralis, ac Ciuitates, vt in Diocesi Calagurritana, & aliis pluribus Hispaniæ, non potest esse in tota Diocesi cum suis Ciuitatibus nisi vnus dumtaxat subcollector, vt fuit resolutum in vna Calagurritana Beneficiorum 2. Dec. 1602. coram D. Lancelloto, & fuit confirmatum in alia Burgen. Beneficij 23. Maij 1603. coram D. Lita, vbi fuit dictum, quod illa dictio, vel, sit intelligenda restrictiue, & declaratiue, prout passim accipitur. cons. 1. n. 8. lib. 4. &c. Sed id de pluribus Cathedralibus intelligo, quando sunt vnus Diocesis, sequus, si

duo Episcopatus, seu duæ Dioceses sunt vnæ, & que principaliter, nam tunc licet vnus sit Episcopus, posset poni subcollector in vtraque Diocesi.

375 Sexto notandum est, quod licet collectoris facultas sit probanda per litteras. l. vnica C. de mandatis Principum cum in iure peritus cum ibi notatis de officio Deleg. subcollectoria tamen probatur per testes. Rota accessione decima de officio Deleg. alias 266. in nouis, & ibi add. Papaz Bellen. q. 3. 110 & 111. & Mil. in reper. verb. probatio, quod quis sit collector, & verb. probatio, quod quis sit subcollector. Simon. d. q. 34. & ibi Granatius Gomezius in cap. statum. de rescrip. in 6. numer. 60. Caputaquen. decis. 139. num. 3. p. 1. Mandos. hic quæst. 2. & Mascard. d. conclus. 317. à numer. primo & 15. & fuit resolutum in d. Vrgelen. Canonatus verb. adducta numer. 346. quæ est notanda circa modum probandi subcollectoriæ per testes.

376 Probatur autem subcollectoria facta per testes ad effectum probandi reseruationem, secus, quando agitur de probanda facultate ad effectum, vt soluere debentes caute soluant, nam tunc requiritur scriptura, Bellen. dicta quæst. 3. & dicta add. Papaz. numero 5.

377 Nec ad effectum probandi factam reseruationem probatur subcollectoria per testes de communi reputatione, & publica voce & fama, Bellen. quæst. 111. & 112. Cassad. decis. 2. ante num. 3. de consue. Simoneta qu. 24. & ibi Granatius & ad quæst. 34. n. 2. & 3. & Masc. supra num. 17. contra Puteum decis. 10. li. 3. & fuit resolutum in vna Fereten. Parochialis 9. Maij. 1558. coram D. Rubcis nempe, non probari aliquem fuisse subcollectorem per testes, qui deponunt de publica voce, & fama, & exercitio ipsius, nisi deponant fuisse presentes commissioni, & deputationi, aut alias per scripturam probetur deputatio ad effectum probandi Beneficium esse reseruatum, Bellen. d. q. 112. Rota d. dec. 10. & dictum est fuisse resolutum coram Verallo. 1554. in Gerunden. Beneficiorum &c. & faciunt dicta parte sequenti cap. 2. dubio 11. ex numer. 235. quæ sunt videnda in proposito.

378 In qua etiam Fereten. facta Parochialis fuit resolutum, Requirit subcollectorem esse deputatum cum omni iurisdictione, nec sufficere esse deputatum, vni nudum ministrum ad exigendum absq. iurisdictione, Bellen. q. 109. &c. quicquid teneat Mandos. q. 8.

379 Septimo notandum est, quod Beneficium subcollectoris à collectore generali deputati, qui tempore deputationis erat excommunicatus, & publicatus, exercebat tamen officium per septennium, est reseruatum licet enim l. B. rbanus. ff. de offic. pretor. non habeat locum in reseruatione deficiente deputatione, tamen contrarium est, vbi adest deputatione, cum sit valida alio respectu, vt per Bellen. quæst. 112. ita decidit Rota in vna Gerunden. Canonatus de anno 1554. vt per Chifanen. decis. 37. & per Coram decis. 82. in manuscript. Mascard. d. num. 18.

380 At Beneficia illius, facta qui fuit deputatus commissarius, seu subcollector pro recuperandis bonis, & fructibus cuiusdam Ecclesiæ vacantis extra Italiam per collectorem Apostolicum in Italia deputatum, non sunt reseruata, quia is non potuit deputare subcollectorem extra limites suæ commissionis cap. cum dilecta. de rescrip. cap. cum olim. de offic. Deleg. vbi Abbas inaxime si nunquam officium subcollectoris exercuit, & quia vni negotio tantum est impositus, & sic

non applicantur verba huius regulæ, quæ loquitur in illis, qui officium subcollectoris exercuerint. Ita fuit dictum, & resolutum in vna Castellanen. Beneficiorum. 7. febr. 1594. coram D. Orano. Et aduerte hic non decidi quod ad reservationem requiratur exercitium subcollectoris contra supradicta num. 345 sed vult decisio, & ita potest saluari, quod in eo, qui vni negotio est impositus, nec actus, nec potentia possunt verificari verba regulæ, officia exercuerint, quæ non verificantur in vna vice ex traditis per Nauar. in man. cap. 27. num. 249. versu. 3. non includere & alios citatos infra vndecima part. cap. ultimo. numero 198.

384 Ultimo notandum est, quod in vna Lauden. Parochialis coram Chifanen. de anno 1557. dixerunt Domini, quod licet mortuo procuratore, qui substituit, non censetur reuocatus substitutus ad decis. 414. in nouis & Bisign. 9. de procurator. tamen sicut per redditionem computorum factam per collectorem dicitur expirasse ipsum officium, ita censetur expirasse officium subcollectoris, præsupposito tamen, quod per redditionem computorum factam a generali collectore in camera dicantur reddita etiam computa subcollectoris, Barr. in l. diem functo num. 6. de offic. proconsul. vt per Verallum decis. 352. li. 1. in manuscrip.

385 Addo, quod cum subcollector sit subdelegatus Apostolicus, & iurisdictionem habeat, debet esse persona qualificata iuxta formam. ca. statutum de rescrip. in 6. alias deputatio erit nulla, & reservatio cessabit, vt cum Bellen. 7. 108. nu. 1. tradit González d. glos. 51. num. 79.

§. 7. De regula 5.

Reservatio Beneficiorum curialium dum curia transfertur.

SVM MARIA.

Reservatio regula 5. hic postea continetur in corpore iuris, non tamen continetur in extraneante, ad regimen, & qui sint de ea videndi, numero 386.

Quomodo hic accipiat curia Romana, quam aliqui dicunt ibi esse, vbi est Papa, num. 387. alij dicunt ibi etiam esse curiam, vbi est causarum, & literarum Apostolicarum audientia, licet ibi non sit Papa, nu. 388. & Couar. ait curiam Regiam esse locum, vbi Rex est cum suis consiliariis, & Romam dici locum, vbi sit Papa, si inibi Papa cum curia simul degat, nu. 389. & Hier. Gigas ait, quod vbi esset Cancellaria, audientia Papæ etiam, quod ibi non esset Papa diceretur esse curia Romana, & quod vbi esset Papa sine audientia, & Cancellaria, ibi non diceretur esse curia Romana, numero 390.

Resolvitur in terminis huius regule tunc dici transferri curiam, cum papa vadit cum Cancellaria, & tribunalibus suis, seu cum Cancellaria, & alia tribunalia mutantur numero 391. & quando Papa tantum alio vadit, non dicitur transferri curiam, sed Papam ire, & c. 392. & simile est de curia regia, numero 393.

Ad effectum reservationis, de qua in cap. presenti videbatur curiam Romanam tantum intelligi pro loco, vbi est audientia causarum, & literarum Apostolicarum & non vbi est Papa, sed contra arriū declarauit Paulus

III. n. 394. & 396.

Ad effectum reservationis, cap. 2. de Præben. in 6. de Beneficiis vacantibus in curia, seu apud sedem, quod idem est, comprehenduntur, tam Beneficia vacantia vbi est Cancellaria, & audientia Papæ, licet ibi non sit Papa, quam vacantia in locis vbi est Papa, nu. 395. & ita declarauit Paulus III. n. 396.

Item reseruauit omnia, & singula Beneficia Ecclesiæ quoruscunque curialium, quos dum curia Romana de loco ad locum transfertur, eam sequendo decedere contingit in quouis loco quancumque etiam a dicta curia remoto.

Hæc reservatio, & vt benedicit Rebus hic continetur in corpore iuris, scilicet in cap. presenti, §. porro de Præben. in 6. quamuis Glossator hic dicat, quod ista regula venit ad extensionem d. c. presenti, & quod etiam continetur in extraneis, ad regimen, quod non est verum. Et videri debet de hac reservatione Glossator, Rebus, & Mandos hic, & D. d. in cap. presenti, & González glos. 51. n. 83.

Sed difficultas est quomodo hic accipiat curia Romana, nam aliqui dicunt ibi esse curiam vbi est Papa, Innoc. in cap. ego N. de iure iurando, & ibi Abbas num. 6. Felin. 9. glos. in extraneis, execrabilis de Præben. verb. Romanæ in extraneis. 10. XXII. Roma, sing. 145. Francus in cap. vbi periculum, n. 5. de electione & in c. 2. de privileg. sub. n. 2. ad fin. & in cap. 2. de Præben. in 6. n. 2. & ibi Domin. penult. notab. vbi loquuntur in terminis reservationis, de qua ibi Decius in cap. minimus de appellat. nu. 4. & 5. Cofmas in pragmat. sanction. titulo de electione cap. licet. §. censuit verb. curia Romana Tiraq. de nobil. cap. 31. nu. 4. Sarnen. in regul. de triennali quæst. 31. versu. sed antequam, vbi docet, quod curia ad effectum reservationis d. cap. 2. & d. c. presenti intelligi debet, vbi residet Papa, & Rebus in concord. in forma mandati Apostolici verb. extra Rom. curiam vbi etiam loquitur in proposito reservationis d. cap. 2. & in terminis huius regulæ Glossat. hic, & Mandos quæstio 2. idem Mandos in glos. facultatum verb. in Romana curia, & post hæc González, glos. 13. §. 1. numero 2.

Alij vero dicunt ibi etiam esse curiam vbi est causarum, & literarum Apostolicarum audientia, licet ibi non sit Papa, Clem. de Roman. §. sane de elect. & ibi Bonifac. num. 18. & Card. ibidem §. eo tamen, nu. 2. & in Clem. auditor. de rescrip. in princ. Sarnen. in regul. de verisimili quæst. 7. & Mandos in glos. facultatum d. verbo in Romana curia, & verb. curia, & Nauar. de datis, & prouissio notab. 17. n. 29. dicens ex d. §. sane, quod non semper vbi est Papa ibi est curia, & sequitur Candelabrum autem in explanatione Bullæ cœnæ Dom. num. 82.

Et Couar. tract. pract. quæst. cap. 4. n. 10. ait curiam Regiam esse locum, vbi Rex est cum suis consiliariis, & aliis, qui eius lateri assistunt, vt ei consulant in regimine totius Regni, & quod Innoc. & Panor. in d. cap. ego N. & Tiraq. supra, & ceteri scribere asserentes Romam dici locum, vbi sit Papa in hunc modum accipiendum, si inibi Papa cum curia simul degat, d. §. sane, & c. & Hier. Gigas in add. ad tract. Decianum supra d. 390. n. 4. ait quod vbi esset Cancellaria, & audientia Papæ, etiam quod ibi non esset Papa, diceretur esse curia Romana, & quod vbi esset Papa sine audientia, & Cancellaria, ibi non diceretur esse curia Romana ex d. §. sane, versu. eo tamen adiecto. De quo etiam Cauallinus in Egidiana constitutione lib. 2. cap. 32. in glo. A. & alij relati per Cenedum collector 21. ad sextum, numero 4.

Mihi

Mihi videtur in terminis huius [†] regulæ tunc dici transferri curiam, cum Papa vadit cum Cancellaria, & tribunalibus suis, seu cum Cancellaria, & alia tribunalia mutantur, sic n. accipiuntur ista verba, curia transferri, in communi modo loquendi, & concipiendi, & facit d. s. sane vers. eo tamen adiecto ibi, de curia transferenda, iuncto principio d. ver. licet contradicat Glof. hic dicens, quod curia dicatur, & capiatur hic pro loco, vbi est Papa, & non vbi est audientia Rotæ, & contradictarum, tetenim quando Papa tantum alio vadit, non dicitur transferri curiam, sed Papam ire ad talem locum, sicut quando Clemens. VIII. adit Ferraram, & sic Beneficia illorū, qui Papam sequentes ultra duas dietas decederent, non essent reservata, per istam regulam.

Et facit simile de curia Regia, [†] quæ non dicitur transferri, licet Rex alio vadat, vel alibi sit, si consilia, & tribunalia Regia non transferuntur, cum autem illa transferuntur, curia transferri dicitur, ut vidimus in translatione Regiæ curiæ ex Matrito in Vallisoleum.

Similiter etiam [†] ad effectum reservationis, de qua in d. cap. presenti. de Beneficiis venietium ad curiam Romanam, seu recedentium vel decedentium intra duas dietas, videbatur curiam Romanam tantum intelligi pro loco vbi est audientia causarum, & literarum Apostolicarum, & non vbi est Papa. Sed contrarium declaravit Paulus III. constitutione sua 36. de qua infra, cui declarationi standum est ad titulum in causis de re iudica. [†] Ad effectum tamen reservationis d. cap. 2. de Beneficiis vacantibus in curia, seu apud sedem, quod idem est in proposito, ut dixi supra, num. 69. plane comprehenduntur tam Beneficia vacantia, vbi est Cancellaria; & Audientia causarum, & literarum Apostolicarum, licet ibi non sit Papa, quia reuera ibi est curia, neque hoc negari potest ex dictis, quam vacantia in loco, vbi est Papa, licet ibi non sit Cancellaria, & Audientia dicta, nam reuera vacant apud Sedem Apostolicam, quia vbi est Papa, ibi est Sedes Apostol. glof. in d. Extrauag. execrabilis verb. Romanæ, & Decius d. num. 4. Toletus in sum. lib. 1. c. 25. glof. ex com. l. dubio, & Papa, & Sedes Apostolica non distinguuntur, sed idem sunt Bannes 22. quæst. 1. art. 10. dubio 2. 3. concl. maxime ad fin. & facit quod dicunt Naua. & Candelabrum supra per c. s. sane, Sedem Apostolicam esse utrobique, & vbi est curia, & vbi est Papa.

Et ita declaravit Paulus III. [†] dicta constitutione 36. nempe vnam, & eandem Romanam curiam existere, & cenferi in Vrbe, & vbi est Papa, etiam quoad Beneficia, quæ tam in dicta Vrbe, quam in Ciuitate, ad quam papa se contulisset, vel permansisset, & infra duas dietas à dicta Ciuitate, in qua pro tempore fuisset, vacarent &c.

§. 8. De regula. 6.

Reservatio Beneficiorum cubiculariorum, & cursorum.

SVM MARIA.

De regula sexta hic posita, qui sint videndi numero 397.
De quibus cubiculariis intelligatur hac regula nu. 398.
resoluitur videri hodie intelligendam de cubiculariis

officialibus, præter quos alij non dicuntur cubicularij, nec Camerarij etiam secreti.

Hæc regula non intelligitur de Camerarijs secretis, sed illi Camerarij, qui recipiunt partem, & victum tanquam familiares, & continui commensales Papæ, comprehenduntur regula tertia n. 399.

Item reservauit generaliter idem D. N. Papa dispositioni suæ omnia Beneficia cubiculariorum, & cursorum suorum.

De hac reg. videantur [†] Glossator, Soto, Rebuf. & Mandos.

Circa quam est dubium [†] difficile, de quibus cubiculariis intelligatur, in quo multum se inuoluit Mandos. quæst. 1. & quicquid ipse dicat, videtur hodie intelligenda de cubiculariis officialibus, quorum Collegium erectum est per Leonem X. ut in eius constitutione 14. in Bullario, postquam ex d. constitutione. s. & ne Apostolorum. alij præter illos non dicuntur cubicularij, nec camerarij etiam secreti, ut per Rotam in Seguntina Archidiaconatus, & Canonatus supra adducta num. 332. quæ est videnda in proposito, quamvis illa decisio videtur velle, quod hæc reg. intelligatur etiam de Camerariis secretis, & sequatur Gonzalez glof. 52. à nu. 91 qui etiam videtur, velle quod de illis solum intelligatur, quod mihi non placet, sed illi Camerarij, qui recipiunt partem, & victum tanquam familiares, & continui commensales Papæ, comprehenduntur regula tertia tantum.

§. 9. De regula 7.

Reservatio Beneficiorum Ecclesiarum S. Ioannis Lateranen. & S. Petri, ac B. Maria maioris de Vrbe, & Beneficiorum titularum Cardinalium à curia absentium.

SVM MARIA.

De regula septima hic posita, qui sint videndi numero 400.

An regula ista sit superflua, vel necessaria respectu Beneficiorum Ecclesiarum Urbis n. 401.

De quibus Epis copatibus intelligatur reservatio hic facta de Beneficijs spectantibus ad provisionem Cardinalium à Rom. curia absentium ratione suorum Epis copatorum à n. 402. resoluitur intelligendam de Epis copatibus annexis Cardinalibus.

Cardinales obtinentes alios Episcopatus, qui in eis resident solent habere indultum à Papa, ut omnibus gratiis, prærogatiuis, fauoribus &c. concessis Cardinalibus presentibus in curia, gaudeant. numero 406.

Decretum irritans in fine huius regula posuit, refertur non solum ad omnia contenta in ista regula, sed etiam ad omnes regulas præcedentes, numero 407. & sic cessat quod ait Simoneta &c. numero 408.

Reservatio sine decreto operatur, & ligat manus Ordinarij ita quod eius collatio non valeat, numero 409.

Reservatio cum decreto afficit ante notificationem, no

Veroreferuatio sine decreto. n. 410.

Referuatio cum decreto inficit non solum titulum, sed etiam possessionem, & omnia, quae sequuntur, referuatio vero sine decreto, solum videtur annullare collationem, nec videtur omnino titulum discolorare, nec possessionem inficere n. 411.

De v. & effectibus decreti irritantis remissive, n. 412.

An decretum referuationis impediat restitutionem in spolio, & manutentionem remissive pluribus citatis, n. 413.

Resolutio Rota, quod quando resolutio est iustificata, vel in corpore iuris clausa, aut super certo corpore Beneficii, decretum inficit titulum, & possessionem, alias secus, n. 414. & sequentibus, ubi adducuntur variae resolutiones Rota.

Convinci videtur quendam decisio Putei, n. 419. & decisio Herden. Canonici, n. 420. & seq. & alia Antiochiana Parochialis non videtur omnino recte procedere, n. 422.

Decretum irritans positum in decreto de dimittendo, non respicit hanc partem, si ille non dimiserit infra duos menses, sed referuationem Beneficii in euentum, non dimissionis, n. 423. & seq. ubi ponitur resolutio Rota, & alia resolutio, n. 425.

In rigore, secluso stilo Rota, videbatur exceptionem referuationis etiam non inclusa in corpore iuris, nec super certo corpore, Beneficii impedire restitutionem in spolio etiam si non esset probata, nec probaretur in continenti, num. 426. nam decretum irritans inficit titulum, & possessionem, & omnes iuris effectus illius tollit, num. 427. & afficit omnia quae sequuntur, num. 428. & est penetrabilius omni gladio ancipiti, & numero 429.

Ad effectum manutentionis, non obest decretum irritans etiam super certo corpore Beneficii, aut in corpore iuris clausum, nisi sit iustificatum, aut in continenti iustificetur, num. 430. & seq. ubi ponuntur resolutiones Rota.

Licet institutio, & admissio praesentati a personis Ecclesiasticis sine examine, sit nulla ex decreto Concilii, tamen in illo non est decretum irritans Bulla Pij III.

C. n. 434.

Ad effectum impediendi manutentionem, tunc dicitur probata reservatio, & decretum iustificatum, cum constet de ipsa reservatione, & possessor dicit, se promissum ab Ordinario, nec alium titulum allegat, alias secus, numero 435. & seq. ubi ponitur resolutio Rota.

An decretum irritans positum in literis de Beneficio vacante in mense ordinario inficiat possessionem promissam postmodum ab Ordinario, resolvitur contra Gonzalez, quod sic num. 437.

Item referuauit dispositioni suae generaliter quacunque Canonici, & Praebendas, ac Dignitates, personatus, & officia in S. Ioannis Lateranen. & Principis Apostolorum, ac B. Mariae maioris de Vrbe, Ecclesius, nec non ad collationem, provisionem, & praesentationem, seu quamvis aliam dispositionem S. R. E. Cardinalium a Romana Curia absentium ratione suorum Episcopatum, Cardinalatus, ac ipsorum Cardinalium titulorum, & diaconatuum spectantia quamdiu absentia sua durauerit, Canonici, & Praebendas Dignitates, personatus, administrationes, & officia, ceteraque Beneficia Ecclesiarum cum cura, vel sine cura vacantia, & in antea vacatura, tam in eadem Vrbe, quam in Ecclesiis, Cimitariis, & Diocesis dictorum Episcopatum consistentia ac decreuit irritum, &c.

De hac etiam regula videantur Glossator, Soto 406 Rebus. & Mandos. in ea, & an regula ista sit superflua vel necessaria respectu Beneficiorum Ecclesiarum Vrbe, cum Papa sit Episcopus Roma. vltra Gloss. hic videndus est Sarnen, in reg. de triennali. q. 31. vers. sed antequam, & Mandos. hic q. 1. & nouissime Gonzalez glos. 13. a. n. 21.

Et circa secundam partem huius regulae dubitari potest, de quibus Episcopatibus intelligatur referuatio, quae hic fit de Beneficiis spectantibus ad provisionem Cardinalium a Romana curia absentium ratione suorum Episcopatum, an scilicet de Episcopatibus annexis Cardinalibus, qui sunt sex Hostien. Portuen. Subiuen. Albanen. Penestrien. & Tusculan. qui sunt prope Urbem, an vero etiam de aliis Episcopatibus, quos Cardinales obtinent, vt Toletan. Hispanen. Mediolanen. &c. & Et Rebus. hic videtur sentire intelligi de omnibus ibi, secus secundum Franciae Diocesibus, &c.

At Glossator, Soto, & Mandos. quae 3. videntur sentire, intelligi tamen de Episcopatibus annexis Cardinalibus, & hoc videtur vero similis, & pro hac intelligentia facit illud verb. Cardinalatus, positum post verbum, Episcopatum, quod in aliquibus reg. v. in reg. Innocentij. VIII. quas ponit Gloss. & Iulij III. quas ponit Mandos. & Pij VIII. ponitur sine coma, & sic verbum illud Cardinalatus, ponitur ad restringendum verbum Episcopatum, vt intelligatur de Episcopatibus Cardinalatus; hanc sententiam maxime confirmat decretum S. Concilij Trident. sess. 23. de refor. c. 1. ibi etiam si S. R. Ecclesiae Cardinales sint, ubi declarat S. Concilium Episcopos, etiam si sint Cardinales, obligari ad personalem residentiam in suis Ecclesiis, vel Diocesis. Et ita post haec tenet Gonzalez glos. 14. a. n. 142.

Sed quicquid esset de hoc, Cardinales obtinentes alios Episcopatus, seu Archiepiscopatus, Toletan. Hispanen. &c. qui in suis Episcopatibus resident, solent habere indultum a Papa, vt omnibus gratias, praerogatiuis, fauoribus &c. concessis Cardinalibus praesentibus in curia, gaudeant, ac si praesentes, &c. & vide infra dict. n. 637. & seq.

Tandem aduerte circa decretum, irritans in fine huius regulae positum, ibi ac decreuit irritum &c. referri non solum ad omnia contenta in ista regula, sed etiam ad omnes regulas praecedentes, Cassad. decis. 1. de resitut. spolio, in fin. Putei decis. 108. nu. 2. & 19. sub. num. 1. lib. 3. Mandos. hic quasi. 4. & in proemio regul. quasi. 2. & post haec Gonzalez ad reg. de mensib. glos. 1. num. 10. & seq. qui tamen num. 12. male ait, quod Ecclesiae illius regul. capiunt etiam regul. praecedentes.

Et sic cessat quod ait Simoneta, quasi. 40. nu. 14. quod multae sunt reservationes inductae ex regulis, in quibus nullum est decretum, & an referuatio sine decreto operetur, dic, quod sic, & ligat manus Ordinarii, ita quod collatio per eum facta non valebit, Cosmas pragmatica sancti. tit. de elect. capit. licet. §. 1. verb. impediri. Simoneta de reservatione, questione 18. & ibi paulus Granutius Mandos. reg. 9. questio. quarta.

Est tamen differentia, & quod referuatio cum decreto afficit ante notificationem, non vero referuatio sine decreto. Cassad. decis. 1. num. 3. de rerum permutat. Granutius d. quasi. 18. & questione 40. littera B. Lancellot. de amentatis 2. part. capit. 12. limitatione 3. num. 27.

Et etiam alia differentia, & quod referuatio cum decre-

decreto in ficit, non solum titulum, sed etiam possessionem, & omnia, quae sequuntur, ut infra dicitur n. 427. & hoc propter praequantiam, amplitudinem, & generalitatem verborum decreti, nempe decernimus irritum, & inane quicquid fecus &c. reservatio vero sine decreto solum videtur annullare collationem contra factam, nec tamen videtur omnino titulum discolorare, & possessionem inficere, & ita videtur sentire Simoneta d. g. 40. n. & vide infra cap. 5. num. 32.

Et de vi, virtute, potentia & effectibus decreti irritantis vide Mandof. hic d. g. 4. Probum ad Monach. in c. tibi, quae de rescript. in 6. & Ant. Gabr. de clausul. conclus. 3.

Et an decretum reservationis tamen impediatur restitutionem in spolio, & mantentionem, videndi sunt Aeneas de Falcon. de reservat. quest. 4. effectu 11. Simoneta quest. 40. Sarnent. de annalib. quest. 23. Lopus allegat. 23. num. 1. & ibi Mandof. lit. D. & alleg. 51. num. 9. & ibi Mandof. lit. u. & latius idem Mandof. regul. 1. Cancell. q. 3. & cons. 28. a. num. 13. Ant. Gabr. de restitut. spoliator. conclus. 5. n. 34. Pontanus de spolio. lib. 3. num. 23. & 68. Menoch. de recuperan. remedia. 1. quest. 21. & remedia. 15. q. 35. Hoieda de incompatibilib. Beneficior. ca. 10. numer. 8. Lancel. de attentat. 3. parte cap. 24. q. 9. Mascari. de probationib. conclus. 1267. num. 11. & conclus. 1334. n. 4. Marches de commissio. 2. parte c. 3. de commiss. restit. in integrum. a. numer. 47. Ant. Augus. in epitome decis. 11. de impedimento restit. Rota decis. 3. de restitutione spoliator. in notis c. 2. & 11. eodem tit. in antiquis, & 10. de causa posses. Cassad. decis. 1. c. 2. de restitut. spoliator. & 1. de causa posses. Achill. 8. & 13. de restitut. spoliator. Putcus 50. lib. 13. lib. 2. & 180. 190. 191. & 197. lib. 3. Caputaquien. decis. 325. parte 1. & 307. & 345. v. tertia Mohed. decimoquinto de causa posses. & tertia par. diversorum lib. 1. decisione 75. & lib. secundo decis. 56. & 122. & lib. tertio decis. 61.

In quo quidem tamen Rota tenet, quod quando reservatio est iustificata, vel in corpore iuris clausa, aut super certo corpore Beneficii, decretum inficit titulum, & possessionem, alias fecus, & ita communiter observatur in Rota teste Gambaro de officio legationis lib. quarto num. 130. & fuit resolutum in vna Region. Canoniciatus coram D. Pamphilio decimo septimo Nouembris 1595. in qua fuit dictum. tamen Quod legatus non habet facultatem conferendi Beneficia existentia extra suam Provinciam, ad caput primum de officio Legati in sexto: & sic eius provisio non praestat titulum coloratum, nisi constet esse intra limites sua legationis nec etiam potest conferre Beneficia reservata, seu vacantia in mense reservata, Gambarus de officio legati lib. tertio num. 116. capite licet. de praebend. in sexto, & consequenter stante reservatione, collatio eius est nulla, & possessio illius vigore capta non est restituibilis, praesertim concurrente decreto irritante, quod inficit, & discolorat titulum, ut tenuit Rota 23. Iun. 1593. coram D. Blancheto. Et procedit tamen etiam quod decretum

non sit positum in reservatione clausa in corpore iuris, vel alias super certo corpore Beneficii, quia dummodo reservatio sit notoria, & iustificata, valet eadem ratio, Putcus decisione 190. & cent. sima nonagesima septima libro tertio. Simoneta quaestione quadragesima & fuit in reservatione mensis resolutum in Crotonen. Decanatus 20. Maii, 1587. coram D. Orano, prout est iustificata in casu, de quo agitur, cum mensis Augusti semper reservatus respectu Canoniciatus Ecclesiae Regien. non obstante alternativa, quae cum sit restricta ad Beneficia ad liberam dispositionem Episcopi

tantum pertinentia, non capit dictos Canoniciatus, quorum collatio, vel ad solum Capitulum, ut fuit dictum in alia Regione, vel de iure communi simul ad Episcopum, & Capitulum pertinet iuxta opinionem, quam Rota servat, ut saepius fuit resolutum. Idem fuit resolutum in vna Nucerna Beneficii coram D. Seraphino 17. Iunij, 1596. & est decisio Guidoboni 106. de qua infra. II. par. c. 6. n. 32.

Et in vna Bobien. tamen Canoniciatus 27. Febr. & 13. Aprilis Martii 1595. coram D. Gipsio fuit resolutum. Mandatum de mantentione dandum esse provisio Apostolico, etiam si cepit possessionem posteriorem alio provisio ab Ordinario existente in possessione, quando Beneficium vacavit in mensibus reservatis, etiam si sit mensis alternativa, si non constat de acceptatione illius, &c. Crescen. dec. 1. de causa poss. Casar de Grassis dec. 35. seu 7. de causa poss. num. 9. & fuit etiam resolutum coram Sanctissimo in vna Pamphilonen. Parochialis vigesimo primo. Octob. 1575. &c.

Quae resolutio intelligitur tamen iustificata reservatione iuxta dicta, nempe quando est probata, aut in continenti probatur reservatio, tunc enim inponitur mantentionem & restitutionem in spolio iuxta decis. Putei 190. & 197. lib. 3. & Seguntinam Beneficiorum supra adductam num. 24. 9. & in causa Auerlaui Beneficiorum 24. Nouembris. 1557. in qua fuit resolutum, quod in casu, quod constat de Prothonotariatu defuncti, reservatio ista obstat spoliato in spolio, non tamen esset admittendus reus ad probandum, aliqui tamen dicebant quod deberet admitti, si vellet probare in continenti, ut in decisionibus Oradini manuscriptis, quae decisio est coram D. Quiroga, & alias in ea dicitur, quod praesupposito, quod in actis constet Beneficium vacasse per obitum Prothonotarii, licet non de numero participemus, sed ex praelegio, deneganda est restitutio in spolio iuxta dec. 1. de restitut. spoli. in antiquis, si nihil opponitur in actis, quod eideret, & obumbraret Prothonotariatu n. Rom. cons. 499. num. 4. Sarnent. de annalib. quest. 51. Cassad. decis. 1. de restitut. spoliator. Bero. quest. 80. docent Mascari. dict. conclus. 1276. numero 12. & seq. & Anal. Germon. de indulg. Cardin. J. volumus a. n. 27 qui ait, quod possessio capta vigore provisionis factae ab Ordinario in mense reservat, est vitiosa, & inrestituibilis, semel in continenti probata vacatione in mense reservato dec. Orani. 25. & 168. in manuscriptis, & quod si vacat in Aug. spoliato incumbit onus probandi acceptatam esse alternativam, non ei, qui est in possessione, Oranus supra, &c. & Marches. supra numero 49. & post haec Gonzalez glos. 31. ex numero 7. qui etiam ait reservationem impedire integram reuocationem, & purgationem attentatarum, nam possessio attentata non est restituenda spoliato, de cuius non iure apparet per reservationem, sed tunc est sequestranda d. possessio Simon. dict. quest. 46. numero 12. & 13. Lancel. capitulo 24. quest. 9. & omnia praedicta intelligenda esse arbitratur, quando reservatio clare, & concludenter probatur, alias fecus, nam tunc spoliatus, & attentata passus, deberet ante omnia restitui, & in sua possessione defendi, quia paria sunt, non probare, & minus bene, ac obscure probare iuxta dicta infra 6. par. ap. q. n. 24. &c. idem Gonzalez glos. vltima. a. n. 29.

Est etiam decisio tamen Rotae in vna Beneventana Beneficiorum 14. Decem. 1600. coram D. Coccino, quae sic ait. Quamvis constaret de anteriori possessione provisionis ab Abbate, nihilominus, cum ille sit ex inferioribus Collatoribus, quibus non conceditur alternativa, &

ideo mensis Aprilis, quo contigit vacatio, sit reservatus, possessioni dictorum prouisorum, obliaret decretum irritans positum in regula referuatoria octo mensium, quod inficit titulum, & possessionem iuxta decis. tertiā de restitut. spoliat. in nouis, & 2. eodem titul. in antiquis Cassad. decis. 1. eodem titul. Mohed. decis. decima quinta de causa possessi. Rota coram bona memoria Bubalo in causa Senen. Canoniciatus 13. Martij 1588. nec refert, quod decretum non sit positum in reservatione in corpore iuris clausa, vel alius super certo corpore Beneficii, quia eadem militat ratio, ubi reservatio est notoria, & iustificata, Puteus decis. 190. numero 5. lib. 3. Simo- neta de referuat. quæstion. 40. & fuit resolutum in vna Cratonien. Decanatus 20. Martij 1587. coram bona memoria Bubalo, & in alia Regien. Canoniciatus 17. Nouemb. 1595. coram D. Pamphilio, unde fuit conclusum Ioann. Iacobo dandum esse mandatum de manutenendo, quia de eius possessione constat, quæ licet sit instrumentalis, tamen cum possessioni prouisorum ab Abbate resistat decretum irritans, & per consequens illa possessio sit infecta, & nullius momenti habetur pro vacua, dicta possessio instrumentalis est manutenibilis, Cassad. decis. 20. de Præben. Puteus decis. 360. numero 80. libro 1. Verallius decis. 334. numero 6. lib. 2. Fassol. dub. 41. & fuit pluries alias resolutum, & venit manutenendus in omnibus bonis dictorum Beneficiorum, quia per adproprium possessionis Capella acquiritur etiam possessio bonorum, Anchar. in regul. Beneficium colum. vltima ante num. duodecimum, vers. & ideo ego dico de reg. iuris in 6. Couar. libro 3. cap. 16. numero 13. quibus accedit, quod Ioannes Iacobus fuit in missus in possessionem ab executore suarum literarum, qui iudex rite, & recte procedendo, etiam quod possessio dictorum prouisorum esset alicuius considerationis, potuit illos sua possessione priuare, Angel. in l. clam possidere. §. qui ad nudinas, numero secundo, ubi Alex. Socin. las. & alij ff. de acquirenda possessi. Ferret. consil. 18. numero 10. Mohed. dec. 4. numero 4. & 5. de restitut. spoliat. & tenuit Rota in causa Pintien. & Adrien. Beneficiorum 4. Iulij 1584. & in causa Hipporegiæ. Capella 3. Martij 1578. coram Cantuicio & alias sepius.

419 Vnde conuinci videtur decisio t. Putei 372. lib. 2. ubi fuit resolutum, neutri esse dandum mandatum de manutenendo, nec Nicolao priori possessori, quia propter decretum appositum in regressu Ioan. Dominici eius possessio erat aliena, & vitiosa, nec Io. Dom. secundo capienti possessionem, quoniam stante alio priori possessore, non habebat possessionem, &c.

420 Et etiam decisio Rotæ in causa t. Illerden. Canoniciatus 7. Maij 1593. coram D. Pamphilio, in qua fuit resolutum, quod possessio eius qui renunt post duos menses Portionem, quam is dimittere tenebatur, est vitiosa, & non manutenibilis stante decreto de dimittendo in prouisione Canoniciatus, quod positum super certo corpore Beneficii inficit nedum titulum, sed etiam possessionem. Chisanen. decis. 46. cum aliis supras. possessio vero illius, qui præcedente dicta possessione accepit eam, cum sit mere instrumentalis, non prodest, nec est manutenibilis, l. peregre §. quibus. l. quamuis. §. conductor, & ibi Barr. de acquir. possi. & sape resolutum, &c. t. Si enim in casu istarum decisionum prior possessio non erat considerabilis, & manutenibilis propter decretum irritans, habetur pro vacua, & secunda erat manutenibilis iuxta dicta.

422 Vnde etiam t. non videtur omnino recte, & consequenter præcedere decisio in vna Anconitana Parochialis 6. Iun. 1561. coram D. Rubeis in qua, vacante Parochiali in mense Nouemb. reservato vicelegatus

Papa de illa prouidit Desiderio, qui possessionem accepit, & deinde Papa illam contulit Io. & concessit ei Breue, ad capiendam possessionem absque vizio spoli, cum decreto, quod quacumque prouisiones, &c. De dicta Parochiali, ad colorandum titulum nemini suffragari possint vigore dicti Breuis facit etiam capta possessio per Ioannem, sed quia pro parte Desiderij prætendebatur huiusmodi possessionem esse instrumentalem, & non priuasse eum sua anteriori, ideo petebatur mandatum de manutenendo per Desiderium, & etiam per Ioannem, & dato dubio fuit conclusum, quod si Desiderius non docet de perceptis fructibus, & de continuata possessione post possessionem captam per Ioannem, non est dandum mandatum de manutenendo Desiderio, quia ei obstat decretum, ex quo totaliter inficitur sua possessio, Sarnen. de annuali quæstion. 17. & 19. Egid. decis. 342. & 536. & sic intrat possessio instrumentalis Ioannis, ac si possessio Beneficii tunc esset vacans. Vnde ei est dandum mandatum, quod si Desiderius persistit in detentione fructuum, tunc non est dandum mandatum, sed potius restitutio in spolio, ex quo probat primum extremum ex instrumento sua possessionis quod sufficit, nec obstat possessio anterior Desiderij, quia illa non est considerabilis, cum sit infecta ex decreto, ut est dictum, Rota decisio. secunda de restitutione spoliat. in antiquis, hæc inquam decisio non videtur omnino recte, & consequenter procedere, si enim Ioannes non se habuit pro spoliato, ut videtur non se habuisse, cum petat manu teneri, parum refert, quod Desiderius continuauerit suam possessionem, quia id est urbatio &c.

Præterea circa decisionem t. Illerden. aduertendum est, quod decretum irritans positum in decreto de dimittendo, non respicit hanc partē, si ille non dimiserit infra duos menses, sed reservationem Beneficii in euentum non dimissionis ita, ut de eo quod Papa vult vacare, eo ipso per Sedem Apostolicam duntaxat, disponi possit, alias irritum, &c. ut alias in simili fuit consideratum in vna Taurien. præposituræ decis. 632. lib. 3. par. 3. diuersorum. Et in terminis huius decreti in vna Cordubæ. Capellanæ in qua 24. Maij, & 18. Iunij 1596. coram D. t. meo Corduba fuit resolutum Petrum esse manutenendum in sua possessione Capellanæ, non obstante decreto de dimittendo infra duos menses, & irritum. appositum in sua prouisione de altera Capellania eiusdem Ecclesiæ, & quod per spatium vnde cum annorum, nec literas expeditur, nec fecit aliquam diligentiam super secunda, & sic eius negligentia in assequendo demonstratur, nam fuit responsum, decretum irritans stare consecutine ad decretum de dimittendo, quod, an intret in hoc casu, adhuc iudicatum non est, unde merito pendente litæra, qui possidet, manutenendus est, & cum dictum decretum veniat accessorie ad decretum de dimittendo, non potest habere locum, licet sit super certo corpore Beneficii ad decisionem Illerden. Can. coram Pamphilio, nisi prius constiterit factum fuisse locum decreto de dimittendo, & fieri potuit, ut Petrus non fuerit profectus suam impetrationem, nec literas expeditur, quia animaduertit se non fouere bonum ius &c. præterea fuit responsum dicti die. decimo octaua Iunij dictum decretum irritans concernere solum reservationem huius Capellanæ in euentum non dimissionis, ita, ut alius quam Sedes Apostolica, de ea disponere non possit, irritum, &c. ut in simili dicitur de decreto posito in Extraneante exetabilis. §. Porro de Præben. ubi adeft simile decretum. Puteus decisione 99. libro primo, numero decimotertio, & sic non operari contra non dimittentem, sed contra prouisorum ab alio, quam a Papa in euentum non dimis-

dimissionis, ut fuit dictum de istis verbis in causa Romana Canonici Sancti Nicolai decimasexta Decembris 1574. coram Sanctissimo, Rota dicta, decisione 632. libro tertio parte tertia, &c.

415 In qua etiam causa f. 28. Octobr. 1596. & 24. Ianuarij 1597. coram eodem D. meo Corduba fuit resolutum, regulam de trienali suffragari Petro, nec ob stare, quod regula excipiat casus vacationis in curia ob reservatione in ca. secundo de Præb. in sexto, quamvis enim Beneficia iuxta decretum vacantia in curia vacent ubi est provisio facienda, quia Beneficia, quorum dispositio ad Papam spectat, dicuntur vacare in curia, non tamen apud Sedem, qui est casus exceptus in dict. regula; secundo stante trienali, non fuisse factum locum decreto, & consequenter de nulla constabat vacatione, &c. & contra decisionem illam tenet Gonzal. gloss. ult. num. 68. cum Putco, & decis. Rom.

416 Imo in rigore secluso tñsilo Rotæ, videbatur exceptionem reservationis etiam non clausæ in corpore iuris, nec super certo corpore Beneficij impedire restitutionem in spolio, etiamsi non esset probata, nec probaretur in continenti, dummodo infra tempus competens & terminum convenientem id fieret, quia hæc exceptio directo respicit possessionem & per eam negatur in effectu saltem spoliatum, & titulus coloratus. Abb. in cap. literis de restitutione spoliati, num. 27. & recte Nauar. in ca. accepta, eodem tit. oppos. 10. solutione nu. 40. maxime quando oppositum est de reservatione, antequam sit probatum spoliatum, & antequam causa super spolio sit instructa, Mandos. d. q. 3. n. 5.

417 Nam decretum irritans tñsificat, & annullat titulum, & possessionem, & omnes iuris effectus illius tollit, Cass. super reg. dec. 7. n. 3. Simoneta d. q. 40. n. 1. & 2. Sarn. de trienali q. 49. Reb. in praxi tit. de reservatione n. 40. Crescen. dec. 4. de privileg. Lancellot. de attentatis 3. par. c. 3. n. 92. & Rota decis. 189. n. 4. par. 2. diversorum.

418 Et afficit omnia, quæ tñsequuntur, ita ut nec effectum, nec iuris fomentum habeant, capite si eo tempore de elect. in 6. & ibi notat Cassad. decis. 1. numer. 7. de restitu. spoliato. Sarnenius ibi & de annali q. 23. & de gratis expectat. n. 19. Alex. Strati. in Extr. anag. ambu. de rebus Ecclesie n. 67. Rota dec. 24. n. 5. & dec. 159. n. 2. p. 2. diversorum.

419 Et ut dicit Guil. de Monte Laud. in clem. si Romanus de Præb. super verbis cum cura relatus ad Sarn. d. q. 23. & Nau. de spoliis. §. 14. n. 12. decretum irritans est penetrabilis omni gladio ancipiti, omnia interiora & occultissima afficiens, & astringens, nam est tam malignantis nature, quod quicquid inuenit, destruit, & in oppositum ducit, quod etiam ait Alex. Straticus d. n. 67. & tradit prædicta Gonzalez gloss. ult. a. n. 12. & sic tollit remedia possessoria Gul. Bene. in repetit. c. Regimini. verb. si absque libertis. 2. de fideicommiss. substituto. a. n. 38. & questione de Episcopatu, n. 31.

420 Ad effectum vero mantentionis, tñ non obest decretum irritans etiam super certo corpore Beneficij, aut in corpore iuris clausum, nisi sit iustificatum, aut incontinenti iustificetur, interim enim non est quis privandus, & amouendus à sua possessione.

421 Et sic in vna Cosentina tñ Capellæ, 16. Oct. 1601. fuit resolutum, quod decretum irritans positum in gratia adversarij, non impedit mantentionem, quia ad istum effectum requiritur, quod gratia sit iustificata, si enim non est iustificata, decretum quod est accessorium, non operatur aliquem effectum, & ideo quia potest ef-

se, quod gratia non iustificetur, possessor interim non est privandus sua possessione, ut fuit resolutum in Valentina iuris patronatus vigesima Aprilis 1582. coram D. Seraphino, &c.

Et alias tñ in vna Oriolen. decimarum 19. Jun. 1592. coram D. Gipsio voluerunt Domini, Capitulum, & litis consortes esse mantendendos in quasi possessione exigendi decimam, &c. non obstante privilegio exemptionis Fratrum, S. Dominici, à solutione decimarum, quia respicit peccatoriam, & est dubium, an intret in casu isto stantibus resolutionibus iam factis, propterea non potest impedire dictum mandatum. Cou. var. l. c. 16. n. 10. & fuit resolutum coram eod. in alia Carthaginen. decimarum, nec ob stare decretum irritans, & clausulam sublatam, quia sunt necessaria, & solum operantur quando privilegium intrat, Gemin. in c. presenti. in princ. vers. nota quod eo ipso, & ibi Frac. 3. notab. de officio Legati in 6. Fabri. de clausulis conclusionem 3. n. octuagesimo secundo &c.

Et in vna Calagurritana tñ Beneficij de Navarrete 7. Feb. 1586. coram D. Blancheto fuit resolutum, quod mandatum de mantendendo decretum in favorem Dionysij non erat reuocandum, quia est probata eius possessio, & quæ obiciebantur respiciebant peccatoriam, nisi pro parte Beneficiorum probetur, quod non fuerit examinatus ab Ordinario, tunc enim propter decretum irritans Concilij Tridentini, possessio non esset mantendenda, quod donec per Beneficiarios verificetur, non est amouendus à possessione, &c.

Circa quam tamen resolutionem tñ aduertendum est, quod licet institutio, & admissio præsentati, seu electi, à personis Ecclesie sine examine, sit nulla ex decreto d. Concilij sessione septima de reformatione cap. decimo tertio. ex quo cum examen præcedere debeat, datur consequenter ordo, qui inducit formam, ut in alia Calagurritana Beneficij de Archua infra adducta 9. parte c. 3. n. 11. vbi dicitur, tamen in illo decreto, non est decretum irritans quod inficiat titulum, & possessionem iuxta supradicta n. 411. nisi dicas, quod cum ex tenore d. c. inducatur nullitas propter formam datam, intrat decretum irritans Bullæ Pij IV. super confirmatione Concilij iuxta dec. Rotæ in causa Romana vineæ 5. Maij 1589. coram D. Orano, de qua d. capite tertio 9. parte n. 12. vbi vide, & ita potest d. resolutio saluari.

Tandem aduertendum est, tñ quod ad effectum impediendum mantentionem, tunc dicitur probata reservatio, & decretum iustificatum, cum constet de ipsa reservatione, & possessor dicit se prouisum ab Ordinario, nec aliud titulum allegat, alias secus, quia in Beneficialibus datur multiplicatio titulorum, ut in vna Reginen. Beneficij 16. Feb. 1596. coram D. Lita, tñ in qua fuit resolutum. Dandum esse mandatum de mantendendo prouiso ab Ordinario existenti in possessione Beneficij, ut constat ex instrumeto. adepta possessionis, non obstante reservatione opposita, & decreto irritans, contentum in regulis, quia non constat de reservatione, & ea probata, non releuat, cum in Beneficialibus detur multiplicatio titulorum, & possibile sit ultra prouisionem Ordinarij habere aliam Papam, quam ad effectum, de quo agitur, non eo, itur exhibere nec iustificare, Rota diversorum dec. 595. n. 8. parte 1. & fuit alias resolutum in vna firmiana Beneficij 19. Martij 1593. coram D. Blancheto, nec ob stare possessionem adversarij, quia est nulla, & attemptata, ut capta, non reproductio monitorio, nec seruata forma Breuis. Lancellot. de attentatis, c. quarto num. 49. ultra quod vi mere instrumentalis, & capta alio existente in possessione, non est considerabilis, &c.

Addit etiam posthac singulariter † Gonzalez d. gloss. vlt. i. ma. num. quadragesimo quinto quod decretum irritans a positum in literis prouisionis factæ per Papam iure præuentionis de Beneficio vacante in mense ordinario, non inficit possessionem prouisi postmodum ab Ordinario, Castad. de. 2. n. 7. de restituit. poliat. Puteus de. 37. lib. 2. & quod fuit decum in vna Ro mana Canonica 7. Decembr. 1584. coram Sanctissimo Clemente VIII. & nouissime in Hispanen. Beneficij de Villanueva de mense Ian. 1604. coram D. Iusto. Ac quod Puteus d. decisi. 27. dicit Castad. laborasse i. querenda ratione, quare decretum irritans minus inficiat possessionem in vacante, quā in vacaturo, cum patens sit ratio, quia, si inficeret in iam vacanti, omnes secundæ gratiæ de vacante factæ per Papam essent uullæ. Et ipse Gonzalez etiam aliam rationem assignat, quia gratia de Beneficio vacanti in mense ordinario est magis nociua, & præiudicialis Ordinario collatori, ac prouiso ab illo ex his, quæ scripsit in §. quatuor proemio in principali. & hoc tetigit in glossa quinquagesima secunda numero sexagesimo primo. Quod quidem mihi non placet ex supra adductis, nec ratio Putei videtur bona. Tum quis facta semel per Papam prouisione valida de Beneficio vacante, non est inconueniens, quod secundæ prouisiones per eum factæ de tali Beneficio sint nullæ cum Beneficium iam sit prouisum, & primus habeat ius in illo, vel ad illud. Tum etiam quia decretum irritans positum in concessione, & gratia speciali, non ligat ipsum Papam, nisi dicatur etiam per nos, vt diximus supra d. n. 25. & tradit ipse Gonzalez d. gloss. vlt. q. 2. nu. 22. nec etiam ratio ipsius Gonzalez est bona, nam supposito, quod Papa præuenit Ordinarium, voluit illi præiudicare, & prouiso postmodum ab eo, & sic nihil mirum, si decretum irritans positum in prouisione Papæ illum afficiat, & illius possessionem inficiat. Et in d. decisione Hispanen. illud videtur obiter dictum, & incidenter consideratum, non principaliter decum, vt apparet ex ipso Gonzalez d. glo. vlt. n. 56. vbi meminit etiam de dicta decisione.

§. 10.

De regula mensum, & primò de iis, in quibus differt à regulis antiquis, &c.

SVMARIA.

Sper regula mensum hic posita nullus scribit, nam non solebat poni inter alias regulas, nisi posthac Gonzalez, n. 438.

Cum hec regula non soleret edi cum aliis, fuit alias in Rota resolutum, quod tunc non obstat interim prouiso ab Ordinario, n. 439.

Cum Sixtus V. fecisset separatim regulam mensum publicatam quarta May reservantem Beneficia à die publicationis vacatura, dubitatum est, an Canonici Gienen. qui vacauerunt dicta quarta May, comprehenderetur in reservatione? & Sixtus declarauit comprehendendi, n. 440. & consuluit Nan. & tenuit Rota n. 441. & caputur Gonzalez male carpens Nauarrum, numero 442.

Contingente ead. die vacatione Beneficij in mense reservato, & prouisione Ordinarij, nec non reservatione nostra regule cum aliis regulis factæ, censetur reservatio precedere, etiamsi prouisus ab Ordinario anteriorem

possessionem haberet, quia tota dies comprehenditur in regula, & c. n. 443.

De origine, & principio regula mensum, & alternatiua remissive, & ordo seruatus in eius explicatione numero.

444.

Regula hac in aliquibus differt ab antiqua, numero 445.

A tempore Sixti fit usque ad conditionis beneplacitum, & sic durat toto tempore sui Pontificatus, nisi ab eo renouetur, cum antea soleret fieri usque ad quinquennium, & illo finito renouari, nu. 446. & ita tunc facta noua regula necessaria erat noua acceptatio alternatiue, nu. 447. & reprobatum sententia Gonzalez, numero 448.

A tempore Sixti V. addita sunt illa verba, ac consuetudines etiam immemorales optadi, &c. 449. n. quæ videntur superflue addita, nam in Beneficijs reservationis non cadit optio, numero 450. quamuis per mandatum de prouidendo, & reservationem de Beneficijs vacaturis pro aliquo non tollatur optio, quæ tamen tollitur per clausulas generales in eis contentas, numero 451.

Non est superflua derogatio addita, nam stante consuetudine saltem immemorali, aut indulto Apostolico optandi, reservata possunt optari, vt in dec. Bononiens. posita numero 452. & seq. quamuis verius videatur non posse dari d. consuetudinem stante interruptione per singulos Pontifices renouantes regulam, sed ad tollendam omnem difficultatem, & dubitandi occasionem, addita sunt illa verba.

Per reservationem spirituales Beneficij etiam motu proprio factam post vacationem ipsius, seu prouisionem à Papa de eo factam, non videtur sublatum ius optandi, & ius ad rem acquisitum, nisi illi derogetur, cum derogatione regula de iure quesito, & cetera numero 455.

An impediatur optio in Ecclesijs, vbi non optantur Præbende, sed præstimonij annexa? n. 456. cum seq. resolutum non impeditur, sed posse optari, licet secus sit in camera, domo seu prædio, vel loco, annexis perpetuo, & inseparabiliter Præbenda & in fructibus grossis, qui dantur pro Præbenda.

Pensio imposita super fructibus Canonatus Corduben. nec non præstimonij illi annexi, mortuo possessore, tota solui debet à successore in Canonatu, & nihil à successore in præstimonio, n. 459.

In alternatiua addita sunt illa verba, vere ac personaliter, nam in alijs aliter dicebatur n. 460.

Secunda alternatiua Pij V. non erat restricta ad residentes dumtaxat, sed ad residentes iuxta formam Concilij, & sic in tribus mensibus absentia permissis à Concilio illa gaudeat n. 461. vbi ponitur decisio Rota, & num. seq. positum alia contraria. Et alias aliqui de Rota inclinabant Episcopum absentem etiam ultra triennale ex iusta causa, & permissu Papæ, debere gaudere dicta alternatiua num. 463. vbi ponitur decisio Rota.

Ex verbis d. secunda alternatiua Pij V. videbatur, quod Episcopus, qui uno anno absuit ultra tres menses, licet postea, resideret, non debebat pro illo anno ea gaudere. n. 464.

Ex d. verbis, vere, ac personaliter, vt Episcopus gaudeat alternatiua, requiritur vera, & realis residentia, & non per fictionem contra Germanum, qui etiam fallitur, dum existimat, Episcopos Cardinales egere alternatiua & tamen residere Rome, n. 466. & seq. vbi declarat S. Cong. circa hoc.

Ex illis etiam verbis clarum est non gaudere alternatiua E-

ua Episcopi, qui ob aliquam iustam causam exiit a diocesi antea breuiter reuertendi, vel qui nondum diocesim ingressus est, sed pararet ingredi, & inferretur ad causam de quodam Beneficio Segobien, numero 468.

Reprobatur sententia Gonzalez tenentis, quod si Episcopus non potest ingredi suam diocesim, nec in ea reside- re propter protentiam impiorum gaudet alternatiua, n. 469.

Addita etiam sunt illa verba, ad liberam ipsorum du- taxat, &c. n. 470. & sic, licet antea alternat. concessa Episcopis comprehendere Beneficia simultanea colla- tionis cum Capitulo, quod posset ea vti, etiamsi menses essent diuisi, tamen hodie id non procedit, num. 471. & seq. ubi adducuntur resolutiones Rota. Et reprobantur duo dicta Gonzalez, circa hoc, numero 473. & se- quenti.

Ille dicitur libera collatio, ad effectum alternatiue, que potest fieri a solo Episcopo absque alterius dispositione, presentatione, vel electione, consilio, consensu seu inter- uentu, aut alias n. 45.

Dicitur libera collatio, ad effectum alternatiue, quando collator tenetur conferre certo generi personarum, &c. n. 476.

Quando Episcopus esset in quasi possessione conferendi si- ne interuentu Capituli, intraret alternatiua in Cano- nicatibus, & Præbendis, n. 477. ubi ponitur resolutio Rota. Ad quod considerandus est ultimus status Be- neficii, videlicet, an Episcopus fuerit in quasi posses- sione libere conferendi, vel in contraria possessione, num. 478. & sufficit semiplena probatio istius quasi posses- sionis, n. 479.

Si duo Beneficia, quorum unum spectat ad prouisionem Episcopi, & alterum ad prouisionem alterius, sunt in- uicem unita, non habet locum alternatiua, quamuis se- cus, si spectarent ad prouisionem duorum Episcoporum, n. 480.

Episcopus non potest se innare alternatiua in Beneficiis ad aliorum collationem spectantibus, n. 481.

Addita sunt etiam illa verba, seu etiam aliorum dispo- sitioni suæ, &c. n. 482.

Circa modum acceptandi alternatiuam fuit varietas in regulis, & a tempore Sixti V. ordinatur fieri ut sit, num. 483.

Acceptatio alternatiue est voluntaria, & negro inuitus illam acceptare tenetur, n. 484. semel vero acceptata non poterit Episcopus pœnitere, & ab acceptatione re- cedere, nisi Papa acceptauerit renuntiationem, n. 485. & acceptatio alternatiue cessat per translationem ac- ceptantis ad alium Episcopatum, in quo, si vult ea v- ti debet, de nouo acceptare n. 486. & acceptatio al- ternatiue nihil aliud est, quam mentis & voluntatis declaratio, & sic facta ab excommunicato tenet, nu- mer. 487.

Acceptatio alternatiue debet fieri per literas patentes, id est apertas, num. 488. subsignatas, id est subscriptas manu propria ipsius Episcopi, num. 489. & suo sigillo munitis num. 490. & non est necessaria adhibito te- stium, nec interuentus notarij seu secretarij num. 491. debent tamen fieri in propria Ciuitate, vel Diocesi, non extra, num. 492. & ad datarium transmitti, nu- mero 493. & ab eo recognosci d. 494. nec hodie est necessaria expeditio literarum alternatiue, ut olim n. 495.

Si datarius organum Papæ admittet acceptationem al- ternatiua factam non seruata omnino a forma, vale- rit, n. 496.

Hoc de acceptatione alternatiue inducitur est aduentan-

fraudes circa usum ipsius n. 497.

Formula literarum acceptationis, & fidei, que datur per datarium, a quibus ponitur, n. 498.

Per fidem datarij probanda est acceptatio alternatiue, aut per librum dataria & non presumitur eam facti, sed debet probari a fundante se in alternatiua, & si liber dataria inueniri non posset, quomodo probetur, numero 499.

Roma satis probatur acceptatio alternatiue per fidem alicuius notarij, quod est in libro datarie, sicut alias fuit resolutum de familiaritate n. 500.

Qui dicit Episcopum gaudere alternatiua, satis fundat intentionem in acceptatione, & presumptione iuris, quod Episcopus residet, & contrarium dicens id pro- bet secundum Rotam nu. 501. sed contrarium tenetur cum Gonzalez, & Rota, alias, nempe quod fundans se in alternatiua tenetur probare, non solum acceptatio- nem, sed etiam residentiam Episcopi, quæ non presu- mitur n. 502. quamuis sit aliqualis presumptio, quod quis resideat in loco, ubi residere tenetur, quæ cum a- liquibus administris seu alia presumptione sufficiat ad probat. & c. n. 503.

Impetrans Beneficium, vti reseruatum ob non residen- tiam Episcopi, debet eam plene, & concludenter pro- bare n. 502.

Prouisus Apostolicus de Beneficio vacante in mense Martij vel Sept. tanquam reseruato ex eo quod Epi- scopus gaudet alternatiua, non solum tenetur probare acceptationem illius, sed etiam quod Beneficium sit libe- ra collationis secundum Gonzalez, quod tamen solum videtur procedere in Beneficiis, quæ de iure non sunt libera collationis n. 505. ubi an ea probatio debeat esse concludens?

Prouisus Apostolicus in aliquo ex mensibus Martij, & Sept. qui cessante alternatiua sunt Ordinary, non te- netur probare, quod Episcopus residebat in mensibus Febr. & Aug. respectiue, vel saltem in ipso mense Martij, aut Septembris, licet non ex ratione, Gonza- lez numero 506.

Alternatiua non desinit gaudere Episcopus non residen- s in mensibus Iunij, & Dec. qui semper sunt Ordinary, & consequenter prouisus ad Episcopum d. Beneficiis in eis vacantibus non tenetur probare residentiam, sicut in aliis quatuor mensib. contra Goncal. n. 507.

Reseruarii mensium Apostolicorum, & alter- natiua pro Episcopis residen.

Item Cupiens idem D. N. Papa pauperibus Clericis, & aliis bene meritis personis providere omnia Bene- ficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura secularia, & quorumvis Ordinum regularia qualitercumque quali- ficata, & ubicumque existentia in singulis Ianuarij, Fe- bruarij, Aprilis, Maij, Iulij, Augusti, Octobris, & No- uembris, Mensibus, usque ad sua voluntatis beneplaci- tum extra Romanam curiam, alias quam per resignatio- nem quocumque modo vacatura ad collationem, proui- sionem presentationem, electionem, & quamuis aliam dispositionem, quorumcumque collatorum & collatricum secularium, & quorumvis Ordinum regularium (non tamen S. R. E. Cardinalium, aut aliorum sub concordatis inter Sedem Apostolicam, & quoscumque alios iuris & per eos, qui illa acceptare & observare debuerant acceptatis, & obseruatis quæ cedere nõ intendit cõpre- hensorum) quomodolibet pertinentia dispositioni sua ge- ner aliter reseruauit, volens in supplicationibus, seu con- cessionibus gratiarum quæ de dictis Beneficiis tunc va-

canibus, etiam Motu proprio fient, de mense in quo vacauerint dispositione mentionem fieri, alioquin gratias nullas esse, ac consuetudine etiam immemorabiles optandi maiores, & pinguioribus Præbendis, nec non privilegiis, & indulgentiis Apostolicis circa ea, ac etiam disponendi de huiusmodi Beneficiis, aut, quod illa sub huiusmodi reservationibus nunquam comprehenduntur etiam cum quibusvis derogatoriis derogatoriis, & fortioribus efficacioribus & insolitis clausis, nec non irritantibus, & aliis decretis quibusvis personis, & Collegiis cuiuscunque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existentibus quomodolibet concessa aduersus reservationem huiusmodi minime suffragari. Insuper Sanctitas sua ad gratificandum Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis intenta, ipsis quandiu apud Ecclesias, aut dioceses suas vere, ac personatiter resederint, dumtaxat de omnibus, & quibuscunque Beneficiis, cum curis, & sine cura secularibus, & regularibus ad liberam ipsorum dumtaxat, non autem aliorum cum eis dispositionem, seu presentationem, vel electionem, nec etiam cum consilio, vel consensu, seu interuentu Capitulorum, vel aliorum, aut alias pertinentibus, quæ antea in mensibus Febr. April. Iun. Aug. Octobr. & Decembr. extra curiam ipsam vacare contigerint (dummodo alias dispositioni Apostolicæ reservata, vel affecta, non fuerint) libere disponendi facultatem concessit, ac etiam voluit, ut, si ipsi in collatione, aut alia dispositione Beneficiorum in aliis sex mensibus, videlicet Ian. Martij, Maij, Iulij, Septembr. & Nov. vacaturorum (quæ etiam dispositioni suæ, ut præfertur reservantur) seu etiam aliorum dispositioni suæ, & dictæ sedis alias quomodolibet reservatorum, vel affectorum, sese intromiserint, aut quominus provisiones, & gratia Sanctitatis suæ de illis debitum effectum consequantur, impedimentum quoquo modo præstiterint, usque benefficio predicta facultatis, eo ipso privati existant, ac collationes, & alie dispositiones de Beneficiis illius præextin deinceps faciende nullius essent roboris, vel momenti. Illi vero, qui gratiam alternatim predicta acceptare voluerint, acceptationem huiusmodi per patentes literas manu propria subscriptas, suoque sigillo munitas, & in sua quisque civitate, vel Diocesi datas declarare, & literas ipsas huc ad datarium Sanctitatis suæ transmittere teneantur, quibus ab eo receptis, & recognitis, tunc demum, & non antea, vii incipiant gratia supradicta, discernens sic in predictis omnibus per quoscunque & c. indicari debere ac irritum, & c.

⁴³⁸ Vper hac regula nullus commentator scribit, nam non solebat edi, & poni inter alias regulas Cancellariæ, sed separatim. & quamvis Paulus Granutius ad Simonetam de reservat. quest. 45. litera B. dixerit, hanc constitutioni commentarium prope diem edendum, non sine ingenti labore iam parare, nunquam edidit huiusmodi commentarium. A longe posthæc scripta prodiit glossa, seu commentatio ad hanc regulam Hier. González Hispani, Romæ aduocati. Cuius liber Romæ editus anno 1604. ad manus meas non venit, nisi intrato anno 1607.

⁴³⁹ Vnde, cum hæc regula non solum non foret edi cum aliis regulis Cancellariæ, in Auximana Castri Baldi de anno 1552. coram D. Rosanen. fuit dictum, quod, si regula reservatoria octo mensium non fuit edita cum aliis, quæ ligant in crastinum assumptionis Patris, non obstat interim prouiso ab Ordinario, ut per Cotam dec. 58. in suis miscellaneis manuscriptis, facit dec. Mohedani decimatercia, de priuilegiis, ad si. libri alias reserua.

Vnde etiam, cum Sixtus V. post regulas Cancellariæ separatim fecisset regulam mensium, quæ fuit publicata die quarto Maij 1585. in qua reservauit Beneficia à die publicationis vacatura in mensibus Maij, & c. ut in Bullario post regulas Cancellariæ Sixti constitutione 18 dubitatum fuit in vna Gienens. Canonice, qui vacauit d. die quarto Maij, an comprehenderetur in d. reservatione? in quo idem Sixtus V. per aliam regulam editam die 27. Iulij eiusdem anni declarauit, Beneficia, quæ in ipsa die 4. Maij vacarunt comprehensa esse sub dicta reservatione, & mentis & intentionis suæ ita fuisse & c. ut in d. Bullario vbi supra.

Et ita in d. causa Gienens. consuluit Nau. conf. 31. de Præb. vbi id fundat, quem sequitur Zerola in praxi Episcopali 2. par. verb. alternatiua. §. 5. & tenuit Rota 4. & 11. Maij 1587. coram D. Robustio vbi sic dicitur. Vltimo non obstant quæ dicuntur de publicatione regula reservatorie huiusmodi. Roma, circa horam 10. circa meridiem, quia stante declaratoria S. D. N. res non habet difficultatem, & hac declaratoria videtur satis honesta, quia reservatio de Beneficiis vacaturis à die quarto Maij, capite vacantis in illa ante publicationem, dummodo ante publicationem non sit prouisa per Ordinarium, Simoneta de reservat. q. 47.

Vnde González. §. 1. §. proem. n. 59. perperam & inconsiderate carpit Nau. d. conf. 31. de Præb. dicens non considerasse Nauarrum ibi, nec animaduertisse, quod regula Cancellariæ Sixti V. & sic regula mensium, die 4. Maij 1585. publicata, fuerant factæ in crastina die assumptionis, videlicet 25. mensis Aprilis præcedens. ut ex proemio ipsarum regularum Sixti V. constat in quo aderat Ecclesia, Quas etiam ex tunc suo tempore duraturas observari voluit, & c. cum potius González non considerauerit, quod regula mensium Sixti V. non fuit edita cum aliis regulis, sed post, & falso etiam ait González regulas Cancellariæ Sixti V. fuisse publicatas die 4. Maij, nam potius fuerunt publicatæ die 2. Maij, ut ad si. ipsarum regularum dicitur.

Sicut etiam male ait idem González §. 3. proem. d. 128. quod si eadem die contingeret vacatio Beneficij in mense reservato, & prouiso Ordinarij, nec non reservatio nostræ regulæ, ut puta, quia eadem die Papa regulas Cancellariæ faceret, cessante possessione prouisi ab Ordinario, præsumeretur reservatio anterior, & ligaret manus Ordinarij, secus tamen esset, si prouisus ab Ordinario anteriorem possessionem haberet, quam alius post modum à Papa prouisus, ex c. si à Sede, de Præb. in 6. & ibi Gemin. post Lapum n. 4. & Fran. n. 6. Æneas de Falcon. q. 4. principali effectu 33. & Simoneta q. 79. ex n. 4. male inquam in hoc ait González, nam, cum regulæ Cancellariæ fiant cum clausula, quod ex tunc, id est, ex die qua fiunt ligent, & obseruentur in illo casu, etiam si prouisus ab Ordinario anteriorem possessionem haberet, censeretur reservatio præcedere vacationem Beneficij, & prouisione Ordinarij in illa die, ex quo tota dies comprehenditur in regula, quicquid esset de Beneficio ante publicationem prouiso, in specie dictæ decisionis Gienens. vbi reservata erant Beneficia à die publicationis regulæ vacatura. In qua etiam verius puto Beneficium ante publicationem prouisum, esse sub reservatione, cum illa die vacauerit, maxime stante dicta declaratoria Sixti. Nec contradicit Simoneta d. qu. 74. qui loquitur de simplici reservatione de Beneficiis vacaturis, seu cum vacauerint, quam ait trahi etiam ad vacantia. Et quod tradunt

Sedunt Dd. in d. ca. si à Sede & Aneas & Simoneta 9.79. per Gonzalez allegati, est quando simplex reformatio Beneficij, & collatio Ordinarij eodem die concurrunt.

De origine autem, & principio regulæ mensu & alternatiuæ, vide Bursatium *conf. 126. l. secundo, à n. 101.* & in huius regulæ explicatione ego hunc ordinem seruavi, & seruo, primo noto ea, in quibus nostra regula differt ab antiquis (nam in multis ab eis differt) explicando obiter quæ sese offerunt, & ex verbis differentibus, resultant, & inferuntur; secundo in alio §. agitur de explicatione regulæ, & notabilibus, quæ ex eius verbis, seu circa ea deducuntur, tertio in alio §. agitur in particulari de alternatiuæ, & multa dubia examinantur circa eam.

Ad primum igitur deveniendo, præmittendum est regulam hanc mensium, & alternatiuæ in aliquibus differre ab antiqua, in hac enim sunt aliqua addita, seu mutata, quæ non erant in antiqua.

Et in primis à tempore Sixti V. fit huiusmodi reg. & reservatio vsq; ad Papæ eius condit. beneplacitum dicendo, *Vsq; ad suæ voluntatis beneplacitum.* Et sic durat toto tempore sui Pontificatus, nisi ab eo fuerit reuocata *c. si grauiose de rescript. in 6.* & ibi glossa & Dd. Nauar. *d. conf. 31. de Præb. n. 2.* & Zerola *supra §. 2.* cum tamen antea soleret fieri, vsque ad quinquennium, & illo finito renouari, vt in regula Pij V. & Greg. XIII. & ita post finitum quinquennium facta noua regula, necessaria erat noua acceptatio alternatiuæ, vt fuit tentum per Rotam coram Sanctissimo Clemente VIII. in vna Egitanen. Beneficiorum 19. Ian. 1579. infra adducta, *n. 463.* quæ in decisione Faentina Canonici de anno 1585. infra adducta *n. 693.* dicatur ex stilo seruari, vt alternatiuæ acceptatio censetur continuata, etiam post lapsum quinquennij. Quod mihi non videtur certum.

Ex qua decisione Sixti V. addita sunt illa verba. *Ad consuetudines etiam immemorales optandi maiores, & priuiores Præbendas, nec non p. in legia, & indulta Apostolica circa ea.* Quæ verba videntur superflue & addita, nam in Beneficiis reservatis, siue sint generaliter reservata siue specialiter motu proprio, non cadit optio, Domin. & Fracusin *c. si. §. in præbendis de consuetud. in 6.* Gaspar de Perusio de *reserva. 2. q. Aneas de Falcon. 4. q. effectus 5. Simoneta 9. 45. & ibi Granatius l. i. B. 9. q. 54. n. 6. Probis ad Monach. in d. ca. §. n. 8. Gigas de pensio. 9. 63. n. 9. Parif. cons. 10. p. 4. ex n. 5. Flam. Parif. de resignatione Benef. l. 2. q. 20. & Zechus de repu-*

blic. Ecclesiastica ca. 14. de Canonici *nu. 4. 13.* & Rota *dec. 1. de rerum permutat. in nouis n. 4. & in additione, nu. 7. Callad. dec. 4. de concess. Præb. Put. decis. 4. li. 2. Mohed. 27. de Præb. alias 297. vbi quod regula reformatoria 8. mensium obstat optioni, & quod in vacantiis in mensibus prædictis non sit locus optioni, &c.* & Rota in Bononien. optionis infra adducta, *n. 452.* & nouissime posthæc Gonzalez *gloss. 34. nu. 2.* nec est necessarium secundum ipsos in reservationibus fieri derogationem, saltem cum clausula generali, (cum qua tamen id clarum videri, nec esse amplius disputationi locum, ait Mandosius ad I apum *allegat. 84. l. i. r. a. k.*) quamuis id velit Staphileus de *litteris gratiæ ut. de vi, & effectu clausularum. §. quomodo derogetur statutis, & consuetudinibus nu. 4.* & Zerola in *praxi. 1. p. verb. Canonici §. 7. conc. atque Aneas de Falcon. supra effectu. 30.* quod optans sciēter Beneficium reservatum, nō solum illud nō obtinebit, imo non poterit admissum redire *ca. si Beneficia de Præb. in 6.* sequitur Granatius *d. 9. 54. nu. 7.* & tradit Gonzalez *d. gloss. 34. à n. 84. & 94. & facit consilium Calderini 6. de consuetudine.*

Quamuis per mandatum de prouidendo seu expectatiuam & reservationem, etiam motu proprio de Beneficiis incertis vacaturis pro aliquo, non tollatur optio Gemin. *conf. 104.* quem sequitur Rota vt per Gambartum *dec. 9.* & Simonetam *d. 9. 45. nu. 6.* quæ tamen tollitur per clausulas generales, non obstantibus, &c. in eis contentas, vt per Gonzalez *d. gloss. 34. n. 3.* qui allegat Rotam, *dec. 5. de consuet. in nouis.* Callad. *d. decis. 4. n. si. de concess. Præb.* Crescentium *de cessione nona cod. titul. & Francum Marcum decisione 1269. l. 1.*

Sed eo non obstante dicendum est, non esse superfluum d. derogationem de nouo additam. Nam stante consuetudine saltē immemorali, aut indulto Apostolico optandi Beneficia, seu præbendas, reservata possent optari, vt in d. Bononien. optionis nono Ianuarij millesimo quingentesimo septuagesimo nono coram Dominis Rubels, seu Lancelloto, quæ sic ait, *dubium à me propositum de ordine Sanctissimi conuincit res difficultates, prima est, an Beneficia reservata optari possint in qua sunt resolutum, non posse optari, siue sint specialiter reservata in fauorē certæ personæ, siue generaliter, vt tradit Ancharan. in c. si. n. 1. & col. si. verif. quæro, de consue. in 6. & ibi Gemin. §. in præbendis nu. 3. Francus n. 6. Probis ad Monachum n. 18. Colletarius in c. ex tenore nu. 6. de concess. Præb. Card. conf. 16. circa fin. Gemin. conf. 30. col. 2. verif. ad secundum vbi testatur de commun. Rota dec. 2. de consuetud. in nouis, & decis. 1. n. 4. de rerum permut. in nouis dub. 2. Putius dec. 4. de priuileg. Mohed. 296. Millis verb. consuetud. optandi non habet locum in Beneficiis reservatis, Lapie allegatione 84. n. 2. Franc. Marcus decis. 1271. l. 1. Staphil. de litteris gratiæ fol. 101. Ferret. conf. 227. n. 4. Gigas de pensio. quæstione 63. numero nono Simoneta de reservatione. c. 65. Aneas de Falcon. in eodem tractatu quæstione quarta principali §. effectu, Callad. de cessione quarta numero primo de concessione Præbendæ, vbi de commun. Parif. consil. 10. vol. 4. & in reservatione, ob vacat. apud Sedem ad rex in d. §. in Præbendis, Aneas de Falcon. d. tract. 2. effectu. numero secundo Gigas, d. quæstione 63. numero decimo Parif. d. consil. 10. numero 3. Staphil. vbi supra ver. cessat, Rota d. dec. 4. ratio est, quia Papa in Beneficialibus habet amplissimam potestatem ca. secundo de Præbendis in sexto & reservando affici Benefi-*

cia, & inficit totum quicquid disponitur in contrarium, & derogat omnibus iuribus & statutis, & admittit omnem potestatem conferendi, & sic tollit iura, quae dant potestatem optandi, ut post 10. de Lignano tradit Gemin. in d. §. in Præbendis n. 3. ubi Fran. numero 6. & in reservatione 8. mensium, de quibus in reg. Cancellaria est d. decisi. Mohedani 296. Putei d. decisione quarta Rota d. decisione prima de rerum permutatione. Secunda est difficultas, an saltem possit optari stante consuetudine optandi reservata, & in consuetudine legitime praescripta voluit Calder. conf. 3. de consuetudine, quod potest optari, & queritur hac consuetudo, licet sit contraria, & est rationabilis, & ideo potest praescribi cum legitimo tempore, sequitur Staphil. d. fol. 101. versiculo autem valeat, licet de veritate huius const. dubiet Eneas de Falcon. d. effectus 5. col. pen. vers. est bene verum, dicens Calderinum fuisse audacter locutum. Quo vero ad consuetudinem immemorabilem Domini teneant illam valere, moti ex generalibus regulis, quia immemorialis consuetudo sufficit, etiam ad acquirendam specialiter reservata Principi c. super quibusdam. §. praeterea de verborum significat. Abb. in c. cum nobis col. pen. de praescrip. laf. conf. 108. col. pen. vers. tamen ea vol. 2. Balbus de praescriptione 2. p. 2. principalis q. 6. Ferrerius conf. 141. num. 30. cum aliis, de quibus per Gabr. de praescrip. conf. 1. n. 3. vers. amplius habet enim haec immemorialis consuetudo vim privilegii, & legis, & ex ea potest etiam allegari titulus fundationis, & quilibet alius titulus de Mundo, ut dicunt allegati Dd. Fel. in c. causamque col. 3. & 4. de praescrip. Feder. 234. col. 2. vers. sic ad propositum. Stante ergo probata ista immemorialis, non est dubium, quod est legitime praescripta consuetudo, & sic intrabit de consil. Calderini, quod Domini approbanti. Sed circa hanc difficultatem aliqui ex Dominis dubitabant, si hac immemorialis posset probari, ex quo singuli Pontifices renouant regulam de mensibus reservationis, per quam interrupta videtur ista immemorialis, unde quando fuit inchoata, fuit interrupta per dict. reg. nec potest tempus unius Pontificis coniungi cum tempore alterius stante interrupt. Socin. in l. mihi, & Titio, §. in legatis post princip. de legat. 1. & propterea dixit Cald. in d. conf. 3. col. fin. vers. ad illud vero, quod talis consuetudo optandi ad hoc, ut reuocet, non debet esse interrupta per c. illud de praescrip. c. cū de Beneficio, de Præb. in 6. & ad inducendam interruptionem opus est quod interueniat aliquis actus contrarius d. consuetudini, ut ibi per eum, & tradit Ancharr. in d. capit. fin. vers. quero, ubi per Gemin. Francum, & alios de consuetudine in 6. Gigas d. q. 63. nu. 8. super hac tamen interruptione nihil Domini resolverunt, sed nunc praesupponunt consuetudinem immemorabilem introductam, & probatam 3. erat difficultas, an indultum concessum Card. de conferendo Beneficia vacantia in 8. mensibus reservationis ex dicta regula Cancellaria obstat, quominus reservata possint optari in vim dict. consuetudinis immemorialis, quae nunc praesupponitur probata? & Domini resolverunt non obstat, momentis, quia huiusmodi indultum conferendi ex obseruantia Rotae non semper recipit interpretationem, ut ampliet facultatem conferendi, quam habent ordinarij in suis Ecclesiis, sed tamen, ut illis reservat. non obstantibus possint ipsi libere conferre Beneficia ad eorum collat. spectantia, perinde ac si dict. reservationes non emanauerint, ut colligitur ex tenore indultorum, & est dec. 3. Cassadori de priuilegiis. Putei dec. 4. eodem Simoneta dec. 28. Mohed. 179. hinc est, quod intelliguntur huiusmodi indulta de illis Beneficiis in quorum quasi possessione conferendi ipsi

Ordinarij existunt iuxta conf. Cald. 23. de Præben. dec. 5. eodem tit. in antiquior. 49. de rescript. in antiquis, Mohed. d. dec. 179. Puteus d. dec. 4. de priuilegiis. unde quemadmodum Ordinarij impedire non possunt optationem sine indulto, ita non possunt cum indulto, Putei dec. 4. de priuilegiis. in fi. quare, si cessarent reservationes, non posset Cardinalis habens indultum conferre Beneficia, quae vigore d. consuetudinis immemorialis possunt optari, ergo minus potest conferre vigore indulti, quod non augeat facultatem conferendi, sed tantum remouet obstacula, & impedit reservationum, ut dictum est, ex supradictis inferitur non obstat allegatum dec. Paleotti 357. praesupponebatur, quae fuit facta in causa Regimen. Canonici, nec reperitur inter alias eius decisio, quae circumferuntur, in qua dec. Rota dixit censeri derogatum immemorialis consuetudini optandi reservata per clausulas derogatorias appostas in quadam provisione Papae, in quibus clausulis derogabatur consuetudini, & statutis qualibet auctoritate firmatis, & si esset necessaria specialis derogatio, cum clausula, quorum tenores, &c. & similes clausulae sunt appostae in indulto, de quo agitur, quia Domini respondebant diuersos esse terminos questionis nostrae a terminis d. decisionis, illa clausula erant posita in provisione Papae, non in indulto remouente obstacula. Praeterea in illa decision. praesupponebant adesse reservationem, quae etiam hic non adest, nam regula reservationis 8. mensium non comprehendit Cardinales, sed illos in specie excepti, ut etiam declarat dec. Mohedani 296. Cressen. dec. 218. non obstat quod d. clausula indulti derogantes consuetudinibus censentur etiam derogare consuetudini optandi, quia respondebatur, quod postquam indulta, ut dictum est nihil aliud continent, nisi quod remouent obstacula, ita etiam d. clausula non possunt operari, quod per eas sit ampliata, & altera a principalis dispositio ipsius indulti, sed tantum confirmatur, & conuolidatur iuxta Clemen. de Præb. Decius conf. 2. n. 10. Felin. in c. clicit, num. 7. vers. 3. limitat. de Offi. Ordin. & in terminis iuris optandi est d. consilium Cald. 3. de consuet. hinc est, quod dicitur, clausulas derogatorias solum operari in his, quae perimunt gratiam, Felin. in c. nonnulli in princ. colum. 11. vers. nota. de rescript. Rota 13. in add. de Præben. at principalis dispositio indulti ea est, ut Cardinalis possit conferre in omnibus mensibus, prout de iure poterat ante reg. 8. mensium, sed de iure non poterat conferre Beneficia, in quorum quasi possessione optandi alius existit ab immemorabili tempore quae immemorialis operatur vim privilegii Apostolici legis & fundationis, ut dictum est, non obstat, quod indulto datur etiam facultas conferendi spectantia ad inferiores quatenus sunt reservata, quia respondetur, quod intelligitur eo modo, quo possunt conferre inferiores si non essent reservata, sed inferiores non tollent optiones, ergo nec indultum.

De qua dec. meminit Anast. Germonius [†] de indultis Card. §. etiam ex eo, a n. 16. & posthac González gloss. 33. num. 6. & gloss. 34. a num. 6. dicens, quod stante consuetudine immemorabili optandi in quibuscumque mensibus, cessabat reg. nostra, quae non auferebat talem consuetudinem, ut in d. Bononien. optionis, & quod in alia Gadicens. iuris nominandi 11. Feb. 1581. coram Bubalo, fuit similiter resolutum, quod istius reg. reservatio non auferebat consuetudinem immemorabilem prouidendi in quibuscumque mensibus, & ideo, inquit ipse González, praedicta verba non sine maxima consideratione, & effectu addita fuisse ad remouendum immemorales consuetudines, & Apostolica indulta optandi in omni.

omnibus mensibus, præsertim, quia non solum valebat consuetudo immemorialis optandi Præbendas referuatas, sed etiam alia consuetudo ordinaria tenebatur, ut consilium Calder. d. cons. 3. de consuet. licet pluribus illius sententia non placeret, ut per Anast. Germod. d. 8. etiam ex eo n. 15. quod hodie, inquit Góngal. penitus cessat attempta reg. nostra. Et alias in vna Vercellen. Canonici, & Archipresbyteratus 27. Apr. 1594. coram D. Penna fuit dictum, Quod consuetudo immemorialis optandi in mensibus referuatis iuxta cons. Calder. 3. de consuetud. hodie non suffragatur, cum per recentius Cancellaria regula sublatam, sine qualibet consuetudine optandi, etiam in mensibus referuatis, & cetera.

44 Quamuis ego verius existimen, non posse dari d. consuetudinem, nec ordinariam, nec immemoriam, emstante interruptione per singulos Pontifices renouantes regulam, ex adductis in d. dec. Bononien. in 1. & 2. difficultate, licet super hac interruptione nihil Domini resoluissent. Facit consilium Nau. 1. de feris, ubi ait, quod contradictio superiorum interrumpit consuetudinem argu. notatorum in c. si de consuetud. & quod tradit P. Rauennas, de consuet. sect. 4. n. 18. & vide infra n. 557. sed ad tollendam omnem prorsus difficultatem, & dubitandi occasionem, quæ ex d. dec. Bononien. oriebatur per Sixtum V. & eius successores, vtiliter addita sunt illa verba, ex quibus ita Rota hoc habet pro constanti, ut in dubium reuocari non valeat, Góngalez d. gloss. 33. n. 7. & si cessantibus d. verbis in nostra reg. additis posset dari consuetudo, saltem immemorialis optandi referuata, dicendum esset ea stante, etiam hodie optari posse referuata per alias regulas, cum in illis non sit addita huiusmodi derogatio, nec sint huiusmodi verba.

45 Per reservationem tamen specialem alicuius Beneficii, etiam Motu proprio factam post vacationem ipsius. seu per prouisionem à Papa de eo factam, non videtur sublatum ius optandi, & ius ad rem acquisitum per consuetudinem optandi, nisi illi derogetur cum derogatione regulæ, de non tollendo iure quaesito, ex traditis per Aeneam de Falcon. 4. effectum 47. nu. 9. Sarnen. d. regul. de non tollendo iure quaesito, q. 1. vers. septimus modus, & per Zerolam 1. p. verb. canonici. §. 7. 3. conclus. ubi hoc tenet. Et videtur sequi Zechus de republic. Ecclesiasticar. 24. de Canonici n. 4. vers. 1. & ex dictis sup. n. 2. 5. & p. præced. c. 3. 7. modo, ubi vide. Vnde etiam videtur requiri derogatio d. regula de iure quaesito in casu, de quo per Plaminium Parisium d. libro 2. questione vigesima numero nono.

46 Sed est difficultas, si impediatur optio in Ecclesiis, ubi non optantur Præbendæ, sed præstimonium annexa pinguiora, verbi gratia, in Ecclesia Corduben. in qua quot sunt Canonici, & Præbendæ, tot sunt præstimonium annexa, & ex statuto & consuetudine illius Ecclesiæ Canonici iuxta suam antiquitatem per optionem successiue ascendunt ad præstimonium pinguiora? si difficultas inquam est, an decedente aliquo Canonico, in mense referuato, præstimonium illius possit optari per Canonicum antiquiorem? nam videtur quod non, ex Aeneam de Falcon. d. 4. effectum 19. ubi ait, quod reservatio per vacationem in curia non solum impedit optionem ipsius Beneficii, d. c. vlt. de consuetud. in 6. verum etiam impedit, quod non possit optari camera, quæ erat illius, per cuius obitum vacauit Beneficium Cardin. cons. 16. vers. sed alius est casus, pro quo facit, quod reservatio Beneficio regulari, intelligitur referuatus

locus, qui debetur obtinenti Beneficio referuatum præcl. Cancellaria fol. 92. vers. reservatio Beneficio regulari in §. nota plura notabilia, tam circa Beneficia referuata, quam non referuata. Vnde ille, qui habuit Præbendam taliter referuatam, quæ alias poterat optari, intrat in locum prædefuncti, quo ad Præbendam, & Cameram, quia est annexa illi Præbendæ referuata, non tamen intrabit, quo ad stallum in choro, & vocem in Capitulo, sed sedebit in ultimo loco, & ius optandi in tali Ecclesia non competit sibi, nisi postquam erit antiquior in receptione. Hæc Aeneas ibi, facit etiam dec. 4. de consuet. in nouis, quæ ait, quod sicut Canonici, & Præbenda in Curia Romana vacantes per alicuius obitum, optari non possunt vigore consuetudinis sui c. fin. de consuetud. l. 6. ita nec grossi fructus per d. Canonicum in curia defunctum obtinenti possunt optari, etiam illi grossi fructus redirent ad Capitulum, prout Greg. XI. declarauit per suam Bullam. Quam decisionem sequuntur Francus d. c. si. §. Præb. n. 3. Millis verb. consuetudo optandi, sicut non potest fieri, Gigas q. 63. n. 10. Staphil. sup. sub n. 3. Franc. Marcus dec. 1268. lib. 1. Flaminii Parisius d. 1. 2. q. 10. n. 7. & nouissime Góngalez d. gloss. 34. num. 31.

Nihilominus in prædicta difficultate videtur dicendum, posse optari, nam in proposito casu præstimonium non est annexum Canonici, & Præbendæ æque principaliter, & ut titulus distinctus, sed accessorie, & per modum incorporationis, & suppressionis ac tanquam prædium pro Præbenda temporali applicatum tali Canonici, & Præbendæ, non perpetuo & inseparabiliter, sed pro vita illius Canonici, iuxta dicta per Gigan. q. 63. nu. 3. & sic non cadit sub reservatione, & ita practicitur in d. Ecclesia Corduben.

Nec obstat d. doctrina Aeneæ de Falcon. & præctica Cancellariæ sup. quia procedit in camera, domo seu prædio, vel loco annexis perpetuo & inseparabiliter Præbendæ seu Beneficio, ut post hæc tradit Góngal. d. gloss. 34. n. 32. allegans dec. Caputaq. 282. n. 1. p. 2. quam vide. Nec etiam obstat d. dec. 4. quia procedit in fructibus grossis, qui dantur pro Præbenda.

Ex quo alias Rota in vna Corduben. pensionis 2. Maij 1594. coram Illustrissimo Card. Mantica resoluuit, & pensionem impositam, & referuatam super fructibus, & distributionibus cuiusdam Canonici, & Præbendæ d. Ecclesiæ Corduben. quos quidam Ferdinandus possidebat, nec non præstimonij de las Herreras, dicto Canonici annexi mortuo d. Ferdin. possessore, & in Canonici & Præbenda succedente D. Did. Fernan. de Corduba, in præstimonio vero per optionem D. Ioan. de Spinosa, totam pensionem solui debere a successore in Canon. & nihil a successore in d. præstimonio de las Herreras, iuxta Gigan. sup. non obstante, quod pensio expresse esset imposita super fructibus Canonici, & præstimonij de las Herreras, quia id est causa demonstrationis, & perinde ac si solum imponeretur super fructibus Canonici, & c. quamuis antea in eadem causa Rota tenuisset contrarium 30. Aprilis 1593. coram eodem D. Mantica, scilicet pensionem diuidendam esse pro rata fructuum Canonici, & præstimonij inter successorem Canonici, & successorem præstimonij, & c. de qua vltima decisione meminit Góngalez d. gloss. trigesima quarta numero 46. male tamen eam referens, & dicens esse coram Illustrissimo Blanchero.

460 Tertio in alternatiua addita sunt illa verba, *vere ac personaliter*, nam i. regula pij V. super reservatione mensium, & alternatiua facta de mense Ian. 1565. ad quinquennium, quæ est in Bullario constitut. 164. solum dicebatur ei, quod quotiescumque, & quamdiu apud eorum Ecclesias, seu in eorum Diocesi residerent dumtaxat, & in secunda edita de anno 1570. anno 6. sui Pontificatus post elapsum quinquennium primæ, quæ est in d. Bullario constitutione 165. dicitur omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis apud Ecclesias, & Dioceses suas iuxta Concilij Tridentini dispositionem residentibus dumtaxat de omnibus, &c.

461 Ex quibus verbis apparet istam secundam alternatiuam Pij Quinti non esse restrictam ad residentes dumtaxat, sed ad residentes iuxta formam, & dispositionem Concilij Tridentini, quod cum Episcopis permittat abesse per tres menses quolibet anno in c. 1. sess. 23. de refor. in illis trib. mensibus Episcopi gauderent alternatiua, ac si personaliter residerent, ut fuit resolutum in vna Salamantina fructuum Archidiaconatus de Monleon. 20. Iunii 1586. coram D. Bubalo. Et adhuc videtur alludere decis. Salamant. Canonicius 30. Maij 1592. coram D. Oradino in fi. quæ sic ait. Fuit conclusum processum auditoris Camera reuocandum, & Antonium restituendum, quia Domini intellexerunt Breue sensisse de vacatione in mense Sept. ut exinde induceretur reservatio, & etiam videtur intellexisse Papa, ut in commissione ultimas, unde, cum fundamentum hoc cesseret, sequitur, quod gesta ab Episcopo Salamantino, & ab Auditore Camera nullius essent momenti, cum Antonius doceat de titulo & de utroque extremo, consequens est eum fore restituendum, cum autem mensis Sept. in hoc casu non inducat reservationem, omnia gesta pro Philippo sunt nullius momenti. Et huic sententia accommodatur stilus curie, qui dat huiusmodi Breuia propter reservationem, qui stilus accipi debet, Lopus allegat. 89. n. 9. dixerunt tamen Domini, quod videatur in facto, an Canonici vacante trib. mensib. datis à Concil. Episcopis.

462 Quamuis in ead. postea Rota tenuerit contrarium 20. Iunii. eiusd. f. anni 1572. coram eod. D. Oradino (nisi forte in casu huius decis. Canonici. vacante tempore primæ alternatiuæ pij V.) ut in dec. seq. Fuit dubitatum, an Antonius sit restituendus ad suam pristinam possessionem, non obstante decreto Concilij Trid. Philippus ad excluden. reintegrationem duplici c. mittitur, & primo, ex d. decreto Concilij Trid. asserens, Episcopum ex eo posse abesse tribus mensibus, quibus durantiis gaudeat alternatiua, ex quo vacatio de mense Sept. inducit reservationem, quia stante alternatiua est mensis Papa, ideo Canonicius dicitur reservatus, sed in hoc D. tenuerunt contrarium, quod Concilium non inuenit ipsum, quia aut volumus accipere cursum trium mensium à die, quo discessit à ciuitate Salamantina, tunc, cum Beneficium vacet die 4. Sept. dicitur vacasse post cursum trium mensium, quia Episcopus discessit ab Ecclesia 2. Iunii, & sic elapsi sunt 93. dies, aut volumus computare tempus à die, qua recessit à Diocesi, ut in puncto adhuc non intrat Concilium, quia Domini intellegunt, ut possit abesse tribus mensibus, accipiendo menssem pro diebus 30. iuxta notata in c. licet de supplen. neglig. Prælatorum, quæ opinio videtur verior, ex quorum præfigitur tempus ab initio, & tunc Beneficium vacat post 90. dies, secundo, quia Domini intellegunt, quod, licet Episcopis detur facultas, ut absint, tamen interim non gaudent alternatiua, nam regula super alternatiua dat Beneficium vere residentibus, ut deducitur ex pluribus verbis reg. ideo non competit non residentibus, quoad

secundum ratione Breuis fuit resolutum, quod, licet aliquo modo Episcopus pretendat se recte processisse propter simplicia verba Breuis, tamen postquam Rota interpretatur quod intelligatur de mense Sept. reservatio, apparet de iniquitate sententia, quæ venit reuocanda virtute ult. commissionis, nec obstat clausula sublatæ, quia Papa in d. commiss. aperit os, unde cum mensis Sept. quo Canonici vacant ex causa alternatiuæ, sit mensis Ord. & non Papa, consequens est, quod Canonici vacant in mense non reservato, ergo Ant. est iniuste spoliatus, & restituendus, ut excluditur propter communem stilum exortum, de qua dec. meminit Gon. gl. 43. n. 41. dicēs, in ea fuisse decisiū, quod Episcop. absens trib. mensib. sibi permissis recreationis causa animo redeundi non gaudebat alternatiua, &c.

Ex quo etiam in vna t. Egitan. Benef. 19. Ian. 1579. 463 coram S. Clem. VIII. aliqui ex D. inclinabant Episcopo. absentem, etiam ultra trimestre, ex iusta causa & permisso Pontificis debere gaudere dicta alternatiua, ut in decisione sequenti Domini dixerunt, quod si Breue est iustificatum potest procedi ad eius executionem, quia in commissione deputatur auditor in illius executorum; non obstat quod Camera procurator non sit in causa, quia Antonius, ad cuius fauorem emanauit, bene potest pro suo interesse nomine Camera petere huiusmodi executionem, & ita alias dicebant fuisse tentum, & obseruatum; nec minus obstat, quod Ant. ceperit agere via Ordinaria petendo executionem suarum literarum, quia, quando esset verum, non propterea id præiudicaret Camera, cuius nomine via Ordinaria actum non fuit, non etiam potest dici, quod ius Breuis expirauit per expeditionem literarum, quia quod debeat consignari possessio Antonio literis expeditis, in eius est fauorem inducendum, & consequenter literarum expeditio non debet in ipsius odium reuocari. an autem Breue sit iustificatum, pendet ex hoc, an sit verificata reservatio, & non residentia Episcopi talis, quod non gaudeat alternatiua, quoad reservationem est indubitatum, quod Beneficiis vacant de mense Aug. 1571. & consequenter in mense Apostolico secundum regulam, octo mensium, quod autem Episcopus non resideret tempore vacationis, Domini dicebant, non constare ex prouisione eiusdem Episcopi de huiusmodi Beneficiis Vlisbonæ de eodem mense Augusti facta, non enim concludit hoc quod die, quo vacarunt Beneficia, Episcopus abesset Diocesi, sed reuli in facto Domini, quod in actis constabat circumscriptionibus militibus ex confessione Petri, & ex dicto saltem duorum testium, quod tunc aberat: probant enim testes Episcopum accessisse Vlisbonam in initio anni. 1571. & per totum illum annum Vlisbona permansisse, sed secundum Dominos non per hoc concludebatur, Episcopum non debere gaudere alternatiua stante approbatione causarum suarum absentia facta à delegato Apostolico specialiter ad hoc deputato, cum enim abesset ex iusta causa, & permisso Pontificis, aliqui ex Domini inclinabant, quod deberet gaudere alternatiua, & ad id fuit allegata dec. alias facta in casu simili in vna Cremonen. Parochialis de Perinaridis 19. Iunii. 1571. coram D. V. Estiano, in qua Rota tenuit, quod Cardinalis Rauenna gauderet indulto, non obstante decreto. sal. recor. Pauli III. quod Cardinales residerent in Roma, curia aliquando non gauderent indultis, & privilegiis, quibus alij Cardinales gaudent, & gaudere possunt, nisi de expressa licentia Papa apud Ecclesiam Metropolitanam, seu Cathedrallem, ubi præserint, resideant, & subiaceant aliis pænis arbitrar. & hoc, quod præfatus Cardinalis Rauenna de licentia Papa probata per testes Florentiæ residebat; sed quia prima alternatiua,

cuius

cuius acceptatione extra tempus factam Papa approbavit, iam erat expirata, quia fuit concessa Calendis Ian. 1565, ad quinquennium, & de acceptatione alterius concessa de anno 1557. in actis non constat, Domini dixerunt quod stante materia nullam habebat difficultatem, quod propterea, si hoc in facto ita se habet, poteram procedere ad executionem, &c.

⁴⁴⁴ Ex illis etiam verbis t^{er} secundæ alternatiuæ Pij V. videbatur, quod Episcopus, qui vno anno ab fuit vitra tres menses, licet postea resideret, non debeat pro illo anno ea gaudere, cum iam pro illo anno decessisset conditio requisita de residentia iuxta disposit. Concilij.

⁴⁴⁵ At in alternatiua t^{er} Gregorij XIII. additum est verbum, *personaliter*, dicendo *ipsi quando apud Ecclesias, aut Dioceses suas personaliter residerint dumtaxat*, &c. à tempore Sixti V. dicitur, *vere ac personaliter* vt habetur in nostra reg.

⁴⁴⁶ Ex quibus verbis apparet, t^{er} quod ad hoc, vt Episcopus gaudeat alternatiua, requiritur vera, & realis residentia, & non sufficit residentia per fictionem, vt si esset absens causa Ecclesiæ, vel reipublicæ, vel alia legitima causa, vt in Concilio vniuersali, vel provinciali, vel in aliquo negotio, ex mandato & commissione Papæ &c. González glossa 43. à numero primo qui plura adducit vt solet non necessaria, quicquid velit Anast. Gerno. de indultis Card. §. nolimus n. 1. & 13. vbi ait si Cardinalis acceptauerit alternatiuam, fuit etiam residentem Romæ, cum ratione Cardinalatus Romæ residere teneatur, & ibi residendo omnibus, & singulis Ecclesiis deferuire teneatur, & sic vult ad alternatiuam sufficere residentia fictam, qui etiam fallitur in eo, quod existimat, Episcopos Cardinales egere alternatiua, cum tamen respectu eorum non sint menses reseruati, vt supra dictum est num. 34. & ita contra Germonium nouissime tradit González glossa 24. n. 71. & glo. 53. n. 44. & in eo, quod subdit, Episcopos Cardinales teneri residere Romæ cum contrarium declaratur à S. Concilio Trident. sessio. 23. de reformat. capite. 1. ibi etiam S. Rom. Ecclesiæ Cardinales sint, & dictum est supra numero 409.

⁴⁴⁷ Et quamuis Flam. Paris. de resignac. t^{er} Benef. l. 1. §. 10. n. 85. (qui etiam loquitur de alternatiua Sixti V. vt patet ex n. 46.) dicat, quod Episcopi absentes causa reipublicæ habent alternatiuam, & quod ita censuit S. Cong. 9. Iulij 1573. ista declaratio facta fuit attenda alternatiua Pij V. aut etiam ad summum Greg. XIII. cuius tempore fuit facta, quæ carebat dictione, *vere*, González d. glossa 43. n. 84. quod etiam concessit Pius III. Episcopis interessentibus Concilio Trident. vt in constitutione sua 33. secus vero est attentis d. verbis, *vere ac personaliter*, quæ non videntur addita ad alium effectum, nisi ad excludendam residentiam fictam, & interpretatiuam, González ibi n. 83. dicens cessare iam declarationem prædictam, & audiuisse, quod postea S. Congregatio contrarium censuerit, Et subdit, quod, cum quidam Episcopus Hispaniæ abesset à propria Diocesi pro exercitio sui officij Inquisitoris generalis, in Curia inuicissimè Hispaniarum Regis, vbi generalis Inquisitor cum suo tribunali residere solet, & instanter supplicaret Sanctissimo Clem. VIII. quod concederet indultum speciale, vt posset gaudere beneficio alternatiuæ, quamuis non resideret in propria Diocesi, attenda d. causa in fauorem Fidei, & reipublicæ resultante, nunquam tamen d. indultum obtinere potuit, quamuis antea bene concedebantur indulta gaudendi al-

ternatiua per aliquod tempus absentia, vt consuevit in casu vnius indulti, Mandosi. consilio vigesimo primo.

Ex quibus etiam verbis cessat dubium Sarmentis, t^{er} l. seclorum c. 16. n. 9. vtrum Episcopus, qui ob aliquam iustam causam à sua Diocesi, animo breuiter reuertendi, vel qui nondum Diocesim ingressus est, sed pararet ingredi, gaudeat alternatiua? ex illis enim verbis clarum est non gaudere, & posthæc tradit González d. glossa 43. n. 12. & infert ad casum, quem adducit, & late pro vtraque parte disputat González ibi n. 41. de Beneficio Segobien. quod vacauit de mense April. 1603. stante D. Episcopo in domo del Scorial à propria Diocesi Segobien. per quatuor miliaria dumtaxat distant, ad visitandum Reges Catholicos, & de sua promotione ad Archipresbyteratum Compostellanum gratias agendum, qui festinater ad suam residentiam continuandam rediit in propriam Diocesim, à qua solummodo absuit per duos dies, nempe die 13. & 14. mensis Aprilis, & in hoc tempore Beneficium vacauit, quod virtute alternatiuæ contulit D. Hiero. de Padilla suo Vicario generali, & postea à Papa alteri prouisum est, vt i reseruatum ex eo, quod vacauerat durante d. absentia. Vnde orta est controuersia, an in hoc casu intraret alternatiua, vel non? & quod non intraret alternatiua dicit González n. 83. se proliuiorem esse, cum verba nostræ regulæ sint fortissima, & excludant omnem fictionem, ac veram, & actualement præsentiam de facto exigant, &c. Ego autem id certum existimo, & ita consultus pro parte dicti D. Hiero. de Padilla respondit. Et tandem causa in Rota proposita 26. Mar. 1604. coram D. Iusto, fuit resolutum non intrare alternatiuam, sed potius reseruatiorem, aliquibus tamen ex D. contrarium sentientibus vt per González d. n. 83.

Et ex illis t^{er} etiam verbis apparet falsa sententia González d. glossa 43. §. 9. n. 200. vbi tenet, quod, si Episcopus nō potest ingredi suam Diocesim, nec in ea residere propter proteruiam, & crudelitatem impiorum, qui illam occupatam habent, gaudere valeat alternatiua, quamuis vere non resideat iuxta Clem. 1. de foro comp. quæ sententia est contra d. verba reg. quæ veram, & realem residentiam in propria Diocesi requirunt omnino, nec concessio d. Clementine trahenda est ad alternatiuam, vere ac personaliter in sua Diocesi residentibus dumtaxat concessam.

Quarto sunt addita per Greg. XIII. illa verba ad ⁴⁷⁰ liberam ipsorum dumtaxat, non autem aliorum cum eis, & à tempore Sixti V. illa verba, nec etiam cum consilio, vel consensu seu interuentu Capitulum, vel aliorum, nam in prima alternatiua Pij V. solum dicebatur, ad eorum collationem, prouisionem, presentationem, electionem, seu quamuis aliam dispositionem, non tamen simplicem institutionem peruenire.

Et sic licet antea alternatiua t^{er} concessa Episcopis residentibus, quia est fauorabilis, comprehenderet Beneficia, & Canonicatus quorum collatio est communis Episcopis, & Capituli, & Capitulum ex Beneficio Episcopi posset vt alternatiua, ita vt etiā inuito Capitulo Episcopus posset vt alternatiua, Calde. conf. 22. de Præben. ravinus de offic. & potest. Capituli sede vacante. l. p. §. 10. n. 23. Simoneta de reseruato, §. 71. n. 2. & ibi Granutius n. 3. Hiero. Gab. conf. 197. n. 1. & 2. l. 1. Achil. dec. 226. seu 3. de Præben. Put. dec. 88. l. 3. Rota dec. 12. l. 3. p. 3. diuer. & González d. 24. n. 48. & glo. 42. n. 3. quod extendit Rota apud puteū ibi, vt etiam al-

alternatiua concessa Episcopo pro fit Capitulo, vbi
mensis Ordinarii sunt diuisi inter Episcopum, &
492 Capitulum ex concordia, & sequitur Granatius su-
pra n. 4. Gongal. supra d. glos. 42. n. 4. de quo infra nu.
718. tamen hodie attentis dictis verbis nostrae regu-
lae, & Gregorij XIII. & etiam secundae alternatiuae Pij
V. id non procedit, vt aduerterunt Domini in Sala-
mantina alternatiuae 22. Octobr. 1581. infra adducta
n. 708. & in Vercellen. Canonicatus 27. April. 1594.
coram D. Penna, in qua fuit dictum quod, Si ex in-
memoriali consuetudine collatio Præbendarum pertinet
ad Capitulum priuatiue, quoad Episcopum, Episco-
pus iuari non potest alternatiua, quæ non habet lo-
cum, quando ius conferendi spectat ad inferiores
collatores, vt apparet ex verbis regulæ. & si iure
communi agendum sit iuxta eam operationem, quam
Rota feruat, vt per Cassad. decis. 22. de Præben. quæ
vult collationem debere esse communem Episco-
po, & Capitulo, Episcopus non gaudet alterna-
tiua, quam excludit regula in illis verbis, ad liberam in-
prium duntaxat, non autem aliorum cum eis disposi-
tionem &c. fuit dictum in illa Regien. Canonicat. 17.
Nou. 1595. supra relata n. 413. & resolutum in vna Lu-
nen. Sarcanen. Canonicatus 23. Oct. 1598. coram D.
Seraphino in qua fuit dictum, vacationem in mense
Ang. probari ex confessione aduersarij, in sua prouisione,
& adesse etiam vnum testem de publica voce, & fama,
& ex hac probatione resultare probationem reservationis
ex regula Cancellarie. Nec excludi ex eo, quod di-
citur Episcopum gaudere alternatiua, quia cum cano-
nicatus sit in Ecclesia Cathedrali in qua ex iuris com-
munis dispositione collatio est communis Episcopi, &
Capituli, alternatiua non habet locum, vt in ea dicitur,
nec ob stare, quod hoc procedat in simultanea collatione,
non autem vbi turnus fuit diuisus, vt in Salamantina
alternatiua coram D. Robustierio, & Dd. in c. cum illis.
§. si. de Præb. in 6. Roebus de iure paron. verb. ius,
quæstione 6. n. 11. quia qui dat de hoc turno debet v-
trumque probare, nempe, quod adest turnus ex conuen-
tione, vel consuetudine, & quod illa vice collator sit in
turno &c. neque posse iuari quasi possessione Episcopi
conferendi sine interuentu Capituli ad cap. consultatio-
nibus de iure paron. quia exhibentur alia collationes
Capituli, quæ reddunt hanc probationem equiuocam
&c.

473 Et tradit posthæc Gongal. d. glo. 24. n. 49. qui tamē
d. gl. 42. a. n. 1. male ait hodie cessare d. decis. Achillis,
& Putei dicentes, quod Capitula Cathedralium gau-
dere poterant alternatiua &c. eo, quod hodie solum
conceditur Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis,
& ad eos restringit regula nostra, alternatiua autem
antiqua non erat restricta ad solos Patriarchas,
Archiepiscopos, & Episcopos, sed omnibus colla-
toribus concedebatur. Quod quidem falsum est, nam
alternatiua antiqua non concedebatur collatoribus
inferioribus, sed Episcopis, & quia est fauorabilis,
comprehendebat Beneficia simultaneæ collationis,
vt per citatos sup. n. 471. hodie vero id non proce-
dit, quia alternatiua restringitur ad Beneficia spe-
ctantia ad liberam Episcoporum, non autem aliorum
474 cū eis dispositionem &c. ¶ vt dictum est. Vnde etiā
male ait idem Gongal. d. glo. 45. nu. 29. quod eo ipso,
quod regula nostra dicebat concedere alternatiuam
in Benef. spectantibus ad Episcopi collat. quauis reli-
qua verba liberam duntaxat, non autem aliorum cū
eis, &c. appositā non essent, venirent intelligenda de
de collat. spectate ad solū Episcop. nō autē de simul-
tanea collat. pertinente ad Episcopum cum alio per

textum quem dicit expressum in capite cum in illis ibi,
§. si vero de Præb. l. 6. & ibi glossa. & Dd. cum aliis.
Quod quidem est falsissimum & contra Rotam, &
Dd. citatos d. n. 471. & contra dict. decisionem Sala-
mantinā alternatiuæ, & alias adductas n. 472. & text.
in d. c. cum in illis. §. si vero loquitur & procedit in
gratia odiosa, & ambigua, non in materia fauorabi-
li, Domin. & Francus, & alij ibi Fel. in c. eam re, de
rescript. n. 16. alternatiua vero est fauorabilis, & am-
plianda cum innitatur iure communi, & remoueat
obstaculum reservationis, vt tradit ipse Gonzalez
§. 6. proem. n. 42. & d. glossa quadragesima quinta num.
trigesimo quarto & glossa 43. num. octauagesimo primo
& 153.

Et illa dicitur libera collatio ad effectum alterna-
tiuæ, quæ potest fieri a solo Episcopo absque alteri-
475 rius dispositione, præsentatione, vel electione, con-
silio, consensu, seu interuentu, aut alias, vt patet ex
verbis regulæ nostræ, & tradit Gongal. d. glo. 45. a. n.
10. qui d. glo. 46. explicat illa verb. nec etiam cum con-
silio, & glo. 47. verb. vel consensu. & glo. 48. aut alias
pertinentib. vbi multa adducit nostram regulam pa-
rum necessaria.

Dicitur autem libera collatio ad effectum alterna-
tiuæ, quando collator tenetur conferre certo ge-
neri personarum, veluti filiis patrimonialibus ad de-
cis. Achil. 151. seu §. de priuileg. Et Putei 162. l. 2. & tradit
Gonzalez d. glo. 45. n. 19. dicens, fuisse resolutum in
vna Vlisbonen. Prioratus de Carrança, coram Illu-
strissimo Seraphino, de mense Nou. 1603. vbi fuit
dictum, esse liberam collationem, quamuis sit facien-
da vni, ex sex personis de certo Collegio. Vnde ait,
n. 21. intrare alternatiuam in Beneficiis Curatis, &
Parochialibus, quauis sint conferenda dignioribus
per concursum, iuxta formam Concilij Tridentini
ses. 24. c. 18. de refer. nihilominus enim sunt libere
collationis, vt fuit resolutum in Abulen. Parochialis
coram illustrissimo Blancheto, infra adducta c. 5. n.
92. & 93. & ratio prædictorum est, vt inquit ipse
Gonzalez, ibi n. 22. quia ex parte Episcopi est libera
collatio, cum solus conferat, sine præsentatione,
electione consilio, consensu, vel interuentu alterius,
aut alias. Et sic nullum adest impedimentum respec-
tu alternatiuæ, & licet in cui dando non sit absolu-
ta potestas, cum Episcopus teneatur dare digniori-
bus, seu filiis patrimonialibus, illud tamen non est
considerabile ad effectum huius regulæ nihil de hoc
dicentis. Id autem, quod dicitur de Beneficiis patri-
monialibus, vt in eis intret alternatiua, non procedit
in illis Beneficiis patrimonialibus, quæ prouiden-
tur per Episcopum ad aliorum præsentationem seu
electionem, vt ex verbis regulæ constat, & tradit
alias Gonzalez glossa nona §. primo. numero septuagesimo
primo. 477

Quando tamen Episcopus esset in quasi possessione
conferendi, sine interuentu Capituli, intraret
alternatiua in Canonicatib. & Præbendis ad ca. con-
sultationibus, de iure paron. c. c. querela, de elect. &c.
cū olim, de causa possess. & infra dicta c. 5. & sentit Ro-
ta in d. Lunen. Sarcanen. supra relata n. 472. & fuit re-
solutum in vna Affisien. Canonicatus 14. Iun. 1600.
coram D. Sarçato in qua fuit dictum, Intrare alterna-
tiuam in illo Canonicatu, quia hic non agitur inter E-
piscopum & Capitulum super iure conferendi, sed inter
ipsum promissos, quo casu acceditur sola quasi possessio col-
latoris iuxta conf. Cald. 23. de Præb. quod Rota sequi-
tur dec. 49. de refer. in antiquis, Put. 206. l. 1. Mohed.
dc

Mohed. 8. de priuil. & Thani. decis. 3. & vlt. coram Pamphilio in V. c. Beneficij. S. Martin. 19. Nov. 1599. Vnde superfluum fuit visum ingredi q. an probaretur prescriptio quadragenaria, & talis probatio esset necessaria, vel non, quia in proposito sufficit quasi possessio, & illa unico actu requiritur. glo. in c. cum Ecclesia de causa poss. & d. possessio. Episcopi libere conferendi in suis ne sibi bene probatur per testes explicitos deponentes Episcopos pro tempore, absque ulla participatione Capituli, contulisse Canonicis, & tales provisiones fuisse sortitus effectum. Secundo, ex pluribus collationibus factis per solos Episcopos, & nec obstat, quod Episcopi conferendo conferantur simultaneam cum Capitulo, nam ut explicito deponunt testes, Capitulum non preteribat simultaneam, sed preterierat in conferendo, & cessat etiam difficultas, quia in aliquibus ex collationibus, quae dantur, dicitur collatio, em ad Episcopum spectare, quod significat ad ipsum solum. glo. in c. cum in illis. §. si vero, verbo. cum alio in fine de Praeben. in 6. facit c. novit. ibi, cuius cognitio ad Episcopum spectat de iudic. in aliquibus aliis collatio, adesse clausula, ad omnimodam, quae significat plenarie, & est verbum uniuersale, & aptum comprehendere omnem speciem provisionis glossi. i. in Clem. i. verbo. omnimodam de ioro compet. quatuor tenore non ignorauit Capitulum, cui illarum vigore tradiderit pos. ad notam. in l. non est ferendus ff. de transact. Vnde Capitulum nullum amplius potest praetendere quasi possessio. Socii. in Item quae nobis n. 8. vers. in fertur de acquiten. posses. Decius conf. 302. Paris. i. nu. 164. l. i. Cassad. dec. 4. de restitu. poliat. n. 6. nec requiritur prohibitio, cum finis in actu negatio, quia non excluditur alij modi acquir. quasi posses. prout isti sunt. Nec obstat lis mota per Cap. de anno 1571. primo, quia non erat super collatione Canonici, sed super deputat. Canonici, & ad ministris. fabrica: & in omnem euentum Episcopus erat prius in quasi poss. conferendi, & continuo non potest dici, quod attentauerit, Caput aguen. decis. 5. m. 2. p. i. & vlt. status attenduntur.

Et post haec tradit Goncal. glo. 45. & §. i. ff. 79. §. 2. a. n. i. dicens, quod ad effectum inspiciendi, an aliquod Beneficium sit liberae collationis, necne, ita ut intret, vel non intret alternatiua per reg. nostram concessa, cum non agitur inter Episcop. & Cap. super iure conferendi, sed inter tertios, super validitate collationum, & incidenter, potissime est considerandus vltim. status Beneficij, videlicet, an Episcopus fuerit in quasi posses. libere conferendi. vel in contraria poss. nam, si fuerit in tali quasi poss. libere conferendi, gaudebit alternatiua, quamvis in proprietate bonum ius forsan habere desinat, & duntaxat collator putatiuus sit, & versa vice, licet habeat bonum ius, seu proprietatem, si tamen tale in quasi posses. non habeat, quia alius existit in quasi posses. conferendi cum illo, seu praesentandi, aut eligendi, vel consilium, consensum, aut interuentum adhibendi, tunc Beneficium non erit liberae collationis, & allegat d. dec. Afflicten. Canonici, & Vicen. Beneficij, de qua in ea sit mentio, & ait etiam fuisse decusum in vna Tarraconen. sacristia nono Junij 1600. coram D. Iusto, & in Maioricens. sacristia 16. Junij 1602. coram Pamphilio & alias pluries.

Quod declarat idem ff. Goncal. ibid. d. §. 2. a. n. 49. quod ad effectum, ut intret, vel non intret alternatiua in casu reg. nostrae, sufficit semiplena probatio quasi possessionis libere, aut non libere conferendi, ut fuit resolutum in terminis nostrae reg. in d. Maio-

ricen. Sacristia, ubi propterea fuit decusum sufficere probat. de publica voce, & fama, quod cessantibus reservationibus collatio pertinet ad solum Episcopum absque interuentu Capituli, cuius rei, inquit Goncal. n. 51. ratio est quia in hoc casu agitur incidenter duntaxat de pertinentia collationis inter prouisos, & ideo semiplena probatio satis erit, Rota der. 3. de probatio. in nouis, Milis ver. probatio, quod Beneficium pertinet, cum alijs per me allegatis infra d. i. §. num. 14. & seqq. & n. 52. ait procedere secundum illos, siue agatur inter prouisos ab Episcopo, & ab inferioribus illo, siue inter prouisum ab Ordinario, & prouisum a Papa, Cassad. decis. 1. de probatio. n. 1. & declar. dict. dec. Maioricens. addens, quod cessat omnis difficultas, quando cum fama concurrunt aliqua admi-nicula, & Cassad. dict. numero primo & secundo, circa quod vide per me dicta dict. capitulo quinto a numero 146.

Rursus ex illis verbis, ff. ad liberam ipsorum duntaxat, non autem aliorum cum eis & c. colligitur, quod si duo Benef. quorum vnum spectat ad prouisionem Episcopi, & alterum ad prouisionem alterius, essent vnita inuicem aequae principaliter, non haberet locum alternatiua, ex quo in illorum prouisione requiritur vtriusque consensus, ut dicitur infra vlt. p. c. 2. n. 47. quamvis, si essent vnita Beneficia spectantia ad prouisionem duorum Episcoporum, ut quia esset duarum Diocesum, intraret in eis alternatiua, si ambo eam haberent acceptatam, & residerent in sua Diocesi. Denique ex d. verb. alternatiua etiam primae Pij V. apparet, Episcopum non posse se iuuare alternatiua nec vigore illius se intromittere in Benef. ad aliorum collat. spectantibus. ut in Vercel. de qua n. 492. & Nucerna Beneficiorum. 30. Oct. 1592. coram D. Pan. phil. infra adducta c. §. n. 64.

Quinto illa verb. ff. seu etiam aliorum dispositioni suae, & d. Sedis, alias quomodolibet reservatorum, vel affectuorum, non habebantur in alternat. Pij V. sed a tempore Greg. XIII. addita sunt, per quae extenditur poena priuationis aeterna ad sese intromittentes in prouisione Beneficiorum, non solum in alijs sex mensibus reservatis vacantium, sed etiam alias quomodolibet reservatorum, vel affectuorum & c.

Sexto circa modum etiam acceptandi alternatiuam, fuit varietas in reg. Summor. Pontif. in alterna. Pij V. sic dicebatur, ac Episcopi, Archiepiscopi, & Patriarchae praefati infra tres menses a die publicat. praesentis constituit. comput se alternatiuam huiusmodi acceptare, vel recusare coram Notar. publico, & testib. declarare teneantur, alioquin lapsa trimestri alternatiuus huiusmodi illis nullatenus suffragetur. In secunda vero alternat. Pij V. ac d. alternat. Greg. XIII. sic dicebantur illi vero, qui gratiam alternat. praedicta acceptare voluerint, acceptationem huiusmodi per parentes literas, suo sigillo munitas declarare, & literas ipsas huc ad Datarium Sanctae sedis suae transmittere teneantur, quibus ab eo receptis, & recognitis, tunc demum, & non antea uti incipiat gratia praedicta. A tempore vero Sixti V. Ordinatur acceptationem fieri debere, ut habetur in nostra reg. ex quibus ver. ibi acceptare voluerint, apparet primo, quod acceptatio alternatiuae est ff. voluntaria, & ideo nemo inuitus illam acceptare teneatur, nam alternatiua est gratia, & Beneficium, ut declarat reg. ibi gratiam & ibi Beneficio, & inuito Benef. non datur. l. inuito. 70. ff. de reg. iuris, ut tradit Gon. glo. 58. n. i. qui alia cumulat, ut solet.

Semel vero acceptata ff. alternatiua, non poterit Episcopus poenitere, & ab acceptatione recedere,

quia acceptatio est mensum commutatio, seu permutatio, & quidam quasi contractus inter Papam & Episcopum, & facit *l. sicut C. de obliq. & act. & reg. mutare, & reg. quod semel placuit l. 6.* tradit Gonçal. d. glo. 58. nu. 14. nisi Papa acceptauerit renuntiationē alternatiuā, ut aliquando solet fieri, Gonçal. *ibi nu. 23.* Rota in Vicen. præceptoris infra adducta n. 741. acceptatio vero alternatiuā per aliquem Episcopū facta, cessat per translationem illius ad alium Episcopatum, & si vult alternatiua in nouo Episcopatu debet causa de nouo acceptare, nam 1. acceptatio solum est, quoad Episcopatum tunc obtentum imo nec potest fieri, quoad Episcopatum futurum, ut ex mente reg. constat & tradit Gonçal. *dist. glo. 58. numer. 21.*

487 Et acceptatio alternatiuā nihil aliud est, & quam mentis & voluntatis declaratio, ut patet ex ipsa reg. *ibi declarare*, & sic ad factum potius, quam ad ius pertinet, ut alias dicitur infra 6. p. c. 13. a. 35. & tradit Gonçal. d. glo. 58. a. n. 24. unde ait nu. 26 quod quamuis Episcopus esset excommunicatus de tempore, quo alternatiuam acceptat, teneret acceptatio, excommunicatione non obstante, sicut valet acceptatio Beneficij ab excommunicato facta, ut nos *ibi diximus.* Secundo, ex illis verbis, & *ibi per patentes litteras*, appareat acceptationem alternatiuā fieri debere per litteras patentes, id est apertas, non vero clausas & secretas, & notat Gonçal. glo. 59. dicens re. nostra pro forma id requirere, & sic esse illius formam seruandam. cum dilecta. de rescrip. cum aliis.

489 Tertio, ex illis verbis, *ibi manu propria subscriptas*, apparet, quod litteræ acceptationis alternatiuæ sunt subscriptas: id est, subscribendæ manu propria ipsius Episcopi acceptantis, alias acceptatio non tenebit, notat Gonçal. glo. 60. vbi id late explicat, & alius quas q. circa ista verba tractat. Quarto, & ex illis verbis, *ibi suoque sigillo munitas*, apparet litteras acceptationis alternatiuæ, non solum debere esse manu propria Episcopi acceptantis subscriptas, sed etiam suo sigillo munitas, not. Gonçal. glossa. 61. vbi id late explicat, & aliquas q. mouet.

491 Quinto, ex d. verbis apparet, quod in literis acceptationis alternatiuæ, non est necessaria adhibitio & appositio testium, nec interuentus, & subscriptio Notarij, seu Secretarij, quia regula solum requirit, quod sint manu propria Episcopi subscriptæ, & suo sigillo munitæ, & notat Gonçal. d. glossa. sexagesima prima numero vigesimoquarto & 25. Sexto, ex illis verbis *ibi, & in sua quisque ciuitate, vel diocesi datas*, apparet non posse fieri acceptationem alternatiuā, & litteras eam continentes, nisi in propria ciuitate, vel diocesi, non autem extra, quamuis alias possint exerceri extra diocesim huiusmodi actus, & actus voluntariæ iurisdicte, tradit Gonçal. glo. 62. qui quid huius requisiti rationem reddit a. n. 20.

493 Septimo, ex illis verbis *ibi, & litteras ipsas & huc ad Datarium Sanctitatis sue transmittere teneantur*, apparet, quod Episcopus volēs frui alternatiua non solum debet illam acceptare per litteras patentes, propria manu subscriptas, & suo sigillo munitas, & in propria ciuitate vel diocesi datas, ut dictum est, sed etiam teneatur litteras ipsas ad Datarium Papæ transmittere, & notat per Gonçal. glo. 63. vbi aliquas question. tractat circa hoc. Octauo, ex illis verbis *ibi, quibus ab eo receptis, & recognitis, &c.* apparet ad complementum acceptationis alternatiuæ per Episcopum factæ, debere litteras acceptationis per Episcopum transmissas recipi, & recognosci à Datario,

notat Gonçal. glo. 64. vbi de recognitione instrumentorum aliqua agit. Nono, ex d. verbis apparet hodie nullam esse necessariam expeditionem litterarum alternatiuæ, cum hodie per reg. nostram concedatur gratia alternatiuæ, & certa forma illam acceptandi constituitur, nec sit necessaria vlla supplicatio, nec alia concessio, nec dicatur, quod fieri debeat aliqua litterarum expeditio, quamuis de tempore antiquo esset necessaria litterarum expeditio ad vsum alternatiuæ, ut in aliquibus decisi. dicitur, quia tunc non concedebatur alternatiua per reg. nec per legem generalem ut nunc, sed per gratias particulares ad supplicationem Episcoporum, Mohed. *decisi. 3. de rescrip. & Put. 387. l. 3.* tradit Gonçal. glo. 62. a. num. 29. & glossa. 65. n. 19.

Si tamen Datarius, qui est organum Papæ, & Gonçal. glo. 63. n. 60. admitteret acceptationem alternatiuā factam, non seruata omnino d. forma, utiq; valeret, ut tenet Rota in Salaman. fructum Archidiaconi de Monlecon. 3. Ian. 1587. coram D. Gypfio, nempe Datarium, qui est organum papæ, at de Cancellaria dicit Cassador. *decisi. 2. n. 7.* de vno. non obstante forma acceptationis, & decreto irritante, de quo in d. 2. alternatiua Py. V. potuisse admittere instrumentum acceptat. alternatiua, licet non esset sigillo munitum, nec recognitum, ut requirebat regula &c.

Et hoc de acceptatione alternatiuæ inductum est ad euitand. fraudes, quæ per Ordinarios committi possent, circa vsum alternatiuæ, ut per Fuscum de *visitatione. l. 2. c. 28. n. 32.*

Et formulam & tenorem litterarum acceptationis & alternatiuæ ponit Fuscus, *ibi numer. 33.* quam etiam & aliam ponit Gonçal. glo. 62. n. 33. & Fuscus *ibidem n. 34.* ponit formulam fidei, quæ datur per datarium de præsentatione, & recognitione d. litterarum, quam etiam in ampliori forma ponit Gonçal. glo. 64. n. 30.

Per quam fidem Datarij probanda est, & quando opus fuerit, acceptatio alternatiuæ completa, aut per ipsum librum Datariæ, vbi tales acceptationes describuntur, per Gonçal. glo. 62. n. 28 vbi ait, quod non præsumitur, quod alternatiua sit acceptata, cum acceptatio sit facta, & requirantur omnes solemnitates per regul. nostram assignatæ & factum non præsumitur, nisi probetur, & sic fundans se in alternatiua illius acceptationem probare tenetur, & si forsan, inquit, d. liber datariæ inueniri non posset, probatio acceptationis fieri posset per testes deponentes de quasi possess. conferendi in mensibus alternatiuæ vigore concessis, aut aliis legitimis modis, ut fuit decisum in Astoricens. Archidiaconatus, 3. Decem. 1571. coram D. Seraphino, & Anast. Germino. *ide in d. l. Cardinalis. §. volumus, numer. vigesimo septimo. 32. & 33.*

Romæ vero satis probatur acceptatio alternatiuæ & per fidem alicuius Notarij, quod est in libro datariæ nam tali si lei creditur, cum ad librum, qui est in dataria, sit facilis recursus, ut fuit ita resolutum in vna Caurien. præstimonij, 9. Iun. 1592. coram D. Penna, Sicut alias in Aretina Commendæ, septimo Nouemb. 1586. coram D. Seraphino, fuit resolutum, quod reservatio satis verificatur ratione familiaritatis, de qua constat per attestationem computatoris Palatij, & fides in curia facit fidem, propter facultatem habendi veritatem per inspectionem librorum, ex quibus exaratur, &c.

Et qui dicit Episcopum gaudere alternatiua, satis fundat suam intentionem in acceptatione, & præsumit.

sumptione iuris, quod Episcopus residet in suo Episcopatu, & qui contrarium dicit, illud probet, tanquam fundamentum suae intentionis, ita in d. Caucien. pro qua resolutione faciunt tradita per Tiraq. in legib. conu. gloss. 8. a numero 30. Mascart. de probat. concl. 5. numer. 5. & concl. 1277. numer. 1. & 2. per Menoch. de praesum. pt. lib. 6. praesumpt. 19. numero 4. & 5. Caesar de Gra. dec. 63. & Rotam 420. p. 1. diuers. nu. 1. cum aliis, ubi quod quis praesumitur praesens in loco, ubi residere tenetur, vel ubi habet domicilium, seu habitationem.

302 Contrariam tamen sententiam, nempe, quod t praesumitur ab Ordinario, qui se fundat in alternatiua, tenetur probare, non solum acceptationem illius, sed etiam residentiam Episcopi in suo Episcopatu, de tempore vacationis, tenet Gonzal. gloss. 43. a num. 92. quia utrumque requiritur a reg. nostra, ut Episcopus gaudeat alternatiua, & quia residentia, seu praesentia probanda est ab eam allegante, & se in ea fundante, quia, cum quod sit facti, non praesumitur, Put. dec. 385. in f. 1. 2. & alij relati per Mascart. d. conc. 5. n. 4. & Menoch. d. praesum. 9. n. 6. & ita ait fuisse resolutum in Rota, ut in vna Placen. Capellan. 31. Maij 1604. coram illustriss. Panphil. & ad contrariam respondet, quod illa possent admitti, quando prouisus Ordinarius esset possessor, & reus, secus vero si sit actor. Sed illa responsio non satis aequum, nisi est iuris praesumptio, quod Episcopus residet in suo Episcopatu, & quod quis est praesens in loco, ubi residere tenetur, ex ea utique probaretur intentio illius, qui se fundat in alternatiua, & residentia Episcopi, quicquid ibi Gonzal. dicat, & dicitur alias inf. 530. unde melius respondetur, quod non est vera iuris praesumptio, quod quis resideat in loco, ubi residere tenetur, nam licet non praesumatur delictum. l. merit. ff. pro socio, nō ideo praesumitur, quod quis non faciat delictum, sed debitum, sed qui in eo se fundat, id probet. Verum est tamen, quod est aliquis praesumptio, quod 303 t quis resideat in loco, ubi residere tenetur, quae, cum aliquib. adminiculis, seu alia praesumpt. sufficiet ad probationem, & ita arbitratu Gonzal. sup. n. 100. quod ad probandam residentiam peractorem sufficiat, aliam non exacta probatio iuncta d. iuris praesumpt. ut ex omnibus remaneat inter gra probatio in casu, de quo agitur ex adductis per Gab. de probat. concl. 1. ex n. 1. pro quo, inquit nullum faceret, si volēs probare residentiam, de tempore vacat. probaret illam, salte de tempore proximo praecedenti, quia tunc praesumitur continuata, nec praesumitur mutatio, nisi probetur. Menoch. praesum. 37. lib. 6. nisi ex aduerso oriretur aliqua coniectura, vel praesumptio, quae animum iudicis ad contrarium credendum moueret, prout mouit in casu d. dec. Placen. Capellan. de qua n. praeced. & conducit dec. Rotae in causa Mayoricen. Canonicius 15. Nouembr. 1593. coram illustr. Cardin. Millino infra adducta numer. 732. ubi quod residentia Episcopi probatur ex prouisione facta ab Episcopo in domo Capitulari Ecclesiae, die sequenti post vacationem. Ait tamen recte Gonzal. d. gloss. 43. numer. 101. 304 quod quando quis inpetrauit t Beneficium, uti reseruatum, quia, licet vacauerit in aliquo ex mensibus alternatiua, puta, Febr. April. Aug. seu Oct. tamen ob non residentiam Episcopi praetendit intrare reservationem, tunc proculdubio plena & concludens probatio non residentiae requiritur, cum in illa fundetur reseruat. & in contrarium sit praesumptio, & agatur de graui praedicio Ordinarij, & prouisi ab illo iuxta alias d. per eū, & per nos p. seq. ca. 2. an. 225.

Et similiter, inquit idem t Gonzal. gl. 45. n. 8. quod 305 prouisus Apostolicus de Beneficio vacante in mens. Martij, vel Septembr. tanquam reseruato, ex eo, quod Episcopus gaudeat alternatiua, non solum tenetur probare acceptationem illius, sed etiam probare debet, quod Beneficium sit liberae collationis, cum alias illa non gaudeat, & quod in tali casu probatio debet esse concludens, ut fuit resolutum, se obtinente, in vna Corduben. dimidia portionis, coram D. Sacrato 13. Febr. 1602. quod tamen, licet ipse non dicat, solum videtur procedere in Beneficiis, quae de iure non sunt liberae collationis, ut in Dignitatibus & Praebendis Ecclesiae Cathedralis, & etiam in Portionibus, seu dimidiis portionibus, de quibus loquitur d. dec. Corduben. Quae de iure pertinent ad prouisionem Episcopi, & Capituli simul iuxta opinionem, quam tenet Rota, ut dicitur infra cap. 4. a num. 13. 20. & 237. ubi de dicta dec. Corduben. sit mentio. in Beneficiis autem, quae de iure, seu vniuersali consuetudine sunt liberae collationis Episcopi, non requiritur alia probatio, cum de iure talia censentur iuxta alias d. prima pars. cap. vltim. numero 8. & 12. & tertia parte cap. secundo a numero quarto & infra numero 530. & ibi quod ibi dicit Gonzal. quod in tali casu probatio debet esse concludens, non videtur verum ex his, quae cum eo diximus supra numero 478. & seq. unde non videtur loqui consequenter.

Sed quaerit Gonzal. t d. gloss. 43. a numer. 102. an sic 306 ut prouisus ab Ordinario in aliquo ex quo mensibus Febr. April. & similibus qui uti actor se fundat in alternatiua Episcopi, tenetur probare residentiam de tempore vacationis, sic etiam prouisus in aliquo ex mensibus Martij, & Sept. qui, cessante alternatiua sunt Ordinarij, teneatur tanquam actor probare, quod Episcopus residebat in mensibus Febr. & Aug. respectiue, vel saltem in mense Martij, aut Sept. in quo contigit vacatio? Et resoluit, quod non, quoniam eo ipso, quod Episcopus acceptat alternatiuam mensium, inter Papam, & ipsum fit quoddam pactum, & permutatio mensium, & Papae inanes menses Martij, & Sep. ita, quod Episcopus pœnitere, & retrocedere non valeat, cum d. acceptatio sit quasi contractus, Mandos. cons. 18. & quae acceptatio censetur facta cum omnibus suis qualitatibus & oneribus videlicet residendi &c. & cum stante d. acceptatione menses Martij, & Sep. sint proprii menses Papae & Episcopus nullum habeat ius conferendi in illis, siue nō resideat in illis, vel in mensibus praecedentibus Febr. & Aug. semper collatio erit Papae, Mandos. ibi, ac propterea prouisus Apostolicus non tenetur in hoc casu probare aliquam residentiam, vel non residentiam Episcopi, & allegat dec. Laurentinam Canonicius 16. Dec. 1584. coram D. Blancheto, & Maioricen. Canonicius 15. Nouem. 1593. coram D. Mellino infra adductas numer. 693 & 672. sed ista ratio, & assumptum non est omnino verum, ut dicitur infra d. 687. vera tamen est dict. resolutio ex eo, quod, cum Episcopus elegerit, & acceptauerit alternatiuam, praesumendum est ea gaudere, & omnes alios sex menses esse Papae, nisi contrarium probetur. Rursus quaerit Gonzal. d. glo. 43. n. 116. an alternatiua designat gaudere Episcopus non residens in mensibus Iunij, & Decem. & consequenter prouisus ab Episcopo de Beneficiis vacantibus in istis mensibus, qui tanquam actor agit, teneatur probare residentiam, sicut prouisus de Beneficiis vacantibus in aliis 4. mensibus alternatiua? Et pluribus adductis inclinat in opinionem

affirmatiuam ex eo in summa, quod per nostram regulam alternatiua conceditur Episcopis in sex mensibus cum conditione, & onere residentie, & omnes sex menses sub eadem clausula, & oratione ponunt, & ab eodem verbo reguntur, & determinantur, & Episcopus acceptando alternatiuam voluntarie se obligauit ad residentiam in omnibus, sex mensibus, sub conditione & pena amittendi ius conferendi, sub qua per regulam nostram indulgetur alternatiue commodum, & ob hanc causam augentur per alternatiuam duo menses Ordinarii, ut cum hoc lucro, & augmento compensetur necessitas, & obligatio residendi in omnibus sex mensibus &c. sed ista opinio mihi videtur omnino falsa, contrariumque tenendum existimo, quia menses Iun. & Dec. semper sunt Ordinarii, siue alternatiua sit acceptata, siue non. Nec in istis sit aliqua permutatio, cum Papa, cum semper remaneant Ordinarii, & cum isti duo menses sint ordinarii, siue alternatiua, vere non conceduntur à Papa per alternatiuam Episcopis, quamuis in ea fiat etiam mentio de illis causa demonstrationis, & sic onus & conditio residentie, non censetur impositum respectu illorum, sed aliarum 4. qui per alternatiuam de nouo conceduntur, & ita videtur communi sensu, & praxi receptum.

§. II.

De explicatione regulae, & notabilibus, quae ex eius verbis, seu circa ea deducuntur.

SUMMARI.

Per verb. reg. cum circa, clare reservatur Papa collatio Beneficiorum curatorum, quae, etiam si non essent addita ista verb. adhuc comprehenderetur numer. 508. tamen tollitur concursus numer. 509.

Verba reg. omnia Beneficia intelligenda videntur de Beneficiis perpetuis, non de manualibus, seu ad nutum amouibilibus, quae siue secularia, siue regularia, sub reservationibus non comprehenduntur.

Quamuis regula hac exprimat Beneficia regularia, quae sunt manualia, tamen aliquando sunt perpetua, & de istis, non de manualibus videtur intelligenda, numer. 511.

Beneficia regularia perpetua comprehenduntur in regula, etiam si de regularibus expressa mentio non fieret, quia Beneficiorum appellatione, etiam regularia veniunt &c. n. 512.

Beneficia regularia Ordinum militarium etiam minora, non comprehenduntur in hac reservatione contra Goncal. n. 513.

Comprehenduntur in hac reservatione, sicut etiam in aliis Beneficia, etiam tenuissima, & siue redditibus, & numer. 514.

An Beneficia patrimonialia includantur in reservatione huius regulae remissive? n. 515. & an Canonici Doctores, & Magistralis in ea comprehendantur etiam remissive? n. 516. & an hac regula procedat in Beneficiis Ecclesiae non numerata, etiam remissive? n. 517.

Hac regula caput Beneficia monachalia, etiam si sint Dignitates maiores, & principales n. 518.

Sub reg. cadunt Beneficia postea creata n. 519. id est amen non procedit in ipsa 1. vacante per creationem, sed in vacationibus succedentibus post primam provisionem,

num. 520.

Ampliatu reservatio huius regulae ad Beneficia ubique existenti, id est, siue in Ecclesiis Patria, cathedralibus, Metropolitanis, & Cathedralibus, siue aliis, quae tamen verba, maiori declarationis gratia, sunt addita: nam etiam alias veniunt in reservatione generali, &c. n. 521.

Octo menses Januarii, Februarii, &c. prout iacent, & putantur, sunt Apostolici, & reliqui quatuor remanent Ordinarii, &c. n. 522.

Vnde mensis incipiat, & computetur in proposito numer. 523. resolutur incipere à media nocte, nam dies naturalis, & consequenter mensis incipit à media nocte. Et media nox est ubi cepit sonare hora 12. n. 524. & ubi sunt diversa horologia, standum horologio parochiae, seu vicinioris, aut per quod committitur ibi regitur &c. numer. 525. alias accipienda est media nox iuxta cursum noctis, & arbitrium, & à communiter accidentibus, & versibus numer. 526. ubi de coniectura ex gallico cantu.

Quando vacat Beneficium per obitum alicuius, cuius mors ignoratur quo die, & mense fuerit, an censetur vacare in mense Apostolico, an in Ordinario, & Ordinarius possit illud conferre? numer. 527. resolutur, quando facta indagatio, quam Episcopus facere debet, id constare non potest, censeri vacare in mense ordinario, & Ordinarium posse conferre, nam praesumitur pro Ordinario, & praesumptio iuris transfert onus probandi in aduersarium, etiam possessorem &c. idque procedere, etiam quando provisio Ordinarii est posterior provisione Apostolica contra Goncalez, & respondetur cap. si à Sede Apostolica de Preben. in 6. & decisio. Putei 207. lib. tertio. & aliis de praesumptione vitae hominis loquentibus, &c.

Beneficium vacans in mense ordinario, non est reservatum ex eo, quod vacatio duret, ac intrat in mensem reservatum, quia regula solum reservat Beneficia de nouo vacatura in mensibus Apostolicis, secus ac in regula 2. reservatoria Beneficiorum vacantium Sede Episcopali vacante, &c. n. 526.

Beneficia vacantia Sede Apostolica vacante in mense alias Apostolico, non reservantur per superuenientem regulam mensium n. 537.

Reservatio regulae locum habet in Beneficiis vacantibus in mensibus Apostolicis, non solum 1. vice sed etiam aliis, non obstante regula. §. hoc sermone n. 538.

De verbis usque ad suae voluntatis beneplacitum remissive n. 539.

Beneficia vacantia in Romana curia non includuntur in reservatione huius regulae, in qua tamen includuntur alia Beneficia reservata contra Goncal. n. 540. quous quoad expressionem mensis vacationis, non habeat locum regula in Beneficiis alias reservatis n. 541. ubi etiam reprobatu Goncal. & an de reservatione per regulam nostram inducta esset etiam facienda mentio?

Beneficia in quocumque mense resignata in manibus Ordinarii, non sunt reservata per hanc regulam, & reprobatu Goncalez intelligens verba reg. alias quam per resignantem, etiam de resignat. coram Papa numer. 542.

In quolibet mense anni possunt permutari Beneficia coram Ordinario, cum vacant per resignationem numer. 543.

Regula ratum excipit resignationem expressam non verò tacitam, quae ipso iure fieri intelligitur, numero 544.

In vacantibus per resignationem non habet locum cum alternatiua, cum non sint reservata per hanc regulam, habet

ARCLIA
de
conf.

habet tamen locum, non solum in vacantibus per obitum, sed etiam alias, ut per affectuionem, &c. numer. 545.
Quando per istam regulam reservantur simpliciter Beneficia vacantia in mensibus Apostolicis, videbatur posse tentari, non comprehendi resignata ex causa permutationis, sed contrarium tenetur, numero 546.
Omnes modi vacationis excepta vacatione in curia, & per resignationem includuntur in reservatione huius regulæ, quæ etiam non appositis verbis, quocumque modo comprehenderentur, n. 547.
Regula non solum habet in vacatione de iure, & de facto, sed etiam in vacatione, de iure tantum, aut de facto tantum, n. 548.
Non intrat reservatio huius regulæ, si habens ius ad Beneficium decedat in mense Apostolico, n. 549.
Regula non procedit in Beneficiis Ecclesiæ non numeratis, sed receptis, quæ nunquam vacant, n. 550.
De verbis, ad collationem provisionem, remissive, numer. 551.
Certum est Beneficia iuris patronatus Ecclesiastici, sub hac reservatione comprehendi, nam etiam non facta particulari expressione in reservationibus comprehenduntur, nec in gratia Beneficii est necessaria mentio iuris patronatus Ecclesiastici, numero 552.
Ius patronatus Ecclesiasticum est, quod, licet originè habuerit ex patrimonio laici, fuerit tamen, vel ab initio, vel postea in Ecclesiam translatum, & quod competit Ecclesiæ, vel ratione Ecclesiæ, n. 553, & 554. ponitur decess, & resolutio Rota.
Si laicus patronus ex fundatione fiat religiosus, tale ius patronatus est Ecclesiasticum, quia transit in Monasterium, durante tamen vita Monachi, ubi iure sanguinis defertur in posterum, & illi adsum, & si Episcopus obtinens Comitatum, vel Ducatum, ratione illius habeat ius patronatus, iudicabitur Ecclesiasticum, & ius patronatus spectans ad Prioratum est Ecclesiasticum, licet Prioratus sit iuris patronatus laici, numero 555.
Ius patronatus spectans ad laicos religiose viuentes, & portantes habitum religiosum, est Ecclesiasticum, & sic ius patronatus spectans ad illas de tercio ordine, & etiam spectans ad magistros, seu milites Ordinum militarium, etiam coniugatos, est Ecclesiasticum, numer. 556.
Quamvis certum, & receptum sit Beneficia iuris patronatus Ecclesiastici comprehendi in reservationibus, tamen non servatur in Hispania, & an id defendi possit, non obstantibus huiusmodi reservationibus, quasi us non receptis, aut abrogatis in us Beneficiis, numero 557.
Resolutio negative, & illud de non receptione, aut abrogatione non posse applicari regulis reservatoriis, numer. 558.
Ergo, quod Beneficia iuris patronatus Ecclesiastici cadant sub hac reservatione, & alius, an secus sit, quando sunt debita certis personis, seu certo generi personarum, numer. 559.
Cum sequentibus ponuntur sententia Doctorum, & decisiones & resolutiones Rota, & tandem resolvitur, idem esse, ut habet stilus curiæ, cui videtur standum etiam in Hispania, in qua contrarium observatur, & à numero 560.
Agitur de indulto Clem. VIII. super modo providendi de Beneficiis patrimonialibus Calagurritan. An comprehendantur sub reservatione, & derogatione huius re-

gule posterioris, & resolvitur non comprehendi, ex iuris rationibus adductis, n. 568, 569, & 570.
Beneficia iuris patronatus laicorum non comprehenduntur in reservationibus, etiam in corpore iuris clausis, nec Ligatus illa potest conferre, & in gratia eorum necessaria est mentio, & derogatio iuris patronatus, numero 571.
Verba nostra regula, præsentationem &c. non includunt præsentationem laicorum, sed clericorum, numer. 572.
Id procedit, quando ius patronatus competit laicus ex fundatione, vel donatione, secus si ex privilegio, consuetudine, vel prescriptione, n. 573, & seq. etiam si ius patronatus ex privilegio, seu prescriptione spectet ad Duces, vel alios Principes, nisi sit Regum, quamvis alias ius patronatus Ducum, &c. ex donatione, vel fundacione non censeatur derogatum, nisi facta speciali mentione, &c. n. 575.
Ad excludendam reservationem ratione iuris patronatus laicorum, oportet docere de iure patronatus ex fundacione, &c. maxime stante Concilio, numero 576.
Quod dicitur de iure patronatus ex prescriptione, seu consuetudine, non habet locum, ubi quis allegaret ius patronatus sibi competere, ex fundacione, vel dotacione, & ad id probandum videretur immemorialis, quæ probat legitimum titulum ex fundacione, vel dotacione n. 577a & procedit ubi ius patronatus absolute est ex prescriptione, seu consuetudine, secus ubi est ex fundacione, licet præscriptum ab aliis, n. 578. Vbi ponuntur decisiones Rota.
Quando aliqui sunt veri patroni ex fundacione, vel dotacione, sed non sunt in quasi possessione præsentandi, sed alij, videtur requiri mentio, & derogatio iuris patronatus, n. 579.
Quod dicitur de iure patronatus, ex privilegio intelligitur, nisi sit cum clausula, quod non sit ex privilegio, sed ex vera, & reali fundacione, ac dotacione laicali, seu cum clausula, quod habeatur, ac si ex vera dotacione & fundacione competere, &c. n. 580.
Aut nisi sit ex causa onerosa, n. 581.
Etiam Beneficia iuris patronatus mixti, non comprehenduntur sub reservationibus, nec à Legato conferri possunt, nec valeret provisio Papa, non facta de eo mentione, &c. n. 582.
Solet iuri patronatus mixto derogari in totum, in provisionibus Papa, n. 582.
Cui tamen non derogatur, quia solet Papa derogare iuri patronatus laicorum pro medietate, quia ista derogatio iuri patronatus laicorum tantum, & mixto derogatur in totum, n. 584.
Et derogatio pro medietate non est aliud, quam reducere consensus per plures patronos præstandos ad medietatem, &c. n. 585.
An derogatio pro medietate suffragetur, quando præsentatio spectat ad unum tantum, seu ad Universitatem, n. 586.
Resolvitur suffragari, quando plures sunt præsentati, alias non.
De derogatione iuris patronatus laicorum remissive, numer. 589.
Quando Beneficia vacant per affectuionem alterius, aut devolutionem, & alias ubi habent possessores, derogatur iuri patronatus, etiam Principum in totum, & admittitur etiam in Hispania, n. 790.
In Beneficiis iuris patronatus laicorum, seu mixti, sicut non cadit expressa reservatio, ita nec tacita ex appositione manus Papæ numero 591. ubi

VIII
15

ponitur decis. Rota.

In patronatus laicorum est, quod alicui, siue laico, siue clerico non ratione Ecclesie, sed proprii patrimonii, competeat, & si non apparet, attenditur ius successionis, nam si per successionem deferatur, presumitur laicum n. 592.

Quando clericus Beneficiatus ex bonis acquisitis intuitu Ecclesie ac redditibus Beneficij fundatur, seu dotatur Ecclesiam, Capellam, seu Capellaniam, relinquendo patronos suos heredes, seu consanguineos, an tale ius patronatus censeatur laicale, an Ecclesiasticum, ut videtur certum: a quibus ex bonis Ecclesiasticis Ecclesia fundatur seu dotatur, in patronatus est Ecclesiasticum. n. 593.

Sed id videtur procedere in pectore iure communi secundum quod Beneficiati non possunt testari, sed Ecclesia succedit, secus si ante consuetudine, ut in Hispania, ex qua possunt testari, ac eis intestato succedi, ac etiam Episcopi habentibus facultatem testandi, & ita videtur in Hispania receptum, n. 594. & 595.

Quamvis Episcopi non possint testari, tamen, cum inter vivos fundant, seu dotant aliquam Capellam, seu Capellaniam, solent relinquere ius patronatus suis consanguineis, aut aliis absque eo, quod Ecclesia, seu successor, vel camera in eo succedat, quia consuetudine stante, etiam ius patronatus videtur laicale, nu. 596. & n. 597. ponitur resolutio Rota, in confirmationem dictorum.

An ius patronatus competens operariis, seu economis Ecclesie, sit laicale, an Ecclesiasticum? numer. 597. & seq. resoluitur esse Ecclesiasticum contra Fel. & alios.

Idem videtur in iure patronatus spectante ad Hospitalarios etiam laicos, non solum, quando est fundatum, seu approbatum auctoritate Episcopi Hospitalis, quo casu est locus pius, & religiosus, & gaudet privilegio, & immunitate Ecclesie, sed etiam alias, si est perpetuus, nec potest renouari, nam, licet non sit locus religiosus, & sacer, & sic non gaudeat immunitate, est locus pius, & de iurisdic. Ecclesiastica, & gaudet, privilegio Ecclesie, n. 600.

An ius patronatus confraternitatum laicorum, sit laicale, an Ecclesiasticum? n. 604.

Resoluitur istas confraternitates esse loca pia, & etiam religiosa, si sunt ab Ordinario approbata, & sic super eorum rebus coram Ecclesiastico esse conueniendum, & in rigore istud ius patronatus esse Ecclesiasticum, ex equitate tamen ac effectum derogationis, & reservationis censendum laicale.

Idem dicendum in iure patronatus spectante ad Priores, sed officiales eorum, qui solent esse laici, quamvis aliquando sit clericus, n. 609. Si tamen esset relictum Priori, qui semper debet esse persona Ecclesiastica, seu clericus ius patronatus erit absolute Ecclesiasticum, n. 610. & seq.

Quod dictum est de Hospitalibus, & confraternitatibus similiter dicitur de Collegiis institutis pro sustentatione pauperum, & de eorum iure patronatus, quando maior pars est laicorum, & declaratur doctrina Bart. in l. fin. de Colleg. illicit. n. 612. Et inferitur ad questionem de subsidio imposto per Papam super redditibus Ecclesiasticis, an huiusmodi Collegia debeant in eo contribuere de bonis suis temporalibus, n. 613.

An quando ius patronatus est Ecclesiasticum, & laici, & facta est conventio de alternis vicibus presentando, in turno Ecclesiastici censeatur Ecclesiasticum & in turno laici laicale mere? n. 614. resoluitur, quod sic, & ita in turno Ecclesiastici Beneficium cadere sub reser-

uatione, & consumi eius turnum, per provisionem Papae, non vero in turno laici, licet alias data aequalitate provisiones Apostolicas non consumant turnum.

Quando laici vacante Beneficio nominant Rectorem, quem persona Ecclesiastica praesentat Episcopo, vel e contra, penes quem sit ius patronatus? & sic, an sit Ecclesiasticum, an laicale? n. 616. resoluitur esse apud eos, qui nominant, non qui praesentant, & an censeatur laicale, ubi requiritur consensus, aut consilium Ecclesiastici?

De verbis, electionem, & quamvis aliam dispositionem, remissive. n. 617.

Illis verbis reg. quorumcumque collatorum, comprehenduntur Beneficia ad collationem unius tantum pertinentia, quia plura alias resoluitur in singularitates, & c. nu. 618. & ista verba capiunt etiam collatores ex privilegio etiam ad tempus, contra Simonetam, & Gonzal. n. 619. & reg. in illis verbis comprehendit, tam ordinarios quam extraordinarios collatores, etiam ex fundatione, n. 620.

Verbum collatorum, tanquam prolatum a lege comprehendit praesentatores electores, & alios dispositores, & c. n. 621.

Quamvis masculinum concipiatur femininum, tamen maioris explanationis causa addita sunt verba, & collatricum nam ex privilegio femina possunt habere ius conferendi, & verbum, collatricum, comprehendit praesentatrices, cuius iuris femina capaces sunt de iure, n. 622.

Sicut respectu Beneficiorum, quae reservantur, fit in reg. expressa mentio de secularibus, & regularibus maioris explanationis causa, sic etiam respectu collatorum, nu. 623.

Respectu Cardinalium nulli sunt menses reservati, quia reg. eos excipit, alias eos comprehenderet, n. 624. & ista exceptio intelligitur de Cardinalibus ordinariis collatoribus tantum, non de aliis etiam Legatis de Latere, numer. 625. & procedit etiam in Beneficiis simultanea collationis, cum Capitulo cui prodest, numer. 626.

An sicut ista exceptio prodest Capitulo, sic etiam in Beneficiis simultanea collationis reservari ei prodest indultum concessum Cardinali Episcopo ad conferendum reservatum? n. 627. resoluitur non prodesse contra Gonzal. & declaratur id, quod dicitur, indulta nihil de novo concedere, nec augere facultatem conferendi, sed tantum removere obstaculum reservationis.

De indultis Cardinalium remissive, & limitationes, quae in indultis modernis ponuntur, quorum tenor est diligenter inspicendus, n. 630.

Si Cardinalis collator non contulit Beneficium vacans in mense alias Apostolico infra semestre, an deuolutio fiat ad Archiepiscopum, seu Capitulum, an vero ad solum Papam? n. 631.

Resoluitur fieri ad Archiepiscopum, & c. licet secus sit in Beneficio reservato conferendo vigore indulti, numero 632.

An Cardinalis Episcopus possit conferre Beneficium, quod vacavit in mense Apostolico ante eius promotionem in vita sui antecessoris, qui Cardinalis non erat? numer. 633. Resoluitur cessante indulto non posse.

An Cardinali Episcopo decedente ante collationem Beneficij vacantis in mense alias reservato, possit illud conferre Episcopus successor non Cardinalis? a numero 634.

Resoluitur non posse stante reg. 2. Cancellaria reservatoria Beneficiorum post obitum Episcoporum vacantium, contra

contra Gonçal. cuius etiam doctrina, quod Vicarius Episcopi in remotis decedens habens facultatem conferendi post d. obitū, ante illius notitiam possit conferre Beneficium, quod vacavit vivente Episcopo, est falsum. 636.

An dicta exceptio, & favor nostræ regulæ extendatur ad Cardinales absentes à curia, vel solum procedat in residentibus incuria? numero 637. Et seq. resolutur per hanc regulam, quæ absolute, & indistincte excipit Cardinales, non reservari Beneficia vacantia in sex Episcopis Cardinalium antiquorum sint reservata per regulam 7. si sunt absentes à curia.

An sicut regula, non comprehendit Cardinales, similiter etiam non comprehendat Reges collatores? 639. resolutur, quod non.

Quare dicitur regula, S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalium? numero 640. resolutur, quod ad distinctionem aliorum, qui non sunt S. Romanæ Ecclesiæ, vel potius ad denotandam eorum Dignitatem, & denominationem.

Papa non intendit ledere concordatam Germaniæ, & Franciæ, de quibus remissive, n. 641.

Per hanc regulam reservantur Beneficia ad provisionem quorumcumque quomodolibet pertinentia, id est, siue de iure communi, siue de iure speciali, numer. 642.

Reservatio hac est personalis, & si cum conditore expirat, maxime, quod est facta ad sue voluntatis beneplacitum, quod morte finitur, numer. 643. & quod est posita inter alias regulas Cancellariæ suo tempore duraturas, Et sic expirant mortes, vel renuntiatione Papæ, n. 644.

Sede Apostolica vacante omnes menses sunt Ordinarii, & tunc Ordinarii possunt providere de Beneficiis vacantibus in quolibet mense ante factionem regularem, n. 645. nisi alias sint affecta, aut Papa postea electus declararet, non expresse reservationem, aut illa de novo referret, prout aliquando fit ad providendum conclausis, &c. n. 646.

Indultum conferendi, seu præsentandi Beneficia vacantia in mensibus Apostolicis, non habet locum se de Apostolica vacante, quia tunc nulli sunt menses Apostolici secundum Rotam, n. 646. quod conducit ad indultum Ducis Albani, quod est restrictum ad menses Apostolicos, & solum capit Beneficia privative ad Papam collationem pertinentia, n. 648.

Clausula apponi solita iuxta regulam Cancellariæ in litteris indulgentiarum, quod si alias aliqua indulgentia fuerit per ipsum concessa, illa nulla sit, quæ operatur, ut indulgentia sit alias nulla in totum, intelligitur tantum de ipso Papa concedente, & non de antecessore, &c. n. 651.

Sub clausula Brevis de capiendâ possessione, non tamen à nobis provisus, comprehenduntur provisus à prædecessoribus iuxta subiectam materiam, & provisus vigore litterarum Papæ, dicitur provisus à Papa secundum Rotam, n. 652. secus quando in Brevis dicitur, non tamen à nobismet, seu à nobis ipsis provisus, nam illa verba sunt personalissima, & operantur, quod Brevis sit exequendum contra omnes non provisus ab eod. n. 653. ubi ponuntur resolutiones Rotæ.

De verbo generaliter & de verbo reservavit remissive, n. 654.

Statutum est de mense vacationis mentionem fieri, quia vult Papa certior reddi, an Beneficium vacaverit in suo mense, n. 655. de quo debet fieri mentio dispositionis, id est affirmativæ, & absolute, non dubitativæ,

aut cum dictione, ut assertur, neque in communi, numer. 656.

Id solum habet locum in mensibus reservatis, & provisus à Papa de Beneficio vacante in mense Ordinarii, non tenetur de mense mentionem facere contra Gonçal. n. 657.

Quod dicitur de octo mensibus reservatis, scilicet debere fieri mentionem de mense vacationis, procedit etiam in sex mensibus alternatis Papæ, quando Episcopus habet alternatiam, n. 658.

Regula de mense exprimendo procedit in gratia, si neutri, n. 659. & in nova provisione, quando in primâ gratia non fuit expressus, n. 660. & etiam si quis velit capere Beneficium per clausulas generales, siue alio quovismodo, n. 661.

Procedit etiam in gratia de Beneficio vacante, non solum de iure, & de facto sed etiam de iure tantum, & de facto tantum, n. 662. ita ut, quando Beneficium impetratur per obitum habentis ius in re alio existente in possessione, si exprimendus mensis vacationis, & obitus illius, quando vero impetratur per obitum ultimi possessoris de facto possidentis, sufficit exprimere mensis illius vacationis de facto, n. 663. ubi ponitur decisio Rotæ.

Non placet, quod in ista decisione dicitur, quod, cum non datur concursus provisionis Ordinarii, non est necesse de mense fieri mentionem, n. 664.

Procedit etiam, non solum in vacatione per obitum, sed etiam alio quocumque modo, in quo intrat reservatio regula, n. 665. nec praxis, & stilus dataria est in contrarium, quamvis admittantur supplicationes de aliis vacationibus absque expressione mensis, cuius ratio redditur, n. 666. ubi quando Papa censeatur vel le prævenire Ordinarium.

In vacatione per resignationem, siue in curia, siue extra, non est necessaria expressio mensis, nisi ubi resignatio non teneret, & resignatarius ex clausulis generalibus vellet capere Beneficium n. 667.

Regula etiam hac de expressione mensis non habet locum in Beneficiis alias reservatis, & in vacantibus in curia n. 668. nec in provisione Papæ de Beneficiis iuris patronatus laicorum n. 669. nec mensis expressio est necessaria in presentatione, & institutione etiam coram Papâ n. 670.

Non etiam habet locum regula de expressione mensis subrogationibus, quoad Beneficium litigiosum in locum, & ius defuncti, quamvis secus in gratia, si veniri n. 671. nec etiam habet locum in gratia reformatoria seu perinde valere, quando in l. gratia fuit mensis expressus, n. 672.

An in provisionibus Nuntii, seu Legati locum habeat hac regula de expressione mensis remissive, n. 673.

In provisionibus Episcoporum, & aliorum Ordinariorum clarum est non esse necessariam expressionem mensis n. 674.

De verbis, ac consuetudines immemorales optandis, &c. nec non Privilegia, & indulta, &c. remissive, n. 675.

Per verba, ac etiam disponendi de huiusmodi Beneficiis, &c. derogatur indultis disponendi de Beneficiis, etiam reservatis, seu vacantibus in mensibus reservatis n. 676.

Dicta verba, ac etiam disponendi de huiusmodi Beneficiis, referuntur non solum ad privilegia, & indulta, sed etiam ad consuetudines, etiam immemorales disponendi de huiusmodi Beneficiis, &c. n. 677.

Papæ etiam sine causa potest derogare, & revocare privilegia ad conferendum Beneficia n. 678.

Per hanc regulam non censetur derogatum Bullæ Sixtæ

IV. & Leonis X. de Canonicis Doctoribus, & Magistris Hispania, ubi statuitur huiusmodi Canonicatus sub reservationibus non comprehendi, ex eo precipue, quia d. Bulla est per modum statuti, & per viam legis n. 679. & seq. ubi de rationibus, & fundamentis adductis, per Gonzalez.

De verbis, etiam cum quibusvis derogatoriis derogatoriis, & c. & aliis sequentibus usque ad finem regule, remissive, & c. n. 681.

AD secundum deveniendi ad explicationem nostrae reg. & notat, quae ex eius verb. seu circa ea deducuntur, in primis notandum est, circa illa verba, cum cura clare per ea referuari Papae collationem Beneficiorum, quae etiam si non fuissent addita ista verba cum cura, & sine cura, adhuc comprehenderentur in hac reservatione, tum quia in dispositione legali appellatione Beneficij veniunt omnia Beneficia, etiam curata in materia stricta, ut dixi supra 1. p. c. 6. n. 67. tum maxime propter illa verba universalia, omnia Beneficia, ut alias in simili reg. 7. Gregor. XIV. resoluit Rota in Salamantina Parochialis de los Villares 5. Iulij 1593. coram Illustrissimo Card. Aragonio, & post haec tradit Gonzal. gl. 6. ex n. 17. non tamen tollitur.

509 Concurfus ab Ordinario facienda iuxta decretum S. Concilij Trid. sess. 24. de refo. c. 18. & constitutionem Pij V. 32. super collatione Ecclesiarum Parochialium, qui etiam in referuatis est faciendus, ut ibi, & declaravit S. Congr. Concilij, ut infra dicitur 9. p. c. 2. n. 153.

510 Secundo circa illa verba, & omnia Beneficia, & c. notandum est, quod intelligenda videntur de Beneficiis perpetuis, non de manualibus, seu ad nutum amovibilibus, quae siue saecularia, siue regularia, sub reservationibus, etiam generalibus, ac regulis reservatoriis non comprehenduntur, quia Papa referuando sibi collationem Beneficiorum, videtur intelligere de collatione, quae sit perpetua, & non intendit mutare naturam Beneficiorum, cum non exprimat. Calder. consil. 26. de Praeben. Fel. qui sequitur istud consil. illud simpliciter referens in c. per tuas sub n. 4. de maior. & obed. Staphil. de literis gratiae 9. forma expectat. numero 29. Glossator. Soto in reg. 3. Cancell. ver. ex quo sequitur Aneas de Falcon. de referuat. 3. quaest. principali num. 25. Cassad. dec. 4. num. 1. de Praeben. Achilles decif. 272. seu 9. de Praebend. Lud. Gomezius de expectat. numer. 94. Rebuffus in regula 2. Cancell. ver. ac dignitates conventuales in si. Mandos. reg. 1. Cancellaria quaest. 11. numer. 4. & latius reg. 3. quaest. 11. Paulus Granutius ad Simonetam quaest. 8. (licet Simoneta ibi contrarium teneat) Flam. Paris. de resignatione Benef. lib. 11. quaest. 3. numer. 82. 83. & 95. & facit, quod ipse tradit lib. 2. quaest. 11. n. 7. Zerola in praxi Episcopali. 1. par. ver. Beneficiis §. 3. dicto 9. Rota decif. 739. numero 8. par. 1. diuer. & in Parmen. Prioratus 5. Iunij 1593. coram D. meo Corduba, de qua supra 1. par. c. 2. n. 67. & post haec tradit Gonzalez gl. 5. §. 6. n. 9. dicens fuisse decifum 10. Decem. 1603. coram D. I. ita.

511 Et quamvis regula haec faciat exprimat Beneficia regularia, quae regulariter, & natura sua sunt manualia, tamen aliquando sunt perpetua, Cassad. numer. 3. & Achilles supra, & Mandos. d. reg. 3. q. 10. & 11. & dictum est d. cap. 2. 1. par. n. 65. & de iis, non de manualibus videtur reg. intelligenda, etiam quo ad regularia, sicut & extraneas ad regimen innovata per reg. 1. quae loquitur etiam expresse de regulari-

bus, ex dictis, & alias diximus supra num. 271. & ita post haec notat Gonzalez supra d. gloss. §. 6. n. numero 58.

Et ista Beneficia facit regularia perpetua comprehenderentur in reg. etiam si de regularibus expressa mentio non fieret, quia Beneficiorum appellatione non solum veniunt Beneficia saecularia, sed etiam regularia, Rota dec. 739. n. 1. par. 1. & dec. 189. n. 1. par. 2. diuersorum, & nullibi reperitur scriptum, quod in generali reservatione Beneficiorum non veniant regularia Beneficia, si sint perpetua, & in hoc magis inclinatur Gonzalez gloss. 8. n. 18. ubi multa hinc inde adducit.

Sed an Beneficia regularia Ordinum militarium comprehendantur in hac reg. tractat ibi Gonzalez num. 53. & plura pro utraque parte adducit, & tandem ait, quod pro nunc adhuc generalitati constitutionis regulae, & sic, quod comprehendantur in ea perpetua Beneficia praedictarum Religionum propter amplissima verba regulae, quorumcunque Ordinum, praesertim stantibus sequentibus verbis, quaecumque qualitate, & ubicumque existentia. Admittit tamen, quod fortasse reservatio huius regulae in sua generalitate non se extendat ad praeposuitas, & Prioratus Ordinum militarium, quae per regulam 3. non referuntur, sed exceptuantur, ne in generali reservatione veniat quod in speciali non comprehenditur arg. 1. obligatione generali ff. de pignori. l. 5. n. 15. par. 5. Ant. Gabr. conc. 12. de reg. iuris. item ne generalis lex comprehendat casum specialem, & privilegium, & c. Et ne in continenti detur correctio d. regulae 2. Sed mihi magis placet, quod nulla Beneficia, etiam minora dictorum Ordinum militarium comprehendantur in hac reservatione arg. d. regulae 3. ex qua videtur colligi mens Papae nolentis reservare Beneficia Ordinum militarium.

Notandum est, & etiam ex illis verbis, omnia Beneficia, comprehenduntur in hac reservatione, sicut etiam in aliis Beneficiis etiam tenuissima, & sine redditibus, & sic non posse conferri per Ordinarios, aut si sunt deuoluta, quicquid contra teneat Zerola d. 1. par. ver. Beneficia §. 3. dict. 7.

Praeterea circa illa verba, omnia Beneficia quaecumque qualitate Gonzalez glo. 9. §. 1. (ubi de Beneficiis patrimonialibus late agit, de quibus nos aliquid infra cap. 7. n. 67. & 89.) mouet quaestionem, an illa Beneficia patrimonialia includantur in reservatione huius regulae? quam quaestionem late tractat ex n. 22. & nos tractamus infra n. 559. ubi vide.

Circa cad. verba facit Gonzalez dict. gloss. 9. §. 2. mouet quaestionem, an Canonicatus Doctores, & magistrales, quae in Regnis Aragoniae Castellae, & Legionis sunt conferendi per concursum vni Magistro, seu Doctori, vel Licentiatum in S. Theologia, & vni Doctori, vel Licentiatum in iure Canonico, vel civili graduatis iuxta formam Bullarum Sixti IV. Innoc. VIII. & Leonis X. comprehendantur in reservatione huius regulae, stantibus dict. Bullis, & indultis ad conferen. hos Canonicatus, in quibuscumque mensibus vacauerint, & disponentibus, quod per nullas reservationes speciales, & generales siue regulas Cancellariae comprehensi censentur. Quam quaestionem nos breuiter attigimus infra n. 679. circa illa verba, ac etiam disponendi de huiusmodi Beneficiis, aut quod illa sub huiusmodi reservationibus nunquam comprehendantur, & c. ubi melius cadit ibi vide, & n. 608.

Circa ead. verba est alia quæstio, † nam tractat
517 González d. glos. 9. §. 3. an hæc regula procedat, quo
ad Beneficia constituta in Ecclesia non numerata,
vbi non adest certus numerus Canonicoꝝ, seu a-
liorum Beneficiatorum, sed secundum fructuum su-
pererescentiam, vel decreſcentiam Beneficiati cres-
cunt, seu decreſcunt, quæ dicitur Ecclesia receptiua?
De qua quæst. infra n. 550. circa verba quocumque mo-
do vacatura. vbi melius cadit.

518 Circa ead. verba quærit idem González d. glos. 9.
§. 4. an, si in vna Ecclesia vnus dumtaxat Benefi-
cium constitat, vel, si alicui competit collatio vnus
tantum Beneficij, hoc vnicum, & monoculare Bene-
ficium comprehendatur in reſeruatione huius regu-
læ? & tandem resoluit, quod quicquid esset in ter-
minis regulæ 3. de quo supra à num. 267. hæc regula
capiat huiusmodi Beneficia monocularia, quia ge-
neraliter, & plenissime loquitur de omnibus Bene-
ficiis qualitercumque qualificatis, & quia hæc re-
gula non aufert lumen, & potestatem conferendi o-
mni tempore, vt illa regula 3. sed dumtaxat in men-
sibus Apostolicis, & alias sequeretur, quod fere om-
nia Beneficia curata, quæ vt plurimum sunt sola, &
monocularia in Parochialibus, non venirent sub
reſeruatione contra verba regulæ exprimentia Bene-
ficia cum cura: & sic ait, quod tentari posset, quod
quando, sine veri præiudicio Dignitates maiores
post Pontificalem in Cathedralibus, & principales
in Collegiatis, si essent monoculares, non compre-
henderentur sub reſeruatione d. regulæ 3. tamen ca-
derent sub reſeruatione huius regulæ, quod mihi nõ
certum videtur.

519 Circa ead. verba restat alia quæstio, quam agit †
González d. glos. 9. §. 5. an hæc regula capiat Bene-
ficia creata, & fundata post illius promulgationem? &
pluribus adductis pro parte negatiua, quam tenet
Rota decis. 32. num. 7. de Preben. in antiquis? & Si-
moneta quæst. 12. per Clemen. si. de reſcrip. tandem re-
soluit id, nempe, quod sub regula cadant Beneficia
postmodum creata, cum Gaspere de Perusio de re-
ſeruat. cap. 2. num. 8. Gemin. cons. 69. sub num. 9. Anea
de Falcon. quæst. 3. principali, num. 8. Mandosio regul.
3. quæst. 7. additionatore Simonetæ d. quæst. 12. & P.
Greg. de Benef. cap. 7. numer. 1. quia, quando, reſerua-
tiones sunt inductæ per constitutiones, leges, seu
regulas, vt in proposito, non est in consideratione
noua creatio, quia lex semper loquitur, leg. Arria-
ni. C. de heret. & contraria procedunt in reſeruatio-
nibus specialibus pro certis personis iuxta termi-
nos d. elem. fin. quæ sunt ambitioſæ, odioſæ, & restrin-
gendæ cap. quamuis. de Preben. in sexto. cum aliis,
non in reſeruationibus generalibus, & per viam
legis.

520 Puto tamen, † quod, quamuis Beneficia pos-
ſet creata & erecta, cadunt sub reſeruatione regulæ
id non procedat in ipsa prima vacatione per crea-
tionem, & erectionem, sed in vacationibus suc-
cedentibus post primam prouisionem: durum enim
videtur, & a mente Papæ longe alienum, quod, si
in mense Apostolico crearetur, seu erigeretur Be-
neficium per Ordinarium, quod non esset de iure
patronatus laicorum, Ordinarius ipse non posset il-
lud conferre pro illa prima vice, nec patronus
Ecclesiasticus presentare, quamuis González ibi
num. 49. 50. contra teneat, nempe tale Benefi-
cium venire sub reſeruatione regulæ, etiam in pri-
ma vacatione per nouam creationem, & erectio-
nem.

Tertio circa illa verba, † & vbi cumque existentia, 521
notandum est, quod per ea ampliatur reſeruatio re-
gulæ noſtræ, non solum ad omnia Beneficia quali-
tercumque qualificata, sed etiam vbi cumque exi-
ſtentia, id est, siue in Ecclesiis Patriarchalibus, Me-
tropolitanis, seu Cathedralibus, siue alias, quæ tamen
verba maioris declarationis gratia, & omnis dubita-
tionis tollendæ causa, sunt adiecta; nam etiam sine
eis illa comprehenderentur in reſeruatione genera-
li, & per viam legis, licet secus in reſeruationibus
specialibus pro certis personis, Hier. Gabr. cons. 197.
lib. numer. septimo. tradit González glos. 10. an. 1. qui
alia etiam adducit circa ista verba, non multum con-
ducientia.

Quarto ex illis verbis † in singulis Ianuarij, Febr. 522
Aprilis, May, Iulij, Augusti, & Nouemb. mensibus, no-
tandum est istos 8. menses prout iacent, & compu-
tantur, esse Apostolicos, & reliquos quatuor rema-
nere Ordinariis, ordinarios propterea communiter
nuncupatos, notat González glos. 11. ex n. 1.

Sed hic oportet videre, † vnde mensis incipiat, &
computetur in proposito, & dicendum est, mensis
incipere à media nocte, verbi gratia, mensis Ianua-
rij seu Februarij seu Martij incipit à media nocte
præcedenti 1. dici, quæ dicitur media nox præceden-
tis diei, id est, vltimi præcedentis mensis. Nam dies
naturalis, & conſequenter mensis secundum com-
munem & naturalem computationem, incipit à me-
dia nocte, vt in l. more Romano ff. de feriis, & ibi
lat. & alij ca. conſultui de offic. Deleg. vbi D. Tirac. de
retr. actu lig. n. 5. 1. gloss. 11. num. 7. Nauar. de oratione cap.
3. n. 34. late Francolinus in tract. de tempore horarum
Canonicarum cap. 8. cum seq. & in proposito Rota in
vna Auerſana Parochialis 12. Mar. 1562. coram Ora-
dino, vt per Verallum decis. 67. seu 71. lib. 2. in ma-
nuscriptis Ioseph. Ludouic. decis. 116. n. 7. Rota etiam
in Piſtorien. alternatiue infra adducta. n. 739. & post
hec González d. glos. 1. r. à num. 9. qui citat Polidorum
Ripam in nouissimo tract. de nocturno tempore c. 3. à
n. 17. & c. 158. & in terminis noſtræ regulæ inquit
dixiſſe ſepe Rotam.

Est autem media nox † vbi cœpit sonare hora 12. 524
mediæ noctis, etiam antequam deſinat sonare horo-
logium, seu ante finitos pulsus illius horæ, quia cum
primus pulsus horæ sonat, iam est hora expleta
Thom. Sanchez de matrim. lib. 2. disputat. 41. nu. 40.
& sic qui expirauit post primum pulsus horæ deci-
mæ secundæ, mediæ noctis vltimi diei, verbi gra-
tia, Decembris antequam finiretur pulsus illius
horæ, dicitur obiiſſe in mense Ianuarij & non De-
cembris.

Et vbi sunt diuerſa † horologia, videtur ſtandum 525
horologio Parochiæ, seu viciniæ, in qua deſunctus
obiit, aut illi, per quod communiter ibi reguntur,
ceſſante tamen fraude, aut notabile de ordinatione
horologii, vbi autem horologia non incipiunt à me-
dia nocte, & meridie de 12. in 12. horas numerando,
vt in Hispania, & Gallia, sed ab occaſu ſolis vſque ad
viginti quatuor horas numerando per quatuor ſe-
narios, seu duas duodenas, vt in Italia, media nox ac-
cipienda erit iuxta quantitatem, seu magnitudinem,
& paruitatem dierum, & noctium, & tempore equi-
noctij media nox erit hora 6. &c. Et ad id cognof-
cendum deſeruient tabulæ poſitæ per Francolinum
in d. tract. 3. par. c. 100. 101. & 102. quamuis factæ ſint
ante correctionem anni, & ſic in eis vernū equino-
ctium ponitur 10. Martij & non 21. vt in correctio-
ne, deſeruient etiam regulæ poſitæ per lunaria per-
C c

petua, & in calendario aliquorum missalium ponitur in fine mensium, quot horas habent dies, & noctes mensis de 10. in 10. dies.

526 In locis vero ubi non est horologium, vel, si sit, quando probatur non esse bene ordinatum, seu quod audiri non potuit, aut de facto non fuit auditum, accipienda erit media nox iuxta cursum noctis, arbitriumque ac iudicium hominum, praesertim habentium experientiam, & cognitionem de hoc. Et etiam à communiter accidentibus, & vero similibus, ut in d. decis. Veralli. 67. seu 71. ubi ex galli cantu probato per testes, fuit resolutum Beneficium post mediam noctem ad sustinendam prouisionem Ordinarij, Ioseph. Ludou. supra, & Gonzalez ex numero 16. qui post Polidorum Ripam in diti. tract. capitulo 157. 160. & sequent. aliqua adducit de galli cantu, & tempore, quo galli cantare solent, & tandem concludit, quod ad probandum esse iam noctem versus diem inclinatam, diemque sequentem iam ceptum, sit levis ponderis praesumptio, quae in solo gallicinio fundatur, cum diu, nocteque galli cantare non praetermittant, quamvis versus auroram cantare frequentius sit, & quantum deferatur huic gallicinio arbitrio iudicantis pensatis circumstantiis, & testium rationibus aliisque verisimilitudinibus relinqui putat ad l. 3. vers. tamen magis scire potes. ff. de testibus c. 1. in presentia de remuneratione, sed ego addo d. praesumptionem ex galli cantu maxime accipiendam esse ad sustinendam prouisionem Ordinarij, ut in terminis d. decisionis Veralli, ex quo pro Ordinario facit ius commune, ut dicitur num. 528. & seq.

527 Succedit nunc difficultas, quod iuris quando vacat Beneficium circa mediam noctem ultimi diei mensis, ita ut n. inime constare possit, an fuerit finitus vnus mensis, & ceptus alius, & sic an vacauerit in mense Apostolico, an in Ordinario, vel quando vacat Beneficium per obitum alicuius, cuius mors ignoratur in quo die, & mense fuerit, an in ordinario, an in Apostolico, quia, verbi gratia, inuenitur mortuus in fluuio, puteo, aut in deserto, & nescitur quo die, & mense obiit, nemo enim vidit eum mori, vel mane die 1. Jan. repertus est mortuus in lecto & nescitur, an obierit post mediam noctem, an ante. An tunc Beneficium censeatur vacare in mense ordinario, an in Apostolico, Et an Ordinarius possit illud conferre? Et difficultas procedit quando facta diligentia, & indagatione, sciri non potest in quo mense Beneficium vacauerit, nam Episcopus, antequam prouideat de Beneficio vacante, inquirere debet in quo mense vacauerit, ut sciat, an ad se, an vero ad Papam prouisio pertineat, alias male faceret, & si forte vacasset in mense Apostolico, violaret alternatiuam, ut in d. Pistorien. infra adducta, d. n. 739.

528 In casu autem dubij, quod facta indagatione constare non potest in quo mense Beneficium vacauerit, videtur posse Episcopum illud conferre, nam in casu dubij praesumendum est pro Episcopo, ex quo ad eum spectat prouisio omnium Beneficiorum suae Diocesis de iure communi cessantibus reservationibus, ut supradictum est in principio nu. 52. quo iure priuari non debet non constando d. reservationes, & confirmatur, nam illa interpretatio est fauorabilis, per quam fit redditus ad ius commune l. si vnus § pactum, ne pateret ff. de pactis, & ibi Ias. n. 6. cum aliis, praeterea in dubio facienda est interpretatio pro non reservatione, nam in dubio fa-

uendum est ordinariae collationi, & iurisdictioni, quae fauorabilis est, Staphil. de literis gratia in praefatu. ne n. 16. & Mandos. conf. 11. n. 45. & 8. ex glos. in cap. 1. de rescriptis. in 6. verb. processus circa fin. & in Clement. 2. de off. ord. verb. nolimus, quam dicit notabilem, Abb. in c. si quis contra. de foro comp. n. 4. & referuatio est odiosa ut supradictum est à n. 66. & per istam interpretationem non fit graue praedictum Papae, qui concurrat cum omnibus Ordinariis, & alias fieret graue praedictum Ordinario priuando eum sua prouisione, Gonzalez §. 4. proom. n. 21. quae ratio procedit in quolibet Ordinario, & c. nec obstat Clementina 1. vers. ne uero, ut lite pendente, quia loquitur in casu speciali, in quo constabat fuisse litem super Beneficio, cuius ratione Episcopus erat impeditus prouidere de iure communi, ut in c. 1. & 2. ut lite pendente in 6. & referuatio c. 2. de Praeb. in 6. de qua dubium erat an intraret tanquam clausa in corpore iuris est fortior, ac fauorabilior, & c. ut per Gonzalez d. gloss. 11. d. n. 44.

Sed ait Gonzalez ibi ex num. 26. quod tali casu actor succumbat, siue fuerit prouisus Apostolicus, siue Ordinarius, & possessor est absolendus, ex Putteo decision. 207. & 266. lib. 3. nam, cum sunt partium iura obscura, contra petentem iudicandum est, & retinenda uersio commodum de interd. cap. 2. de probatio. cap. inter dilectos in fin. de instrumen. regul. cum sunt partium 11. in 6. Mascard. conclusio 1200. cum aliis, & actore non probante, reus debet absolui. l. qui accusare C. de edendo. c. unico. vers. cum enim, ut Ecclesiastica Beneficia. Mascard. conclusio 36. quod etiam procedit in causa Beneficiali, nam, licet reus non doceat de iure suo, adhuc vincere debet, & dari ei sententia absolutoria, ex non iure actoris Felin. in c. olim. de rescriptis. n. 9. & 10. Caputaquien. decis. 174. n. 6. part. 2. & 133. part. 3. cum aliis, neutro tamen possidente, obinebit prouisus ab Ordinario supposito, quod eius prouisio sit anterior prouisione Papae, quia Ordinarius, & prouisus ab eo fundat intentionem suam de iure communi, & onus probandi reservationem ratione mensis spectat ad prouisum Apostolicum, se fundantem in vacatione in mense Apostolico, cum hoc sit suae intentionis fundamentum, Rota decis. 46. parte 2. diuersorum cum aliis, haec Gonzalez.

Cuius quidem sententia mihi non placet, quatenus ait, quod tunc prouisus Ordinarius succumbet, si prouisus à Papa de illo Beneficio tanquam vacante in mense Apostolico possit let, nam, cum in praedicto casu, ubi constare non potest in quo mense Beneficium vacauerit praesumatur pro Ordinario & ius commune pro eo faciat, ut dictum est, prouisus ab eo habens hanc praesumptionem iuris pro se habet suam intentionem fundatam, & transfert onus probandi in aduersarium etiam existentem in possessione, Alciatus de praesumpt. 3. parte nu. 2. & ibi addit Mandos. reg. 4. quest. 1. nu. 4. & regul. 12. quest. 7. num. 4. Couarr. lib. 2. vari. cap. 6. num. 1. Mascard. quest. 17. d. n. 6. & conclus. 1227. & Pacian. eodem tract. de probatio. lib. 1. cap. 12. & ubicumque ius commune pro aliquo facit, & pro eo praesumit, istius modi iuris praesumptio onus in reum probandi transfert, Mascard. d. quest. 17. num. 9. & ipse Gonzalez supra n. 47. ait, quod qui habet pro se ius commune, ut in proposito, dicitur habere plenam probationem quamdiu aliqua exceptio contraria plene probata non repellitur cum Bar. in l. admonendi num. 50. Ripa nu. 112. ff. de iure iurati. Putco dec. 101. n. 1. lib. 2. & Rota

& Rota *decif. 522. n. 4. p. 1. diuersi*. & quod præsumptio iuris relict probandi onus in aduersarium, & quo ad hunc effectum æquiparatur quasi possessioni, quæ & ipsa transfert onus probandi in aduersarium, dicit Menoch. *de præsumptione lib. 1. quæst. 33. a numer. 2.* & præsumptio iuris est vera, & liquidissima probatio, Alcia. *n. 3. & Corian. supra Malfard. d. conclusione 1227. num. 11.* Menoch. *supra quæst. 36. a n. 3.* Rota *decisione 4. n. 21. parte 2. diuersorum*, González § 7. *proem. num. 141. & glos. 43. n. 91.* & Valasius *de iure emphyt. quæst. 7. n. 33.* vbi docet probationem per legis præsumptionem sufficere, etiam vbi requiritur probatio per scripturam. Et possessio non transfert onus probandi in aduersarium, quando est aliqua præsumptio contra possidentem, Malfard. cum communi. *d. conc. 1200. n. 69.*

⁵¹ Nec obstat *d. decif. 1. Putei 207.* vbi dicitur, quod prouiso per Ordinarium agenti contra prouisum Apostolicum possessorem incumbit onus probandi Beneficium vacasse de mense ordinario, quia non loquitur in casu proposito, quando constare non potest in quo mense Beneficium vacauerit, sed quando de eo constare potest, & contrahitur, cui incumbat onus probandi mensem vacationis Ordinarium vel Apostolicum, an prouiso per Ordinarium, qui est actor, an prouiso Apostolico reo, & possessori non petenti nisi absolutionem?

⁵² Ex quibus prædicta t. resolutio procedit, non solum quando prouisio Ordinarij est anterior, sed etiam quando est posterior prouisione Apostolica, quæ fundatur in reservatione, & vacatione in mense Apostolico, & non iure præuentionis, quicquid dicat González *d. glos. 11. num. 34. 40. & 43.* nam, cum prouisio Apostolica fundetur in reservatione, corruit non stante, aut non apparente reservatione, ac impedit subsequenter prouisionem Ordinarij iuxta prædicta *num. 17.* nam de non stantibus, & non apparentibus idem est iudicium, vt est vulgare. Nec prædictis Tobest capitulum, si a sede Apostolica de Præben. *lib. 6.* de cuius materia late González. § 3. *proem. num. 50.* nam solum procedit vbi constat de prouisione, aut etiam reservatione Papæ concurrente cum prouisione Ordinarij, & dubitatur de anterioritate, in proposito autem non constat de reservatione, quamuis vbi in ipsa die acceptationis recognita alternatiua vacaret aliquod Beneficium, & non posset constare, an esset Prior vacatio, an acceptatio, & consequenter, an Beneficium vacaret in mense Ordinarij, an Apostolico, recte procederet d. capitulum, si a sede Apostolica, vt ait González *glos. 65. num. 18.* quia tunc primo, & principaliter dubitatur de anterioritate vacationis, aut acceptationis, conducit *decifio Guidoboni 112. in*

⁵³ *manuscriptis*, t. vbi habetur, quod, cum ageret fabrica S. Petronij contra Joannem possessorem bonorum cuiusdam defuncti eo prætextu, quod ad se bona pertinerent vigore statuti Bononiensis, quod bona decederent ab intestato non habentium agnatos, vel cognatos usque ad quintum gradum, deueniant ad fabricam S. Petronij, dubitatum est, an incumbere onus probandi lo. se esse cognatum, vel agnatum intra quintum gradum, an fabricæ, non extare aliquem infra dict. gradum? & Domini tenuerunt incumbere onus probandi lo. etiam, si esset possessor, quia fabrica habet fundatam intentionem ex statuto allegando negatiuam quod non extet aliquis intra d. gradum per glossam in l. cum de lege. ff. de probat. & quod decesserit intestatus, præsumitur, nisi doceatur testamentum, quia concedere testamentum,

est quod facti, quod non præsumitur, qui autem ex aduerso dicit se esse cognatum, vel agnatum intra quintum gradum, cum sit facti, debet illud probare, alias succumbit propter statutum, quod vocat fabricam. Ita resolutum est 30. Octob. 1553. coram D. Capisuto.

Nec obstat t. quod ait González *glos. 43. num. 95.* (vbi *num. 99.* refert *d. decisionem Putei 207. & 266.*) quod quando quis tenetur vt actor probare aliquid, in quo se fundat, tunc non sufficit iuris præsumptio, sed requiritur aliunde probatio, citans Achillem de Grassis *decif. 1. de probat. num. 1. & 2.* Cæsarem de Grassis *decif. 176. alias 1. qui filij sunt leg. n. 17. & 18.* quia id est falsissimum, & contra receptas doctorum sententias, vt ex adductis patet, nec dictæ decisiones id probant, nam *decifio Achillis*, quæ est 165. in ordine dicens, quod doctrina communis, quod quis præsumatur viuere vsque ad centum annos, non suffragatur illi, qui tenet probare pro fundamento intentionis suæ aliquem viuere, quia tunc necesse est plene probare vitam, ex Alex. *conf. 27. vol. 7.* ex eo quidem procedit, quod vere non sit iuris præsumptio quem viuere vsque ad centum annos, vt tenet Alcia. *de præsumpt. reg. 1. præsumpt. 44.* Mandos. *reg. 19. de infamis quæst. 6. a n. 5.* Pinel. *in l. 2. C. de res. cind. vend. 3. par. numero 33.* Paz in *praxi. 3. par. 1. tom. 10.* Pacianus *de probat. lib. 2. capitulo 7. & 8.* & Ioan. Gutierrez *præcl. lib. 2. quæstione 7. numero 8.* & ita etiam procedit d. *decifio Cæsaris de Grassis, num. 17. & 18.* quæ allegat *decisionem Achillis*, quando non est vera, & firma legis præsumptio, vltra quod ibi nihil resoluitur. Et facit quod dicitur supra *num. 356.*

Quærit etiam circa prædicta t. verba González, *536 d. glos. 11. ex num. 48.* quid erit, si aliquod Beneficium vacat in mense ordinario, & Ordinarius non confert illud in ipso mense, sed ingresso iam mense Apostolico, an ex eo, quod vacatio durauit, ac intrauit in mensem reservatum, sit d. Beneficium reservatum, nec ne? In qua quæstione multa adducit, & expendit, cum tamen ea parum habeat dubitationis, & sic nullus nunquam de ea dubitauerit, nec sic in Rota disputata, licet quotidie contingat, vt ipse dicit, tandem a. n. 53. resoluit, d. Beneficium non esse reservatum. Et ita sine dubio tenendum est, quia regula nostra dumtaxat reservat Beneficia vacatura in mensibus Apostolicis, & d. Beneficium non vacauit in mense Apostolico, sed ordinario, quamuis eius vacatio duret vsque ad mensem Apostolicum. Secundo quia regula loquitur de tempore, & initio vacationis, scilicet quando contingit obitus possessoris Beneficij, seu alius modus vacationis, non autem de continuatione ipsius vacationis, vt constat, tam ex mente, quam ex verbis regulæ, ad quod faciunt illa verba, *de mense, in quo vacauit.* De mente etiam clare constat, cum Papa velit partiri menses inter se & Ordinarios, ita quod Beneficia de nouo vacatura in 8. aut 6. mensibus sint reservata Papæ, Beneficia vero de nouo vacatura in aliis quatuor, aut 6. mensibus spectent ad prouisionem Ordinarij, & alias non esset bona partitio, si Episcopi non possent prouidere Beneficia in suis mensibus vacantia, postquam intrasset menses Apostolicus, cum tamen Beneficia semel vacantia in mense Apostolico, & sic semel reservata semper remaneant reservata. Et confirmatur ex regula 2. Cancellariæ, vbi, quia Papa vult reservare Beneficia non solum de nouo vacatura, sed etiam, quorum vacatio durat

se de Episcopali vacante, dicitur, *quomodocumque vacant, & vacabunt in futurum*. Et facit etiam extravagans ad regimen de *Præben.* post principium in illis verbis, *nunc apud sedem Apostolicam vacantia, & in posterum vacatura*, quæ etiam verba ponitur in §. ac etiam per obitum. Vnde apparet, quod quando Papa vult referuare etiam Beneficia vacantia, seu quorum vacatio durat, id expresse declarat, quasi aliud sit Beneficium vacasse, & durare vacationem, & aliud in posterum vacaturum, quod intelligitur de nouo, nisi sublata materia, aut ratio aliud importet, vt in casu *cap. si postquam de Præben.* in 6. vbi gloss. & D. & Puteus *decis.* 48. lib. 3. aut nisi Beneficia vacatura absolute referuentur non dicendo tali tempore, seu à tali tempore, seu tali loco, aut modo vacatura, & sic procedet sententia Simonetæ *quæstione* 74. quam sequitur Mand. *reg.* 26. in *præfatione*, numero 3. & 4. & *regula* 32. *quæstione* 3. à numero 2.

337 Vnde inferitur, quod Beneficia vacantia, sede Apostolica vacante, in mense alias Apostolico, non referuantur per superuenientem regulam mensium noui Pontificis, licet adhuc vacent. Ex quo regula solum referuat Beneficia vacatura, & non vacantia, in quam sententiam procliuor est González §. 1. *proem.* ex num. 60. vbi istam quæstionem tractat, & vide dicta supra à num. 440. & infra num. 646.

338 Rursus circa prædicta & verba quærit González, d. *gloss.* 11. ex num. 79. de alia quæstione, quæ nullam habet difficultatem, nec fere dubitandi rationem, Quod si eadem Beneficia vacent pluries in mensibus Apostolicis, an post primam vacationem referuatio regulæ locum habeat; Et multis pro parte neg. adductis, tandem resoluit contrarium, cum Calder. *conf.* 10. de *Præben.* & Simon. 9. 3. non obstante regula l. *bones.* §. *hoc sermone de verborum signif.* quoniam eadem ratio militat in secunda, & vltioribus vacationibus, quæ in prima, & quia regula nostra referuat omnia Beneficia in mensibus Apostolicis, quocumque modo vacatura, & sic quocumque modo vacent, siue prima vice, siue pluribus, intrat referuatio, Præterea, quia regulæ nostræ referuatio est per viam legis generalis. Item quia quando in dispositione assignatur certum tempus, non solum comprehenditur primus actus, sed etiam omnes illo tempore contingentes; insuper, quia per primam vacationem non satisfit menti, & intentioni Papæ referuantis. Vltius, quia versamur in materia de sui natura reiterabili, vt est vacatio Beneficij, quæ sunt limitationes de *reg.* §. *hoc sermone* adductæ per Feli. in c. 2. de *renga.* & *pace*, num. 4. Tirac. in d. §. *hoc sermone* Ant. Gab. *conc.* 2. de *legib.* & alios relatos per González *supra*.

339 Quinto circa illa verba vsque & ad *sue voluntatis beneplacitum*, circa quæ multa cumulat de more González *gloss.* 12. non satis ad propositum videnda sunt per nos breuiter dicta supra à num. 446. & infra circa verba, *dispositionis sue*, à num. 643.

340 Sexto ex illis verbis, & extra Romanam curiam notandum est Beneficia vacantia in Romana curia, de quibus supra à num. 68. non includi in referuatione huius regulæ, cum per eam solum referuentur Beneficia extra Romanam curiam vacantia eo quod Beneficia in Romana curia vacantia non egent referuatione huius regulæ, cum semper, & quocumque mense vacent, sint referuata principaliori, & potentiori, fortiori que referuatione in corpore iuris

clausa *ca. 2. de Præben.* in 6. & de istis Beneficiis in Romana curia vacantibus, seu apud sedem referuatis ad *cap. 2.* intelligenda sunt d. verba nostræ regulæ non autem de aliis Beneficiis referuatis, quæ non possunt dici vere, & proprie vacare in curia sed ad summum tantum large, & improprie, vt dictum est num. 88. & sic bene includuntur in referuatione huius regulæ, nec id est inconueniens, cum possint concurrere duæ, pluresve referuationes in eodem Beneficio eodem tempore, & vnum Beneficium pluribus referuationibus possit esse obnoxium, vt dicitur infra *cap. 3.* num. 141. & tradit González *gloss.* 13. à numero 81. quamuis idem González *ibi* ex numero 63. teneat d. verba etiam de omnibus aliis Beneficiis referuatis intelligi, ita vt regula nostra de nouo non referuet illa Beneficia quæ iam sunt referuata, cum excludat Beneficia in Romana curia vacantia, & omnia Beneficia referuata dicantur vacare in curia, vt antea dixit, & quod referuatio regulæ nostræ locum non habeat in Beneficiis alias referuatis, ait etiam González *gloss.* 5. §. 8. nu. 61. & in *aliis locis*. Quod non est verum ex dictis, bene verum est, quod regula nostra de expressione mensis vacationis non habet locum in Beneficiis alias referuatis, quia in eis cessat ratio finalis regulæ, cum Papa solus de illis disponat. Mand. *de signatura gratia* tit. de *transf.* *versic.* an autem in *impetratione* Puteus *decis.* 25. lib. 3. quam refert González d. *gloss.* 13. num. 78. de quo Latius infra num. 668. vnde male ait idem González, d. *gloss.* 13. num. 91. quod, si regula nostra includit Beneficia alias referuata, esset necessaria expressio mensis. Quamuis de referuatione per regulam nostram inducta esset etiam facienda mentio, vt ibi ait ex Casaduro *decis.* nona numero 5. de *Præben.* Anea de Falcon. 4. *quæst.* *ne principali effectu* 44. Paris. *conf.* 13. §. nu. 8. lib. 4. Caputaquen *decis.* 85. §. 4. par. 2. Simonetæ *quæst.* 14. nu. 12. iuncta additione. & Mandosio in *locis* per eum allegatis. Sed id cessat ex clausula apponi solita *spirituali er.* & *generaliter referuatum*, de qua infra in par. *cap. 1.* nu. 30.

Septimo ex illis verbis, & alias quam per *resignationem*, notandum est Beneficia in quocumque mense resignata in manibus Ordinarij non esse referuata per hanc regulam, vt post hæc tradit González *gloss.* 3. ex num. 1. vbi citat Thom. Tribium in *decis.* Veneta. 34. sub num. 15. lib. 2. male tamen ait González *ibi* à *nu. vigesimo nono*, quod illa verba nostræ regulæ intelligantur tam de resignatione pura & simplici, quam de conditionali, & in fauorem, quæ fit coram Papa, cum regula nostra indistincte, & generaliter loquatur, & sic generaliter sit de vtraque resignatione intelligenda, & etiam resignatio coram Papa facta, quæ inducit vacationem in curia, exclusa est per verba præcedentia, extra Romanam curiam. Et sic per ista verba solum excluditur resignatio facta coram Ordinario. Nec pro González facit Rotæ *decis.* 624. numero 1. lib. 3. par. 3. diuers. dicens, quod regula nostra excipit resignationes, idque, siue in curia fiant siue in partibus, cui consonat *decis.* 575. numero tertio & 4. & *decis.* 700. in fin. ead. 3. par. diuers. quia ibi non dicitur, quod resignationes factæ in curia excipiantur per dicta verba, alias quam per *resignationem*, vnde intelligenda *decisio* est, quod regula nostra excipit resignationes factas in curia per illa verba, extra Romanam, & resignationes factas in partibus per ista verba alias, quam per *resignationem*.

Ex quibus verbis apparet, quod in quolibet mense

menſe anni poſſunt permutari Beneficia coram Ordinario, nam cum in permutatione Beneficia repugnentur cap. 1. de rerum permutat. in 6. ibi, *reſignatur*, & Clem. 1. eod. tit. ibi, *reſignata*, vere vacant per reſignationem, & ſic non comprehenduntur in reſervatione huius regulæ, tradit poſt hæc Gonçalez, d. glo. 13. ex num. 31. & quod permutatio, ſeu reſignatio ex cauſa permutationis, ſit vera reſignatio dicitur infra 11. par. cap. 3. n. 5. quamvis multi in his partibus hoc non aduertunt, & ob id expectant menſem Ordinarj ad faciendam reſignationem, ſeu permutationem coram Ordinario, ¶ aduertendum autem quod regula dumtaxat excipit reſignationem expreſſam, non vero tacitam, quæ ipſo iure fieri intelligitur, vt per aſſecutionem ſecundi Beneficij incompatibilis per contractum matrim. &c. vt recte declarat Gonçalez d. gloſ. 14. an. 62. quod tamen melius probatur ex dictis per nos infra 11. par. c. 3. num. 241.

Vnde in vacantibus ¶ per reſignationem non habet locum alternatiua, cum non ſint reſeruata per hanc regulam, quidquid dicat Zerola in praxi Epiſcopali 2. par. verb. *alternatiua* §. 1. qui tamen recte ait eam habere locum non ſolum in vacantibus per obitum, ſed etiam per aſſecutionem ſecundi incompatibilis per priuationem, matrimonium contractum, & Religionis ingreſſum, &c. ſiqu dem Beneficia ſic vacantia, quamvis dicatur reſignatio tacita, reſeruantur per hanc regulam, vt dictum eſt.

¶ Et quando per iſtam regulam ¶ reſeruentur ſimpliciter Beneficia vacantia in menſibus Apoſtolicis, videbatur poſſe tentari non comprehendere Beneficia reſignata ex cauſa permutationis in manibus Ordinarj ex dictis d. 11. par. cap. 4. a num. 38. cum Hier. Gabriel. conſil. 199. lib. 2. & alijs. Sed nihil omniſus tunc comprehenderentur ex quo ſumus in reſervatione generali ad deciſ. 1. de rerum permutatione in nouis, 2. dubio in ſi. Probum in cap. 2. de Præben. in ſexto, num. 14. & ſentire videtur Gonçalez d. gloſa 14. num. 50.

¶ Octauo ex illis verbis, *quocumque modo vacatura*, notandum eſt omnes modos vacationis (excepta vacatione in curia, & per reſignationem) includi in reſervatione noſtræ regulæ, qui eam non appoſitis illis verbis comprehenderentur. Aneas de Falcon. quæſtione 1. ſub n. 2. tradit Gonçalez gloſ. 15. n. 1. & 2. qui ex n. 3. ponit, & proſequitur modos vacationis Beneficiorum. De quibus vide per nos dicta infra 11. par.

¶ Secundo notandum eſt, ¶ quod regula noſtra non ſolum locum habet in vacatione de iure, & de facto, ſed etiam in vacatione de iure tantum, aut de facto tantum, vt late per Gonçalez d. gloſa 15. §. 1. & dixi ſupra numero 198. & ſequenti vbi vide.

¶ Tertio notandum eſt, ¶ quod cum Beneficium non dicatur vacare ex perſona habentis dumtaxat ius ad rem, verbis gratia per præſentationem, electionem mandatum de prouidendo, ſeu gratiam in forma dignum, collationem nondum acceptatam, vel alias, vt ſupra 4. par. c. 3. dictum eſt, non intrabit reſervatio noſtræ regulæ, ſi habens ius ad rem ad aliquod Beneficium decedat in menſe Apoſtólico, ſed adhuc Beneficium vacat vt prius, & durat prima vacatio, & prouiſio ſpectat ad eum, ad quem prius ſpectabat, Gonçalez d. gloſ. 15. §. 2. a num. 1. circa quod vide ſupra dicta an. 278.

¶ Quarto notandum eſt ex d. verbis, ¶ *quod regula noſtra non procedit in Beneficijs Eccleſiæ non numerata, ſed receptiua*, vbi non eſt certus numerus Beneficiorum, quia regula reſeruat Beneficia vacatura, at iſta Beneficia nūquam vacant, ſed cum deſuncto expirant, & ceſſant, ac eſſe deſinunt, & cum Beneficiato extinguntur c. dilecto. 25. de Præben. & cap. ex parte de conceſſ. Præben. & ibi D. & dicimus infra 11. par. c. 2. n. 17. & ita poſt plurā pro contraria parte adducta reſoluit Gonçalez gloſa 9. §. 3. dicens in terminis ita fuiſſe reſolutum in vna Calagurritana Beneficij de Zenizeros 13. Octob. 1587. coram D. Pamphilo, quæ deciſio fuit confirmata in alijs pluribus cauſis, & ſignanter in alia Callagurritana Beneficij de Albania 22. Martij 1602. coram D. Seraphino, & ita etiam concludit Gonçalez dict. gloſa 15. §. 2. numero 19.

¶ Nono circa illa verba, ¶ *ad collationem, prouiſionem*. De quibus Gonçalez aliqua gloſ. 16. & 17. videnda ſunt dicta ſupra 1. par. cap. vlt. a num. 31. & 4. par. cap. 1. num. 3.

¶ Decimo ex illo verbo, ¶ *preſentationem*, & ſequentiſ notandum eſt certum eſſe Beneficia iuris patronatus Eccleſiaſtici, ſub hac reſervatione comprehenduntur nam etiam non facta particulari expreſſione Beneficia iuris patronatus Eccleſiaſtici in reſervationibus comprehenduntur, Felinus in tractat. quando licet Apoſtolica, tertia limitatione, Palacios Rubios in libello de Beneficijs in curia vacant. §. 11. Caſſador. deciſion. 4. numero 2. de iure patronatus. Alaua de Concilijs, ſecunda parte, copit. 25. Mandos. regul. 1. Cancellar. quæſtion. 10. numero 5. Couarruias prædic. cap. 36. numero 5. Hoieda de incompatibilitate Benefic. capitulo ſi. numero 112. Granutius ad Simonetam quæſtione 9. numero 10. cum alijs, & a Legato à latere conferri poſſunt, vt infra capitulo 3. a numero 17. ex quibus etiam in gratia, ſeu impetratione Beneficij, non eſt neceſſaria mentio iuris patronatus Eccleſiaſtici, vt per Seluam de Beneficio 3. parte quæſtione 11. 12. qualitate 3. 4. & 6. Fallentia, numero 22. & 23. & poſt hæc tradit Gonçalez gloſa decima octaua, a numero 6.

¶ Illud autem eſt ius patronatus ¶ Eccleſiaſticum, quod, licet originem habuerit ex patrimonio laici, fuerit tamen vel ab initio, vel poſtea fundacione, teſtamento, donatione, aut alio quouis titulo in Eccleſiam tranſlatum, aut in Capitulum, ſeu Collegium Eccleſiaſticum Canonicorum regularium, aut ſecularium, vel in aliquam perſonam Eccleſiaſticam ratione Eccleſiæ, Dignitatis, aut Beneficij, & tandem, quod competit Eccleſiæ, vel ratione Eccleſiæ, cap. unico. §. ſin. de iure patronat. in 6. Felinus ſupra 6. limitatione, Hieronym. Paulus in præctica Cancellar. verſiculo in cauſa mea. Maioricens. Rochus de iure patronat. verbis ius quæſtione 7. numero 14. Lamber. eodem tractat. libro 1. quæſtion. 1. art. 8. Rebuffus in praxi tit. de præſentatione. num. 5. & 7. & 3. parte ſignatura verb. nec non iuris patronatus num. 8. Creſcen. deciſ. 3. de iure patronat. Duarenus de Sacris Eccleſiæ miſterijs lib. 5. cap. 4. Mandos. numero 6. & Couarruias 2. & 5. vbi proxiime Did. Perez in l. 2. tit. 6. lib. 1. ordinam. gloſa 1. 1. Spino de teſtament. gloſ. 4. numero 16. Flaminij Pariſius de reſignatione lib. 2. quæſtione 4. numero 39. & Gonçalez ſupra num. 5. cum alijs, & fuit vtrunque reſolutum in vna Valentina Beneficij ¶ 26. Martij 1593. coram D. Orano, vt in ſequenti deciſione fuiſſe reſolutum præſentationem factam per Abbatiffam, & Moniales Sanctiſſimæ Trinitatis, de perſona Petri Laga-

na ad Beneficium SS. Matthei, & Lucia situm in Parochiali Ecclesia S. Iohannis de Mercato, non intrare, quia licet admittatur illud esse iuris patronatus ex dotatione Matthei Aragno cuius Valentini, nihilominus, cum translatus fuerit in Abbatiam, & Moniales Sanctissime Trinitatis, dicitur ius patronatus Ecclesiasticum, & Ecclesiasticum, cap. unico. §. ultimo de iure patr. lib. 6. cum traditis per Covarruviam libro pract. q. ca. 36. nu. 5. versiculo secundo erit illud observandum, & in consequentiam, quia vacavit de mense Maij, anni 1591. sub regula Cancellaria reservatoria octo mensium comprehensum, quod tunc certum est, non licuisse Abbatissae, cum Monialibus ad illud presentare cap. cum dilectus de iure patron. non obstanti in contrarium contra provisionem Andrea de Dueta, quia cum sit reus, & possessor, sufficit sibi per non ius actoris venire, Rota dec. 4. de re iudic. in novis cum similib.

555 Et in causa Salamantina t Capellania del voto 5. Jul. 1593 coram D. Pamphilio, de qua infra num. 599. fuit dictum Capellaniam de qua ibi, quae vacavit in mense Maij uti iuris patronatus Ecclesiastici esse reservatam.

Vnde Gambarus de offic. Legati lib. 3. numero 416. & segg. cum Mariano Socino in repetit. cap. de Monachis, de Prebend. ait, quod si laicus patronus ex fundatione efficiatur Religiosus, tale ius patronatus sit Ecclesiasticum, quia per talem ingressum omnia acquiruntur Monasterio, authentica ingredit. Cod. de Sacris Ecclesiis, & sic ius patronatus transit in Monasterium, Lambert. l. p. 2. lib. 9. q. 2. artic. 11. num. 12. quod tamen solum procedit durante vita Monachi, ubi ius patronatus iure sanguinis deferitur in posteros, & illi adfunt ex Probo ad Monach. in rubrica de iure patron. in 6. num. 2. & nu. 418. & segg. ait idem Gambarus, quod si aliquis Episcopus ex largitate fidelium obtinens Comitatum, vel Ducatum, in quo exercet iura temporalia, ut Dominus temporalis, (Vt verbi gratia Episcopus Palentinus, qui est Comes Periniae, & Episcopus Oueren. qui est Comes Nuruennae) habeat ratione huius Comitatus, vel Ducatus ius patronatus, iudicabitur Ecclesiasticum, quia cum Comitatus sit Ecclesiae & ius patronatus Comitatus, ergo ius patronatus est Ecclesiae. Praeterea istud ius patronatus habet causam à Comitatu, vel Ducatu, qui est Ecclesiae, ergo ipsum est Ecclesiae, unde etiam inferitur contra Valasum consultatione 163. ad fin. 2. part. quod ius patron. spectans ad Prioratum est Ecclesiasticum, licet ipse Prioratus sit iuris patronatus laici.

556 Vnde etiam ius patronatus t spectans ad laicos religiose viuentes, & portantes habitum religiosum, & gaudentes privilegio fori, & Canonis, ut sunt benigne, est Ecclesiasticum, Rota dec. 8. de iure patron. alias 332. in antiquis. Felis supra limitatione 4. qui inde inferit ad ius patronat. spectans ad illas de 3. ordine D. Francisci, non ut singulas, sed ut uniuersas, quod sit Ecclesiasticum, sequuntur Selua d. 9. 11. 3. p. d. num. 23. Rochus d. verb. ius numer. 17. I. amber, d. li. 1. q. 1. artic. 10. & Gigas de pensio q. 24. n. 5. Mascard de probat. conclus. 960. nu. 2. 6. & 8. & facit quod tradit Suarez 5. tom. de censur. disputat. 22. section. 1. & hinc etiam ius patronatus spectans ad magistros, seu milites ordinum militarium, ut D. Iacobi, Calatrauae & Alcantarae, & etiam coniugatos ratione magistratum, aut praepetorum, seu commendarum erit Ecclesiasticum, Mascardus ibi num. 3. 4. & 5. ad quod faciunt dicta supra part. 1. cap. 4. & est declaratio S. Congregationis Concilij, Lusitanen. infra adducta

9. p. cap. 2. numer. 263.

Sed quamuis ita certum, t & receptum sit Beneficia iuris patronatus Ecclesiastici comprehendendi in hac, & aliis reservationibus, tamen non seruatur in Hispania, praesertim in his Regnis Castellae, imo indifferenter Beneficia iuris patronatus, etiam Ecclesiastici ad presentationem patronorum prouidentur in partibus, in quocumque mense vacauerint, ut videmus quotidie. Qua obseruantia, ac consuetudine supposita dubitatur, an ex ea defendi possit, id licere, non obstante hac reservatione, & aliis quasi vsu non receptis aut abrogatis in Beneficiis iuris patronatus Ecclesiastici ad notata per Felin. in cap. 1. de treuga, & pace, & alios infra referendos 11. parte capit. 5. numero 150. quod lex vsu non recepta non ligat, & in capit. finali de consuetudine.

Sed ista doctrina non videtur t posse applicari regulis reservatorij, quae licet sint per modum legis Sarnen. de annali. questio. 23. & in eis procedatur per viam legis uniuersalis, Puteus decisio. 164. sub numero 5. libro 2. Rota in Calagurritan. Beneficij de Arcaya infra adducta numer. 560. tamen reuera nihil aliud sunt, quam auocationes quaedam prouisionis Beneficiorum per Papam ad se factae, ut patet ex diffinitione reservationis, de qua per Aneam de Falcon. questio. 1. principali. Simonetam, seu potius additionatorem questione 1. numero 1. Mascard. conclusio. 1276. numero 1. & nouissime per Gonzalez gloss. 5. numero 19. & gloss. 31. à numero 1. & per eas quasi protestatur papa contra inferiores, ne villo modo se intromittant in prouisione, & dispositione Beneficiorum per illas reservatorum, & omnino eis admittit facultatem prouidendi, & disponendi de illis, velint nolint, recipiant, vel non recipiant, cum decreto irritante, ex quo magis declaratur enixa eius voluntas, & tollitur obseruantia, & consuetudo in contrarium ad probum in Monachum in ca. ribz, qui de rescri. pr. in 6. sub numero 8. Ant. Gabriel. de clausulis conclusio. 3. à num. quarto. & alios infra relatos cap. quarto. num. nec refert, quod non faciat mentio, & derogatio obseruantiae, & consuetudinis praeterite iuxta cap. 1. de constitutione. in 6. quia illa non est vilius considerationis stante interpretatione per singulos pontifices renouantes regulas, ut alias supra dictum est nu. 454. & infra num. 677. nec illa vnquam potuit introduci stante d. decreto irritante, iuxta dicta. Et praeterea papa reservando generaliter derogat omnibus iuribus, & statutis, seu consuetudinibus, & tollit omnem potestatem conferendi, ut cum Ioanne de Lignano dicunt Domin. numero 3. & Francus 6. in cap. fin. §. in Prabendis. de consuetud. in 6. Mandos. reg. 4. questio. 7. numeri 2. & Rota in Bononiensi supra adducta. num. 452. in 1. difficultate.

Sed rursus dubitatur (t esto quod Beneficia iuris patronatus Ecclesiastici cadant sub hac reservatione, & aliis an secus) sit, quando sunt debita certis personis, seu certo generi personarum, verbi gratia consanguineis fundatoris, aut filiis patrimonialibus, vel quae magistris, aut Doctoribus sunt conferenda ex consuetudine, fundatione, &c. In quo prima sententia est, ista Beneficia cadere sub reservationibus generalibus, quia verba reservationum eis conueniunt, & maxime nostrae regulae, quae reservat omnia Beneficia qualitercumque qualificata, nec per reservationem aufertur ius illis, quibus sunt debita, nam cum reservatio sit generalis, &

lis, & non in fauorem certæ personæ, potest Papa illis conferre.

Ita tenuit Rota in vna Placentina Portionis de anno 1544. apud Puteum decif. 164. lib. 2. vbi respondetur doctrinæ glossæ fin. in ca. cum in Ecclesiæ de Præbend. in 6. quæ ait, quod Præbenda alteri ex consuetudine debita, puta Magistro, non debeatur expectanti.

Respondetur inquam, quod loquitur in gratia de vacaturo ad fauorem certæ personæ, & c. idem tenuit Rota in vna Tirafonen. iuris præsentandi, & inualiditatis præsentationis 19. Ian. 1583. coram D. Roubustio, vt in sequenti decisione, Fuit resolutum quod præsentatio cap. Ecclesiæ Tirafonen. fuit nulla, quia Beneficium vacauit in mense reseruato, & regula reseruatoria octo mensium capie etiam ista Beneficia, etiam quod sint debita certo generi personarum, vt Papa, & non alius conferat illa dictis personis, vt per Puteum decision. sexta. de mense, & latius decision. 164. libro secundo, refert Ant. August. in eadem regula de mense numero quinto, prout Papa prouidit in casu isto personæ habenti qualitates Bullæ Alexandrinæ, qualitas enim ista, quod conferatur istis personis, non contradicit reseruatori, sed tuerit ius illarum partium, vt illis dicantur debita ista Beneficia, Sarnen. de iure quæsitio quæstion. prima, & ideo ista causa debet asseruere reseruaciones iuxta limites illius, quia limitata causa limitatum producit effectum, & sic quoad ipsas personas tantum comprehensas dicit. Bulla, vt Papa solus possit illis prouidere, & non alius. Nec mouebant Domini clausula, non obstantibus reseruacionibus, quia recipiunt interpretationem à principali dispositione, scilicet ad effectum prouidendi illis personis, & sic, vt illa Beneficia non conferantur aliis, non autem, vt Papa non possit illis quouis modo prouidere præueniendo, aut reseruando, præsertim, cum Papa non dicat, etiam per nos, nec placebat dec. ex aduerso adducta, quia est defectuosa, & acephala, considerabant etiam Domini, quod clausula ille exequutus, de reseruacionibus sunt intelligenda, & referenda respectu, singula singulis, vt sint conferenda per Ordinarios istis personis vbi non adsunt reseruaciones, & per Papam, vbi sunt reseruaciones, quia qualibet dispositio recipit passivam interpretationem à iure communi, & ista clausula regularum reuocatoriæ istarum facultatum conferendi reseruato sunt prægnantes, & appositæ in legibus vniuersalibus, quæ capiunt omnia, nec facit Concilium Tridentinum, quia unus de præsentatione patroni, & institutione Ordinarii, quæ nulla sunt cum sint Clericorum, & comprehensa sub reseruacione, & non est necesse disputare de prouisione Papæ, & de illius validitate, quia sufficit, vt obtineat per non ius auctoris, ultra quod Concilium in casu isto non intrat, vt per informantes, sed hoc est ex abundanti, idem fuit dictum in alia Tirafonen. Vicariæ 13. Oct. 1595 coram Vltia infra adducta 9. p. c. 2. n. 309.

Et idem tenuit Rota ¶ loquens in Beneficiis patrimonialibus in vna Calagurritana Beneficij de Arcaya 28. Iun. 1591. coram Illustissimo Seraphino, vt in sequent. decif. fuit resolutum, iustificatum fuisse gratiam D. Petri, nam quantum ad Clericatem legitimam, & quod est filius patrimonialis loci, de quo agitur, hac omnia probantur per testes bene deponentes de publica voce & fama, & communi reputatione: item quod valor Beneficij non excedit 24. ducatos, probatur per eandem publicam vocem, & famam. Puteus 29. lib. 1. primo, item satis probatur valor obtenti, in quo minor probatio etiam de auditu simplici sufficit, iuxta stylum Dominorum, obitus etiam Francisci vltimi possessoris

probatur concludenter, item vacatio per eius obitum ex confessione partis aduersæ, & in hoc nulla adest difficultas: maior versatur difficultas circa pertinendam collationem, nam prouisio facta est tanquam de reseruato, & sumus in Ecclesiâ numerata patrimoniali, in qua non videntur habere locum reseruaciones ex traditis per Couarr. pract. quæstion. c. 36. numero quarto versic. similiter, si Beneficia patrimonialia, maxime stante Bulla Alex. VI. quæ in pluribus causis fuit allegata, quæ excludit generaliter omnes reseruaciones, verum quicquid ipse dicat, Domini censuerunt, hæc Beneficia cadere sub reseruacionibus generalibus, cum verba reseruacionum eis conueniant ad Fel. in c. postulasti, n. 5. de rescr. etiam ea comprehenduntur sub indultis Cardinalium, vt per Puteum dec. 163. li. 3. Caputaz. dec. 66. p. 1. & decif. 89. p. 2. unde à fortiori debent comprehendere in reseruacionibus generalibus, præsertim vacationis in curia, quæ est clausa in corpore iuris. c. 2. de Præb. in 6. cum in his procedatur per viam legis vniuersalis Calder. consil. 11. de priuileg. Inola in Clement. 1. vltimo not. de sepul. & fuit alias discussum, licet non p. ene resolutum in vna Calagurritana de Apodaca 30. Mart. 1590. coram R. P. D. meo Orano non obstat Bulla Alexandri, quia præterquam quod non est producta in forma probanti, quæ exceptione alias fuit reiecta in vna Calagurritana de Cenicero 1. Aprilis 1588. non comprehenditur reseruatio per vacationem in curia, quæ nunquam venit sub generali dispositione, in qua fit mentio reseruacionum, vt per Francum in dc. 2. num. 3. de Præbend. in 6. Aeneas de Falcon. de rescr. uat. 4. quæstion. 43. effectus, nec obstat D. Petro statuum numeri super ascensione eorum, qui cepti sunt beneficiarij, quia ante oppositionem aduersariorum, & sententiam pro eis latam ab Ordinario, non dicitur aliquod ius quæsitum in Beneficio, adeo quod neque de huiusmodi oppositione est facienda mentio, vt tradit Cassad. dec. 18. de Præbend. quare non est huius rei habenda ratio, maxime stantibus decretis irritantibus in reseruacionibus apposis, & ita conclusum gratiam D. Petri esse canonicandam. Idem etiam tenuit Rota in alia Calagurritana Beneficij de Apodaca 20. Maij 1596. coram D. meo Corduba Episcopo pacen. in qua fuit resolutum, Didaco Inniguez ad indicandum Beneficium, nam eius gratia est anterior alia Martini, & iustificat, & ideo canonicanda. c. super eo. de offic. deleg. c. tibi, qui de rescr. in 6. & c. nec obstat Motus proprius Sixti V. per quem concedebatur facultas Ordinario conferendi huiusmodi Beneficia, seruata forma in eo contenta, quia ille non comprehendit Beneficia reseruata, vt fuit dictum in illa Calagurritana de Ariola 24. Ianuarij præteritis coram D. Penna, de reseruacione autem manifeste apparet, cum Beneficium vacauerit de mense Ian. qui est reseruatus. Apertissimi autem iuris est regulam reseruatoriam octo mensium comprehendere etiam Beneficia certo generi personarum debita. Puteus dec. 164. n. 1. lib. 2. & fuit resolutum in de Tirafonen. iuris præsentandi 27. Ian. 1583. coram Reuerendissimo Oriolen. ultra quod constat de alia reseruacione respectu familiaritatis Didaci defuncti, quæ durat etiam defunctio Papæ extrauag. ad Roman. de præbend. inter communes, Simoneta de reseruato. q. 57. cum aliis, & hæc sententiam sequitur Flam. Paris. de reseruacione Benefic. lib. 2. q. 12. n. 6.

Secunda sententia est in contrarium, ¶ scilicet quod reseruaciones non capiant ista Beneficia debita certis personis, seu certo generi personarum. Ita tenet Aeneas de Falcon. per glossam in d. c. cum in Ecclesiâ 3. quæstione principali, num. vigesimo secundo, vbi ait, quod beneficia, quæ vigore consuetudinis

vel statuti debentur alicui, puta Magistro, vel alteri non comprehendatur in reservationibus, & refert Puteus *decis.* 235 libro 2. n. 2. sequitur Menochius *consil.* 234. numero 18. libro 3. *Cour. praci. cap. trigesimo sexto numero 4. vers. similiter, si Beneficia patrimonialia*, loquens de Beneficiis patrimonialibus, & Canonicatibus, qui Theologis magistris, & iuris Pontificij Doctoribus ex electione sunt conferenda, qui tamen ait opinionem istam dubiam esse, quoad hæc patrimonialia Beneficia, & Canonicatus propter verba reservationis *cap. 2. de Præbend. in 6.* de qua ibi loquitur, quæ adeo generalia sunt, ut hæc Beneficia comprehendere videantur, propterea se lectorem admonere hac in controuersia, quod diligenter obseruet, quod praxi receptum fuerit, & quod sit Christiane Reip. ac ministerio diuino conducibile, si quidem admodum conducit hæc Beneficia non comprehendere illis reservationibus, & c. Et tenuerat Rota in vna Casaraugustana Canonicatus & Præbendæ Alcanicij coram D. Fantucio 13. & 27. Ianuarij 1553. in qua fuit resolutum. *Regulam reservationum 8. mensum, si et comprehendat Beneficia iuris patronatus ex priuilegio, tamen non comprehendere Beneficia iuris patronatus debita ex priuilegio filijs patrimonialibus, quia quotiescumque sunt debita Beneficia certis personis, comprehenduntur sub regula, & quia equitas id suadet, ut inuentur alij ad erigenda similia Beneficia.* Ut apud Verallum *decis.* 315. & 316. libro 1. in manuscriptis. Et nouissime hanc sententiam sequitur Zerola in *praxi Episcopali. 1. parte verbo Beneficia. §. 3. dicto 8. & verbo Præbenda Theologalis. §. 4. dicens Beneficia, quæ aliquas qualitates, seu certa onera habent iniuncta, ut Præbendas Theologales, ut in Concilio *sess. 25. c. 5. de reform. non comprehenduntur sub reservationibus, & c.**

562 Mihi videtur in rigore verior prima sententia, secunda vero videtur tum æquior, tum praxi convenientior, præsertim, quia Papa non potest de facili habere notitiam de personis, quibus ex fundatione, consuetudine, priuilegio vel alias, Beneficia sunt conferenda, & reuera videtur in praxi recepta, & consuetudine approbata in Hispania. Et sic videbatur posse sequi. *l. minime. l. si de interpretatione. ff. de legibus. & notatur in cap. cum dilectus, de consuetudine.* Petrus Rauennas *de consuetudine secunda numero 4.* nec videbatur ob stare, quod contrarium haberet stilius Rotæ, qui facit ius, & pro lege habetur. Sarnen. in *proemio regularum quest. 5. ad princip.* Zerola in *praxi parte 1. verb. Rotæ tribunal Urbis*, seu decisiones ipsius. Etiam in partibus Sarnen. *ibi qua. 2. sub versicul. 4. pro ista parte, & supra dictum est prima parte, cap. 5. numero 87. & sequenti.* quia illa derogatur per stylum, & obseruantiam, & consuetudinem particularem Hispaniæ, Rochus *de consuetudine sectio. 7. numero. 21. 22. & 23. Cardinali Clementina quamuis, de appellati. numero primo.*

563 Nihilominus tamen stante, & quod prima opinio ita sit iam à Rota recepta, quod secundum eam sæpius reperiatur iudicatum, adeo quod introductus sit stilius, vel consuetudo curiæ, ut inquit Paulinus in *proclaudio extraneantium versic. decisiones Rotæ* & dicam infra *cap. 3. num. 239.* videtur illi standum etiam in Hispania, in qua contrarium obseruatur, nam agitur de interpretatione reservationis, quæ emanat ab ipsa curiæ, & attendenda est consuetudo loci, vnde traxit originem res, de qua iudicari oportet, & c. *id. decis. 2.* Rota in illa Conchen. pensionis infra adducta *cap. 3. numero 148.* vbi dicemus in simili, numero 241. & rursus reservationes habent vim etiam si non

recipiantur, ut supradictum est *numer. 558.* quod maxime procedit stante stilo ipsius Papæ prouidentis de Beneficiis patrimonialibus, & alijs huiusmodi, ut reseruat.

Nec secunda sententia, & esto esset alias vera, 564 procederet in Beneficiis, quæ sunt conferenda graduatis ut magistris, vel Doctoribus, aut licentiatis, ut Pœnitentiaria, Scholastia, & c. nisi essent conferenda per electionem, & concursum, ut Præbendæ Magistrales, & Doctorales in Ecclesiis Cathedralibus horum Regnorum Castellæ, & Legionis ex Bulla Sixti IV. & Leonis X. vbi etiam statuitur eas sub reservationibus non comprehendere, ut in Bullis infra adductis *cap. 4. numero 169.* nam, si non essent conferenda graduatis per electionem & concursum nullum inconueniens & obstaculum est quominus comprehendantur sub reservationibus, cum recte possint à Papa graduatis prouideri, & ita videmus in pœnitentiaria, & Scholastia obseruari.

Nec etiam procederet quando persona, quibus Beneficium debetur, non adfuit, vel noluit, seu non preterdant illud, & sic Beneficium est libere prouidendum, nam solum respectu illarum non caderet sub reservatione.

565 Post hæc scripta vide Hieronymum & González, qui gl. ff. §. 1. ex *num. 22. tractat* istam questionem, an Beneficia patrimonialia includantur in reservatione huius regulæ, plura hinc inde pro vtraque parte adducens, & tandem tenet includi, & allegat decisiones Rotæ per nos adductas, & quæ in illis allegantur, & nouissime ait sensisse Rotam in alia Calaguritana Beneficij de Albania. 22. Mart. 1602. coram D. Seraphino, in qua decisione fuit etiam dictum, quod in prouisionibus, quæ sunt à sede Apostolica, non est seruanda forma cursus, nec illa, quæ est ab Ordinario seruanda in prouisione Beneficiorum patrimonialium, prout etiam tenuit Rota in alijs causis. Et similiter fuerunt ponderata verba clausulæ, non obstatibus, & c. contenta in litteris Apostolicis prouisionis Apostolicæ de Beneficio patrimoniali reseruato, per quam clausulam fuit etiam derogatum cuicumque constitutioni, & indulto Apostolico contrariis, quatenus derogatio necessaria foret, Aym. *col. 126. num. 6. cum alijs.* Et ad illud de praxi, & obseruantia contrariis responderi González, quod ideo prouidentur per Ordinarios ista Beneficia patrimonialia, etiam vacanti in mensibus reseruatis, quia Papæ ita placeat, & illa conferre nunquam dignatur, nisi raro, quamuis sint reseruata, ex sua summa benignitate, & sanctitate. Quæ quidem responsio non satisfacit, nec est solida tum quia praxis non fundatur in tali beneplacito papæ: tum quia de eo non constat, & ad summum posset constare de aliqua dissimulatione papæ quæ non excusat ad *capit. cum iam dudum, de Præbend. ibi, cum multa per patientiam tolerentur, & c.*

566 Declarat tamen & González supradictam conclusionem limitandam fore, nisi in indulto, seu priuilegio concessio super Beneficiorum patrimonialium prouisione adsint tales clausule, quæ vincant, & superent reservationem huius regulæ, & verisimile sit Papam nolle comprehendere dictum indultum sub regula, vnde existimat difficile intrare iam, & in futurum reservationem huius regulæ, quoad Beneficia patrimonialia diocesis Calaguritane. stante indulto concessio per Clemetem VIII. super modo, & forma prouidendi de dictis Beneficiis sub die 28. Aprilis 1596. cuius clausulam ponit, nempe, quod non comprehen-

prehendatur sub aliquibus derogationib. referuatio-
nibus, & regulis Cancellariæ, sub quibusuis clausu-
lis, & decretis etiam derogatoriis derogatoriis,
hec derogari possit, aut censetur, nisi de Episcopi,
& cleri Calagurritan. & Calciaten. & hominum di-
stictum dicecesum consensu &c. quæ clausula, inquit,
est potentissima, & numquam intelligitur sublata
deficiente d. consensu. Rota decisio. 137. & 468. in vna
Astoricensi. part. 1. diuersorum, & dec. 304. in alia Asto-
ricen. parte 2. cum aliis.

167 Sed certe ex ista ratione non bene saluatur d. indultum à derogatione huius regulæ posterioris, quæ
derogat indultis etiam cum quibusuis derogatoria-
rum derogatoriis, & fortioribus, & insolitis clausu-
lis, &c. quæ verba sine dubio sufficiunt etiam sine
clausula, quorum tenores ad derogationem quorū-
cunque indultorum, cum illis, & aliis quibuscunque
clausulis concessorum, maxime cum hæc derogatio
fiat per viam legis, seu constitutionis generalis ad
Felinum in cap. nonnulli. de rescripto. numero quinto,
vers. nulli autem & in cap. accedentes. de prescripto. nu-
mer. 5. Ripa in cap. 1. de rescripto. numero 55. Couarr.
in rubrica. de testament. 2. part. numero 20. vers. secun-
dum etiam. Menoch. de prescripto. lib. 6. prescripto. 40.
numero 23. & González dict. gloss. nona, §. 2. numero 57.
& gloss. 36. a numero 31. qui alios citant. & Rotam in
Tirafonen. iuris presentandi supra adductam numer.
559. quicquid dicat, Rota dict. decisio. 137. a numero 2. &
decisio. 468. numero 4. etiam in termini. dict. decisio. 304.
vbi de reg. 3. referuatoria Beneficiorum familiarium
agebatur, nulla fiebat mentio in regula de clausula
derogatoria, nec ei derogatum fuerat, vt in eadem
decisi. in fin. dicitur, imo reg. referuatoria nulla clau-
sula erat derogatiua, nec indulto derogatum fuerat,
vt dicitur in decis. Putei 308. in fin. lib. 3. in terminis
autem decisio. 137. & 468. vbi agitur de regula Pauli
IV. referuatoria mensium cum eadem clausula dero-
gatoria indultorum disponendi de huiusmodi Bene-
ficiis, & dictione insolitis, vt in nostra regula erant
in indulto clausula fortiores, nempe, quod non pos-
set derogari, nisi de toto tenore, & data plena, speci-
fica, indiuidua, expressa ac de verbo ad verbum, non
autem per clausulas generales, idem importantes
mentio fiat, &c. quæ non sunt in d. indulto, Clemen.
VIII. præterea, vt ipse González refert gloss. 38. num.
97. & dict. gloss. 36. numero 38. nouissime nonnulli ex
Dominis Rotæ auditoribus dubitarunt de subsisten-
tia dictarum decisionum Astoricen. &c. & meo vide-
ri præcipuum fundamentum ad sustinendum d. deci-
sio. est, quod ibi agitur de indulto iuris patronatus
cum clausula quod habeatur, ac si ex vera dotatione,
& fundatione competere, quæ facit, vt licet hæc
qualitas insit ex privilegio, debeat tamen regulari,
prout regulantur ea, quæ ex dotatione, & fundatione
competunt, nisi de mente contraria Papæ appareat,
alias nihil operaretur illa æquiparatio, &c. vt in dict.
decisi. 137. numero primo, maxime cum Papa voluerit,
non posse derogari, sine ipsius Marchionis consensu
ad instar iuris patronatus laicorum, cui nunquam
solet Papa in totum derogare, sed pro medietate,
quare regulandum est secundum naturam veri iuris
patronatus ex dotatione, & fundatione competen-
tis, vt in dicta decisio. 468. numero primo, de quo in-
fra a num. 580. & in clausula regulæ mensium dero-
gatoria indultorum nulla fit mentio de iure patrona-
tus, &c.

168 Sed adhuc existimo, quod per regulas mensium

posteriores non derogetur dicto indulto. Clem. etis,
tribus quidem rationibus, prima, quod istud indultū
videtur concessum Communitati, & Vniuersitati
Cleri, & hominum dictæ Dicecesis Calagurritan. &
Calciaten. & hæc regula non comprehendit indulta
concessa communitati, quia solum derogat indultis
quibusuis personis, & Collegiis concessis ad Rom.
consil. 195. numero 3. & consil. 400. & 436. a numero 2.
Paulum consil. 278. sub numero quarto. lib. 1. Rebuffum
in communi eodem titulo de collation. §. statutus verb.
personis. Caputaquen. decisione 42. parte 3. & Gonzá-
lez, qui plura cumulat gloss. 37. ex numero primo, & fuit
in simili indulto resolutum in vna Meliten. seu Mi-
leuitana Beneficii 5. Mart. 20. Jun. 1594. coram D. Pen-
na. Indultum concessum a Leone X. habitatoribus, & po-
pulo insulæ Meliten. quod perpetuis futuris temporibus
Beneficia Ciuitatis, & Dicecesis Meliten. in quibuscum-
que mensibus vacantia, conferantur originariis per E-
piscopum, non obstante quacunque reseruatione, non esse
derogatum per hanc regulam, quia non comprehendit
indulta Communitatibus, seu Vniuersitatibus concessa
ex allegatis, vt in terminis eiusdem indulti fuerat alias
resolutum coram Graprio 27. Octobr. 1561. &c. de qua
decisione alias meminit González dict. glossa nona, §.
2. a numero 45. & glossa 36. numero 41. & glossa 37. nu-
mero 35. nec obstat difficultas excitata per González
dict. glossa 37. numero 34. contra istud motuum Rotæ,
quod dicti Doctores loquuntur, quando de Colle-
giis, seu Vniuersitate nulla fuit facta mentio, & re-
gula nostra per verba clara loquitur, non solum de
personis, sed etiam de Collegiis, & Collegiis est
Vniuersitas, & Communitas, &c. quia respondetur,
quod quamuis Collegium sit species Vniuersitatis,
seu Communitatis in genere, & in communi, tamen
aliud est Collegium, & aliud Vniuersitas, seu Com-
munitas populi, prouinciæ, vel Regni, vt per Meno-
chium de arbur. centur. 6. casu 598. a numero primo, &
González supra numero 35. & ex ipsa re constat, &
sic, licet nostra regula deroget indultis Collegiis cō-
cessis, non ideo derogat indultis concessis Vniuersi-
tatibus, seu Communitatibus, populi, prouinciæ, seu
Regni.

Secunda ratio est, quod indultum Clementis
VIII. videtur concessum, non tam fauore eligen-
tium, quam fauore eligendorum, nempe ipsorum fi-
liorum patrimoniarum, & regula non comprehen-
dit indulta concessa fauore eligendorum, vt fuit et-
iam resolutum in dicta Meliten. coram D. penna, vbi
subdit decisio, quod placuit Dominis alia ratio, scili-
cet, quod dict. indultum esset concessum ad fauorem eli-
gendorum, & non eligentium, & quod reg. nostra solum
renouat indulta concessa fauore eligentium, & non fauore
eligendorum, vt per González dict. gloss. nona, §. secun-
do, numero quadragesimo septimo, & gloss. trigesima sexta
nu. 41. quamuis contra istam rationem videatur sen-
tire Rota in illa Tirafonen. iuris presentandi supra ad-
ducta n. 559.

Tertia ratio est, quod cum d. indultum sit gene-
rale circa modum prouidendi de Beneficiis patri-
monialibus totius dicecesis Calagurritan. & Cal-
ciaten. est per modum statuti, & legis, & sic non cē-
setur illi derogatum per hanc regulam, ad decis. Ro-
tæ in causa Tirafonen. Vicarij, infra adductas 9. p. c.
2. a n. 309. & alias dicimus infra a n. 679. & quod non
derogetur d. indulto Clementis VIII. per hanc re-
gul. confirmatur ex decisionibus Calagurritan. supra
adductis, vbi supponitur, quod si conitaret de Bulla

ARCLIA
de
conf.

VIII
15

& pratenso indulto Alexand. VI. non esset locus reservationi huius reg. &c.

Beneficia autem iuris patronatus ¶ laicorum, non comprehenduntur in reservationibus, etiam si sint generales, & in corpore iuris clausæ, nec Legatus à Latere illa potest conferre, ita Ioan. Mona. nu. 2. Dom. Francus, & alij in cap. 2. de Præbend. in 6. vbi idem etiam tenet gloss. verb. collatio, quicquid alij dicant, Lopus allegatione 84. n. 6. & allegat. 96. Felin. in tract. quando licet a Apostolica limitatione 2. Selua 3. p. quæst. 11. 12. qualitate num. 12. & 21. Aneas de Falcon. 3. quæst. num. 6. & 4. quæst. 14. effectum. Simoneta 9. 9. & ibi late Granutius, Rochus de iure patrimon. verb. competens, quæst. 24. num. 54. Lambert. 1. part. 2. libro quæst. 6. art. 2. & 3. part. quæst. 9. art. 16. Palacios Rubios in libell. de Beneficiis in curia vacanti. §. 11. & 12. Gambarus de offic. Legati, libro 3. à num. 239. & 242. Alaua de Concilio 2. part. 2. 25. Mandof. reg. 1. Cancell. 9. 10. à n. 2. & ad Lapum sup. Couarr. pract. c. 35. num. 2. & 5. Hoieda de incompatibilitate Benef. cap. fin. num. 109. Azcuedo in l. 5. tit. 6. lib. 1. recopil. n. 3. Spino. de testam. gloss. 4. n. 44. Caldas respons. 3. & Valascus consultatione 163. 2. p. Mohedan. decis. 13. de concess. Præb. alias 317. Puteus 319. l. 1. Cenedo in Collect. 21. ad sextum, numero 2. & posthæc González gloss. 18. numer. 2. qui plures alios, & decision. Rotæ ad hoc referunt, & reprobant glossa Zencelini in Extrauagant. execrabilis, verb. disponere, de Præbend. in Extrauagant. Ioan. XXII. ex quibus apparet sententiam istam receptissimam esse, & in gratia, seu impetratione Beneficij, necessariam esse mentionem, & derogationem iuris patronatus laicorum, alias non valere. Vnde in vna florentina, de anno 1547. coram D. August. tenuit Rota, quod, si Beneficium iuris patronatus vacet in curia, opus est in impetratione facere mentionem de iure patronatus, alias impetratio non valet, secus est in Beneficio litigioso, Cass. decis. 3. vt lite pendente, vt per Chifanen. decis. 75. in manuscriptis.

Nec obstant d. verba nostræ regul. presentationem, &c. quia non includunt presentationem laicorum, ¶ sed clericorum, Lopus d. allegatione 84. n. 6. Selua d. quæst. 11. 12. qualitate num. 16. & 17. Felin. supra ampliatione 3. & 4. Lambert. d. quæst. 9. artic. 6. & 7. Caputaquen. decis. 12. part. 1. Couarr. d. c. 36. n. 2. Mandof. alios referens ad Lapum sup. de allegatione 84. l. 1. P. Flamin. Paris. de resignatione Benef. lib. 2. q. 4. n. 37. & González sup. n. 4.

Hæc tamen primo declarantur ¶ procedere, quando ius patronatus competit laicis, ex fundatione, constructione vel dotatione, secus, si ex privilegio, consuetudine, vel prescriptione, in quo non est necessaria derogatio, sed absque derogatione receptum est valere impetrationem, Felinus supra limitatione vndecima Staphil. de literis gratia, titul. de modo & forma impetrandi. §. quarto, principaliter, numero quarto, Selua d. quæst. 11. 12. qualitate circa fin. 11. & 12. Fallentin. Lambert. d. 3. part. 2. libro, quæstione 9. art. 25. Gigas de pensio. quæst. 24. in fin. Caputaquen. decis. 132. part. 2. Mandof. reg. 32. quæst. 4. num. 8. & 10. Couarr. supra num. 6. Ferretus cons. 132. num. 7. & 8. Flamin. Paris. plures referens d. lib. 2. quæst. 4. num. 51. Zerola in praxi Episcopali. 1. part. verb. ius patronatus. §. 8. dubio 31. & alij infra citandi, & dicitur infra loquendo de Legato, cap. 3. n. septuagesimo secundo. Quamuis contrarium Rebuffus in praxi tertia parte signatura, verb. nec non iuris patronatus; numero vigesimo quarto, & in regula Cancellaria 43. de deroga-

tione iuris patronatus.

Et tale ius patronatus sub ¶ reservationibus comprehenditur, Rochus supra Lambert. d. 3. part. 2. lib. quæst. 8. art. 3. & quæst. 9. art. 25. Aneas de Falcon. d. 4. q. effectum 14. Alaua supra Mandof. d. reg. 1. quæst. 10. numer. 3. Couarr. videndus d. num. 6. & Granutius d. 9. q. num. 7. qui receptum testantur, & plures in idem referunt, Cassad. decis. 4. de iure patron. Puteus decis. 308. lib. 3. Rota decis. 45. lib. 3. part. 3. & decis. 304. part. 2. diuers. Et ita fuit resolutum in causa Casaraugustana Parochialis, 10. Maij 1560. coram D. Groperio. Regula in referuatiorem 8. mensium comprehendere Beneficia de iure patronatus ex privilegio, & quasi possessionem presentandi, non probato iure patronatus ex fundatione, vel dotatione non impedire d. regul. & dictum est ita fuisse resolutum in Pamplonen. Parochialis vigesimo octavo Iunij 1555. coram D. Achille, &c. Et in vna Seguntina dimidia annata 26. Nou. 2593. coram D. Orano fuit dictum, quod, licet Beneficia, & Capellania iuris patronatus laicorum non veniant in generali dispositione loquente de Beneficiis, tamen hoc admittitur, quando sunt iuris patronatus ex dotatione, & fundatione, verum, si ex privilegio sint iuris patronatus comprehenduntur sub indultis, reservationibus, & quibusvis aliis dispositionibus, &c. Et posthæc tradit González d. gloss. 18. à n. 18. qui num. 21. ait, nempe, quod reg. nostra comprehendat in sua reservatione Beneficia de iure patronatus laicali, quæ nõ sunt ex fundatione, dotatione, aut constructione, sed ex privilegio, vel prescriptione, fuisse etiam resolutum in Casaraugustana Parochialis 10. Iunij coram Gipsio, & in Firmiana Beneficij 13. Maij 1596. coram D. Pamphilio, & in vna Casaraugustana Parochialis, de mense Iunij 1603. coram eodem & in Valentina Parochialis de Carlet 4. Iun. 1602. coram D. Lancelloto, nouissime in Compsana iuris patronatus 23. Ian. 1604. coram D. Lita.

Quod procedit etiam si ius patronatus ex ¶ privilegio, seu prescriptione spectet ad Duces, Marchiones, Comites vel alios Principes, vt in dicta decision. Putei trecentesimo octauo & in decision. 304. diuersorum, nisi sit ius patronatus Regum, seu aliorum Principum iura Regia, seu Imperij obtinentium, vt supradictum est, num. 219. & tradit González gloss. 24. n. 159. Quamuis alias iuri patronatus Ducum, Marchionum, vel Comitum ex dotatione, vel fundatione non censetur derogatum, nisi facta fuerit specialis, mētio quod ad Ducē, Marchionē, vel Comitē spectat, vt in reg. Cancell. 40. seu 41. de derogatione iuris patronatus, Felin. sup. ampliatione 8. Lambert. 3. part. lib. 1. q. 9. art. 11. Rebuff. supra n. 62. & Couara d. c. 36. pract. num. 2.

Vnde ad excludendam ¶ reservationem ratione iuris patronatus laicorum, oportet docere de iure patronatus, ex fundatione, constructione, vel dotatione, maxime stante Concilio Trident. sess. 25. de reform. c. 9. González d. gloss. 18. num. 2. circa quod vide dicta infra, capit. quinto à numero 137. & cap. ultimo, à numero 81.

Hoc tamen, qd attinet ad iuris patron. ¶ pbationē ex prescriptione, seu consuetudine, de quo Couarr. in regul. possessor. 2. part. §. 10. intelligo non habere locū, vbi quis allegaret ius patronatus sibi competere ex fundatione, vel dotatione, & ad id probandum vteretur immemoriali temporis cursu, vt sentiunt Felin. limitatione 11. Decius cons. 126. num. 3. Lambert. d. 3. part. 2. lib. quæst. 8. art. 3. & quæst. 9. artic. 25. Casador.

fador. decis. 4. de probatio. & 4. & vlt. de iure patronat. & docet Couarr. dict. cap. 36. pract. numero 6. & Zechus tract. de iure patron. & de republ. Ecclesiastic. c. de statu Legati. sub numero 4. dicentes, tunc posse procedere opinionem Inolæ in cap. dilectus, de offic. Legati. & sic etiam potest intelligi Menochius consil. 90. numero 86. & 87. libro primo, & ita procedit decis. Putei 404. lib. 2. & conducunt dicta infra cap. vlt. a numero 82. & in vna pamphilonen. Beneficij 22. Maij 1557. coram D. Acorambono fuit resolutum, Expectationem non comprehendere Beneficium de iure patronatus ab immemoriali Parochianorum, quia immemorialis probat legitimum titulum ex fundatione, vel dotatione, Felin. in cap. causam, numero sexto, de prescript. & Felin. dict. limitatione 11. & Cassad. dict. decision. 4. de probatio. non habere locum in tempore immemoriali, Mohedan. decision. 254. & ita solere seruare Rotam, nisi ex qualitate personarum posset constare fuisse meram usurpationem, ut quia essent potentes valde, nec obstat instrumentum, de quo in actus, quia licet ex eo esset titulus, nullus tamen stante immemoriali, presumitur alius melior, & poterit allegari, & c. vt per Cotam. decis. 341. in Miscellaneis manuscriptis, vbi affert istam decisionem.

Secundo intelligo id procedere ubi ius patronatus absolute est ex prescriptioe seu consuetudine, secus ubi est ex fundatione, & dotatione, licet prescriptum ab aliis, ut fuit resolutum in vna Auximana iuris patronatus coram Illustrissimo Cardin. Seraphino, vt in decisionibus sequentibus 7. Febr. 1586.

Difficultas huius causæ restricta fuerat, ut videretur in casu, de quo agitur, sine necessaria derogatio iuris patronatus, ex quo licet ius patronatus sit ex dotatione, & fundatione, ius tamen presentandi videtur quasi ex prescriptioe familia de Onophrijs, & ideo videbatur cessare ratio illa propter quā requiritur derogatio, Cassad. de probatio. decis. 4. & de iure patron. decis. 4. & fi. numero 5. & passim tenent Canoniste valere provisionem Papæ sine derogatione iuris patronatus, quod est ex consuetudine, vel prescriptioe, ut tradit Card. consil. 69. colum. 2. vers. ad secundum, quem refert, & sequitur Staphilei, sub titulo de modo, & forma impetrandi, §. quarto principaliter, num. 4. quicquid dicat Decius consil. 126. numer. 3. contrarium tamen conclusum fuit à Dominis, nemine repugnante: intellexerunt enim presatam doctrinam procedere, vbi absolute ius patronatus est ex consuetudine, vel prescriptioe, non autem ex fundatione, & dotatione, quia sen. per respectu fundatoris militat ratio, quod potuisset retrahere cogitasset Papam aliquando, non habita ratione sue fundationis, collatorum fuisse, nam etiam, quod prescriptum sit ius presentandi, tamen per illud conseruatur memoria fundatoris, maxime isto casu, in quo Domini de Onophrijs habent voluntatem fundatoris per se licet fortasse nullam, cum etiam ex nullo colligatur voluntas, & placebat simile ex decis. Putei 392. lib. 2. vbi licet derogatio comprehenderet ius patronatus ex priuilegio, non tamen comprehendebat ius patronatus ex priuilegio obento ratione fundationis, & dotationis, quod etiam probatur, & alio simili, quando ius patronatus spectat ad clericum ratione Ecclesiæ, & ad laicum simul, nam ratione huius mixture præualeat qualitas laicalis, & requiritur derogatio, ut post alios tradit Felin. in tract. quando literæ Apostolicæ n. 6. in 6. ampliatione, & ideo Card. ex aduerso allegatus d. consil. 66. n. 4. quoad effectum presentationis, purificat istos casus, quod quis sit patronus, vel sit in quasi possessione presentandi quoties constat de exi-

stentia iuris patronatus, & ideo dicit necesse esse, ut fiat mentio in impetratione de huiusmodi iure presentandi, sicut si essent veri patroni, & Cardinalem sequitur Rotam, vt per Puteum, dec. 404. lib. 2. Nec obstat quod Staphileus d. §. 4. n. 6. tradit non requiri mentionem, si ad sunt veri patroni, qui non sunt in quasi possessione presentandi, sed alij, qui non sunt patroni, quia iste non est casus noster, cum nulli adsint veri patroni qui præendant sibi hoc ius competere, imo antiquitate temporis, & acquiescentia Capituli, & obseruantia presumendum est legatum, quamuis ascriptum sibi ab eodem Notario legatario, insinatum, & publicatum, & probatum fuisse per testes, quo casu cessat omnis suspitio fraudis, ut per Salicetum in l. i. circa fi. C. de his qui sibi ascripserunt, & itaque huius iuris patronatus nulla fuerit facta mentio in gratia Apostolica Sanctissimi, nam clausula in ea apposta respiciunt tantum ius presentandi competens ex consuetudine, fuit conclusum huiusmodi gratiam non obesse D. Quintiliano.

In eadem 17. Martij 1586.

Domini steterunt in decis. non obstantibus in contrarium allegatis, quia in istis materiis ad effectum evitanda surreptionis, attenditur status presens adeo, quod etiam de intrusione debet fieri mentio: cum autem hic status presens sit laicalis, & fundatio facta à laico, utique necessaria erat derogatio, nec fieri potest fundamentum in eo, quod prius fuisset relictum in patronatus Ecclesiæ, quia tollitur ex codicillis, qui fuerunt obseruati per longissimum tempus, nemine contradicente, nec est verum, quod Onophrys allegant prescriptionem, quia illis sufficit quasi possessio, & titulus fundationis ad effectum, ut necessaria sit derogatio, ut ex autoritate Cardinalis consil. 69. fuit alias deductum, nec facit Staphileus. §. 4. numero 4. de modo, & forma impetrandi, quia loquitur in casu mera consuetudinis, vel prescriptionis. Et conducit decisio Gerunden. Beneficij de qua inf. nu. 582.

Vnde etiam in casu Staphilei tract. §. 4. principali-
ter n. 6. quando aliqui sunt veri patroni ex fundatione, vel dotatione, sed non sunt in quasi possessione presentandi, sed alij, qui bus ratione possessionis competit presentatio, videtur requiri mentio, & derogatio iuris patronatus, & c. quia militat eadem ratio, de qua in d. dec. Auximana, licet non sit facienda mentio verorum patronorum, sed possessorum, & ita contra Staphileum ibi recte tenet Cou. d. c. 36. pract. num. 6. vers. principaliter.

Tertio quod attinet ad ius patronatus ex priuilegio, id intelligo, nisi ius patronatus ex priuilegio, sit cum clausula, quod huiusmodi ius patronatus non sit ex priuilegio, sed ex vera, & reali fundatione, ac dotatione laicali, vt in indulto Ducis Albæ, in quo dicitur, nec non, quod huiusmodi ius patronatus sit illustris, & c. non ex priuilegio, sed ex vera & reali fundatione, & dotatione laicali, seu cum clausula, quod ius patronatus huiusmodi habeatur, ac si ex vera dotatione, & fundatione competeret, vt in indulto à Clemente VII. concessio Marchioni de Astorga, eius vita durante, hæc enim clausula operatur, vt in gratia Apostolica requiratur eius mentio, & derogatio, & beneficia non veniant sub reservationibus, sicut si essent iuris patronatus ex fundatione, & c. Nam facit, quod, licet hæc qualitas insit ex priuilegio, debeat tamen regulari prout regulantur ea, quæ ex dotatione, & fundatione compe-

tunt, nisi de mente contraria Papæ appareat, alias nihil operaretur illa æquiparatio, ita Rota in causa Astoricens. Archidiaconatus 19. Mart. & 4. Maij 1576. coram D. Seraphino, vt in *de. ision.* 137. & 468. numero primo, par. 1. diuersorum. Mieres. *de maioribus*, prima part. *question.* 51. numero 35. maxime, si adest etiam clausula, quod non possit derogari, nisi de toto tenore, & c. plena, specifica, in diuina, expressa, ac de verbo ad verbum. 2. & c. mentio fiat, & c. vt in *d. decis.* 137. num. 2. & *d. decis.* 468. & in *dec.* 304. 2. p. diuersorum, & in *decis.* Putei 308. lib. 3. & post hæc tradit González *gl.* 18. a. n. 92. & vide dicta supra a. n. 566. & infra cap. ultimo a. nu. 117.

Rursus id intelligo, si ius patronatus ex priuilegio sit ex causa onerosa augmenti dotis, ad tradita per Hiero. Gabr. *consil.* 195. lib. 1. seu ratione foundationis, & dotationis, vt in specie *decis.* Putei 392. libro 2. & fuit dictum in Auximana supra adducta numero 578. & vide dicta infra d. cap. ult. a. num. 120. & 124.

582 Prædicta autem conclusio sic est declarata ampliatur, primo, vt procedat etiam in Beneficiis iuris patronatus mixti laicorum, & clericorum, nam ista etiam non comprehenduntur sub reservationibus nec à Legato à Latere conferri possunt, de quo infra c. 3. num. 67. nec valeret prouisio Papæ, non facta de eo mentione, & c. Felin. *dist. tract. quando licet a Apostolica ampliatione* 6. & limitatione 3. Selua d. 3. p. *quest.* 11. num. 17. & 22. Rochus *verb. ius*, numer. 15. Lambert. d. 3. part. 2. lib. 9. art. 9. Rebuff. *de nominat. quest.* 15. num. 6. & 7. Gigas *de pensio. quest.* 24. Simoneta *dist. quest.* 9. num. 3. & ibi Granutius, Mandos. *d. reg.* 1. q. 10. num. 8. & de signatur. *agratia*, tit. de derogatione iuris patronatus, vers. & ius patronatus. Couarr. d. cap. 36. *pract.* num. 5. vers. 3. opportune. Hoieda *de incompatibilitate*, cap. fin. n. 4. Caslad. *decis.* ult. ad fin. de iure patron. & 4. de probatio. numer. 10. Achilles *decis.* 316. seu 3. de iure patron. Crescen. 3. eod. tit. Puteus 157. lib. 3. Rota *decis.* 574. n. 10. part. 1. diuersorum, & nouissime in vna Gerunden. Beneficij 15. Decemb. 1599. coram D. Seraphino, seu Penna, in qua fuit resolutum, Constare de iure patronatus, cuius initium foundationis habetur, & regulam reservationis 8. mensium non comprehendere Beneficia iuris patronatus, Verallius *decis.* 405. in manuscriptis, nec ob stare, quod ius patronatus sit mixtum, quoniam ad hunc effectum reputatur laicale, Achill. *decis.* 3. de iure patron. Verall. ibi Puteus 157. lib. 3. & etiam ad hunc effectum videri sufficere solam quasi possessionem presentandi, vt per Zabarellam *conf.* 69. nu. 4. Cald. 23. de Præbend. *Mohed.* *decis.* 179. Puteus 206. lib. 1. Simonet. q. 70. *Thamis* *decis.* 3. & fuit dictum in causa Vicens. Beneficij 19. Nou. 1599. coram D. Pamphilio, neque etiam hoc casu necessariam esse probationem descendentiæ patronorum, ex quo reperitur in quasi possessione presentandi, Crescen. *decis.* 9. de iure patron. & c.

Et fuit dictum in illa Auximana sup. adducta, num. 578. & in Firmana Beneficij infra adducta nu. 591. & tradit post hæc González *d. glos.* 18. a. n. 8. Et hæc sententia est communiter recepta, vt ex prædictis apparet, licet contraria teneat Rota *decis.* 46. de Præb. alias 269. in antiquis, Staphil. *tit. de modo*, & forma imperandi, §. ius patronatus, quomodo probetur nu. 3. & Aeneas de Falcon. 4. effectum 14. qui ait comprehendere in reservatione papali, licet non in reservatione Legati, & Ferretus *conf.* 132. num. 4. dicens, ius patronatus mixtum regulandum esse, vt Ecclesiasticum, & valere prouisionem papæ, etiam si nulla de eo fuisset fa-

cta mentio, cum censetur totum Ecclesiasticum, de quo non est facienda mentio, in hoc tamen seruandum esse stilum Romæ Curie, & vide infra dicta c. 3. a. n. 67.

Solet tamen iuri patronatus mixto derogari in totum in prouisionibus papæ, Cal. Crescen. & puteus *sup.* & Rota *d. decis.* 574. Mandos. *d. tit. de derogatione iuris patron.* & Flam. *parif. lib. 2. de resignat.* q. 4. a. n. 49. per clausulam in supplicationibus apponi solitam. Et cum derogatione iuris patronatus, quatenus de illo existat, quod dispositum in iuris, si videbitur, reg. contraria non obstat, exprimi possit, cura tamen illius approbationem, videlicet si laicorum tantum, etiam nobilium, ac illustrium, eisque ex fundatione, vel donatione competat pro medietate, alias seu iugiosum, vel deuolutum sit, in totum latissime extendi. Quæ derogatio, inquit Couarr. *sup.* quod non admitteretur in Hispania, nisi vbi maiori parte ius patronatus Ecclesiasticum esset.

Et aduerte, si quod non derogatur iuri patronatus mixto, quia solet papa derogare iuri patronatus laicorum pro medietate, & sic derogat parti laicorum, parti autem clericorum derogare non est necesse, vt inquit Achilles *dist. dec.* 3. seu 316. numero 8. Nam, vt apparet ex dict. clausula, derogatio pro medietate est iuris patronatus laicorum tantum, & iuri patronatus mixto derogatur in totum per illa verba alias in totum, Caslador. *d. decis.* ult. n. ad fin. & Mandos. *supra*.

Et derogatio pro medietate non est aliud, quam reducere consensus per plures patronos præstantes ad medietatem, ita quod sufficiat habere tot voces, que pro medietate faciant maiorem partem, Mandos. *conf.* 7. n. 16. & Flam. *parif. supra* nu. 55. & 56. sic intelligendi.

Vnde, inquit Mandos. *ibi*, & *d. tit. de derogatione iuris patronatus*, vers. quando est ius patronatus vnus tantum, & Flam. *parif. d. n.* 55. quod, quando presentatio spectat ad vnum tantum, non derogatur pro medietate, nec d. derogatio suffragatur, quia presentatio in vno consistens, seu vnus consensus, est quid indiuisibile. Cui consonat quod alias Rota dixit in vna Firmana Beneficij 12. Maij 1555. coram D. Blancheto, Quod derogatio pro medietate non potest applicari iuri patronatus Vniuersitatis, quæ vnum tantum corpus constituit, & sic presentatus à minori parte non potest iurari tali derogatione, licet secus esset dicendum, si ad singulos perlineret, & c.

Que tamen dicta, & ratio non videntur solida, 587 & indistincte vera, nam, cum vnus patronus possit presentare plures cumulatiue, clem. plures ad fin. de iure patron. presentatio in vno consistens non potest dici quid indiuisibile, & consequenter derogatio pro medietate posset suffragari in isto casu, quamuis in casu dict. decisionis Firmanæ non posset suffragari, ex quo vnus tantum est presentatus ab Vniuersitate, presentatio enim à minori parte facta perinde habetur, ac si facta non fuisset, vt ibi dicitur.

Vnde etiam in d. Firmana Beneficij, & de anno 1594. coram eodem D. Blancheto fuit resolutum, Quod derogatio iuris patronatus, quatenus laicorum pro medietate non suffragatur, nisi quando prouisio Apostolica est in fauorem vnus ex presentatis, non autem quando vnus solus presentatur, & alter solus obriuer sibi de Beneficio, vii libero, prouideri, & euenualiter derogari iuri patronatus: nam hoc casu sequeretur, quod ipse Papa, qui voluit tantum pro medietate derogare, deroga-

gasset in eorum, & fuit intellecta d. decisio. Achilli. 3. de iure patronat. &c.

Et de derogatione iuris patronatus laicorum, vide d. reg. Cancellaria 40. seu 41. de derogatione iuris patronatus. & ibi Glossator, Soto, & Rebuff. & in praxi 3. part. signatur. & ver. necnon iuris patronatus, & denominatio. *questio. 15. Palacios Rubios in libello de Beneficiis in curia vacante. §. 11. Mandosium de signatur. d. tit. de derogatione iuris patro. & d. consil. 7. Coarr. d. tit. cap. 36. practic. Salcedum ad Bernard. Diaz regula 400. Azcuedum l. 3. titulo 6. libro 1. recopil. & Flam. Parisium d. lib. 2. de resignatione, quest. 4. a numero 31.*

Et aduerte cum Rebuffo d. verb. necnon iuris patronatus, num. 57. & Mandosios d. tit. de derogatione iuris patronat. *versic. similiter quando*, quod quando Beneficia vacant per ascensionem alterius, aut deuolutionem, & alio quouis modo ubi Beneficia habent possibiles, quos opus est per lites expellere, derogatur iuri patronatus laicorum, etiam Principum, in totum, quod æquum videtur ait Rebuff. ibi, & reuera est rationi conforme. Et tunc derogatio credo admitteretur etiam in Hispania, non obstantibus legibus Regiis.

Secundo ampliatur d. conclus. ut in Beneficiis iuris patronatus i. laicorum, seu mixtificat non cadit expressa referuatio, ita nec tacita, quæ resulat ex appositione manus Papæ. Ita fuit resolutum in vna Firmana Beneficij 13. Maji 1596. coram Illustrissimo Pamphilio vt in sequenti decisione: *Fuit dictum Casarem ad iustificanti gratiam centum florenorum, & ex inspectione actorum apparere illam non esse iustificatam, cum enim Fabius actor plene probauerit intentionem suam, docendo de iure patronatus, & se fuisse presentatum in tempore a veris patronis, vt apparet ex decision. factis coram D. Blancheto, a quo etiam institutionem accepit, tenetur Casar, licet reus, & possessor, qui excipit de derogatione iuris patronatus, plene iustificare suam exceptionem, in qua dicitur actor, Aymon. consil. 226. numer. octauo & fuit resolutum coram D. Oriolen. 24. Nouemb. in causa Casaraugustana Parochialis, & consequenter, cum fundet se in gratia centum florenorum, & viatur derogatione iuris patronatus in ea posita ad excludend. intentionem Fabij actoris, tenetur illam iustificare, vt derogatio sibi suffragetur, ex vulgari regula, quod omnia narrata, tanquam pars gratie sunt verificata, lo. Andr. Gemin. numer. octauo. Francus 17. in capit. primo de litis contest. in 6. Egid. decis. 26. Felin. in cap. ad aures colum. 3. & in cap. constitutus in princip. de rescrip. & hoc procedit, etiam quando versatur in gratia auctoritatis, quia cum Casar ad excludend. Fabium indigeat iure, & gratia sui auctoritatis, tenetur illam verificare, quando prout hic, non fuit triennalis possessor, & eius ius renouatur in dubium, Egid. decis. 112. Cassador. decis. 2. num. 1. de causa possell. Rebuff. in praxi, tit. de subrogatione n. 55. Verallus decis. 92. lib. 1. in manu scriptis, & similiter, quando reus excipit de iure tertij ad excludend. intentionem actoris, tenetur illud iustificare perinde ac si principaliter fuisset deductum, vt tenet Rota in causa Gerunden. Capellanie 17. Decemb. 1574. coram D. Lancello. Et tunc fuit dictum, idem fuisse resolutum in vna Hispanens. Canonicius coram D. Aldobrandino 17. Maji 1557. Non obstant deducta, contra presentationem Fabij, nam, quod dicitur illam fuisse nullam propter appositionem manus Papæ, iuxta c. vt nostrum de appellat. non procedit in Beneficio iuris patronatus laicorum, in quo non cadit*

tacita referuatio, quæ resulat ex appositione manus Papæ, sicut non cadit expressa, Lapis allegatione 84. num. 6. per totum, Gemin. in cap. 2. num. 22. de Præbend. in 6. vbi Francus num. 8. quod habet locum etiam in iure patronatus mixto, quia qualitas laicalis præferuat ab affectione, Collectarius in cap. ex tenore, num. 4. de concess. Præbend. Mandos. regul. 1. quest. 10. num. 8. Crescen. decis. 156. Achilli, decis. 3. de iure patron. Putens decis. 125 libro 3. & fuit resolutum coram Oriolen. in vna Valentina Beneficij Sancti Iacobi, de anno 1576. quod dicitur, Fabium fuisse presentatum tantum a medietate patronorum, alia medietate neminem presentante, non obstat, cum ius patronatus, tanquam indiuiduum resideat penes quemcumque patronum in solidum quoad omnes eius effectus, & consequenter vnus presentatio tribuit ius ad petend. institutionem, etiam quod alij non presentent, nec viantur iure suo gloss. verb. diuidi in cap. 1. & ibi Abb. num. 7. & alij de iure patro. & ideo sufficit Fabio fuisse presentatum a sola medietate, vt potuerit institui, maxime, cum alij non presentauerint, & presentatio a patrono censeatur facta communi nomine, Feder. de Senis consil. 102. in fine, Abba. consil. 54. sub num. 3. lib. 1. Remus consil. 50. num. 10. libro 1. Putens decis. 298. in fin. lib. 1. non obstat, quod Fabius obtinuerit gratiam, si nemini, quia non ideo dicitur renuntiass. sue presentationi, cum notissimum sit in Beneficialibus admitti multiplicationem titulorum, & aliquem posse pluribus titulis iuuari, capit. post concessionem, de concess. Præbend. Cassador. deci. 2. 1. numer. quinto super regulis, & decis. 3. de causa possell. in fin. Verallus decis. 280. lib. primo in manu scriptis. & nouissime posthæc tenet Gonzalez gl. 52. num. 54.

Est autem ius patronatus laicorum, & quod aliqui, siue laico, siue clerico non ratione Ecclesiæ, sed ratione propriij patrimonij competit, gloss. in Clementina plures. verb. presentare de iure patronatus. Felinus tract. quando litera Apostolica, ampliatione 5. Hier. Paulus in pract. Cancellarie, versic. in causa mea. Maioricens. Rochus d. versic. ius, quest. 7. num. 13. Lambert. 1. part. lib. 1. quest. 1. artic. 5. Rebuff. in praxi 3. part. signatur. & ver. necnon iuris patronatus, n. 7. & tit. de presentatione, n. 7. Cotraf. de Benefic. 4. part. c. vltim. n. 8. Duarenus lib. 5. c. 4. Coarr. cap. 36. pract. n. 2. Didac. Perez in l. 2. tit. 6. lib. 1. ordinamenti, Hoieda de incompatibilitate, cap. fin. num. 113. Spino glossa 4. num. 15. Granatius ad Simonetam, quest. 9. numer. 11. Mascard. de probat. conclus. 960. num. 9. Flam. Paris. libro 2. questio. 4. num. 40. & Zavallos, q. 282. num. 8. & alij, & vt inquit Rebuffus d. tit. de presentatione num. 7. si non appareret attenditur ius successionis, nam si illud per successionem deferatur, præsumitur laicum, quia iura Ecclesiastica iure successionis non dantur.

Sed dubitatur, & quando clericus Beneficiatus ex bonis acquisitis intuitu Ecclesiæ, ac redditibus Beneficiorum fundat, seu dotat aliquam Ecclesiam seu Capellam, aut Capellaniam relinquendo, & nominando patronos suos hæredes, vel consanguineos, an tale ius patronatus censeatur laicale, an Ecclesiasticum? In quo videtur certum esse Ecclesiasticum ex suppositione facta, quod fundatio, seu dotatio facta est ex bonis Ecclesiasticis, & non patrimonialibus, Felin. in c. ex literis de cons. n. 1. Rochus d. verb. ius, num. 18. Lambert. 1. part. li. 1. q. 8. art. 7. Rebuffus in praxi d. verb. necnon iuris patronatus, num. 8. Mandos. d. reg. 1. q. 10. num. 6. & d. tit. de derogatione

iuris patron. vers. primus est, & seqq. Couarr. d. c. 36. n. 1. Floieda d. c. fin. n. 113. Spino d. gloss. 4. n. 16. Mascard. dist. conclus. 960. Flam. parif. dist. questione 4. num. 39. & Cavallos supra Achill. decisione 214. seu primo de iure patron. Crescen. 9. eodem tit. puteus decis. 228. lib. 2. & 90. lib. 3. & Mohed. decis. 9. de iure patronat. alias 322.

Ex quibus apparet, quod quoties ex bonis Ecclesiasticis Ecclesia fundatur, construitur seu dotatur, ius patronatus est Ecclesiasticum, & agunt, quid in dubio dicendum sit, quando non constat, ex quibus bonis fundatio, constructio, seu dotatio facta est, & sequitur Gonzalez gloss. 18. a n. 107.

194 Ego tamen cogitabam, & id procedere inspecto iure communi, secundum quod Clerici non possunt testari de bonis acquisitis intuitu Ecclesiae, sed Ecclesia, seu successor in Beneficio succedere debeat in eis cap. 1. cum seqq. de peculio Clericorum capit. cum in officiis. cap. relatum 2. cum alijs de testam. de quo supra 2. parte cap. 1. a numero 8. unde erat in iure patronatus acquisito ex fundatione, seu dotatione facta ex bonis Ecclesiasticis, ut pertineret ad Ecclesiam, & sic ad successores in Dignitate, vel Beneficio, nec posset talis fundans, vel dotans, sibi ut priuato, nec consanguineis, aut alijs illud applicare, cum acquireretur Ecclesiae, glossa per text. ibi in cap. Apostolicos. in fin. verb. construxisse. 12. questione 2. Abb. in capitulo tertio de Ecclesijs adificand. numero 12. Felinus in capitulo cum venerabilis numero 37. versicul. & adde. de except. Rochus dist. numero decimo octavo & verb. Ecclesiam fundauit. numero octauo, & verb. dotauit. nu. 26. Paul. de Citadinis de iure patron. 3. parte. causa 1. numero 81. late Lambert. qui alios refert dist. art. 7. & sic tale ius patronatus est Ecclesiasticum, & ideo Rota in dist. decisionibus Achillis Crescentij, putei, & Mohedani censuit ius patronatus a Clerico Beneficiario, qui Capellaniam fundauit, relictum suis haeredibus, aut consanguineis, censeri laicorum, ex quo eis fuit relictum in fundatione, & erant in quasi possessione praesentandi, & sic praesumitur fundatum ex bonis patrimonialibus, nam alias non posset illis relinqui, nec fuissent admissi ad praesentandum iuxta dicta, refert Mandos. dist. tit. de derogatione iuris patronatus versic. quaro. N. Presbyter, & sequitur Gonzalez d. gloss. 18. a n. 107. & similiter in vna risana, in qua Archiepiscopus reliquerat quendam praedia Capellae posita in Ecclesia risana, referens ea praedia empta de proprijs pecunijs, & relinquens ius patronatus haeredibus suis, de anno 1526. fuit pro maiori parte resolutum esse ius patronatus laicale ex fundatione, ut apud Gambarum decis. 53. in manuscriptis, & refert Mandos. d. tit. de derogatione iuris patronatus a versicul. pro premissorum declaratione in ultima editione, & ubi in versic. quintus casus, in fin. dicit, Domini de Rota pro maiori parte tenuerunt esse ius patronatus Clericale, est erratum, & debet dicere, laicale, ut apparet ex sequentibus, at cum in Hispania ex generali consuetudine Clerici possint testari de bonis acquisitis intuitu Ecclesiae, & in illis eis ab intestato succedatur, sicut in bonis patrimonialibus, ut diximus d. c. 1. 2. parte, videtur dicendum, quod, si Clericus Beneficiarius ex bonis intuitu Ecclesiae acquisitis fundet, seu dotet aliquam Ecclesiam, seu Capellam aut Capellaniam, poterit sibi, & haeredibus, seu consanguineis applicare ius patronatus, sicut posset si de bonis patrimonialibus id fecisset, & quod si de iure patronatus nihil disponat, spectabit ad eius haeredes, non vero ad Ecclesiam, & consequenter istud

ius patronatus, non Ecclesiasticum, sed laicale censeri debet.

Quod etiam videtur militare in Episcopis habentibus indultum, & facultatem testandi a Papa, fundantibus ius patronatus ex bonis acquisitis ex Episcopatu, & ita videtur in Hispania receptum, saepe enim Clerici fundant, & dotant Capellanas ex bonis acquisitis suis Beneficijs Ecclesiasticis, & relinquunt ius patronatus suis consanguineis, approbantibus Ordinarijs, & nunquam tali iuri patronatus contradicentibus, & ad eorum praesentationem fit institutio talium Capellaniarum, in quocunque mense vacent.

Imo, quamuis Episcopi non possint testari de bonis ex Episcopatu acquisitis, tamen cum inter viuos fundant, seu dotant aliquam Capellam, seu Capellaniam, quod saepe accidit in Hispania, solent relinquere ius patronatus suis consanguineis, aut alijs sibi bene visis, absque eo, quod Ecclesia, seu successor in Episcopatu, vel Camera Apostolica ad quam bona relictas spectant, in eo succedat, aut se intromittat, & ideo, stante hac consuetudine, etiam istud ius patronatus consanguineis laicis relictum, videtur censendum laicale, quia, ut dicit Mohedan. decisione 9. in fin. ius patronatus laicorum dicitur, ubi praesentat laicus, quae mihi satis probabilia videntur, quamuis a nullo auctore asserita, seu tacta inueniam.

In quorum confirmationem facit resolutio in causa Pistorien. Decanatus, de anno 1554. coram D. Montisflaconen. quam adducit Guidobonus, decis. 118. in manuscriptis, in qua fuit resolutum, Quod erectio Beneficio de iure patronatus laicorum, in titulum Dignitatis Decanatus reservato iure patronatus ipsius Decanatus pro quatuor vocibus patronis Beneficij, & pro quinta parte Fratri laico ipsius possessoris Beneficij, consentientis erectioni, & dote augenti de proprijs bonis, sibi ab eo collatis, istud ius patronatus non est mixtum, sed pure laicorum, ex fundatione, & dotatione, nam quoad quatuor voces, Domini dixerunt, sapius centum, quod si constat Beneficium esse de iure patronatus, prout in isto casu, semper praesumitur, ex fundatione, & dotatione, secus, si de illo non constat, sed patroni sunt in quasi possessione, praesentandi, & inhaerendo huiusmodi quasi possessioni praesentauerunt, quia tunc praesumitur ex usurpatione, vel privilegio, nisi talis quasi possessio sit ultra centum annos, quia eo etiam casu praesumitur ex fundatione, & dotatione, quoad quintam vocem, quamuis clericus dotasset, etiam de bonis quasi intuitu Ecclesiae, ex quo in erectione ius patronatus reservatur laico Fratri ipsius Clerici, non potest dici clericorum, nec curandum est, unde proveniat dos, quando ius patronatus datur laico, secus si daretur ipsi Clerico, quo casu intrasset dubium, an dotasset de bonis proprijs, vel ab Ecclesia provenientibus ut per Rochum, verbo ius, questione 7.

Secundo dubitatur, an ius patronatus competens seu relictum operariis, id est, praefectis fabricae Ecclesiae, seu oeconomis Ecclesiae (hispane Mayordomos) qui solent esse laici, sit laicale, an Ecclesiasticum in quo Felin. d. tract. quando litera Apostolica, limitatione 4. tenet esse laicale, ex quo illi sunt laici, & non habent habitum religiosum, nec gaudent privilegio fori, & Canonis, quod etiam extendit ad Hospitalarios, id est, administratores Hospitalium, sequitur Selua. 3. parte q. 11. 12. qualitate, 4. fallentia n. 23. seu 60. & idem videtur tenere Couarr. d. cap. 36. num. 8.

Contrariam tamen sententiam, nempe, quod sit Ecclesiasticum, tenent Hieron. Paulus in practica. Cancell.

*Cancel. d. versic. in causa mea Majoricen. & Lambert. 1. part. 1. lib. quæ. 1. art. 10. nu. 6. ex eo, quod, licet sint laici, tamen eis competit ratione officij, & administrationis bonorum Ecclesiæ, & sic istud ius patronatus non prouenit ex eorum personis, sed ex ipsa Ecclesiâ, & inquit Hieronym. Paulus, isti, quamuis laici, quoad hanc administrationem, habentur pro personis Ecclesiasticis & repræsentant personas Ecclesiasticas, quæ de iure habent curam fabricæ, & administrationis bonorum Ecclesiæ, & sic ratione officij, & uti tales administratores, possunt conueniri coram iudice Ecclesiastico, & in hanc sententiam Hieron. Pauli inclinât, Mascard. d. conclusio, 960. num. 14. eandem sententiam tenet Rebuffus in praxi, titulo de præsentatione num. 6. dicens, quod ius patronatus competens aditus, seu operariis Ecclesiarum laicis, dicitur Ecclesiasticum, quia ratione Ecclesiæ eis competit, etiam si sint laici, & sequitur Gambarus de officio Legati, lib. 3. numero 390. & 415. qui tamen numero 382. intelligit doctrinam Felini, quando illi præfecti fabricæ sunt laici, & non deputati, vel confirmati auctoritate Episcopi. Sed meo videri sufficit esse deputatos à paroco, vel ab alijs, ad quos de consuetudine pertinet, & indistincte verior mihi videtur hæc sententia, nam & isti, tanquam patroni Ecclesiastici, habebunt, non quadri-
mestre, sed semestre ad præsentandum & ita in vna Salamantina Capellanix del Voto 5. Iulij 1593. coram D. Pamphilio infra adducta, 6. part. cap. 1. 4. numer. 41. fuit dictum illam Capellaniam, cuius patroni erant Parochus, & œconomus Ecclesiæ, qui erat laicus (hispiane el Cura, y el Mayor don de la Iglesia.) esse iuris patronatus Ecclesiastici, & uti talem fuisse comprehensam sub regulæ reservatoria 8. mensuris, &c.*

⁴⁰⁰ Et idem mihi verius videtur in iure patronatus spectante ad Hospitalarios, id est, administratores Hospitalium, etiam laicos, quando Hospitale fundatum est seu approbatum auctoritate Episcopi, ut tenet Lambert. supra num. 7. & etiam Gambarus d. lib. 3. num. 413. & seqq. qui docet, quod, quamuis ius patronatus fraternitatum laicorum, sit laicale, de quo statim dicemus, hoc tamen limitat, quando hoc ius competet fraternitatibus, vel alijs Collegiis laicorum, ratione alicuius rei. quæ esset Ecclesiastica, vel locus pius, ut quia fraternitati commissæ esset cura Hospitalis, vel fabricæ Ecclesiæ, ratione cuius tale ius competet, hoc, inquit, Ecclesiasticum iudicarem, cum tales ea de causa subsint iudici Ecclesiastico ausbent. de Sanctissim. Episcop. 8. & conomus, & facit, quod tradit Bald. in l. si quis ad declinandum, C. de Episcop. & cleric. colum. 11. versic. deinde quero, & intelligit Gambarus de Hospitali erecto auctoritate Episcopi iuxta dicta ibi numero 382. & lib. 5. rubric. de potestate Legati, circa Hospitalia, numero 33.

⁴⁰¹ Et faciunt quæ tradunt Felin. in cap. de 4. quarta de prescript. a num. 2. Balbus de prescript. 1. part. 5. partis in princ. num. 6. Selua de Benefic. 1. part. quæst. 6. num. 8. Tiraquell. de privilegijs pie cause in præfatione, versic. item relictum, & seq. id quod plerique Mandos. de signaturæ gratia, tit. si in evidentem, versic. an in alienatione. Anton Gabr. de causa pia, conclus. 2. Gamæ decif. ultim. numero 6. & ibi Additionator Flores de Mena. & quæst. 21. à numero 175. Ioseph. Ludou. decif. 30. numero 6. & 7. & decif. 93. numero 36. & 45. Redoanus de rebus Ecclesiæ, rubric. 27. & rubric. 33. casu 12. Padilla in l. si aquam. Cod. de servit. & aquas

numero 46. Ioann. Gutierrez cano. quæst. lib. 1. capitulo 35. num. 29. Azevedo in l. 1. tit. 1. lib. 4. recopil. a num. 26. & in l. 1. tit. 18. lib. 9. num. 4. Mascard. conclus. 869. Solis de consub. lib. 2. cap. 3. num. 11. A. Rochus, de visitatione, verb. Hospitalia. Zerolà in praxi Episcopali, 1. part. verb. Hospitalia. 8. 3. 2. dubio, & Syluest. in summ. verbo Hospitalia, n. 2. & alij, qui dicunt, quod Hospitalia erecta auctoritate Episcopi sunt loca pia, & religiosa, & gaudent privilegijs Ecclesiarum, ut in cap. ad hæc, de relig. domib. vnde etiam gaudent immunitate, ut per Remigium de Gonni, de immunitate Ecclesiarum, ampliatione 17. plura afferentem, Couarr. lib. 2. variar. cap. 20. nu. 4. Padillam supra num. 49. D. Paz in praxi 1. tom. 5. part. cap. 3. §. 3. num. 27. Mascard. d. conclus. 869. num. 18. & alios, quamuis Flores dicit. quæst. 11. num. 176. dicat, quod si non haberet Ecclesiam annexam in forma solemnium Ecclesiæ, non daretur immunitas confugientibus ad Hospitale, & ita colligere ex Remigio supra, qui tamen id non dicit. Et facit etiam, quod tradunt Lasarte de decima venditionis, cap. 19. numero 90. & Gironda de Gabellis 7. part. num. 43. & 66. qui dicunt, quod ex venditione bonorum Hospitalis per Episcopum approbati non debetur gabella.

⁴⁰² Quinimo, & si Hospitale non sit erectum, & aut approbatum auctoritate Episcopi, idem existimo; nam, licet non sit locus religiosus, & sacer, & sic non gaudeat immunitate, ut per Remigium, Couarr. & Paz, ibi, & Cabedo decif. Lusitana 204. p. 1. adhuc videtur esse locus pius, & de iurisdictione Ecclesiastica & gaudere privilegijs Ecclesiæ, cum causa pietatis sit institutum, cap. de Xenodochijs, de relig. domib. l. omnia privilegia. C. de Episcop. & Clericis ausbent. hoc ius porrectum. C. de sacros. Eccles. ut videntur tenere Patinus, de offic. & potestat. Capit. sede vacante, 1. quæst. 2. part. sub num. 5. & Euerar. in topicis iuris, in loco ab Ecclesia, ad pia loca, & in loco à minoribus ad Ecclesiam, num. 4. sequuntur Menochius de recuperand. poss. remedi. 15. num. 22. 23. 36. & 37. Sfortia Odus, de in integr. restitua. part. quæst. 3. art. 5. & 6. & alij, quos congerit, & videtur sequi Tiraq. in dict. præfation. versic. sed alij indistincte, & Ioann. Gutierrez dicit. numero vigesimo nono in 2. edition. tenet idem in effectu, cum Menochio & Sfortia, nam refert se ad dicta, numero vigesimotertio, dicendo, intellige nisi in casu supra numero 23. posito, & nouissime sequitur Castillo, de usufructu capitulo 54. numer. 24. & est lex part. 1. tit. 1. 2. pagin. 1. quod maxime procedit stante S. Concilio Trident. session. vigesima secunda de reform. capitulo octauo & nono quæ habent locum, etiam in Hospitalibus, & locis pijs priuatis, nec Ecclesiastica auctoritate institutis, ut S. Congregat. Concilij censuit, quamuis tunc plures contrarium, teneant Gambarus dicit. libro quinto rubr. de potestate Legati, circa Hospitalia numero trigessimotertio & citati supra numero 601. & per Tiraquell. d. versic. id quod plerique, & per Anton. Gabr. d. conclus. 2. de causa pia.

⁴⁰³ Qui tamen ibi, numero 7. & inquit limitari forsan posse communem, quod Hospitale non censeatur locus pius, quando non est fundatum auctoritate superioris, ut illa procedat, quando Hospitale non est perpetuum, & potest Dominus illud reuocare, secus vero, quando esset perpetuum, ex Baldo. & Parisio, & propterea mortuo illo, qui Hospitale erexit, quia non potest amplius poenitere, nec Hospitale erectum reuocare, tunc debet dici

locus pius, & non priuatus, ex Abbate, & Socino ab eo relatis, numero 8. Quod etiam tenent Ioann. Lupus Decanus Segobien. de libertate Ecclesiastica 1. parte quest. 16. numero 5. & 6. A. Rochus supra, & Zerola 9. 1. 2. & 3. Flores dict. quest. 21. numero 179. & sequentibus. & Mart. Antonius Genuen. in praxi Archiepiscopali curia Neapolitana, capitulo 17. & videntur tenere Selua dict. quest. 6. & 7. & 26. Salazar de usu, & consuetudine cap. 8. numero 34. & 35. & Mascardus dict. conclusionem 869. num. 34. quæ distinctio, & concordia mihi placet, quamuis primam sententiam indistincte teneant autores pro ea relati num. 620. maxime Sfortia articulo 6. num. 48. & 49. qui ait, quod licet, vbi viverent fundatores, possint huiusmodi Hospitalia reuocare, Tobias concilio 61. a numero 3. Selua dict. numero 6. & 7. & Armilla verb. Hospitalale, num. 1. tamen hoc non tollit, quin interim dici possint loca pia, vel saltem causa pia, seu opus pium, & qualibet causa pia gaudet priuilegiis, quibus gaudet Ecclesia, vt ex communi tradit ipse dict. art. 5. a nu. 31. post Tiraquell. dict. tract. de priuilegiis pia causa, prim. leg. 140. & Syluest. verb. legatum 4. num. 5.

604 Tercio dubitatur, tñ an ius patronatus confraternitatum laicorum, vt disciplinatorum, &c. Hispanice Cofradias, sit laicale, an Ecclesiasticum? in quo Felin. dict. tractat. quando literæ Apostolicæ limitatione 4. tenet esse laicale, sequitur Rochus de iure patronat. verb. au. numero 17. & Gambarus d. libro 3. numer. 412. & seq. ratio eorum est, quia sunt laici, nec habent habitum religiosum, nec gaudent priuilegio fori, & Canonis, & sic istæ fraternitates non possunt dici Ecclesiasticæ, nec pium Collegium, sed sæculares, seu laicales, & vti tales debent conueniri coram iudice laico, Bart. in l. cum senatus, numero 4. ff. de rebus dub. & post alios Felin. in cap. 2. ad fin. de foro compet. Anton. Gabr. d. tit. de pia causa, conclus. 1. Auiles in cap. pratorum c. 2. vers. in confederatione, nu. 10. & relati per Tiraq. in d. præfatione vers. contrarium tamen. Rodoa de rebus Ecclesiæ Rubrica 33. casu 15. & Nauarr. conf. 3. de foro compet. & tenentur ad solutionem gabellæ Gironda de gabell. 7. p. nu. 41. cum Auend. de exequend. Mandos. 2. part. cap. 14. numer. 32. eandem sententiam in proposito tenet Couarruias d. cap. 36. præf. num. 8. dicens hoc ius patronatus esse laicorum, nam etsi confraternitas causa pietatis instituta adhæret, & sit affixa alicui Ecclesiæ, ipsi tamen, ex quibus Collegium hoc & Vniuersitas constat, & ad quorum suffragia præsentatio fit, sunt laici, & ad hanc Vniuersitatem laicorum præsentatio pertinet non ad Ecclesiam, nec aliquam Ecclesiasticam Dignitatem, inquit quæ in Hispania nō admittit derogationes, quæ fiunt in præiudicium præsentationis quæ ad hæc Collegia pertinet. & Couarr. sequitur Fuscus de visitatione lib. 2. c. 14. num. 12. eandem etiam sententiam tenuit Rota in vna Valentina Beneficij 6. Octob. 1576. coram D. Robustio quæ est prima part. diuersorum dec. 574. in qua tenuerunt Domini, quod ius patronatus istis fraternitatibus relictum dicitur laicale, etiam quod sint sub nomine alicuius sancti, & etiam si adhæreant alicui Ecclesiæ ex Felin. & Rochus, & Couarr. supra, nam ex quo confratres sunt laici saltem pro maiori parte, confraternitas non est Ecclesiastica, sed secularis, & ita fuit alias resolutum in vna Pistorien. 21. Maij, & 21. Iun. 1565. coram D. Sarmiento, &c.

605 At Lambertus 1. p. tit. lib. 9. art. 10. n. 4. & 5. docet opinionem Felini procedere, quando confraterni-

tates non sunt affixæ alicui Ecclesiæ, quia tunc, vt laici censentur, quando vero sunt affixæ, seu annexæ alicui Ecclesiæ, tunc earum ius patronatus esse Ecclesiasticum, quia, licet ipsi confratres sint laici, & ex sua persona non dicantur patroni Ecclesiastici, tamen quatenus faciunt Collegia, quæ Ecclesiis adhærent, bene dicuntur patroni Ecclesiastici. arg. cap. quanto de iudic. & quæ ibi notantur, & ita inquit n. 6. videmus hodie obseruari, quod tales fraternitates pro rebus communibus ipsius fraternitatis conueniuntur coram iudice Ecclesiastico, & non coram laico, quia fraternitas ipsa est annexa Ecclesiæ, licet confratres ipsi de aliis eorum rebus, & delictis conueniantur coram iudice sæculari, quod sequitur Ioannes Gutierrez dict. libro 1. can. quest. cap. 35. numero 24. nam istæ fraternitates sunt loca pia, & religiosa, vt tradit num. præcedenti, & num. 25. idem existimat in omnibus confraternitatibus pijs ab Ordinario Ecclesiastico approbatis, ex eius namque approbatione iam pietas causæ clarius elucescit, qui etiam in proposito iuris patronatus videtur tenere cum Lambert. nam numero 30. ad illum se refert circa hoc.

Mihi in hac re tñ videtur dicendum, confraternitates laicorum causa pietatis institutas, & maxime ab Ordinario Ecclesiastico approbatas, proat esse solent, esse loca pia, & religiosa, & priuilegijs Ecclesiarum gaudere, & sic super earum rebus coram iudice Ecclesiastico esse conueniendas, Lambert. supra Redoa. rubrica 27. num. 17. & contra Hieronymum Gabr. consil. 162. libro 1. recte tradit Fuscus d. lib. 2. cap. 14. num. 4. & 5. Azevedo d. tit. leg. 10. tit. 1. libro 4. recapit. a num. 26. & in dict. leg. 1. tit. 18. libro 9. a numero 1. Solis d. lib. 2. de censibus cap. 3. numero 11. A. Rochus, de visitatione, verb. laicorum, pag. 77. Menoch. d. remed. 15. de recuperand. n. 35. & 37. Sfortia d. 1. par. quest. 3. artic. 6. Ioan. Gutierrez. d. cap. 35. n. 23. 24. & 25. & Castillo d. cap. 54. de usufructu n. 24. qui quatuor vltimi, maxime Sfortia, idem dicunt etiam si non sint fundatæ autoritate Episcoporum, nempe, quod sint loca pia, post plures relatos per Tiraquell. d. præfatione, vers. sed alij indistincte, & vers. item relictum fraternitatibus, quod etiam videtur velle Azevedo in d. l. 1. a nu. 1. & tenet Bobadilla in sua politica, lib. 2. cap. 18. num. 228. Licet male dicat Confraternitates esse fori Ecclesiastici mixte, si enim sunt loca pia, & gaudent priuilegijs Ecclesiarum, de foro Ecclesiastico solum esse debent, maxime, cum sunt ab Ordinario Ecclesiastico approbatæ, & Flores d. 9. 21. num. 190. & seq. ait Confraternitatem institutam ad pias causas, licet non sit locus religiosus, esse tamen piam causam, & gaudere Ecclesiæ priuilegijs: & facit Concilium Trident. d. cap. 8. & 9. sess. 22. de reform.

Vnde in rigore videtur tñ verior sententia Lambert. quod ius patronatus istarum Confraternitatum sit Ecclesiasticum, nam quamuis Confraternitas sit vniuersitas laicorum, tamen ista Vniuersitas laicorum est locus pius ad minus, & de foro Ecclesiastico, & si est approbata ab Ordinario Ecclesiastico, non solum est locus pius, sed etiam religiosus, vt dictum est. Et ideo huiusmodi Confraternitates habebunt sine dubio semestres ad præsentandum, & non quadrimestres, nec poterunt variare sicut laici.

Ex æquitate tamen tñ ad effectum derogationis, & reservationum, de quo hic agimus videtur istud ius patronatus Confraternitatem laicorum censendum

dam esse laicale, ex ratione D. Couarr. *supr.* allata, nec ad istum effectum huiusmodi Confraternitates esse Ecclesiasticas reputandas.

609 Et idem erit dicendum in iure patronatus spectante ad Priores, seu officiales earum, qui solent esse laici, quamvis aliquando sit Clericus, ut in *d. decis. 574. n. 8. & 9.* ut verbi gratia in Confraternitate Abulen. Dominæ nostræ de Sanfoles, in qua aliquis ex officialibus, seu patronis est aliquando clericus.

610 Si tamen ius patronatus relictum esset priori & aliius Confraternitatis laicorum, qui semper est, & debet esse persona Ecclesiastica, tale ius patronatus erit absolute Ecclesiasticum, pertinet enim ad Dignitatem Ecclesiasticam, quamvis in hoc contrarium videatur dici in *d. decis. 574. n. 8.*

611 Vnde in Confraternitatibus disciplinatorum huius civitatis Abulen. & quæ sunt Sacre passionis, & veræ Crucis, & Transfixionis, in quibus sunt etiam Clerici, qui per se nominant, & eligunt suum Priorem, seu iudicem Clericum, ius patronatus relictum huic Priori Clerico, seu ipsi Clericis Confraternitatis, & eorum Congregationi tantum, esset Ecclesiasticum absolute, cum non pertineat ad laicos, sed ad Clericos ut sic.

612 Et quod dictum est de Hospitalibus, & Confraternitatibus, videtur similiter dicendum de Collegiis institutis pro sustentatione studentium pauperum, vel aliorum egenorum, quod sunt loca pia, & gaudent privilegiis Ecclesiæ, & de iurisdictione Ecclesiastica, & si sunt instituta, seu erecta autoritate Ecclesiastica, non solum sunt loca pia, sed etiam religiosa. Girona de *gabelle. 7. par. num. 42.* & Azevedo *dist. 1. titulo. lib. 4. recopil. nu. 26. & 1. titulo. 18. lib. 6. numero 3.* & sic procedet quod dicunt Socinus, Barbata, Rochus, & alij, quos refert, & sequitur Cardin. Albanus in *lucubrationibus ad Bart. in l. fin. ff. de Collegiis illicitis*, nempe, quod Collegium studentium reputetur Ecclesiasticum, licet maior pars sint laici, quamvis mihi non placeat quod ait Navar. *consil. 6. de simonia*, quod committatur simonia in venditione locorum huiusmodi Collegiorum, licet enim Collegium sit locus pius, aut etiam religiosus, tamen illius loca, & Præbendæ, nihil spiritualitatis habent, sicut nec etiam loca seu lecti Hospitalis & doctrina Bartol. *d. l. fin. numer. 15.* quam sequuntur Abb. in *cap. ex literis de consuet. nu. 14. & in cap. 1. de locato. & alij ibi*, & Aufrer. de *potes. Ecclesiastica super laicos, num. 12.* Couarruuias, *præct. cap. 34. sub numero primo* & Azevedo *d. l. 10. numer. 25.* de de qua infra *cap. 3. numero sexagesimo octavo.* ubi alij citantur, quod ad iudicandum, an Collegium sit Ecclesiasticum, vel sæculare, inspicendum est, an maior pars sit laicorum? & tunc sit sæculare, & laicorum: an maior pars, seu æqualis sit Clericorum & tunc sit Ecclesiasticum, procedit in Collegiis non fundatis pro sustentatione pauperum, & sic causa pia, sed in Collegiis Doctorum, & Scholarium, non pauperum, seu in Collegiis aliquorum officiorum, & sic ius patronatus spectans ad prædicta Collegia pia pro sustentatione pauperum instituta, in rigore est Ecclesiasticum, licet ex æquitate ad effectum derogationis, & reservationum, si maior pars est laicorum, videatur censendum laicorum, sicut de iure patronatus confraternitatum diximus.

613 Vnde inferitur ad questionem de subsidio imposito per Papam ad favorem Regis nostri philippi

super redditibus Ecclesiasticis, an huiusmodi Collegia debeant in eo contribuere de bonis suis temporalibus, & videtur dicendum, quod si sunt instituta, & erecta autoritate Ecclesiastica, nempe autoritate Apostolica, seu Ordinaria, debeant contribuere, ex quo sunt loca non solum pia, sed religiosa, seu Ecclesiastica, ut probatur ex verbis Bullæ *rij IV. & V. super huiusmodi subsidio ibi, super omnium & singularium Cathedralium, etiam Metropolitanarum, Collegiarum, & aliarum Ecclesiarum, & c. Capellaniarum Conventualium, & aliarum mensarum fructibus, & redditibus, & proventibus, & c.* quibus verbis comprehendi videntur bona Collegiorum autoritate Ecclesiastica erectorum, redditus enim cuiusvis communitatis, seu loci pii, dicuntur suæ mensæ, seu superioris *cl. m. 1. s. eadem quoque de supplen. negligentia Pralato.* ibi, non applicent mensis suis, ubi Card. & Bonif. *num. 1. Clem. 2. ibi mensa sua de rebus Ecclesiæ*, & confirmatur exceptione facta à Papa de Hospitalibus actu Hospitalitatem servantibus, quod non teneantur ad dictam contributionem, ex qua remanet impositio certa, & firma in omnibus aliis Hospitalibus actu eam non exercentibus, & similiter in omnibus locis piis, & religiosis autoritate Ecclesiastica institutis, ut Collegiis pauperum, & confraternitatibus, quæ etiam solvunt subsidium, ut in praxi videmus. Nam exceptio firmat regulam in contrarium, & eam declarat *l. nam, quod liquide. s. fin. de pen. legata cum aliis.* Ederat loco ab exceptione ad regulam, Couarr. *lib. 2. vari. cap. 5. numero 4.* González *glos. 54. numero 19.* qui alios citant. Super quo modo lis pendet inter Collegium S. Bartholomæi Vniuersitatis Salamantinæ, & Clerum dicti Episcopatus. Si vero prædicta Collegia non sunt instituta autoritate Ecclesiastica, sed privata ipsorum fundatorum tantum, non videtur debere contribuere in dicto subsidio, quia licet sint loca pia, & gaudeant privilegiis Ecclesiæ, & de iurisdictione Ecclesiastica, non tamen sunt loca religiosa, & Ecclesiastica, sicut etiam non contribunt eadem ratione opera pia, & Capellanæ non collatiæ, ex quo fundantur autoritate privata fundatorum tantum, & ita fuit obtentum, & iudicatum in favorem Collegiorum S. pelagij, & S. Michaelis dicti Vniuersitatis Salamantinæ, quæ non sunt fundata autoritate Pontificia, vel Ordinaria, & c.

Quarto dubitatur, an quando ius patronatus est Ecclesiasticum, & laici, & facta est conventio, seu concordia de alternis vicibus præsentando iuxta *Clem. plures. s. & ut facilius de iure patronatus* in turno Ecclesiastici, censeatur Ecclesiasticum mere, & in turno laici, laicale mere. Et videtur, quod sic ad doctrinam Ioannis And. in *cap. cum illis. s. fin. in fin. de Præbend. in 6.* quam sequuntur Rochus *verb. ius. q. 6.* & alij, & ad decisionem Salamantinam alterternatiuæ infra adducta *n. 708.*

Vnde, si stando in turno Ecclesiastici Beneficium vacaret in mense Apostolico, Beneficium caderet sub reservatione, & nihilominus Ecclesiasticus consumeret suum turnum, tunc enim Papa providet loco illius, & alias fieret præiudicium laicis: contra vero, si Beneficium vacaret in turno laici, non caderet sub reservatione, & si provideretur à papa, cum derogatione iuris patronatus mixti, non haberet locum derogatio ad decisionem Achillis *315. seu 2. de iure parro. & putei 107. lib. 3.* & alia adducta *num. 709.* nec contra id, quod dixi, quod provisio

pe de Beneficio vacante in mense Apostolico consumatur turnum Ecclesiastici, obest, quod prouisiones Apostolicæ non consumunt turnum, Rota decisione 21. de Præben. alia 190. in antiquis & in d. decisione Salamantina alternatiua, & in alia Salamantina Portionis 16. Maij 1603. coram D. Iusto González glos. 45. §. 1. num. 31. nam id procedit data æqualitate: nempe, quando respectu vtriusque potest intrare reservatio, vt in turno Episcopi, & Capituli, de quo ibi, secus vbi reservatio intrat respectu vnus, & non respectu alterius, vt in proposito de turno patroni Ecclesiastici, & laici; nam si prouiso Pape non consumeret turnum Ecclesiastici, fieret præiudicium laico, vt dixi, Cosmas in pragmatice sancti ueneto, titulo de collat. §. item, quod omnia, verb. faciendæ. in fin. probus ad Monach. in cap. cum in illis, de Præben. in 6. n. 61.

616 Quinto dubitatur, quando laicali vacante Ecclesia, seu Beneficio nominant Rectorem, quem Capitulum, seu persona Ecclesiastica præsentat Episcopo, vel è contra, penes quem sit ius patronatus in isto casu, & sic, an Ecclesiasticus, an laicalis? In quo Gambarus, d. lib. 3. de offic. Legati à nu. 392. cum Collegiatus tenet tale ius esse apud eos, qui nominant, non autem qui præsentant, & sic laicos nominantes potius dici patronos, cum præsentans sit magis procurator, quam præsentator, quia eius actus non est liber, sed necessarius, & licet contra teneant Io. Domin. & Francus, num. 4. in cap. cum in illis, §. si vero de Præben. in 6. Et sententia Gambari mihi placet; nam in isto casu, qui nominant non habent solum consentire, sed potius præsentatio videtur ab eis facta, & si præsentans nollet nominatum præsentare infra tempus, haberetur pro præsentato argum. leg. 33. lauri in fin. & si patronus laicus deberet præsentare cum consensu, seu de consilio Ecclesiastici; ius patronatus, quamuis sit apud laicum, non censeretur laicale: secus si cum consilio, quia tunc non tenetur sequi. Puteus decis. 506. lib. 2.

Vndecimo circa illa verb. electionem, & quamuis aliam dispositionem, & de quibus González glos. 19. & 20. vide dicta sup. i. p. cap. ult. à n. 15. & 31. & 4. par. cap. 1. à num. 6.

618 Duodecimo, circa illa verba, & quorumcumque collatorum, notandum est comprehendere Beneficia ad collationem vnus tantum pertinentia, quia pluralitas resoluitur in suas singularitates. l. falsa. §. fin. ff. de condit. & demonstr. cum aliis, & ita cum Baldo consil. 242. par. 3. tradit in proposito Simoneta de reservationat. quest. 97. & nouissime González glos. 21. à num. 1. qui vsque ad num. 17. aliqua cumulat circa illam maximam, quod pluralitas resoluitur in suas singularitates.

619 Secundo notandum est, & quod ista verba rapiunt etiam collatores ex privilegio, vel iure speciali, vt cum aliis tradit Simoneta quest. 68. numer. 2. & González d. glos. 21. numer. 18. Quod tamen limitant Simoneta num. 4. & González à num. 19. vt non procedat, quando ius conferendi non esset perpetuum, sed temporale, puta ex indulto, seu privilegio ad certum tempus, seu ad vitam, vt ait Simoneta, concedente ius conferendi, quod ait bene notandum González numer. 31. quia videtur singularis limitatio ad nostram regulam, quæ tamen limitatio mihi non placet, quia imo indultum conferendi Beneficia non comprehendit reservata. Aeneas de Falcon. questione 4. principali effectus 6. numer. 9. & Simoneta questione 31. & infra cap. 3. n. 54.

Et regula nostra in illis verbis, & comprehendit tam ordinarios, quam extraordinarios collatores, Crescen. decis. 20. num. 1. de Præben. González d. glos. 21. num. 3. 2. & collatores etiam ex fundatione, & etiam si in ea disponatur, quod non intret reservatio, nisi Beneficium sit iuris patronatus laicalis, aut mixti, González d. glos. 21. num. 39. & glos. 29. à numero 2.

Tertio notandum est, quod d. verbum, & collatorum, tanquam prolatum à lege comprehendit præfatos, & electores, & alios disponentes iuxta dicta de verbo, collatio, sup. 1. par. cap. ult. num. 32. & 33. & ideo regula nostra reservans Beneficia pertinentia ad collationem, prouisionem, præsentationem, electionem, & quamuis aliam dispositionem quorumcumque, non dicit quorumcumque prouisorum, præsentatorum, electorum, & aliorum disponentium, sed dumtaxat dicit collatorum, notat González glos. 16. n. 11.

Decimotercio circa illa verba, & collatricum, & notandum est, quod quamuis masculinum concipiat in se femininum, Socinus reg. 255. Tiraq. de retractat. Lignag. §. 1. glos. 9. à num. 177. Ant. Gabr. concl. 6. de verborum signific. & Baeca de non meliorandis filiabus ratione dotti, cap. 11. & sic sub verb. collatorum, comprehenderentur collatrices, quicquid González dicat glos. 22. num. 9. & 10. tamen maioris explicationis causa, & vt omnis dubitandi occasio cessaret, addita sunt ista verba, sicut, & alia plura. Licet enim feminæ de iure non possint Beneficia conferre, imo istius iuris sint incapaces, tamen ex privilegio Apostolico possunt habere ius conferendi Beneficia. González d. glos. 22. à num. 13. & dictum est, 1. par. cap. 2. numer. 33. addo, quod sicut verbum, collatorum, comprehendit præfatos, & alios disponentes, vt num. præced. dictum est, & sic verbum, collatricum, comprehendit præfatas, cuius iuris præsentandi feminæ capaces sunt, etiam de iure, cap. fin. de concess. præben. vbi D. & dicitur infra cap. ult. à num. 142.

Decimoquarto & circa illa verba, secularium, & quorumcumque ordinum regularium, notandum est, quod sicut respectu Beneficiorum, quæ reservantur, sit supra in regula nostra expressa mentio de secularibus, & regularibus maioris explicationis causa, sic etiam respectu collatorum, & collatricum, sit etiam expressa mentio de secularibus, & regularibus. González glos. 23. vbi numerat collatores seculares, & regulares.

D. cimoquinto, ex illis verbis, non tamen & S. Romana Ecclesia Cardinalium, notandum est, quod cum regula nostra expresse excipiat Cardinales, respectu eorum nulli sunt menses reservati, vt supradictum est à nu. 34. vbi vide, & si exceptuati non fuissent, regula hæc comprehenderet Cardinales, Crescen. decis. 20. de Præben. à num. 4. late González glos. 24. ex num. 13. Et ista exceptio intelligitur de Cardinalibus ordinariis Collatoribus tantum, vt Cardinalibus Episcopis in suis diocesis, non autem de aliis Cardinalibus, etiam Legatis de Latere in suis Provinciis, Crescen. d. decis. 20. & late González ibi 1. 9. numer. 17. & 18. & conducent dicta infra cap. 3. n. 53. & seq.

Proceditque ista exceptio, etiam in Beneficiis, seu Præbendis simultaneæ collationis Episcopi, & Capituli, cui ea prodest propter communionem iuris conferendi, vt dictum est supra n. 35. vbi adducitur deci. l. Hispalen. Portionis 19. Ian. 1594. coram D. Paty,

D. Pamphilio, ubi ita fuit resolutum, & sequitur González *d. gl. 24. q. 2. an. 52.*

⁶¹⁷ Sed quærit González ibi 3. quæst. ex numer. 1. 61. an sicut ista exceptio prodest Capitulo, sic etiam in Beneficiis simultaneæ collationis referuatis ei prodest indultum concessum Cardinali Episcopo, ad conferendum referuata, & sic Capitulum debeat illa conferre simul cum Episcopo Cardinali, an vero Cardinalis habens indultum possit eius vigore conferre solus Beneficia simultaneæ collationis, & prodesse indultum Capitulo, nec virtute eius posse Cardinalem talia Beneficia solum conferre, tenet Rota in *d. decis. Hispalen. Portionis*, ubi dicitur, *Quod virtute indulti, non magis potuit Archiepiscopus solus conferre quam sine eo potuisset, cum nihil de nouo tribuat, sed remoueat tantum obstacula reservationum, & præseruat Ordinario tantum partem suam, quando collatio est ei communis cum Capitulo.* Cassador. *decis. 3.* in fin. de priuilegiis. *Mohed. decis. 24. qua est 1.* de priuilegiis in impressis. *Joan. Paulus decis. 28.* cum aliis allegatis, sequitur González, supra *a. n. 66.* dicens, quod prædictum indultum nihil confert de nouo Episcopo Cardinali, sed solummodo remouet obstaculum, vt supra dixit *n. 24. & 25.* Et ideo ius conferendi remanet in eodē statu, prout ante reservationem. & sicut tunc debet fieri collatio per Episcopum, & Capitulum simul, sic etiam fieri debet post obtentum indultum, quod iurisdictionem non ampliat, ita vt quamuis diceret, quod conferbat vigore indulti, adhuc dicitur fieri collatio potestate ordinaria conferentis, Paris. *conf. 42. n. 5. vol. 4.* Joā. Paul. *decis. 27.* Thom. Tribius in *decis. V. eneta 54. n. 15. lib. 2.*

⁶¹⁸ Sed ista sententia mihi non placet, & verius mihi videtur, quod indultum non præsit Capitulo, sed eius vigore Cardinalis Episcopus possit solus conferre Beneficia simultaneæ collationis; nam indultum non tollit reservationem, sed dat facultatem providendi perinde, ac si non esset reservatio, unde non fingit sublatum vinculum, sed aperit facultatem de referuatis, ac si non essent referuata. Cassador. *dec. 3. de Præben.* nec Cardinalis Episcopus cōferens virtute indulti, confert vt Ordinarius, quicquid González dicat, sed vt Delegatus, & Commissarius Apostolicus, & sic, si non prouidet infra semestre, fit deuolutio non ad Archiepiscopum, sed ad Papam. Cassad. ibi, & Crescen. *decis. 15. eod. tit. de Præben.* Mandos. *de signatura grætiæ, tit. de prouiso. vers. in Beneficiis referuatis.* Anastas. Germon. *de indultis Cardin. §. volumus, n. 56.* qui etiam dicunt, quod tunc in Beneficiis referuatis datur deuolutio, & dicitur *infra 10. par. 2. n. 10. & 13. n. 20.* & ita cū indultum non tollat reservationem, non potest prodesse Capitulo, quod non potest referuata conferre, nec obstat, quod dicitur indulta nihil de nouo concedere, nec augere, seu ampliare facultatem conferendi, sed tamen remouere obstaculum reservationis, vt etiam dicitur *infra cap. 5. num. 7.* quia intelligitur, quod per indultum non censeatur Cardinali data facultas conferendi Beneficia, alias non spectantia ad prouisionem ipsius, sed aliorum tantum, Bene tamen extenditur ad Beneficia spectantia ad prouisionem ipsius, & aliorum simul, etiam si id non exprimitur, quia est fauorabile, & ampliandum vt concessum Ordinario collatori, iuxta dicta de alternatiua supra *num. 474.* quod tamen in indultis hodiernis exprimitur, in quibus dicitur, quod Cardinalis possit conferre quæcumque Beneficia ad suā, & cum alio, vel aliis, collationem, prouisionem, præ-

sentationem, electionem, seu quamuis aliam similem, vel dissimilem dispositionem spectantia ratione suæ Ecclesiæ Titularis, & Dignitatis Episcopalis, & González *supra n. 70.* Sed ista facultas quo ad Beneficia simultaneæ collationis censetur data, vt ratione suæ partis Cardinalis solus ea conferat, non simul cum aliis, ad quos etiam alias prouisio spectabat, quia illis non datur indultum, sed Cardinali. Et longe diuersum est in exceptione nostræ regulæ, quia tunc non intrat reservatio, nec indultum, vt supradictum est ex *d. n. 34.*

Et de indultis Cardinalium videndus est t. Anast. Germonius in *d. tract. suo* de eis, ubi ponit, & explicat indultum Illustrissimi Cardinalis Hiero. de Rubere Archiepiscopi Taurinen. additque González *d. gloss. 24. num. 72.* quod in indultis modernis ponuntur sex limitationes, & casus, ad quos non se extendunt: primus, de Beneficiis vacantibus in Romana Curia; secundus, quo ad Dignitates maiores, post Pontificalem in Cathedrali, & principales in Collegiatis; tertius, quo ad Beneficia regularia, consistorialia, vel Conuentum habentia, & quorum fructus in libris cameræ taxati reperiuntur; quartus quo ad Beneficia, quæ vacauerint per veros, & actuales familiares, & continuos commensales Papæ, qui tam tempore Pontificatus, quam Cardinalatus, priusquam ad apicem Pontificatus assumeretur, fuerunt; quintus, quo ad commendas cessantes in Dignitatibus seu officiis Claustralibus 6. & vltimus, ad Beneficia vacantia, tam in curia, quam extra illam per obitum familiarium Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, iuxta formam constitutionis, seu regulæ Gregor. XI V. de anno 1591. editæ moderatoriæ indultorum eisdem Cardinalibus concessorum. Et quia aliquando, inquit *num. 75.* sunt ampliora & aliquando restrictiora huiusmodi indulta, Pontificum mutatione, & ad Cardinales amore, & affectione, erit semper illorū tenor diligenter inspiciendus, &c.

Quærit etiam González *d. gloss. 24. quæst. 4. ex n. 78.* Si Cardinalis Collator non contulit Beneficiū, quod vacauit in mense alias Apostolico, infra sex menses, ita quod sit locus deuolutioni ad superiorem, an tunc possit conferre Archiepiscopus, qui Cardinalis non est, seu alius ad quem de iure competit deuolutio? an vero solus Papa, tanquam Beneficiū referuatum? quod est quærere, an tunc deuolutio fiat ad Archiepiscopum, seu Capitulum, iuxta *cap. 2. de concess. Præben.* an vero ad solum Papam in qua quæstio, quæ certe parum habet difficultatis, plura pro vtraque parte adducit, & tandem resoluit deuolutionem fieri ad Archiepiscopum, iuxta terminos *d. cap. 2.* vt tenuit maior pars Rotæ in *decis. 774. lib. 3. par. 3. diuersorum*, quod mihi certum videtur, quia tale Beneficiū nunquam fuit resolutum, cum regula nostra Cardinales ordinarios Collatores non comprehendat, sed eos excipiat, nec Beneficiū per deuolutionem vacat de nouo, sed semper durat prima vacatio, & sic, cum à principio non fuerit reseruatum, ita remanet in perpetuum, Cassador. *decis. 8. de Præben. n. 3. & 8.* nec Cardinalis Episcopus potest dici exemptus ab Archiepiscopo, ad istum effectum deuolutionis, maxime, cum Beneficia ipsa nullo modo possint dici exempta ab Archiepiscopo, nec refragatur *d. decisio 8.* Cassad. dicens, quod data negligentia Cardinalis in conferendo Beneficio referuato vigore indulti, deuoluitur collatio ad solum Papam, de qua González *gloss. 53. a. n. 37.* quia

ibi longe diuersa est, cum agatur de Beneficio re-
seruato, conferendo vigore indulti, quod semper re-
manet, & à principio fuit seruatum, vt supra di-
ctum est.

Querit etiam González d. gloss. 24. quest. 5. n. 108.
633. An Cardinalis Episcopus possit conferre Benefi-
cium, quod vacauit in mense Apostolico, ante eius
promotionem in vita sui antecessoris, qui Cardina-
lis non erat: & breuiter concludit, quod cessante in-
dulto non potest illud conferre, nam cum vacauerit
de tempore, in quo Collator non erat Cardinalis,
fuit semel seruatum, & semper durat seruatio, si
vero dict. Cardinalis haberet indultum solitum, ad
conferendum Beneficia seruata, tunc illius vigore
posset tale Beneficium conferre, si indultum cape-
ret Beneficia iam vacantia, alias secus.

Deinde querit de conuerso t. 6 q. n. 110. an Cardi-
nali Episcopo decedente ante collationem Benefi-
cii vacantis in mense alias seruato, possit illud co-
ferre Episcopus successor non Cardinalis, si à Papa
iam prauentum non sit? & multis adductis tandem
ait, quod sibi magis placet vltima sententia nempe,
quod possit illud conferre, & quod secundum eam,
semel consultus pro veritate de simili casu, respon-
dit: quia modernus Episcopus successit in locum de-
functi, & sic eius iure uti debet, secundo, quia d. Be-
neficium vacauit tempore congruo, quando nulla a-
derat seruatio, & sic Beneficium semel post vaca-
tionem liberum semper remanere debet liberum, vt
supra dictum est n. 631. tertio, quia sicut in casu con-
trario questionis precedentis, non potest conferre
Cardinalis, ita de conuerso in isto potest conferre,
successor, cum contrariorum eadem sit ratio, & quod
operatur propositum in proposito, operatur oppo-
situm in opposito, & contra, &c.

Quæ quidem sententia t. de plano procederet
non stante regul. 2. Cancellaria seruatoria Benefi-
ciorum, quæ post obitum Episcoporum quomodo-
cumque vacant, & vacabunt in futurum, ea vero stan-
te non potest sustineri, sed est proculdubio falsa, nã
eo ipso, quod Episcopus decessit, intrauit seruatio
d. regulæ, quæ semper loquitur cum verum sit dice-
re, quod tale Beneficium post obitum Episcopi vacat
(quicquid González dicat) Paumus de off. & po-
testate Cap. sede vacante 1. par. q. 10. n. 23. ibi etiam, si
vacasset viuente Prelato, quia verum est dicere, quod
etiam vacet eo mortuo, ex quo non prouidit donec vixit,
& conducunt supra tradita sub n. 536. Vnde etiam
636. conuincitur doctrina eiusdem González gloss. 15. §. 2.
d. n. 91. vbi ait, quod si hodie post d. regul. 2. Cancellaria,
vacaret aliquod Beneficium in mense ordinario Epi-
scopo, vel Abbate viuente, & postmodum ante pro-
uisionem in remotis partibus decedente, & illius
Vicarius habens speciale facultatem conferendi post
dictum obitum ante illius notitiam tale Beneficium
contulerit, collatio erit bona, & legitima, non ob-
stante morte Episcopi, de quo notitiam non habuit
vt alias dicitur infra cap. 8. numer. 175. neque in hoc
casu non obstat dicta regul. 2. Cancellaria, quia duntaxat
loquitur de Beneficiis vacantibus, seu vacaturis
sede Episcopali, vel Abbatiali vacante, non vero se-
de plena, vt scripsit d. gloss. 24. sub q. 6. quæ doctrina
est etiam falsa ex dictis, nam tunc verum est dicere,
quod Beneficium vacat sede Episcopali, vel Abba-
tiali vacante, seu post obitum Episcopi, vel Abbatis
& sic reg. intrat.

637. Querit etiam González d. Gloss. 24. 7. q. ex num.

121 an d. exceptio, & fauor nostræ regulæ, quod e-
ius seruatio nō includat Cardinales absentes à cu-
ria, vel solum procedat in resistentibus in curia ex
reg. 7. Cancellaria: & pluribus hinc inde adductis re-
soluit, quod loquendo de Beneficiis vacantibus in
Dioecibus, & Episcopatib. Cardinalium non annexis
Cardinalatibus Cardinales absentes gaudent ex-
ceptione, & fauore nostræ regulæ, ita, vt indultum
aliquod ad hoc necessarium non sit, & ita seruari vi-
demus, quia regulæ nostræ indistincte excipit Cardina-
les, & quod regula septima solum loquitur
de Beneficiis vacantibus in Ecclesiis titulari-
bus Cardinalium de vrbe, & in sex Episcopati-
bus Cardinalium antiquorum Cardinalatibus an-
nexis, quæ non censetur in continentem corrigi per re-
gulam nostram sequentem *nam adea*, & ibi glossa
ffide condit. & demonstrat. & sic fauor nostræ regulæ
non conceditur talibus absentibus, quia obstat seruatio
dictæ reg. 7. precedentis, de qua supra à numer.
402.

Sed melius dic, t. quod per hanc nostram regu-
lam, quæ absolute, & indistincte excipit Cardinales,
non seruantur Beneficia vacantia in quibuscum-
que Episcopatibus Cardinalium, quauis vacantia
in dictis sex Episcopatibus Cardinalium, antiquo-
rum, sint seruata per dictam reg. 7. si sunt absentes
à curia, in quocumque mense vacent.

Querit etiam González d. gloss. 24. 8. quest. num.
153. an sicut regula nostra excipit, & non compre-
hendat Cardinales Collatores, similiter etiam
non comprehendat Reges, & Principes Collato-
res Beneficiorum ex privilegio Apostolico: & con-
cludit, quod non, quia eo ipso, quod de eis non fit ex-
pressa mentio, non censentur comprehensum in seru-
uatione nostræ regulæ propter altitudinem, & excel-
lentiam eorum ex adductis per eum, & idem repe-
tit gloss. 38. num. 5 non obstantibus verbis, *Cumcum-
que Dignitatis*, &c. de quibus ibi.

Tandem queritur González d. gloss. 24. 9. q. n. 640
161. quare dicit regula nostra in dictis verbis, *S. Ro-
mana Ecclesia*, & respondet, quod ad distinctionem
aliorum, qui non sunt S. Romanæ Ecclesiæ, veluti
Cardinalium Compositellan. Auriem. Rauennaten. &
Mediolanen. qui tamen sunt abusive Cardinales &c.
sed ego potius existimo ea verba non ad id apponi,
nam licet solum fieret mentio de Cardinalibus, in-
telligeretur de Cardinalibus S. Romanæ Ecclesiæ,
qui sunt vere, & proprie, & per Antonomasiā
Cardinales, non de aliis, qui solum nomine sunt
Cardinales, nam & analogum per se sumptum stat
pro famosiori significato. Apponuntur autem d.
verba ad denotandam eorum Dignitatem, & excel-
lentiam, denominationemque vt moris est.

Decimo sexto, circa illa verba t. aut aliorum sub 641
concordatis inter sedem Apostolicam, & quoscumque alios
intis, &c. notandum, est id dici propter concor-
data Germaniæ, & Franciæ, quæ Papa ledere non
intendit, quantum est ex sua parte. De quibus con-
cordatis Germaniæ, vide constitutionem Nicolai V.
& constitutionem 46. Clem. VII. & 42. Gregor. XIII.
Cassad. decis. vn. de pactis Simonetam, seu potius eius
additionatorem de seruatu. quest. 1. à num. 3. & quest.
99. à num. 4. & Gregor. Branden. in nouo opusculo su-
per concordatis Germaniæ. Et de concordatis Franciæ
vide constitutionem 16. Leonis X. & Rebuffum, qui
latissime illa declarat in gloss. ad ea. Et vide González
gloss. 25. vbi explicat prædicta verba, & gloss. 26.
explicat.

explicat illa verba, & per eos, qui illa acceptare, & ob-
servare debuerint, acceptatis, & glossa vigesima septi-
ma explicat illa verba, & observatis, & gloss. 28. illa
verba, quæ ludere non intendit comprehensionem. Cir-
ca quæ aliqua de more cumulat non multum condu-
centia.

642 Decimo septimo ex illis verbis, & quomodolibet
pertinentia, notandum est per regulam nostram re-
servari Beneficia, ad provisionem quorumcumque
quomodolibet pertinentia, id est, siue de iure com-
muni, siue de iure speciali, ut fundatione, præscri-
ptione, seu consuetudine, aut privilegio, notat Gon-
galez gloss. 29. & vide dicta supra numero 618. 619. &
620.

643 Decimo octavo ex illis verbis, & dispositioni suæ,
notandum est reservationem hanc esse personalem,
& sic cum conditore expirare, ad cap. lueris de re-
scrip. & cap. si gratiose eod. tit. in 6. & ibi gloss. verbo suæ
Archid. Io. And. & alij gloss. verb. sedis Apostolicæ, &
D. in cle. 1. de reprob. Mill. in reper. verbo reservatio,
quam facit Gambarus de offic. Legari lib. 3. numer. 195.
Mandof. reg. 1. Cancell. quæ. 12. & posthæc Gongalez
§. 5. proem. numero 15. & gloss. 12. numero 3. Accedit,
quod facta est hæc reservatio ad suæ voluntatis be-
neplacitum, ut supra diximus numer. 446. quod mor-
te finitur d. cap. si gratiose. l. 4. ff. locati. tradit Thom.
Sanchez de matrimonio lib. 8. disputatione 28. a numero
49. & in proposito Gongalez d. §. 5. proem. a num. 6.
Itaque, & late d. gloss. 12. a numero primo. & loquens de
alternativa, gloss. 50. numero sexto.

644 Accedit etiam, & quod est posita inter alias regu-
las Cancellariæ suo tempore duraturas, ut in proe-
mio ipsarum regularum, ubi Glossator, & Pavinus in
proemio extraneorum vers. regule Cancellariæ, &
post hæc tradit in proposito late Gongalez dist. §. 5.
proem. ex numero 1. ubi ex numero 16. dicit, quod pari-
etiam ratione regula nostra evanesceret, & regulæ
Cancellariæ expirarent, si Papa renuntiaret Papatui,
ex quo fuerunt factæ suo tempore duraturæ, quod
renuntiatio fuit consumptum, & terminatum,
& renuntians, quo ad hoc, habetur pro mortuo, &
mors civilis in hoc æquiparatur naturali, & paria
sunt Papam obiisse, vel Papatui renuntiassæ, Clem. ne
Romani §. sane. iuncta gloss. verb. moriente de electione,
Felin. in cap. licet vndique. sub numero 2. de officio De-
leg. & in terminis Eneas de Falcon. question. quinta
principal. §. 1. num. 8. Parisius consil. 19. a numero no-
no, libro quarto, & Mandof. reg. 30. quæst. 7. num. 14. &
15. &c.

Vnde sede Apostolica vacante & omnes menses
645 sunt ordinarij, & tunc Episcopi possunt providere de
Beneficiis vacantibus in quolibet mense, Caputaqu.
decisio. 86. parte 1. & 214. part. 2. & in manuscriptis dec.
397. libro primo. Ant. August. decisio. 65. l. 1. quæ est
3. par. diversorum libro tertio decisione 1228. Anastasius
Germo. de indultis Cardin. §. quod tamen Romanam
numero nonagesimo nono, & 100. Zerola in praxi Epi-
scopali. 2. parte Beneficium. §. 1. Flores de Mena questio.
4. numero quinquagesimo primo, & fuit dictum in A-
bulen. Parochialis de la Calçada 28. Ian. 1594. ad fin.
adducta infra, numero 791. & novis. posthæc tradit
Gongalez dist. §. 5. a numero 46. qui numero 55. ait,
quod non solum erunt omnes menses ordinarij, ante
assumptionem novi Papæ, sed etiam antequam fa-
ciat regulas Cancellariæ, quæ semper solent fieri in
die immediate sequenti, dict. assumptionis ita, quod
si etiam in illo medio tempore ab assumptione usque
ad factionem regularum vacaret aliquod Benefi-

cium in mensibus alias reservatis, nullum obstacu-
lum Ordinarius habere dicatur, & allegat Gemin.
consil. 92. ante numer. 1. & sub ipso numero 1. Glossato-
rem antiquum in proemio regularum Cancellariæ ver-
sicul. item ponderanda, Gomez. in d. proemio questio. 2.
sub numer. 14. versicul. unde si vacaret, & Rotam lo-
quentem de regula nostra decis. 21. numero 6. in si. lib.
2. parte 3. diversorum, quamvis non est necessaria pu-
blicatio regularum, ut ligent, quia statim ab initio,
quando sunt factæ, ligant, ut in earum proemio, ubi di-
citur, quæ ex tunc suo tempore duraturas observari vo-
lunt. Gongalez ibi a n. 54.

Itaque provisio facta & ab Ordinariis de Benefi-
ciis, Sede Apostolica vacante, in quolibet mense
vacantibus, erit firma, & valida, nisi alias sint affe-
cta, aut nisi forte Papa de nouo clectus declaret,
non expirasse reservationem sui prædecessoris, aut
illa de nouo reservet, prout aliquando fit, ad provi-
dendum conclauistis, tunc enim provisio facta ab
Ordinario post istam declarationem, seu reserva-
tionem, de Beneficiis, quæ vacarunt, Sede Aposto-
lica vacante, in mensibus alias reservatis non vale-
ret, nec facta ante declarationem, si in ea Papa dero-
gat iuri quæsito, & regulæ de non tollendo iure quæ-
sito iuxta tradita per Mandof. ibi regul. 18. question. 6.
cum non sit declaratio propria, Decius in cap. fin. de
constit. numero 47. & 48. & ibi add. maxime Sylvestri
verb. dubium, & Anton. Gabr. conclu. 3. de reg. iuris
n. 62. cum sequentibus, & etiam provisio facta ante
reservationem, seu Bullam conclauistarum, non va-
leret, si Papa in Bulla decernit per talem provisio-
nem, ius quæsitum non fuisse provisio, neque d. re-
gulæ de non tollendo iure quæsito locum esse, &c. ut fe-
cit S. D. N. Paulus V. de omnibus Beneficiis tempo-
re suæ assumptionis non provisus, in Bulla ad fau-
orem conclauistarum data pridie Calend. Augusti
1605. per regulam autem mensium noui Pontificis,
non reservantur Beneficia nondum provisæ, quæ
vacarunt, Sede Apostolica vacante, in mense alias
Apostolico, quia solum reservat Beneficia vacatura,
& non vacantia, ut late per Gongalez d. §. quinto pro-
emiali ex numero 60. & dictum est supra numero
537.

Vnde in d. decis. 307. lib. 1. in manuscriptis, ait
646 Verallus, quod indultum conferendi, seu presentandi
Beneficia vacantia in mensibus Apostolicis, non habet
locum, Sede Apostolica vacante, quia tunc cessante regu-
la reservatoria per obitum Papæ, nulli sunt menses A-
postolici, cum de iure collatio Beneficiorum in quolibet
mense vacantium spectet ad Ordinarium, in Astorcen.
Canonicatus coram August. 1. Dec. 1554. quæ est eadem
causa, de qua in d. decis. 214. in impressis, & hæc de-
cis. manuscripta est posterior impressa, quæ est de
anno 1552. & satis confusa.

Quod conducit ad indultum & Ducis Albani, 647
quod est restrictum ad menses Apostolicos. Nam
Pius V. in Bulla confirmationis, & reualidationis
ad finem, ait, ac ius patronatus huiusmodi ad Beneficia
vacantia in mensibus Ordinariorum collatorum illis cõ-
cessis per regulas Cancellariæ, & alias constitutiones a
nobis emanatas, & literas alternatiuas per nos conce-
ssas, & successores nostros Romanos Pontifices, pro tem-
pore existentes, concedendas, de quibus ipsi Ordinarij suas
ordinaria auctoritate providere possunt non extendi,
&c. & facit decis. in causa Salamantina Parochialis
de Gaiates. 1. Decemb. 1578. coram D. Brauo, quæ
habetur 1. parte diversorum dec. 442. ubi num. 2. dice-
bant Domini, dictum indultum Ducis de Alba so-

lum capere illa Beneficia, quæ priuatiue ad ipsius Pontificis collationem pertinent, non autem quæ cumulatue cum Ordinario, & talem fuisse Pontificis intentionem ex dicta exceptione mensium Ordinariorum Domini iudicabant.

649 Nec obstat, quod & dictum indultum, & ius patronatus Ducis Albani in principio datur generaliter, & illa exceptio in fine posita solum de Beneficiis vacantibus in mensibus Ordinariorum, illis concessis per regulas Cancellariæ, seu alternatiuas, atque adeo non comprehendit menses, qui sunt Ordinarij ratione Sedis Pontificalis vacantis, alias vero Apostolici, cum illi non sint concessi per regulas Cancellariæ, seu alternatiuas. Nam respondetur, quod illa verba concessis per regulas Cancellariæ, & alternatiuas, stant demonstratiue, non restrictiue, & taxatiue: nam verba regulariter, & in dubio potius intelligenda sunt demonstratiue, quam taxatiue & restrictiue, Bartol. in l. Centurio numero 31. & 39. & Ripa numer. 140. ff. de vulgari. Parisius consi. 4. n. 36. lib. 14. Ro. ta d. decif. 442. n. 3. & 662. n. 3. & 684. n. 4. par. 1. diuersorum.

650 Illa autem verba, & de quibus Ordinarij, &c. ponuntur ad restringendam exceptionem, vt non comprehendat Beneficia vacantia in mensibus ordinariis, alias tamen reseruata, seu affecta, ad lea tamen adiectio. ff. de Legat. 3. Bartol. in l. omnes populi in princip. ff. de iustitia, & iure, & in l. cunctos populos, numero 1. & ibi Ias. numero 2. C. de summa Trinitate, & ita indultum intrat in Beneficiis, alias reseruatis in quolibet mense vacantibus, & hodie intrat in Beneficiis, sede Episcopali vacante vacantibus in quolibet mense, ex quo sunt reseruata per reg. 2. & sic de eis Episcopi successores sua Ordinaria autoritate providere non possunt, & cessat iam dict. decisio. 442. vt dicitur etiam infra capitulo septimo, numero octuagesimo octauo.

651 Et ex eo, & quod dictum est seruationem nostræ regulæ esse personalem ex illis verbis, dispositioni sue obiter inferitur ad regulam Cancellariæ 52. de clausulis ponendis in literis indulgentiarum, quod clausula apponi solita iuxta istam regulam in literis indulgentiarum, seu iubilæis. Volumus autem, vt si alias Christianis fidelibus dictam Ecclesiam visitantibus aliquam aliam indulgentiam perpetuo, vel ad tempus nondum elapsam duraturam concesserimus, presentes nulla sint. Quæ operatur, vt talis indulgentia sit alias nulla in totum, intelligitur de ipso Papa concedente talem indulgentiam, in qua ista clausula ponitur, nam verbum, per ipsum, de quo in d. regula 52. & verbum, concesserimus, quod dicitur in d. clausula sunt personalia ex d. ca. literis de rescrip. & d. cap. si gratiose eod. in sexto Thom. Sanchez d. disputat. 28. lib. 8. sub num. 46. vnde si illa Ecclesia haberet aliā, seu alias indulgentias, nondum finitas, non ab eodem Papa, sed ab antecessore concessas, de quibus in secundis literis mentio facta non sit, non ex eo vitiantur, & ita tenet Glossator Soto super ista regulā, quæ apud eum est 57. dicens, quod notandum est, istud verbum hic positum, ibi per ipsum concessas, &c. ex quo sequitur, quod si Episcopus secundum capitulum, cum ex eo de penitentiis, & remissio. concessit ibidem indulgentiam, vel alius Pontifex Romanus, etiam si non fiat mentio de illa, valet ista secunda, per verba huius regulæ, &c. ideo est cautela, quod à quolibet Pontifice nouo petatur noua indulgentia, etiam non facta mentione alterius indulgentiæ concessæ ab alio Pontifice, vel ab aliis Pontificibus, hæc Glossator. nam quamuis di-

cat, non valet ista secunda, &c. verbum, non est positum per errorem, vt ex præcedentibus, & sequentibus patet.

In vna tamen Aquilana & Canonatus 6. Octobr. 632 1586. coram D. Blancheto fuit resolutum, quod sub clausula Brevis de capiendâ possessione (non tamen à nobis prouisionem habentibus) comprehenduntur prouisi à predecessores, licet enim verbum, à nobis, sit personale de literis, & d. c. si gratiose, tamen attendend. est subiecta materia, vt tradunt Doctores in c. quantū Abbas de officio Deleg. & subiecta materia de tollendo iure alterius, & est exorbitantia quadam quæ facit, vt ea accipiat interpretatio, illa clausula ponitur ad excludendum prouisos à Nuntiis, seu Legatis, qui autoritate Apostolica prouident, considerant etiam Domini, quod in illa causa Papa præseruabat inhibitiones factas quæ esse non poterant verisimiliter, nisi vigore prouisionis à predecessore factæ, &c. Accedit, quod cum in breui veniant fructus à die vacationis, solum videtur dari contra prouisos ab alio, quam à Papa, nisi aliud constet ad decif. Ioan. Pauli 120. quæ est 876. ad si. par. 1. lib. 3. diuers. & dicenda infra 6. par. c. 3. n. 115. in qua etiam causa Aquilana de mense Nouemb. eiusdem anni coram eod. dictum est, quod prouisus vigore literarū, seu breuis papæ dicitur prouisus à papa cap. bi qui de Præben. in 6. &c.

Secus vero est quando in breui & dicitur, non tamen à nobismet, seu à nobis ipsis prouisus, seu prouisionem habentibus, nam ista verba sunt personalissima, & ideo operantur, quod Breue sit exequendum contra omnes non prouisos ab eodem Papa, vt in vna Salamantina Beneficij de Duennas 31. Ianuarij 1596. coram D. meo Corduba, in qua fuit resolutum, Breue de capiendâ possessione nomine camera esse exequendum contra Capitulum de Medina, quod possidebat dictum Beneficium vigore vniōis autoritate Apostolica factæ, non obstant, quod dicitur de paritate tituli, cum in Breui adsint verba præcisa (non tamen à nobis ipsis prouisus) quæ sunt personalissima, Bald. consi. 304. lib. 5. Nat. ta. 163. n. 8. & illa vniō non est ab ipso met. Papa immediate, nec obstat, quod cum d. Beneficium fuerit comprehensum sub vniōe, non vacauit per mortem stante, quod eo ipso intravit vniō facta per Episcopum Segobien. in executionem dicti indulti, Rota decif. 11. de rebus Ecclesiæ in antiquis. Primo, nam indultum fuit per Rotam surreptitium declaratum, & Episcopum Salamantinum esse manutenendum in possessione conferendi coram D. Blancheto 19. Marij 1595. si igitur potuit Episcopus conferre etiam Papa Sede Episcopali vacante: secundo, quod per Rotam fuerat inhibitorium Capitulo, ne ulterius procederet in executionem illius, & interim non potuit d. Beneficium capere, & cum ista exceptio sit turbida, & requirat altiore indagine, non potest dici, quod Collegiata habet parem titulum ad effectum impediendi executionem Breuis, &c.

Idē fuit resolutum in vna Vicens. Beneficij 22. Iun. 1598. coram D. Lita, in qua fuit dictum. Sententiam auditoris Camera mandantis exequi Breue Apostolicū de capiendâ possessione, esse exequendā, & confirmandā, cum clausula, consilio sit verificata legitime non obstant, quod Beneficium præcedatur vniōi, si quidem non apparet vniōi per ipsum met. Papam, à quo emanauit Breue, in quo est clausula, amotis quibuscumque detentoribus, & intrusis non tamen à nobismet prouisionem habentibus, quæ operatur, vt executioni demandari debeat contra omnes, & quoscumque non prouisos ab eodem met. Papa, vt fuit resolutum in terminis in d. Salamantina Beneficij de Duennas, &c.

Deci-

Decimonono circa illud *†* verbum *generaliter*, de quo González *gloss.* 30. videnda sunt dicta per nos supra ex *n.* 56. & de verbo *reservauit*, agit González *gloss.* 31. ubi agit de vi. & potentia reservationis, seu potius eius decreti ad inficiendum titulum, & possessionem, & impediendum restitutionem in spolio, & alia remedia possessionaria, de quo nos congruentius agimus supra ex *n.* 411. circa decretum irritans positum in *fi. reg. precedentis*, & alia etiam addit quæ nos alias in suis locis adducimus.

⁶⁵⁵ Vigesimo circa illa verba. *†* *volens in supplicatione* *†* *in quo vacauerint* *dispositiue mentionem fieri* &c. notandum est, id ex eo esse statutum, quia vult Papa certior reddi, an Beneficiū vacauerit suo mense, Puteus *dec.* 25. *lib.* 3. *Rot.* *de.* 9. *n.* 22. *p.* 2. *diuersorum*, & in causa Neapolitana, de qua infra *n.* 668. & posthæc González *p.* 4. *proem.* *n.* 7. & *gloss.* 32. *mn.* 2.

⁶⁵⁶ Et intellige de mense *†* vacationis debere mentionem fieri dispositiue, id est affirmatiue, seu asseritiue, & absolute dicendo, quod Beneficiū, vacauit in mense, González *d. gloss.* 32. *a. num.* 7. ita, quod non sufficeret narrare mensem dubitatiue, vt si diceret, quod forsan vacauit in tali mense, González *ibi a. numer.* decimo aut cum dict. vt asseritur, González *ibi a. numer.* 12. iuxta alias dict. *sup.* *n.* 5. *a. num.* 496. nec etiam sufficeret dicere, quod vacauit in vno ex mensibus reservatis, sed narrandus est mensis vacationis in particulari, & vide resolutionem Rotæ in causa Lucana S. Annæ 28. Nouemb. infra relatam sub *n.* 661.

⁶⁵⁷ Hoc tamen solum habet locum in mensibus reservatis, nam regula dicit de dictis Beneficiis tunc vacantibus, scilicet in dictis octo mensibus, & ex quo de mensibus ordinariis nulla erat facta mentio ad illos non poterat relatio fieri. Vnde prouisus à papa de Beneficio vacante in mense Ordinarij, non tenetur in supplicatione de mense mentionem facere, vt fuit resolutum in vna Conchen. de anno 1543. vt per Puteum *decisione* 53. *lib.* secundo, & fuit dictū in Toletana Canoniciatus de Talauera de anno 1552. vt per Cotam *decisione* 61. in *manuscriptis*: & conducit *decisione* Neapolitana Beneficij, de qua infra sub *numero* 668. & hinc in vna Burgenfis Canoniciatus secundo Iunij 1559. coram D. Rubeis fuit resolutum, quod licet in noua prouisione sit exprimendus mensis, quando in prima gratia non fuit expressus, vt resolutum est coram Chisänen. in vna Lucana Parochialis 28. Nouemb. 1558. tamen regula excipit Beneficia spectantia ad Cardinales Ordinarios, & sic illud non habet locum in Canoniciatu Burgen. Ecclesiæ, in qua Ordinarius erat Cardinalis, & quia etiam erat reservatus, quia vacauerat per obitum Episcopi, Cassad. *decisione* 3. de consuet. & regula, non habet locum in Beneficiis reservatis, vt alias resolutum est, &c. & ita tenendum est, quamuis González *d. gloss.* 32. *a. num.* 49. contrariam teneat opinionem, nempe, quod expressio mensis sit duntaxat necessaria in mensibus ordinariis, non autē in reservatis, vt ait fuisse nouissime dictum in vna Tirasonen. Canoniciatus 24. Maij 1602. coram D. Paphilo, & allegat etiam *decisiones* Acoram boni 70. *alias* 59. *lib.* 2. & Mandosium de *signatura gratia* *ru.* de *promissio. versic. an* autem in *impetratione*, qui refert, & sequitur istam *decis.* Acoram boni. Sed falso eos allegat, nam non loquuntur de Beneficiis vacantibus in mensibus reservatis: sed de Beneficiis alias reservatis, vt infra *n.* 668. & ita ipse eos allegat, *n.* 39.

Et quod dicitur de octo *†* mensibus reservatis, scilicet, vt in concessionibus, seu gratis de Beneficiis in eis vacantibus debeat fieri mentio de mense vacationis, procedit etiam in sex mensibus alternatis Papæ, quando Episcopus habet alternatiuam, nā illi subrogantur loco octo, cum eisdem qualitatibus, vt patet ex versiculo, *quæ etiam dispositioni suæ, vt præfertur, reservauit*. Nam verbum illud, *vt præfertur* repetit, & refert præcedentia.

Secundo hæc regula de mense *†* exprimitendo procedit in gratia si neutri, vt in *decisione* Aurien. Canoniciatus supra adducta, *n.* 135. & in Legionen. præstimoniorum ibi adducta, *n.* 136. & tradit González *d. gloss.* 32. *a. n.* 21.

Tertio procedit, *†* etiam in noua prouisione, quando in prima gratia non fuit mensis expressus, Puteus *decis.* 443. *lib.* 1. Caputaquen. *decis.* 215. *par.* 2. Mohe. 4. de *consec. Præben.* *Rot.* *dec.* 475. *lib.* 3. *par.* 3. *diuersorum*, & in illa Burgen. Canoniciatus de qua supra *n.* 657. & posthæc González *d. gloss.* 32. *n.* 20. & vide infra *n.* 972.

Quarto procedit, *†* etiam si quis velit capere Beneficiū per clausulas generales, *sive alio quouis modo*, &c. Puteus *decis.* 169. *lib.* 2. & *decis.* 25. *lib.* 3. & 1. & 4. super regula de mense in *manuscriptis*, *Rot.* *dec.* 470. 475 575. 624. 700. & 754. *lib.* 3. *parte* 3. *diuers.* Burfatus *cons.* 394. *n.* 18. *vol.* 4. & Flam. *paris.* de *signatione Beneficij*, *lib.* 8. *qu.* 7. *num.* 144. & 145. & fuit resolutum in causa Lucana S. Annæ 17. Octob. 1558. coram D. Chisänen. in qua fuit tentum, quod contra prouisionem ex qua per clausulas generales impetrans vult capere Beneficiū per obitum, obstat regula de mense Sarnen. de annali q. 28. alias defraudaretur mens Papæ, qui non intelligit prouidere de vacante per obitum, nisi fiat mentio de mense, vt in d. regula, &c. Et in eadem 28. Nouem. fuit resolutum, quod in dicta noua prouisione, in qua dicitur, quod Beneficiū vacauit per resignationem *N.* ex causa permutationis, qui decesserat de mense Iulij, non est sufficienter facta mentio de mense dispositiue, vt fieri debuit iuxta d. regulam de mense, & ideo non suffragatur, &c. idem fuit resolutum in vna Lucana Canoniciatus 7. Febr. 1561. coram D. Rubeis, in qua fuit dictum, obstat regulam de mense volenti capere Canoniciatum per clausulas generales sui regressus per obitum de mense Ian. & licet d. regula non procedat in Beneficio alias reservato, tamen hic post vacationem Canoniciatus non inducit reservationem de tempore vacationis, quod tempus vacationis inspicitur, vt per Cotam *decis.* 286. & in vna Corduben. Beneficij 21. April. 1562. quæ apud Cotam est *dec.* 248. & habetur *d. dec.* 700. fuit etiam dictum in Toletana Parochialis de Huerta infra adducta, *n.* 663. & in d. Legionen. præstimoniorum supra adducta, *n.* 136. & tradit post hæc González supra *a. n.* 32.

Quinto, *†* procedit in gratia de Beneficio vacante non solum de iure, & de facto, sed etiam de iure tantum, puta, si moriatur, qui habet solum ius alio existente in possessione, cum regula loquatur simpliciter, & vera vacatio est, quæ fit per mortem illius, qui habebat ius, Milis in *reper. verb. obtinere*, & Belenz. de *charitativo subsidio questione* 121. ita *Rot.* *decis.* 102. *lib.* 1. *par.* 3. *diuers.* quæ etiam ait, quod Beneficia, quæ vacant de facto, comprehenduntur in regula, quatenus verum ius non sit apud aliquem, &c. iuxta supradicta, *a. num.* 197. & tradit González *d. gloss.* 32. *mn.* 25.

Quod ita intelligendum est, *†* vt quando Bene-

ficium imperatur. per obitum habentis ius in re alio
 existente in possessione, sit exprimendus mensis va-
 cationis, & obitus illius; quando vero impetratur per
 obitum ultimi possessoris de facto possidentis, suffi-
 cit exprimere mensis illius vacationis de facto, ut
 fuit decifum in d. Toletana Parochialis de Huerta
 22. Maij 1587. coram Illustrissimo Card. Mantica, ut
 in sequenti decisione. *Dubitant, an regula de mense ob-*
stet D. Didaco, & an sit danda remissoria Gondisaluo?
Quod attinet ad primam partem, decifum fuit regulam
non obflare, quia ipse Didacus expressit mensis vaca-
tionis per obitum Georgij de Fonseca ultimi possessoris, &
impetranti sufficit verificare vacationem de facto, Rota
decifion. 8. de electione in antiquis. Egid. decif. 116.
in fi. neque ad effectum validitatis sua gratie tenetur
verificare titulum predecessoris. Rota decif. 10. de reru
permutatione in antiquis, presertim quando eo tempo-
re, quo ultimus de facto possedit, alius non habebat ius in
Beneficio. Cassad. decifio. 2. num. 2. de constit. cum aliis
concordan. neque obstat, quod Putius dec. 3. super regula
de mense dicat huiusmodi expressionem esse necessa-
riam, quando quis vult capere Beneficium per clausu-
las generales, quia hoc sane intelligitur, quando non fuit
facta expressio vacationis per obitum, sed solus ex causa re-
signationis, tunc, n. si quis velit vigore clausularu genera-
lium capere vacationem per obitum, necessario requiri-
tur expressio mensis, & ita colligitur ex decif. in causa
Corduben. Beneficij S. Michaelis coram R. P. D. Caputa-
quen. sub die 21. April. 1561. quare reperitur in Miscel-
laneis Cote sub numero 238. praterea Domini dice-
bant in hoc casu regulam de mense non habere locum,
quia cum sit inducta ad effectum, ut Papa intelligat, an
ad eum, vel ad Ordinarium collatio spectet, Putius dec.
53. numero quarto & quinto, libro secundo & decif.
vigefima quinta libro tertio. & in hoc casu non datur
concurfus provisionis Ordinarij, non est necesse ali-
quam de mense fieri mentionem, quia nullum su Ordi-
nario preiudicium, ut fuit decifum in causa Corduben.
Beneficij coram Illustrissimo Quiroga die 21. April. 1559.
cuius copia data fuit. Quod vero pertinet ad secundam
partem, placuit Dominis remissoriam D. Gondisaluo non
esse concedendam, quia cum causa pluribus annis fuerit
agitata, illa nunc non sine magna calumnia suspitione
petitur ad notata per Innoc. in cap. post electionem de
concess. Præben. Bald. in l. radices. C. de fide instru-
mentorum, Felin. in cap. de cætero numero duodeci-
mo, de re iudicata, Cassad. dec. 3. de dilatio. Caputaqu.
dec. 65. par. 3. & quidem calumnia suspitio primum
concepitur ex eo, quod ipse Gondisalvus obtinuit gratiam, si
neutri, vii de Parochiali habitu, & actu, & pro illius ca-
nonicatione acerrime contendit, nunc vero, quia cognovit
illam sibi non posse suffragari petis remissoriam ad pro-
bandum illam non esse Parochialem. Secundo calumnia
suspitio colligitur ex eo, quod ex scripturis apparet hanc
ipsam Ecclesiam esse Parochialem actu, nam tanquam
Parochialis in libris Archiepiscopatus descripta est in-
ter alias Parochiales dioecesis Toletanæ, & tanquam Pa-
rochialis actu fuit collata à Clemen. VII. & postea in
duabus ultimis vacationibus Ordinarius proposuit e-
dicta, & fuit concursus, sicut de Parochiali iuxta for-
mam Concilij Tridentini fieri consuevit, atque ipse Or-
dinarius de qualitatibus Beneficiorum sua dioecesis, quæ
sibi commissa est, presumitur esse instructus, capit. regen-
da est decimo, questio, prima, cap. nullus omnino 16.
questione septima, item, quia parochiali anno 1574.
constituerunt procuratorem ad defendendum hanc cau-
sam Parochialitatis. Idem quoque probatur ex solutione
decimarum, & primitiarum quæ sit rectori huius Eccle-

si fuit probant testes Didaci, & huius rei extat et-
 iam fides scribe generalis administrationis decimarum,
 nam hac solutio decimarum & primitiarum
 fit ratione administrationis sacramentorum, ut in
 hac eadem causa dictum fuit coram R. P. D. Plato die
 decimo quinto May 1587. unde, quamvis Gondisalvus
 per testes probaret hanc Ecclesiam non esse Parochia-
 lem, tamen adhuc testes Didaci essent potiores, quia alia
 adminicula probationum, & presumptionum eis suffra-
 gantur Bald. in cap. cum causam in principio de pro-
 batio. & late Craucta consil. 400. numer. 35. cum se-
 quenti.

Non placet tamen & quod in ista decisione di-
 citur, quod cum non datur concursus provisionis
 Ordinarij, non est necesse aliquam de mense fieri
 mentionem, quia nullum sit Ordinario præiudi-
 cium, regula enim absolute vult de mense mentio-
 nem fieri, alioquin gratias nullas esse; unde induci-
 tur forma præcisæ ad Rotam in Toletana professio-
 nis 27 Febr. 1595. coram D. Pamphilio infra adducta
 9. par. c. 2. n. 330. Et decifio Corduben. allegata loqui-
 tur in diuersa specie, de qua infra 11. par. capit. num-
 mero 60.

Ultimo procedit non solum & in vacatione per o-
 bitum, sed etiam alio quocumque modo, in quo in-
 trat reservatio regulæ, ut ex ipsa regula clare constat,
 & tradit González d. gl. 32. a. n. 26. qui n. 1. ait se ta-
 men videre, quod in dataria admittuntur supplicatio-
 nes Beneficiales de aliis vacationibus, præterquam
 per obitum absque expressione mensis, non tamen in
 vacationibus per obitum, & ideo forsan proximi in-
 terpretari regulam nostram in solis vacationib. per
 obitum, & id annuere videri Mandosium de signatura
 gratia titulo de provisio. versiculo clausula de præsentis
 mense, dum dicit hæc verba, voluit Papa in collatione
 Beneficiorum per obitum vacantiam certior reddi de
 mense, & c. Et sic de aliis vacationibus extra obitum, cō-
 trarium sentire, & c. subdit tamen González, quod co-
 gitet lector de hoc, quia esset magna restrictio regu-
 læ, & quod prima opinio, quod sit exprimendus mē-
 sis in quacumque vacatione vera videtur, ac sensit
 Rota in illa Tirafonen. Canonatus 24. Maij 1602. de
 qua supra n. 657.

Addo ideo Datariam & admittere supplicationes
 de aliis vacationibus absque expressione mensis, non
 tamen in vacationibus per obitum, quia in vacanti-
 bus per obitum regulariter Papa non vult præuenire Or-
 dinarios & ideo vult certior reddi de mense, & c. in
 aliis vero vacationibus, ut per assentionem, contra-
 ctum matrimonij, ingressum Religionis, priuationē,
 & c. bene vult præuenire, & ideo admittuntur suppli-
 cationes absque expressione mensis, si tamen vacatio
 contigerit in mense Apostolico, gratia erit nulla,
 cum non sit facta mentio de mense ex hac regula, nec
 praxis, aut stylus contra dicit. Unde, quod ait Gon-
 zález §. 4. proam. a. n. 6. & 67. quod non presumitur, Pa-
 pā velle præuenire Ordinarios in suis mensib. ordi-
 nariis, nisi ex tenore gratiæ constet, velle præuenire
 saltim facto ipso, quia concedit gratiam de Benefi-
 cio, quod narratur vacasse in mense ordinario, non
 procedet in aliis vacationibus, quam per obitum, in
 quibus quamvis non narretur vacatio in mense ordi-
 nario, censetur Papa velle præuenire eo ipso quod
 gratiam concedit absque expressione mensis. Imo
 etiam in vacatione per obitum, si Papa concederet
 gratiam de Beneficio absque expressione mensis, cē-
 sceretur velle præuenire, quamvis in ea non soleat id
 facere, ut dixi.

Cum

667 Cum autem in vacatione per resignationem, siue in curia, siue extra, non intret reservatio regule, ut supradictum est nu. 542. non est in necessaria expressio mensis, Rota decif. 624. num. 1. & 575. num. 7. & 700. in fi. lib. 3. par. 2. diuersorum, & Gonzalez supra d. gloss. 32. a. n. 43. nisi ubi resignatio non teneret, & resignatarius ex clausulis generalibus vellet capere Beneficium, ut supra num. 661. & declarat Gonzalez ibi num. 45. ex alio etiam in resignatione in curia non est necessaria expressio mensis, quia cum Beneficium vacet in curia, est ex alio capite reservatum, & quia Papa scit de quo mense vacatio contingat, cum sit in illa hora, & puncto, in quo ipse resignationem admittit, & gratiam signat, Gonzalez d. numero 45. ut statim dicitur numero sequenti.

668 Secundo, regula hæc de expressione mensis non habet locum in Beneficiis alias reservatis, quia in eis cessat ratio finalis regulæ, cum Papa solus de illis semper disponat. Puteus decif. 25. lib. 3. Rota decif. 122. lib. 1. par. 3. diuersorum, Mandos. de signatura gratie tit. de prouiso. versiculo, an autem in imperatione, & est decisum in illa Burgen. Canoniciatus de qua nu. 647. ut ibi, & in aliis causis, & fuit dictum in Aurien. Canoniciatus supra adducta nu. 135. & Legionen. prædicationum adducta, num. 136. & in Sutrina Parochialis 8. lun. 1588. coram D. Plato de qua infra 14. par. cap. 1. num. 5. & tradit Gonzalez d. gloss. 32. n. 39. & 45. & dictum est supra num. 541. ubi vide. Et in vna Neapolitana Beneficij 14. Dec. 1558. coram D. Rubcis, & alias fuit resolutum, regulam de mense non habere locum in vacantibus in curia, prout clare ex littera colligitur, & quia semper litteræ expediuntur sub die vacationis, & sic satis apparet de tempore vacationis, & Papa vult scire mensem vacationis respectu mensium ipsius, non Ordinarium, Staph. de litteris gratia fol. sic valere gratiam de vacante in curia, non facta mentione de mense vacationis, etiam si sit cum derogatione iuris patronatus laycorum autem vacatione in curia, & cat.

669 Tertio, regula hæc, quæ requirit expressionem mensis vacationis, non habet locum in prouisione Papæ, de Beneficiis iuris patronatus laicorum. Nam prout regula principalis non comprehendit huiusmodi Beneficia, eodem modo non comprehendit in parte accessoria, Guidobonus decif. 13. in manuscriptis, & facit decisio Neapolitana num. præced. relata in fin.

670 Quarto, mensis expressio non est necessaria in præsentatione, & institutione, etiam coram Papa, quia non conueniunt verba regulæ, & institutio est de iustitia, ita fuit resolutum in vna Astoricensis iuris patronatus 10. Februarij 1576. coram Illustrissimo Seraphino.

671 Quinto, regula hæc de expressione mensis non habet locum in subrogationibus, quo ad Beneficium litigiosum in locum & ius defuncti, non ex eo, quod stante lite Ordinarius conferre non possit, sed quia regula loquitur in gratiis de Beneficiis vacantibus in d. mensibus, at subrogatio non dicitur gratia de Beneficio vacante, sed quædam concessio iuris defuncti, subrogando in locum illius, quamuis contra istam limitationem teneat Gonzalez d. gloss. 32. n. 40. ex eo, quod supra dictum est n. 659. quod mensis est exprimendus in gratia, si neutri, quæ præsupponit litem, ut in decisione Aurien. Canoniciatus ibi citata, &c. sed respondetur, quod gratia, si neutri, est gratia de Beneficio vacante, & ideo

in ea locum habet regula

Sexto, regula non habet locum in gratia, reformatoria, seu perinde valere, quando in prima gratia fuit mensis expressus, nam tunc non est opus iterum eum exprimere in noua gratia, alioquin est omnino in ea exprimendus, Caputaquæ dec. 215. par. secunda, Mohed. decif. 4. de concess. Præben. num. 3. Gonzalez d. gloss. 32. numer. 41. & sequenti, & vide supra, numero 660.

672 Et an in prouisionibus Nuntij, seu Legati locum habeat hæc regula de expressione mensis, vide infra c. 3. n. 138.

674 In prouisionibus autem Episcoporum, & aliorum Ordinarium de Beneficiis in suis mensibus vacantibus, clarum est non esse necessariam expressionem mensis, quia nec ratio, nec verba regulæ eis conueniunt. Gonzalez d. gloss. 32. a. n. 46.

675 Vigesimo primo, circa illa verba, ac consuetudines etiam immemorabiles optandi, &c. de quibus Gonzalez gloss. 33. & 34. vide per nos supradicta ex n. 449. & circa illa verba, nec non privilegia, & indulta Apostolica circa ea, &c. agit Gonzalez gloss. 39. q. 1. ex nu. 2. de discrimine, & differentia inter privilegium, & indultum, quæ magis est quæst. de nomine, quam de re, &c.

676 Vigesimo secundo circa illa verba, ac etiam disponendi de huiusmodi Beneficiis, aut quod illa sub huiusmodi reservationibus nunquam comprehendatur, &c. notandum est, per ea non videri sublata indulta disponendi de Beneficiis reservatis, seu vacantibus in mensibus reservatis, de quibus Eneas de Falcon. de reservat. quæst. 4. principali effectu 6. & Simoneta quæst. 83. sed velle, quod indulta concessa simpliciter de disponendo de Beneficiis, de quibus per Eneam ibi, & Simonetam quæst. 81. & Mandos. reg. 1. quæst. 9. aut indulta, quod sub huiusmodi reservationibus non comprehendantur, nec suffragentur aduersus hanc reservationem, sed contrarium verius est, nempe, quod per dict. verb. derogetur indultis disponendi de Beneficiis reservatis, seu vacantibus in mensibus reservatis, ut colligitur ex illis verbis, de huiusmodi Beneficiis, i. de Beneficiis vacantibus in dict. mensibus reservatis, nam dictio, huiusmodi est relatiua præcedentium, cum omnibus suis qualitatibus, ut alias dicit Gonzalez gloss. 40. numero 4. c. gloss. verb. huiusmodi, in c. si Abbatem 36. §. huiusmodi de electione in 6. Parisius consilio 12. num. 32. vol. 3. & Rota decisione 319. numero 4. parte 1. diuersorum, sicut etiam derogatur indultis, & consuetudinibus optandi reservata, seu in mensibus reservatis, ut dictum est supra a numero 452. & ita etiam in proposito plane tenet Gonzalez gloss. 33. numero 6. & glossa 35. numero primo, & videnda est etiam regul. 13. & 14. ubi reuocantur facultates conferendi Beneficia reservata.

677 Sed circa dict. verba, ac etiam disponendi de huiusmodi Beneficiis, est dubium, an ea referantur duntaxat ad privilegia, & indulta Apostolica, an autem referantur ad consuetudines etiam immemorabiles disponendi de huiusmodi Beneficiis, ita ut non solum derogetur privilegiis, & indultis disponendi de huiusmodi Beneficiis, sed etiam consuetudinibus etiam immemorabilibus, non tantum optandi, verum etiam disponendi de dictis Beneficiis, & quamuis videantur solum referenda ad privilegia, & indulta Apostolica, quia relatio in dubio debet fieri ad proximiora, l. idem cum eodem ff. de iurisdict. omnium iud. Rota dec. 666. n. 1. p. 1. diuersorum, præsertim in glossa

Et

fin. in fin. in l. talis scriptura 30. §. fin. ff. de legatis 1. Rui-
hus cōf. 113. sub n. 7. vol. 4. lat. in l. 1. n. 9. falla 10. C. de li-
beris praeerit. Ant. Gabr. de clausulis conclus. 9. num. 5.
 tamen verius est, verba illa referri etiam ad con-
 suetudines etiam immemorales disponendi de hu-
 iusmodi Beneficiis, vt tenet González d. gloss. 33. q. 2.
 à n. 24. quia illae dictiones, ac etiam, augent disposi-
 tionem, Achill. dec. 7. num. 2. de priuilegiis, & Mandol.
 reg. 11. quest. 15. num. 6. ac propterea augent derogationem
 nostrae regulae, vt capiat quoque consuetudines etiam immemorales
 disponendi, praeter-
 tum cum eadem militet ratio in vtroque, & non sit
 maior ratio, quare referantur ad priuilegia, & indulta,
 & non ad consuetudines disponendi de dictis
 Beneficiis. Vnde ita plene & videtur esse de mente
 papae, & cessat ratio in contrarium adducta, & hanc
 sententiam, inquit González ibi num. 30. amplexa
 fuit Rota in vna Carthaginen. Portionis 29. Nouē.
 1587. coram Illustrissimo Blancheto, & in vna Foro-
 liuen. Capellanæ 5. & 12. Dec. 1588. coram Illustris-
 simo Seraphino, vt vidit annotatum in eorum libris,
 licet decis. extensæ non fuerunt, & se informante
 & obtinente fuit idem resolutum in vna Casalen.
 Canonica 19. Ian. 1604. coram D. Lita, & desuper
 fuit optima dec. extensæ, & sic cessat iam resolu-
 tio Rotæ in Gadicen. iuris nominandi 11. Febr. 1582.
 coram Bubalo, quod istius regulæ reseruatō non
 auferebat consuetudines immemorales prouiden-
 di in quibuscunque mensibus, quam refert Gonzá-
 lez gloss. 33. num. 6. quia illo tempore non aderant in
 nostra regula illa verba, ac consuetudines etiam im-
 memorales, &c. quæ postea addita sunt à Sixto V. vt di-
 ctum est d. n. 449. & regulæ antiquæ post finitū ver-
 si. volens precedentem, dicebant sic, ac priuilegia, & in-
 dulta Apostolica disponendi de huiusmodi Beneficiis, &c.
 González d. n. 6. & gloss. 34. n. 7. quamuis ego verius
 existimē, non potuisse dari d. consuetudinem, stan-
 te interruptione per singulos Pontifices renouan-
 tes regulam, vt alias dixi supra n. 454. & vide dicta à
 n. 557. Rursus circa illa verba, quæ vt González d.
 gloss. 35. 3. quest. n. 31. an papa potuerit derogare priui-
 legiis datis ad conferendum Beneficia, cum causa,
 vel sine illa, & concludit, quod etiam sine causa po-
 test illa reuocare, quia tale priuilegium principis ex
 sua natura, & qualitate habet tacitam conditionem,
 vt valeat, & habeat effectum quamdiu Princeps vo-
 luerit, & in ead. voluntate durauerit, & alias Anchar.
 consil. 2. n. 4. Paulus consil. 46. sub. num. 4. vol. 2. Abb. in
 cap. nouit, num. 25. & 26. de iudic. Palacios Rub. in rubrica
 de donat. inter virum. §. 96. à n. 16. Ant. Goin.
 in l. 43. Tauri num. 2. Grammat. decis. quadragesima
 sexta à n. 5. late Ant. Gabr. conclus. 9. de iure qua-
 esito. Quod à fortiori procedit quo ad ea, quæ sunt iurisdic-
 tionis, & sic iuris conferendi Nam iurisdictionalia
 Princeps ad sui libitum reuocat, & tollit quan-
 do vult. Grammat. decis. 49. à n. 2. maxime, quia
 regula nostra non tollit in totum d. priuilegia, sed
 effectum illorum suspendit, vt non suffragentur contra
 reseruationem huius regulæ, vt dicit idem Gonzá-
 lez gloss. 40. &c.

Tandem circa prædicta & verba notandum est,
 quod quamuis hæc regula velit priuilegia, & indulta,
 quod Beneficia sub huiusmodi reseruationibus
 non comprehendantur, aduersus eam minime suf-
 fragari, non censetur derogatum Bullæ Sixti IV.
 & Leonis X. de Canonicatibus Doctoralibus, &
 Magistralibus Cathedralium Hispaniæ infra adduc-
 tæ c. 4. n. 169. vbi statuitur huiusmodi Canonicatus

sub reseruationibus non comprehendi, ex eo præ-
 cipue, quia d. Bulla est per modum statuti, & per
 viam legis ad decisiones Rotæ in causa Tiralo-
 nen Vicariæ infra adductas 9. par. capitulo 2. num.
 309.

Et hæc est ratio præcipua, & solidum fundamen-
 tum huius rei, & vera resolutio quæstionis, quanti-
 post hæc latissime tractat González glossa 9. §. 2. an
 huiusmodi Canonicatus Doctorales, & Magistrales
 comprehendantur in reseruatione huius regulæ, in
 qua plura pro vtraque parte adducit, & tandem re-
 soluit non comprehendit, & d. gloss. 35. numero 36. re-
 mittendo se ad dict. §. 2. eius tamen fundamenta fere
 omnia procedunt in casu, quo in nostra regula non
 adesset d. derogatio, & decretum Concilij, eff. 25. de
 refor. capitulo 5. in quo principaliter fundatur, nihil
 facit ad propositum de reseruatione, nam solum di-
 cit, quod in prouisione huiusmodi Præbendarum
 non detrahatur earum qualitatibus, nempe, quod
 prouidendi sint Doctores, seu Magistri, seu alias
 graduati, & de pertinentia collationis nullum ver-
 bum, decisio autem Rotæ in causa Meliten. Benefi-
 cij, de qua supra num. 568. in qua etiam principaliter
 fundatur, non multum facit, quia hoc indultum, quic-
 quid González dicat, reuera non est concessum Vni-
 uersitati, seu communitati, vel Regnis, & prouinciis
 Castellæ, sed eius Ecclesiis Cathedralibus, Episco-
 pis, & Capituli, vt ex d. Bullis patet, atque adeo po-
 terat dici comprehendi sub illis verbis derogationis,
 quibusvis personis, & Collegiis, &c. nec rursus d. in-
 dultum fuit concessum ad fauorem eligendorum (vt
 in d. Meliten.) & personarum graduatarum, & ob
 remunerationem laborum d. Canonicorum Docto-
 ralium, & Magistralium, vt male ait González, sed
 ad fauorem Ecclesiarum, & Capitulorum, vt ex d.
 Bullis constat. Recte tamen dici potest, quod sic it
 per istam regulam non derogatur indultum con-
 cessum fauore eligendorum, vt in d. Meliten. ita, &
 à fortiori non derogatur indultum concessum fauore
 Ecclesiarum, in quo ius, & bonum publicum ver-
 satur l. 1. §. huius studij ff. de iustitia, & iure, ibi, publi-
 cum ius in sacris, in sacerdotibus, in Magistratibus con-
 sistet, vt bene sentit González d. §. 2. numero 48. qui
 tandem num. 63. id fundat ex communi vsu praxi
 vniuersali, & obseruantia, quæ ita recipit, & inter-
 pretata est, & hoc solum, inquit, mittit falcem ad ra-
 dicem. Sed ista praxis, & obseruantia fundata est præ-
 cipue in illa ratione per nos breuiter adducta, quod
 d. Bulla Sixti, & Leonis est per modum statuti, &
 per viam legis, ex quo d. indultum est generale, &
 quoddam statutum, & ordinario, vt in ipsis Bullis
 dicitur circa prouisionem, & modum prouidendi de
 dictis Canonicatibus omnium Ecclesiarum Cathed-
 raliū Regnorum Coronæ Castellæ, & Legionis,
 vt alias dicimus supra numero 570. circa indultum
 Clem. VIII. de Beneficiis patrimonialibus Calagur-
 ritan.

Vigesimo tertio, circa illa verba, & etiam cum qui-
 busvis derogatoriis derogatoriis, & fortioribus, effi-
 cianoribus, & insolitis clausulis, &c. de quibus Gonzá-
 lez gl. 36. vbi late agit de derogationibus priuilegio-
 rum, & clausulis derogatoriis, videnda sunt per nos
 dicta in proposito nostræ regulæ supra num. 566. &
 circa illa verba, quibusvis personis, & priuilegiis, de
 quibus González gl. 37. videnda sunt per nos dicta
 supra n. 568. & circa verba, cuiuscunque Dignitatis,
 &c. de quibus González gl. 38. dicta supra n. 639. &
 circa verba, quemodolibet concessa, notandum est per
 ea de-

ea derogari privilegiis, & indultis, siue sint concessa ad instantiam cuiuscunque supplicantis, siue motu proprio, vel alio quocunque modo, Gonzalez gloss. 39. & circa illa verba, aduersus reservationem huiusmodi minime suffragari, de quibus Gonzalez gloss. 40. videnda sunt dicta supra num. 678.

§. 12.

De alternatiua circa quam multa dubia examinantur.

S V M M A R I A.

Alternatiua solum cõceditur Episcopis, seu Archiepiscopis, & Patriarchis residentibus, ut inuenitur ad residendum, &c. n. 681. Et sic non habet locum in inferioribus collatoribus, num. 683. nec in Capitulo habente per se collationem, num. 684. nec etiam in Capitulo sede vacante, num. 685. ubi ponitur resolutio Rota.

De residentia Episcoporum ad alternatiuam requisita remissive, n. 686.

An Episcopus, qui habet alternatiuam acceptatã, & est absens a diocesi, possit conferre Beneficia vacantia in mense Mar. vel Sept. a num. 687. resolutur posse cum Rota, cuius decisio ponitur contra Mando, & Gonzalez, id tamen non procedere, quando Episcopus, qui gaudens est mense alternatiue, aut parte eius, esset absens mense sequenti Mar. seu Sept. aut quando acceptaretur Roma alternatiua mense Martij, seu Sept. aut in fine Febr. seu Aug. &c.

Episcopus absens a sua diocesi ultra tres menses absque causa legitima, & approbata, licet fructus suos non faciat, & promissio inter fructus computetur, potest conferre Beneficia, quia non est proprie, & vere fructus, &c. Et ubi fit mentio de fructibus, ad aliquos sustentationem, non venit presentatio, seu collatio, numer. 690. & seq.

An menses alternatiua debeant esse integri, ut Episcopus ea frui possit, a n. 692. resolutur, non requiri esse integros, &c. licet Rota contradicat, cuius decisio, & resolutio ponitur, que tamen decisio est vera in suo casu quando Episcopus gaudens est alternatiua mense Augusti, & recessit mense sequenti, &c.

An Episcopus qui de ordinario, & ut plurimum, non residet in suo Episcopatu, sed ad tempus cum animo recedens, gaudeat alternatiua in Beneficiis tunc vacantibus, cum residet, a numero 699. resolutur affirmatiue contra Rotam, cuius decisiones adducuntur.

An Episcopus existens in loco exemplo sua Diocesis dicatur in sua Diocesi residere, ita, ut gaudeat alternatiua, a n. 703. resolutur negatiue, nisi ibi esset causa sui officij contra Gonzalez.

An Episcopus, qui acceptauit alternatiuã, possit ea gaudere in Beneficiis ad eius provisionem spectantibus existentibus in alia Diocesi, a n. 705. resolutur affirmatiue cum Rota, cuius decisiones ponuntur.

De verbis ad liberam duntaxat, &c. remissive. Et an in Ecclesiis, in quibus collatio est communis Episcopi, & Capituli, facta inter eos concordia de prouidendo alternis vicibus, possit Episcopus in suo turno gaudere alternatiua, a n. 707. resolutur affirmatiue cum Rota, cuius decisio ponitur, & idem esse quando diuisio facta est per choros, vel annos, licet secus si per menses, be-

domadas seu dies. Et procedere, etiam si sola electio, nominatio, seu presentatio persona sit diuisa, & collatio remaneat communis, & idem esse in iure patronatus, seu presentandi communi Episcopi, & aliorum, &c. Et an tunc sit diuisum ius conferendi, an solum exercitium.

In terminis alternatiue antiquæ, in qua loquitur decisio Putei 88. lib. 3. alternatiua concessa Episcopo prodest Capitulo, ubi menses Ordinarij inter Episcopum, & Capitulum sunt diuisi ex concordia, etiam facta ante concessam alternatiuam, numero 718. & sequente.

An prædicta resolutio procedat, etiam si concordia non sit auctoritate Apostolica confirmata, a n. 721. resolutur pro tempore Episcopi eam facientis concordiam valere, etiam si non sit confirmata, & sic in ea procedere pro tunc dictam resolutionem, non tamen transire ad successores, nisi sit ab illis approbata, seu obseruata, & intrare etiam alternatiuam quando concordia fuit confirmata cum clausula, saluis reservationibus, &c. contra Gonzalez.

Doctrina Ostiensis, & aliorum, quod Episcopus de bonis, seu iuribus sua mensa Episcopalis potest donare, & allicare Capitulo sine solemnitate est dubia, & contrarium videtur verius, n. 722. & 723.

De materia turnorum in collationibus Beneficiorum remissive, n. 728.

An in Canonatu, & Prabenda Penitentiaria, in qua electio persona est solius Episcopi, possit Episcopus gaudere alternatiua non obstante quod collatio Prabende sit communis Episcopi, & Capituli, vel solius Capituli, a numero 729. resolutur affirmatiue, & tunc per accedens, & in consequentiam Capitulum frui alternatiua in collatione Prabende annexa. Et consequenter vacante Penitentiaria in mense Sept. seu Mar. habente Episcopo alternatiuam electionem, & collationem spectare ad Papam, & ponuntur decisiones Rote.

Si Episcopus habet ius presentandi ad aliquod Beneficium, cuius institutio ad alium spectat, intrabit in eo alternatiua, num. 734.

An facultas data Episcopis per alternatiuam intelligatur ita, ut prorsus sit sublata reservatio, &c. remissive n. 736.

An per indultum obtentum ad conferendum in omnibus mensibus videatur renuntiare alternatiue acceptatæ? n. 737. resolutur, quod non.

An eo ipso, quod Episcopus se intromittit in provisione Beneficiorum reservatorum, &c. usus, & beneficio alternatiue statim priuatus existat, & provisiones illius prætextu deinceps faciende sint nullæ? a n. 738. resolutur affirmatiue, & ponuntur Rota decisiones, nec est necessaria alia declaratio, & acceptatio Papæ contra Rotam, non obstante exemplo de caducitate, de quo a num. 743. nec etiam requiritur declaratio iudicis num. 748.

Quamuis Episcopus violans alternatiuam in sui odium statim amittat eam omnino, tamen ad gaudendum omnibus quatuor mensibus ordinariis, etiam qui iuxta alternatiuam sunt Papæ, oportet certiores facere Papam, seu Datarium de amissione, vel illi coram eis renuntiare, nisi Papa amissionem acceptasset expresse, & disposuisset, &c. n. 749. qua certioratio de violatione, non sufficeret, nisi fieret etiam de fraude quando Episcopus eam violaret ex proposito, & data opera ad eximendum se ab illa n. 750.

Episcopus, qui amittit alternatiuam per contrauentionem, se eam iterum habere velit, debet recurrere ad Papam.

Et 2.

pam id variando, & petendo eam, &c. numero 751.

An Episcopus, qui se intromisit in prouisione Beneficiorum reseruatorum propter ignorantiam reservationis amittat alternatiuam n. 752. resolutur, quod si ignorantia prouenit ex errore facti probabili, aut, quia reseruator esset secreta, & particularis, non amittat, sed si prouenit ex ignorantia iuris, saltem in foro exteriori, nisi sit ius dubium, quamuis ignorantia iuris, nisi sit dubium, non excuset à deuolutione etiam in foro conscientie.

Episcopus, qui à principio habuit iustam causam ignorantie, vel excusationis, si postquam certificatus est de reservatione immittit in possessionem ab eo prouisum, amittit alternatiuam, secus, quando immisum non curauit à possessione remouere contra Gonzalez. nu. 756. & seq. & num. 758. respondetur c. si Beneficia. de Præbend. in 6. & n. 759. simili de impetratione absentis nomine facta, non narratis eius obentis, quod ab initio non ualet, &c.

An Episcopus, qui se intromisit in prouisione litigiosi amittat alternatiuam numer. 760. resolutur, quod nō, ea tamen amittit intromittens se scienter in prouisione Beneficiorum non reseruatorum, que sunt per Papam prouisa iure prauentionis, siue valide, siue inualide num. 761.

De acceptatione alternatiua, & modo illius remissionis n. 762.

An Episcopus acceptata alternatiua Roma ante habitam notitiam acceptationis possit, ualde prouidere in suis quatuor mensibus, an uero statim illi cessent, & effectualiter incipiat gaudere alternatiua à n. 762. resolutur illos cessare contra Rotam, & effectualiter ei competere alternatiuam.

Mouetur difficultas, quod Episcopus non habens notitiam acceptationis alternatiua nullatenus ea uti potest, cum non sit certus de sua potestate, sicut dicitur in indice num. 765.

Secunda difficultas quod priuilegium non operatur antequam innotescat priuilegiato numer. 766. & aliqui curiales uolunt Episcopum non posse uti alternatiua ante notitiam acceptationis, & receptam fidem num. 767.

Ad primam difficultatem respondetur Ordinarium habentem alternatiuam prouidere ex vi sue potestatis ordinaria, nam alternatiua solum remouet obstaculum reservationis, & licet ignoret eius acceptationem, certum esse de fundamento sue prouisionis num. 768. & ad secundam, gratiam alternatiua, non esse priuilegium, sed remotionem obstaculi numero 769. & esto esset priuilegium, non requireretur dicta. notitia ex quo per procuratorem acceptatur, &c. numero 770.

Esto Episcopus non posset ualde prouidere ante notitiam acceptationis uirtute alternatiua, tamen ea habita posset prouidere Beneficia, que uacassent in mense alternato post acceptatam Roma alternatiuam, quod sufficeret, ut statim cessarent quatuor menses, n. 771.

Similiter collatio Beneficii uacantis in mense alias Apostolico, Sede Apostolica vacante, facta ab Episcopo vacatione dicta. Sedis ignorante ualet, &c. numero 772. ad quod conducit resolutio. Rota relata numero 773.

An Episcopus, qui Roman misit literas acceptationis alternatiua, & nescit, an sint Romæ receptæ, & recognita, uel non possit, in dubio licite prouidere de Beneficio tunc vacante in mense alternatiua, à n. 774. resolutur non posse licite simpliciter, & absolute prouidere,

posse tamen sub conditione, & similiter non posse tunc licite prouidere de uacantibus in mense Martij, seu Sept. nisi sub conditione, & prouisum sit in dubio non debere capere possessionem Beneficii, donec certum habeatur, &c.

Si Episcopus, qui probabiliter dubitat, an alternatiua sit iam acceptata, simpliciter prouidet de Beneficiis uacantibus in mense Martij, seu Sept. amittit alternatiuam, si iam acceptata erat. At conferens uirtute alternatiua, de cuius acceptatione non constat, eam non amittit, licet non sit facta, n. 780.

De clausula sublata, & decreto irritante, an liget Papam. Et Legatum, seu Nuntium, &c. remissionis, num. 781.

Accedimus iam ad alternatiuam, † quæ incipit ¹⁸⁴ à versiculo, in super sanctitas sua, & solum conceditur Episcopis, seu Archiepiscopis, & patriarchis residentibus, ut inuitentur ad residendum, ut patet ex illis uerbis, in super sanctitas sua ad gratificandum Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis inuenta ipsis quando apud Ecclesiam, &c. est enim eorum residentia grata Papæ. Et sicut illi, si non resident, plebuntur pœnis, de quibus in Conc. Triden. sess. 6. capitulo 1. & sess. 23. ap. 1. de reform. & in constitutione 17. & 115. Pij IV. sic etiam, si resident, pluribus potiuntur priuilegiis per dictam constitutionem 17. Pij IV. concessis, de quibus Gonzalez gloss. 41. a numer. 4. ubi ex num. 11. aliqua dicit de Patriarchis.

Vnde, cum alternatiua solum † concedatur Episcopis, Archiepiscopis, & patriarchis, non habet locum in inferioribus collatoribus. Flores de M na quest. 4. num. 50. Rota in Beneuentana Beneficiorum supra adducta, num. 418. & post hæc Gonzalez gloss. 42. numer. 1. & 2. quamuis de hoc olim dubitatum fuisset in vna Barchinonen. infirmaria 18. Martij 1558. coram D. Iunio. In qua Domini dixerunt consulendum esse Papam super intentione suæ regulæ, qui respondit, ut in ea decisione dicitur, mentem suam esse, ut regula pertineat tantum ad maiores collatores, non autem ad inferiores, cum ipsi perpetuo resideant Et quamuis Zerola in praxi Episcopali 1. part. verb. alternatiua. uidetur dicere eam habere locum etiam in inferioribus collatoribus, tamē reuera, quod uult dicere est, quod reseruatō octo mensium habet locum etiam in inferioribus collatoribus, ut dicit verb. Beneficia. §. 2. fall. 7. ubi ait, quod alternatiua currit inferioribus collatoribus per argumentum à maiori ad minus, & solum, quoad quatuor menses, iste enim author loquitur barbare, ut solet.

Vnde etiam non habet locum † alternatiua Capitulo habente per se collationem, ut fuit dictum in Salamantina alternatiua infra adducta, num. 708. & in Salamantina dimidiæ Portionis infra adducta. 11. par. cap. ultimo num. 242. & in Regien. Canonatus supra relata, numero 415. Gonzalez dict. glossa 42. numero secundo. circa quod uide dicta supra numero 473.

Nec etiam habet locum in Capitulo † sede Episcopali vacante, ut in vna Segobien. Canonatus 24. Nou. 1588. coram Illustrissimo Cardin. Plato, in qua dixerunt Domini satis constare de lre ualida ad hoc ut intret gratia si neuri D. Ioannis Turmedi ex quo causa fuit commissā in Rota, & eius vigore citatio legitime executā iuxta notata in Clem. 2. ut lite pendente, & licet

licet semel signatur a uocauerit causam a Rota ad par-
tem, tamen etiam iterum illam commisit in Rota; quod si
pretendat pars fieri non potuisse, debet ipsam signaturam
adire, & reformari facere commissionem, tamen si com-
missio est iusta, cum agatur de Beneficio reservato, siue
capiatur reservatio per obitum in mense Februarii, qui
est reservatus cum alternatiua, non habeat locum sede
Episcopali vacanti, siue capiatur vacatio propter decre-
tum vacationis per assecutionem, ut per Simonetam de
reservatio, questione 16.

66 Et circa residentiam in Episcoporum, ad alterna-
tiam requisitam, de qua in illis verbis, ipsi quamdiu
apud Ecclesiam, aut diocesis suas vere, ac personaliter
rederint duntaxat. videnda sunt supradicta ex num.
400. & 501.

67 Sed circa ista verba restant aliqua dubia exami-
nanda Et primo dubitatur an Episcopus, qui habet
alternatiam acceptatam, & est absens a Diocesi,
possit conferre Beneficia vacantia in mense Martij,
vel Septembris, qui iuxta alternatiam est Papae? In
quo Mandosius conf. 18. n. 8. & 9. tenet alternatiam
acceptatam praedictam Episcopo absenti a suo Epi-
scopatu, quoad mensem Martij, seu Sept. qui iuxta
alternatiam est Papae, in arbitrio enim Episcopi
habere quatuor menses, vel sex acceptando alterna-
tiam, quo casu non est amplius querendum, an con-
tra ipsum alternatiua allegari possit, cum ipse eam
elegerit, unde succedit regula, quod semel placuit,
&c. Et variatio reprobat, praesertim in praedictum
alterius, si de electione, ff. de Legato 1. l. huius-
modi, §. Stichum, & ibi gloss. de Leg. 2. l. nemo potest mi-
nare, ff. de reg. iuris, &c. maxime, si non allegatur im-
pedimentum, ob quod excusari potuisset, ut ait num.
11. sequitur nouissime Gonzalez gloss. 43. a. 1. 16. &
134. & allegat decisionem Faentinam Canoniciatus.
16. Decemb. 1585. infra adductam, n. 693. & Mayori-
cen. Canoniciatus 15. Nou. 1593. infra adductam, numero
732.

68 Contrarium tamen tenuit Rota in vna Sulmo-
nen Canoniciatus coram D. Cantuicio 4. Mart. 1. 83.
ut in sequenti decisione. Vacant in Ecclesia Sulmo-
nen. de mense Sept. 1581. Canoniciatus, de quo Ordina-
rius prouidit Vincentio de Bernardis, postmodum de eo-
dem Canoniciatu, uti de reservato ex regula mensium
reservatoria, fuit autoritate Apostolica promissu Rai-
naldus de Rinaldis. Dubitauit 4. Martij 1583. an con-
sisteret de reservatione stante, quod Episcopus Sulmonen.
acceptauerit alternatiam, resederit personaliter apud
Ecclesiam, vel Diocesim de mensibus Ian. Febr. Mart.
& Aprilis 1581. & in principio mensis Maij se absen-
tauit ab Ecclesia, vel diocesi, durauitque absentia per
totum mensem Sept. & ultra, & sic Canoniciatus vacauit
de mense Sept. durante absentia Episcopi, Domini
sine difficultate tenuerunt non consistere de reservatione,
quia licet secundum alternatiam mensis Sept. sit reser-
uatus, tamen ex quo Episcopus tunc temporis non resede-
rit, cessauit alternatiua, quae non solum acceptionem,
sed etiam residentiam requirit, & ideo inuita regula 8.
mensium secundum quam mensis Sept. est Ordinarius, non
obstat, quod reservatio 8. mensium inchoauit de mense
Maij, de quo cessauit residentia Episcopi, & per conse-
quens alternatiua, quae cessante intrat regula 8. men-
sium, quia licet de mense Maij inchoauerit reservatio
8. mensium, non tamen mutantur menses in regula ex-
pressi, qui sunt certi, & inuariabiles, prout verba regula
sunt clarissima. Non obstat, quod ratio regulae prouiden-
di, scilicet pauperibus clericis, & aliis benemeritis per-
sonis, militat etiam in aliis mensibus, quia regula est

restricta ad 8. menses certos in ea specificatos, non obstat
quod in simili scribit Abb. conf. 93. lib. 1. de electione
medici faciendi in mense Ian. ex forma statuti, quod pro-
pter rationem in eo expressam conseruandi scilicet, sanita-
tem, & prouidendi aegrotis, potest eligi medicus in mense
Maij, quia hoc dictum Abbatis non applicatur casui nostro,
ideo enim post lapsum mensis Ian. ad eligendum medi-
cum praefixi, non est exclusiua, & potest eligi in alio
mense, quia non cessat ratio statuti, imo fortius militat,
quia quanto magis differtur electio medici, tanto magis
mora est periculum alicuius, ut per Abb. ibi sub num.
3. vers. ita in proposito, at secus in casu, in quo retentis
isdem mensibus in regula nominatis, satisfactio rationi in
ipsis regula, quia statim atque Episcopus non resideret, in-
cipi reservatio 8. mensium, qui tamen non mutantur, sed
retinentur ydem, qui in regula sunt expressi, alias orire-
tur confusio. Refert, & sequitur Anastas. Germonius
de indultis Cardinalium. §. volumus 18. & tandem co-
cludit Episcopum absentem a Diocesi posse confer-
re Beneficium vacans quous quatuor mensium, licet
acceptauerit alternatiam.

Id tamen non procederet, & quando Episcopus,
qui gaudens est mense alternatiua, puta Februarij,
seu Augusti, aut parte eius esset absens mense se-
quenti Martij, seu Sept. iuxta dicta infra, num. 696.
ex d. decisione Faentina & Maioricens. aut quan-
do acceptaretur Romae alternatiua mense Mar-
tij, seu Septembris aut in fine Februarij, seu Augu-
sti, tunc enim non deberet gaudere mens. Martij
seu Sept. etiam si nunc absens esset, quemadmodum
non deberet eo gaudere, si praesens esset, alias pos-
set gaudere duobus mensibus continuis redeundo
in mensem sequentem, quicquid vellet Rota in il-
la Seguntina praestimonij infra relata, numero
763.

Sed videtur, & quod Episcopus absens a sua dice-
cesi ultra tres menses absque causa legitima & ap-
probata, ut in Concilio Trident. sess. 23. de reform. ca-
pit. 1. non possit conferre Beneficia vacantia, etiam
in quatuor mensibus ordinariis, quia ex d. decreto
Concilij, vers. si quis autem fructus suos non facit, &
prouisio Beneficiorum inter fructus computatur &
querelam. de electione. cap. cum olim. de causa poss. cap.
consultationibus de iure patron. ubi notatur, & in cap.
cum olim de maioritate, & obedientia, & in cap. 2. de in-
tegrum restitutione, & in c. 2. ne sede vacante, & Car-
din. in Clementina 2. numero 23. de etate, & qualitate.
Villadiego de legato, quest. 9. 1. part. nu. 20. Corraf. de
Benef. 2. part. cap. 7. in princip. & 4. part. c. vlt. n. 23. &
Rota in vna Hispanica iuris vocandi 26. Iun. 1591. co-
ram D. Orano, & in Calaguritana infra relata cap.
vlt. n. 226.

Resp. vero collationem Beneficiorum non esse
vere, & proprie fructum, sed tantum large impro-
prie, & metaphorice, ut alias recte tradit Suarez. 5.
tom. de censuris diffinitione 27. sectione 1. numero 33.
necesse his Illoquitur Concilium. d. vers. si quis autem
quod cum sit poenale est stricte interpretandum reg-
ula, lib. 6. cum aliis. Et confirmatur, nam Concilium
ibi fructus, quos Episcopus ob absentiam amittit, ait
esse fabricis & pauperibus erogandos, quod non
conuenit collationi Beneficiorum. Facit doctrina
Felini in d. cap. cum olim. de maior. & obedientia. nu.
2. quam sequuntur Cassaneus in consuetudinib. Bur-
gundia rubric. 6. §. 4. Baega de decima tutori prestan-
da cap. 23. num. 25. & 26. & Ioann. Gutierrez de ruc-
lis 3. part. cap. 29. num. 10. quod ubi fit mentio de fru-
ctibus ad alicuius sustentationem, non venit pra-

Ec 3

ALICIA
de
engf.

VIII
15

sentatio, seu collatio, &c.

692 Secundo dubitatur, ¶ an menses alternatiue debeant esse integri, vt Episcopus ea frui possit, verbi gratia, si Episcopus habens alternatiuam acceptatam, sit absens à sua diœcesi principio mensis Febr. Aprilis, aut alterius alternati, & reuertatur in eodem mense, an gaudeat alternatiua in Beneficiis vacantibus in tali mense post reditum ad Episcopatum, seu si Episcopus secunda Februarij seu principio alterius mensis alternati, acceptet Romæ alternatiuam, an ea gaudeat in Beneficiis post acceptationem vacantibus in tali mense? In quo videtur respondendum gaudere alternatiua, & non requiri menses esse integros, cum vacationis Beneficij ratio habeatur, vt ibi, *quæ antea in mensibus Febr. April. &c. vacare contigerit.* Et in hoc videtur inclinare Sarmiento libro sexto selectarum cap. 18. sub numer. 9. ibi, *cum Beneficij vacationis ratio habeatur summo iure agendo.*

693 Contrarium tamen videtur ¶ Rota tenere in vna Faentina Canonicius 16. Decembr. 1585. coram Illustrissimo Blanchetò, quæ Decisio sic se habet. *Proposui dubium in causa Faentina Canonicius, an constet de tali reservatione, quæ obstat in casu, de quo agitur, & decimosexto Decembr. 1585. fuit per Dominos resolutum consultare de tali conseruatione, quæ obstat Iulio. clara est enim reservatio Papæ, & indubitata est acceptatio alternatiua per Reuerendissimum Episcopum, ex quo fundatur intentio Ioannis Evangeliste, non obstat, quod beneficio alternatiua tandiu liceat Episcopis gaudere, quamdiu resederint in suis Ecclesiis, ex quo cū Reuerendissimus Episcopus esset absens à propria diœcesi, cessat commodum alternatiue, quia cum ab initio mensis Septemb. esset acquisitum ius Papæ, semper ille mensis remanet reservatus, sicut dicitur de Beneficio semel affecto, quod semper remanet affectum. Rota in nouis de Præb. decis. 10. & dictio, quādiu est apposta mensi integrali, non autem diebus mensis, quo casu integrat regula. Ietū qui. ff. de vlucap. vt totum integrale, non autem singula partes veniant considerande, alias sequeretur, quod liceret Episcopis frui mense Aug. propter residentiam, & Septemb. propter absentiam, & pro reditu mense Octob. sequeretur etiam, quod alternatiua concessa residentibus, vt eos ad residendum inuiter, contrarium operaretur, vt ad sepe recedendum impelleret. Nec obstat quod integritas Reuerendissimi Episcopi excludat huiusmodi presumptionem, quia agitur de expositione regula, quæ vniuersaliter loquitur, & complectitur omnes casus. l. i. §. scilicet. ff. de postulando. Non obstat, quod collatio non pertineat ad Episcopum.*

Primo, quia adhuc lis pendet cum Capitulo.

Secundo, quia per concordiam initam inter Reuerendissimum Episcopum, & Capitulum collatio est libera Reuerendissimi Episcopi. Tertio, cum illius veniat ex collatione Reuerendissimi Episcopi, ius debet metiri ab aëlore, & si ipse non habet titulum, ab habente potestatem conferendi, multo minus potest molestare Ioannem Evangelistam possessorem. Non obstat, quod expirauerit acceptatio ex lapsu quinquennij, quia contrarium seruatur ex stylo, ut alternatiua acceptatio semper censeatur continuata, ex quib. & alijs deductis pro Ioanne Evangelista, & his precipue, quæ scribit Dom. Biscia, Dominum tenuerunt huiusmodi Canonici esse reservatum. Apparet ergo Rotam velle menses alternatiue debere esse integros, & dictionem, *quādiu*, esse appositam mensi integrali, non autem diebus mensis, & refertur in Eluen. Beneficij infra adducta, numero 699. idem tenet Anast. Germ. de indul-

tis Cardin. §. volumus, num. 20. vbi affert totum, quod tradit ista decisio Faentina, & ait, quod Episcopus habens alternatiuam acceptatam, qui discessit à diœcesi, puta Sept. non potest providere illo mense, licet absens non gaudeat alternatiua, & si residet in diœcesi in mense Papæ reservato, per suam absentiam non recuperat ius conferendi, quia mensis ceptus sub reservatione Papæ, in eadem perseverat, & dictio *quādiu*, deseruit mensi integro, non autem aliquibus diebus mensis, &c. vt in d. decis. & ita sentiunt communiter curiales Romæ. Et ita nouissime intellexi tenuisse Rotam in vna Salamantina Beneficij de Almenara 20. Iun. 1605. in qua, cum Beneficium vacasset 19. Aug. 1603. & D. Episcopus acceptasset alternatiuam 18. eiusdem, qui virtute eius illud prouidit, Papa autem illud prouidit D. Roderico de Paz, declarauit Rota, quod prouisio spectabat ad Papam, quod mensis non est diuisibilis, nec sunt dies in alternatiua, sed menses, &c.

Tamen in Episcopatu ¶ Legionen. de anno 1594. 694 accidisse casus, quod Episcopus 5. Febr. acceptauit Romæ alternatiuam, & decima eiusdem vacauit Canonicius quidam, quem Episcopus prouidit, eius prouisio, vt Romæ intellexi, fuit tollerata per S. D. Clementem VIII. & Sanctissimus prouidit alij, qui vacauit sequenti mense Martij, quamuis aliqui curiales prætenderent d. primum Canonicius, quasi spectaret ad prouisionem Sanctissimi ex eo, quod alternatiua fuerat acceptata incepto mense Februarij iuxta dicta.

Et quidem mihi verior ¶ videtur prima sententia, scilicet, non esse habendam rationem mensis integri, sed vacationis Beneficiorum, ita vt si vacatio contingat post acceptatam alternatiuam, in mense alternato, & Episcopo residente, possit ipse ea cōferre, licet acceptatio facta sit intrato jam dicto mense, seu ante vacationem Episcopus absens fuerit in illo mense per aliquot dies, & hæc sententia videtur conformior & verbi, & menti regulæ, & dicere, quod dictio *quādiu* apposta est mensi integrali, videtur magna restrictio, & diuatio, cum mensis sit diuisibilis per dies, nec intrat simile de Beneficio semel affecto, quod semper remanet affectum, de quo infra ad fin. in proposito enim reservatio, seu affectio, non cadit super mensem, sed super Beneficia vacantia in mense, vt apparet ex ipsa regula, & si dictio, *quādiu*, apponeretur mensi integro, sequeretur, quod non posset Episcopus conferre Beneficia vacantia in mense alternato, si post vacationem in eodem mense abesset à Diœcesi, quod non est dicendum.

Puto tamen decisionem ¶ Rotæ in d. Faentina 696 esse veram in suo casu, scilicet quando Episcopus gauius est, seu gaudere potuit, si vacatio euenisset alternatiua mense Aug. seu etiam in parte illius, tunc enim non posset gaudere mense Sept. propter absentiam, si forte se absentiauit postquam intrauit Septemb. seu etiam antequam intraret, alias sequeretur absurdum consideratum in dict. decisione, quod liceret Episcopis frui mense Augusti, propter residentiam, & Sept. propter absentiam, & pro reditu mense Octobr. quod non est admittendum, nam sic fraudaretur Papa, & Episcopus frueretur tribus mensibus continuis, seu parte trium, & alternatiua concessa residentibus vt eos ad residendum inuiter contrarium operaretur, vt ad sepe recedendum impelleret, vt in d. decis. dicitur, & ista dec. Faentina in suo casu videtur approbata in vna Vican. præcento-

riz coram eod. D. Blancheto 11. Dec. 1591. infra adducta 741. & in Maioricens. Canonatus adducta num. 732.

637 Hæc sunt, quæ in prædicto t. dubio ego punctualiter scripseram, post quæ vidi González d. gloss. 43. 5. q. ex n. 136. vbi late tractat istam quæstionem & d. n. 141. tenet prædictam meam sententiam, nempe, quod si Episcopus, qui acceptauit alternatiuam, fuit absens à Diocesi in principio alicuius ex mensibus suis ratione alternatiuæ, & post reditum ad propriam Diocesim, vacat tunc in eodem mense Beneficium potest illud conferre, quia regula nostra ad hoc, vt Episcopus, qui alternatiuam acceptauit possit conferre, quo duntaxat requirit, primum, quod Beneficium liberæ collationis, alias non reseruatum, vacauerit in aliquo ex sex mensibus ordinariis, vigore alternatiuæ, secundum quod de tempore vacationis residet, sed in casu propositæ quæst. vtrumque concurrat, vacatio in mense ordinario, & in tempore residentie, cum iam Episcopus ad suam Diocesim redierit, licet in principio mensis absens fuerit, igitur ad Episcopum spectat collatio: præterea, quia ad considerandum si Beneficium sit reseruatum iuxta dispositionem regulæ nostræ, attenditur tempus vacationis, Rota decis. 774. num. 13. lib. 3. part. 3. diuer. cum aliis, & qualitas adiunctæ verbi, vacationis, debet regulari secundum tempus verbi, ergo si nihil aliud est considerandum, nisi tempus vacationis, & qualitas residentie de illo tempore, nihil deficit vt Episcopus conferre valeat: Rursus, quia illa dictio, *quandiu*, tempora diuidit, iuxta leg. si quis ita legauerit, 8. ff. de conditionib. & demonstrationibus, & quæ ibi notantur, & per Mantican de coniecturis lib. 11. tit. 19. num. 12. nam, quilibet mensis in dies triginta, aut triginta & vnum, aut viginti octo diuiduntur, & quilibet dies in vigintiquatuor horas &c. Et eadem ratio, quæ est de toto quoad totum, est de parte, quoad partem. Euerar. in loco de toto ad partem. Deinde, quia alias, si esset necessaria integra residentia totius mensis, sequeretur inconueniens, quod si Episcopus resedisset omnes fere dies mensis, & in illis vacantia Beneficia contulisset, & post factam legitimam provisionem de dictis Beneficiis, in vltima die ipsius mensis abesse contigisset, collationes factæ de tempore habili corruerent, quod est prius contra mentem Papæ alternatiuam concedentis, sequeretur etiam, quod tales collationes essent conditionales, videlicet, sub conditione, si Episcopus integram residentiam totius mensis continuasset contra cap. 2. de elect. lib. 6. necnon, si principium mensis esset considerandum, daretur inconueniens, quod si Episcopi residerent in principio suorum mensium, & postea absentes, in reliqua parte mensis gauderent alternatiua non residentes, quod minime dicendum est, quia esset expresse contra regulam nostram. Demum, quia si Papa voluisset, quod esset necessaria continuata residentia totius mensis, expressisset, quod non fecit. Item apud. S. a. prætor versul. ea enim. ff. de iurur. cap. ad audiendam. 12. de decimis, item, quia concessio alternatiuæ est fauorabilis, cum innitatur iuri communi, ac propterea potius amplianda, quam restringenda, vt supradictum est numero 474. & Beneficium Principis est contra concedentem latissime interpretandum, leg. 3. ff. de constitutionibus Principum cum aliis. Et ad dict. decisionem Faentinam respondet, quod non loquitur de aliquo ex sex mensibus ordinariis vigore alternatiuæ, sed de mense Septemb. qui stante al-

ternatiua semper est mensis Apostolicus, siue Episcopus resideat, siue non resideat, secundum suam opinionem, de qua dubio præcedens numero 867. & quod respectu dicti mensis Septem. intrant bene omnia, quæ dicuntur in d. decisione, iuxta cuius terminos, inquit, intelligenda est decisio Eluen. eam allegans. Et ad rationem adductam in d. decisione, quod dictio, *quandiu*, sit appposita mensi integrali, non autem singulis diebus mensis iuxta leg. cum quis edes. ff. de usufruct. cui consonat, qui vniuersas. ff. de acquirenda possessione, respondet negando, quod dictio, *quandiu*, sit appposita mensi integrali, quando mensis est ordinarius, vt dixit, & quod casus. d. l. cum quis edes, & similia non applicatur in proposito nostro. Nam domus constituta ex omnibus suis materialibus iudicatur vna, & eadem res indiuidua, & singulæ res quamdiu adherent ædificio amittunt naturam suam rerum mobilium, & efficiuntur vnum corpus immobile & indiuisibile, quod secus est in casu nostro, quia mensis habet singulos dies, & horas separatos, & indiuisibiles, vt supra considerauit. Et quod melius conueniret mensi exemplum de grege de quo loquitur l. rerum mixtura. ff. de usufruct. &c. hæc González. dist. gloss. 43. quæstione 5.

Qui idem tenet glossa 65. t. vbi ex eo, quod regula declarat usum alternatiuæ incipere, ex quo sunt recognita literæ acceptationis ipsius, infert, quod si Episcopus acceptauerit alternatiuam effectualiter, cum recognitione de principio mensis Martij, quamuis non potuerit providere in mensibus Ianuarij, & Februarij ratione reservationis regulæ nostræ adhuc etiam erit impeditus providere in ipso mense Martij, nam stante d. acceptatione d. mensis remanet Papæ reseruatus, & sic in isto casu Papa habebit tres menses continuos. Et versa vice, si Episcopus acceptauerit alternatiuam de principio mensis Aprilis aut Octobris, quamuis menses præcedentes Martij, & Septembris fuerint Ordinarij, nihilominus gaudere debet alternatiua in ipso mense Aprilis vel Octobris, & sic fruitur duobus mensibus continuis. Et quod si Episcopus acceptat alternatiuam post iam ceptum mensem Februarij, Aprilis, Augusti, aut Octobris, quamuis in principio talis mensis ante acceptationem, non potuerit providere, quia obstat reseruatio, tamen in reliquis diebus eiusdem mensis intrabit alternatiua, ac poterit Episcopus providere, prout etiam è conuerso, si acceptatio contingat fieri intrante iam mense Martij, aut Sept. vsque ad diem acceptationis ille mensis erit ordinarius, & post eam erit reseruatus, & quod vnus & idem mensis potest esse partim reseruatus, & partim ordinarius, & quod mensis non sit semper considerandus, vt vnum totum integrale, sed sunt attendendæ singulæ eius partes, suam causam, & naturam diuersam continentes, vt in dict. glossa 43. quæstione 5. & quod in casu nostro non solum vnus, & idem mensis potest esse partim reseruatus, & partim non reseruatus, sed etiam vna & eadem dies, nam si conclusio acceptationis sit in vna die mensis Februarij, Aprilis, Augusti, aut Octobris, tempus illius diei vsque ad punctum recognitionis erit reseruatum, & ex illo puncto in posterum erit ordinarius ac cessabit reseruatio, & quod ita consultus nuper respondit in quadam causa Salamantina Beneficij, & per contrarium si acceptatio concluditur in aliquo ex mensibus Martij, aut Septembris dies illa acceptationis erit par-

AFICIA
de
engf.

VIII
15

tim ordinaria, usque ad illum punctum recognitionis, & partim referuata ex illo puncto, vt in terminis tradit Mandos. *consil.* 18. in princip. & sub num. 8. ad fin. imo eadem ratione vna, & eadem hora poterit amplecti tempus referuatum, & poterit esse valida, & non valida collatio Ordinarij, &c. Hadenus Gonzalez *dist. gloss.* 65. cuius doctrina mihi placet, & est notanda, & vide dicta supra numero 553.

699 Tertio dubitatur, tan Episcopus, qui de ordinario, & vt plurimum non residet in suo Episcopatu, sed ad tempus, non cum animo permanendi, sed recedendi; gaudeat alternatiua in Beneficiis, tunc vacantibus, cum residet? In quo Rota in causa Eluen. Beneficij, 22. Mart. 1599. coram D. Mellino Cardinali meritissimo, & Nuntio Hispaniæ negatiue tenuit, vt in sequenti decisione.

Reuerendissimus Episcopus Eluen. continuo commoratur in ciuitate Vlisbonen. vbi præstet officio S. Inquisitionis totius Regni, sed ante festa Paschalia solet accedere ad suam Ecclesiam, & is per alios, iterum reuertitur ad d. ciuitatem m. de anno 1598. accessit ad suam Ecclesiam die 6. Mar. in qua residit per totum mensem Apr. de quo mense vacauit per obitum Balthasaris de Lucena Beneficium simplex in Ecclesia Parochiali S. Saluatoris, & cum dubitaretur, an collatio spectaret ad eum vigore alternatiue quam acceptauerat, vel Beneficium esset referuatum, propositi dubium, an esset referuatum, & fuit resolutum esse referuatum. Potissima ratio resolutionis fuit, quia licet regulæ tribuat Episcopis priuilegium alternatiue, quamdiu apud suas Ecclesias vere, & personaliter resederint, & sic est contenta presentia temporali Episcopi, dummodo sit per integrum mensem iuxta interpretationem alias datam in causa Faentina Canoniciatus 16. Decembr. 1585. coram Illustrissimo Cardinali Blancheto, eam debet intelligi de presentia temporali ordinata ad effectum permanendi, & residendi in sua Ecclesia, non autem de casuali, momentanea, & temporali, non cum animo permanendi, sed recedendi, quia ista non dicitur proprie residentia, quam regula requirit Archidiacon. in capit. licet canon. numer. quinto de elect. in sexto, Cornuus consilio 244. numer. decimo octauo, & decimonono, lib. 2. & ista interpretatio est multum conformis menti regula, qua fuit, allicere Episcopos ad residendum propter hoc priuilegium, cui menti non satisfi per presentiam momentaneam, & temporalem, cum animo discedendi, unde cum Reuerendissimus Episcopus non accesserit ad suam Ecclesiam cum animo permanendi, sed iuxta solitum aliorum annorum, per alios functionibus Paschalibus, redeundi, prout rediit ad d. ciuitatem, in qua vt dictum est, continuo commoratur, non est locus regula, & consequenter cessante alternatiua Beneficium est referuatum ratione mensis.

700 Quam decisionem adducit posthæc Gonzalez *d. gloss.* 43. 6. questione, a num. 173. & ait, quod postmodum in eadem causa sub die 30. Octob. 1602. coram D. Ludouiso, fuit, vtraque parte informante, disputatum dubium, an intraret arbitrium Rotæ, nã prouisus Ordinarius appellauerat à sententia Auditoris Cameræ prolata, ad fauorem prouisi Apostolici, & causa appellationis fuit commissâ eidem D. Ludouiso, cum clausula arbitrio Rotæ, & resolutum fuit, non esse locum arbitrio, & quod circa propositum nostrum, dicit d. decisio sic. Quod autem Episcopus non residet, licet de tempore vacationis fuerit præsens, patet, quia propter officium Summi Inquisitoris, quo fungebatur in ciuitate Vlisbonen. ibi continue permanebat, licet aliquando, & certis temporibus

visitaret Ecclesiam Eluen. vbi per aliquos dies morabatur exercendo munera Episcopalia, prout contigit de tempore vacationis, unde ex mora, quâ fecit in ciuitate Eluen. animo reuertendi, prout reuersus fuit ad ciuitatem Vlisbonen. non potuit pro residente haberi. leg. 1. §. habitare. ff. de his, qui deiecerunt, vel effuderunt. l. postliminio. §. captiuus. ff. de captiuis, & postliminio reuersis, & fuit in hac causa dictum 22. Martij 1599. coram R. P. D. meo Mellino, & traditus per Archid. in c. licet canon. num. 5. de elect. in 6. & per Corneum, cõfil. 244. n. 18. & 19. li. 2. facit quia, cum non diceretur recessisse à ciuitate Vlisbonen. à qua recessit animo reuertendi, l. qui fugitiuus, ff. de adilit. edict. §. in his autem animalibus. inst. de rerum diuision. & ita adhuc in d. ciuitate diceretur residere, lo. And. vbi supra, Card. in Clem. 1. q. 12. de foro compet. non potuit pro eodem tempore haberi pro residente etiam in ciuitate Eluen. gloss. & D. in cap. non potest de Præb. li. 6. cum aliis allegatis per Ripam, resp. 14. n. 32. in tit. de lege, & consuetudine, non obstat decisio in causa Faentina Canoniciatus coram Illustrissimo Card. Blancheto, quia illi respondetur in decisione D. mei Mellini, verum esse sufficere presentiam Episcopi, per mensem integrum, ad effectum, vt gaudeat alternatiua, sed debere intelligi de tali presentia, qua sit cum animo ibi permanendi, quia non dicitur quis esse, vbi est in corpore, si mente & animo abest, l. postliminio. §. captiuus, ff. de captiuis, & postliminio. reuersis, cum aliis allegatis, ad id, quod dicitur animum Episcopi non cognosci, cum sit imperscrutabilis, respondetur, quod imo satis in casu nostro declaratur ex precedentibus, & sequentibus. l. sed & Iulianus. §. proinde. ff. ad Macedon. l. si seruus plurium, §. fin. ff. de legatis 1. & a solutis, Aymon. consil. 20. n. 7. Et inquit etiam Gonzalez, quod deinde in alia causa Eluen. ratione vacationis alterius Beneficii de mense Febru. quando Episcopus Eluen. aderat in sua Ecclesia, cum ipse illud contulisset vni, & alius esset prouisus à sede Apostolica, introducta lite in Rota, coram D. Penna, fuit facta eadem resolutio, contra prouisionem Episcopi, sub 13. Nouemb. 1602. cuius resolutionis decisio in hac parte se habet, vt sequitur. Non obstat prætensa prouisio Petri ab Ordinario promissi eo, quod Episcopus gaudebat alternatiua, quia respondebatur primo, quod cū Episcopus Eluen. exerceret in Regno Portugallie officium Inquisitoris, cuius ratione solebat, & tenebatur residere in ciuitate Vlisbonen. vbi erat constitutum idem tribunal, ideo, licet aliquando foret accedere ad suum Episcopatum, & in eo residere, cū illa residentia non esset omnimoda, & deliberata, sed animo recedendi, & reuertendi ad tribunal officij generalis Inquisitoris, non gaudebat alternatiua, cum illa non esset propria, & talis residentia, qualem regula requirit, Archidiacon. in cap. licet canon. num. 5. verficul. parum enim est, de electione libro 6. Cornuus consilio 244. num. 18. & seq. lib. 2. & fuit resolutum in alia Eluen. Beneficij, 22. Martij 1599. coram R. P. D. meo Mellino. Et idem etiam postmodum fuit firmatum in eadem causa Eluen. coram eodem D. Penna 17. Nouemb. 1603.

Nihilominus tamen (salua pace, & reuerentia tanti tribunalis) contrarium mihi verius visum est, nam regula solum considerat residentiam actu tempore vacationis, absque distinctione, & consideratione animi, sic etenim inducuntur Episcopi ad residendum saltem amplius, quam alias residerent, & qui residet, licet habeat animum redeundi, nec redeat de ordinario, pro tunc vere residet, & vt talis facit fructus suos, non obstante Decreto Concilij, sess. 23. de reform. cap. 1.

702 Nam obstat ratio d. decisionum, dici t̄ & c. enseri quem residere, ubi continue commoratur, non ubi casualiter & ad tempus adest; nam id est improprie, & per quandam fictionem, & secundum quandam modum loquiendi, & ideo iura, & Doctores, qui id dicunt, loquuntur per verbum, *videtur*, seu *conferitur*, vel *habetur*, quæ verba denotant improprietatem, & fictionem Mandos. *reg. de annal. quest. 87. numero 1.* Nauarrus *conf. 8. numero 6. de cleric. non residen.* Attenta vero veritate, & realitate, clarum est, quod Episcopus, qui adest in propria Ecclesia, seu Diocesi mense Aprilis, vel alio, vere & realiter in illa residet, eo mense, non autem in loco ubi de ordinario residet, & regula nostra ad effectum alternatiuæ requirit veram, personalem, & propriam residentiam, & non contentatam cum ficta, & impropria residentia, ut supradictum est a *numer. 466.* ut recte considerat González *supra numero 169. & 170.* præterea sicut Episcopus, qui casualiter, & ad tempus abest à Diocesi cum animo statim reuertendi, non gaudet alternatiua de illo tempore absentia, ut Rota censuit, & dictum est *supra numero 468.* ita à contrario Episcopus, qui vere, & personaliter adest, & residet in Diocesi, licet ad tempus, & cum animo reuertendi, debet pro tunc gaudere alternatiua; nam contrarium eadē est ratio, & disciplina, González *supra n. 171.*

Quare ego in hac sententia persisto, quam libenter inquit González *supra numero 173. & 178.* & intrepide amplecteretur, nisi vidisset, quod Rota contrarium sæpe deciderit in dict. decisionibus Elien. quibus stantibus propter autoritatem tanti tribunalis non audeat illius impugnare sententiam, sed, ut par est, vult reuerenter differre, donec forsitan ipsa Rota sententiam mutet, prout post illa scripta cepit in contrariam inclinari sententiam, ut colligitur ex quadam decisione facta in dicta causa Elien. coram D. Ludouiso, super concessione remissionis sub die 22. Mart. 1604.

703 Quanto dubitatur, an Episcopus existens in loco t̄ exempto suæ Diocesis dicatur in sua Diocesi residere, ita ut gaudeat alternatiua? quam quæstionem tractat González d. glo. *quadraginta tertius, septima q. numero 180.* & post adducta fundamenta pro parte negativa, affirmatiuam tamen sententiam tenet a *n. 187.* ex eo, quod locus exemptus dicitur de Diocesi, & in Diocesi *argum. tex. in cap. cum Episcopus de off. ord. num. 6.* ubi notant Dd. *Domini. numer. 3.* Francus 2. & alij *tex. etiam in Clemen. 2. §. simili modo. de priuil.* ubi notat Card. *num. 4. & Bonif. num. 41. & 42. g. lissa in Clementina 1. de foro compet. verbo aut earum parte vers. quod si in aliquo loco Diocesis sue tamen exemptus, ubi Cardin. numero 9. Imola 22. & Bonif. 16. Abb. in cap. Apostolica numero 3. de donat. P. de Vbaldis de Canonica Portione cap. 4. quæstion. 6. numero 11. & Rota de i. fo. 207. num. 2. par. 2. diuersorum. & Rolan. *con. s. 33. numer. 17. vol. 3. & Felin. in cap. graue, numero 2. de off. ord. & plus habet Episcopus in locum, & personas exemptas suæ Diocesis, quam in prius extraneos, etenim habet iurisdictionem in aliquibus casibus in locum, & personas exemptas, Rota decision. 702. numero 4. & dec. 744. parte 1. decis. 145. parte 2. diuersorum, maxime post Concilium Triden. ut in sess. 7. cap. 8. & sess. 21. c. 8. & sess. 24. cap. 9. de refor. unde etiam ait idem González glo. 62. num. 27. quod literæ acceptationis alternatiuæ, quæ dari debent in propria Diocesi, valide erunt, si datæ sint in loco exempto Diocesis.**

704 Sed ista sententia mihi t̄ non placet, nam quam-

uis locus exemptus sit de Diocesi, & in Diocesi, tamen paria sunt quoad iurisdictionem, quod locus sit exemptus, vel extra territorium, & locus exemptus quoad iurisdictionem dicitur extra potestatem & territorium Episcopi, d. cap. cum Episcopus lo. Andr. in cap. 2. de consuet. in 6. numero 5. & 6. & ibi Domi. *numer. 24. & 25.* Francus 10. & Ludo. Gom. in *g. lissa tuto eiusdem cap. 2. numer. 84. & Rolan. d. consil. 53. ex numero 23.* ubi plura cumulat, ac Felin. *supra*, & confirmatur, nam ratio, ex qua regula nostra exigit dict. residentiam, est, ut Episcopus tanquam bonus pastor præsit ouibus suis, & munus suum personaliter exerceat, quæ ratio plene cessat, quando est in loco exempto, cum ratione exemptionis oues non sint propriæ ipsius Episcopi, sed alienæ, nempe Prælati illius loci, seu territorij, nec Episcopus ibi possit munus suum exercere regulariter, unde sententia González. solum posset procedere, quando Episcopus esset in loco exempto suæ Diocesis causa sui officij pro iurisdictione exercenda in aliquo casu, quo sibi competeret.

Quinto circa illa verba, t̄ de omnibus, & quibuscum- que Beneficiis, & c. dubitatur, an possit Episcopus gaudere alternatiua acceptata in Beneficiis ad eius prouisionem spectantibus existentibus tamen in alia Diocesi verbi gratia ad Abbatem S. Ioannis de la Penna ante dismembrationem dictæ Abbatia pertinebat prouisio, & collatio in mensibus Ordinarium Portionum, seu simplicium Beneficiorum Parochialium Ecclesiarum loci de Tausste, Luna, & Erla Casarugustan. Diocesis, quorum prouisio à dicta Abbatia dismembratione Episcopo lacen. in eius erectione fuit applicata per hæc verba, de Beneficiorum collationibus, & prouisionibus, seu aliis quibuscumque iuribus pari ratione dicendum est. quapropter declaramus Beneficiorum collationem, aut alia quacumque iura, quæ olim habebat Abbas S. Ioannis de la Penna in locis Tausste, Luna, & Erla, & aliis in planitie consistentibus, deinceps ad Episcopum lacen. pertinere eo modo, quoad prædictum Abbatem hactenus pertinebat sunt solus, dubitatum est, an Episcopus lacen. vigore alternatiuæ per eum acceptatæ possit ea gaudere in huiusmodi Beneficiis, attento, quod in alia Diocesi existunt, & Abbas S. Ioannis alternatiua gaudere nō posset? ad quod dubium anno 1582. 19. Ian. sic consultus respondit doctissimus Christophorus Robusterius, Rotæ auditor, & postea Episcopus Oriolen. ratione nouæ erectionis Episcopatus lacen. Episcopus gaudet alternatiua quoad prouisionem, seu collationem Beneficiorum Parochialium loci de Tausste, Luna, & Erla Casarugustane Diocesis, & pari ratione dicendum est, quoad alia quacumque iura, quæ olim habebat Abbas S. Ioannis de la Penna in locis predictis, Christophorus Robuster. Rotæ auditor.

Et cum postea dubium t̄ istud propositum esset in Rota coram Illustrissimo Plato idem resolverunt Domini, ut apparet ex decisionibus sequentibus Cæsaraugustana Beneficij de Tausste 14. Nouemb. 1586. cum Abbatia loci de Tausste existentis in Diocesi Casarugustana, cuius Abbas habet facultatem conferendi Beneficia, fuisset vniuersa Episcopatus lacen. tunc erecto, ita, ut dicta Abbatia, eo modo ad Episcopum pertineret, quo ante erectionem ad Abbatem pertinere erat solus, contigit dubitare, an Episcopus lacen. gauderet alternatiua in Beneficiis loci & dubio super inde dato die Veneris 14. Nouemb. 1586. Domini tenuerunt partem affirmatiuam, nam gratia alternatiua concessa Episcopis residentiis capit omnia Beneficia spectantia ad liberam

eorum collationem, quare, cum per unionem, factam de dicto loco de Tausse Episcopatus Iacen. Beneficia eiusdem loci, ad liberam Episcopi Iacen. collationem spectare inceperint, necessario sequitur, ut alternatiua in eis locum habeat, & licet ante unionem Abbas non posset conferre, nisi in quatuor mensibus, id proueniebat propter impedimentum regul. reservatoria, quo sublato etiam ipse potuisset conferre in aliis mensibus, pari igitur ratione poterit conferre Episcopus, propter gratiam alternatiuam, qua tollit obstacula. Caputagen. decisio- ne 87. numero sexto libr. secundo, & ideo non obstat quod Abbatia fuerit unita eo modo Episcopatu, quo erat ante unionem, quia ante unionem ita erat apud Abbatem, ut si Papa subuulisset impedimentum reservatori- nis, Abb. potuisset conferre, nunc autem sublatum est im- pedimentum in mensib. non reservatis, quoad Beneficia spectantia ad collationem Episcopi, ergo gratia predicta tollens obstaculum, quoad menses in alternatiua expres- sos, habebit locum etiam in Beneficiis extra Diocesim, spectantibus tamen ad Episcopi collationem, ad quod propositum placuit Dominis decisio Caputagen. 335. libro primo. Non obstat, quod dicitur Episcopum in acceptatione se restrinxisse ad Beneficia sua Diocesi- sis, quia contrarium apparet ex lectura, nam acceptat simpliciter, & licet fides, quam idem Episcopus facit de acceptatione, attestetur, etiam se contulisse Beneficia sua Diocesis, nec excludit alia Beneficia, cum stent ea ver- ba demonstratiue, non taxatiue, nec propterea recedit ab acceptatione generali, cum de hoc verbum nullum ex lectura etiam acceptationis, apparet minus verum esse, quod dicitur acceptationem factam fuisse de alterna- tiua iam extincta, nam illa dicit simpliciter acceptare gratiam alternatiuam a Gregor. concessam, quare est in- telligendum de illa, que tunc vigebat, non autem de ea, que erat extincta, que iam desierat esse, & sic acceptari non poterat, nec prodesse Episcopo, & ex his concluderunt Domini in Beneficio, de quo agebatur, Episcopum Iacen. gaudere potuisse gratia alternatiua, non obstan- te, quod esset in Diocesi Caesar-Augustana, quia tamen intelligebatur per partem, quod Episcopus aliter intel-lexerat, atque obseruauerat eo, quod contulerat Benefi- cia dicti loci de Tausse, in mense Martij, Domini re- seruauerunt hunc articulum particulariter videndum, cum super eo voluerit audiri.

In eadem sexto Martij 1587. co-
ram eodem D. Plato.

Domini resolverunt non constare, quod Episcopus Iacen. acceptando alternatiuam, intellexerit tantum de Beneficiis suis in Diocesi, cum simpliciter acceptauerit & simplex acceptatio trahatur etiam ad Benefi- cia extra Diocesim ad collationem suam spectantia, ut fuit resolutum coram, me in hac causa die. 14. No- uembr. 1586. Nec datur aliquis actus positivus Episco- pi, per quem possit apparere de huiusmodi mente, quin potius damur nonnullae collationes, per quas apparet Episcopum usum fuisse alternatiua, etiam quoad Benefi- cia extra Diocesim, ut in Beneficio collato de mense Martij 1579. quod vacauerit de mense Februa. & licet eo tempore nondum fuisset presentata in curia accepta- tio alternatiua, tamen Episcopus sciebat se acceptasse, & ad se non posse spectare, nisi vigore alternatiua. Non obstat, quod dicat collationem ad se spectare pleno iure, quia remoto obstaculo reservationis per alternatiuam collatio spectat ad Episcopum pleno iure, non obstat,

quod Episcopus dicat se vigore alternatiua contulisse Beneficia sua Diocesis, quia non excludunt acceptatio- nem, quoad Beneficia extra Diocesim, ut ex effectibus, & ex collationib. memoratis videre est, neque obstat quod Episcopus conferendo in mense reservato Pape per re- gulam alternatiuam amittat privilegium regule, & per necessarium antecedens collatio facta in mense, qui de sui natura est Episcopi, posset sustineri tanquam valida, cum ex actu nullo poena non incurrat, imo si poena locus esse debuerit, actum valere oporteat, iuxta tradita per Barol. in l. i. verific. vnde, cum quaeritur. C. de his, quae poena nomine, & tradit Clarus in §. secundum, questio. 31. verific. sed quaero, quia fuit responsum, quod Episcopus conferendo in mense reservato, nulliter confert, quare cum Papa sibi reseruet sex menses alter- natos, nullitas collationis oritur a reservatione, poena au- tem incurritur ex sola intromissione, dum conatur con- ferre Beneficium in mense reservato, ut aperte patet ex verbis reg. alternatiua, quae punctionis poenam indu- cunt, si solum modo Episcopus se intromiserit. Eandem sententiam, nempe, quod Episcopus recte alternati- ua gaudebit, quoad Beneficium extra suam Diocesi- sin confitens ad liberam illius collationem spec- tans, breuiter tenet posthac Gonzalez glos. 10. num. 4. allegans Mohed. decis. 3. de Præb. qui non loquitur in proposito, nec eius decis. est certa, ut infra. cap. 3. num. 29.

Circa illa verba, ad liberam ipsorum & dumtaxat, non autem aliorum cum eis, &c. de quibus Gonz. gl. 45. seq. videnda sunt per nos dict. sup. a. n. 470 circa quae tamen restant aliqua dubia examinanda, & ideo dubitatur, an in Ecclesiis in quib. collatio Benefi- ciorum, & Præbendarum est communis Episcopi & Capituli, facta inter eos conuentione, & concordia de providendo alternis vicibus iuxta Clem. 2. de iure parron. possit Episcopus in suo turno gaudere alter- natiua? in quo videbatur dicendum, quod non, nam tunc Episcopus non videtur providere iure suo pro- prio tantum, & sola sua autoritate, sed etiam iure & autoritate Capituli. & iure communi ad cap. fin. de Præben. in 6. & Puteum decis. 88. in §. lib. 3. vbi di- citur in terminis alternatiua antiquae, quod alterna- tiua concessa Episcopo prodest Capitulo, vbi men- ses Ordinarii sunt diuisi inter Episcopum, & Capi- tulum ex concordia, & sequitur Granatius ad Simo- netam quest. 17. num. 4. de quo supra num. 471. quod non potest alia ratione procedere, nisi, quod adhuc facta ista diuisione prouiso fit iure communi, & non iure proprio tantum, & confirmatur. nam licet, vsus & exercitium iuris conferendi fit diuisum per tur- nos, tamen ius ipsum, & proprietates conferendi re- manet indiuisum, ut fuit dictum in Salamantina Por- tionis 30. Aprilis, & 25. Jun. 1599. coram D. Mellino, de qua supra n. 239.

Nihilominus tamen contrarium, & sic partem 708 affirmatiuam tenuit Rota in causa Salamantina alter- natiua 22. Octobr. 1581. coram D. Robustio, ut in sequenti decisione. Dubitanti hodie 22. Octobr. 1581. stante concordia inter Episcopum, & Capitulum Salama- tinum super collatione Dignitatum, Canoniarum, Por- tionum, & dimidiarum Portionum dictae Ecclesiae in turno & alternatiua Episcopis residentibus per Sanctissi- mum Dominum Nostrium concessa, quorum omnium in necessariis copia datur, an si Dignitates, Canoniciatus, Portiones, & dimidia Portiones d. Ecclesiae vacauerint in mensib. alternatis, in eis intret, vel non intret reser- uatio, de qua alternatiua Sanctissimi Domini Nostri & licet informantes fortasse existimantes quod forma moderna

moderne alternatiua sit ea tem cum antiqua, contendat quod Capitulum ex Beneficio Episcopi possit uti alternatiua per Sanctissimum Dominum Nostrium concessa ex Calder. conf. 22. de Præben. cum aliis allegatis: tamen Dominus, viso tenore dict. alternatiua, resolverunt, quod dictus Episcopus solus potest uti alternatiua, non autem Capitulum, sine vellet Capitulum conferre in eadem vacatione, cum D. Episcopo, quod tamen sibi licet; cum turni sint vigore concordia distincti, sine vellet separim conferre in suo turno, quia alternatiua est limitata ad solos Episcopos, Archiepiscopos, & alios superiores, ut inueniuntur ad residendum, quod non potest applicari ad Capitulum, est etiam limitata ad collationem pertinentem libere dimittaxat, & non cum aliis, ut expresse excludat Capitulum quando habet communionem cum Episcopo, & in hoc verba alternatiua huiusmodi sunt ita prægantia, geminata, & clara, ut non indigeant aliqua declaratione, vel suppletioni: unde, cum in puncto agatur de facultate conferendi vigore istius alternatiua, Domini rescripserunt difficultatem ad solum D. Episcopum, videlicet, an D. Episcopus Salamantinus possit uti alternatiua in istis Dignitatibus, & aliis Beneficiis vacantibus in turno suo, & in mense alternato? & resolverunt, quando vacauerint dict. Benef. in prædicta Eccle. & in mensibus alternatis pro Episcopo, & in turno suo, poterit D. Episcopus illa lib. conferre, quia Beneficia, stante huiusmodi concordia & turno, dicuntur pertinere ad liberam collationem Episcopi, & non vna cum Capitulo, & sic in eis non intrat reservatio seu limitatio (& non cum aliis) de qua in d. alternatiua, & hoc tam ex dispositione iuris communis, quam ex verbis expressis dictæ concordia sine turno, nam ubi ex concordia partium collatio Beneficiorum pertinentium ad duos, vel plures simul est, prout hic, alternis vicibus cuiuslibet reservata in suo turno, totum ius conferendi pro illa vice dicitur translatum in illum solum, qui est in turno, & non dicitur diuisus usus solus, sed totum ius conferendi est penes ipsum solum, etiam iure proprio, & non iure communi. ut bene Ioan. Andr. in cap. cum in illis. §. fin. de Præben. in sexto & ibi sequuntur Germin. Francus Anchar. Ioann. Vgeli. in compendio sexti, & in eodem cap. cum in illis, & Robus tract. de iure patron. verbo ius, questione sexta numero vndecimo. Lamber. eodem tract. libro primo parte secunda questione secunda, articul. trigesimo sexto, numero secundo, & 8. Bologni. Ad Ananiam consil. quadragesimo tertio de iure patron. & sic verum est, quod eo tempore, quo fit collatio, est quo ad liberam dispositionem Episcopi, & non cum alio, quod tempus collationis debet attendi, nam qualitas adiuncta verbo intelligitur secundum tempus verbi fin. delictis. §. in extraneis de noxalibus accedu, quod alternatiua est fauorabilis, & late interpretanda in fauorem Episcoporum, Calde. d. conf. 22. de Præben. & sic ista communitio successiva non instantanea, & contemporanea, non attenditur ad istum effectum, idem etiam sequitur attento tenore d. concordia, in qua præsertim in 16. cap. expresse dicitur ad solum Episcopum, & ad liberam illius collationem, & non nomine Capituli, sed iure proprio conferat, cum aliis clausulis amplissimis, & quod subd. postea, sine consensu Capituli, a perinde, ac si per Capitulum esset facta promissio, est per comparationem, & similitudinem, ut tam valida, & efficax existat talis promissio, ac si esset ab utroque scilicet Episcopo, & Capitulo: dictiones enim istæ, perinde ac si, & similes comparationem, & similitudinem significant, ut late habetur in l. prima in princip. recept. arbitris nec refragatur decisio quarta de compromissis in antiquis ut in illius lectura appareret. Non obstat perplexitas considerata, quod Episcopus

habeat tot menses, & Capitulum paucos, nam, licet concordia det facultatem illam utendi alternatiua concessa Episcopo, id fuit factum eo tempore, quo tenor alternatiua non repugnabat interpretationi iuris communis, quo inspecto alternatiua concessa Episcopo dicitur concessa Capitulo, Calder. dict. consil. 22. Sed cum tenor moderne alternatiua aliud inducat, sit caducum illud Capitulum concordia, ut possit uti eadem alternatiua. Nec hinc sequitur aliqua inæqualitas, vel perplexitas, cum sit expectandum quousque veniat turnus pro Capitulo, adeo quod Episcopus, postquam semel prouiderit, non poterit amplius prouidere antequam veniat vacatio in quatuor mensibus Capituli, iuxta tenorem concordia, an autem Capitulum possit recedere a concordia, quia illud Capitulum correspectuum de alternatiua sit caducum, est alia res, in qua est videndum de causa concordia, an illa fuerit successiva, vel momentanea, & alia forte essent discutienda, quæ non pertinent ad nos, hic enim præsupponimus existentiam, & durationem concordia.

Et idem fuit dictum in + Salamantina dimidia portionis 25. Jun. 1590. coram D. Comitulo, scilicet Episcopo Salamantinum in suo turno, gaudere alternatiua, & in Lunen. Sarcanen. Canonicatus 23. Octob. 1598. coram D. Seraphino supra relata, numer. 472. & facit dec. Achillis 15. seu secunda de iure patr. & Putrei 107. lib. 3. & quod stante diuisione simultanea inter Prælaturam, & Capitulum, quam iura permittunt, cap. vltim. de Præben. in sexto gloss. in d. Clem. 2. de iure patron. quilibet eorum iure proprio in suo turno confert, nec collatio est communis, fuit etiam alias dictum in vna Romana Beneficiatus Sancti Petri 28. April. 1595. coram D. Giffio, & 20. Nouembr. 1596. coram D. meo Corduba, & 8. Martij 1602. coram D. Penna infra relatis 10. part. cap. 3. numero 39. & ita in proposito dubio tradit post hæc González gloss. 45. §. 1. a num. 12. dicens, idem nouissime resolutum in vna Salamantina Portionis 16. Maij 1603. coram D. Iusto.

Et idem erit, quando + diuisio facta est per choro, seu latera, nempe quod Beneficia, seu Præbendæ sedentium in cornu, seu latere dextero chori Ecclesiæ spectent ad collationem Episcopi, Beneficia vero seu Præbendæ sedentium in cornu, seu latere sinistro chori ad Collationem Capituli, seu quod Beneficia chori Episcopi spectent ad prouisionem ipsius Episcopi. Beneficia vero chori Decani, ad prouisionem Capituli, ut in aliquibus Ecclesiis seruatur, nam similiter in hoc casu Episcopus gaudebit alternatiua acceptata in Benef. sui chori ad eius prouisionem spectantibus, Capitulum vero prouidebit in quatuor mensibus ordinariis, de Beneficiis sui chori, González supra n. 36.

Et idem etiam erit, + quando diuisio facta est per 72 menses, ita ut Episcopus conferat vacantia in duobus ex quatuor mensibus ordinariis, & Capitulum in aliis duobus, iuxta gloss. in d. ca. si de præben. in 6. verbo statuto, dummodo Episcopus habeat mensem Martij, & Septem. quo casu Episcopus gaudere poterit alternatiua, per quam dicti duo menses dimittuntur Papæ, & loco illorum Episcopus recipit alios quatuor menses, Februa. April. August. & Octob. Si vero Episcopus non haberet dict. duos menses, Martij, & Septembris minime intraret alternatiua, cum illos duos menses permutare non valeat cum Papa, nec possit Episcopus auferre Capitulo aliquem ex suis mensibus, id quod nostrum d. reg. iuris

cum aliis, ita González sup. ex numero 37.

712 Sed videtur, quod etiam si Episcopus habeat mensem Martij, & Septemb. nullo modo possit gaudere alternatiua, quia Papa in alternatiua, Episcopo habenti alias quatuor menses, dat duos menses plus, ita ut habeat sex menses, & sic augeat solum in dimidia parte, at si habenti solos duos menses darentur quatuor pro illis, duplicarentur menses, & augeretur, non in dimidio, sed in alio tanto, unde, cum non feruetur proportio, non videtur intrare alternatiua, & hoc mihi magis placet, quod non aduertit González, ibi, & glo. 54. n. 25.

713 Si autem sit facta diuisio & simultaneæ per hebdomadas, seu dies, non potest commode intrare alternatiua, etiam respectu Episcopi, quia diuisio temporum fit à reg. nostra per menses, non per hebdomadas, aut dies, & diuisio per hebdomadas, vel dies repugnat diuisioni mensium per alternatiuam constitutæ, cum hebdomada, & dies vtriusque, nempe Episcopi, & Capituli possit occurrere in vno & eodem mense. Et vna & eadem hebdomada possit participare de duobus mensibus, & c. González supra à num. 49.

714 Sed si diuisio collationum facta sit inter Episcopum & Capitulum per alternatos annos, ut in specie dict. decis. Achillis 315. in anno Episcopi proculdubio intrabit alternatiua, cum de illo anno Beneficia sint libera collationis Episcopis, & possit fieri commoda mensium diuisio inter Papam & Episcopum, nullumque adsit impedimentum, iuxta dicta, quamuis secus sit in anno Capituli, González supra numer. 55. & seq.

715 Et quod dictum est, quod intrare alternatiuam in turno Episcopi, quando simultanea diuisa est inter Episcopum, & Capitulum, videtur procedere etiam si sola electio, nominatio, seu præsentatio personæ sit diuisa, & collatio remaneat communis, ut in Ecclesia Segobien. & Palentina, iuxta infra dicta num. 733. & seq.

716 Et idem erit in iure patronatus, seu præsentandi communi Episcopi ratione Dignitatis, & aliorum per concordiam diuiso, quoad turnum Episcopi, nam in eo poterit gaudere alternatiua.

717 Nec prædictis obstat d. c. fi. de Prab. in 6. quia termini illius sunt diuersi, & ratio diuersa.

718 Ad d. decis. Putei 88. lib. 3. responderi potest, quod vel quod non est vera, ex d. doctrina Ioannis Andr. in d. cap. cum in illis. §. fin. quem sequuntur plures relati in d. decis. Salamantina alternatiuæ, vel quod procedit cum concordia illa, & diuisio mensium facta fuit concessa iam alternatiua Episcopo, & ab eo acceptata, & ea iam gaudente Capitulo ex Beneficio Episcopi, tunc enim pro tempore illius alternatiuæ videbatur Capitulo posse ea uti, ex quo ante diuisionem ipsi competeat.

719 Sed verius est, quod in terminis alternatiuæ antiquæ, in qua illa decisio loquitur, alternatiua concessa Episcopo prodest Capitulo, ubi menses Ordinarij inter Episcopum, & Capitulum sunt diuisi, ex concordia, ut ibi dicitur etiam si concordia, & diuisio esset facta ante concessam alternatiuam, ut patet ex dict. Salamantina alternatiuæ, quod tamen non procedit ex eo, quod prouisio adhuc fiet iure communi, etiam facta ista diuisione, sed quia per concordiam diuiduntur menses Ordinarij, prout competere debent Episcopo, & Capitulo, & sic stante alternatiua, quæ posset prodesse Capitulo menses alternatiuæ.

Ad confirmationem respondet González supra numero 20. quod tunc solum est diuisum exercitium, non tamen ipsum ius conferendi, quando ille, ad quem turnus spectat, confert communi nomine, secus vero, si confert solo iure proprio, ut in causa d. deci. Salamantina alternatiuæ, & quod ita fuit distinctum & declaratum in d. Romana Beneficiatus S. Petri 28. April. 1595. coram Gipsio, & in d. Salamantina Portionis 16. Maij 1603. coram D. Iusto. Sed ibi saltem in d. Romana solum dicitur, quod quando est diuisa simultanea, quilibet confert in suo turno iure proprio, nec fit talis distinctio. Et illa decis. Salamantina Portionis 30. Apr. & 25. Jun. 1599. coram D. Mellino, in confirmatione allegata loquitur in eadē concordia facta inter Episcopum, & Capitulum Salamantinum, de qua in d. deci. Salamantina alternatiuæ: unde ad d. confirmationem respondendum est, ut supra n. 242.

Sed hic est difficultas, an prædicta resolutio procedat, etiam si concordia non sit autoritate Apostolica confirmata, an vero requiratur, quod sit confirmata? Et quidem videtur pro tempore Episcopi eam facientis concordiam valere, etiam si non sit confirmata, & consequenter in ea pro tunc procedere dictam resolutionem, iuxta supra dicta numero 709. non tamen transire ad successores in Episcopatu, etiam si sit facta nomine Dignitatis, & successorum, nisi sit ab illis approbata, seu obseruata cap. de cetero cap. veniens de transact. Rota in vna Oscan. Canon. 9. Martij 1592. coram Illustrissimo Seraphino, in qua fuit resolutum. Non esse locum executioni Breui de capienda possess. illius, qui reseruati, ex reg. 8. Gregor. XIII. cum in aliis consistat de prouisione anteriori Capituli, & præstaretur ad illud spectare collationem vigore conuentionis, seu statuti, ad quod probandum & obseruationem illius debebat admitti ab auditore Camere, cum ista exceptio oriretur ex ipso Breui, & sic cessabat, quod dicebatur dictam concordiam non fuisse confirmatam, & ideo expirasse morte illius Episcopi, cum quo fuit inita, quia prædicta concordia fuit facta nomine Dignitatis, & successorum, ideo potuit à successoribus obseruari, & dati erant articuli ad probandam obseruantiam, & c. Sed satis esse, quod Episcopus non reclamauerit ut sustineatur prouisio Capituli. Puteus decisio. 21. de Prab. & inferiorem collatorem etiam venire appellatione ordinarij, & c. Rota etiam in vna Vlisbonen. Beneficij de Ouidos 20. Aprilis 1598. coram Dom. Lancelloto, in qua fuit resolutum, constare de iure Petri prouisi à Priore S. Iacobi de Ouidos, qui licet non sit fundatus super iure conferendi Beneficia sue Parochia, competit tamen ei ex concordia inter Archiepiscopum Vlisbonen. & Reginam Catherinam, ac Priores Ecclesiarum sui iuris patronatus inita, quod durantibus differentijs inter ipsos existentibus, Beneficia dictarum Ecclesiarum alternatim prouiderentur, nec obstat, quod concordia, ut non confirmata à Papa non sit transitoria ad successores in Archiepiscopatu, c. veniens de transact. quia satis ligat Georgium Archiepiscopum, cum ipse illam approbauerit conferendo iuxta tenorem alternatiuæ, & approbando collationes à Priori eius vigore factas, Aym. consil. 158. numer. 2. & 3. & consil. 159. nu. 5. in fin. vltra, quod præter concordiam Prior est in quasi possessione conferendis per turnum, quod solum sufficit, ut collatio facta Petro fuerit valida capit. cum olim de causa post. cap. consultationibus de iure patron. & c.

Verum prædicta concordia facta per Episcopum cum suo capitulo, videbatur transire ad successores

fores, etiam si non esset à Papa confirmata iuxta doctrinam Officinis in cap. nouit. de his que fiunt à Prelatis sine consensu Capituli, quam ibi sequuntur Ioan. And. Butrius, Card. & Imola, & glossa in Clementina secunda, §. fin. verb. Ecclesiam de rebus Ecclesie, & Rota dec. 756. num. tertio parte prima diuers. quod Episcopus de bonis, seu iuribus suæ mensæ Episcopalis potest donare, & alienare Capitulo sine solemnitate, quia non potest dici alienatum ab Ecclesia, quod semper in dominio Ecclesie retinetur, & c. ergo multo magis poterit facere concordiam cum suo Capitulo super prouisione communi, & simultanea diuidenda.

Respondetur tamen prædictam doctrinam O-
723 stien. esse dubiam, ut per Card. in d. Clem. 2. §. fi. 6. g. & contra eam tenet Bonif. ibidem n. 16. dicens, quod in eo, quod detrahatur à mensa Episcopali distincta à mensa Capituli, est alienatio, quam solus Episcopus facere non potest, ut c. 1. de reb. Ecclesie non alienan. & d. §. fina. & hoc videtur verius, & in proposito ita sentit Rota in dict. Osen. Canonici, & in A. bulen. Canonicius Penitentiariæ inf. adducta c. 4. m. 140.

Sed prædicta doctrina, & resolutio difficultatis
724 propositæ, quatenus dico, quod facta concordia, & diuisione simultaneæ etiam non confirmata, intrat alternatiua in turno & prouisione Episcopi pro tempore, quo concordia durat, videtur corrumpi ex traditis per González post hæc scripta visum d. glo. 45. §. 1. ex n. 93. præsertim ex decis. Rotæ, quam refert in vna Columbren. Canonicius 24. Maij 1599. coram D. Mellino in qua, ut ait, fuit resolutum, quod quamuis fuisset facta diuisio inter Episcopum, & Capitulum per choros, & de super esset iura inter eos concordia, quæ Apostolica confirmatione fuerat munita, nihilominus non intrabat alternatiua per Episcopum Columbren. acceptata ex duplici ratione per eandem decisionem assignata, prima, quia in confirmatione Apostolica dicta concordia aderat clausula expressa, salus reservationibus Apostolicis, & sine earum præiudicio, & ideo si-
cut ante concordiam non poterat Episcopus conferre, nisi in solis quatuor mensibus ordinariis, sic etiam, nec post concordiam cum Canoniciis dictæ Ecclesiæ Cathedralis non sine libera, sed simultaneæ collationis, & alternatiua locum non habeat, nisi in Beneficiis liberi collationis, ac dicta confirmatio Apostolica præseruet præiudicium Sedis Apostolicæ, ac saluet reservationes Apostolicas, ita ut ad hunc effectum esset perinde, ac si d. confirmatio obreta, non esset, & ideo alternatiua intrare non poterat, unde quando dicta clausula, salus reservationibus & c. appositæ fuerit in confirmatione concordie in nullo casu intrabit alternatiua, cum constet de voluntate Papæ nolentis includi, Bart. in l. si quis prior n. 3. ff. ad Trebell. Moled. dec. 23. n. 2. & 3. de Præb. secunda ratio fuit, quia Episcopus, & Capitulum nihil possunt facere inter se in præiudicium Sedis Apostolicæ, ad effectum, ut ex tali statuto, vel concordia tollantur reservationes Apostolicæ mensib. in quibus antea Episcopus prouidere non poterat propter simultaneam collationem, cum in potestate inferiorum non sit per eorum pacta priuare reservationibus Apostolicis, vel illas diminuire, c. cum inferior. ca. quod super his, de maiori tate & obedientia. Clementina, ne Roman. de election. glo. & Bart. & alij in authen. quæ supplicatio C. de precib. Imperatori offeren. Paris. conf. 111. num. 6. lib. primo Felin. plenissime in d. cap. quod super his num. 1. vsq. ad fi. Rota, quæ loquitur de simili turno, seu vicissitudine decis. 3. post mediū vers.

nec potest dici, de concess. Præb. in antiquior. Bys-
gneti, nam alias si possent facere, quod Beneficia simultaneæ collationis efficerentur libera collationis, ut intraret alternatiua in illis, daretur occasio, ut facilis via aperiretur includendi in alternatiua Beneficia, quæ sunt simultaneæ collationis, & elude. di. dispositionem regula nostræ, ita dicta decisione Columbrensi.

Vnde resoluit Gonzal. ibi ex num. 71. & quod, si a-
725 gatur de diuidendis collationibus, ut commodius fiant, & discordiarum euitetur occasio, secluso effectu reg. nostræ, proculdubio valet concordia, & diu-
uifio, ex d. Clem. 2. vers. & ut facilius de iure patroni. vbi glo. & Dd. & d. ca. fin. de Præb. in 6. & l. vne. vers. vsus ff. de seruitutib. & l. quoties. 34. ff. de usufruct. & traditis per Boerium dec. 5. a n. 2. Lamb. lib. 1. par. 2. art. 36. a n. 6. Couar. pract. ca. 40. m. 19. 2. & Cæsarem de Graffis dec. 3. de re indicata. Si vero agitur ad effectum reg. nostræ, scilicet, ut intret alternatiua in istis Beneficiis, quæ alias erant simultaneæ, & non libera collationis, quando concordia fuit per sedem Apostolicam ex certa scientia confirmata, sine vlla difficultate intrabit alternatiua, ut fuit decisum in d. Salamantina alternatiua, & in dicta Salamantina Portionis, quando vero fuit confirmata cum restrictione illius clausulæ, salus reservationibus Apostolicis, & sine illarum præiudicio, minime alternatiua locus erit, ut in d. Columbren. Canonicius, nec etiam erit ei locus, quando fuit confirmata concordia in forma communi dumtaxat, aut quando non fuit confirmata nisi fuerit longo tempore obseruata, nam stante longa consuetudine, super d. diuisione, seu libera collatione, alternatiua locus erit & c.

His tamen non obstantibus, & persisto in prædicta mea resolutione, & adhuc existimo, stante concordia, & diuisione simultaneæ, intrare alternatiuam in turno & prouisione Episcopi, etiam si illa non sit confirmata, nec obstat, quod Episcopus, & Capitulum non possunt per eorum pacta præiudicare sedi Apostolicæ, & eius reservationibus, & c. quia istud præiudicium venit in consequentiam, & sic non attenditur ex regul. l. si quis nec causam ff. si certum petat, vbi Ias. ex num. 3. Probis ad Monach. in cap. cum in illis. n. fi. de Præb. in 6. Feretrus conf. 64. & 243. numer. 3. cum aliis per González d. glo. 45. §. 1. numer. 35. & cum Episcopus, & Capitulum in faciendâ huiusmodi concordia, & diuisione vtantur iure suo & permissione iuris, non videntur fraudem committere l. nullus 56. ff. de reg. iuris cum aliis per glo. & Decium ibi.

Rursus existimo intrare alternatiuam, & quando
726 concordia fuit confirmata cum clausula, salus reservationibus Apostolicis, & sine earum præiudicio. Nam ista clausula non ponitur ad tollendam alternatiuam sed ad saluandas, & præseruandas reservationes Apostolicas, siue octo, siue sex mensium, & alias, ita ut per talem confirmationem non intelligatur dari ius in reuatiis, & per illam clausulam potius exprimitur id, quod de iure inest, & sic nihil operatur l. 3. ff. de legat. & dicitur alias infra 11. par. cap. 5. num. 21. & 335.

Et de materia turnorum in collationibus Beneficiorum, vide Gonzal. d. glo. 45. §. 3. vbi de ista materia in particulari agit, & aliquas q. tractat. & vide etiam dicta sup. a n. 233.

Septimo dubitatur, & supposito, quod electio
727 personæ Penitentiarij quandocumque faciendâ ad solum Episcopum spectat, absque consensu Capituli, collatio autem Præbendæ ab illis fieri debet, ad quo

ante spectabat, iuxta declarationem S. Cong. Concilij, vt infra dicitur *cap. 4. a nu. 137.* an in Ecclesiis, in quibus collatio Præbendarum est communis Episcopi, & Capituli, vt in hac Ecclesia Abulen. & aliis, vacante Canonatu, & Præbenda Pœnitentiariæ in mense alternato, puta Febr. April. Aug. seu Octo. Episcopus virtute alternatiuæ acceptatæ possit eligere personam Pœnitentiarij, & illi sit faciendâ collatio ab Episcopo, & Capitulo: & idē dubium est, vbi collatio Præbendarum esset solius Capituli, quod est quærendum, an in Canonatu, & Præbenda Pœnitentiariæ possit Episcopus gaudere alternatiua, non obstante, quod collatio Præbendarum sit communis Episcopi, & Capituli, vel solius Capituli Et videtur, quod non, nam alternatiua est restricta ad Beneficia, quæ spectant ad liberam Episcoporum, dumtaxat, non autem aliorum cum eis dispositionem, &c. vt in d. verbis reg. & in Pœnitentiaria, licet electio personæ ad solum Episcopum pertineat, tamen collatio Præbendæ est communis, seu solius Capituli in prædictis Ecclesiis, vt supponimus, & sic non potest dici spectare ad liberam Episcoporum, dumtaxat dispositionem & ita hanc partem negatiuam aliqui tenent.

730 Nihilominus tamen verior videtur pars affirmatiua considerandū est, quod Pœnitentiarius habet officium Pœnitentiarij, q. est principalis, & insuper Præbendâ Canon. illi vnitam, seu annexam, vt patet ex S. Cong. Trid. *sess. 24. de ref. c. 8* & dicit *inf. 15. p. c. n. 250.* cū ergo electio personæ Pœnitentiarij, & sic dispositio officij Pœnitentiarij, quod est principalis, spectet ad solum Episcopum, habebit in eo locum alternatiua, non obstante, quod collatio Præbendæ annexæ sit communis, seu solius Capituli, nam id est attendendum, quod est principalis, nec Capitulum potest conferre, nisi electo ab Episcopo in Pœnitentiarium, & tunc per accidens, & in consequentiam Capitulum fruatur alternatiua in collatione Præbendæ annexæ Pœnitentiario, ex reg. *l. 1. ff. de author. tutor. de qua per glo. in §. ex non scripto. verb. diuini in institui. de iure naturali*, quod in consequentiam, & per obliquum aliquid permittitur, quod alias principaliter, & directo denegatur, & ex reg. *l. Aryst. ff. quæ res pignori oblig. poss. in §. ibi*, Sape enim, quod quis ex sua persona non habet hoc, per extraneum habere potest. Et *l. si communem ff. quemadmodū seruittutes admittantur*, quod ratione communionis quis consequitur, quod per se non posset, & est in simili *glo. fin. in c. vnic. §. verum, de iure patron. in 6.* quam DD. ibi communiter sequuntur, & alij *inf. citati, c. vlt. numero 210.*

731 Et ita plane tenuit Rota t in vna Maioricens. Canonatus, seu Pœnitentiariæ coram Illustrissimo Mellino, & corā Illustrissimo Seraphino, in qua cōsequenter, & conformiter ad ista resolverunt Domini vacante Pœnitentiaria in mense Sept. habente Episcopo alternatiuam, prouisionem, & electionem Pœnitentiarij spectare ad Papā ratione mensis Apostolici, nec valere prouisionem factā ab Episcopo, & Capitulo, non obstante, quod collatio Præbendarum esset communis Episcopi, & Capituli. Licet in illa coram D. Seraphino, Domini videantur velle quod in illo casu posset Episcopus, & Capitulum facere collationē Præbendæ Pœnitentiario electo à Papa, nisi ipse papa præueniret eligendo simul, & conferendo, quod mihi non placet, nam tunc nullo modo posset collatio Præbendæ ad Episcopum, & Capitulum pertinere, sed ad Papam vti sequela, vt in illa coram D. Mellino, & in consequentiam, sicut quan-

do vacaret in mensibus alternatis Episcopi, in consequentiam collatio Præbendæ spectaret etiam ad Capitulum, & non solum in duob. mensibus quicquid in illa coram D. Seraphino controuertatur, quæ decif. sic se habent.

Maioricens. Canonatus 15. Nouem. 1593. coram D. Mellino.

Domini concorditer t resolverunt, non constare de bono iure Maior. moti fuerunt, quia Episcopus acceptauit alternatiuam, & vacatio fuit esset in mense Septem. ideo prouisio spectabat ad Papam, & non ad Episcopum, & Capitulum, a quibus ipse fuit prouisus, nec potest renouari in dubium acceptatio alternatiuæ, & residentia Episcopi, quia de acceptatione constat in actis, & ex confessione Episcopi: residentia vero probatur ex prouisione Maior. quæ est facta ab Episcopo in domo Capitulari Ecclesie Maioricens. die sequenti post vacationē, vltra quod absentia Episcopi priuat ipsum cōmodo alternatiuam, sed non præiudicat Papæ, vt fuit resolutū, in causa Faentina Canonatus 16. Decemb. coram R. P. D. Blancheto. Non obstat, quod alternatiua est restricta ad Beneficia, quæ spectant ad liberam collationem solius Episcopi, & collatio in Cathedralibus est communis Episcopi, & Capituli, *Cassad. deci. 22. de Præben. & licet electio personæ Pœnitentiarij spectet ad Episcopum, tamen collatio Præbendæ pertinet ad eos, ad quos ante cōcilium spectabat, vt in ista causa Cong. Illustrissimorum Cardinalium S. Concilij interpretum censuit, quoniam respondebat Domini hoc procedere, quando electio pertinet ad Episcopum, non autem quando vacatio contingit in mense Apostolico, pro vt eadem Congreg. censuit in causa Salamantina, & Tirafonen. nominationis Pœnitentiarij, quia, cum Præbenda, sit vnita officio Pœnitentiarij, collatio Præbendæ, vti sequela officij Pœnitentiarij, spectat ad Papam ad quem pertinet electio personæ Pœnitentiarij, *glo. in c. vlt. verb. datur, de rescrip. in 6. Peregrin. deci. 40. lib. 1. Anon. August. tit. de vnio. §. 3. alias, si collatio Præbendæ spectaret ad Episcopum, & Capitulum quando electio Pœnitentiarij pertinet ad Papam sequerentur plura absurda, secundum Dominos, primum quod prouisio Papæ redderetur elusoria, si Episcopus, & Capitulum, alteri conferrent Præbendam, quia electus à Papa ex collatione nullum commodum consequeretur, secundum quod esset necessarius duplex titulus, vnus à Papa, alter ab inferiore; tertium, quod Præbenda esset vnita officio Pœnitentiarij, & Pœnitentiarius haberet solum officium sine Præbenda, & tamen vni totum eadem debet esse dispositio. Angel. in l. sed si plures. §. filio. n. 1. & ibi Inola in princ. ff. de vulg. & pupill. substitut. qui ex hoc inferunt ad eum, qui impetrat Ecclesiam, cui alia est vnita, vt non possit vnā sine alia possidere.**

In eadem coram D. Seraphino 24. Ianuarij. 1597.

Fuit dubitatum super validitate collationis Canonatus, & Præbendæ Ecclesie Maioricens. vnita officio Pœnitentiarij iuxta decretum S. Concilij Trid. *sess. 24. ca. 8. de refor. facta per Episcopum Maioricens. cum vacarent per obitū cuiusdā Ant. Pellicer. de mense Sept. 1585. & in hoc versabatur difficultas, quod Episcopus acceptauerat alternatiuam, & sic mensis Sept. effectus erat* *Apostol.*

AFICIA
de
engf.

Apostolicus, ideo dubitatur, an electio Pœnitentiarij spectaret ad Papam, vel ad Episcopum, & pro validitate deducebatur alternatiua capere tantum beneficia, quæ spectant ad liberam Episcopi collationem, sed in casu proposito electionem esse quidem Episcopi, sed collationem spectare ad Episcopum, & Capitulum, ideoque non habere locum alternatiua, ita ut Papa competat electio, & pro hac parte allegabatur quadam decis. S. Cong. Concil. in causa Gerund. contrarium tamen in hac causa fuit resolutum coram R. P. D. meo Mellino, & deinde coram me in presenti cause propositione confirmatum, & moti fuerunt Domini hac potissimum ratione, quia ante collationem, quæ fieri debet per eos, ad quos spectat, necesse est, ut præcedat electio persone valida, quæ electio spectat ad Episcopum solum, verum cum vigore alternatiue non posset Episcopus eligere in mense Sept. qui est effectus Apostolicus, electio spectat ad Papam, nam in hac electione nihil habet commune Capitulum cum Episcopo, & per consequens necesse habet Episcopus, & Capitulum conferre ei, quem Papa elegerit, ideoque Papa præueniendo eligit simul, & confert, nullumque ex hoc fit præiudicium collatorum qui electio conferre tenentur, & non alijs, neque obstat decisio in causa Gerund. quia non fuerat quaesitum, an electio & collatio spectaret ad Papam, vel ad Episcopum, sed an electio Episcopi immutaret naturam collationis præsupponendo electionem factâ ab Episc. & in hac parte optimè fuit responsu non immutare, quod est relicta facultas conferendi cui de iure cõpeteret, sed hoc vix locu habere potest in Papa, cū Papa similes gratias imperfectas facere non soleat, & ex hoc tolluntur omnia, quæ ex aduerso allegantur, nam quod dicitur posse enenire absurdum, quod hoc pacto in duobus tantis mensibus posset Capitulum conferre huiusmodi Præbendam, & Canonicatum, quia dato, quod hoc sit verum, non tamen esset inconueniens cum non respectu vnus, aut alterius Beneficij concedatur alternatiua, sed generaliter respectu omnium, præterquam reseruatorum, & ideo compensatur præiudiciu, quod ex accidenti oritur circa aliquod corpus Beneficij, cum emolumento, quod Episcopus consequitur ex ademptione duorum mensium, & ut dictum est, hoc præiudicium Capituli non est considerabile, cum omnino cogatur conferre ei, quem Episcopus elegerit, quare conclusum fuit collationem factam per Episcopum non fuisse validam, cum præcederet valida electio, quæ non præcessit ex eo, quod illo mense non poterat ipse eligere, qui spectabat electio ad Papam, & ita post trinas propositiones fuit per Dominos conclusum.

733 Præterea quando in Pœnitentiaria solum consideratur Canonicatus, & præbenda, cum onere Pœnitentiarij, seu audiendi confessiones, sicut in Præbenda lecturæ deputata, ex decreto Concil. s. de reform. ca. 1. solum consideratur Canonicatus, & præbenda, cum onere lecturæ adhuc Episcopus gauderet in ea alternatiua, supposito, quod ad eum spectet electio persone, quamvis collatio præbendæ esset communis eius, & Capituli, nam ad hoc, ut intraret alternatiua, sufficit, quod Beneficium spectet ad liberam dispositionem, vel electionem solius Episcopi, ut patet ibi, ad liberam ipsorum duntaxat, unde prima consideratur, quod ad Episcopum spectet prima dispositio Beneficij, quamvis ad alium spectet collatio, seu institutio, vel confirmatio.

734 Et sic si Episcopus habet tunc præsentandi ad aliquod Beneficium ratione suæ Dignitatis, intrabit in eo alternatiua, non obstante quod institutio ad alium spectet, & etiam si esset in aliena Diocesi, iuxta d. in

5. dubio n. 705. & sic institutio spectaret ad Ordinarium Diocesis, ubi situm erat Beneficium, & idem in electione.

Cum ergo ad Episcopum spectet electio persone in Pœnitentiaria, quomodocumque illa confideretur, intrabit in ea alternatiua, quamvis personæ electæ sit faciendæ collatio ab Episcopo, & Capitulo, seu à Capitulo solo, & ita dixi, & fuit practicum, in Pœnitentiaria huius Ecclesiæ, Abulen. vacante de mense Aug. 1600. prohibitum Doctoris Laurentij Cachon, Episcopo gaudente alternatiua, ad quam fuit per D. Episcopum electus D. Martin. de Aguierré Canonicus lecturæ Eccle. Segobien. & ei fuit facta collatio per Episcopum, & Capit. ad quos simul spectat collatio præb. de qua tamen tanquam reseruata ratione mensis fuit per papam proutius quidam Roderic. Gom. Toletanæ Diocesis super quo pendet modo causa in Rota.

In qua extraiudicialiter proposita de ordine Illustrissimi Cardinalis Arigonij Sanctissimi D. N. pauli V. pro-Datarij, fuit posthæc facta sequens decis. coram D. Iusto Abul. Canonicatus Pœnitentiariæ Lunæ 7. Maij 1607. Canonicatus & Præbenda, cui est vnus officium Pœnitentiariæ in Ecclesiâ Abul. vacatum in mense August. & vigore alternatiue acceptate Episcopus Abul. contulit Martino Aguierré, sed S. D. N. contulit Roderico G. n. Vnde Illustrissimus D. pro-Datarius mandauit mihi ut proponerem in Rota punctum, ad quem spectaret huiusmodi prouisio, ad Episcopum, scilicet, vel ad Papam? Et eo proposito, Domini censuerunt spectare ad Papam, si quidem electio persone Pœnitent. vacante officio in mense Apostolico, vel reseruat, spectat ad Papam, ut Cong. Concilij censuit, & d. tñ est decret. in sumario. cum igitur officium vacauerit in mense Aug. Apostol. tam electio, quam collatio spectat ad Papam, non obstat alternatiua per Episcopum acceptata, quæ facit de mense Apost. ordinari. quia effectus alternatiue cessat in his, quæ spectant ad Episcopum simul cum Cap. non ad liberam Episcopi collat. ut dixit Rota coram Illustriss. D. Card. Pamphilio, in causa Affisen. Canonicatus 14. Junij 1600. & coram me in Tarraconen. Sacrific. 26. Junij. 1602. & sæpe alias, hoc est in proposito casu. Non obstat, quod electio persone spectet ad solum Episcopum, ut S. Cong. Concil. censuit, & data est copia decreti, & Rota coram bona memoria Orano in alia Abulen. Pœnitentiariæ 17. Aprilis 1589. idem censuerunt, unde sequi videtur ad Episcopum solum pertinere, & intrare alternatiua, ut in decisionibus Maioricens. Pœnitentiaria quæ dantur, vna coram Illustrissimo D. Card. Mellino die 15. Nou. anni 1593. alia coram Illustrissimo D. Card. Seraphino 24. Ianu. 1597. nam responsu fuit decretum Congregationis, & decisio in causa Abul. procedere stante vacatione in mense ordinario: Nos autem loquimur de mense Apostolico, & sic, quando electio spectat ad Papam. In causa vero Maioricens. vacatio erat in mense Sept. ordinario, sed vigore alternatiue factus erat Apostolicus, ideo Papa elegit, & contulit, quia quando Papa cõpetit electio persone, competit etiam collatio Præbendæ, ut colligitur ex eisdem decisionibus, non obstat dicere, quod in mense Aug. eadem ratione concludendum videatur virtute alternatiue factum esse ordinarium, quia firma est reg. quod in mensibus Apostolicis electio spectat ad Papam, in mensibus vero ordinarijs ad Episcopum, menses autem Ordinarij sunt 4. in quib. nō negatur intrare posse alternatiua, & mensis Martij & Sept. perinebit ad Papam, ut decisu fuit in causa Maioricens. ubi nō deciditur, quod intraret in mensibus Apostolicis. Et quāuis regulariter alternatiua præcedat in mensibus Apostolicis, hoc enenit, quia

de iure absolute Episcopus habet proprium ius conferendi, quo ad alia Beneficia, sed ad electionem Pœnitentiarij habet tantum ius in mensibus ordinariis, non in reſeruat, ut dixit Congreg. Concilij, & ideo non poteſt habere communicationem alternatiua in Apoſtolicis, in quibus nullum habet ius, ſed tantum in ordinariis, in quibus competere poteſt alternatiua, quoad electionem perſone, quæ ad ſolum Episcopum ſpectat, & conſequenter in mensibus Apoſtolicis ad Papam ſpectat electio perſone, & collatio Præbendæ & Canoniciatus ex reg. reſervatoria menſium, ex alternatiua acceptata Episcopus habebit duos menſes alternatos, in quibus poterit eligere, & ſimul cum Capitulo conferre, Papa vero ad alios duos menſes ad eligendum, & conſecutivæ, vel in ſequelam ad conferendum, ut in cauſa Maioricensi fuit deciſum, ubi coram Illuſt. Seraphino ſublatus fuit abſurdum, quod allegabatur, ſcilicet, hoc pacto Capitulum poſſe ſolummodo conferre in duobus menſibus. Si autem in hac Pœnitentiaria officij erectione, & unione Canoniciatus & Præbendæ, vigore Conc. Trid. facta plus iuris acquiritur Papæ, quam Episcopo, non eſt mirum, quia plus eſt Papa, quam Episcopus, & ſic deciſum in hoc caſu prouiſionem ſpectare ad Papam.

Sed non obſtante iſta deciſ. perſiſto in ſupradicta ſententia, quod alternatiua intrat in Pœnitentiaria, etiam ſi collatio præbendæ ſit communis Episcopi, & Capituli, aut ſolius Capituli, nam cum electio perſonæ Pœnitentiarij, & diſpoſitio, & prouiſio officij Pœnitentiarij ad ſolum Episcopum ſpectet, ut eſt deciſum, habebit in eo locum alternatiua, ad quâ ſufficit, quod Beneficium ſpectet ad liberam diſpoſitionem, ſeu præſentationem, vel electionem ſolius Episcopi, ut in reg. nec reſert quod collatio Præbendæ ſit communis, vel ſolius Capituli, nam Præbenda eſt acceſſoria, & annexa officij Pœnitentiarij, & attenditur, quod eſt principalis, ut dixi, quamvis in Præbenda non vnita, ſeu vnienda officio Pœnitentiarij etiam erecto, non haberet locum alternatiua. ſi eius collatio ad ſolum Episcopum non ſpectaret, quia tunc principaliter, & de per ſe conſideratur Præbenda, ex quo nondum erat actu vnita, & ſic vnio de i. vacatura non intraret, niſi in Præbenda vacante in 4. menſib. ord. iuxta d. infr. c. 4. n. ... & declarationes ibi adductas, quod ſecus eſt in Præbenda iam actu vnita, quæ non conſiderantur de per ſe, ſed tanquam acceſſoria, & ſequela officij pro cuius dote datur, ſic facit reg. acceſſorium, l. 6. & gl. in ca. fin. de reſcript. eod. l. verb. datur, & ideo vacante Pœnitentiaria ſede Episcopali vacante, etiam in menſe ordinario Capitulum non poſſet illam providere, quamvis collatio Præbendæ pertineret ad Episcopum, & Capitulum ſimul, vel ad ſolum Capitulum, ſed eius prouiſio ſpectaret ad Papam priuatiue, ſtante regula ſecunda Cancellariæ reſervatoria Beneficiorum vacantium ſede Episcopali vacante, licet illa regula non reſeruet Beneficia ad collationem Episcopi cum alio, vel alijs pertinentia, ut inf. dicitur d. c. 4. n. ... & deciſiones Maioricens. adductæ ſunt plane pro noſtra ſententia, nam, ſi menſis Sept. ſtante alternatiua eſt papæ, ſeu Apoſtolicus, conſequenter menſis Auguſti debet eſſe Episcopi, & ordinariis, ut æqualitas ſeruetur, nam vtrumque pendet ab eadem reg. & contrariorum eadem eſt diſciplina, & ratio. cognito enim vno de contrariis, cognoscitur & alterum, Euerar. loco 19. a contrariis.

Nec ſatisfacit reſponſio Rotæ in d. dec. Abul. reſpondentis, quod firma eſt reg. u. quod in mensibus Apoſtolicis electio ſpectat ad Papam, in mensibus

vero ordinariis ad Episcopum, & quod menſes Ordinarij ſunt quatuor, in quibus intrare poſſet alternatiua, &c. & quod, quamvis regulariter alternatiua procedat in mensibus Apoſtolicis, hoc euenit, quia de iure absolute Episcopus habet proprium ius conferendi, quo ad alia Beneficia, ſed ad electionem Pœnitentiarij habet tantummodo ius in mensibus ordinariis, non in reſeruat, ut dixit Cong. Concil. & ideo non poteſt habere communicationem alternatiua in Apoſtolicis, in quibus nullum habet ius, ſed tantum in ordinariis, in quibus competere poteſt alternatiua, &c. nam iſta reſponſio, ſalua pace tanti tribunalis, certe corrumpit ex eo, quia ſicut ad alia Beneficia de iure absolute Episcopus habet proprium ius conferendi ſcluſa reſervatione, ita etiam ad electionem Pœnitentiarij, de iure absolute habet ius in quibuscumque mensibus ceſſante reſervatione. Nemo etenim negabit, quod ſi Pœnitentiaria vacat ſede Apoſtolica vacante in quocumque menſe poſſit Episcopus eam providere, & Pœnitentiarium eligere. Nec contradicit d. S. Cong. Concilij, quæ ſolum fundatur in obſtaculo reſervationis auferentis prouiſionem, & electionem Pœnitentiarij, alias de iure Episcopo competentem ex Concil. Triden. ſeſ. 24. de reform. c. 8. ceſſante autem reſervationis obſtaculo, non negat S. Cong. quod electio Pœnitentiarij abſolute ad Episcopum ſpectet, imo id clare ſentit in declarationibus adductis d. c. 4. ubi ait quod electio Pœnitentiarij quancumque facienda ad ſolum Episcopum ſpectat ita interpretando Concil. d. c. 8.

Nec eſt absolute verum, quod menſes Ordinarij ſint quatuor, nam ſtante alternatiua ſunt ſex, & ceſſantibus regulis per mortem papæ, omnes ſunt Ordinarij, ut alias diximus. Rurſus declaratio S. Cong. non dicit, quod in octo mensibus electio Pœnitentiarij pertineat ad papam, ſed indiſſinite, quod in mensibus reſeruat. Si ergo menſis Februar. Aprilis. Auguſti, & Octobris, non eſt reſeruat, propter alternatiuam conceſſam Episcopo, non obſtat d. declaratio.

Et ſi iſta reſponſio Rotæ eſſet vera, ſequeretur, quod etiam in Eccleſiis, ubi collatio præbendæ eſſet ſolius Episcopi, non intraret alternatiua in Pœnitentiaria, nam declaratio S. Cong. quæ generaliter ait, quod in mensibus reſeruat, ſeu Apoſtolicis electio Pœnitentiarij ſpectat ad papam, & non ad Episcopum, procedit etiam in Eccleſiis, ubi collatio præbendæ eſt ſolius Episcopi, ut eſt indubitatum. Si ergo ex iſta declaratione non poteſt competere alternatiua in mensibus Apoſtolicis, ea non competet etiam in Eccleſiis, ubi collatio præbendæ eſſet ſolius Episcopi, quod tamen eſt omnino falſum, & contra mentem omnium. Et dicere, quod in Pœnitentiaria intret alternatiua in quatuor mensibus ordinariis, & ſic, quod Episcopo non remaneant, niſi duo menſes, nempe Iun. & Decemb. nullo modo poteſt ſtare, nam id nõ eſt dare alternatiuam, ſed auferre ex quatuor mensib. ordinariis duos, & alternatiua datur ad augmentum, nempe ad dandum ſex menſes pro quatuor, & ſic ad augendum duos menſes, inductum autem ad augmentum non debet operari diminutionem, & e contra l. ſi mancipia ff. de fundo inſtructo. l. legata inutiliter, de adimen. le. rar. Euerar. loco 103. ab ordinatione, numero tertio & quarto.

Præterea Episcopus habens alternatiuam, & reſidens in ſuo Episcopatu eſſet peioris, deteriorisque condi-

conditionis in Pœnitentia, quam non habens, aut non residens, quod videtur absurdum, cum potius Papa per alternatiuam voluerit gratificare, non autem præiudicare, ut patet ex verbis regulæ, & quod obgratiam alicuius conceditur, nō est in eius dispendium retorquendum, ut est reg. iuris in 6. & habetur in l. nulla iuris ratio ff. de legi. & in l. quod favore C. eodem, ubi dicitur, quod favore quorundam constitutum est quibusdam, ad læsionem eorum nolumus inuentum videri, nec poterit responderi, quod compensetur istud præiudicium, quod oritur circa Pœnitentiam, cum adeptione duorum mensium in aliis Beneficiis, quia regula id non dicit. Secundo, quia augmentum istorum duorum mensium potius datur in compensationem oneris residentie, ut ex ipsa reg. constat, & tradit Hier. Gongal. in ca. gl. 43. n. 129. & sic, si non posset intrare alternatiua sex mensium in Pœnitentia remaneret Episcopus cum suis quatuor mensibus ordinariis, sicut in aliis Præbendis, & Beneficiis simultaneæ collationis. Rursus Capitulo, cui auferbatur collatio Præbendæ vnitæ officio Pœnitentiarie in duobus mensibus nulla fiebat compensatio, & sic non erat credendum Papam illi voluisse præiudicare, cum id non exprimat l. 2. §. si quis à Principe ff. nequid in loco publico, cum aliis per Gongal. §. 4. proæ. n. 22. & gl. 28. à n. 1. & quamvis Capitulum cogatur conferre ei, quem Episcopus elegerit, non ideo præiudicium istud definit esse considerabile, cum adhuc collatio ista sit actus iurisdictionis honoris, & præminentie, Gongal. d. §. 4. proæ. n. 27. tandem dici non potest, quod in hac pœnitentia, rix erectione, & vnione Canoniciatus, & præbendæ vigore Concil. Trid. facta plus iuris acquiratur Papæ, quam Episcopo, ut dicitur in d. dec. ad fi. quia Concil. d. ca. 8. de papa nullam mentionem facit, sed solum de Episcopo, quamvis Papæ saluum maneat suum ius cōcurrenti cum Ordinariis, & stante referuatione priuatiue prouidendi &c. ex quibus apparet Rotam in d. decis. Abul. non loqui consequenter ad decis. Maioricens. & standum esse in resolutione à nobis tradita, spero Rotam melius informatam recessuram esse ab ista nouissima decis. Episcopis valde præiudiciali.

⁷⁶ Octauo circa illa verba, *libere disponendi facultatem concessis*, dubitatur, an ista facultas data Episcopis per alternatiuam intelligatur ita, ut prorsus sit sublata referuatio de Beneficiis vacantiis in mensibus, in t. p. reg. referuatis, an vero solummodo detur illis facultas prouidendi talia Beneficia, non obstante referuatione, sine eius tamen extinctione, de qua agit Gongal. §. 3. ex n. 26. & nos agimus sup. n. 22. ibi vide.

⁷⁷ Nono dubitatur, *an*, si Episcopus, qui acceptauit alternatiuam, obtinuit postea indultum à Sede Apostolica, ut possit conferre Beneficia vacantia in omnibus mensibus anni, per tale indultum sit visus renuntiare alternatiuæ, quā q. mouet Gong. d. gl. 53. q. ex n. 43. & concludit, quod nō, cum Caputaquen. dec. 309. p. 1. & decis. 88. & 377. num. 3. p. 2. & Anaft. Germino. de indultis Card. §. volumus, nu. 11. nam alternatiua per regulam nostram concessa non est incompatibilis cum indulto conferendi in omnibus mensibus, &c.

⁷⁸ Decimo *an* circa amissionem alternatiuæ, de qua in illis verbis, *ac etiam voluit, ut si ipsi, &c.* vsque ad illa, *nullus esset roboris vel momenti*, quæ explicantur per Gong. ex gl. 54. vsq. ad 57. dubitatur, an eo ipso, quod Episcopus se intromittit in prouisione Bene-

ficiorum vacantium in mensibus, papæ, vel aliorum quomodolibet referuatorum, seu affectorum, aut quominus prouisiones Papæ de illis effectum consequantur, impedimentum quoquomodo præstiterit, vsu & beneficio alternatiuæ statim priuatus existat, & prouisiones illius prætextu deinceps faciendæ, sint nullæ in quo dicendum est, quod sic ut in d. vers. ac etiam voluit, expresse cauetur, nisi forte habuerit aliquam iustam causam excusationis, aut careat dolo, ut in dec. Aragoniæ 23 in manuscriptis, quæ ait, quod si Episcopus, cui concessa est alternatiua, prouiderit de Beneficiis vacantibus in aliis mensibus per reg. concessis. Ordini, qui menses propter alternatiuam efficiuntur Papæ, perdit alternatiuam, quia abutitur gratia sibi concessa, & in illa Cæsaraugustana 6. Mart. 1587. supr. adducta, sub n. 706. ad fi. & in vna Pistorien. alternatiuæ 17. Oct. 1558. coram D. Quiroga, & in vna Auriensis Canoniciatus Cardinalatus 11. Ian. 1578. coram D. Bravio, & in vna Vicen. percentoriarum 14. Dec. 1592. coram D. Blanche. quas decis. non abs re erit hic ponere, maxime, quia d. Vicen. alia etiam continet circa hanc materiam alternatiuæ.

Pistorien alternatiua 18. Octob. 1558. coram D. Quiroga.

Quidam Fantinus obtinens *Parochialem S. An-* ⁷⁸
dræ, & S. Ioannis de Angaria Diocesis Pistorien.
obiit ult. mensis Iulij 1556. circa mediam horam noctis, &
Episcopus Pistorien. die prima Augusti. sequentis de di-
ctis Parochialibus, tanquam vacantibus per obitum d.
Fantini, eundem Casari Vesario prouidit, & successiue
vacante Plebe Castrinoui de mense Augusti. 1557. idem
Episcopus vigore alternatiuæ de illa eundem Thome Bri-
nillo similiter prouidit, & quidam Fanerius illam à
Papa impetrauit, & tandem introducta lite inter d. Fa-
nerium, & Thomam possessorem, pro parte Fanerij fuit
obiectum, etiā de abusu alternatiuæ præfate, quia d. Epis-
copus prouiderat d. Casari de Parochialibus præfatis va-
cantibus ult. mensis Iulij, Apostolici mensis, & quod per
consequens non poterat d. alternatiua vti, & licet pro
parte d. Thome fuisset dictum, quod per illam unicam
collationem Episcopus non perdidisset alternatiuam, quasi
fuisset modica contradictio, & allegatum fuit dictas Pa-
rochiales censeri vacasse de mense Augusti. licet nocte pri-
mi dici vacant, & quod alias Episcopus veniebat excu-
sandus, cum non esset in loco, ubi Fantinus obiit, & in du-
bio præsumebatur ignorantia, ex quo scientia nō proba-
tur ad l. verius ff. de probatio. cum vulg. tamen his nō
obstantibus Domini fuerunt pro abusu, & priuatione ex
illa unica collatione, & cōditione alternatiuæ, dummodo
de collatione, & prouisione Beneficiorum in reliquis sex
mensibus referuatis nō se intromittant. Ripa l. 1. respon-
e. 8. n. 2. Aym. conf. 138. n. 26. & in simili Bald. conf. 34.
n. 3. l. 2. Bertram. cōf. 148. l. 1. in nouis nō seruans illius
formam propter abusum perdidit illam facultatem, &
est casus legis in fine eiusdem alternatiuæ, & tradit So-
cin. conf. 81. n. 8. l. 1. & conf. 262. n. 4. l. 2. Fel. conf. 4.
num. 8. Tiraguell. de retractu. 8. glo. 7. num. 15. pag.
452. Curcius lun. conf. 137. n. 2. Ruin. conf. 28. n. 5. li. 1.
Probus in ca. vnic. in princ. de ætate & qualitate l. 6.
& in ca. volentes, num. 14. vers. absentie de priuili-
ead. l. & ad 2. dixerunt, quod per unicam solam colla-
tionem Episcopus perdidit alternatiuam, quia non
fuit satisfactum forme alternatiuæ, & propterea sus-
ficit modica contrauentio, Socin. d. conf. 262. n. 14. l. 2.

Tiraq. d. gloss. 7. numer. 15. *Gratus* resp. 73. l. 2. *Cagnol.* in l. si quis maior, numer. 96. C. de transact. & de minimo tradit *Decius* in cap. de appellationibus, numer. 2. cum seq. de appellat. ad 2. dixerunt, quod, cum obisset circa mediam horam noctis ult. diei Iulij, dicebatur obisse in Iulio, totum illud tempus, quod est ante dimidiam noctem, attribuitur d. diei ult. ad l. more Romanorum, ibi *Ias.* & alios allegat numer. 14. ff. de feriis, & c. 1. & 2. de feriis, quod à vespere in vespere Sabbatha sanctificantur, intelligitur, quoad festiuitatem Sanctorum. non autem, quod à vespere diei incipiat currere mensis. Et quo ad reliquum de ignorantia, D. dixerunt, quod, cum Episcopus ad prouisionem teneretur ex necessitate officij scire vacationem, presumebatur indagasse ad tradita per Rom. confi. 481. n. 9. & in prouidente indigno, quod non excusetur à pœna, nisi sufficiat probet ignorantiam, c. innotuit elect. ubi *Abb.* col. 3. n. 9. verum nec probari, & ad hoc, quod vigore scientia presumpsa debeat quis priuari, tradit in specie *Rebuff.* in praxi, titulus pœnæ contra collatores indignis conferentes, n. 1. & 3. & cum teneretur indagare, & scire etiam quod non sciisset, preiudicaret sibi, ac si sciisset, & per *Decium* in reg. qui cum alio num. 1. & 9. & *Cagnol.* num. 11. ff. de reg. iuris, quod procedit etiam in eligente ad Beneficia, ut per *Decium* ibi, n. 3. præcipue, quia Episcopus erat in Diocesi, & vicinis propter quod presumitur habuisse notitiam, cap. 4. & cap. quosdam. de præsumptione & in terminis de scientia mortis Beneficiarii, quod conferens censetur scire, tradit *Boerius* consil. 233. nu. duo-decimo.

Aurien. Canonicatus, Cardinalatus, 13. Ianua.
1578. coram D. Brauo.

740 **P**ropositæ causa *Aurien. Canonicatus, Cardinalatus* circa dubium, an Episcopus violauerit alternatiuam, & an Episcopus habuerit aliquam excusationem, Domini dixerunt in casu, & ad effectum, de quo agitur, satis constare de violatione alternatiue. Nam de acceptatione alternatiue satis constat ex instrumento. fol. 4. acceptata autem 1566. de violatione etiam apparet, cum de mense Ian. 1567. Episcopus fecerit prouisionem Canoniciatus vacantis in personam *Licen. Mota*, qui mensis est Apostolicus, & de prouisione satis constat ex instrumento in actis productis, cui Domini satis fidem adhiberi affirmabant, cum non sit verisimile, quod si res aliter se haberet, Episcopus voluerit se submittere pœnis contentis in regula concessionis alternatiue, nec dubitabant de actu presentationis, nam *Ferdinand. Perez.* Procurator *Phœbi Rodriguez* petit, ut *Alfonfus Cesar* Notarius dicti instrumenti collationis illud daret in publica forma, & *Alfonfus Cesar* Notarius ait, quod ad petitionem partis dicti *Phœbi* illud extraxit ab originali, cuius assertioni standum est argu. cap. ad audientiam de præscrip. & in l. si quis decurio. C. de falsis, *Curius Senior* confi. 49. n. 75. *Decius* 450. & 423. *Alciat.* reg. 3. præsump. 3. minus autem dubitabant Episcopum non habuisse aliquam iustam causam excusationis, nam indultum Innoc. non suffragatur, cum, licet non sit in actis, ex eodem facultas tantum conferendi Præbendas Episcopo, & Capitulo, in casu, in quo ipsi hanc facultatem haberent datur, & quando prouisi de Canonicatibus Ecclesiæ *Aurien. Præbyteralibus* vigore expectatiuarum expectantiū non se fecerint promoueri ad Sacerdotium, qui casus nihil habet commune cum præfenti prouisione, quia Episcopus solus fecit prouisionem tum etiam quia non

uenit casus indulti, & ita prout ex diuersis non est faciendi illatio aliqua argumen. l. *Papirianus* exul ff. de minor. minus etiam obstat Concil. Prouinciale Compostellanum, quia in eo non dicitur, quod Episcopus possit in omnibus mensibus providere, sed quod collatio fiat ab illis, ad quos pertinet, & licet hoc non exprimeretur, satis deberet intelligi ex defectu potestatis ipsorum statuentium, omnis etiam cessat difficultas, quia in indulto alternatiue expresse derogatur indultis, & priuilegiis quibuscumque, *Put.* decil. 164. l. 2. in simili casu videndus omnino, cum fuerit acceptata ab Episcopo de anno 1566. non potest aliquam ignorantiam præendere, argumento l. non est ferendus. ff. de transactione & l. ult. ff. pro socio.

Vicen. præcentoria, decimo quarto Decembris 1592. coram Domino Blancheto.

741 **F**uit per Dominos. † resolutum non constare Episcopum *Vicen.* amisisse alternatiuam, cum enim illam accepisse sit indubitatum, docendum est vel de amissione propter contranentionem claram, vel per renuntiationem Episcopi notam Reuerendissimo *Datario*, & acceptatam, quo enim pacto indulta fuit obligatio, eodem modo dissoluenda venit, l. nihil tam naturale de reg. iuris, de renuntiatione autem tantum abest, ut constet, quod imo ex literis scriptis per ipsum *Illustrissim.* & Reuerendissimo *Cardinali Ascanio Columnæ*, super hac præcentoria apparet de contrario. Nec hoc casus suffragatur mandatum, quia non fuit intimatum *Illustr. D. Datario*, alius per mandatum ad renuntiandum alternatiue facile fieret frans Summo Pontifici, cum in mensibus reservatis, occurrentibus vacationibus, renuntiatio in aliis mensibus acceptatio allegari posset, & ita ius fedis Apostolica esset incertum, ad quam evitandam incertitudinem introductæ fuerunt reg. de publican. resignationibus, & postea edita constitutiones, & ex hac causa tollende fraudis fuit resolutum coram me, in causa *Faentina Canoniciatus* 16. Decemb. 1585. quod mensis incepti referatur ad fauorem sedis Apostolicæ durabat, etiam Episcopo absente, ne liceret Episcopis sui mense sibi concessio vigore alternatiue, & per recessum fraudare Summum Pontificem mense reservato. Quo vero ad contranentionem: primo illa non probatur, *Michael* enim, qui venit obiectiue contra prouisum Apostolicum, debet concludenter probare intentionem suam, Rota de exceptionibus in antiquis decil. 5. sed ex allegatis per ipsum non constat clare, quod Beneficium Annuntiationis *B. Marie Virginis* sit de iure patronatus, cum probatio sit admodum turbida: secundo, dato, quod constaret Beneficium esse tale, non tamen probatur dolus Episcopi, qui requiritur ad effectum amissionis iuris. *Aymon* confi. 16. in fin. imo, cum ipse contulerit illud vigore alternatiue, ut liberum, negari non potest dolum abfuisse, quo casu ea, que sonant in delictum, si animo non delinquendi committantur, pœnam non merentur, ut per *Barr.* in l. qui ea mente, n. 3. ff. de furtis, tradit *Gab. col.* 166. in filib. 2. nec refragatur, quod asserat illud fundatum à *Petro de Quintana*, quia cū ius patronatus possit amitti, seu extinguī, non potest inferri ad scientiam præsentiam, quod ius præsentandi pertineret ad Rectorem Ecclesiæ de Gorto, quia potuit pertinere etiam ad laicum. Præterea requiritur, quod Papa acceptet istam amissionem, forsitan enim potuit illam condonare, prout dicitur de Ecclesiis, qua volente inducitur caducas, *Alex.* confi. 173. ppe fil. 2. & fuit sape in Rota resolutum, & quamvis contra-

contraueniens cadat ipso iure, tamen requiritur declaratio, Fel. c. Rodolphus n. 35. de rescrip. non obstat presumptio scientia ex visitatione desumpta, quia prelolet presumptio ignorantia ex alio positio collationis Beneficij, vbi liberi collecta presumptio scientia, ex visitationibus non obstant testes, quin ex literis Episcopi supradictis eorum probatio reddatur debilis, quomodo enim potest dici probatum Episcopum noluisse nisi iure alternatiue, si precentoriam rogat impetrari pro Michael, quia ad Papam collatio spectabat, & ex his ita decisum fuit.

742 Illud autem, quod in ista decis. Vican. dicitur requiri, quod Papa acceptet istam amissionem alternatiue, salua pace, mihi non placet, nam est contra verba ipsius regulæ. ibi ac etiam voluit, ut si ipsi, & c. vbi, & beneficij predicti facultatis, eo ipso priuati existant ac collationes, & alia dispositiones de Beneficiis illius preterea deinceps faciendæ nullas esse reboris vel momenti, in quibus verbis satis declarat Papa vel, quod contraueniens statim priuatus existat, vfu, & beneficio alternatiue, nec potest deinceps vigore illius prouidere, & sic non est necessaria alia declaratio, & acceptatio Papæ.

743 Et cessat exemplum, quod adductum de Ecclesia, qua volente inducitur caducitas, quia ibi non aderat huiusmodi declaratio voluntatis: & pena caducitatis non habet locum nisi Domino volente (cui forsitan magis placebit ad pensionem agere) lib. 2. ibi, volenti vbi glossa C. de iure emphit. & ibi laf. a. n. 6. Cassad. dec. 2. & 3. de locato. Tiraq. in l. si vnuquam verbo reuertur n. 8. Julius Clar. de emphiteosis q. 9. n. 1. Flam. Paris. de resignatione Benef. l. 6. q. 3. n. 24. Rota dec. 28. parte secunda diuersorum, & posthæc Gonçal. gl. 56. a. n. 501 cum aliis.

744 Præterea pœnæ impositione ipso iure, seu ipso facto, quæ consistunt in mera priuatione, & non requirunt aliquam actionem, seu executionem positiuam, qualis est pœna, de qua hic, statim incurruntur absque aliqua declaratione iuxta dicta infra xi. p. c. ult. n. 9. & ibi allegatos ait in pœnis etiam ipso iure impositis, quæ requirunt aliquam actionem positiuam, qualis est pœna caducitatis, requirunt non solum declaratio voluntatis partis, in cuius fauorem apponantur, & quod petat, sed etiam sententia declaratoria iudicis iuxta dicta ibi d. c. ult. & ibi allegatos ac Felin. n. c. Rodolphus de rescrip. n. 35. & sequenti, & Gigan. de pensio. q. 78. quamuis, quod attinet ad caducitatem, quod non requiratur aliqua sententia, vel declaratio iudicis sit communis sententia, vt per lul. Clar. d. q. 9. Flam. Paris. supra num. 25. & Rotam d. dec. 28. n. 4.

745 Rursus requiritur, quod papa acceptet amissionem alternatiue, si prouisiones per Episcopum interim factæ vigore alternatiue essent in pendenti ita vt Papa acceptante postea amissionem, conferrentur nullæ à principio, ad tradita per Specul. de locato §. nunc aliqua vers. 10. & Ang. ac Cinum, quos refert, & sequitur Felin. in c. de quarta n. 33. de prescrip. & per laf. in d. l. 2. n. 17. & conf. 29. n. 3. vbi. Tiraq. in d. ca. si vnuquam, ver. reuertatur. n. 270 alias 221. Nau. in Man. c. 23. a. n. 104. & In proposito Gonçal. d. gl. 56. n. 124. & seq. quod videtur inconueniens maxime, quia collatio est actus legitimus, qui non debet esse in pendenti, nec vagari sub incerto c. 2. in l. gl. de elect. in

746 6. Probus ad Monach. in c. tib. qui de rescrip. in 6. n. 8. Vnde verius videtur, quod conformius verbis regulæ, quod Episcopus contraueniens eo ipso statim amittat vnum, & beneficium alternatiue, & prouisiones

per eum deinceps factæ vigore illius etiam ante aliam acceptationem Papæ statim sint nullæ, & perinde sit ac si alternatiue Episcopus non acceptasset, & consequenter deinceps ei competent quatuor menses ordinarij duntaxat.

Et posthæc Gonçal. d. gloss. 56. vbi de hoc late agit ex n. 48. plura afferens pro vtraque parte, licet de d. dec. Vican. non meminit. in hanc sententiam magis adducitur n. 124 ex communibus per eum allegatis à num. 119. nempe, quia Papa, vt dixi per regulam nostram satis declarat intentionem, & voluntatem suam, vt Episcopus eo ipso, quod abusus fuerit alternatiue illa priuatus existat, vnde cum habemus iam claram expressam, & indubitam, frustra est exigenda noua declaratio. j. i. §. i. ff. de act. empt. c. si dubius de appellat. ca. cum qui de reg. iuris in 6. Caputaq. dec. 109. nu. 2. p. 1. 2. quia nunquam vidimus, nec audimus, talem declarationem aliter factam fuisse, quæ per regulam nostram fit, & sic est maximum argumentum veritatis, quod necessaria non sit. Lud. Gō. reg. de annali. q. 2. n. 2. ver. nam, vt inquit Bald. 3. quia esset absurdum imponere papæ, hoc maximum onus declarandi de nouo in specie cuilibet Episcopo contrauenienti, quod per legem Gonçal. & expressam iam omnibus declarabit, maxime, cum eo ipso, quod Episcopus acceptauit alternatiue, cum conditionibus, & grauaminibus in ea contentis iam habuerit plenissimam notitiam de intentione ac declaratione papæ, ac seipsum subdidit pœnæ absque alia noua declaratione. l. Imperatores. 34. ibi, ipse se hunc pœnæ subdidit. ff. de iure fisci. Quarto, quia omnia per eum supradicta, ex n. 48. vsque ad 109. videlicet, quod omnis actus, & pœna intelligitur parte petente, & declarante, videtur esse extranea à casu nostro, nā illa procedit quādo nullitas, aut pœna adiecta tenet duntaxat ad fauorem partis, aut inferioris absque alia legis resistētia, secus vero est in casu nostro, in quo regula nostra expressa resistit, ac prorsus destruit, & annullat absque aliqua de nouo declaratione faciendā omnes collationes post contrauentionem factas, & non agitur de interesse alicuius personæ seu partis particularis, aut inferioris, sed de interesse ipsius supremi Principis, & de fauore, seu de iure publico Paul. Castren. cons. 259. n. 1. l. 2. Decius in l. in ambiguis. §. §. non est nouum n. 11. & 12. ff. de reg. iuris Met. c. de presumpt. l. 2. præsump. 46. n. 30. cum aliis adductis per eundem Gonçal. glossie 66. numero 50. hæ sunt rationes Gonçal. non contemnendæ.

Nec etiam requiritur ad huiusmodi amissionem alternatiue declaratio iudicis, seu sententia declaratoria, vt inquit d. decisio Vican. ex Fel. in d. c. Rodolphus, n. 35. nam, vt supra diximus, n. 744. pœnæ impositione ipso iure, seu ipso facto, quæ consistunt in mera priuatione, & non requirunt aliquam actionem, seu executionem positiuam, qualis est pœna de qua hic & pœna excommunicationis, suspensionis, irregularitatis, inhabilitatis, & similes, statim incurruntur absque aliqua declaratione, & sententia, vt in d. c. ult. n. 11. p. a. n. 9. quamuis Gonçal. supra n. 126. & seq. dicat, quod quando contrauentio Episcopi non est ita notoria, & clara, quod nulla possit tergiversatione celari, aut contraheri, esset necessaria iudicialis declaratio citato, & audito Episcopo, quia licet priuatio inducatur ipso iure per regulam nostram, nihilominus sententia declaratoria requiritur præuia summaria causæ cognitione super contrauentione vel non contrauentione c. cum secundum leges. §. con-

fiscationis de heret. l. 6. glos. in c. quam sit verb. eo ipso de elect. l. 6. Bait. in l. eius qui n. 3. ff. de iure fisci Fel. supra, & in c. 2. n. 1. de spons. Cou. inc. cum esset. n. 6. de testam. & in reg. peccatum 2. p. 8. n. 8. Ber. Diaz regula 543. vbi add. Salcedo Ant. Gabr. conclusio 12. de criminal. & Tiraq. d. l. si unquam verb. reuertatur. ex nu. 398. usque ad 404. quæ declaratio retrahitur, ad tempus contrauentionis, vt supra dixit, n. 125. & c. sed quicquid Gonzalez dicat, ista declaratio non est necessaria ad amissionem alternatiuæ, siue contrauentio sit notoria, siue non, quamuis vbi agitur de Beneficio, debeat contrauentio & amissio alternatiuæ concludenter probari per eum, qui in ea se fundat, vt dicitur in d. decisione Vican & alias infra 6. p. c. 2. n. 225. & consequenter iudex super ea iudicare saltem tacite. Nec aliud volunt Felinus & Doctores citati.

749 Sed videtur, quod, quamuis Episcopus violans alternatiuam in sui odium, & pœnam, statim amittat eam omnino, tamen ad gaudendum omnibus quatuor mensibus ordinariis, etiam qui iuxta alternatiuam sunt Papæ, vt Martij, & Sept. oportet certiorationem facere Papam, seu Datarium de amissione alternatiuæ, vel illi coram eis renuntiare quemadmodum in acceptatione requiritur ad regulam omnis res in decretalib. & l. nihil tam naturale ff. nisi Papæ alias amissionem acceptasset expresse, & dispositiue, tunc enim non esset necessaria alia certioratio, reg. eum qui l. 6. non tamen sufficeret pro certioratione, quod Papa vsus esset amissione prouidendo ob illam ex narratiua impetrantis, ex illa enim non constat Papæ de amissione determinate, & certo quauis pro declaratione Papæ requisita iuxta sententiam Rotæ in d. Vican. id. sufficeret, Gonzalez supra d. n. 124. qui tamen n. 147. ait quod Episcopus amittens alternatiuam ratione contrauentionis statim redit ad quatuor menses ordinarios, & Papa ad reliquos octo, prout prius ante acceptationem alternatiuæ cum Ant. Augu. in reper. verb. alternatiua Mád. conf. 21. n. 2.

750 Quando vero Episcopus contraueniret, & violaret alternatiuam ex proposito, & data opera in fraudem ad eximendum se ab alternatiua, de cuius acceptatione forsitan eum pœnitebat, quamuis statim eam amittat quoad se, & in sui damnum, non tamen quoad Papam, quia fraus & dolus nemini patrocinari debet c. sedes. c. ex tenore, de rescript. nisi Papa expresse eam acceptasset, nec tunc videretur sufficere certioratio de violatione, nisi fieret etiam mentio de fraude, & animo, quo facta est, & nihilominus Papa eam amitteret ad dicenda alias infra 8. p. c. 3. n. 94.

751 Sed subdubatur, quod remedium habeat Episcopus, qui amisit alternatiuam per contrauentionem, & violationem, & si eam iterum habere velit, in quo dico debere recurrere ad Papam narrando qualiter, cum haberet alternatiuam acceptatam, eam amisit per contrauentionem, & petendo eam iterum sibi concedi de gratia speciali, & cetera.

752 Tandem circa hoc subdubatur, an Episcopus, qui se intromisit in prouisione Beneficiorum Papæ reseruatum propter ignorantiam reservationis non, enim sciebat esse reseruata, amittat ex eo alternatiuam? In quo breuiter resp. distinguendum esse, quod, aut ignorantia reservationis prouenit ex errore facti probabili, vt quia, verbi gratia, Episcopus ignorabat defunctum, per quem vacauit

Beneficium, fuisse officialem Papæ, aut familiarum Cardinalis, vel quia Episcopus verisimiliter credidit defunctum in longinquis partibus decessisse in suo mense, quia fama de hoc erat, aut quia verisimiliter existimabat sedem Apostolicam vacare, quia ita pro certo habebatur, & consequenter reservationem nostræ regulæ cessare, & c. Et tunc non amittit alternatiuam, cum ignorantia facti eum excuset, reg. ignorantia lib. 6. vbi gloss. & Dd. Puteus decis. 361. num. 1. & 2. lib. 2. & ita posthæc tradit Gonzalez. dicit gloss. 56. n. 128. dicens, quod in his, & aliis similibus casibus Episcopus conferens Beneficium reseruatum, iustam causam excusationis à pœna nostræ regulæ habebit, nam semper ignorantia facti excusat à culpa, & consequenter à pœna, glossa verbo si culpa vbi Gemin. num. 4. & ceteri in cap. si Beneficia de Prebend. lib. 6. vbi loquuntur in terminis collationis de Beneficio reseruato, & à pœna quælibet causa excusare valet. l. igitur. §. potest. ff. de liberali causa gloss. 1. in cap. cum venerabilis de consuetudine. Mohed. dec. 4. de transact. & eo magis, quia alternatiua non est proprie priuilegium, sed remotio obstaculi, ac restrictio ad ius commune, & c. & pœna per regulam nostram sancita tanquam odiosa est restringenda, & benigne interpretanda, & c. Et idem esset, si reseruatio esset secreta, & particularis, cuius datur iusta ignorantia, Feder. de permutat. Benef. q. 3. num. 6. & 7.

753 Aut ignorantia reservationis prouenit ex ignorantia iuris, quia ignorabat reservationem in iure, aut in regulis Cancellariæ, & constitutionibus Apostolicis contentam, & tunc amittit alternatiuam, saltem in foro exteriori, quia ignorantia iuris non excusat, vt in d. regula, ignorantia. Puteus. d. decisione 361. num. 3. & decisione 363. lib. 2. & Feder. d. num. 6. & c. facit in simili doctrina glossa verb. scienter in cap. eum qui, de Prebend. in 6. quam tenet Domin. conf. 78. Bonifacius in Clem. gratia de rescript. nu. 13. & Probus ad Monachum in eod. cap. eum qui, sub num. 3. & Rota in Toletana Capellanæ de Varias coram Illustrissimis Mantica, & Pamphilio, vt in decisionibus infra adductis 11. pari. cap. 5. a nu. 22. nisi sit ignorantia iuris dubij, & obscuri, cuius error est probabilis, & iustus, & æquiparatur errori facti, Bellam. de permutat. 11. parti. quæst. 4. & dicitur infra cap. 5. num. 88. & videtur tenere in proposito Gonzalez supra numero 130.

754 Dixi saltem in foro exteriori, quia in foro conscientie non videtur eam amittere, qui ex ignorantia iuris se intromisit in prouisione Beneficij reseruati sincere, & absque malitia, & mala fide, ad eradiatam per Caietan. in summ. verb. præcepti transgressio. in fin. Armillam verbo præceptum, numero octauo. Nauarrus in man. capit. vigesimotertio, numero 59. & dicta supra 3. parte, cap. 3. numero 66. dum non impugnantur prouisiones per talem factæ vigore alternatiuæ.

755 Quamuis ignorantia iuris, nisi sit dubium, non excuset à deuolutione, vt per Rotam in Gienens. præstimonij, & Mediolanens. Beneficij infra relatis, 12. parti. cap. 2. num. 195. & 192. etiam in foro conscientie, ex quo deuolutio inducitur non ob delictum, sed ob negligentiam, quæ in ignorante ius dari videtur.

Ait tamen post hæc Gonzalez. d. gloss. 56. a num. 74. quod, si à principio Episcopus habuerit iustam causam ignorantie, vel excusationis, vt in casibus supradictis, tamen, si postquam certificatus fuerit de re-

de reservatione, & quod nullatenus providere poterat, prosequatur ad vltiorem effectum suæ provisionis, veluti immittendo in possessionem ab eo de facto provisum, vel si fuerat ante scientiam immis-
sus, non curaverit quantum in se fuerit intrusum à tali possessione removere, vt possessio vacua remaneat, quominus Apostolicus provisus in illa capien-
da impedimentum habeat, intrat alternatiuæ priua-
tio *argumento, si Beneficia de Prabend. in 6. & ibi Dd. & Rota in Dertusen. Parochialis. 12. Febr. 1593. corā D. Penna supra adducta 4. part. c. 3. n. 90. & quod facit etiam, quod si obtēta Beneficia absentis in impetra-
tione eius nomine facta non narrentur, vt alias sunt narranda, non propterea vitiatur gratia cum iusta i-
gnorantiæ causa adsit. Rota decis. 74. & 75. de rescript. in antiquis. Felin. in capit. super literis eodem tit. num. 7. tamen si absens, postquam id sciuit, vel scire de-
buit, nolit curare supplementū d. defectus, & gratiā perinde valere obtinere, sed potius vatur d. prima gratia, tunc talis gratia minime illi suffragari debet per dict. capitulum si Beneficia, & quod audit ita dixisse Rota.*

757 Sed quamuis ista sententia t videtur vera in primo casu, quando post notitiam reservationis Epi-
scopus immittit, seu immitti mādāt in possessionem à se provisum, eo quod impedimentum præstat, quo-
minus provisio Apostolica effectum consequatur, ta-
men non placet in secundo casu, quando immis-
sum non curavit à possessione removere, quia id in regula non dicitur, nec poena est extendenda, reg. Odiā lib. 6. cum aliis.

758 Nec dictum Capitulum, t si Beneficia facit ad propositum, quia ibi agitur de amissione priorum Beneficiorum per retentionem aliorum de facto, quia paria sunt illa de facto assequi, vel de facto retinere *cum, qui de Prabend. in 6. iuncto c. sepe de rescript. in antiquis. nec ibi agitur de extensione poenæ. vnde etiam non facit ad propositum d. decisio. Dertusen. vbi agitur de amissione iuris ad Beneficium per retentionem possessionis de facto scienter, sicut amittitur per intrusionem, & facit ad propositum quod dicitur in decisionibus Salamantin. infra relatis, num. 778. ad fin. &c.*

759 Nec obstat simile t de impetratione absentis nomine facta, non narratis eius obtentis, quia verius tale gratiam ab initio non valere, & ideo requiritur supplementum dict. defectus, & gratia perinde valere. Nec refert, quod iusta ignorantie causa adfuerit in impetrante pro absente, nam non est attendenda eius scientia, vel ignorantia, sed ipsius principalis, pro quo impetratur, & ad cuius favorem fit gratia.

760 Undecimo dubitatur, t an Episcopus, qui se intro-
misit in provisione Beneficij litigiosi contra c. 1. & 2. *vt lite pendente in 6. amittat ex eo alternatiuam? & breuiter responderetur non amittere, nam Beneficia litigiosa non sunt reservata, licet durante lite prohibetur Ordinarius ea conferre, vt dictum est supra n. 133. & regula solum priuat alternatiua intromittētes se in provisione Beneficiorum reservatorum, vel affectorum. Quæ poena non est extendenda, vt supra nu. 757.*

761 Episcopus autem, t qui se intromitteret scienter in provisione Beneficiorum non reservatorum, quæ tamen sunt per Papam provisæ iure præventionis siue validæ siue invalidæ, amitteret alternatiuam, nam licet non fuit alias reservata, tamen per appositionē manus Papæ manet affecta, vt supra dictum est à nu.

138. & sic intrat priuatio regulæ, quæ loquitur de Beneficiis reservatis, vel affectis.

Circa acceptationem alternatiuæ, t & modum, 762 illius de qua in illis verbis, *illi vero, qui gratiam alter-
natiuam prædictæ acceptare voluerint, &c.* vsque ad illa, *tunc demum, &c.* non antea, vt incipiant gratia supra dicta, quæ explicantur per González ex gloss. 58. vsque ad 65. videnda sunt per nos dicta supra à numero 483. Sed dubitatur 12. an Episcopus acceptata alternatiua Romæ, verbi gratia, in fine Augusti. seu in principio Septemb. ante habitam notitiam ipsius acceptationis, & recognitionis literarum, possit valide providere in suis quatuor mensibus ordinariis, verbi gratia, in d. mense Septem. an vero statim illi cessent, & effectualiter incipiat gaudere, alterna-
tiua.

In quo Rota in vna t Seguntina præstimonij 14. 763 Decembr. 1592. coram D. Orano tenuit posse tunc providere in d. quatuor mensibus his verbis, *minus etiam intentionem Franc. circa intrusionem probant testes. nam ex eorum depositione non liquet præcise, de quo tempore præstimonium vacauerit, quoniam potius constat Francus de illo provisum ab Ordinario per tempus quinque annorum possedisse, ac postmodum D. Hieronymo, via permutationis idem renuntiasse, nec dicatur Episcopum 16. Septemb. 1575. alternatiuam accepisse, quia non propterea minus illi licuit ante habitam notitiam huiusmodi acceptationis de illo providere, maxime cum tunc temporis in sua Diocesi non resideret, vt bene deducunt informantes pro D. Hieronymo.*

Nihilominus tamen t contrarium verius videtur, 764 scilicet post acceptatam Romæ alternatiuā, seu post receptionem, & recognitionem literarum acceptationis, etiam si nondum illius notitiam habuerit, non posse Episcopum amplius vt valide quatuor mensibus ordinariis, magis quam si illius notitiam habuisset, sed simul atque Romæ facta est acceptatio, seu recognitio literarum illius, statim ei effectualiter competere alternatiuam, vt patet ex illis verbis regulæ, quibus ab eo receptus, & recognitis tunc demum, & non antea, vt incipiant gratia supra dicta, & sic si verbi gratia, facta esset acceptatio, seu recognitio Romæ in fine Ianuar. seu Septembr. & in principio mensis sequentis, qui est alternatiuus Episcopi, vacaret aliquod Beneficium, & illud Episcopus statim providisset antequam sibi constaret, & constare posset de dicta acceptatione, seu recognitione, provisio valida esset, vt post hæc tradit González, gloss. 65. numero 20. cum ergo statim Episcopo competat cum effectu alternatiua, statim cessabunt quatuor menses Ordinarij, quantumvis Episcopus id ignoret, vt in vna Salamantina fructuum 12. Maij 1583. & 20. Iun. 1586. coram Dom. Bubalo, & 3. Ian. 1587. coram Do. Gipsio, vbi habetur Episcopum Salamantinum non potuisse providere de Cantoria vacante mense Sept. 1571. cum tunc alternatiua esset Romæ acceptata ab eius procuratore, quamuis Episcopus id ignoraret, etiam tempore provisionis, &c.

Sed contra est primo, t quod Episcopus non ha-
bens notitiam acceptationis alternatiuæ, nullatenus ea vt potest, cum non sit certus de sua potestate, sic-
ut dicimus in iudice, quod debet esse certus de sua iurisdictione, alias actus non valet ad notata in capie. cum in iure perius de offic. deleg. Rota decisio. 21. de co-
cess. Prabend. in nouis. Achilles decis. 53. seu secunda de offic. Deleg. Rota decisio. 69. part. 1. diuersorum. Massa Galleus ad formam cameræ obligationis titulo de processu numero 4. & 5. & alij, & quod in collatione

Beneficiorum conferens debet scire potestatem suam, & ex illa facere actum, dicunt Aymon. *consil.* 134. num. 4. & Mandos. *regula* 32. *quest.* 25. num. 5. cum aliis.

Secunda, quod privilegium non operatur, nec habet effectum antequam innoteat privilegiato, seu ante scientiam illius, cui conceditur. Imola Abb. *Felin.* num. 7. tertia limitatione, & Decius *lectura* a num. 42. in cap. 2. de constitutionibus, & Doctores in cap. 1. de concess. Præbend. in 6. Bartolus, Baldus, Albert. Iason, & alij in l. fin. ff. de constitutionibus Principum, & ibi Orosius, numero 23. & late Tapia. Puteus dicens communem decis. 19. & 145. libro 2. Menochius de arbit. lib. 2. casu 185. a n. 30. Rota decis. 14. part. 2. diuersi. Molina de Hispanorum primog. libro 2. c. 7. nu. 98. & Thom. Sanchez de matrim. lib. 3. disputation. 36. n. 2. cum aliis, & ita se habet communis sententia Legistarum, & Canonistarum, ut per Ias. num. 46. & alios supra.

Vnde, ut intellexi, aliqui curiales Romæ volunt Episcopum non posse uti alternatiua, antequam habeat notitiam acceptationis, seu recognitionis literarum, ac etiam recipiat fidem illius, &c.

Sed ad primum respondetur Ordinarium habentem alternatiuam providere ex vi sue potestatis ordinariæ sibi competentis de iure, nam alternatiua solum remouet obstaculum reservationis faciendo illos menses ordinarios, ut supradictum est a numero 22. & sic, licet ignoret acceptationem alternatiuæ, per quam obstaculum reservationis remouetur, certus tamen est de fundamento suæ prouisionis, quod est ordinaria potestas, quod videtur sufficere, ad tradita per Ant. Gabr. *conclusiones* 3. de executione rei iudicæ, tertia limitatione, ex numero 10. facit decisio. Putei. 488. libro 2. & quod tradit Rota decis. 1. de probatio. in antiquior. & 4. de offic. Deleg. in nouis, & ibi additio, & Felin. in cap. fuscatus de rescript. nu. 12. verfic. sed dicat regulariter, & quod tradit Mando. *reg.* 27. q. 16.

Vnde etiam respondetur ad secundum, quod gratia alternatiuæ non est privilegium, sed remotio obstaculi reservationis, & reductio ad ius commune, præseruatioque ordinariæ iurisdictionis Mandos. *reg.* 11. *quest.* 11. a num. 3. González *gloss.* 35. numero 15. & *gloss.* 42. n. 13. & *gloss.* 56. num. 137. & *gloss.* 58. num. 28. cum aliis, quos citat. Et sic non requiritur notitia, & scientia illius, &c. Et esto esset privilegium non requireretur d. notitia, ex quo per Procuratorem seu Nuntium acceptatur, seu potius exhibetur acceptatio Episcopi, ad Rotam d. decis. 14. a num. 2. Siluest. *verb. privilegium, quest.* 16. Eman. Rodriguez *quest. regul. 1. com. quest.* 7. art. 6. Açor. lib. 5. in *fiunt. moralium* cap. 3. q. 5. & cap. 23. *quest.* 12. Tho. Sanchez ubi supra. n. 6. & Gabr. Vazquez 1. 2. *disput.* 156. a num. 30.

Præterea quoad propositum dubium de prouisione, in quatuor mensibus ordinariis ante habitam notitiam acceptationis alternatiuæ, esto Episcopus non posset valide providere virtute alternatiuæ ante habitam notitiam acceptationis ipsius, tamen ea habita posset providere Beneficia, quæ vacassent in mense alternato post acceptatam Romæ alternatiuam, licet tempore vacationis non habuisset notitiam acceptationis, quia esto ante habitam notitiam non haberet exercitium iuris alternatiuæ, habitu tamen illud haberet, sicut dicitur de indice Delegato ante receptionem literarum. Felin.

in cap. cum res, num. 21. de rescript. & in dict. capit. *seis.* tatus, num. 21. & in cap. fin. de prescript. num. 37. & dictum est supra, num. 349. sed & privilegium statim etiam ignoranti competit, licet non efficaciter, seu cum effectu, Decius supra num. 45. post Cardinal. in præmio Clement. *verb. V. nueritat. quest.* 5. & Rota d. decis. 14. a num. 6. & Molina supra, quod sufficeret, ut statim ac acceptata est alternatiua, cessarent quatuor menses Ordinarij.

Ex prædicta resolutione infertur ad aliam si milem questionem, quam late tractat González §. 5. *proem. ex numer.* 95. an collatio de Beneficio vacante in mense alias Apostolico, sede Apostolica vacante, facta ab Episcopo vacationem d. sedis ignorante, valeat, in qua similiter dicendum est valere. Et omisiss aliis fundamentis adductis per González ibi ex num. 107. quæ non multum faciunt, ratio præcipua est, quia per vacationem sedis Apostolicæ solum cessat obstaculum, & vinculum reservationis, & nihil de nouo conceditur Episcopo, sed vigore iuris communis, & suæ ordinariæ potestatis confert. Et sic nil refert sciat, vel ignoret d. vacationem sedis, cum illa non sit fundamentum suæ prouisionis, sicut de alternatiua diximus. Et ita hanc sententiam plane tenet Glossator Soto in *reg.* 9. *Cæcellaria.* ubi ait, quod si staret in partibus, & vacaret ibi Ecclesia Cathedralis consuleret, quod Canonici eligerent, & Archiepiscopus confirmaret, quia tunc forte Papa esset mortuus & valeret electio, & confirmatio, cessante reservatione per eius mortem, & quod, si esset Canonicus eligeret, (quamuis istud consilium Glossatoris sit valde temerarium iuxta dicenda infra, a num. 775. & in specie, in qua loquitur, omnino falsum, & sine fundamento, ut infra numero 787.) refert, & sequitur González d. §. 5. *proem. a num.* 119. & num. 121. ait, quod propterea nonnulli Episcopi solent facere similes prouisiones de Beneficiis in mensis reservationis vacantibus, morti ex eo, quod tunc forte Papa esset mortuus, & sublata esset de medio reservatio, nollet tamen, quod hoc prætextu sic prouisus intruderetur, & quamuis postea constet de superuientia Papæ, in intrusione & peccato, perseveret, &c. sed ego nunquam audiui, nec intellexi, quod aliqui Episcopi faciant tales prouisiones, nisi quando creditur Papam obiisse. Et ita etiam in prædicta questione concludit idem González, *dict. glossa* 65. num. 21.

Et conducit resolutio Rotæ, quæ refert González d. §. 5. num. 115. in vna Calciaten. Canoniciatus 6. Maij 1579. coram D. Seraphino. *Vbi fuit dubitatum, an teneret prouiso de quodam Canoniciatu vacante facta à Capitulo Calciaten. in mense ordinario in personam Ferdinand. de Palacios ex eo, quod constabat fuisse suspensum Capitulum ante dictam prouisionem, & quod licet in curia fuisset dicto Capitulo iam concessa absolutio de tempore facta prouisionis, tamen dictum Capitulum illius notitiam habere non poterat. Et Rota resoluit pro validitate collationis ex eo, quod dicta absolutio suffragabatur etiam ante habitam illius notitiam.*

Sed restat difficultas, stante quod facta acceptatione alternatiuæ Romæ, seu recognitione literarum eius, valet prouisio facta ab Episcopo de Beneficio vacante in suo mense alternato, etiam si tempore prouisionis non haberet notitiam illius, an Episcopus qui Romam misit literas acceptationis alternatiuæ, & nescit, an Romæ sint receptæ, & reco

recognita; vel non, licet secundum tempus elapsum possit esse, quod fuit recepta, & recognita; an inquam, licite valeat providere de Beneficio tunc vacante in mense alternatiua; quod, si forte est Romae acceptata, spectat ad eius provisionem, alias non.

775 Et videtur, quod non. † Nam in dubio tutior pars est intelligenda cap. illud de clerico excommunicato ministrante late Gab. Vazquez 1.2. *disputatio* ne 65. & 66. & dicitur alias infra 7. *par.* 2. a num. 11. & in casu proposito tutius est non providere, quam providere, quia non providendo, sed expectando certificationem nulli se periculo exponit, ut patet, providendo vero exponit se periculo usurpandi provisionem a Papam priuatiue spectantem ratione reservationis, & faciendi intrusum in Beneficio, atque adeo peccandi mortaliter, & qui se exponit periculo peccandi mortaliter, peccat mortaliter, nam qui periculum amat peribit in illo, ut est vulgatum.

776 Præterea ille est certus † de reservatione, & de acceptatione non habet certitudinem, etiam moraliter, sed ad summum solum est dubius, ergo non potest in dubio providere. Sicut, qui est certus de debito & de solutione dubius, non potest desinere soluere, quia non sunt cætera paria, & æqua causa, & ius utriusque, ut recte inquit Lud. Lopez *instruct.* *conscientia* 1. *dom.* 1. 32. & Gab. Vazquez *d. disp.* 66. n. 43.

777 Rationes istæ † mihi videntur satis convincere quando Episcopus simpliciter, & absolute provide- ret, posset tamen quando verisimile est alternatiuam esse acceptatam, aut stante dubio, an sit acceptata, vel non, providere sub conditione, & in quantum possum, seu sub conditione si alternatiua est perfecte acceptata, nam sub istis conditionibus, cum sint de presenti, recte Beneficium conferri potest, Co- uarr. de *Benef.* 4. *par.* 1. cap. 3. n. 24. sicut sub conditio- ne, si vacat, vel si est capax, gloss. in c. 2. de *elect.* in 6. & ibi Dd. & Francus n. 4. & sicut, si executor diceret, confero tibi tale Beneficium vacans, si de iure debetur, valeret collatio, si de iure deberetur, alias secus, ut cum Innocentio inquit Francus ibi, quamvis cum Domin. contrarium teneat Felin. in c. cum contingat de *offic. deleg.* n. 15. quem sequitur Rebuff. in *concorda- tis*, in forma mandati verb. in *modum*, de quo vide inf. 8. p. c. 2. a n. 4.

778 Et similiter Episcopus, † qui probabiliter dubitat, an alternatiua sit iam Romae acceptata per eius pro- curatorem, non poterit licite providere de Benefi- ciis vacantibus in mense Martij, seu Septem. nisi sub conditione, quatenus alternatiua non esset acceptata, ut dicitur in dictis decisionibus Salamantin. fructuū supra citatis numer. 764. de Episcopo Salamantino, qui, cum non esset certus, an alternatiua fuisset in curia acce- ptata ab eius procuratore, quæ vere acceptata fuerat, promittit de dicta Cantoria vacante mense Septembris 1571. quatenus alteruatiua non esset acceptata protestan- do, quod sua intentionis non erat providere, quatenus illa in mense reservato vacasset, & quod ideo non sumpsit tur- num, sed ius illius sibi præservauit, glossa fin. in c. cum in multis de *rescrip.* in 6. *Cassad.* decisio. 10. num. 4. de concess. Præbend. Maxime, cum prouisus possederit postea ex nouo tit. cessionis prouisi Apostolici, Putens de- cis. 179. lib. 3. Achilles 1. de collatio. quamvis prouiso nulla scientia facta turnum consumat. Rom. consi. 329. n. 1. Putens decis. 357. lib. 2. cum aliis allegatis: qui præ- terea loquuntur in eo, qui potuit dimittere habita notitia nullitatis provisionis, & non dimitte, sed in facultate

Episcopi non remansit, quia functus officio suo fuerat, ut ille prouisus iniuriæ dimitteret, &c. hæc in dictis deci- sionibus.

Prouisus aut sic in dubio non deberet capere pos- sessionem Beneficij, donec de acceptatione alterna- tiuæ certitudo habeatur, & id debet Episcopus ca- uere dicendo in titulo, & literis provisionis, quod ei de- tur possessio, cum de verificatione conditionis con- stiterit, & non antea, ne forte intrudatur sine vero titulo.

Vnde inferitur, † quod Episcopus, qui probabi- liter dubitat, an alternatiua sit iam Romae acceptata, simpliciter, & absolute, provideat de Beneficiis vacan- tibus in mense Martij, seu Septembris amittet alter- natiuam, si iam acceptata erat, quamuis contra teneat Gonzalez dicta glossa 65. numero 22. & glo. 56. in. 129. conferens autem virtute alternatiuæ, de cuius acce- ptatione, & recognitione Romae facta non constat, eam non amittit, licet nondum facta sit, quia id in re- gula non cauetur.

Circa clausulam, sublata, † quæ continetur in il- lis verbis, decernens sic in prædictis omnibus per quos- cunque & c. iudicari debere, de qua Gonzalez glossa 66. videnda sunt per nos dicta infra 6. *parte capit.* 3. nu- mero octuagesimo primo. & circa decretum irritans, quod est in fin. ibi, ac irritum, &c. de quo Gonzalez glossa 67. & ultima, an liget ipsum Papam, vide supra numero 14. & an liget Legatum, seu Nuntium, vide infracap. 3. ex num. 45. & 133. & vide etiam supradic- ta ex num. 407.

§. 13. De regula. 10.

SUMMARIA.

○ Missa regula nona, quia non est reservatoria, &c. de qua, qui videri possint restat regula 10. quæ hic ponitur, n. 782.

Difficultas contra istam regulam, quod videtur superflua stante constitutione, & declaratione perpetua Pauli II. cuius ratio est generalis, & omnia comprehendit, &c. n. 783.

Responsio, quod non est superflua, cum clarius exprimat n. 784.

In eo ista regula est minus ampla, quam dicta constitutio, quod loquitur de Ecclesiis, & Monasteriis, ac Benefi- ciis, quæ tempore prædecessorum vacabant, illa verba etiam de Beneficiis vacantibus post illorum obitum n. 785.

Illatio, & sententia Glossatoris, quod, si Ecclesia Cæthe- dralis vacasset post obitum Papæ, posset fieri electio, & confirmatio, & quod a constitutio Pauli, non habet lo- cum, neque loquitur in Episcopatibus, &c. n. 786. quæ reprobatur n. 787.

Tunc per reservationem Beneficia etiam ante vacatio- nem sunt affecta, cum reservatio facta est absolute, & pure, & de Beneficiis certis, seu certarum personarum, seu cum reservantur ratione qualitatis Benefi- cij, vel persona illa semel data tempore reservationis, &c. n. 788. cum vero reservatio est conditionalis, seu de Be- neficiis incertis, seu rationis vacationis in certo tēpore seu certo modo non intrat, nec afficit nisi impleta con- ditione, &c. num. 789. ubi refertur, quod tradit Gon- zalez.

Attendendum est, an qualitas inducens reservatio- nem semel desit stante regula, & tunc statim refer-

uatio intrat, & remanet inducta affectio, an vero non detur stante regula, sed postquam illa expirauit, tunc reservatio non intrat, nec afficit Beneficium, numero

790.

Prædicta doctrina est approbata per Rotam cuius decisio ponitur n. 791.

782 Finita iam regula 8. *de reservatione mensium, & alternatiua*, & omiſſa regula 9. *de lueris in forma rationi congruis expediendis*, quia non est reſeruatoria, nec facit ad noſtrum propositum, de qua videri poterunt Gloſſator antiquus Alſonſus de Soto, Rebutus, & Mandos ſuper ea, reſtat regula 10. quæ agit de reſervatione Beneficiorum ſabla per prædeceſſores, & aſſeſſione per eam inducta, & ſic ſe habet.

Declaratio reſervationis Eccleſiarum, & Beneficiorum per prædeceſſores reſeruatorum.

10 Item declarauit omnium, & ſingularum Eccleſiarum Cathedralium, & monaſteriorum prouiſiones, quas prædicti prædeceſſores ſui, ordinationi, & diſpoſitioni eorum, nec non omnia, & ſingula Beneficia Eccleſiaſtica, quæ dicti prædeceſſores, etiam prædictæ diſpoſitioni, cum interpoſitione decreti reſeruaſſent, quæ quidem Eccleſiæ, & monaſteria, nec non ſic reſeruata Beneficia tempore obitus eorundem prædeceſſorum vacabant, aut Eccleſiæ ipſæ, vel monaſteria huiusmodi, ſi commendata, vel eis adminiſtratores deputati non fuiſſent, etiam tunc vacaſſent, remanſiſſe, & remanere per huiusmodi reſervationem, & decretum affecta, nullumque de illis præter Roman. Pontificem ea vice ſe introumittere, vel diſponere potuiſſe, ſive poſſe quoquo modo, decernens irritum, & inane, ſi ſecus ſuper illis attentatum forſan erat tunc, vel in poſterum contingeret attentari.

783 Circa quam regulam ſtatim *†* ſe offert difficultas, quod videtur ſuperflua ſtante conſtitutione, & declaratione perpetua Pauli II. quæ eſt extravaſans ad Roman. ultimo de Præbend. in communibus, & quamuis illa loquatur de Beneficiis familiarium, & collectorum, & ſubcollectorum, nec exprimat Eccleſias Cathedralis, & monaſteria, tamen ratio illius, ſcilicet effectus per reſervationem, manuiſque appoſitionem in eſſe productus, & quod Beneficium ſemel affectum ſemper manet affectum, eſt generalis, & omnia comprehendit, atque adeo ipſa conſtitutio eſt generalis. *l. regula eſt. §. ſin. ff. de iuris, & ſibi ignorant.* Euerat in topicis iuris in loco à ratione legis larga, cum aliis maxime, cum ſumus in declarationis.

84 Sed reſpondetur, non eſſe ſuperfluam, cum clariuſ illa exprimat, vt per Mandosium hic, quæ apud eum eſt reg. 9. quæſt. 5. & 6. nam ſuperfluum non dicitur quando explicite, ac diſtincte declaratur, quod implicite erat diſpoſitum. Rota in Seguntina Archidiaconatus, & Canonatus ſupra adducta nu. 332. prope ſin. & Gonçalez gloſſ. 6. num. 33. & gloſſ. 51. nu. 96. cum aliis.

785 Quamuis in eo, *†* ſit minus ampla hæc regula, quam dicta extravaſans, quod hæc loquitur de Eccleſiis, & monaſteriis, ac Beneficiis, quæ tempore prædeceſſorum reſeruantium ſuæ diſpoſitioni vacabant, illa vero loquitur etiam de Beneficiis vacantibus poſt obitum prædeceſſorum reſeruantium.

Ex quo inferbat *†* Gloſſator hic. Quod ſi vacaſſet Eccleſia Cathedralis poſt obitum Papæ, & antequam ſucceſſor feciſſet reſeruaciones Eccleſiarum Cathedralium, fieret electio, & confirmatio in forma iuris, illa valeret, &c. Et videtur ſequi Gonçalez. §. 5. proem. num. 93. & 119. vt infra num. 789. & ad diſt. extravaſantem reſpondet Gloſſator, quod non habet locum, neque loquitur in Episcopis, vel principalibus in collegiatis, neque in monaſteriis, ſed in Beneficiis officialium, vel familiarium Papæ, vel Cardinalium, &c. Et quod in ea non fit mentio de Episcopis, &c.

Sed iſta ſententia eſt omnino falſa, *†* & contra d. extravaſantem, cuius ratio, vt dixi, eſt generalis, & omnia comprehendit, etiam Episcopatus, &c.

Aduertendum eſt autem, *†* quod tunc per reſervationem Beneficia *†* etiam ante vacationem ſunt affecta, cum reſervatio facta eſt absolute, & pure, & de Beneficiis certis, ſeu certarum perſonarum, vt Dignitatibus principalibus, Monaſteriis, Beneficiis familiarium, & officialium, &c. ſeu cum reſeruantur ratione qualitatis Beneficij, vt quia eſt Dignitas principalis, Monasterium &c. vel ratione qualitatis perſonæ, vt quia ſit familiaris officialis, &c. tunc ſemel data illa qualitate tempore regulæ, ſeu reſervationis, reſervatio intrat, & afficit Beneficium, ita vt maneat affectum, licet poſtea regula expiret, aut qualitas ceſſet, & ita procedit de extravaſans ad Roman. & eius ratio.

Cum vero reſervatio *†* eſt conditionalis, ſeu de Beneficiis incertis, ſeu ratione vacationis in certo tempore, ſeu certo modo, non intrat, nec vllum afficit Beneficium, niſi impleta conditione, & data certificatione, & ſuccedente vacatione illo tempore, ſeu modo tempore regulæ, ſeu reſervationis, vt in reſervatione Beneficiorum vacantium tali menſe, & Sede Episcopali vacante, &c. & ita procedit quod tradit poſt hæc Gonçalez d. §. 5. proem. 2. quæſt. a num. 76. vbi ait quod Beneficium, quod vacauit viuentem Papæ in menſe Apoftolico, ex quo iam incidit in reſervationem, manet affectum, nec per obitum Papæ ceſſat reſervatio, vt in hac regula, Beneficium vero vacans in menſe alias Apoftolico Sede Apoftolica vacante, & ſic extincta regula menſium, non eſt reſeruatum, nec affectum, quia non vacauit ſtante regula, & ſic nunquam incidit in reſervationem, qui tamen n. 93. & 119. male videtur ſentire cum Gloſſatore hic, quod etiam Eccleſiæ, & Monasteria, & alia Beneficia certa reſeruata per regulas non ſunt reſeruata, ſi vacant poſt obitum Papæ reſeruantis, ex hac regula dum ſolum declarat durare reſervationem Beneficiorum, quæ tempore obitus prædeceſſorum vacabant, &c.

Itaque in hoc *†* attendendum eſt, an qualitas inducens reſervationem, ſeu ratione cuius inducitur reſervatio, aut qualitates, ſi plures requiruntur, ſemel dentur ſtante, & vigente regula, & tunc ſtatim reſervatio intrat, & remanet inducta affectio, an vero non dantur ſtante regula, ſed poſtquam illa expirauit, tunc enim reſervatio non intrat, nec afficit Beneficium ex quo regula non eſt in rerum natura, nec amplius eſt reſervatio, vt per Gemin. conſil. 93. numero 15. cuius dictum dicit veriſſimum Æneas de Falcon. de reſervatio 4. quæſt. effectus 17. verſic. 4.

Et ita fuit reſolutum in cauſa mea Abulenſi Paſchialis de la Calda 19. Nouembris 1593. coram Domino

Domino meo Corduba Episcopo. Pacen. vt in decisione infra adducta capit. 5. numero 91. & latius, & melius 28. Ianuarij 1594. coram eodem, vt in decisione sequenti proposui pluries causam; an hac Parochialis fuisset affecta dispositioni Apostolica per regul. 1. Felice. recordat. Sixti Pape V. & primam] & 7. Gregorij XIV. & Domini fuerant diuiss, sed tandem fuit resolutum, non esse affectam; primo, quia predicta regul. 1. Sixti duas simul qualitates requirebat, quod mortuus esset Episcopus, & quod tunc Beneficia vacarent, vt ostendit relatum, quia ibi, quia post illorum obitum vacabunt; cuius natura est restringere substantium, cui adiungitur. Bartol. in leg. 4. filio. §. testator, & §. sequenti de alimentis, & ciberis legatis. Alexand. consilio 29. numero 4. volum. 1. & sic, vt regula iniret, debebant concurrere amba qualitates viuentis Papa Sixto. ad leg. si hæredij plures de condition. institut. Decius consil. 524. numero 1. & cum mortuo iam Papa Sixto, & eius regula vacauerit, non potuit cadere sub reservatione regulæ, quæ tunc non erat in rerum natura, & sic ex illa qualitate post obitum Papa proueniente non potest induci reservatio. Gemin. consil. 93. num. 15. cuius doctrinam verissimam dicit Aeneas de Falcon. de reservatio. quaestio. 4. 17. effectu vers. 4. est maxime, quia predicta regula Sixti solum voluit comprehendere Beneficia post Episcopi obitum suo tantum tempore vacatura, vt ex procemio regularum apparet. Secundo, quia cum dicta regula reseruet Beneficia, quæ post obitum Episcoporum vacabunt, reservatio est conditionalis, ad leg. Stichus qui meus erit, & ibi Bart. num. 1. de legatis l. 1. nuper in fin. de legat. 3. Cassa. decis. 3. de Præbend. n. 11. Rota diuersorum 225. num. 4. 1. part. quæ nullum potuit producere effectum in hac Parochiali, in qua viuentis regula non exstitit illa conditio vacandi post obitum Episcopi, sed mortuo iam Papa, & eius regula vacauit, ad l. itaq; 91. si certum petatur. l. cedere diem de verbor. significatione cap. 11. in fin. de sponfal. in 6. Cassa. d. decis. 3. n. 14. Rota decis. 14. num. 1. vt lite pend. in nouis. Innoc. in c. inter dilectos. num. 5. de excessib. prælator. Odrad. consil. 219. n. 14. Simoneta de reservatio. q. 60. ad fin. & ex his dicebant Domini tolli ex aduerso deducta, & illud fundamentum, quod ex quo mortuus fuit Episcopus ante Papam, inducta iam fuit reservatio, quia non solum hanc qualitatem, & conditionem, quod mortuus esset Episcopus respectu regulæ, sed etiam simul q. eo mortuo Beneficium ipsum vacaret, alias mortuo Episcopo omnia Beneficia remanerent affecta, & successor nullum posset providere, quod est absurdum, extrauagans vero ad Romani de Præbend. inter communes, & decis. Gambari 65. & adducta per eum in tract. de offic. Legati lib. 3. à numer. 180. & Sarnen. in reg. de infirmis q. 32. & in reg. de publican. quaest. 6. Simoneta q. 57. & alij ex aduerso allegari procedunt in reservationib. de Beneficiis certis, seu certarum personarum, puta familiarium officialium, &c. Dignitarum principalium Monasteriorum, &c. in quibus militat ratio dictæ extrauagantis, effectus scilicet in esse productus per reservationem. Vnde Domini dicebant esse distinguendum inter reservationem ratione qualitatis persone, vt quia sit familiaris officialis, &c. vel ratione qualitatis Beneficii, vt quia sit Dignitas principalis, &c. & inter reservationem ratione vacationis in certo tempore, vt in terminis istius regulæ, & regulæ mensis, vt in primo casu semel data illa qualitate reservatio iniret, & remaneat inducta affectio per illā quamuis postea regula exipiret ex d. extrauag. ad Romani, & ratio est, quia talia Beneficia reseruantur pure, & simpli-

citer, & data illa qualitate, quod fuerint familiarium, Dignitates principales, &c. statim in illis reservatio inducitur, & producit effectum; cum adsit subiectum certum & determinatum, in quo fundetur reservatio, ex quo affectio nascitur. & in his terminis loquuntur Gabarus Sarnen. & alij allegati; & Cassa. decisione 4. numero 6. de reservatio. supponit reservationem sortitam effectum.

Secundo vero casu, scilicet cum sit reservatio ratione vacationis in certo tempore, cum non reseruentur Beneficia certa, sed certificanda per vacationem succedentem mortuo Episcopo, vt in proposito, vel in certis mensibus, & incertum sit an Beneficia sint vacatura, & quæ facile enim contingere potest quod nullum vacet, reservatio talis non reperit aliquod Beneficiū, quod ab initio inficiat, & propterea in casu isto mortuo Papa antequam Beneficium per vacationem fuerit certificatum, nulla potest affectio considerari, nam appositio manus Pape super incerto non afficit ante certificationem. cap. dudum. verficulo considerantes. ibi, cum super incerto de de Præb. in 6. Bullenz. de charitativo subsidio. quaestio. 123. numero 10. verficulo, sed posset. Rota decisio. 25. numero 4. de concess. Præbend. in antiquis, & decisio. 6. numero 7. eodem titulo in antiquior. quas allegat Simoneta. dict. quaest. 60. num. 1. & 2. sic intelligendus, & placuit Domini simile de reservatione mensium, quæ, quia est restricta ad vacatura in tali mense, si contingat vacatio in illo mortuo Papa, licet eo viuentis intrauerit, Ordinarius nihilominus poterit providere, Caputaquen. decisio. 86. n. 3. p. 1. & 214. part. 2. Ant. August. decis. 61. lib. 1. de regulis autem 1. & 7. Gregor. XIV. Domini non curarunt, cum multo ante illas Parochialis, de qua agitur, esset collata, & sic sub illarum reservatione non sit comprehensa.

CAP. II.

De Concilio.

SUMMARIA.

DE Concilio generali an possit Beneficia conferre, & qui id tractant, num. 1.

Concilium, in quo Papa præsidet, potest Beneficia conferre secundum Seluam Corras. & Duar. & secundum Lechum Concilium generale legitime congregatum probabiliter Beneficia conferre potest, textus quem allegat, id non probat, numer. 2. quando vero Concilium est congregatum sine Papa ratione schismatis, nō poterit Beneficia conferre secundum Seluam cum Abb. numero 3.

Secundum authorem absolute Concilium non potest Beneficia conferre, nisi Papa id ei specialiter permittat, licet posset Papa, si veller, in Concilio facere provisiones Beneficiorum num. 4.

De potestate Pape & Concilij qui sine videndi, numero quinto.

Collegium Cardinalium Sede vacante non potest Beneficia conferre, n. 6.

Concilium Provinciale nō potest conferre Beneficia Provincie, nec Diocesanum Beneficia Diocesis, nisi quantum is ad cuius dispositionē spectant id permitteret, numero 7.

Post Papam secundo loco agendum est de Concilio generali, an possit Beneficia conferre? & quam quaestionem tractant Abbas quaest. 1. ad 4. dubium ex num. 29. Selua de Beneficiis 2. part. quaestio. 2.

Gg